DANIEL BĂNULESCU
IOAN Es. POP
NICOLAE ȚONE
MIHAIL GĂLĂȚANU
CRISTIAN POPESCU
LUCIAN VASILESCU
FLOAREA ȚUȚUIANU

MANUALUL DE LITERATURĂ

VINEA

MANUALUL DE LITERATURĂ

MANUALUL DE LITERATURĂ deschide la *Editura Vinea* drumul unor serii de volume ample care vor avea ca obiect poezia contemporană, dar şi poezia secolului al XX-lea, atît din spaţiul românesc, cît şi din cel mondial.
Cartea de faţă - care cuprinde, în prelungirea sumarului propriu-zis, şi o *carte în afara cărţii*, a poetei şi pictoriţei Floarea Ţuţuianu - va trebui să fie privită, fireşte, ca o provocare destinată lumii literare, dar şi ca o acţiune sabotată, mai mult sau mai puţin cordial - nu se putea altfel! - de subiectivitate şi afinităţi.

Concepţia şi prezentarea grafică,
inclusiv a afişului care însoţeşte fiecare exemplar
şi care poartă semnăturile autografe ale tuturor autorilor:
Floarea Ţuţuianu şi Daniel Bănulescu

Fotografii:
Adrian Stoicoviciu

ISBN 973-698-022-7

MANUALUL DE LITERATURĂ

Carte alcătuită de Daniel Bănulescu

Daniel Bănulescu
Mihail Gălățanu
Ioan Es. Pop
Cristian Popescu
Nicolae Țone
Floarea Țuțuianu
Lucian Vasilescu

Prefața: *Alex. Ştefănescu*
Postfața: *Horia Gârbea*

Ediție îngrijită de *Nicolae Țone*

EDITURA VINEA
BUCUREŞTI 2004

CEI ŞAPTE MAGNIFICI

Daniel Bănulescu

Un poet român cu biografie de prozator american. Un nonconformist care îi epatează pînă şi pe nonconformişti. Un solitar dornic de afecţiune care încearcă să se facă iubit luînd umanitatea de guler şi zgîlţîind-o. Aşa ar putea fi definit Daniel Bănulescu, autorul volumelor de versuri *Te voi iubi pîn'la sfîrşitul patului,* 1993, *Balada lui Daniel Bănulescu,* 1997, *Republica Federală Daniel Bănulescu,* 2000. Manifestările lui excentrice au reuşit de mai multe ori, după 1989, să atragă atenţia unui public care părea definitiv pierdut pentru literatură.

Daniel Bănulescu s-a născut la 31 august 1960 („la Maternitatea Giuleşti din Bucureşti", cum precizează chiar el cu umor într-un c.v.). Are pregătire de inginer, fiind absolvent al Facultăţii de Foraj şi Exploatarea Zăcămintelor, din cadrul Institutului de Petrol şi Gaze Ploieşti. Şi-a cîştigat existenţa ca lăcătuş mecanic, desenator tehnic, inginer, secretar de redacţie, ziarist, paznic de noapte şi uneori ca scriitor. A reuşit să devină personaj în romanul unei cunoscute scriitoare şi a scris el însuşi două romane care au făcut vîlvă: *Te pup în fund, conducător iubit!* şi *Cei şapte regi ai oraşului Bucureşti,* 1998.

În poezia lui Daniel Bănulescu se face o feerică risipă de fantezie, umor şi inteligenţă artistică. Ca o superproducţie cinematografică hollywoodiană, această poezie este plină de privelişti panoramice, de figuranţi, de elemente de cascadorie (lingvistică), de efecte speciale, de tot ceea ce s-a inventat - şi a mai inventat şi autorul - în materie de tehnică poetică.

Autoportretul poetului este şocant:

„Am ratat totul / Cum am găsit un bun prilej de ratat l-am ratat / Cum am dat peste o ocazie din care să mă fi salvat am pierdut-o / Am ajuns cu nebunia mea aproape de tîmpla lui Dumnezeu - / Mi-aş fi construit o muzicuţă / Din sexele tuturor femeilor pe care le-am cunoscut..." (*De mîine ne vom întîlni direct în copac*).

Ideea cu muzicuța confecționată din sexele femeilor întrece tot ce știam în materie de teribilism. Și totuși, după depășirea momentului de consternare, ea ni se impune ca o expresie a insațietății existențiale, a disperării, a sentimentului că se duce în neant „clipa cea repede ce ni s-a dat".

Daniel Bănulescu se străduiește să fie strident numai și numai ca să se facă auzit. Lăsăm la o parte faptul că nu reușește să fie strident, întrucît are o grație înnăscută care armonizează orice extravaganță, dar scopul lui acesta este: să se facă auzit. El se adresează cititorului ca unei statui dintr-un parc. Lipsa de reacție a interlocutorului de piatră îl exasperează și îl face să strige tot mai tare, să se scălîmbăie, să se poarte ca un exhibiționist. Iar în cele din urmă să recurgă la o recuzită poetică spectaculoasă și costisitoare.

Referirile frecvente și provocatoare la viața sexuală țin de aceeași dorință de a tulbura, de a răvăși, de a face lumea atentă fie și numai pentru cîteva secunde. Nu este vorba de o obsesie sexuală, ci de o obsesie a comunicării.

În încercarea lui - inutilă - de a se face auzit, autorul se simte solidar cu toți scriitorii din istoria literaturii universale. Cărțile lor i se înfățișează ca monologurile unor nebuni, iar bibliotecile îi smulg o exclamație infamantă:

„Cîtă disperare în aceste case de toleranță / Ale înțelepciunii!" (*Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu"*)

Sentimentul indiferenței cititorului (al indiferenței lumii, al indiferenței lui Dumnezeu) constituie esența poeziei lui Daniel Bănulescu. Excentricul poet este de fapt un personaj tragic.

Mihail Gălățanu

Mihail Gălățanu s-a născut poet (la 11 septembrie 1963, la Galați). Cînd și-a făcut apariția în literatura română, acum mai bine de douăzeci de ani, a fost considerat de cîțiva observatori ai fenomenului literar un adolescent atins de geniu. Faptul a rămas însă fără consecințe. Regimul politic din România nu avea nevoie de un Arthur Rimbaud și nici măcar de un Nicolae Labiș. Tînărul poet a așteptat cu anii pînă i s-a publicat volumul de debut, *Știri despre mine,* 1987, și acela supus în prealabil de cenzură unei cumințiri forțate.

Căderea comunismului n-a adus nimic nou în receptarea poeziei lui Mihail Gălățanu. Editori opaci sau mercantili au lăsat manuscrisele

poetului de o inutilă precocitate să zacă prin fişete pînă s-au acoperit de praf. Cititorii înşişi s-au îndepărtat tot mai mult de starea de spirit necesară accesului la poezie. Doar cîţiva admiratori, şi ei tot mai obosiţi, au continuat să se delecteze cu versurile de o frumuseţe îndrăzneaţă şi rafinată, uşor perversă, ale autorului nedreptăţit.

În toată această perioadă, Mihail Gălăţanu a continuat să scrie, cu o tenacitate surdă, de Sisif, şi cu o iluminare trăită pe cont propriu, pînă la autism. Nimic nu l-a descurajat. Din strădania lui au rezultat *cîteva mii* de poeme, păstrate în dezordine. Dintre ele, cîteva sute sînt extraordinare, prin forţa lor vizionară şi prin utilizarea limbii române cu o virtuozitate mefistofelică.

Dacă n-ar mai scrie nimic şi s-ar ocupa numai de administrarea acestei *averi literare,* poetul şi-ar asigura un loc în istoria literaturii române şi ar trăi fără griji pînă la sfîrşitul vieţii. Un poem ca *Lunaticii,* ca să luăm un singur exemplu, ar ajunge în manualele şcolare şi ar avea parte de tot atîtea comentarii critice ca *După melci* de Ion Barbu sau *11 elegii* de Nichita Stănescu. Poemul este conceput ca monografia unei populaţii de stafii. Autorul „explică" unde trăiesc lunaticii, ce obiceiuri au, cum comunică între ei. Simularea spiritului metodic al unui etnograf în descrierea unei halucinaţii este de mare efect. Enunţurile cu caracter - aparent - strict informativ devin pînă la urmă documentul unei realităţi stranii, revers al realităţii cu care sîntem familiarizaţi. Poetul developează sub ochii noştri o peliculă pe care apare - vagă şi totuşi înfricoşătoare - imaginea unui *dincolo*:

„Ei păşesc pe lună / mergînd cu capul în jos / încît îşi fac răni adînci / lovindu-se de munţii pămînteni /.../ ce îşi spun nu se aude / doar mişcarea calmă a maxilarului/ insinuează sunete, articulaţii/ între materie şi materie / pe cuburi onirice scriu cifrele de la 1 la 6 / 1, 2, 3, 4, 5, 6, / fiecare număr pe cîte o faţă / şi le aruncă rîzînd prin / mînecile sperietoarelor din cîmpuri /.../ cu braţele întinse perfect înainte / paralel cu tălpile / merg pe fuioare crăieşti de mătrăgună / pe muchiile săbiilor din panopliile vechilor muzee / pe sîrmele de înaltă tensiune / şi rîd, rîd / dezvelindu-şi dinţi divergenţi, orbitori /.../ Ei intră şi ies prin oglinzi / trîntind uşi metafizice /.../ Prin ei se văd ca la radiografii / echinocţiul de iarnă / mîinile cucutei clătinînd steaua / în somnul ospiciului / buza despicată a albiilor selenare / iarba murdărită de vaxul cazon / petroleumul ierbilor negre ale subpămînturilor / congestia pulmonară a puberilor tuberculoşi / semiluna cosind cîmpul învineţit al nopţii / ei sînt ca stînjeneii pîlcuind / pîntecul mireselor

moarte / ca podurile peste eufraturi în vacuum / rețele de alveole aeriene / sparte-n cristalele de heroină ale zăpezii."

Judecînd după biografia sa, Mihail Gălățanu „și-a tras realitatea pe piept ca o cămașă" (cum spunea despre sine Mircea Dinescu). A fost lăcătuș-mecanic la Fabrica de Plase și Unelte Pescărești din Galați, a urmat cursurile Facultății de Tehnologia Construcțiilor de mașini, a lucrat ca reporter la *Flacăra,* a călătorit mult în străinătate - unde a studiat printre altele jurnalistica -, s-a angajat la un moment dat și la *Ziarul financiar.* În prezent este nici mai mult nici mai puțin decît redactor-șef la ediția românească a revistei *Play-boy.* Din tot acest periplu existențial nimic însă nu l-a marcat. El a rămas în oricare împrejurare un poet, un vînător de himere. Cărțile de versuri care au urmat volumului de debut - *Scrîșnind în pumni, cu grație,* 1993, *Evanghelia lui Barabas,* 1996, *Bunicul Kennedy,* 1996, *Mireasa tuturor,* 1997, *Poetus captivus,* 1999, *Memorialul plăcerii,* 2000, *O noapte cu patria,* 2001, *Româna cu prostii,* 2001 - au forțat oarecum, prin cantitatea mare de texte și chiar și prin scandal, intrarea poetului în conștiința publică, dar recunoașterea sa deplină întîrzie.

Ioan Es. Pop

Ioan Es. Pop se numără printre foarte puținii poeți care au reușit să se impună după 1989. Criticii literari - Laurențiu Ulici, Cornel Regman, Gheorghe Grigurcu, Al. Cistelecan, Dan Cristea, Ion Pop, Ioana Pîrvulescu, Dan-Silviu Boerescu, Dan C. Mihăilescu, Marin Mincu, Romul Munteanu ș.a. - au remarcat cu promptitudine și fără să se contrazică între ei noutatea compactă, de meteorit, a modului său de a scrie poezie. Dar cine este Ioan Es. Pop?

„M-am născut - explică el, cu o conștiinciozitate jucată - în satul Vărai din județul Maramureș la 27 martie 1958. Mama mea, Victoria, născută Ciocian, a fost toată viața țărancă; a murit în aprilie 1999, la 66 de ani. Tatăl, Simion, este și el țăran, dar, vreme de peste cincisprezece ani, a muncit, în paralel cu lucrul pămîntului, la mină. Totodată, a fost diacon la biserica din sat din adolescență pînă mai deunăzi.

Am absolvit Facultatea de Filologie la Baia Mare în 1983, am fost repartizat în comuna maramureșeană Ieud ca profesor de limba și literatura română și am ocupat acest post pînă în 1989, toamna, cînd am hotărît să ajung cu orice preț în capitală, motiv pentru care am ales

să lucrez ca muncitor necalificat la Casa Poporului. Din aprilie 1990 am avut şansa să fiu angajat corector la revista *Luceafărul,* la care apoi, de-a lungul a şapte ani, am fost, succesiv, redactor şi secretar general de redacţie. În paralel am lucrat la *Cotidianul, Ultimul cuvînt, Zig-zag, PRO TV Magazin.* În prezent fac parte din redacţia suplimentului cultural - *Ziarul de duminică* - al *Ziarului financiar."*

Cartea de debut a lui Ioan Es. Pop - *Ieudul fără ieşire,* 1994 - este şi cea care l-a consacrat. În paginile ei, amintirea satului în care autorul a lucrat ca profesor se transfigurează, devine o realitate mitică:

„dacă aluneci acolo / nici o hartă n-are să-ţi mai fie de folos / zadarnic vei zori să rupi linţoliul spaţiului / în care-ai lunecat. dincolo n-o să dai decît / de urma piciorului tău de dincoace. / *fără margini este ieudul şi fără ieşire*".

Într-un stil de ţăran respectuos-ironic, poetul stă cu capul plecat şi cu căciula în mîini în faţa unui cititor pe care ştie că l-ar putea oricînd doborî cu forţa cuvîntului său. Cu o umilinţă prefăcută, el povesteşte epopeea eroi-comică a personajului său liric, Mircea, în satul din care nu se mai poate ieşi:

„dar mircea a zis vai şi lumea a zis vai am zis / vai, a zis de mult voiam să-ţi împrumut ceainicul ăsta / să ţi-l aşezi pe cap cînd treci dintr-o încăpere în alta, / are să fie coiful tău strălucitor în bătaia nopţii // şi ia şi băţul cu care predau eu spania la geografie / are să fie suliţa ta glorioasă - / ridică-te şi îţi porneşte împotrivă, îm- / plîntă-ţi pînă la sînge bocancii în / pîntecul calului nostru de lemn / coboară-n granada căzii de baie, doboară / fluturele de pe lampă este monstrul ce ne pradă / soarele din toaletă".

Pretinsa persiflare a Ieudului a provocat reacţia hilară - ca de coana Chiriţa - a unui profesor din partea locului, Ion Baciu, care într-un articol din *Adevărul literar şi artistic* l-a acuzat pe poet că a maculat imaginea satului şi l-a ameninţat că dacă se va întoarce vreodată pe acolo chiar că nu va mai găsi vreo ieşire. Această replică va rămîne probabil în istoria literaturii, ca o anexă (monstruoasă sau hazlie, depinde de unghiul din care e privită) a operei lui Ioan Es. Pop.

Cărţile următoare ale poetului - *Porcec,* 1996, *Pantelimon 113 bis,* 1999 - sînt şi ele de o mare densitate lirică. *Pantelimon 113 bis* s-ar putea intitula şi *Bucureştiul fără ieşire.* Ioan Es Pop face aici cronica vieţii sale de acum, de fapt o metacronică, pentru că nu cuprinde nimic din ce se poate găsi într-un ziar:

„se vor spune mîine lucruri mari, / dar nu atît de mari încît / lumea să nu rămînă aceeaşi. // ai adus chei mai mari decît uşile / care trebuie descuiate";

„apoi l-ai văzut pe măcelarul de la abatorul din colţ. / sta în genunchi, cu halatul plin de sînge / şi securea alături. se ruga tăcut, cu capul într-o / vîlvătaie de aur".

Singura schimbare sesizabilă constă în temperarea ironiei, care acum este foarte discretă, un fel de irizaţie a unor istorisiri sumbre.

Cristian Popescu

Redacţia revistei *Manuscriptum* a realizat şi pus în circulaţie în 1999 un număr special *Cristian Popescu,* însoţit de o ediţie anastatică a unui voluminos caiet-manuscris al poetului, dăruit de el pictoriţei Laura Covaci. Originalele tipărituri au făcut dintr-odată mai clar portretul unui scriitor care rămăsese învăluit în mister, din cauza morţii lui la numai 36 de ani.

Atît, numai 36 de ani (neîmpliniţi) a trăit Cristian Popescu! S-a născut la 1 iunie 1959 şi a murit la 21 februarie 1995. În acest scurt interval a reuşit să-şi facă studiile (a absolvit Facultatea de Litere a Universităţii din Bucureşti în 1990), să publice trei cărţi (*Familia Popescu*, poeme, colecţia „Cartea cea mai mică" a revistei *Convingeri comuniste,* 1987, *Cuvînt înainte,* poeme, Buc., Ed. Cartea românească, colecţia „Debut", 1988, *Arta Popescu,* poem 1987-1993, Buc., Societatea „Adevărul", 1994), să devină membru al Uniunii Scriitorilor, să lucreze ca redactor-şef adjunct la *Nouăzeci,* supliment al revistei *Luceafărul* (1990-1993) şi ca redactor la ziarul *Adevărul* (1994), să colaboreze cu poeme şi eseuri la multe alte publicaţii, să pregătească, împreună cu regizorul Alexander Hausvater textele pentru două spectacole de teatru de mare succes („*...au pus cătuşe florilor"*, de Fernando Arrabal *şi La ţigănci* de Mircea Eliade). A reuşit, totodată, să-i farmece pe mii de cititori cu un mod nemaiîntîlnit de a scrie poezie în limba română, să provoace emulaţie în mediile literare pe care le frecventa şi să facă (încă o dată) din banalul nume Popescu un nume cunoscut. Moartea sa neaşteptată nu numai că i-a întristat pe iubitorii de poezie, dar i-a lăsat dezorientaţi: poetul îşi trăise viaţa prea repede, astfel încît aproape nimeni n-avusese timp să-l înţeleagă.

Cristian Popescu aparține (convențional) generației „nouăzeciste”. În perioada afirmării lui, pe vremea cînd citea versuri la cenaclul „Universitas” din București, condus de sobrul critic literar Mircea Martin, sau participa la boema literară, era coleg, prieten, tovarăș de suferință, rival, partener de discuții etc. cu Ioan Es. Pop, Mihail Gălățanu, Daniel Bănulescu, Diana Manole, Gabriel Stănescu, Lucian Vasilescu, Horia Gîrbea, Saviana Stănescu, Marius Oprea, Caius Dobrescu, Simona Popescu, Valentin Iacob, Ștefan Damian, Paul Vinicius, Radu Sergiu Ruba, Cătălin Țîrlea, Augustin Ioan, Cristian Tudor Popescu și încă mulți alții. Toată această pleiadă de nou-veniți a rămas pe nedrept în umbra generației „optzeciste”, care și-a organizat mai bine succesul și care și acum se află în ofensivă (asemenea soldaților vietnamezi, incapabili, după mulți ani de război, să se mai întoarcă la munca pașnică). Este regretabil că se întîmplă așa, întrucît printre „nouăzeciști” există mulți autori cu personalitate, inteligenți și inventivi, capabili să scrie texte de o expresivitate violentă, cum n-au scris cei dinaintea lor. În mod paradoxal, o literatură cu adevărat agresivă, care clatină pînă aproape de răsturnare barca obișnuințelor noastre literare, este mai puțin cunoscută decît una narcisistă și minoră (excepție făcînd, bineînțeles, scrierile celor doi vizionari deghizați în textualiști, Mircea Cărtărescu și Matei Vișniec).

După cum reiese din manuscrisele sale, Cristian Popescu studia atent lumea, își supraveghea propria viață sufletească, experimenta posibilitățile cuvintelor limbii române, încerca să se exprime prin intermediul unor desene, își nota titlurile unor viitoare scrieri. Caietul pe care ni l-a lăsat ca amintire reprezintă documentul *explorării a tot ceea ce poate deveni poezie.*

Nu este vorba doar de prozaica existență a familiei Popescu, a cărei convertire în poezie este deja binecunoscută („Toată familia mea benchetuiește la local familial. Bere. Lăutari. Antren. Mama aduce liliac alb în halbe.”), ci și de oricare element al vieții de fiecare zi care intră în raza atenției poetului. Schiorul desenat pe pachetele de țigări „Bucegi” îl face pe Cristian Popescu să viseze:

„Sincere condoleanțe. Mama, soția, bunicul și nepoții vor păstra o neștearsă amintire celui ce-a fost dragul și iubitul lor Popescu, în lunile și anii în care acesta nu va mai fi printre noi.

Dar cine a fost dragul și iubitul lor Popescu? El a fost chiar modelul. Minunatul model după care s-a desenat schiorul coborînd în plină viteză, zîmbind fericit sub cerul senin. Schiorul cu ochelari de

soare, survolînd munţi şi văi, pante abrupte, coaste întregi. Schiorul desenat pe orice pachet de ţigări «Bucegi»".

Poetul încearcă - şi reuşeşte - să valorifice în poezie pînă şi retorica propagandei comuniste:

„Stimaţi tovarăşi,

Pe baza realizărilor (...), pe baza succeselor înregistrate...".

Urmează formularea ingenios elaborată a unei propuneri sarcastice de a adopta un plan privind ... moartea:

„Tovarăşi! Acesta este Unicul, Adevăratul, Marele nostru CINCINAL! Singurul pe care, într-adevăr, trebuie să-l îndeplinim. Şi, poate, chiar înainte de termen!"

Poetul nu se mulţumeşte să arunce în derizoriu, cu verva lui mefistofelică, stereotipiile lingvistice ale discursurilor oficiale; el reconsideră aceste stereotipii, le conferă un sens metafizic.

Cristian Popescu a fost un Robinson Crusoe al poeziei, care a inventariat şi valorificat inteligent ceea ce a găsit pe insula existenţei lui.

Nicolae Ţone

În primul an al celui de-al treilea mileniu, Nicolae Ţone a publicat o carte intitulată sfidător, provocator, dar şi cu un secret umor, *Nicolae Magnificul*. Dar înainte de a publica această carte, *ca să aibă unde să o publice*, a creat cea mai bună editură de poezie din România, Editura Vinea.

Marea iubire a lui Nicolae Ţone este avangarda. Din punctul lui de vedere, avangarda moare, dar nu se predă. Cu un eroism deopotrivă estetic şi financiar, el a încercat - şi a reuşit - să relanseze avangardismul într-o epocă literară în care poezia cu totul se află la ariergarda societăţii. Autorii publicaţi de Nicolae Ţone sînt avangardişti sau *devin* avangardişti, prin însuşi faptul că apar la Editura Vinea.

Magnificul a optat încă de la început pentru acest curent literar (care este şi un stil de viaţă). Cînd s-a născut (la 10 mai 1958) s-a născut *anume* în apropiere de Giurgiu (la Malu), oraşul natal al lui Ion Vinea. La terminarea Facultăţii de Ziaristică (în 1988), şi-a luat examenul de licenţă cu o lucrare despre „*Facla*" interbelică. Iar în 1998 a înfiinţat Institutul pentru Cercetarea Avangardei Româneşti şi Europene.

Poezia sa este de un suprarealism fastuos, ca poezia lui Ilarie Voronca sau ca aceea a lui Ion Vinea însuşi. Noutatea o constituie violenţa imagistică declanşată frecvent şi pe neaşteptate, într-un dezacord de efect cu eleganţa amplă a frazelor. În mîneca de dantelă a artistocratului se vede sclipind un cuţit fioros:

„eu nicolae magnificul scriu un tratat despre ştiinţa morţii şi-a reînvierii / îl scriu pe coapsele donei juana cu degetele transformate-n peniţă de iridium / dona juana plînge de durere carnea zdrenţuită se cutremură ca un animal înjunghiat / frazele se aştern după fraze cu repeziciune memoria plină de văgăuni vomită pămînt putrezit / tratatul despre ştiinţa morţii se-mbogăţeşte cu noi file secundă după secundă" *(amănunte din viaţa de zi şi din vis a magnificului Nicolae - V)*.

Memoria plină de văgăuni vomită pămînt putrezit... Acest enunţ lapidar şi brutal întrerupe reveria în care tocmai căzuse cititorul, imaginîndu-şi-l pe poet ca pe un caligraf care foloseşte coapsele *donei juana* drept pergament (cam aşa cum făceau tinerii poeţi ai lui Mircea Cărtărescu la Tescani).

Nu este singura dată cînd Nicolae Ţone se răzvrăteşte energic împotriva foşnetului mătăsos al poeziei. El are frecvente momente de rupere a vrajei, fiind însetat de viaţă, de adevăr şi, în cele din urmă, de *altfel de poezie*, mai autentică:

„mie mi-e ca un cancer dragostea mea pentru tine ca o secure odihnindu-se lîngă capul decapitat / mie mi-e ca un cancer trupul tău pentru mine mi-e ca un cancer pe care-l sărut pe gură ca pe-un pahar de vin / ţie ţi-e ca un cancer mortal dragostea ta pentru mine ţie ţi-e ca o ascuţită secure viaţa ta pentru mine" *(dona juana către nicolae magnificul - I)*.

Lucian Vasilescu

Lucian Vasilescu a tîrît după sine ghiuleaua grea a ingineriei, pînă în 1989, asemenea lui Daniel Bănulescu şi Mihail Gălăţanu, pentru ca în 1990 să evadeze şi să se întoarcă acasă, adică în lumea poeziei, care reprezintă adevărata lui vocaţie. Născut la 23 octombrie 1958 în Ploieşti, el este în prezent stabilit în Bucureşti. Biografia sa profesională, spre deosebire de aceea a lui Mihail Gălăţanu, a fost valorificată ingenios în poezie, care, drept urmare, este încărcată de actualitate ca de un curent electric de înaltă tensiune.

«Slujbe - mărturiseşte Lucian Vasilescu - am avut multe, dovadă *Cartea de muncă,* probabil cea mai „groasă" carte a mea de pînă acum. Citez dintr-însa: inginer la Combinatul Petrochimic Borzeşti (Oneşti sau Gheorghe Gheorghiu-Dej), inginer la Rafinăria Vega - Ploieşti, inspector pentru judeţul Prahova al M.A.T.M.C.G.F.F. (sic!) - Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale şi Controlului Gestiunii Fondurilor Fixe (acestea, pînă în 1990). După aceea: secretar de redacţie la revista *Luceafărul*, ziarist la *Cotidianul,* „expert" în relaţii publice la C.N.A. (Consiliul Naţional al Audiovizualului), ziarist la *Evenimentul zilei,* apoi la *Ziua,* secretar general de redacţie la revista de actualitate editorială *Cartea* - editată de Fundaţia *Nemira,* muzeograf la Muzeul Literaturii Române, redactor-şef al revistei *Cîinele meu.*»

Dintre „slujbe", cea care i-a oferit cele mai multe sugestii pentru poezie a fost, fără îndoială, aceea de ziarist. Cu un simţ poetic sigur, Lucian Vasilescu a ştiut să vadă în gazetăria ieftină şi de succes la public practicată la *Evenimentul zilei* un spectacol tragic al simulării freneziei existenţei, o parodie a eroismului fiinţei omeneşti. Nimeni n-a mai reuşit pînă la el să valorifice poetic cu atîta vervă experienţa de gazetar.

Următoarele volume de versuri - *Ingineria poemului de dragoste* şi *Sanatoriul de boli discrete,* amîndouă apărute în 1996 - se remarcă printr-o gesticulaţie carnavalescă, dincolo de care se întrevede suferinţa. Poetul intră temporar în competiţie cu poeţii generaţiei '80.

Volumul care reprezintă însă cartea lui de vizită, *Spirt. Muzeul întîmplărilor de ceară,* 2000, nu mai aduce aminte prin nimic de retorica optzeciştilor. Ceea ce produce o puternică impresie în timpul lecturii acestui volum este intensitatea calmă a trăirilor. Asemenea unui credincios fanatic, poetul ar putea face să se topească şi fierul cu fixitatea privirii lui. Pe el, nimic din ceea ce e omenesc nu-l perturbă şi nu-l iluzionează:

„Am născocit un cuvînt de forma trupului tău. Apoi altul. / Şi încă unul. Frumoase, de nerostit, într-o limbă nouă, / bogată şi moartă. Unul cîte unul. / Dar cuvîntul ce-l căutam inimii mele tot nu se-arată. / Aşteaptă - răgazul scurt al vieţii nu e de-ajuns. / Ai moartea înainte pentru a spune ce ai de spus" *(Spirt. Despărţirea vieţii în silabe).*

Într-o dispoziţie sufletească neagră, poetul se spovedeşte cititorului ca unui preot. Momentele jucăuşe sînt acum extrem de rare şi tocmai de aceea au farmec.

Dintr-un poet fantezist, dintr-un scamator al actualității care introducea în joben proza vieții de fiecare zi și scotea din el poezie, Lucian Vasilescu s-a transformat într-un poet auster și meditativ. Forța sa, care altădată stătea în cuvinte, stă acum în cuvînt.

*

Am prezentat pînă aici șase magnifici ai poeziei românești din noul val. Dar al șaptelea? Unde este al șaptelea? De ce se intitulează prefața *Cei șapte magnifici*? Numai pentru a imita titlul unui cunoscut film american (într-o primă versiune, japonez)?

Al șaptelea magnific este criticul literar care a scris despre cei șase. I-a trebuit curaj - curajul unui pistolar din vestul sălbatic - acestui critic ca să aducă în prim-plan, fie și temporar (deși el speră că pentru multă vreme), figurile unor poeți încă neacceptați de *establishment*-ul literar actual. Acești poeți nu seamănă deloc cu cei dinaintea lor, iar între ei seamănă doar atît cît să configureze o familie spirituală.

Cei șase magnifici ai poeziei românești (secondați de al șaptelea magnific, ceva mai greoi decît ei) au plecat - fiecare pe cont propriu - într-o expediție de descoperire a unei noi sensibilități. Și au și descoperit-o. Dar lumea (literară) încă nu este la curent cu noutățile.

De aceea, îi rog pe cititori să ia în considerare prefața aceasta ca pe o știre apărută într-un ziar: „Șase poeți români, Daniel Bănulescu, Mihail Gălățanu, Ioan Es. Pop, Cristian Popescu, Nicolae Țone și Lucian Vasilescu, au descoperit (avîndu-l ca martor pe Alex. Ștefănescu) o nouă sensibilitate."

Deși mai exact ar fi să scriu: au redescoperit sensibilitatea.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Dintr-un poet fantezist, dintr-un scamator al actualității care introducea în joben proza vieții de fiecare zi și scotea din el poezia, Lucian Vasilescu s-a transformat într-un poet auster și meditativ. Forța sa [illegible] în cuvinte, stă acum în conținut.

*

Am prezentat până aici care e magnifica a poeziei românești din nou val. Dar al șaptelea, unde este al șaptelea? De ce se intitulează prefața *Cei șapte magnifici*? Numai pentru a imita titlul unui cunoscut film american (într-o primă versiune, japonez)?

Al șaptelea magnific este criticul literar care a scris despre cei șase. I-a trebuit curajul unui pistolar din vestul sălbatic acestui critic ca să aducă în prim-plan, fie și temporar, aleși, el speră că pentru [illegible] tinerii poeți într-o neacceptat de establishmentul literar actual. Acești poeți nu seamănă deloc cu cei dinaintea lor, iar între ei seamănă doar atât cât să configureze o familie spirituală.

Cei șase magnifici ai poeziei românești (așadar), de ai tăgădui magnific, ceva mai greu, decât el ar plăcea - fiecare pe cont propriu - într-o expediție de descoperire a unei noi sensibilități. Și au și descoperit-o. (Dar lumea literară) încă nu este la curent cu noutățile.

De aceea, îi rog pe critici să nu considere prefața aceasta ca pe o știre apărută într-un ziar. Șase poeți români, Daniel Bănulescu, Mihai Gălățanu, Ioan Es. Pop, Cristian Popescu, Nicolae Ione și Lucian Vasilescu, au descoperit (având-l ca martor pe Alex. Ștefănescu) o nouă sensibilitate.

Deși mai exact ar fi să scriu: au redescoperit sensibilitatea.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Viața și opera lui

DANIEL BĂNULESCU

1. VIAȚA

1. 1. POZA

1.2. BIOGRAF

1960, august 31. Vede lumina zilei, pe plaiurile Maternităţii Giuleşti, Daniel Bănulescu.

Daniel Bănulescu se naşte în mijlocul unui popor alcătuit din medici, asistente medicale, un autopsier şi un portar. După puţine zile, părăseşte acest popor.

1960, septembrie 7 şi în continuare. Prinde puteri în prima sa patrie, locuinţele părinţilor săi.

Tatăl său se numeşte Ion Bănulescu. Mama sa se numeşte Constanţa Bănulescu.

Părinţii îşi educă fiul folosindu-se de limba română. Familia locuieşte în Bucureşti. Cu toate eforturile sale, de-a lungul întregii sale existenţe, Daniel Bănulescu nu va atinge nici a zecea parte din valoarea părinţilor săi.

- Prima bombă atomică franceză detonată în Sahara
- Hemingway: *Vară primejdioasă* (fragmente)
- Brejnev, preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem, U.R.S.S.; Kennedy, preşedintele S.U.A.

1965. Copilăria, în prima sa parte, e, pentru el, o perioadă de somnolenţă.

La 22 februarie, se naşte al doilea copil al familiei, sora sa, Ileana Bănulescu.

Daniel învaţă să citească sub îndrumarea mamei lui. Prima carte folosită este una cu poze, numită *Martinel învaţă alfabetul*.

Treptat, descoperă, prin citit, o reţea de teritorii clandestine, în care se poate refugia atunci cînd este hăituit şi din care se poate organiza, la rîndul său, atacuri împotriva lucrurilor pe care le duşmăneşte, aflate în lumea neascunsă.

Explorează, amorţit, un colţ al oraşului. Locuieşte pe bulevardul Dinicu Golescu 35, la nici 30 de metri de locul unde curg fluviile ferate ale Gării de Nord.

Sonda spaţială „Mariner IV", primele imagini de pe Marte
Nicolae Ceauşescu devine secretar general al P.C.R.
Saint-John Persé: *Pentru Dante*

1967, septembrie 15. Începe școala primară. Este înscris la Școala Generală numărul 151, cazată într-un imobil uriaș din vecinătatea Pieței Matache Măcelaru. Piața e un bazar aidoma celor din „O mie și una de nopți". Drumul de la școală spre casă străbate un parc, unde sînt brazi incredibil de înalți, în care te poți cățăra și cu ajutorul cărora, uneori, străbătînd plafonul norilor, poți ajunge pe tărîmul celui de-al cincilea cer. Părerile fetelor, îngerilor, sfinților ce ți se pare că-i întîlnești acolo cuprind sfatul că e mai bine să nu mărturisești niciodată că ai primit vreun mesaj de la ei.
Totuși, în cei aproape trei ani petrecuți în această școală generală, elevul se clasează mediocru.

- Gabriel Garcia Marquez: *O sută de ani de singurătate*
- Obținerea AND - ului sintetic
- Moartea lui Ernesto „Che" Guevara.

1968. În clasa întîi, pe trimestrul al treilea, primește nota 4 la purtare.
Pricina: este de față la o întîmplare criminală.
Împreună cu alți doi mici colegi de joacă, Liviu și Radu, urcă, neobservați, pe acoperișul blocului în care toți trei locuiesc. Sînt fascinați. De aici, precum vîrfurile unor plopi, se zăresc numai clădirile foarte înalte ale Bucureștiului. Unul dintre copii, Radu, altfel foarte cuminte, găsește o cărămidă și o aruncă în spatele blocului „ca să vadă cum cade".
Liviu, cel mai mare dintre băieți, se apleacă peste balustrada acoperișului și privește: „Măi, treceau Doina și Anca. Le-ai lovit cu cărămida peste picioare și au căzut pe jos!" Copiii, îngroziți, coboară în fugă scările, încercînd să se ascundă. Cînd ajung între etajele 6 și 5, iese o vecină urlînd către ei: „Criminalilor, ați omorît fata!"
Pe aleea din spatele blocului, se plimbau braț la braț, Anca și Doina, două fete foarte frumoase, de clasa a VIII-a. Cărămida a zdrobit complet calota craniană a Doinei și, ricoșînd, a izbit umărul Ancăi, dislocîndu-l. Anca se reface mai ușor. După ani de chinuri, Doina scapă și ea cu viață.

- Trupe ale Tratatului de la Varșovia ocupă Cehoslovacia

1969. Trecînd de la un apartament cu două camere la unul cu trei, familia își schimbă domiciliul în strada Mașina de Pîine. Elevul e transferat la Școala Generală numărul 27.
Devenită învățătoarea sa, doamna Viorica Enache este una dintre persoanele care alungă de pe Daniel muștele somnolenței. Purtîndu-se cu dragoste cu el, îi fortifică încrederea în sine. Tot ea îi oferă

primul său premiu şcolar, premiul al III - lea, la sfîrşitul clasei a treia.

- „Apollo 11" coboară pe lună.
- Grefa unui nerv periferic.
- Ciocniri la graniţa U.R.S.S. - R.P.Chineză, zona Manciuriei.

1970. Deşteptarea individualităţii mentale a tînărului. Pentru o anumită perioadă e considerat cel mai strălucit elev al şcolii. Poreclit acum „Savantul", nu neapărat în derîdere. În clasă, primeşte premiul întîi. E, desigur, şi fanfaronadă în faptul că, devenind abonatul mai multor biblioteci publice, ajunge să împrumute cărţi, folosindu-se de treisprezece legitimaţii diferite. Totuşi, pe majoritatea le citeşte.
Sărută pentru prima dată o fată. În realitate, lucrurile stau invers. Puştoaica se repede la el şi îl sărută aproape cu forţa. Este o ţigăncuşă şi se numeşte Lica.

- Invazia trupelor americane şi sud-vietnameze în Cambodgia.
- Hemingway: *Insule în vîltoare* (postum).
- Premiul Nobel pentru literatură: Alexandr Soljeniţîn (U.R.S.S.)

1971. Începe să scrie poezie.
Prima lui poezie e scrisă pentru mama sa. Fiul dăruieşte poezia mamei cu prilejul Zilei Femeii, 8 martie. Poezia este transcrisă şi aşezată, ca din întîmplare, pe masa din bucătărie.
Cînd mama se întoarce de la serviciu, intră, în primul rînd, în bucătărie. Fiul îşi face de lucru în holişorul din apropiere, lustruind pantofii familiei. Simte un amestec năprasnic de fîstîceală şi de fericire, simţămînt despre care va afla mai tîrziu că este numit, de către oamenii învăţaţi, emoţie.

- Lovitura de stat a lui Idi Amin în Uganda.
- Jean Paul Sartre: *Idiotul familiei*
- Intrarea trupelor S.U.A. în Laos.
- Kissinger la Pekin.

1972. Citeşte mult. Scrie puţin şi prost.
Nu are această percepţie asupra încercărilor sale literare. Părerea lui e înflăcărată şi contrară.
Creşte brusc, atinge 1.80 metri, devenind, pentru următorii doi ani, cel mai înalt tip dintre cei de vîrsta lui. Extrem de timid cu fetele. Pentru a-şi ascunde sfiiciunea, adeseori, cînd le vorbeşte, e nepoliticos. Rezultatele şcolare descresc. Călătorii în munţi. Dintre prieteni: Gelu Marinescu, Paul Lupaşcu, Sergiu Mărăcine.

- Statele Unite retrocedează Japoniei insula Okinawa.
- Elia Kazan: filmul *Asasinii*

1973. Începe să facă sport. Primul loc: secția de handbal a clubului Dinamo, juniorii conduși de antrenorul Mihai Redl. Cu puțin înainte, învață anevoie să înoate, fiind, mai întîi, într-o după amiază, pe trei sferturi înecat de către niște inși binevoitori. Spre sfîrșitul toamnei, se înscrie la secția de forță de sub velodromul Dinamo, loc în care va reveni, în următorul deceniu, cîteva luni pe an.
De acum încolo, se poate descoperi, în fiecare perioadă bună a vieții sale, ca activitate secundară, sportul.

- Chile: puciul militar al lui Pinochet împotriva lui Allende.
- Primul laborator spațial „Skylab", S.U.A.
- Al șaselea război dintre Israel și țările arabe.

1990, februarie 28. Adevăratul debut într-o revistă literară.
În numărul cinci al revistei *Luceafărul* îi sînt publicate poemele: *Decameronul*, *„Prințesă" am spus*, *Ziar*, *Laura*, *Antim Parara* și *Agenția Rador*.
Este eliberat din stagiul militar obligatoriu. La 12 mai e, din nou, foarte aproape de moarte. Renunță, pentru un timp, la cariera de inginer. Criticul literar Laurențiu Ulici îl angajează corector la *Luceafărul*. Aici e coleg cu o parte dintre cei care sînt numiți, în acea perioadă, „scriitorii nouăzeciști", anume cu Cristian Popescu, Ioan Es. Pop, Lucian Vasilescu și Andrei Damian. Coeditor al suplimentului *Nouăzeci*.

1991 - 1992. Redactor și gazetărie zilnică, aproape un an, la *Cotidianul*.
Dat afară de la *Luceafărul*. Concomitent cu slujba de ziarist, se angajează paznic de noapte la Muzeul „George Enescu".
Părăsind *Cotidianul* și rămînînd numai paznic de noapte, scrie în zece luni romanul *Te pup în fund, Conducător Iubit!*

1993, decembrie. Debutează editorial. Cartea de poezie *Te voi iubi pîn' la sfîrșitul patului* apare la editura „Cartea românească". Conține o prezentare semnată Nicolae Manolescu. Coperta realizată de Dan Stanciu. Tiraj 750 exemplare. Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din România.
Puțin mai devreme, se angajează reporter la secția „cultură" a cotidianului *Evenimentul zilei*, cu intenția de a descoperi o editură potrivită la care să-și publice romanul.

1994, iunie 10. Este lansat romanul *Te pup în fund, Conducător Iubit!*, publicat la una dintre cele mai puternice edituri ale momentului, Nemira. Redactor de carte, Dan Petrescu. Patronul editurii, Valentin Nicolau. Lansarea are loc la Tîrgul Internațional de Carte București. Tiraj incert. Afirmații contradictorii ale editorilor, variind între limitele de 7500 și 25000 de exemplare.

- *octombrie*. În presă apar titluri precum „În prezența președintelui Ion Iliescu, la Herculane, romanul *Te pup în fund, Conducător Iubit!* a fost interzis".

Realitatea este alta. Interzisă este numai o a doua lansare a cărții programată în orașul Herculane. În zilele doritei prezentări a romanului, președintele României se afla și el în Herculane, la „Congresul Spiritualității Românești". Ghidîndu-se după titlul cărții, autoritățile locale intuiesc greșit că romanul ar fi un atac împotriva conducătorului din această perioadă al României, nu o lucrare literară ce se referă și la Nicolae Ceaușescu.

Ca urmare, dintr-o inițiativă personală, pentru a menaja psihicul președintelui, blîndele autorități locale sechestrează stocul de cărți. Închid librăria, folosindu-se de polițiști. Rup afișele privitoare la roman de pe întreaga întindere a orașului.

-Vedeți, bă?! - le rînjește un oficial celor ce organizaseră lansarea. Acum locul unde ar trebui să mă pupați voi pe mine a devenit iarăși o chestiune confidențială!

- a doua jumătate a anului. Începe să scrie romanul *Cei șapte regi ai orașului București*.

1997. Îi este publicată cea de a doua carte de poezie: *Balada lui Daniel Bănulescu*. În interior cartea are și un subtitlu: „(culeasă și prelucrată de el însuși)". Editori: Asociația Scriitorilor din București și Editura Cartea românească. Tiraj 500 exemplare. Coperta colecției: Dan Stanciu. Premiul „Poetul orașului București".

1998, martie. Apare romanul *Cei șapte regi ai orașului București*. Editura Nemira. Tiraj 3600 de exemplare. Premiul Academiei Române. Premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din București. Premiul „Cea mai bună carte a anului" la Salonul Național de Carte de la Cluj.

- *iulie - octombrie*. Locuiește la Berlin, în cadrul Bursei Culturale a Statului German pentru Europa Centrală și de Est.

2000, iunie. Tipărirea antologiei *Republica Federală Daniel Bănulescu.* Antologia cuprinde cele două cărţi de poezie publicate, plus cîte un singur poem inedit pentru fiecare treime de tiraj. Editura Vinea. *Cuvînt înainte* de Zigu Ornea. Ediţie şi postfaţă: Nicolae Ţone. Antologia include şi facsimilarea Cărţii celei mai mici *Ziua în care am fost publicat*, apărută pe hîrtie de ziar în interiorul revistei studenţeşti *Convingeri Comuniste*, în anul 1987, precum şi un „roman de presă". Tiraj 999 exemplare.

- septembrie. Ediţia a II-a a romanului *Cei şapte regi ai oraşului Bucureşti*, editura Nemira.

2002, iulie 15. Îi este publicată cea de-a treia carte de poezie *Daniel, al rugăciunii*. Subtitlu: „[...prima jumătate a anului]". Pe copertă nu există numele vreunui autor. Postfaţă: Radu Aldulescu. Copertă: Octav Gheorghe. Editura Muzeul Literaturii Române. Tiraj 500 exemplare.

- *august 20-30.* Călătoreşte către Festivalul Internaţional de Poezie „Cununa de aur" de la Struga, Republica Macedonia. În Macedonia acestei perioade au loc tulburări militare inter-etnice.

- septembrie 20-30. Ia parte la Festivalul Internaţional de Literatură „Zilele culturii de la Lana", Italia. Lecturi publice de poezie în Italia şi Austria.

2003, ianuarie. Apare, la Viena şi în restul spaţiului de limbă germană, cartea *Schrumpeln wirst du wirst eine exotische Frucht sein* (*Te vei stafidi, vei fi un fruct exotic*). Cartea cuprinde poeme din toate cele trei cărţi de poezie publicate în România. Ediţie bilingvă: germană şi română. Traducere şi postfaţă: Ernest Wichner. Editura „Per Procura", Wien. Lana. Colecţia „abrasch". Editor: Alma Vallazza. Tiraj 350 exemplare.

- *martie.* Caracterul deschis al acestui tabel narativ este dat şi de adresele sale de e-mail oferite aici: *DAR@digi.ro* şi *bănulescud @yahoo.com*

1.3. ACREDITARE

«Daniel al rugăciunii federale

Yemenul de Nord şi Yemenul de Sud; Padania şi restul Italiei; Vietnamul susţinut de americani; Coreea lui Kim Ir Sen şi Coreea lui Daewoo; Aboliţioniştii din Sud - istoria secesiunilor este, evident, mult mai bogată, însă pe această listă - fie ea şi parţială - nu putea să lipsească marea şi aparenta scindare poetică a lui Daniel Bănulescu. Federelizîndu-şi opera lirică, devenită - la reeditare - un separatism amiabil între Statul de Nord (respectiv, Te voi iubi pîn´ la sfîrşitul patului, *1993) şi Statul de Sud (adică* Balada lui Daniel Bănulescu, culeasă şi prelucrată de el însuşi, *1997), el nu uită să treacă pe lista imperiului său republican nici cărticica de pre-debut din 1987* (Ziua în care am fost publicat). *După 13 ani de aventură, acest mare poet îmi apare practic neschimbat („un băiat vioi şi chipeş" - scria, pe atunci, Mircea Martin, care se grăbea să afirme, din poignée, înşelîndu-se amarnic: „un poet de explozie, nu de concepţie"). Aceeaşi migăleală la propria imagine, o năucitoare buchiseală a versului (chiar şi cînd scrie roman), devoţiune - dusă pîn´ la fanatism - pentru meserie, orfevrărie sintagmatică cu greu ascunzînd un patetism schizomorf; misticul încrîncenat dublat cu voluptate de perversul candid. Între cele două laturi ale personalităţii sale de două ori copleşitoare, o falie care se umple cu miere şi cu venin, cu umori şi juisări, „cu dragoste şi cu horărîre, şampanie!" sau...*

Cu dragoste şi paranoia, cărţi!

Daniel Bănulescu este ciudat. Sucit. Greu de mulţumit. Încăpăţînat. Fixist. Îşi trasează linii de conduită şi le împlineşte în real cu o rară rigiditate. Cu scrisul e şi mai şi. Se împrieteneşte greu cu un cuvînt, chinuie fraza, o epuizează metaforic, o supralicitează tropic, îi forţează écart-ul stilistic, o aduce la rigorile ego-ului său hipertrofiat. Ceea ce, în fine, tipăreşte aduce cu limba română, însă beneficiază de alte sonorităţi, uneori atonale. Stilistic, autorul concatenărilor de cuvinte se suprapune remarcabil autorului de cărţi. Fiecare proiect editorial are

ceva din stranietatea personajului Bănulescu: titluri ieşite din norme, recomandări apocrife (psihiatrul Gusti Buzura pe coperta unui roman), dedicații şi autoprefeţe provocatoare („cele trei mari şanse ale literaturii române: poetul Daniel Bănulescu, romancierul Daniel Bănulescu, dramaturgul Daniel Bănulescu"). Cele trei volume apărute la Editura Vinea ar putea părea o trilogie, purtînd titlul *Republica Federală Daniel Bănulescu* (mistica galeş-paranoidă a numelui propriu persiflînd orice şi oricît). În ele se antologhează întreaga producție poetică deja apărută în volum (inclusiv în *Cartea cea mai mică*), numai că volumele sînt absolut identice... pînă la erată. Fiecare din cele trei cărţi posedă reproducerea facsimilată a cîte unei poeme în manuscris: *La lenea robert-plant cîntată* (I), *La Unde lîngă tine-i bine!* (II), *La barul rănii mele* (III). Este, practic, singurul element care diferenţiază cele trei obiecte-carte. Desigur, puţină hermeneutică ar putea deduce teribile consecinţe estetice din analiza acestor texte, ceea ce, eventual, ar putea conduce la o redefinire a fiecărei cărţi în parte după chipul mereu schimbător al autorului. Îndrăznesc, însă, să afirm că *nu*, poemele manuscrise din coada voletelor nu modifică în sine percepţia cărţilor. Nu, mai degrabă, aş înscrie această tentativă de sabotaj deliberat al interpretării în linia frondei subţiri şi dintotdeauna a lui Daniel Bănulescu. El vrea şi de această dată să-şi indexeze imaginea cu un coeficient de nedeterminare narcisistă bine asumată. El se refuză formulei, se substrage definiţiei, derutează cu bună ştiinţă furia taxonomică a paradigmelor. Este Daniel Bănulescu cel de dincolo de literatură şi dincoace de cuvinte.

Addenda: Best of Daniel

Recitesc aceste rînduri şi remarc cu satisfacţie că m-am abţinut de la citări fastuoase. Poezia lui Daniel Bănulescu produce un efect mnemotehnic tiranic. Te obligă să o reţii în întregime. A cita din Daniel înseamnă a reproduce tot volumul.

Şi, totuşi, smulgîndu-mă, nu fără regret, din păienjenişul versurilor/textelor memorabile înspre limita fabulosului, aş vrea să remixez cronologic pasajele mele favorite. Listez cu bucurie aceste monumente de limbă şi simţire danielissime, cu speranţa ipocrită că astfel mă voi putea retrage onorabil din această încercare de aproximare a operei de pînă acum a unui posibil campion mondial al boxului cu umbra la toate categoriile livreşti: „o făptură nefolositoare ca un dans" (curat mazilescian la începuturi, în *Eticheta fabricii de jucării*), „de cîte ori dezbrac o femeie / nu fac decît să trag perdelele la o parte"(devenit apoi „...nu fac decît să măresc foarte mult gaura de la ciorap"), „eram foarte trist şi îmi puneam multe speranţe în asta" (ce titlu!, ce incipit: „nimic / nici acei nebuni care poartă după ei cărţi din care ar pute ţîşni duhul"), „o să-mi decupez absent doar petele de cerneală de pe degete / şi o să le afişez undeva drept porunci", „şi te-ai zbătut şi ai strigat doar atîta de nevinovat / ca la naştere / încît sînii femeilor din jur se umplură de lapte"(*Adi Serafim*), „îi îmbiam să bea bere / spunîndu-le

că berea ar putea fi un copil minunat", „eu scriam despre Laura / voiam s-o surprind cum mişcînd un picior / chipul ei îşi pierdea orice însemnătate", „am ajuns cu nebunia mea aproape de tîmpla lui Dumnezeu - / mi-aş fi construit o muzicuță din sexele tuturor femeilor pe care le-am cunoscut / însă nu sînt scîrbos", *Seara în care coapsele tale debutează sub degetele lui Daniel Bănulescu* (titlul, delirul de grandoare, numele, absolutul emoției în versul „fesele tale pline de o mare frumusețe îngîndurată"), *„Duşman al poporului" - amant al patriei* („Am tăiat şi eu stuful tandreței tale"), „eşti mai frumoasă cu două degete decît orice femeie" (devenit titlul unui happening de Silvia Codreanu), „femeia din pat părea limba de cîine pofticioasă a bărbatului", *Stăm ne privim* (mai tîrziu, publicat doar în *Art-Panorama*: *Bem şi ne futem*), *Ce-i frumos şi lui Daniel îi place* (o, Doamne!), „am ieşit din lume ca şi cum m-aş fi smuls dintr-un viol / în care eu îmi revărsam bărbăția / şi tot eu țineam fata", „prin iarba sexului iubitei mele moartea sare ca un roi de lăcuste", „de moarte mi-e frică şi totuşi către moarte zilnic alerg / cu şlițul desfăcut de ațîțători colțişori de cucoană / şi dansînd", „penetrînd mai departe / printre ostroavele drept-credincioşilor / printre munții de pilaf ai celor blînzi şi dezgustați de pilaf", „părul tău blond îmi este cel mai păros duşman", „frumusețea ta ține între buze capul morții", „tu nu eşti nici proastă nici surdă / dar nici de cine ştie ce calitate / tu te urci încălțată şi udă / pe buletinul meu de identitate", „Antim Parara... Antim Parara... Antim Parara...".»

Dan-Silviu Boerescu

(*Cuvîntul*, an VI (XI), nr. 7 (279), iulie 2000)

1. 4. PORTRETE FĂCUTE DE COAUTORI

Cel mai bun poem pe care l-a scris vreodată Daniel Bănulescu este două: *Prologul* la *Balada lui Daniel Bănulescu (culeasă și pelucrată de ea însuși)* și *Strada Căderea Bastiliei 19. Mansardă. Cămăruța numărul 4.* Cea mai bună carte a lui Daniel Bănulescu este, neîndoios, *Balada...*. Eu îi consider prima sa carte chiar aceea din „Cartea cea mai mică...", anume *Ziua în care am fost publicat*. Mult timp m-a urmărit imaginea spînzuratului, agățat de tavan cu o bandă de magnetofon - și dansînd. *Te voi iubi pîn' la sfîrșitul patului* este, în primul rînd, gongul care anunță festinul din *Baladă...*, acolo unde se pot întîlni poeme remarcabile, precum: *Școala Generală numărul 27*, *Grădina Zoologică*, *Muzeul Antipa*. Parcă-ți rămîne și-acum în gură parfumul de la „Aveam o amică, aveam o sorelă..." Cît privește proza lui Bănulescu, Ceramistul a făcut epocă prin cenaclurile bucureștene, înainte de a luneca spre tiparnițe. Vorbă valah-filigranată, ghiers sucit, surtuc întors de Mateiu, Daniel Bănulescu, el însuși crai de Curte-Veche, tăvălit bine prin mujdei de Bulgakov, a ajuns vignetă, cît se cuprinde de barocă, în ai săi *Cei șapte regi ai orașului București*. Este neîndoios că poetul face parte dintre acei 10-20 de inși, timizi, desperați, răsturnați pe fundul genții Diavolului, care conduc lumea. Cel puțin cea literară, dacă nu cumva aici se mai pun vreo două-trei galaxii - plus Calea Lactee.

(Mihail Gălățanu)

Domnului Bănulescu, de la a cărui frunte par să se-mplinească 2050 de ani, într-atîta e de-naltă și funestă, îi urez un pic mai puțină încrîncenare. Îl admir pentru tandrul fanatism cu care a rămas familist, nefumător, nebăutor și paradoxal, deși în felul acesta de a fi al lui mi-e că s-a strecurat și un pic de ipocrizie. Uneori e spinos ca fluturii, alteori agresiv precum ciupercile. Din cauza frunții lui uluitoare, nimeni nu mai trăiește pe lumea asta și nimeni nu moare. Să nu-l întrebi niciodată pe Bănulescu de unde vine și unde urmează să plece. Îndată se fac ceasurile zece.

(Ioan Es. Pop)

Pentru Daniel Bănulescu lumea este o femeie. De cele mai multe ori el vede în abstracțiunile acesteia - *nuri*. („Numai" atît: și ajunge cîteodată să devii poet în adevăratul înțeles al cuvîntului.)

Cocoțat pe vreun munte (adică pe fundul femeii uriașe a lui Baudelaire), bălăbănindu-și picioarele în vreun șanț (adică adormind peste noapte în unul din rîndurile de la colțul ochilor uriașei lui Guliver), Daniel Bănulescu vede dincolo de lume voluptăți, iar în acestea întrevede tristeți brutale și chiar dezastre. Mintea lui coboară deseori în inimă ca o mînă de bărbat tînăr pe un sîn uscat, aproape putred.

Așa cum se vorbește despre liber mundi sau despre theatrum mundi, în legătură cu multe poeme ale lui Daniel se poate folosi sintagma: femina mundi.

Pentru a-l ispiti pe strămoșul lui Daniel Bănulescu șarpele n-a trebuit decît să pună un sutien (în Eden) peste mere.

(Cristian Popescu,
Portret de prieten, în *Luceafărul*, nr. 23, 4 iulie 1990).

Cap de șeic și fire de răzbătător. Mi-l imaginez îmbrăcat în mătăsuri albe, călare pe un dromader înalt de patru metri și foarte agil, străbătind saharele de la un țărm al mărilor și oceanelor la altul, în căutare acerbă de arteziene înconjurate de vegetații dulci și răcoroase ori de armate de pigmei cu cefele tocmai bune de retezat. Stăpîn peste haremuri de femei fabuloase, răspîndite cu generozitate fie pe patul vieții lui exorbitante, fie în poeme incendiare ori în memorabile pagini de proză, nimeni n-a îmbinat, în cetatea nouăzecistă, mai abil, mai năștrușnic și mai folositor decît el plăcutul cu utilul. Nimeni în poemul recent românesc n-a împletit cu mai mult farmec și cu mai mult beneficiu estetic iluzia artei cu puterea ei reală, irepresibilă. Are în orbite două pumnale cu care face harcea-parcea orice convenție dinainte statornicită, cu care sparge neoanele oricărei constrîngeri, fie cît de timorante. Fizicul plăcut îi servește de minune lirismul imperial, cotropitor. De la el a trebuit să învățăm că literatura, în genere, este o luptă pe viață și pe moarte. „Dictatura nouăzecistă", cum am numit recent statornicirea dominației generației noastre în viața literară reală a momentului, are, în Daniel, exponentul cel mai dur. Este drept că la talentul lui agresiv-exploziv, șeicul cu zîmbetul cuceritor se poate transforma, fără pagubă de nici un fel, de pe un anotimp pe altul, într-un Ghinghis Han înspăimîntătot de eficace. Este vorba, se înțelege, de un Ghinghis Han profesionist dichisit, căruia îi place lupta fățișă și care respectă totdeauna regulele jocului/războiului literar. Sîntem siguri că, slavă Domnului, ascensiunea/aversiunea lui nu se va opri nicidecum la porțile Romei autohtone.

Uneori/deseori Daniel îşi duce vorba către celălalt într-o atmosferă de taină apăsată, de conjurație superb/monstrous/fioros argumentată. Chiar şi cînd i te aşezi alături, într-o cofetărie, pentru a degusta o inofensivă prăjitură sau pentru a sorbi un simplu suc, el, aplecat posesiv peste acea masă, pare că devine un fel de pui de Mefistofel, locuit şi răslocuit de puteri incalculabile. Urzeşte într-o logică im-pe-ca-bi-lă ascensiuni halucinatorii. Şi, deodată, de la o secundă la alta, începi să vezi cu ochii minții izvorînd direct din pereții palizi de cofetărie, conspiratori pitici şi desfrunziți, deja cu capetele tăiate.

Realizezi, fără uimire, că, de fapt, nu eşti într-o cofetărie obscură, ci într-o cameră conspirativă la Vatican. Discuția purtată are, fireşte, ca subiect un proiect literar, dar ea se desfăşoară ca şi cînd ar fi vorba despre o înfruntare militară, cu generali şi soldați, cu semnale de atac şi de repaus, cu spații temporale riguros consemnate. Poate că Daniel n-a fost totdeauna aşa. Dar, azi, iată-l devenit ucenicul şi prințul rigorii. Asul cerebralității. Geniul construcției imperturbabile de sine. Supradisciplinatul partizan din munții păgîni ai realului atroce, consumatorist, înşelător şi perfid. Scrierea prozei, domeniu în genere nespectaculos, unde accentul cade, în primul rînd, pe perseverența exercițiului, şi nu, ca în poem, pe flash-ul norocos-memorabil al metaforei zdrobitoare, l-a învățat să devină (şi) astfel. Şi cînd îl vedem cu cîtă tăioasă energie se străduieşte să ne învețe şi pe noi, ceilalți, regulile şi religia făuritorilor de vaste imperii, pentru o secundă-două, parcă ne-ar izbucni rîsul. Dar nu rîdem şi nici nu ne împotrivim. Pentru că pe Daniel şi poezia sa îi iubim, necondiționat, de la începutul începutului şi pîn' la sfîrşitul sfîrşitului literaturii române. Eşti şi tare, şi mare, Bănulescule!

Cu Daniel Bănulescu, sensibilitatea interioară şi senzorialitatea noastră accentuată îşi schimbă şi cursurile şi malurile. Tentația aducerii epidermicului, a carnalității pulsînde, a unei anumite frivolități chiar în zonele de prim-plan ale poemului este transpusă, şi chiar cu fățărnicie, în act. Mai mult, am putea chiar glosa asupra închegării unei filosofii speciale a acestui act. Modelul de recuperat - bruscat de istorie - este cel al poeziei din volumele *Jurnal de sex* şi *Poemul invectivă* ale lui Geo Bogza, din anii 30. Dacă turbulentul avangardist de odinioară practica consemnarea nudă, de fişă de cazier aproape, a unor întîmplări groteşti, lipsite în totalitate de afect, poetul nouăzecist coboară cu totul în poezia sa, transformînd-o, cu ostentație chiar, în filă de jurnal personal, neocolind excentricități şi bravuri mai mult sau mai puțin ortodoxe. Dacă la Bogza poemul este geografie şi geologie exterioare, la Bănulescu poemul devine în mare măsură biografie inflamată. Poetul nu oboseşte niciodată în a-şi dezvălui senzorialitatea excesivă şi, deopotrivă, sensibilitatea reală, potențată de rafinamentul înăscut. Suplimentar, neizgonind reflecția, încarcă bateriile poemului cu metafizică. Banal spus, carnea nu numai că se erotizează la maximum, dar se şi spiritualizează în aceeaşi măsură. Este arhicunoscut versul următor al lui Daniel: „*fesele tale pline de o mare frumusețe îngîndurată*”.

În fine, prin Daniel Bănulescu ruptura cu poietica generației optzeciste, este categorică. Devenise evident că vechiul cal de lemn din deceniul anterior își îndeplinise, autosufocîndu-se în exces, în special prin agitația neproductivă estetic a marginalilor, alergarea. Optzecismul secund se scufunda încet-încet, cum şi se cuvenea, în aspiratorul general, memoria culturală. Era necesară ca aerul aducerea în prim plan a unei altfel de vietăți poetice, a unui pur-sînge viu, cu inteligență rebelă, cu crupa reală, cu coama reală şi cu genunchii întinşi ca un arc. A fost menirea lui Daniel să anunțe decesul unei ere şi-nceperea alteia noi, care, fireşte, la rîndul ei, va fi inevitabil retezată de o alta, cu alte legi, cu alte rotițe şi mecanisme.

(Nicolae Țone)

Daniel Bănulescu umblă, dintr-un motiv de neelucidat, doar în vîrful picioarelor. Cînd vine nu îl poți auzi, nici cînd pleacă. De cînd îl ştiu, nu l-am auzit niciodată pe Bănulescu. Abia după ce pleca, fără de zgomot, găseam pe tunelul de aer pe care umblase cuvintele trecerii sale. „Cele trei şanse ale literaturii române sînt: poetul Daniel Bănulescu, prozatorul Daniel Bănulescu şi dramaturgul Daniel Bănulescu" - este formula magică pe care rostind-o capeți dezlegare de a umbla prin labirintul de aer şi poți citi cuvintele trecerii sale. Cei mai mulți ezită încă să rostească formula şi i-au citit doar cărțile. Farmecul întreg al autorului înseamnă însă mai mult decît atît: textele lui Bănulescu sapă tunele prin aer, iar în grotele unde face popas cei care vor căuta vor găsi, în fiecare, cuvinte cît pentru încă o carte. Pe care Bănulescu o va scrie, apoi se va îndepărta, în vîrful picioarelor. Şi tot aşa, mai departe. Galeriile Bănulescu vor căpăta, atunci cînd timpul le va fi şlefuit îndeajuns, strălucirea Galeriilor Lafayette, unde lume multă şi bună îşi va face cumpărăturile literare (inițiații nu vor rata cu nici un chip raionul La paradisul femeilor).

(Lucian Vasilescu)

1. 5. POLUL MINUS ŞI POLUL PLUS AL RECEPTĂRII CRITICE

MINUS:

«Avem dinainte cea mai proastă revistă literară din ţară: „România literară". Ce proastă e ea! E tot atît de proastă ca Niculina Manoleasca care ne mănîncă Pasca. Noi credem că ar trebui să-şi schimbe titlul, fiindcă nu mai e nici *România* (ci Ungaria) şi nici *literară* (ci politică).

Aşa că ar trebui să se gîndească la condiţia ei şi să-şi zică Falimentara, poate va reuşi să păcălească pe cineva cum că s-ar da brînză, făină şi cocaină. În ultimul număr, politicianul ageamiu NAM - PAC se dovedeşte un director de gazetă la fel de ridicol, publicînd poema „De mîine ne vom întîlni direct în copac", scrisă de o slăbiciune de-a lui pe nume Daniel Bănulescu.

Priviţi, rogu-vă, dragi cititori, ce face scroafa cînd se suie în copac: cîntă la muzicuţă! Dar să dăm cuvîntul poetului NAMPACIAN (nu ZAMBACCIAN, ăsta-i altul): „Mi-aş fi construit o muzicuţă / Din sexele tuturor femeilor pe care le-am cunoscut / Însă nu sînt scîrbos / «O dacă aş avea o muzicuţă / O dacă ar fi plouat suficient şi aş avea muzicuţa mea / Aş sta în şezut şi aş cînta la muzicuţă / M-aş aşeza pe bordură şi aş cînta la muzicuţa mea" / „ (...) Portmoneul meu nu este şi portmoneul tău / Dar ne-am mai putea bucura împreună / Iar piciorul meu cînd te atinge sub masă / Va fi ca şi cînd limba mea ţi-ar mîngîia creierii / Şi-ar scoate laolaltă un sunet ciudat / Am fost nefericit şi mi-ai dat cu bicarbonat / Am fost pilit şi nenorocit şi pilit / Şi ţineam cu tot dinadinsul să mă sinucid / Şi mi-ai făcut purgaţie / Nimic nu se cîştigă cu sînge / Totul se cîştigă trezindu-te la 5 dimineaţa şi ducîndu-te la serviciu / Totul se cîştigă luîndu-te la trîntă cu mine într-o cămăruţă / Deasupra restaurantului fraţilor Kivu (...) / Şi acum tu vii la mine să-mi mărturiseşti că nu mai ai bani / Păi de ce nu mai ai bani? (...) Cîndva am să ajung pînă la restaurantul vecin / Am să mă ridic în şezut, am să mă potrivesc pe genunchi şi am să ajung la restaurantul vecin / Buzele tale ţicnite au să scoată tot conţinutul din mine / Am să-ţi dansez în ficat, am să-ţi pătrund pînă-n bilă / Am să fac din tine o mare horă a păcii / Apăsîndu-te pe dinăuntru îmbrăţişîndu-te şi cîntînd: «O dacă aş avea o muzicuţă / Dacă tu ai face parte dintr-o muzicuţă şi ai fi muzicuţă / M-aş înnebuni după cîntat la muzicuţă / Aş fi turbat după cîntat la muzicuţa mea»". Booon, să recapitulăm:

1) Poetul e animat de cele mai nobile sentimente: vrea să stea în şezut, eventual pe bordură, şi să cînte la muzicuţă;

2) Bine ar fi dacă muzicuţa s-ar construi din sexele mai multor femei, însă el e scîrbos, n-ar putea pune gura pe acea muzicuţă;

3) Acest Daniel o mîngîia cu piciorul pe sub masă pe o gagistră, ceea ce se poate compara numai cu limba lui care îi mîngîie ei creieraşii din cap: săraca fată, şi cu piciorul, şi cu limba, în acelaşi timp, cît o să reziste nenorocita de ea?;

4) Totuşi, ea se răzbună pe masochist şi, într-un moment de disperare, îi dă cu bicarbonat, ceea ce-i produce lui purgaţia atît de necesară pentru orice cîntăreţ la muzicuţă;

5) Elegia merge cu voioşie înainte, astfel încît aflăm că protejatul d-lui NAM - PAC a fost „pilit şi nenorocit şi pilit", ceea ce înseamnă de două ori pilit şi numai o dată nenorocit, dar asta nu-l împiedică să dărîme restaurantul peste fraţii Kivu, în luptele sale corp la corp cu şomeroaica;

6) Pînă la urmă, amanta mortului vine la el şi-i spune: „Daniel, dragă Bănulescu, muzicantule, nu mai am bani!" El îşi scoate muzicuţa dintre mandibule şi o întreabă printre dinţi, cu un discurs memorabil: „Păi de ce, fă, nu mai ai bani?" Atinsă cu piciorul pe sub masă, cu cerebelul lins de limba lată a parazitului, dîndu-şi seama, vorba poeziei, că portmoneul ei nu e şi portmoneul lui, ibovnica răspunde, printre sughiţuri: „Am cumpărat bicarbonat, ştii tu, cînd ai fost pilit şi nenorocit şi pilit!";

7) Atîta i-a trebuit poetului! Trădat în sentimentele sale, dîndu-şi seama că bicarbonatul care i-a făcut purgaţie l-a tăiat şi la lingurică şi uite că nu mai are bani nici de băutură, nici de muzicuţă, creatorul face un gest eroic, văzut numai la unele popoare de mare cultură: hotărît să se mute la cîrciuma vecină, el se ridică întîi în şezut, apoi se tîrăşte pe genunchi pînă la restaurantul din apropiere, care nu poate fi decît „La Botul Calului" din Piaţa Amzei, singurul aflat lîngă „Mignon", fost „Fraţii Kivu";

8) Epopee eroică, într-adevăr, tîrîndu-se cînd în fund, cînd în genunchi, poetul se îndrepta vijelios (20 de metri pe oră) către singura cîrciumă unde putea să bea pe veresie, fiindcă poporul ştie din strofele precedente că amanta lui nu mai avea bani, întrucît cumpărase bicarbonat. Mii de bucureşteni l-au privit cu mult respect pe poetul curajos, mai ales că el flutura în mînă „România literară" şi avea la brîu şi o Cheie în formă de tirbuşon. Numai că pe cînd înainta el aşa, cîntînd cu foc la muzicuţă, din direcţia opusă venea Gelu Voicahn, înotînd toporeasca pe burtă, printr-un şanţ destul de navigabil: marele revoluţionar aflase că se dau cojoace la Stefanel, aşa că se zorea să falsifice nişte deconturi. Cei doi s-au privit o clipă în ochi, lumea a înmărmurit, mistreţul împăiat de Ştefan Augustin Doinaş în vitrină la „Premial" s-a zbîrlit ca Barbu Cioculescu, pînă în clipa cînd cei doi şi-au dat parola. Gelu a zis: „Metafizică?" Daniel l-a infirmat: „Metabisulfit!" Apoi şi-a continuat fiecare drumul fără probleme, numai că o delegaţie de femei de la

Apaca îl bătea pe Geluță cu un clitoris de ciment în cap, ca să-i mențină apetitul revoluționar;

9) Atunci s-a produs minunea: taman cînd trecea prin dreptul cîrciumioarei „Trocadero", poetul apolzanian a fost ajuns din urmă de suspinată, care i-a strigat: „Scoală, mă, scroafa naibii, ce tot faci garagață, pe-aici, uite că i-a căzut pistolul mitralieră lui Voicahn, hai să-l vindem și să bem!";

10) Atunci, într-un entuziasm greu de descris, poetul s-a ridicat în poziția șezut, a strigat ca Raj Kapoor: „Avaramu, Aaa-aaaaaa, Agardișmenu asmen kataramu, Aaa-aaa-aaa", ceea ce l-a adus în stradă chiar pe dl. Cataramă, care tocmai căra niște mobilă cu cîrca lui și-a unor țigani;

11) În final, poetul i-a dansat ei în ficat și în bilă, a scos muzicuța și a cîntat romanța: „Am o soacră și e acră", iar peste întregul tablou s-a pogorît duhul bardului boem Ion Nicolescu, care a ieșit în pragul birtului și a recitat cu mult patos versurile sale: „Cîrciumioara Trocadero / Are-un vin egal cu zero / Cine-l bea nu se mai scoală / De sub piatra funerală / De-aș fi ce nu mai rîde / Adică mort de-aș fi / De moarte tot aș rîde / Aș rîde de-aș muri!..."».

(ALCIBIADE, *Săptămîna pe scurt*, *România Mare*, nr. 88, 13 martie 1992)

PLUS:

- ...Daniel Pătrânescu?
- Nîț... Daniel Bănulescu.
- ... și are în ea ceva zeamă?
- ...noaptea cînd m-a trăznit durerea aia de burtă... Am stat toată noaptea pe budă. Și atunci m-am apucat să-i citesc romanul... Auzi, „Te pup în fund în fund, Conducător Iubit"!
- Ai citit-o pe toată?... Să înțepenești!
- Nu numai p-asta. Am răsfoit și pe alta, cu niște rahaturi de poezii de-ale lui.
- E d-äia de pe vremea lui Pazvante?
- Nu e mort... E un gagiu ce stă pe scară cu soră-mea a mai mică.
- I-o trage lui soră-ta?
- Numai după ce termină cu mă-ta.
- Și?... Nu te-a cheaunit?
- Nu... Nu-s nasoale. Te împinge să te gîndești într-un fel, de ți se zburlește părul pe brațe... Și știi ce-i mai haios?
- Ce?
- Cărțile lui băiatul ăsta ajută la om!

(Discuție auzită într-o stație de tramvai de la Piața Traian. Anul 1999)

1. 6. CONFESIONAL

Luni

Sînt într-una dintre acele după amieze în care sînt singur, concentrat şi fericit. Mă rog, scriu şi dorm.

Şi aceste trei lucruri, de mai multe ori, într-o ordine dată doar de ceea ce mă îndeamnă sufletul: Iar mă rog. Iar scriu. Iar adorm.

Mi se mai întîmplă să şi citesc scurte fragmente despre Dumnezeu, legănîndu-mă în hamac.

În aceste perioade, nu vorbesc cu nimeni, nu răspund la telefon, nu deschid nici un aparat de produs sunete sau imagini.

Am mintea aţintită doar la ce ar putea să-mi treacă prin minte.

Marţi

Ieri seara am dat o raită prin centrul Bucureştiului. Pe străzi, prin mijloacele de transport în comun, oamenii sînt într-atît de înduşmăniţi unii împotriva celorlaţi, încît România pare într-un război civil nedeclarat.

Miercuri

Trebuie să fiu atent să nu exagerez cu grija mea pentru scris.

Scrisul e doar o meserie, faţă de care trebuie să fiu grijuliu, dar numai atît cît pentru o meserie. În situaţie fericită, scrisul poate fi o misiune. Foarte important, dar chiar de se întîmplă aşa, el nu e totul. Scrisul este totdeauna un mijloc. El nu este niciodată un scop.

Scrisul nu e nici religie. (Dacă e, e o religie falsă.)

El nu trebuie să devină nici manie. (Chiar de e o manie „superioară". Părînd a fi acceptată de societate. Nu e. Pentru societate, luată în ansamblul ei, e doar fandoseală.)

Dacă devine manie, scrisul folositor dispare. În acest caz, în viaţa ta zdrăngăne un cerc vicios. Obiectivul scrisului manie e provocarea unei răni psihice cît mai adînci aceluia care îl exercită. Cu cît mai adîncă, cu atît acest gen de scris e mai „autentic". Fiind „autentic", rîndul următor sfîşierea

psihică trebuie să fie mai dezastruoasă. Autodevorare. Dispariţia bucuriei. Ghilotinarea freamătului de explorator.

Scrisul bun e meşteşug plus mesaj.

Dacă e doar meşteşug în scrisul tău, treci printr-una dintre perioadele peste care ar fi bine cît mai iute să treci.

Joi

1 şi 30 de minute, noaptea. Mă întorc de la un taifas cu Aurel Maria Baros. Mă opresc la unul din chioşcurile din aluminiu, deschise noaptea întreagă şi vînzînd cam de toate.

Vînzătoarea stă pe un scăunel, lîngă o tejghea din interiorul micului magazin. Tînără. Părînd nevoiaşă. Probabil provincială. C-o expresie timidă.

Pe pragul uşii de la intrarea în chioşc, e aşezat un tip vorbăreţ, dezimvolt, masiv, cu cămaşa descheiată pînă pe burtă.

Se vede, cei doi nu formează un cuplu. Mai curînd, tipul intrase în vorbă, nu fusese respins, avansase un pas şi acum şi-a trîntit fundul pe planşeul de la intrarea tonetei şi o tot toacă la cap, cu vorba, pe tipă.

Tace. Aşteaptă să fiu servit. Leagă un scurt dialog cu mine. Şi, deodată, plesneşte, hodoronc-tronc, o replică, marca personajului meu Genel. Aparent adresată mie. Cu siguranţă însă numai pentru a fi auzită de vînzătoare:

- Domne - şi mă priveşte intens, c-un sentiment amestecat de amiciţie şi de scîrbă pentru că se coborîse să vorbească cu mine - eu, în viaţă, sînt de principiul următor: „Fuţi! Fuţi!... Dar te mai uiţi şi-n ochii ei..."

Vineri

Scrisul bun este un meşteşug sănătos ce trebuie practicat cu bucuria şi vînjoşenia unui tăietor de păduri. Munceşti pînă ce cazi jos, dacă ai ce munci. Dar dacă n-ai, de ce să aştepţi într-un loc nepotrivit, fără să te hrăneşti şi fără să bei apă, sfîrşindu-te din pricina vreunei încăpăţînări prosteşti şi aiurindu-ţi minţile?

Încăpăţînarea prostească nu trebuie să treacă drept vocaţie. Încăpăţînarea în gol ucide şi omul şi vocaţia.

Sînt uneori un frecventator al scrisului maniacal.

De ce?

1. Pentru că, fără să-mi dau seama, am ajuns să idolatrizez scrisul.

2. Pentru că doresc să trăiesc din scris. Şi atunci caut să-l practic din răsputeri.

Ce trebuie să fac?

Acum că tot am luat aminte că, uneori, sînt un practicant al scrisului maniacal şi un idolatru al scrisului, pur şi simplu, trebuie să renunţ să mai fiu.

Să trăiesc din scris?! Păi, într-un fel, de vreo şase ani, trăiesc din scris. Cu singura observaţie că banii pentru traiul meu şi al familiei mele nu-i primesc datorită meritelor scrisului meu, ci, pe diferite canale, direct de la Dumnezeu.

Cum trebuie să acţionez?

Cînd nu pot să scriu, să-mi arunc într-un colţ toporul scrisului şi să mă întorc la viaţă.

Sîmbătă

M-am gîndit aşa:

Am o viaţă atît de fericită, de palpitantă, de emoţionantă, încît - dacă aş citi undeva, corect, despre ea - aş dori să trăiesc viaţa lui Daniel Bănulescu.

Duminică

Care sînt lucrurile, cu adevărat, importante, care să merite să fie transmise?

Iată o parte dintre ele:

-„Să nu vi se tulbure inima", spune Isus. E cu puţin înainte de a fi prins şi de a se porni chinul său.

-„Let no one lose heart", „nimeni să nu-şi piardă speranţa", spune David. E momentul în care oştirea israelită e înfricoşată din pricina lui Goliat.

Şi uluitorul sfat, aproape necunoscut omului obişnuit:

-„Întăreşte-te şi îmbărbătează-te. Nu te teme şi nu te înspăimînta", spune Iehova, în mai multe feluri, pe parcursul Bibliei.

I.7. ANCHETA SOCIALĂ

Cine este Daniel Bănulescu?
Ce părere aveți despre Daniel Bănulescu?

Un bou!

(Anonim)

Te pup în fund, conducător iubit a fost o carte-şoc pentru generația mea. La prima lectură mi s-a părut doar atît: un experiment şocant. Dar n-a fost să fie aşa. Cărțile lui m-au încredințat că am de-a face cu un Autor. O voce, cum se spune, inconfundabilă. Şi în poezie. Şi în proză.

(Ioan Pintea)

Amic fermecător, cu care îmi place să discut interminabil. Minte analitică, om cu umor şi, în cîteva cuvinte, ce ar fi spus esențial despre ce scrie el? Îmi place poezia lui, cred că e un poet mai talentat decît Daniel în ipostază de prozator - deşi nu am citit suficientă proză Daniel Bănulescu pentru a mă pronunța irevocabil.

(Marian Mierlă)

Un fin realist, pictor al realității generației sale, poezia sa trăind în carnea culturii după nişte tipare pe care şi le impune sieşi şi celor care îl citesc. Regret că nu l-am citit îndeajuns.

(Mihai Cucu)

Cum se ştie, Daniel s-a specializat în luptele la groapa cu lei. Dacă ar fi nimerit la cea cu dolari, cărțile lui ar fi fost, pesemne, mai groase, femeile presate în albumele lui cu amintiri - mai multe... Între lei şi dolari, Daniel e tot Daniel.

(Ovidiu Pecican)

Daniel? Genial este prea palid spus. Ia să vedem... Da. Uite-aşa: Dacă Europa s-ar scufunda pe jumătate. Şi dacă, de exemplu, Berlinul ar ajunge la 5-6 kilometri sub ape. Atunci unul din primele cinci lucruri care ar trebui mutate în partea uscată a continenului ar fi opera lui Daniel Bănulescu...

(Alt anonim)

Daniel al baladei şi al rugăciunii.

(Lidija Dimkovska)

Daniel Bănulescu pune cuvîntul să violenteze lumea, trăgînd cu mai multe arme deodată. Această lume pe care numai cuvintele o mai pot scoate din inetție. Cred în drumul ascendent al literaturii sale.

(Olimpiu Nuşfelean)

Un magician al cuvîntului. Poet cu un timbru aparte, romancier strălucit, dramaturg original. Şocant. Miraculos.

(Daniel Giurculescu)

Daniel este singurul om care mi-a schimbat viața într-un punct critic, cu o propoziție. Una singură...

(Mihaela Pascu)

Curios că nu-mi interzice nimeni să spun cine este Baniel B.! Considerîndu-mă iertat de trufia pretenției de a fi interzis (nu pot avea libertate de expresie în cele ce-l privesc), voi răspunde ca tot moftangiul care se răsfață.

Acela ce iarăşi a recidivat, adineaori, şi mi-a dăruit o carte chiar văzînd că i-am fost co-autor, se face că nu ştie ce-i aia să ai un frate. Ca să scandalizez pe cine oi apuca, voi spune că scrisul lui Dan este ca atunci cînd monahii literaturii se roagă împreună sau îşi ascultă unul altuia rugăciunile - citindu-şi unul altuia pățaniile literare... Sic!

Păi dar!! Rugăciunea e o... e ceva intim sadea! Daniel m-a lăsat pe mine, un inginer de ziarist ce sînt, să-l ascult rugîndu-se şi apoi a mai şi avut superbia să mă cerceteze ce zic despre - se spune - poeziile sau prozele lui. Zic: „dom'le, pe ici şi pe colo...". Băgat în seamă de prieten mă mai îngîn şi eu, poate învăț să vorbesc o limbă. Maternă, odată şi-odată!

(N. Ionescu - „Serafim")

Daniel? Un băiat simpatic. Dar nu mi-a dat niciodată nici o carte, domnule! Ce naiba să scriu despre el? Dar am auzit că are cotă. Maaare!

(Radu Cange)

(Iolanda Malamen)

Pe Daniel Bănulescu, a cărui poezie (și la a o mia lectură) am parcurs-o pe nerăsuflate, îl consider un profund spirit, înzestrat cu o forță uriașă, un fel de Atlas care duce pe umeri un har de a scrie, nepămîntean. Să-i dea Dumnezeu viață lungă.

...și se joacă atît de serios, ca un compas care dansează cu un singur picior, cu celălalt intră-n tăcere, așteaptă...

(Nora Iuga)

Tu m-ai făcut „mai frumoasă cu două degete decît orice femeie". Păcatul e al tău. Pentru toate volumele tale, blestemul geniului tău și-al talentului meu să ne păzească de cel rău, în vecii vecilor, mă-nclin. AMIN.

(Silvia Codreanu)

I-am ținut cărțile sub pernă, o vreme. Era o vreme bună.

(Gabriela Vrînceanu Firea)

Daniel, zis Al Rugăciunii, zodia fecioarei, recastizat, de necrezut.

(Radu Sergiu Ruba)

Cînd leii au vrut să-l mănînce pe Daniel au dat de aer, aer și astfel a trebuit să-și sfîșie propriul urlet...! Căci unde erai tu, Daniel, cînd s-au dat trupuri de carne, de ai luat numai trup de vers, de uni-vers?

(Adrian Alui Gheorghe)

Daniel este poet pentru că este leneș! Convingeți-l să muncească și o să avem un prozator fericit!

(Vlad Popescu)

Să scriu despre Daniel (acum) ar însemna să nu-l mai iubesc. Sînt cîțiva autori pe care-i iubesc prea mult ca să pot scrie (acum) despre ei. Daniel Bănulescu este unul dintre ei.

(Constantin Virgil Bănescu)

Unul dintre numele rostite cu admirație încă dinainte de 1989 de către apropiații cenaclului Universitas. Un mix ciudat de frondă şi blîndețe, de teribilism şi smerenie. Autor al unui volum pe care nu îți vine să crezi că l-a intitulat *Te pup în fund, conducător iubit.* Şi cînd începi să îl citeşti dai, incredibil, peste artă 100%. În fine, fiecare după standardele lui. Cît despre volumele de poezie - găseşti în Daniel al rugăciunii ceva ce nu ai cum să uiți: rînduri-rînduri fără de litere, doar înşiruiri de semne inserate, tot felul de simboluri îmbîrligate. Ceea ce pînă la urmă devine obositor.

Că are nişte titluri de volum memorabile şi, în egală măsură, adorabile: Ziua cînd am fost publicat, *Te voi iubi pîn' la sfîrşitul patului*, amintitul *Te pup în fund, conducător iubit* - volum alert, uimitor, după mine, la fiecare pagină, paragraf, ba chiar la fiecare silabă mai că aş spune, furată de bucuria descoperirii unei asemenea cărți. Poate finalul acesta de aserțiune o mai fi fost vehiculat şi de alții, aşa încît, cîțiva ani mai tîrziu, Daniel al Rugăciunii sparge granița cuminte a silabelor şi vine în fața noastră cu tot felul de semne ce nici măcar nu visează să ajungă litere. Iar *Balada lui Daniel Bănulescu* este, cred, pe sufletul multor cititori: aici găseşti şi „Caracterul meu mizerabil / Îşi trage vigoarea de la subțioara piciorului tău", şi „Vine iarna şi-am să-mi aleg dintre femei un glăscior / Care să se tînguie pentru mine şi să se jeluiască înaintea Ta şi să implore / Ca să nu mă uiți Tu Iehova pe mine / Şi să nu mă mai ții apropiat de groaza Ta".

(Eugenia Țarălungă)

Deşi un poet bun, Daniel Bănulescu s-ar putea să fie în primul rînd prozator, dar nu asta e important, important e că Daniel Bănulescu este un scriitor adevărat, un scriitor profesionist, de tipul lui Mircea Cărtărescu, care, orice s-ar întîmpla, are grijă de cărțile sale.

(Mihai Vakulovski)

Premiul pentru debut i-a adus lui Daniel Bănulescu nu numai recunoaştere în peisajul literar, dar şi multă ambiție de care, cred, autorul a fost în stare dintotdeuna. Romanul *Cei şapte regi ai oraşului Bucureşti* i-a surprins pe mulți „pricepuți" ai genului. Volumul *Daniel, al rugăciunii (prima jumătate a anului)* este o carte densă şi mi se pare a fi un experiment literar. Un poet foarte bun, un prozator la fel de bun, Daniel Bănulescu se anunță dramaturg. La rigoarea de care îl ştiu în stare, cred ca va fi un

dramaturg pe masura talentului şi a puterii de concentrare care-i sînt la îndemînă.

„Discret şi delicat", Daniel Bănulescu scrie un soi de poezie care-l situează la cel mai înalt nivel posibil, pentru multă vreme de acum încolo. Poetul costruieşe un univers poetic din care ai dori să faci parte dar, ca cititor, te muțumeşti cu versurile care-ți rămîn agățate de creier. Daniel Bănulescu este atît de bun încît aş citi continuu ceea ce scrie. Îl aştept ca dramaturg şi, poezia, sînt convinsă, nu-i va da pace pînă cînd n-o va aşterne pe coala albă de sub mîna lui dreaptă. Elegant şi enigmatic, Daniel Bănulescu îți apare în vis, zîmbeşte şi dispare.

(Niculina Oprea)

Daniel Banulescu este un individ pe care l-as fi putut iubi. Citesc *Republica Federala Daniel Banulescu,* cam o data la 6 luni. De fiecare data subliniez versurile care imi plac. Imi mai trebuie un an ca sa le subliniez pe toate.

(Ştefan Caraman)

Daniel Bănulescu, macho-ul seriei nouăzeciste, cu tot tacîmul şi argumentele la vedere; eleganță, stil, o anumită detaşare, profund interes social, caracteristic doar părții „tari", a celor de dincolo de baricadă (ce stă, ca un adevărat obstacol, neutră şi impenetrabilă), într-atît de exacerbat încît pare a fi o îndelungată convertire a vitalității şi talentului, o propensiune insinuantă spre zona puterii, ce apare în poemele şi în prozele lui ultramasculine, ultraconstruite şi ultraposesive. Convertirea lui Daniel Bănulescu este, bineînțeles, mistică, intolerantă şi cu ştaif rece.

Daniel Bănulescu îşi propune asceza „dintr-un foc", acela al unei vitalități ieşite din comun şi, de asemenea, îşi propune să scrie ca un ascet, adică saturat de propriul său eu pînă la refuz şi conştient că numai strîns cu uşa de avantajele unei asceze lente şi sigure îşi poate etala calitățile şi defectele unui autor ce vrea să se instaleze în interiorul poeziei, depăşind problematica poeziei.

(Angela Marinescu)

1. 8. ROMAN DE PRESĂ

(reacţii şi referinţe critice)

«*Te pup în fund, conducător iubit!* este un titlu şocant-comercial, dar perfect încastrat în magma rafinată a acestei cărţi. Un roman „de artă" - ca să folosesc termenul filmic - care se citeşte pe nerăsuflate. Un roman cu un timbru, o marcă, un son - complet noi, dar neartificioase, un roman curgînd năucitor; captivant dar natural - canonic, cum spun matematicienii. Daniel Bănulescu scrie cu suflu şi experiment de mare romancier. Un roman citadin, alert, despre aici şi acum: despre Ceauşescu, Păunescu, Securitate, cozile la pîine, mizerie, despre „ei" şi despre „noi", despre iubirile noastre. Stilul este un melanj perfect distilat şi retopit, deci cu totul altceva, de Mateiu Caragiale, Eliade, Marquez, Sallinger, poezie chiar cu rime interioare şi şarjă ricanată. Un roman scris cu furie şi transcendenţă. Care creează un spaţiu pe care îl visam şi eu, mai de mult, teoretizînd: un balcanism neţărmurit, un realism magic-fantastic balcanic. Creează, dar şi explodează, în tradiţie: *Craii de Curtea Veche*, *Pe strada Mîntuleasa*, *Domnişoara Hus*.

Ion Barbu, Arghezi, Vasile Voiculescu, chiar *Groapa* lui Eugen Barbu. Explodează, pentru că este, cum am mai spus, sonul lui Daniel Bănulescu, sonul potrivit nouă, celor de azi: fulgerător, delicat, cu ruperi de ritm ale prozei în poezie, cu umor demolator, niciodată vulgar, totul într-o canava de magie mioritică-balcanică, care parcă mai erupe şi acum, cînd te plimbi pe străzile vechi ale Bucureştilor. Daniel Bănulescu a scris, cred eu, un roman de direcţie nouă în literatura română. La sfîrşitul cronicii mele asupra cărţii lui de versuri afirmam: cel care are poezia de partea sa va învinge. Dar ce victorie, un triumf!».

(VALENTIN IACOB - *Portar de noapte şi scriitor de succes*, *Formula As*, nr. 124 (25), iulie 1994)

«Sîmbătă, 15 octombrie, în ziua a doua a Congresului Spiritualităţii Româneşti, dr. Iancu Gogîltan, primarul oraşului Băile Herculane, a interzis lansarea cărţii *Te pup în fund, conducător iubit*, de Daniel Bănulescu. Primarul a rupt afişele ce anunţau lansarea cărţii şi a ameninţat cu închiderea librăriei».

(EUGEN COIFAN - cotidianul *Evenimentul zilei*, 18 octombrie 1994)

«Ne oprim, de data aceasta, la poemul *Muzeul Antipa*, care ni se pare, dincolo de *Prolog* şi de *Epilog*, dacă nu neapărat piesa cea mai izbutită a volumului, cu certitudine cea mai elocventă pentru tipul de poietică îmbrăţişat în această carte. Cu riscul de a fi consideraţi neserioşi de cine ştie ce spirite rigid academicizante, vom propune o lectură în paralel a acestui poem cu *Luceafărul*. Dacă în celebrul poem

eminescian acțiunea era plasată în „umbra negrului castel”, unde „Din umbra falnicelor bolți / Ea pasul şi-l îndreaptă / Lîngă fereastră, unde-n colț / Luceafărul aşteaptă”, dincoace, la Daniel Bănulescu, *Ea* este, „o amică” iubitoare de peregrinări nocturne prin legendarul muzeu bucureştean Antipa şi care visează să declanşeze o cutezătoare „Campanie de Miracole şi Învieri”: „Aveam o sorelă aveam o amică / O tipă ce dorea să-şi înceapă Campania de Miracole şi Învieri / Între urşii împăiaţi viermii striviți şi şerpii păstrați în formol / De la Muzeul Antipa / Mergeam acolo în fiecare seară cu ea / Ne plimbam fumam discutam sandvişuri // Zicea că nu se hotărîse dacă să aducă întîi la viață o singură broască / Ori să învie dintr-o dată tot muzeul / I-am spus *dragă, procedează cum vrei* / Mă amuza să o văd cum îşi căra şi îşi separa toate exponatele / De teamă / Că odată reînviate se vor hali între ele”.

Personajul feminin din *Luceafărul* este, după cum bine se ştie, realizat în tuşe superlative: „A fost odată ca-n poveşti, / A fost ca niciodată, / Din rude mari împărăteşti / O prea frumoasă fată // Şi era una la părinți / Şi mîndră-n toate cele, /Cum e fecioara între sfinți / Şi luna între stele”.

Personajul danielbănulescian este cît se poate de prozaic, fiind deliberat construit în acest mod: „Din cîte îmi amintesc era o tipă pipernicită purta o rochie scurtă / Avea şi ea necazurile ei (...)”.

Dacă fata de împărat adresează repetate şi zadarnice rugăminți fierbinți către Luceafăr: „- O, dulce-al nopții mele domn, / De ce nu vii tu? Vină”, dincoace, în poemul nouăzecist, El, Bărbatul, prozaic şi supereficient, pogoară, în doi timpi şi trei mişcări, viață clocotitoare în trupul „amicei” doritoare să înceapă „Campania de Miracole şi Învieri" între relicvele vechi de mii de ani din vitrinele Muzelui Antipa: „Într-o sîmbătă seara / Mi-a fost milă de ea / I-am pus mîinile peste sîni / Şi-am înviat-o (...)”.

Pe cît de romantice sînt şoaptele fetei de împărat: „Cobori în jos, luceafăr blînd / Alunecînd pe-o rază / Pătrunde-n casă şi în gînd / Şi viața-mi luminează!”, ori ale lui Cătălin către Cătălina, din partea secundă a capodoperei eminesciene: „Hai ş-om fugi în lume, / Doar ni s-or pierde urmele / Şi nu ne-or şti de nume, / Căci amîndoi vom fi cuminți, / Vom fi voioşi şi teferi / Vei pierde dorul de părinți / Şi visul de luceferi", pe atît de strident-pragmatice sînt şoaptele „amicei" din textul contemporanului nostru: „Recită-mi ceva dinspre Marx - mi-a spus ea - şopteşte-mi / Porcării în timp ce facem dragoste / Ajută-mă să mă simt mai în siguranță cu tine / Decît se simte în siguranță o fată numai în toaleta de fete / Mîngîie-mă ca şi cum m-ar mîngîia mama mea / Dacă mama mea n-ar fi mama / Ci un bărbat zgrunțuros şi tăcut / Care s-ar întoarce într-o seară acasă de mînă cu mama / Spune-mi dacă picioarele mele / Nu ți se par îndeajuns de abjecte / Dacă sînii mei ticăloşi nu ți se par îndeajuns de abjecți / Dacă gleznele mele nu-s ele micul trib de sălbatici care te-au înconjurat / Şi se chinuie cu tine să te învețe ce-i focul".

Poemul *Muzeul Antipa* are înspre încheierea sa două versuri de excepție, care merită şi ele să fie adăugate între raritățile bibliei poeziei nouăzeciste pe care am încercat s-o configurăm de-a lungul acestui poate prea rămuros comentariu critic: „Explică-mi dacă între timp n-am devenit o pereche de personaje medievale / Călătorind împreună într-o trăsură sexuală.”»

(NICOLAE ȚONE - *Daniel Întîiul, regele Republicii Federale Daniel Bănulescu*, posfață la vol. *Republica Federală Daniel Bănulescu. Statul de Nord şi Statul de Sud*, Ed. Vinea, Colecția „Nouăzeci”, 2000)

«*Cei şapte regi ai oraşului Bucureşti* e una dintre cele mai bune cărţi de proză românească pe care le-am citit vreodată - asta în primul rînd, şi ca să se ştie din capul locului ce urmăreşte această recenzie.

(RADU ALDULESCU - *Daniel Bănulescu, romancier*, *ArtPanorama*, nr. 7, mai 1998)

«La Herculane (unde-a fost uns Păunescu vicepreşedinte pe diasporă!), un nătărău de primar, zis Gogîlţan, interzice lansarea unei cărţi (bune!) de Daniel Bănulescu şi ocupă librăria cu poliţişti, taman ca-n 1946. Ziarele l-au plesnit, dar de pedepsit nu-l va pedepsi nimeni».

(GEORGE PRUTEANU - rubrica *Storcătorul de gazete*, *Evenimentul zilei*, ediţie de dimineaţă, nr. 712, 22 octombrie 1994)

«Pînă una-alta, echilibrul alert al discursului lui Daniel Bănulescu nu ne poate părea decît demn de elogiu. Principalul lui merit: de a fi făcut un pas cert spre neutralizarea decalajului între "arta înaltă" şi cultura "populară" (actuală, vie!). »

(NICOLAE BÂRNA - *Vibrant omagiu" în cheie "schidă"*, *Caiete critice*, nr. 1, 2 / 1995)

«Cînd mulţi creatori se zbat din răsputeri, luptă efectiv pentru a imobiliza o fugitivă, lunecoasă Muză şi a fi, astfel, cît mai personali, mai originali (condiţie sine qua non în cîmpul accidental al Artei), Daniel Bănulescu, poet şi prozator nouăzecist, adică post-modern, e original mai mereu şi, s-ar zice, fără efort - aproape fără să vrea, aproape fără s-o ştie.»

(DANIEL CRISTEA-ENACHE - *Goliardul din "trăsura sexuală"*, *Adevărul literar şi artistic*, 31 martie 1998)

«Poetul Daniel Bănulescu mişună de propria-i personalitate, indiscutabilă. Venind din tradiţia poeziei româneşti de un secol încoace (adesea el citează direct sau prin aluzie înaintaşi ori contemporani), Daniel Bănulescu trimite şi la Walt Whitman, ori la marii ruşi din acest secol. Vociferarea sa erotică e despletită, sfidătoare şi de o tandreţe aproape tremătoare - în pofida pozei sale de macho dominator al aşternuturilor (*Te voi iubi pîn' la sfîrşitul patului*). Esenin va fi avut asemenea derute de duioşie pe care sexul - departe de a o contrazice - o presupune ca linie a orizontului, atunci cînd se minuna de: "cît poate iubi un derbedeu / şi cît poate de supus să fie". Dar mai cu seamă cei doi metri de disperare generoasă, de gelozie fără leac ai lui Maiakovski cel din *Norul cu pantaloni* îţi vin în minte cînd asculţi din hîrtie declaraţii precum:

"Eşti mai frumoasă cu două degete decît orice femeie / Mai fierbinte mai adîncă mai tandră / Decît orice altă femeie din lume (...) / Şi mă uluieşti / Îmi strigi numele te apropii de mine şi mă uluieşti".

(...) Humorul sălbatic, în fanfară - între rîgîială, scatologie şi poem - poartă întreaga poveste. Un tînăr spărgător de geniu are "logoree la mînă", sub degetul lui uşa seifului sare în laturi; o tînără complotistă "culegea ştiulete cu ştiulete revolverele". În lupta cu un vrăjitor, micul duh îndrăcit (*daimonul* socratic inventat

de autor pentru a îmbogăţi figura Ceauşescului) obţine victoria transformîndu-se într-un "dezastru ecologic" *avant la lettre*. Fastuos e tabloul "cirezilor de ţărani ce se îndreptau pleoscăind din cozi către cîrciumă", ca şi cel de la pagina 194: "Pe marginea bulevardelor alea haioase ieşise proletărimea la soare" - aceste bulevarde naţionale pe unde: *"cotropitorii fac cotrop-cotrop din tanchete"*, în vreme ce: "Ieşea poporul român la poartă şi le striga: *Gepizii dracului!*" Labradorul prezindenţial "se luase la chiţăit cu o ceată de căţei maidanezi". Într-o tranşă, viitorul odios regretat prevede evenimentele din decembrie 1989: "Cei ce vor rămîne acasă să pună pe ei o haină mai groasă pentru a se apăra de gloanţele ce vor intra pe fereastră". Ştiut e, de altfel, că "pe făptura iubită trebuie să o iuţeşti cu glonţul" (un înţelept african, Idi Amin Dada, abundase şi el în acest sens: "Nimeni nu aleargă mai iute decît un glonţ"».

(ILIE CONSTANTIN - *Scrisoare deschisă*, *România literară*, nr. 1, 1996)

2. OPERA

2.1. ANTOLOGIC (I)

IANUARIE:

UNDE ESTE DUMNEZEUL TĂU?
(partea întîi: PLICULEȚUL CU CEAI)

1. Îmi spuneam: „Nu-s decît pliculețul de ceai scufundat,
Pentru o clipă, în lumea fierbinte.

2. Îndreptîndu-mi culorile.
Apoi voi fi ridicat."

[CEEA CE ERA DESTINAT
SĂ SE ÎNTÎMPLE CU MINE]

3. Dar acum știu
Că fusesem sortit să crăp pe niște grămezi de gunoaie.

4. Carnea obrazului să-mi fie păscută de înfometații orașului.

5. Iar de fluierele picioarelor - înhămați ca la o sanie -

6. Cîinii dărîmăturilor să plimbe smocurile de albine,
Ce-şi vor fi adăpostit mierea sălbatică la mine în craniu.

7. Dar acele timpuri n-au sosit încă

8. Dar acele timpuri ce nu au sosit încă
Îşi şterg chiar acum tălpile pe covoraşele de la intrare
Dar de pătruns în lumea pe care o cunoaştem încă nu au pătruns

[PUTEREA NECURATĂ]

9. În acelaşi autobuz călătoresc şi eu lipit de semenii mei.

10. Acelaşi fel de haine purtăm.

11. Şi - din pricina groazei -
Aceleaşi răspunsuri îngăimăm.

12. Oridecîte ori
Cineva nevăzut
(Cu călcătura abia simţită de duhuri necurate)
Îşi răsteşte învăţăturile deasupra creştetelor noastre.

[OSPĂŢUL DE CANIBALI]

13. Şi în fiecare staţie coborîm.

14. Şi în fiecare staţie semenii mei îşi întind braţele.
Apucă
Şi frîng pe genunchii lor spinarea celui mai neajutorat dintre ei.

15. Apar focurile chiotele furcile şi cazanele.

16. Băştinaşii buzunăresc de măduvă
Cel mai mic oscior al acelui nenorocit

[ÎN CAPCANĂ]

17. Primesc şi eu un ţepuş

18. Cu care aş putea ridica în văzduh carnea fiartă

19. Şi încă zbătîndu-se

20. Şi cu care - pînă la leşin -
Sînt şi scuturat
Şi ispitit
Să-mi astîmpăr şi eu măruntaiele.

[OCROTIT]

21. Dar puterea Ta mă luminează

22. Mă înviorez

23. Şi îmi vin în fire

[EVADAREA]

24. Din ghemul oamenilor acelora,
Ucigaşi şi şiroind de viclenie,
Mă despresor.

25. Printre taclalele
Şi unghiile lor bombănitoare
Îmi croiesc eu calea.

26. Răstorn la pămînt

27. Cîteva dintre frunzarele şi colibele lor din înjurături.

28. Şi, în salturi hotărîte, mă îndepărtez.

29. Pe sub clănţăniturile vesele ale oaselor sparte şi supte. Oase
Ce spală în valuri bulevardul,
Cu zgomote precum cele ale ţîrîiturilor unor greieri.

[ÎN ADĂPOST]

30. Pînă dimineaţa cînd îmi nimeresc vizuina
Horcăi şi mă văicăresc
Sub loviturile celor ce nici răgaz nu-şi iau. Şi nu încetează
să mă tot întrebe:

31. „Spune-ne acum deci
Unde se ascunde Dumnezeul Tău?”

FEBRUARIE:

UNDE DUCI TU SĂ DISTREZI VIAȚA TA?

1. Eu mă desfrînez.
Dar cu ultimele puteri caut totuşi să mă tîrăsc
spre Dumnezeul meu.

2. Tu mă prăvăleşti
Îți împleteşti fălcile printre vreascurile pieptului meu
şi mă tîrăşti
Către Dumnezeul tău

3. Eu asud. Mă lepăd de Dumnezeul meu. Rînjesc încălzit
alături de tine.

4. (În vreme ce capul meu pocneşte liniştit pe absolut
fiecare treaptă.
Pe care mă cobori,
Pentru a mă depune ca pe un os la picioarele Dumnezeului tău.

[IGNORANȚA TRUPULUI EI]

5. Ea e specialistă în arte plastice la un important muzeu bucureştean.
Dar manierele trupului ei n-atîrnă nici cît două parale.

6. Pielița cefei ei de-abia silabiseşte.

7. Boticul umerilor ei habar n-are cum a absolvit două clase.
Sînii şi-i poartă cuprinşi în păienjenişul lor de analfabetism

8. Iar de la brîu în jos - of dul dul dul dul dulceaţo
Ştranţ ! Mîngîierea mea în a zgudui lumea -
De la brîu în jos:
Şoaptele şi gemetele biruinţilor impresionişti
Se desluşesc aidoma strigătelor unui grup de excursionişti
Rătăcind veseli de-a lungul grotelor comunei primitive.

[APARIŢII PRIMEJDIOASE]

9. Ea îşi roteşte, rîzînd, cercul trupului ei firav peste luncile şi colinele
Înverzite ale cartierului Titan.

10. Acolo unde, dacă nu eşti atent,
Poate să-ţi strivească sub tălpica lui şi sufletul şi mintea.

11. Poartă-te cu mănuşi!
Fereşte-te ca de naiba de ea !

12. Fiindcă sufletul ei n-are suflet. Mintea ei n-are minte.

13. Inima ei n-are inimă.

[ACASĂ LA EA]

14. Doar dac-ai sta s-o asculţi (După ce te ridică
în colivia farmecelor ei,
Pînă la gazda ei şi-a Corinei. Nimerită în înălţimile etajului patru.)
Vocea ei pîrjolitoare îţi şoşoteşte aşa:

[PRETENȚIILE EI DE ÎNȚELEPCIUNE]

15. „Într-o țară ciudată în care nu știu nimic și nu știi nimic...
Într-un nor al regelui Tao, în care nimic nu trebuie să știi.
Ci doar cum se cuvine a vrea...
Prințesa Jagad-yoni își scutură scrumul ei de duhuri peste mine.
Iar pe tine te întreabă: „Unde duci tu să se distreze viața mea?"

[NOAPTEA CU EA]

16. Noi bem și ne futem într-o cameră, în care ai desfășurat
un sac de dormit.
Și, în al cărui întuneric, moartea ta se zărește
precum o placentă luminoasă

17. Mă ridic și mă așez pe un scaun,
Pentru a mă feri de obrazul tău plin de spermă.
Îmi torn și îmi echilibrez pe genunchi încă un pahar de alcool.
Deasupra pulpelor ce încă îmi zvîcnesc precum un ghem de șerpi,
Bulbucîndu-se și răsucindu-se într-un coș de răchită.

18. În rest ne plimbăm printre blocuri.

19. Luăm pe degete praful de prin cîrciumi.

20. La două noaptea Corina se ambiționează să prepare cartofi prăjiți.

[ZIUA CU EA]

21. În muzee domni despre care ne amintim
Și care au pierit - în pofida gulerelor de brocart,
a mantiilor și a pintenilor lor elocvenți.

Flutură către noi din rubinele lor cocoşate.
Iar, din fundalele prăpăstioase ale tablourilor,
Nu încetează să ne destăinuiască aşa:

22. „Într-o ţară ciudată în care nu ştiu nimic şi nu ştii nimic
Într-o boare a regelui Tao, în care nimic nu se cuvine să ştii.
Ci doar cum se cuvine a vrea...
Prinţesa Jagad-yoni îşi scutură peste noi scrumul ei de duhuri
Iar pe tine te întreabă: «Unde duci tu să distrezi viaţa ta ?»"

[LUPTA]

23. Tu pas cu pas mă înşeli. Secundă cu secundă petrecută alături
de mine nu eziţi şi îmi mănînci capul.
Tu devii treptat un herpes. O pecingine. O lighioană împuţită,
Căţărată pe pieliţa tot mai uscată a inimii mele.

24. Şi, de acolo, ca o viţică, ţopăi şi azvîrli cu copitele
Tot ceea ce Dumnezeul meu a pus în inima mea

25. Iar eu ca un dulău împlîntat în faţa mezelăriei arterelor tale
Mă gudur ling dosul palmei ce mă plesneşte
Te ajut să răstorni în mine
Tot ceea ce Dumnezeul tău te-a învăţat să răstorni

[ATUNCI CÎND RAREORI MĂ DEZMETICESC]

26. Şi sînt dezgustat

27. Hep ! Ştranţ ! Ori de cîte ori mă trezesc fie şi pentru o secundă -
O ! scorţişoaro.
O ! vi vi vi vi viţica şi lighioana mea.
Alintătoarea teraselor muşchilor şi a măruntaielor mele -

Sînt mai dezgustat
Decît dacă aş fi înghiţit, dintr-o singură sorbitură, toţi scuipaţii,
cotoarele şi mucurile din pubelele tuturor staţiilor de metrou.

28. Văd hotărît că Dumnezeul meu nu este Dumnezeul tău.
Şi că Dumnezeul meu - dezvăluit de Biblie -
E cu totul altcineva decît demonul ce-ţi îngînă încetişor:

[DESCÎNTECUL]

29. „Într-o ţară ciudată în care nu ştiu nimic şi nu ştii nimic...
Sub o boltă a regelui Tao, în care nimic nu trebuie să ştii.
Ci doar cum se cuvine a vrea...
Prinţesa Jagad-yoni îşi scutură scrumul ei de duhuri peste mine.
Iar pe tine te întreabă: «Unde duci tu să distrezi viaţa ta?»"

MARTIE:

UNDE ESTE DUMNEZEUL TĂU?
(partea a doua: ÎN BĂRULEȚUL TRUPULUI EI)

1. Ei rîd. Şi, din batjocură, îşi plesnesc bucile.

2 Țin sfat împotriva oricăruia dintre ei.
Şi cu jugulara celui nevinovat îşi sorb ei heleşteiele de alcooluri.

[LOCUINȚELE FEMEILOR BĂŞTINAŞILOR]

3. Femeile lor sînt răspîndite pretutindeni întocmai
ca nişte capcane.
Femeile lor cele mai frumoase locuiesc în pîlniile unor bombe.

4. Au fetişoarele pictate. Mieunăturile mătăsoase.
Şi degete flămînde.

5. Cobori după ele pe nişte scări din pietriş.

6. Şi te trezeşti în pîntecul unor încăperi luminoase.

7. Saloane îndopate - precum nişte curcani - cu muzică, tablouri,
şi literatură bună.

8. Odăi ce parcă ar sta răsturnate picior peste picior.
Şi, aşezate astfel,
Ar sporovăi şi te-ar chestiona în glumă:
- „Unde-i băiete Dumnezeul tău?"

[TREI OFERTE BLESTEMATE
DE A ŢI-L ARĂTA PE DUMNEZEU]

9. „Este Dumnezeul tău aici ?" te întreabă roşcata pe care ai pescuit-o
De la un spectacol de teatru de la Bulandra
Şi care îţi apasă acum mîna peste unul dintre sîni.

10. - „Nu. Nu este."

11. - „Ori poate este sfios ? Şi Dumnezeul tău s-a ascuns aici?"

12. - „Nu. Dumnezeul meu nu hoinăreşte pe aici."

13. - „Ba este desigur aici. Parcă-l simt. Sînt sigură că Dumnezeul tău
Şi-a dat întîlnire cu tine aici în băruleţul trupului meu..."

14. - „Pieri atunci !" şi deodată
În cîrciumioara inimii ei
Răstorn masa.

[RIDICĂRI ŞI SCUFUNDĂRI]

15. Mă salt pe jumătate din acest pat.
Ca şi din toate paturile acestor muieri despre care mereu vine vorba.
Şi, dintr-o dată,
Umerii îmi ies cu mult peste nivelul caldarîmului
de pe strada Vlăhiţa

16. Am fost scos, în cîteva prea serioase rînduri,
Din mormintele în care începusem să putrezesc.

17. Am uitat învățătura cea simplă
De scăpare din toate aceste apropieri primejdioase.

18. Am fost ademenit iarăşi.

19. Ținut cu capul ca într-un lighean cu apă.
Şi iarăşi gropile ce mă purtau
Au fost apăsate pe burtă - precum nişte broaşte -
pentru a mă slobozi afară.
Şi ei mă întreabă unde este Dumnezeul meu.

[PRIN SĂLBĂTICIE]

20. Ani întregi am umblat cu două cuiburi de cîrtițe pe umeri,
Precum cu nişte şoimi.

21. Ies rar prin oraş.

22. Ies foarte rar prin oraş.

23. Şi doar atunci
Cînd, nedezmințit, trebuie să cutreier poteca îngustă
Dintre magazinele cu vitrinele smulse.

24. Pe cornierul cărora
Îşi reascut muşcătura şi urşii cavernelor şi marile carnasiere.

25. Sînt recunoscut şi înconjurat imediat de acei băştinaşi.
Ce rînjesc. Şi, din batjocură, îşi plesnesc bucile.

26. Străbat oraşul printre şirurile acelora ce s-au cam plictisit
Să-mi tot ridice viaţa.

27. De data aceasta
Mă pocnesc doar peste umeri.

[DIN NOU ÎMPRESURAT]

28. Îşi înfundă cît mai adînc lopeţile în buza pămîntului

29. Îmi răstoarnă în creştet munţii lor de ţărînă

30. Rînjesc. Îşi manevrează uneltele ca şi cum mi-ar face în derîdere aer
cu nişte uriaşe evantaie
Mă îndeamnă:

31. - „Povesteşte-ne deci şi acum ţicnitule
Unde este Dumnezeul tău ?"

APRILIE:

DANIEL ŞI BRUNHILDA

1. Prietena mea nemţoaică, surprinzătoarea mea prietenă de român năucit şi proaspăt aterizat în Berlin,
Îmi spune:
„N-am la cine să îl dăruiesc pe organism!

[ANII ÎN CARE ORGANISMUL EI
FUSESE UN ORGANISM MINUNAT]

2. E un organism deosebit - îmi destăinuie ea într-un amestec de limbaje. A fost un organism curat... Cînd eram mică şi citeam, obişnuiam să îl las să stea întins de mine.
Prin Fritz- Schoβ-Park sau Monbijou park cînd îi aruncam cîte-un băţ,
Organismul meu alerga, în jurul meu, ani întregi cu vreunul din acele beţe în gură.

3. Îl duceam la biserică. Îl spălam în urechi.
Îi dădeam - ăă... cum se spune? - cămăşuţă de noapte.
De-a lungul şcolii organismul meu s-a împrietenit cu organismele a zeci de fetiţe.
Şi a făcut dragoste cu organismele a trei colegi.

4. Dar în fiecare noapte el se întorcea ascultător acasă. Îi tăiam unghiile. Îi răsuceam şuviţele. Îi răcoream pielea.
Şi (în timp ce mă mişcam prin înălţimile tavanelor) nu încetam să mă mir.

Cît de repede. De adînc. Şi mai nevinovat decît un ursuleţ de pluş.
Adormea; în acei ani neblestemaţi, organismul meu.

[DISCUŢIA DIN SALONUL NORILOR]

5. „Ştii?! Pentru că au fost şi ani în care nimeni nu blestemase
la organismul meu..."
Îmi destăinuie prietena mea berlineză.
Eu stau pe o aripă. Ea şade pe cealaltă aripă a statuii Dame auf der
Siegessäule - ridicată în centrul Berlinului,
în vîrful unei coloane de 50 de metri.

6. Prietena mea şade cuibărită ca pe o canapea înaltă pufoasă
şi îşi îngrijeşte bubele spiritului.
Ea cîntă încetişor. Ea jeleşte încetişor. Şi, în scîrţîitul tînguitor
al vînturilor de iulie,
Coşurile grozăviilor. Negii încăpăţînaţi ai coşmarurilor.
Şi ridurile amintirilor drăceşti încetişor se străduie
să şi le netezească ea.

7. Ea rîde încetişor. Ea înnebuneşte încetişor. Încetişor ea mă întreabă
pe mine:
- „Ştii care e urîtul care a mutat prima mobilă a pierzaniei la mine
în organism?"
- „Nu. Nu-l ştiu deloc"- îi explic în engleza mea absolut înfiorătoare.
„Habar n-am"

8. - „Era un bătrîn... Să-ţi povestesc mai întîi cum era îmbrăcat?"
- „Povesteşte-mi orice. Chiar şi lucrurile de care simţi că ar putea
să te doară în cot".
Sporovăiam pe acest monument al domnului Bismarck.
(Cel ce n-ar fi exclus să-şi facă şi dînsul oricînd apariţia.
Dacă n-a putrezit între timp).

[POVESTEA BĂTRÎNULUI CU O MIE DE CUŞTI]

9. - „Era un bătrîn... Ţi-am mai spus că era un bătrîn?"
- „Ne-am fi amintit amîndoi dacă ai fi trădat un asemenea lucru".
- „Bine... În Breitscheidplatz. Piaţa artiştilor străzii... Ascultă atunci:

10. Era un bătrîn... Organismul meu s-a întîlnit cu un bătrîn,
Ce tîra după el. O imensă căruţă cu o mie de cuşti.
Şi cu o mie de animale înăuntru încuiate.

[INVITAŢIA BĂTRÎNULUI CU O MIE DE CUŞTI]

11. - «Urcă-te aici!» mă îndemnă moşneagul. «Cîntă de aici!
Adăposteşte-te aici!...
Tu vei vedea lumea dintr-una din cuştile mele.
Eu, cu ajutor de la tine. Voi culege, din copacul degetelor
de împăraţi. Sceptrele de împăraţi.»

12. - «Nici prin gînd nu îmi trece» i-am răspuns politicoasă.
Să îmi aşez tivul vreunei rochii. Sau strofa de la un cîntec.
Între cuştile de la un crocodil. De la o hienă. Şi de la un vultur!

13. - «Suie-te aici! Dansează de aici! Înfrumuseţează-te aici!
Tu vei învăţa zborul de la una dintre cuştile mele.
Eu voi descoji. De pe gîtlejul căpeteniilor norilor.
Răsuflarea de nor».

14. - «Cred că eşti un moş tare nebun» i-am explicat eu «de crezi
c-o să ies la cumpărături pe străduţele norilor.
Prin pieţele norilor. Şi prin halele norilor.
Îmbrăcată doar în cuştile de la un crocodil. De la o hienă.
Şi de la un vultur!...»

[DIN NOU ÎN SALONUL NORILOR]

15. Ea se amuză încetişor. Ea se înfurie încetişor.
Încetişor îşi bate ea joc de sine.
Pudriera şi oglinjoara ei spirituale îi alunecă şi,
în bulboana piedestalului, praf i se fac.
Încetişor ea îşi scoate din teacă fiecare gînd doar pentru mine:

[BLESTEMUL CĂZUT ASUPRA ORGANISMULUI PRIETENEI MELE BERLINEZE]

16. - Nici nu-i povestisem bine lui moş cît putea fi de trăsnit.
Cînd la organismul meu, (care nicicînd n-a avut coadă)
O unsuroasă şi drăcească coadă de crocodil i-a crescut!

17. Pieptul în pieptul de la scîrboasă de hienă i s-a preschimbat.
Picioarele în gheare. Pielea în pene. Buzele în ciocul
de la un vultur.
Vultur, care şi sfîşia şi rupea cărnurile cele mai dureroase
de pe trecători.

18. ... L-au bătut şi l-au alergat. Prin crăpăturile de la munţi trei ani
a zăcut şi a stat vînat organismul meu.
Din ţărîna ce i se aduna pe spinare caişi şi stejari şi brazi i-au răsărit.
Din scorburile de la care şi jderul şi bufniţa şi leopardul
şi-au aruncat mîrîitul.

19. Însă, din cînd în cînd, tot îl prindeau. Îl sugrumau.
În uşiţa de la cuşcă îi striveau ei coada.
Pe camioanele lor militare îl duceau ei la spitalele lor spitalizaţi.
Acolo în sfîrşit era bine.

20. Era cald. Linişte. Şi toate organismele de la ceilalţi nebuni
stăteau înşirate, ca franjurile de covor,
Înaintea organismului meu. Şi îl ascultau cum răcneşte!...
Gîze. Viermişori. Coajă de copac. Rîme. Şi cărăbuşi
îi curăţau de pe piele şocurile electrice..."

[SALONUL NORILOR SE PRESCHIMBĂ
ÎNTR-UN SALON DE SPITAL]

21. Povestindu-mi, ea se ridică pe vîrfuri deasupra pieţelor,
S-bahnurilor, umilinţelor. Dar nu mai are vîrfuri.
Amintindu-şi, ea mai că şi-ar mîngîia pielea la flacăra
unei creme de noapte. Dar nu mai are piele.
În realitate, numai în deşertul unui pat de spital de nebuni
se zvîrcoleşte. Şi de acolo către mine continuă ea
să delireze aşa:

[CÎNTECUL DE JALE
AL PRIETENEI MELE BERLINEZE]

22. - „O!... De-ar îndrăgi cineva la măcar unul dintre animalele mele!...
O!... De nici nu s-ar speria acel cineva lîngă coadă de crocodil!
Nici speria de burtă de hienă! Nici trăi fără zgîrietură de vultur!

23. De pe crengile morţii, numai la picioarele de la un astfel de om
m-aş descolăci.
Sub privirile de la un astfel de bărbat m-aş linişti... Mînă doar
în mîna ta m-aş plimba.
Am da drumul bolilor noastre nervoase s-o ia înainte.
Precum doi copii.

24. Iar noi, din grădinile nebuniei, am putea evada,
mînă în mînă!
... Însă tu eşti român. Sfînt zici că vrei să ajungi.
Eşti îndrăgostit de altcineva.
Iar eu tot nu am la cine să îl dăruiesc pe organism..."

[EXPEDIȚIILE LUI DANIEL LA SUPRAFAȚA ȘI PRIN STRĂFUNDURILE BERLINULUI]

25. Pe vremea aceea locuiam în Majakowskiring. În mijlocul
unei vile și-a unei burse literare,
Aplecate pînă în dreptul meu de prietenul meu Ernest.
Absorbit mă cufundam prin Berlin. Cunoștințe de limbă
germană n-aveam.

26. Prin răsuflătorile astupate ale muzeelor, în mormîntul
fostelor mari imperii coboram.
În sumeriană sală de ospăț mă descingeam.
În akkadian bazin de jertfe mă îmbăiam.
Și în vreme ce (pe un foc făcut din babilonienii arbori ai vieții)
pe diabolicul zeu Tammuz. Precum și pe pasărea
lui uragan. Îi perpeleam.

27. Locul acela uitat și ascuns se lumina... Craniile pruncilor,
sacrificați pe vremuri zeităților demoni,
din nou se deslușeau...
Iar șirul frizelor, reprezentînd bătrîni tîrînd după ei căruțe
cu o mie de cuști,
Coborau și urcau către suprafața Berlinului din timpul
zilelor noastre, precum o garnitură de metrou.

28. Atunci eu am dat foc stopului de stîlpi idolești, iar frizele
cu bătrîni vrăjitori s-au oprit.
Am sfărîmat palmarele, în care erau așezate inimile
încă zvîcninde ale prizonierilor sacrificați
în cinstea unor zeități demonice.
După care civilizația respectivă se întorcea
netulburată la celelalte îndeletniciri ale ei.
M-am săltat și am evadat din acel loc al urîciunilor.
Am trăit și eu bucuria năvalnică de-a te plimba,
prin centrul Berlinului de astăzi, impregnat,
cu praf mesopotamian vechi de cinci mii de ani,
pe turul pantalonilor.

[ULTIMELE DOUĂ LUNI DIN ACEA ŞEDERE A LUI DANIEL ÎN BERLIN]

29. De la spitalul puştoaicei am ajuns acasă noaptea foarte tîrziu.
M-am bucurat că trupul superb şi întotdeauna nevătămat
al prietenei mele nu va juca niciodată. În realitate.
Vreun meci împotriva cozilor de crocodil.
În bucătăria bursei mele literare din Majakowskiring am zăngănit
şi am dansat. Am băut toate acele cafele ce erau
de aşteptat de la mine. N-am izbutit să scriu nici un rînd.
Iar dimineaţa cu puţin înainte de a adormi am îngenuncheat
înaintea Celui Prea Sfînt. Înaintea Dumnezeului cel viu.
Am plîns şi m-am rugat pentru prietena mea şi pentru ca
minţile ei rătăcite să se întoarcă sănătoase din nou
asupra ei...

30. Două luni am mai locuit în Berlin. Prin aventuri şi întîmplări
felurite m-am rostogolit. Şi pe cînd, la rîndul meu.
Cu bombeul pantofului. O pietricică. Pe holurile unora
dintre cele mai luxoase magazine rostogoleam.
Nas în nas m-am întîlnit chiar cu prietena mea.
Era veselă. Sănătoasă. Neamintind deloc de spitalul de boli mintale,
în care, vreme de două săptămîni, delirase... De braţ
îi stătea agăţat un tip foarte hotărît în a avea grijă de
organismul ei... De surprindere nimic nu-mi trecea
prin minte. Pietricica mi-a zvîcnit de sub talpă
şi în creştetul celor de la etajul inferior s-a prăbuşit.
Şi, pe cînd nimic însemnat nu-mi trecea prin minte, prosteşte
am întrebat-o: „Salut! De fapt,
cum te cheamă pe tine?"
„Să vezi" mi-a răspuns ea în acelaşi vîrtej de mişcări păsăreşti
şi de germano-engleză. „De fapt, pe mine nu mă cheamă
în nici un fel... Dar pentru tine mă cheamă Brunhilda".

2. 2. ALT GEN LITERAR

TAXIMETRISTUL GENEL

Străinul se trase tăcut mai către geam, pentru a privi în afară şi pentru a se pregăti de extaz.

- Şi zi-i aşa, ai fost la spetit'?!... Te-a trimis statul să-ţi depui osul la muncă?!... Am citit undeva că, acolo, unde le-ai căţărat tu negroteilor combinatele în cocotieri, dacă-ţi laşi o pereche de ghete afară... după unşpe minute, poţi să-ţi încingi cafeaua pe ele... Iar dacă le uiţi un sfert de oră, ţi le evaporă direct. Şi vine arăboii, care e nemaipomeniţi de corecţi, şi te somează: „Pentru că ţi-ai furat singur ghetele?..." Şi, clanţ! îţi taie o mînă!... Din care ţărişoară te lăudai că te întorci?

- ... Din Mozambic, alese Diavolul la nimereală.

- Arasel!... Are ăştia la petroool!... Şi te-ai umplut de parai?

- ... M-am umplut de măciuci, recunoscu *has-Satan* cu onestitate.

- Are şi măciucile importanţa lor, dacă ai unde să le tragi. Măciuci şi măciuci... Ai unde să te tragi? Nevastă ai?

- N-am... fu tentat să răspundă Ispititorul, deja cu ochii înfioraţi de primele case, mărunte, jerpelite, cu ferestrele joase, să bată raţele cu ciocul în geam şi să cazi pe spate de plăcere doar cînd te vezi.

Dar, după un timp, o întoarse şi zise:

- Şi dacă aş fi avut?

- Îţi ziceam eu cît aş fi fost de mulţumit dacă, la plecare, mi-ai fi lăsat-o în grijă. O etalonam, ţi-o întreţineam peste tot. Îţi ziceam: „Jaco, iartă-mă. Dar mi-ai încredinţat-o stricată... E tristă. Nu mişcă din fund!..." E cîte unele care şi mişcă. Dar nu pune destulă conştiinţă în asta... Cît timp ai lipsit?

- Doi ani.

- În doi ani n-o mai cunoşteai după caroserie. Majoritatea din alea arătoasele, le laşi blonde şi sprintene... Şi le găseşti îngropate şi cu pătrunjelul pe piept... Rămîn astea pocitele... şi *cocîlcioasele.* Cu picioarele obosite cît doi bulumaci... Care cînd merge, îşi mestecă şezutul. Şi care pare făcute doar ca să-ţi ţie rîndul la Alimentara... D-aia, zic, e mai dibaci că nu ţi-ai procurat nevastă. Pentru ce să ţi-o înveseleească toţi gherţoii din bloc?!... Unde stai? Stai la bloc?

- Nu stau nicăieri.

- Dacă stai la bloc, mie poţi să-mi zici. Că şi eu stau la bloc, de la dispecerat n-au avut repartiţii decît cu sudoriţele şi formatorii... Că şi Neta, la o adicălea, domiciliază la bloc. Chit că eu, la paralizate şi la nevestele clienţilor, nu m-arunc să mă pici... Dacă-ţi zic adevărul, să se facă aşa cine o să mă sifoneze lui Bubu?! Bine, atunci îţi zic!... Ori voi, ăştia, din Mozambic, n-aţi auzit nici de Neta?...

Ochiurile plitelor şi aragazelor din gospodăriile pe lîngă care treceau se aprindeau şi se stingeau singure. Cîinii şi pisicile simţeau cum li se coboară o pîclă pe cap, se trăgeau după muchiile unor căscioare desfigurate, de a căror lemnărie, umplută ici-colo cu chirpici de pămînt, amestecat cu paie tocate, se izbeau pînă cînd considerau c-au împrăştiat destulă pîclă pe lemnăriile alea.

Între usciorii grajdurilor, vitele îşi plimbau trupurile albite de spaimă.

Din frigidere, săreau turmele congelate de pungi de plastic (tîrtiţe, gheare şi gîturi de găini), formînd băltoci neliniştitoare pe covoraşele de iută, înainte de a o zbughi peste cîmpuri, pentru a se alătura, pe malurile unor eleştee, populaţiilor de broaşte, şerpi şi şobolani de apă.

Pe etajere, cărţile cădeau în genunchi, recitîndu-şi cu glasuri gîtuite, pentru început, propriile rînduri, izbucnind apoi într-un cor, pe care, dacă erai atent, îl auzeai psalmodiind:

„Cum ai căzut din cer, Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborît la pămînt, tu, biruitorul neamurilor! Tu ziceai în inima ta: «Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Yahveh; voi şedea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miază-noaptei; mă voi sui pe vîrful norilor, voi fi asemeni Celui Prea Înalt»... Cei ce te văd se uită ţintă miraţi la tine, te privesc cu luare aminte şi zic: «Acesta este omul care făcea să se cutremure pămîntul şi zguduia împărăţiile, care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetăţile şi nu dădea drumul prinşilor săi de război?»"

Aparatul de taxare era un model vechi, cu plăcuţe metalice. Cînd nu se zgîia pe fereastră, *Ho diábolos* se amuza să-i gliseze cifrele, formînd din ele numerele de înmatriculare ale autoturismelor ce se iveau, nu peste multă vreme, din sens opus.

- Degeaba te chiombeşti, că nu poţi să ţi-o închipui pe Neta... E mai dihai ca frumuseţile patriei. Nu poţi să te *desprinzi*... Te-ai jurat să ţi se ofilească prohabul, dacă o să-mi faci stropeală cu Bubu?!... Bine, că tot te insişti atîta lîngă mine, eu îţi zic...

Ia de aici. Acu, să tot fie vreo lună de zile... aflasem, de la nişte figuranţi şi gargaragii, că peste drum de blocul meu, într-un bloc, s-a mutat o putoare... Are un bărbat, mînca-i-aş treilingul lui, să-i laşi în gaj damigeana: nu bea, nu fumează. Bubu îl cheamă. Dar nici de nevastă-sa, putoarea, nu are grijă...

... Mă fofilez eu vreo două săptămîni după ea. Bag fente că-mi aduc cînd vrea muşchii mei maşina acasă şi, într-o dimineaţă, o salt pe Netuţa dintr-o staţie, unde aştepta să-i vie tramvaiul, că o tot ploua în gît şi îi

deranja cutadenul... Şi, în timp ce-o conduceam cu limuzina statului la servici, îi scap ca din joacă: „Cum fac, fă Netuţo, plimba-ţi-aş căţelul, să am grijă de bujiile tale?..."

... „Ştiu şi eu?!" rîde putoarea. Şi, cînd rîde, simţi cum ţi se joacă cîrcelul cu dinţii pe beregăţile inimii. „Dacă eşti aşa îngrijorat... Ţine privirile alipite pe geamurile noastre de la sufragerie. O zi, o oră, un an... Dar cînd vezi că se ridică transperanta numărul patru de la sufragerie, poftim de haide încoace, că sînt singură acasă...".

La radio, Victoria Andrei murise. Partidul schimbase emisiunea. Ochiul Diavolului întindea o lumină molatecă peste casele bîlbîite, pitoreşti, făcute parcă la beţie, peste closetele din fundul curţii, cu balamalele ruginite şi înflorite ca florile de tei. Automobilul înfulecase cinci din cei cincisprezece kilometri cu care Otopeniul se ţine departe de Bucureşti.

- Picantă putoare.

- Arasel! Taci să-ţi zic cît e de parşivă, că-ţi face părul măciucă... La sufragerie poseda patru transperante ponosite. De cînd se mutase, la nimeni nu îngăduia să i le clintească, întrucît, dacă i le clintea, dezlănţuia isterie...

Alaltăieri seară însă, pe cînd se împlinise o lună de zile de cînd le repartizase apartament, soseşte acasă bărbată-su, Bubu, cu patru transperante noi-nouţe, în hîrtie de sac şi gînd să-i pregătească Netei surpriză. Şi i-a pregătit.

Pentru că la nici patru minute după ce le scosese *complet* pe alea vechile şi, te-ai bunghit, o ridicase şi pe-a mea, pe-a de-a patra, eu, fiind singur, şi bănuind-o şi pe Netuţa a fi singurea... sunam la uşa ei, echipat doar în chiloţi. Şpreiat... C-o sticlă de vin şi c-o sticlă de ţuică, poreclită „Pensionarii dă să fugă!" Atîta-i de dăunătoare la etică şi echitate...

- Cum te cheamă, prietene? întrebă Amăgitorul, înfrînîndu-se să fredoneze.

- Genel. Dacă nu deranjează clientul... Genel, dacă nu provocăm suferinţe...

- Auzi-i ţaţo: Genel!... Bagă mai departe, Genele!

- Deschide uşa bărbatul lui Neta. Dar scăparea mea a fost că-n secundele alea a început să se reverse de la etajele superioare din blocurile alăturate şi ceilalţi vecini. Că regulamentul ăsta era; la fiecare transperantă era repartizat pe puţin cîte-un vecin... Şi cum nenorocitul de Bubu le scosese pe toate, bănuind că le *telegrafiase* putoarea semnalul, se năpustise cu toţii. Care într-un papuc, care în buca goală, de se provocase afluxul în bloc...

... Ne vede ăsta al lui Neta, direct la etajul cinci, ciuciţi pe covoraşul lui, cocoţaţi pe balustrade şi întrerupătoare, cam năduşiţi şi doar în condiţia fizică şi îngăimă: „Ce e, bă, la uşa mea? ... Daciada?"

- Rupe din efecte, Genele, că somnolăm cu toţii după replica ta...

- „Nene"... zic eu... Că-l ştiam cît e de felcer la serviciul ăla al lui de asistent medical. „Nene"-i zic. „Nu lua în seamă că ne vezi mai descheiaţi la

şliț sau desfăcuți la aoleu. Comitetul de bloc a hotărît ca tu să ne faci vizita medicală...".

- Vizita medicală, bineînțeles... Are susur de Boccacio, banditul...

Şi Necuratul, jucîndu-şi cu mişcări absente sextantul, se uită, ațîțat, în spate, după o cocioabă, de parcă i s-ar fi pus un semnal de lanternă în ochi.

Taximetrul luase, din nou, pe aripi, praful de pe barierele Bucureştilor, devorînd cu repeziciune hartanele aeroportului Băneasa, ale blocurilor cu olane, lacului, stației Peco, podului Constanța, zbîrnîind o clipă în trecătoarea formată între clopoțeii Vilei Minovici şi silueta de biscuit putrezit a fîntînii arteziene Miorița, lansîndu-se cu profesionalism pe porțiunea placată în piatră cubică, mărginind, la Nord, parcul latifundiar Herăstrău.

Hărțile, cărora *has-Satan* le schimbase locul de pe banchetă pe proprii genunchi, se desfăceau şi se zgîrceau înapoi, ca un cuib de şerpi. *Ho diábolos* îşi trăsese peste nas o pereche de ochelari cu lentila micuță, cît para focului, dar cu ochii după minunățiile ce i se revărsau prin gemulețul prost manşonat, nu se îndura încă să-şi consulte hărțile.

... Pînă la coadă am pus-o de-o paranghelie la felcer. Unde am băut şi cu mîinile şi cu picioarele pînă a doua zi dimineața... Mulți dintre noi cobora şi-n spațiul verde, la triburile de cîini şi pisici, ce încețoşa pretutindeni dealurile de gunoi şi tomberoanele. Vorbea părinteşte cu ele, le învăța să ciocnească şi căuta să le dreseze, educîndu-le cu mastică...

În domiciliu, Netuța scria pentru mine, cu degetul, cuvinte porcoase pe spatele maieului lui bărbată-su. Juca gajuri în şifonier cu ăi de-şi plătise întreținerea. Iar cu ăilalți, de nu şi-o plătise, nu mergea decît pînă acolo, că le ghicea greutatea din ochi...

Pe la 5 dimineața, cînd s-a zborşit zorile, în suferință de murăturică sau ciorbiță de potroace, ca să ne mai antrenăm... şi pentru că plecase şantieriştii, chitiți să-şi aducă la Netuța picamărele, şi-a adus aminte şi meşterul Calistrat de cînd a fost el mare şef peste Operă... A sculat-o în pumni pe bunică-sa, a tîrîit-o pe scări de păr... şi-o forța să ne danseze cu schiurile pe masă. Băbătia, fandosită ca orice muieruşcă, la început nu vroia. Dar s-o vezi dup-aia, cum îi scăpărau călcîile, ca polizorul... Ce ne-am paranghelit!

O ceată de milițieni ai poporului, blocînd circulația, îi opri în amonte de intersecția de la Arcul de Triumf. Puțin înainte de closetul public de pe dreapta. Două sute de metri după Stadionul şi Ştrandul Tineretului. Pe banda a doua. În mijlocul altor cîtorva sute de maşini. Să se facă cine ştie ce mare pîrtie, pentru nu ştiu ce mare convoi oficial.

- Cînd a fost meşterul Calistrat mare şef peste Operă? furişă, c-un început de criză de nervi, pasagerul o privire la ceas.

Dar se linişti.

În România era, ca de obicei, timp berechet.

- Arasel! Ți-a ieşit din pantaloni puțulica de voce, pițipoanco! Stai să vezi... Prin 1950 nu ştiu cît, prin perioada aia... cînd nu te puteai duce nici la closet fără să ai adeverință c-o iubeşti pe producție... l-a pus Gheorghiu-Dej, pe motiv că aşchiaseră împreună, pe meşterul Calistrat mare şef peste Operă. L-a numit şeful unei comisii ce îi atesta pe cîntăreții de la Operă.

Îi striga, bătea ei un soi de pas de defilare şi, cînd pătrundea în birou, la director, nimerea peste trei profesori: unu îi purica despre canto, altul le măsura contrapunctul... Iar meşterul Calistrat îi întreba despre strung...

Şi cum sopranele era toate bîtă la strung, se ruga, pe viață şi pe moarte, de meşterul Calistrat să se îndure de ele şi să le lase să vie pe la el pe acasă. Să fie de acord să le mediteze, în particular, ce e cu sistemul de lubrefiere şi că de ce e atît de aşchietor agregatul... Trebuia să fi pus geana...

Apărea, către seară, coardele în bloc. La subțiori cu maculatoarele, îmbrăcate în hîrtie albastră, ca şcolărițele. Şorțuleț apretat. Ciorăpei trei sferturi. Păr strîns. Băsmăluțe reglementare de protecția muncii. Şi-o frumusețe de depăşea geamandura şi-ți întuneca uzul gîndirii...

- E-te ale dracului! Băsmăluțe...

- Să nu mă rup în figuri dacă te mint... Şi, oricît corespundea şi meşterul Calistrat, că de, făcuse şi el, în, tinerețe, rugby, la juniori, la Grivița Roşie, era şi sopranele nişte balii: numai ce se uita pe tine şi te ofilea... Grosul din ele atîrna la mai mult de o tonă (asta, cică-se, le ajuta la urlat). Şi dacă, să zicem, se urca două soprane în acelaşi tramvai, respectivul mijloc fix era casat, nu-l mai urneai. Creştea peste tot, peste el, de-o palmă, fierul vechi...

... Doi ani a zăcut meşterul Calistrat anturat cu cele mai vestite şi îndrăgite cîntărețe ale Operei. Dar îşi pocnea degetele... Şi astea (care are în gîtlej cîte-un megafon) urla de sus, de la etajul zece, peste opt străzi, la responsabilul de la Alimentara... care înțepenea şi percuta, pe brînci, să-i aducă lui meşterul Calistrat kilogramul lui de vin pelin, din care ăsta îşi extrăgea învățăturile lui despre strung... De abia peste doi ani şi-a dat săracul seama că nu mai răzbea să se culce deodată cu toate matracucile Operei, care îndruga vocalize. Şi că pe deasupra României plana serios pericolul ca ori să se desființeze Opera, ori să se desfiinţeze meşterul Calistrat.

- Ce mă face să presupun că s-a desființat Opera?

- Mi se pare corect. Că doar nu Opera îl strungărea pe şurub... Opera e doar aşa, cînd n-ai cum să-ți rîzi de banii cu care, mai bine, ai hali o friptură. Ori dacă vrei să-i faci să se pişe, de frică, în somn, pe copii...

Vasăzică s-a desființat Opera. Numai că vezi, acuma, c-o dovedise pe Operă, umbla forțele de producție, cu tîrnăcoapele belite, să mătrăşească şi Teatrul Național...

Au terminat Teatrul, au trecut la Grădina Botanică. Au culcat Opereta la pămînt şi i-a arvunit cheresteaua la nişte tîmplari. Între timp, nişte betonişti vîna ca-n Pampas şi împărțise dihăniile de la Circ, prin ogrăzile de la nişte cooperatori, care, imboldiți de foame şi de proasta educație, tăiase

deja şi belise pe nişte crocodili şi vîrîse spaima în inimile la mai multe şopîrle. Şi-şi împinsese hărnicia pînă într-acolo că garase şi singura girafă vie din România, sub turla şubrezită a unei biserici.

Fiara le ronţăia lor sfinţii, pantele, lăstărişul de pe Muntele Măslinilor, apele verzi ale Iordanului, ramurile de finic pe care le agita Ceauşescu... pentru că pictorul ăla, parcă-se Sabin Bălaşa, îl pictase în sfîrcul turlei şi pe Ceauşescu, deşelînd cu petele lui de ficat, un norişor. Iar localnicii se implora de girafă să le azvîrle şi lor, de sus, nişte minuni.

- Şi girafa avea în ea un suflet bun de girafă? Le-a azvîrlit?

- Cu cît se răţoia ăştia mai insistenţi, cu atît le trăgea şi ea mai înaripată, de sus, nişte vînturi...

I se năzărea la un motorist că depozitul de acte al primăriei seamănă cu botul girafei... Îl perpelea băştinaşii pe depozit, dar minune, care să le sosească din partea girafei, nu se ivea...

Dinamitau putreziţii stăvilarul, pe motiv că li se păruse că pîrîul aducea cu coada jivinei... Dar singura mulţumire era că viitura ce-o provocase tîra jumătate din case din sat direct în Bulgaria, că altă împlinire miraculoasă nu mai primea...

De-abia cînd la un gălbejit de la cancelaria de Ştiinţele Naturale i-a picat fisa şi s-a bunghit că petele de pe crupa dihăniei se brodesc la fix cu Ulița Mare... şi că girafa pare înfăşurată numai în harte despre comori, pînă a doua seară, toată suflarea, cu căţel, cu purcel, a pus, cu escavatoarele şi hîrleţele, Uliţa Mare la pămînt.

Iar la primii săpători care şi-a vîrît umerii şi căpăţînile prin crăpăturile alea, către adînc, le-a sărit băştile de pe ţeste de uimire, cînd şi-a dat seama că, în prostia lor şi cu ajutorul girafei, dezgropase, sub Uliţa Mare, un ditamai oraş elveţian!...

- Elveţian, pe dracu, rînji subţirel Ducă-se pe pustii.

- Elveţian-elveţian! Să mă rup în figuri dacă te mint, piţipoanco... Că oraşul era acolo. Şi îl descoperise şi cu toate felinarele aprinse... cu toate vitrinele revărsate şi toate tăbliţele de la străzi, pe care orice prost putea să citească elveţieneşte...

Cu dudui şi borfet coconos, care viaţa întreagă juca tabinet, pînă ce le apuca ameţeala şi le bufnea cu sîngele pe nas... Cu domnişoare ce stătea neconsolate în dosul la nişte boticuri de porţelan că nimeni nu se îndura să le ciufulească pisoiul. Şi atunci, de isterie, se răstea şi ele la nişte servitori milităroşi, schingiuiţi la livrea...

Care nici ei nu făcea altceva decît că încărca, străjuiţi de vardişti, pe nişte stăpîni înţepeniţi, cu mustăţile în furculiţă, în nişte limuzine uriaşe... cu spiţe, nichelate, tăvălite prin pietre scumpe. Şi care, cînd era accelerate, limuzinele, numai atîta se desluşea de la fierătania lor, alunecînd pe bulevardele de macadam: fîş, fîş...

„Pe ăştia, era hotărît, nu puteai să-i înscrii cu forţa la cooperativă!...” se hlizea sătenii, trăgîndu-şi zăpăciţi capetele dintre găurile prin care se zgîia, crăciţi, la oraş, noapte de noapte.

Ba cîte unii, mai cotoioşi, începuse de-şi vîra înăuntru şi labele păroase, de-şi procura, ba cîte-o cameristă nemţească, c-o came de îl umilea pe şorici, ba cîte-o guvernantă englezească. De-o tracta pîn-acasă şi-o zbînţuia... pînă năruia, cu oarfa, jumătate din făuririle societăţii noastre socialiste multilateral dezvoltate.

Alţii se îndrăgostea. Devenea nemîncaţi, ursuzi, obosiţi. Nu le mai pria de nimic. Lîncezea şi ziulica lîngă craterele alea, unde se semnaliza, cu oglinjoarele, cu nişte slăbănoage şi uscături de pe fundul gropii, fără nici o înclinaţie de ţîţe sau cur, numai cu nasurile pe sus, chestie care tocmai că îi întărîta pe băieţi...

Doar cînd dintre ăştia mai lunateci, s-a decis unii să coboare în orăşelul elveţian pe cearceafuri, burlane, perdele, frînghii de nuiele, s-a dezmeticit şi initiaţiva din activiştii şi securiştii din comuna asta, de-au înconjurat cu plutoanele de caralii toată zona.

Iar cînd i-a explicat şi lui Partid, că, prin gaura aia, toată România o s-o şteargă în străinătate, a trimis activiştii sarcină, la aceiaşi caralii, să dinamiteze tot judeţul...

Noroc că, prin dinamita aia, cu puţin timp înainte, artificierii primise şi ei sarcină de amestecase şi nişte îngrăşămînt chimic (cu aceiaşi încărcătură să arunce în aer, dar să şi sădească). Aşa că dinamita aia n-a mai funcţionat *complect*, iar în capul nemţilor de dedesubt s-a prăbuşit doar trei comune şi-o staţie de epurare...

Şi, uite aşa, s-a scurs cel puţin cinşpe ani de cînd nimeni nu s-a mai încumetat să povestească întîmplarea asta. Doar cînd te aventurezi să iei, pe talpă, tarlaua aia, le mai presimţi pe cordoaicele de elveţiene cum se străduie să-ţi bage oglinjoara în ochi...

Taximetristul Genel fu desfăcut, de pe povestioara sa, de colţii celorlalte automobile, care-şi ambalară motoarele.

Posibil aceiaşi miliţieni ce dinamitaseră, în urmă cu ani, ceasornicăria helvetă de la subsol, acum îşi adunară dispozitivele lor de întrerupere a traficului şi se cărară cu ele, deşi fir de convoi prezidenţial nu penetrase pe acolo.

Ambală şi taximetristul, lingîndu-şi, c-o salivă gălbuie, mustaţa ciuruită de molii.

Tărăboanţa icni scurt, se înscrise pe semicercul ocolind prin stînga Arcul de Triumf, fu smucită uşor dreapta de volan şi avansă de-a lungul şoselei Kiseleff, precum mercurul prin capilarul unui termometru. De pe capotă, neputîndu-şi cizela educaţia, Dulcele Doru şi Relu Înmiresmatul lansau gesturi obscene rarilor trecători ce-şi plimbau dulăii tărcaţi prin acest

scurt defileu al unor vile mai impozante decît cele ale unor vînzători de sclavi.

O dată cu taximetrul înainta şi-o maree a abjecţiei, crimei şi marilor semne din soare, stele şi lună. *Has-Satan* mişca imperceptibil din cap, salutînd demonii fiecărei străduţe bucureştene pe care o străbătea şi care ieşiseră, zburlindu-şi fâpturile şi prezentîndu-i onorul.

La primul rond de la Şosea, reindentifică înduioşat fostul loc de scaldă, unde, odinioară, birjarii şi vizitii bucureşteni îşi executau voioşi scunfundările lor igenice, asistaţi de animalele de tracţiune.

Şi unde, optzeci de ani mai tîrziu, oficialităţile naive şi brave ale secolului trecut îşi inauguraseră imitaţiile lor de peştere fioroase, lacul învîltorat, „purtînd la sînu-i stînci", mesele de piatră, poloboacele cu păcură pentru iluminat, gogoşeriile, ţuicăriile, prăvăliile cu mititei, acadele, bigi-bigi şi pandişpan, mizilicurile fără de parfumurile cărora în ţărişoara asta nu se întreprindea nimic. Şi chiar dacă, din păcate, se întreprindea, respectivul exces era iute acoperit şi făcut uitat de către fermecătorul vălmăşag de Occident şi Orient al acestor neasemuite tărîmuri.

Uite că şi-n prezent, remarcă, nu fără o fină delectare, *has-Satan*, un cîrd de găini scurma cu o băşcălioasă înflăcărare brazdele rondului de flori, plasat taman între Muzeul Partidului Comunist Român şi Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa".

Se amuză o clipă, închipuindu-şi care dintre ele ar fi cuprinse de-o mai intensă fervoare religioasă: cele care ar dezgropa, dintre picioarele Muzeului Antipa, un dinozaur, ori cele care ar aduce la lumină, din coasta Muzeului Partidului, un ilegalist.

Înainte de a intra în imensa Piaţa Victoriei, circulaţia fu blocată, pentru a doua oară, pentru a face loc aceluiaşi incredibil şi emoţionant obicei. În România, unghiile şi părul Comandantului Suprem, chiar îndepărtate prin operaţii de manechiură şi frizerie, erau considerate ca rămase în viaţă timp de trei zile şi erau plimbate drept sperietori, prin toate cătunele, de către echipe speciale. Iar la capătul celor trei zile, alte echipe speciale le constatau oficial decesul, organizîndu-le funeralii naţionale şi construind, la căpătîiul lor, cîte-un combinat.

Devenise notoriu cazul unui delicios poet omagist care, înarmat doar cu semiluna unei unghii şi cu bocceluţa unei pungi de rahat, detaşate, cică-se, de la făptura prezidenţială, colinda judeţele, înfiera apucăturile mic-burgheze, amăra existenţele primilor-secretari, îmbulzind pe stadioane pogoane de băştinaşi, înaintea cărora zăngănea mai întîi unghia, desfăcea apoi, fără somaţie, şi bocceluţa cu fecale şi, asigurîndu-se de imposibilitatea evacuării incintelor, mizerabilul recita apoi ore întregi, mulţimilor îngrozite, din versurile sale descălţate.

I se înfundase tîrziu, după ani de distracţie, pe un anonim şi nocturn stadion din Ploieşti, cînd o ceată de adolescenţi buboşi şi fără vocaţie se pretaseră la a se lăsa zdrobiţi în picioare de către mulţimile înfuriate,

alergînd vioaie, ca la hipodrom, dintr-un capăt la celălalt al ovalului de beton, numai pentru a scăpa de duhoarea versurilor, ce erau catapultate către ele.

Sacrificiu neobişnuit, dar meritoriu, pentru că numai astfel se izbutise să i se smulgă, de la piept, năzbîtiosului poet, punga cu căcat, din care tot el, cu un nemăsurat simţ al umorului, anunţa, din jumătate în jumătate de oră, că, în caz de foamete, ar hrăni dintr-însa întreaga populaţie a României.

- Mare pezevenghi! lăcrimă apreciativ Tartorul.

Un fluier cu bilă al unui caraliu şef şuieră, dînd semnalul ridicării blocajului. Semaforul clipi. Iar lumina verde expulză coaja de nucă a taximetrului în uriaşul bol al intersecţiei bucureştene, şters pe dinăuntru de postavul gros, gri-albăstrui, al uniformelor sutelor de miliţieni, printre care Genel slalomă cu talent, mieros, cu laba la un chipiu imaginar, salutîndu-i zîmbitor şi înjurîndu-i fulgerător printre dinţi.

Depăşind Piaţa Victoriei, hărăbaia se înscrise pe un binecunoscut şi liniştitor segment al Căii Victoriei. Şoferul îşi abandonă tărăboanţa într-o delectabilă viteză de croazieră.

- Mare pişichier! Pehlivan nepereche al întregii naţii române şi versificator şef al nădragilor mei!!... îşi reînnodă *Ho diábolos* comentariile, înlocuindu-şi cu bruscheţe masca gravă şi trecînd cu repeziciune dintr-o stare în alta. Încolăcindu-se, descolăcindu-se şi iar încreţindu-se într-un imens hohot de rîs. Desfăcînd, fără să mai ia seama, cu cotul, mînerul portierei. Portiera crăcănîndu-se, şi el continuînd să rîdă, pe trei sferturi alunecat în afară. Cu capul şi umerii bălăngănindu-i-se pe deasupra liniilor de tramvai, din confluenţa Căii Victoriei cu strada Sevastopol...

... Bănuieşti care a fost prima măsură, aplicată imediat de eruptivul poet, după ce-a aflat c-a fost pîrît Inestimabilului Cîrmaci pentru isprava cu punga. Iar acela, burzuluindu-se, i-a transmis pehlivanului că nu doreşte să-l mai vază în ochi ?!

... Şi-a lăsat cu repeziciune barbă şi mustăţi - destăinui c-o uimire jucată Tartorul - pentru cazul în care Stăpînul său, foindu-se pe la ctitorii, ori cu alaiul prin oraş, ar fi dat, din întîmplare, cu ochiul de marţafoi...

Dar marţafoiul hoţ, dat în paştele mă-sii de iscusit, nu s-a mulţumit la atît, dîndu-se rănit că fusese alungat de la mila prezidenţială... Într-o dimineaţă, s-a prefăcut a coborî chiar întristat sub pămînt...

S-a pitulat în WC-ul ăla public, săpat cu excavatorul, pe mîna dreaptă, cum pătrunzi dinspre Herăstrău în Piaţa Romană şi, înhăitîndu-se cu doi proaspeţi folkişti, care la viaţa lor nu-l studiaseră decît pe Victor Socaciu, lălăiau, chirăiau, îşi zburleau bărbile şi mustăţile, răcneau pînă îşi făceau franjuri bojocii, făcînd cel mai dihai zgomot din lume, mai ales cînd, după socotinţele capetelor lor înfierbîntate, pe deasupra lor traversa convoiul prezidenţial...

Opreşte deci, tot aşa, pe la un ceas pustiu din noapte, Cîrmaciul, convoiul, pe cînd se înturna de la slujbele sale de la Comitetul Central, dă

înapoi limuzina, se descalță de ea, așează urechea pe grătarul canalului de scurgere și, concentrîndu-se, deslușește printre borangicul și mileurile pînzelor de păianjen, chiotele îngropaților:

... Mi-am lăsat barbă cu sila
Ca să nu-ți rănesc pupila...

O dată se făcu flească inimioara Cîrmaciului. „Domnule, francmasonul nu-i de ici, de colea, dumnealui suferă! Crucea și paștele mă-sii de derbedeu!..."

Pune el gura pe muștiucul puturoșeniei de țeavă, ce-și petrecuse veacul tot răsucindu-se prin adîncuri, și unde nu începe Comandantul Suprem a lăcrima, cu aprinsă dragoste și părintească dojană în glas:

Ieși afară, ieși afară!
Cei ce te-au pîrît plecară...

Ăstălalt dinăuntru, pehlivanul, din spirit de domnișoreală, continua să se dea rănit. Că nu, cică niznai, că mai bine părăsiți-mă aci. Tovarăşe Secretar General, la sînul canalului de aducțiune, în crucea izvorului de apă menajeră, printre oițele gîndacilor, la stînele batracienelor. Să cînt la populația de lipitori, moluște și rozătoare. Dacă nu poci de-a mai fi în stare... de a cuteza a mai vă trezi interesul...

„Deșteptarea interesului mă-tii!" se împieptoșă dintr-odată (îl știi mic și vînos) și Cîrmaciul. Deh, meserie de Comandant Suprem, nu te joci. „Ai două secunde să te încolonezi la suprafață! Și să încetezi a te mai inspira sau batjocori la bogățiile subsolului..."

Că hîr, că mîr, l-au eliberat pe pehlivan, c-o macara și c-un scripete, dintre copcile zidăriei, l-au priponit pe moment între fiare și, în loc de a-l mai îndrepta la comportament, cu stropșiri sau excludere din Organizația de Bază ori cu burnuzul, Cîrmaciul, dintr-o prost înțeleasă solidaritate între marii artiști, l-a parașutat pe îndrăzneț în scaun de redactor la cea mai balneară și toropitoare revistă de cultură din Capitală...

Pe revistă o chema *Contemporanul*, n-o poți silabisi, adoarme musca, iar pezevenghiului nostru doar atîta osîndă i s-a pus: el să-i scrie revistei vocalele. Și vine altul din urmă, mai scăldat la dantură, da' tot băiat bun, Lavrentie Ulici, de-i adaugă revistei consoanele. Își zic unul altuia proști și se sparg de rîs...

Ei, ai priceput acum, puturosule, că nu amorul, girafa ori săpăturile, ci Poezia are cea mai grozavă putere de pe lume?!... Că numai ea, sărăcuța, te întoarce de pe celălalt tărîm și îți leapădă, la picioare, oricare dorință îndeplinită, ca ultimul cîine dresat?!...

Ți-a plăcut cum a izbutit ea, mititica, să-i șterpelească ăluia punga cu rahat dintre degete, iar, în locul ei, să-l blagoslovească pe estropiat cu puterea de a scrie versuri care și pe îngeri îi uluiesc?!...

Se adună îngerii, cîte cinci, cîte opt, în căcaturile alea de baruri ale lor, prizează tămîie pe nări, se dezlănțuiesc asupra unor psalmi, ce aduc perfect cu niste bluzuri și, după ce s-au dezmorțit, îndreptîndu-și apoi atenția asupra unor kilometrice ode ale pehlivanului, nu mai încetează a se minuna: „Doamne! Oare cum nu-l trăznește Dumnezeu, drăguțul, pe putredul de lingușitor?!..." (Pentru că, dacă e să fim cît de cît onești, de trăsnit, nu-l trăsnește.)

Iar, după ce se chiombesc, la maximum, 10-12 strofe, cu reverul mai lung, pe care le azvîrle pehlivanul, ca din fund, pe hîrtie, tot îngerii își răspund: „Poezia!! Poezia e cea mai necuprinsă minune de pe lume și cea mai adîncă descoperitoare de taine!... Poezia dezleagă orice!"

De gîtul poeziei adevărate stă atîrnată lumea spirituală, așa cum de gîtul femeii făloase stă atîrnat bărbatul și de beregata pîinii stă atîrnat cuțitul de pîine!... Deasupra fiecărei fapte ce stă să se întîmple coboară un demon însoțit de un înger. Întrecîndu-se în poeme puternice, să cîștige pentru tabăra sa, respectiva faptă... și care din ei compune o poezie mai bună, s-a procopsit. Fapta pentru care s-au cotonogit, a lui e...

D-aia și șade drăcimea și îngerimea, cu urechea lipită, cu scuipat, de mintea omului, cunoscîndu-l pe om mare meșter la întocmit vreo poezioară sau cîntec. Să i-o șterpelească din prima și, șterpelindu-i-o, să-l facă mai iute chisăliță pe adversar...

(Fragment din romanul *Cei șapte regi ai orașului București*.)

I-a plăcut cum a izbutit cu mintioara să-i sterpelească alte aripi ca rană câte dregte, iar, în locul lor, să-l blagoslovească pe scoopiat cu puterea de a scrie versuri care şi pe îngeri îi uimesc...

Se adună îngerii, câte cinci, câte opt, în căsătoriile alese de burutul ale lor, priveză [illegible] pe nări, se dezlănţuiesc asupra unei poezii, le adulmecă perfect cu niște bilețel și, după ce s-au dezmorțit, îndreptându-și apoi atenția asupra unor kilometrice ode ale pelițuvanului, nu mai încetează a se minuna: „Doamne, care cum nu-l trăznește Dumnezeu dragul, pe putredul de lingușitor!... (Probabil că, dacă e să ține cu de cât ocește de trăznit, nu-l trăznește.)

Iar, după ce se [illegible], la maximum, 10-12 strofe, cu lăverni mai lung, pe care le admiră pelițuvanul, ca din rand pe nume, se-l îngerii își răspund: „Poezia! Poezia e cea mai necuprinsă nume de pe lume și cea mai adâncă descoperire a [illegible] tainei... Poezia dezleagă orice!"

De gâtul poeziei celebrate s-a atârnat lumea spirituală, așa cum de gâtul femeii frumoase s-a atârnat bărbatul și de berdgana pururi s-a atârnat [illegible] de nimeni. Deasupra fiecărei [illegible] ce stă să se întâmple coboară un demon însoțit de un înger. Întrecându-se în nesfârșite puteri, se străduie pentru [illegible] -și respectiva rapită... și care din ei câștigă, o pierde mai bine, s-a preocupat. Fapte pentru care [illegible] a înțelege...

Până și stăpânirea și înțelepciunea, cu ureche hâtră, cu [illegible], de mintea [illegible] cunoscându-l pe omul [illegible] în [illegible] sau cântec. Să i se sterpelească din prima și [illegible] chestiunilor pe adversar...

(Fragment din romanul *Cel supra rege*, în curs [illegible])

2. 3. ANTOLOGIC (II)

BALADA LUI DANIEL BĂNULESCU
- Prolog -

Fac parte din cei 20-30 de inşi care conduc lumea
Timizi neştiuţi disperaţi
De la posturile lor de comandă cu birourile răsturnate
De pe fundul genţii Diavolului
Amestecaţi printre rolele lui de scoci şi chitanţe
Ţinînd în echilibru fragil limba lumii
Rugîndu-se neîncetat
Ca Dumnezeu să-i treacă între numărul acelora
Pentru care Dumnezeu iartă o cetate

Mi-am tras în rugăciunea mea şi mîinile şi picioarele
Am ieşit din lume ca şi cum m-aş fi smuls dintr-un viol
În care eu îmi revărsam bărbăţia
Şi tot eu ţineam fata
În care doar trecînd în acea clipă pe stradă
Deveneam pentru a treia oară neîntrerupt vinovat

Mi-am sprijinit fruntea
De geamul răcoros al rugăciunilor mele
Mi-am amintit că:
„Oricine va invoca Numele lui Dumnezeu
Va fi mîntuit"
Am invocat numele lui Iehova şi-am aşteptat

Pe strada mea locuieşte moartea
Dînd cu piciorul tuturor celor ce locuiesc pe strada mea
În patul meu locuieşte moartea
În şosetele mele se bălăceşte moartea
Prin iarba sexului iubitei mele moartea sare ca un roi de lăcuste

Dacă deschid gura pe buzele mele iese moartea
Dar dacă n-o deschid
Moartea continuă să alerge înlăuntrul meu
Ca pe un fericit zid al morţii
Moartea îmi şopteşte cuvintele
Şi tot moartea îmi prescrie marile ei tratamente de sănătate
De moarte mi-e frică şi totuşi către moarte zilnic alerg
Cu şliţul desfăcut de aţîţători colţişori de cucoană
Şi dansînd

Acum moartea mea s-a ridicat către mine
Mi-a pus labele ei din faţă pe umeri
Mă adulmecă uşor dar nici eu nu încetez să mă rog
Şi aproape orice lucru pămîntesc şi real
E o păpuşă cu ochii scoşi şi gîtul tăiat
Tolănită între labele ironice ale morţii

De la etajul întîi al blocului în care mă rog
Rugăciunea mea iese pe fereastră
Taie ancora cu care blocul meu era legat de pămînt
Şi blocul începe să se înalţe în văzduh urmat de sufletul meu

Lăsînd în depărtare
Zilele în care viaţa mea căra gunoi cu spinarea
Observînd cu surprindere cum rugăciunea mea
Îşi permite familiarităţi discutabile cu îngerii
Penetrînd pînă în cel de-al nouăsprezecelea cer
Acolo unde moartea îşi pierde din puteri
Şi-şi uneşte glasul cu glasul rugăciunilor mele

Penetrînd mai departe
Printre ostroavele drept-credincioşilor
Printre munţii de pilaf ai celor blînzi şi degustaţi de pilaf
Printre inimile fierbinţi ale covoraşelor de şters pe picioare
Printre care vieţuiesc cu care mă învelesc şi de sub care cînt

Rămîn atîrnat de rugăciunile mele
Trăgîndu-mi în interiorul rugăciunilor mele şi mîinile şi picioarele
Plin de o bucurie sălbatică
Rugîndu-mă neîncetat
Ca Dumnezeul meu să mă treacă între numărul acelora
Care dansează numai cu Numele Dumnezeului lor în minte
Şi pentru care Dumnezeu iartă o cetate

5. Grădina Zoologică

Port o coroană de drac
Deasupra mea străluceşte un înger de vrajbă
Zilnic coboară la mine să-şi soarbă cafeaua
                    îmi face destăinuiri şi mă umple de ură

Puterea lui se scurge asupra mea precum un firişor de salivă
Vorbele lui se amestecă cu herpesurile celor din jur printre vorbele mele

Înaintea pedepsei stau împreună cu el în acelaşi autobuz înghesuiţi
Rinichi la rinichi
Şi nu mai reuşesc să mă desfac de pornirile mele
Şi nu mai mă pot opri din trăit

Au fost zile în care am fost blînd şi milos
Şi nu mi-aş fi dat jos pantalonii nici măcar pentru o muscă

Au fost zile în care roiuri de ispite îmblînzite zburau în jurul sceptrului meu
Păream un rege încremenit pe un tron ţinînd între degete
Crenguţe de ispite înflorite

Poftele mele nu spărseseră zidul către Grădina Zoologică
                    nu dăduseră încă iama
Prin Gădina Botanică
Şi nici o carte de învăţătură
N-ar fi reuşit să sucească braţul gîndurilor mele la spate

Scriam pînă amorţeam mă rugam fără să ştiu că mă rog
Coboram într-un magazin comandam

Pîine cafea o sută cincizeci grame salam
Le amestecam între ele şi asta mă ajuta să trăiesc

Dar astăzi trupul meu mi s-a transformat în duşman
Dar astăzi coapsa ta tainică mi-a devenit duşmancă
Sufletul tău femeiesc
Mi s-a dovedit cel mai însufleţit duşman
Părul tău blond îmi este cel mai păros duşman
Iar eu obişnuiesc să-mi chinui duşmanii

6. Biblioteca municipală „Mihail Sadoveanu”

Doar cărţile au alura unor nebuni autentici

Coridoare fărîmiţate aruncate prin camere
Două-trei molii monstruoase
Aşezate nervos pe paltonul victimei
Şi extrăgînd-o
Pilotînd-o cu bobîrnace date de nemaivăzutele lor antene

Către stingherul Raft de literatură anglo-saxonă către Secţia de Muzică
Sala de Lectură şi Salonul de Levitaţie

Cîtă disperare în aceste case de toleranţă
Ale înţelepciunii

Ca un purtător de boli ruşinoase te strecori din nou
În vizuina paltonului tău şi te întorci în oraş

Printre neguţătorii de mazăre şi vînătorii de capete
Care-ţi agită
Precum un pumn imens pîinea zilnică.

7. Liceul Dimitrie Cantemir

Aveam o amică aveam o sorelă
O tipă atît de melancolică încît pentru a deveni şi mai melancolică
Am părăsit-o

Treceam destul de des pe la ea pe acasă şi o părăseam
O părăseam atît de frumos încît după douăzeci de şedinţe
Pîntecul începuse să i se bombeze
Coapsele să i se arcuiască venele
Să i se răsucească elegant
Şi mă întrebam dacă nu cumva am lovit-o

„Nu nu - mi-a spus ea - continuă să te porţi cu mine ca o bestie
Ignoră-mă
Nu mă lua în serios continuă să-mi fii folositor
Răzuie de pe mine tot acest înveliş bioenergetic
Îndepărtează de la mine toţi aceşti bikini melodramatici
Şi toate aceste desuuri
De la care nu mi se mai trimite vreun profit
Şi dinspre care mă simt suferindă"

Bunică-sa cultiva proasta inspiraţie
De a o găzdui undeva chiar lîngă liceul meu
La doi paşi de Piaţa Galaţi

Zvîcneam scăpam de la ore mă strecuram parcă înot
printre două desişuri de case

Peste linia răcoroasă a hodorogitului tramvai 17
Şi nu mai mă opream pînă în cămăruţa

Unde zăpăuca azvîrlea din cînd în cînd de mîncare ca unor cățel
Unui reșou și unei plite electrice

Lîngă ea lepădam și eu o parte din pielea de porc și mă furișam
în tricoul de tigru
O remorcam pînă pe arcurile unui soi de tăpșan o podideam
făceam acolo din ea
O simplă operație aritmetică

O împărțeam de mai multe ori
Pînă cînd numele ei devenea o sfîntă manie
Pînă cînd din trupul ei rămînea un singur pantof

De melancolia ei spînzurau doar două bretele
O nouă postură în meditație o zvîrcolire de pijamale o călărire în zori

9. Cenaclul „Universitas”

Într-o seară stingheritoare, cu multă lume bună, într-un soi de Palat din cartierul Primăverii, în care damele veniseră îmbrăcate în aşa fel încît să ne facă să ne simţim ca nişte porci. Şi de cum apărură se aruncară pe canapele şi adormiră, dînd din picioare la frazele care le plăceau cel mai mult.

Tînăra generaţie de poeţi strînsă nu la obişnuita ei sală de Cenaclu, din strada Schitu Măgureanu. Ci invitată pentru un scurt recital într-o tabără de creaţie din lumea înaltă. Alături de marii bărbaţi de stat care-şi lipeau de palme femeile adormite, reuşind, după cum se cuvine, gesturi dintre cele mai istorice.

Invitaţi sofisticaţi dintre care unii au fost aduşi pe baza ultimei dorinţe (notificate prin testament), cei mai mulţi constînd numai din cîte o ureche sau o singură mînă, împachetate în hîrtii pe care era scris: „Am sosit aici cu drag să vă ascult” sau „Am fost trimisă ca s-o mîngîi pe doamna”.

Inşi delicaţi, prăvăliţi, de la magazia de efecte, în costume ce favorizează pieptului o bombată atitudine patriotică, fiind foarte des luate ca medicamente de piept, care cu toţii au scris cu mînuţa lor grăsulie şi iute la păpică, în dosarul de cadre, la rubrica „ce ştim mai frumos despre noi înşine”, că de la o anumită vîrstă, noaptea, în pat, înainte de culcare, pînă şi soţiile domniilor lor le cîntă înflăcărat „Pui de lei”, precum şi alte cîntece în care latura mobilizatoare şi critica conjugală se împletesc în chip armonios.

„Ioachimule, în felul tău, tu eşti un tip haios. Şi, dacă voi pune mîna pe tine, s-ar putea să mă simt impresionată”.

„Ceea ce îmi cereau împălăriaţii era numai să recunosc c-am omorît-o pe mama, întrucît la naştere, hrănindu-mă foarte bine în seara dinainte, devenisem burtos.”

„Numai lăsaţi-vă ocrotiţi. Că şi eu am scris versuri cînd eram mic şi de-aia o să mă apuc să vă ocrotesc."

«Atenţiune, vă rog, o clipă de linişte ! Atenţiune, toată lumea răspunde: „Mă, voi veţi să cîştigaţi bani ?"»

Urlet:

„Da, nenea !"

„Bravo, mă. Şi ţie, lui ăsta, profesorul lor. Cum îţi zice ?... Martin... Că tot semeni cu ursul. Sînteţi cu toţii nişte indivizi adorabili."

Cu dragoste şi cu hotărîre şampanie. În cel mai înalt grad şi cu putere, caviar. Cu degetele răşchirate, pentru a fi îndestul de popular şi agapici, cu caviar se scriu pe spatele persoanelor apropiate cuvinte gingaşe, obscene.

Cu ighemonicon şi zarvă mare este adus un pitic, un bufon. Cu braţele încă şi mai mici. De lăcustă. Ni se împărtăşeşte ironic că face parte din tînăra generaţie de pianişti. Se pare că se apropie de pian. Este băgat în cutia pianului. Ni se spune nouă: „Uite,acum se închide capacul."

Pe parcursul petrecerii, cine doreşte muzică cu pretenţii se apropie de pian şi porunceşte cu pumnul acolo: „Zi-o p-aia cu victorii!"

Cel mai lucru frumos a fost cînd ni s-au adus ziarele în care urma să fim publicaţi.

„Tu o să intri aici cu o poză şi avem noi un băiat arătos care o să facă rană în sufletul proletariatului feminin."

„O să avem grijă de tine, puştiule. O să mai lucrăm la tine, puştoaico."

„Numai fiți băieți cuminți. Fiindcă Labiş la vîrsta voastră era, în general, mort."

„Dacă spun eu piesă, scrieți piesă. Dacă spun eu poem, duceți-vă şi scrieți poem pînă strig eu: Ho !"

Tînăra generație de poeți paraşutată într-o tabără de creație în lumea bună. Latura cea mai optimistă a serii o reprezintă, fără nici o tăgadă, tocmai acest scurt text.

13. Strada Căderea Bastiliei 19. Mansardă. Cămăruța numărul 4

Tu nu ești nici proastă nici surdă
Dar nici de cine știe ce calitate
Tu te urci încălțată și udă
Pe buletinul meu de identitate

Și tinzi să-mi deteriorezi documentul
Împrăștiind cîte-o picătură de apă de sîn
Pe poza mea data de naștere
Pe fila cu naționalitatea mea de român

Tu n-ai nici mamă nici tată
Decît - căzut lîngă pat - un foarte lung jurnal tântălău
Caracterul meu mizerabil
Își trage vigoarea de la subțioara piciorului tău

Tu n-ai altă noimă
Decît uneori seara cînd m-aștepți pe scări îmbrăcată
Doar în apa
De la două căni pe jumătate umplute cu apă

BALADA LUI DANIEL BĂNULESCU
- Epilog -

Tu mă iei de mîini şi mă treci toată viaţa
Şi odată ajuns pe celălalt mal nu mai simt nici o durere

Şi odată în iarba ostrovului Tău tolănit
Par o hartă a imperiului roman
De care nu se mai apropie nici furnicile şi nici viermii
Cum ai permis pe vremuri popoarelor migratoare

Tu n-ai îngăduit ca sufletul meu să iasă de la mine
Şi - împotriva oricărui vraf de minciuni - într-o clipită să piară
Cum ar pieri după cîteva zile de tăcere
Într-o jale de mirosuri şi trupul meu

Asaf a scris: „Dumnezeu stă în adunarea lui Dumnezeu"
Dar poate totuşi şi Tu Dumnezeule Yahve te ridici uneori şi hoinăreşti
de-a lungul meterezelor zidurilor coşcovite şi împuţiciunilor
Necreate astfel de Tine ba chiar durate şi „sfinţite" împotriva Ta
Şi după care eu mînă în mînă cu Nimrod Adam Satan Iuda ne-am aşteptat
iar unii încă ne aşteptăm morţile

Tu faci un pas
Te apleci şi adulmeci pînă şi mirosul devenit stricat al vieţii mele

Îţi reîndoi şalele culegi şi răsuceşti între degete caierul subţirel al vieţii mele
Îl reînmiresmezi şi mi-l reanini în jurul grumazului nescămoşat
şi curăţat de la capăt

Mă simt ameţit fericit şi înspăimîntat de bunătatea Ta

Piața Universității

Nu ne-am nimerit nu eram foarte aproape
Cînd ea încă striga
Prietenul meu luase un glonte în spate
Şi-acum îl plimba

Ajunsese cu el pe la Scala
Ajunsese cu el pe la «te rog frumos»
Glontele era viu prietenul meu era fraier
Era cea mai grozavă bucată de os

Cu care altă dată iubeam lumea
Cu care el iubind lumea bărbăteşte se lăsa peste ea
Prietenul meu repet era fraier
Dăduse un colț îl dădea

Eu stăteam şi beam o cafea mi-era bine
Şi după ce beam o cafea mai beam o cafea
Lumea se cam plictisise de mine
Prietenul meu se cam plictisise de ea

Te rog fii cuminte am să te sărut puţin
am să te omor şi-am să plec

Vorbesc cu o femeie la telefon
Şi fumez
Îmi răspunde vulgar şi străin
Mă gîndesc că aş putea să trec pe la ea pe acasă
Şi să-i frîng gîtul

Dar nu o fac
Iar buza ce i-o simt încă pe trup rămîne cu mine
Mă înfurii îngrozitor şi urlăm
Este ca o cutie hîrjîită de chibrituri
Pe care nu mai pot să-mi aprind nici un băț

Toată noaptea a transpirat şi a plîns dar acum în fine e lămurită
Toată noaptea s-a neliniştit şi a plîns dar în fine acum e transpirată

Mă înfurii îngrozitor şi urlăm
Ea este ca o cutie hîrjîită de alte şi alte chibrituri
Pe care eu nu mai reuşesc să-mi aprind nici un băț

Mă ridic strig ceva şi urlăm
Sparg mutra unui aparat de radio care şi el rămîne cu mine
Aş putea trece pe la ea pe acasă
Şi să-i frîng gîtul
Aş putea-o asemăna doar cu o mănuşă de carne
În care într-o zi m-a prins Dumnezeu
Şi m-a strivit de-un perete

Sînt cel mai furios din oraşul acesta

Cînd eram copil tuturor le păream mai curat şi mai bun
Doar pentru faptul că văzîndu-mă mic
Credeau că de fapt stau în genunchi şi că am să mă rog pentru ei

Dar nu mă rugam
Şi zile întregi rămîneam nemişcat numai pentru a reuşi
                                                            să înnebunesc un perete
Mă treceau de colo pînă colo prin ascuţişul încăperilor lor
Îmi împingeau pînă sub tîmplă feluritele lor rude bolnave şi prieteni
Şi-mi strigau: „Doamne! noi ştim că chiar acum Tu te rogi pentru noi
Izbăveşte!"

Şi eu nu izbăveam mai nimic
Dar pe strada mea au existat totuşi cîţiva
                    ce au preferat să rămînă slabi înnebuniţi şi pitici
Din dragoste pentru părinţii lor

Pentru ca părinţii lor să aibă alături
Întotdeauna pe cineva slab pipernicit şi bolnav
Ce li se va părea că se roagă mereu pentru ei

Ameţeam şi eu de cît sînge - tot mai mult
                              şi mai mult - mi-era dat să-mi simt în mişcare
Mă încordam dar tot creşteam mă-mbibam
                                          şi descopeream că un litru de sînge
N-o să încapă nicicînd într-o sticlă de lapte
Atît timp cît n-o să vrea el
Atît timp cît nu va vrea el cît nu va fi mort
                                                    şi atîrnînd ca o ţîţă de vacă

Şi sîngele mele nu atîrna ca o ţîţă de vacă
Creşteam pe-ndelete şi au priceput că au de-a face cu un exemplar sănătos
Erau cărţi ce nu le-aş fi împrumutat nimănui
Erau dame ce nu aş fi îngăduit să-mi fie atinse de nimeni
Şi le iubeam în aşa fel
Încît nimeni apoi să nu mai aibă cum să se atingă de ele

Şi nu le atingeau
Şi după cum nimănui ce aleargă-un tramvai nu
i-a sosit încă timpul să-i şi pună mîna pe bară
Nici mie nu mi-a sosit timpul să mă aşeze cineva în genunchi

Beau sînt furios mă ciobesc
Şi sînt clipe în care îmi dau seama
Că numai pentru Dumnezeu ar merita să mă rog

15. Hanul lui Manuc

Toți acei omorîtori de muşte pe geamuri
Toți acei îndurerați
Şi mesele de la care cîntau
Prinşi de glasul lor care se înălța şi cobora ca o plută

„Antim Parara" al degetelor
Care se ridicau şi se afundau în mîncare
„Antim Parara" al glasurilor
Care se înălțau şi coborau ca o plută

Şi se putea vedea stînd trist sosul de la colțul buzelor lor
Iar fata despre care cîntau nu venea
Se ținea tare

Nu era cumva o prostie să stai şi să fumezi
În fața unui asemenea tablou
Pe care ştiai că nu vei reuşi să-l găureşti cu țigara
Nu era cumva o minciună şi nu simțeai o sfîrşeală
În apropierea acestor băieți ce se pregăteau să plece
                                        la noapte cu trenul la oaste
Fumînd şi aşteptînd în fața unui asemenea tablou
Căruia ştiai că nu vei izbuti să-i găureşti cu țigara nici colțul nici rama

„Antim Parara" al buzelor
Care se lăsau şi sărutau nişte pahare
„Antim Parara" al glasurilor
Care se înălțau şi coborau ca o plută

Fumînd şi fumînd şi răsturnînd mesele pînă în dreptul intrării
Răsturnînd o groază de mese pînă în dreptul intrării şi iarăşi fumînd
Şi abia acum fumînd liniştiţi
Şi năzărindu-ni-se astfel - unora dintre noi - că stăm de vorbă cu Dumnezeu
Sau în orice caz
Că încercăm să facem ceva îndestul de ceremonios pentru asta

„Antim Parara" al buzelor
Care se strîngeau şi se deschideau înghiţind cîte-o gură de aer
„Antim Parara" al glasurilor
Care se înălţau şi coborau ca o plută

Îmi porți oxigenul în butelia ta de oxigen
dar şi asta mă plictiseşte enorm

Tu chiar dacă ai înnebuni pînă mîine
Tot nu te-ar mai putea părăsi cineva

Nimic nu ți-ar mai putea folosi
Decît poate doar rozul urechii sau sfîrcul
Pentru ca într-adevăr nimic să nu-ți mai poată folosi

Pentru că în timp ce dormeam şi sîngele
            mi se împrăştia fierbinte în aşternuturi
Am simțit aceasta ca pe o apropiere de femeie

M-am trezit am strigat numele tău şi nu te-am văzut
Am deschis ochii şi nu te-am văzut
Am întins mîna şi ai fi mărturisit despre mine
Că nu-s decît cîrpa de şters praful a sexului tău

M-am hlizit şi mi-am retras mîinile dinspre genunchii tăi
Şi ei s-au pornit să supureze
M-am retras şi te-am lăsat împreună cu ei
                        ca într-o groapă cu şerpi

Te-aş putea demonta demola frăgezi
Te-aş putea educa şi întorcîndu-te cu fața spre mine
Te-aş putea învăța că pînă la urmă partea
                        cea mai bună din mine învinge

Dar sînt plictisit
Duhul meu este plictisit
Pantalonul meu de velur e plictisit
Mărunțişul din buzunar plictisit
şi cu el aş putea bea o cafea plictisită
Şi totul şi plictiseala bocancului meu e plictisită numai de tine
Aş putea construi un mare pervaz
De unde dimineața să mă las spre oraş şi să chem cîinii

Aş putea coborî pînă la ei omenindu-i
şi momindu-i cu picioare în fund

Aş putea stoarce din blănurile lor
O haină în care o femeie ca tine merită să vadă Parisul

Mi-aş uita de cafea
Am putea-o tîrî împreună pînă la doctoral de cafele (o nebună)
Ce s-ar pricepe să ne facă din solzii şi ghearele ei
Un animal cald şi sfînt de burtică

Aş intra cu toți aceşti tovarăşi în pat
Mi-ar linge degetele şi poate aşa ar învăța să citească
M-aş mai potoli pentru o vreme
Aş fi bun prost de bun
Pînă ce aş simți din nou gleznele tale pulpele tale pe şolduri
Iar tălpile tale mi-ar creşte din umeri ca nişte aripioare de îngeraş

M-aş putea potoli te-aş putea potoli
Aş putea împărți pîntecele tău în douăzeci şi patru de căsuțe
Am scrie pe ele Gigel şi Costel Confucius şi Adelaide

Dar sînt plictisit
Şoldurile mele s-au plictisit
Dragostea mea pentru lift s-a plictisit
Şi plictiseala bocancului meu e plictisită numai de tine

De ce ți-aş cere ție noaptea în pat cînd sîntem singuri
Mai multe lucruri decît chiar şi lui Dumnezeu îndrăznesc să îi cer
De ce te-aş obliga să ai doar două mîini
două picioare şi un singur sex
Cînd tu faci parte dintr-un ghem de femei
Cu care am băut în tăcere cîte-o cafea importantă

Merg pe o stradă care s-a ascuns în oraş
a intrat adînc în oraş şi nimeni
nu o mai poate scoate de-acolo

Dacă aş ridica vreodată viața unui singur om
aş alege o asemenea stradă

Port cu mine un corp tînăr şi suplu din care
vremea a făcut un luptător al patului tău
Cine m-ar putea provoca
Cui i-ar face plăcere să-i strivesc capul ca pe un bob de linte
Cine ar cuteza acum fie numai să şi fumeze
lîngă mine ca să-mi umplu
şi eu pieptul de fumul numelui lui

Nimeni
Şi sînt plictisit
Iar plictiseala bocancului meu e plictisită numai de tine

„Duşman al poporului” - amant al patriei!

Am tăiat şi eu la stuful tandreţei tale
Şi eu am fost la Canal şi mie moartea mi se căţărase pe pîntec
Şi-mi şoptea că-s frumos şi peltic şi încerca să-mi desfacă picioarele
Am izbit-o cu ţeasta de-un bolovan

M-am aplecat asupra ei şi am morfolit-o şi eu
M-am trîntit pe marginea unui şanţ
                    mi-am spălat hainele şi m-am întors
Mi-am notat şi eu numărul în agenda ei de telefon

Iar seara retrăgîndu-mă eu într-un colţ şi
                    ascultînd sporovăielile şi sforăitul celor din jur
Mă bucuram că Dumnezeu şi-a lăsat deschis
                    aparatul lui de radio în preajma mea

Te-am iubit din picioare patrie pe cînd spărgeam lemne
Te-am iubit puţin aplecat pe cînd stivuiam cărămizi
Pentru coteţele din care urma să latru doar pentru tine

Te-am iubit din genunchi şi te-am iubit culcat
Răsucindu-mă zvîrlind la o parte cuverturile
                    şi tîrîndu-te prin cinematografele din cartier
Mîngîindu-te pînă cînd carnea ta înnebunită
                    îşi rodea singură breteluţele
Intestinele ieşeau în lumina ecranului să danseze
Iar gemetele tale îmi coseau cu scoci cîte o armă pe spate

Am fost şi-n Botsuana şi nu se murea aşa bine
La Paris - m-am fiţîit prin Paris -
Şi pîntecul cu care mă fiţîiam s-a burzuluit şi-a fugit
Am făcut turul diferitelor ţări şi la fiecare zdruncinătură

Moartea îmi aşeza degetul ei de scuipat pe gît şi pe faţă
Dar şalele mele vor să-ţi spună ceva şalele mele
doresc să povestească ceva coapselor tale

Cum să ies fără tine pe Calea Victoriei
cum să trăiesc fără să te iau în balon
Înălţîndu-ne deasupra mezelăriilor din mila cărora trăim
Sfaturilor şi băltoacelor
Din care ne curg laptele şi mierea
Petelor de grăsime
Din supa şi curtea penitenciarelor
Cărţii de rugăciune din care-ţi şoptesc
În timp ce tu aşezi sex pe toate lucrurile care mă înconjoară

Cînd nu vii tu mă simt defectat sînt învins
nu mai există nimeni demn de a fi împuşcat
Nimeni nu-şi mai arată tărtăcuţa
cu gîtul ei bun de sucit sub ferestrele mele
Viaţa mea e sfîrşită ciorapii mei destrămaţi
ţigara mea sare direct către tine
Şi te roagă frumos să-mi aduci o cafea
iar tu nu-mi aduci o cafea
Te dezbraci sub un blues surmenant îţi scoţi bluza
Faci o grămadă imensă din propriile tale haine
te caţeri pe versantul lor
Aluneci dansezi şi asuzi
Încordîndu-te să ajungi odată cu mine
la gîndurile mele cele mai înalte

Acolo unde n-ai să ajungi niciodată
Acolo unde doar plictiseala regretul
tandreţea sau furia pot să ajungă
Unde mierla nu cîntă şi nici vîntul nu bate
Acolo unde tremur eu înfăşurat în hîrtie de ziar
Tuşesc sîngerez citesc de pe pielea mea
ştirile despre tine vorbesc fără şir
Tu eşti în norul de muşte care bîzîie deja în jurul fălcilor mele

Decameronul
(partea a IV-a)

Fiindcă stătusem liniştit şi nu mă mişcasem
Şi fiindcă alături de mine stătuse liniştită
                                        şi nu se mişcase
Fiindcă în privinţa ei puteam să stau liniştit
N-o să se mişte şi nici n-o să-mi facă vreun rău

Şi fiindcă în ziua aceea mă agitasem complet inutil
Iar cîinii crescuseră lumea iar lumea tulburase
                                        cu picioarele ferestrele mele
Şi fiindcă pe nimic nu puteai aprinde ceva
                                        din fosforul vreunui steag
Ea n-o să se mişte şi nici n-o să-mi facă vreun rău

Fiindcă în timpul acela nici pentru vieţile lor
Nici cîntecele de la popi şi nici cărţile bune
În aerul care căpăta apucături de clădire
N-o să mişte şi nici n-o să-mi facă vreun rău

Şi fiindcă aş fi putut vomita liniştit pentru fiecare din ei
Mult mai frumos decît ar fi putut ei să-şi crească copiii
Şi fiindcă stăteam aplecat răsucit şi întins
Ea n-o să se mişte şi nici n-o să-mi facă vreun rău

Te vei stafidi vei fi un fruct exotic

Nu e nevoie să te uit
Pentru că imediat ce adorm tu nu mai exişti pentru mine

Nu e nevoie să te mişti sau să gemi
Sau să bîzîi din tot şomoiogul celulelor tale
Pentru că imediat ce încep să adorm
Tu nici nu mai exişti pentru mine

Întoarce-te la buna ta coadă la roşii
Fii demnă bucuroasă cu prietenii distinsă în societate
Comportă-te ca şi cum
Nu ai şti că de mîine doar cutremurul îţi va mai ridica fusta
Şi numai pămîntul aruncat cu lopata îţi va
întoarce o parte din ce-ai pierdut

Fii rezonabilă
Ai mîini atît de frumoase încît nici n-au început
Şi nici n-au să înceapă vreodată
Ai buze de care n-o să ştie buldozeristul
gînduri de care nu auzise dulgherul
Şi sîni de care nu va afla nici groparul

Cine te va primeni şi spăla
Cine îţi va împinge bănuţul în gură
Cine te va strecura în buzunarele mele
Unde este sufletul tău
Unde mai este transpiraţia ta
A aburit geamul din faţa magazinului Scala

Şi-am să trimit un nebun să te întoarcă cu degetul
Pînă cînd n-ai să mai plictiseşti nici un geam

Pe mine m-ai plictisit
Eşti doar o vegetaţie pitică a imaginaţiei mele un grilaj
După care gafele mele privesc la tine ca la girafă
Ţi-ai dat cu rochie cu cataif şi cu carne
Dar imediat ce încep să adorm tu nu mai exişti pentru mine
Eşti doar un semn pe care mi l-a făcut cineva
Care a băut o viaţă întreagă cu mine
Eşti numai un gînd al şosetelor mele doldora de picioarele mele
Ca un piept de şomer plin de cîntece muncitoreşti

Nu e nevoie să te mişti sau să [illegible]
Sau să bîzîi din tot şomoiogul celulelor tale
Pentru că imediat ce încep să adorm
Tu nici nu mai exişti pentru mine

Întoarce-te la bursă în coadă la roşii
Fii doamnă bucuroasă cu prietenii distinsă în societate
Comportă-te ca şi cum
Nu ai şti că de mîine doar cutremurul îţi va mai ridica fusta
Şi numai pămîntul aruncat cu lopata îţi va
înlocui o parte din ce-ai pierdut

Fii rezonabilă
Ai mîini atît de frumoase încît nici n-au început
Şi nici n-au să înceapă vreodată
Ai buze de care nici să ştie buldozeristul
gînduri de care nu află dulgherul
Şi sîni de care nu va afla nici groparul

Cine îţi va primi [illegible] şi spăla
Cine-ţi va împinge bănuţul în gură
Cine-ţi va strecura în buzunarele mele
Unde este sufletul tău
Unde mai este transpiraţia ta
A aburit geamul din faţa magazinului Scala

2. 4. INEDIT

Norii străluceşte - păsărele este vii - Eu simt o dorinţă care se gîndeşte numai la tine -

(poezie dedicată manualelor de literatură)

Douăzeci de minute mai jos de unde e pus patul meu
Zăresc pielea creştetelor a douăj' de tipe înghesuite într-un metrou.

Sub piele sînt oase. Şi vezi de continui să sapi
Etaje de vorbe. Sîni. Aer. Piei ale tălpii. Ciorapi.

Sub podeaua metroului cresc tufe de pietre şi lăstărişuri de şine.
Cerurile e liliachii. Căprioarele gîngureşte. Eu cu un cot răstorn o cafea
Care şi ea e chinuită de o dorinţă ce se gîndeşte numai la tine.

Cîntecul de disperare al lui Daniel Bănulescu

Mă chemi şi cărăm împreună pe stradă o găleată cu clor.
Disperarea bate veselă pasul peste feţele tuturor!

Înmuiem bidineaua şi-o strivim de nasul oricărui lucru impur.
Disperarea flutură fericită peste chipurile celor din jur!

Tu să nu mori. Fiindcă eu la mine numai pe tine te am.
Aşa murdară cum eşti de carne pe suflet. Cum e de abureală un geam.

Te rog frumos să nu mori. Să nu carecumva să uiţi şi s-o faci.
Ajungînd aidoma celor ce sar de pe blocuri. Ca o carne oferită la draci.

Te clatini. Îndureraţii şi suferinzii se zvîrcolesc. Stai jos.
Lumea în care trăim pare luminată de la intestinul meu gros.

Aprind un chibrit. Facem un pas. Mai scăldăm locul într-o băltoacă de clor.
Murdăria fuge ca o şopîrlă. Şi se caţără pe inima tuturor.

Tu să nu suferi că la tot ce facem lucrăm în zadar.
Poate Dumnezeul meu ne va ridica către el. Într-o a lui hîrtie de ziar.

Şi atunci în tot împrejurul meu va fi dragoste. Desăvîrşire. Text sfînt.
Numai în stînga. Încleştată de mîna-mi. Tu. Dezîmbolnăvită
de tot de pămînt.

Aşa că nu te grăbi. Haide. Nu putrezeşte-te. Mai rabdă un strop.
Disperarea îşi bate pasul ei de defilare…. Hei. Hop!

Cântecel de disperare al lui Daniel Bănulescu

Mă chemi și cărăm împreună pe stradă o găleată cu flori
Disperarea bate veselă pasul peste fețele tuturor!

Înmuiem bidineaua și-o strivim de nasul oricărui om impur
Disperarea fluturǎ fericită peste chipurile celor din jur

Tu să nu mori. Fiindcă eu la mine [illegible] am.
Așa murdară cum ești de carne pe suflet. Cum e de aburească un geam.

Te rog frumos să nu mori. Fă tu ceva [illegible] să uiți și s-o faci.
A[illegible] celor ce [illegible] de pe blocuri. Ca o carte oferită la draci.

Te clatini. Înduioșarea și suferința se evaporă. Stai jos.
Lumea în care trăim pare luminată de la interiorul meu gros.

Aprind un chibrit. Facem un pas. Mă [illegible] locul într-o [illegible] de flori
Murdăria [illegible] ca o [illegible]. Și se cațără pe inima tuturor.

Tu să nu suferi că la tot ce facem lucrăm în zadar.
Poate Dumnezeul meu ne va ridica către el. Într-o a lui hârtie de ziar.

Viața şi opera lui

MIHAIL GĂLĂȚANU

1. VIAȚA

1. 1. POZA

1. 2. BIOGRAF

Nume: MIHAIL GĂLĂŢANU

Adresa: Aleea Fizicienilor 13, Bloc 3A, etaj 7, ap. 48, sector 3, Bucureşti. Telefon: 00. 40 / 21. 3481335

Data şi locul naşterii: 11 septembrie 1963

Părinţii: Gheorghe, născut la data de 17 februarie 1933, la Vlădeşti, Galaţi, de profesie electrician şi Ioana, născută Constantin, la data de 29 septembrie 1927, în Galaţi.

Studii: Universitatea din Galaţi, Facultatea de Mecanică, specializarea Bazele cercetării experimentale, 1988 - şi Curs de Relaţii Internaţionale, Programul Fondation „Journalistes en Europe", 1994-1995. Unele cursuri de calculatoare şi alte fleacuri.

Slujbe: multe şi firoscos de trecut în revistă. Ziarist, în genere, pe la Bucureşti, Paris, Bagdad, Stamora-Moraviţa, Transnistria, Petroşani, Sulina, Călăraşi, Ghidigeni, bălţile Roşu, Porcu, Lumina (la peşte, bineînţeles).

Debut în revistă: Deşi *Luceafărul* (în 1981), prin graţia lui Geo Dumitrescu şi *Cronica* (1982), prin sprijinul „Diligenţei poştale" conduse de Emil Brumaru, mi-au publicat (uneori, integral) poemele, debutul concludent se produce la 13 decembrie 1983. Cel care a semnat prezentarea „Pe lozul cîştigător scrie Mihail Gălăţanu" a fost criticul literar Alex. Ştefănescu, în *SLAST* (Suplimentul literar artistic al „Scînteii Tineretului"). Suplimentul literar a apărut duminică, chiar înaintea morţii lui Nichita Stănescu.

Debut editorial: *Ştiri despre mine*, 1987, Editura Litera (lector Radu Albala), cu un cuvînt înainte al lui Alex. Ştefănescu.

Restul volumelor publicate: Poezie: *Scrîşnind în pumni, cu graţie* - Ed. Porto-Franco (1993), *Evanghelia lui Barabas* - Ed. Cartea românească (1996), *Bunicul Kennedy* - Ed. Noduri şi semne (1996), *Mireasa Tuturor* - Ed. Pantheon (1997) - ultimele două însoţite de aprecieri critice ale lui Dan Silviu Boerescu, *Poetus Captivus* – Ed. Dominus (1998), *Memorialul*

plăcerii - Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti, Ed. Coresi (2000), *Româna cu prostii* - Ed. Vinea (2001), cu o postfaţă de Gheorghe Grigurcu, *O noapte cu patria* - Ed. Vinea (2001), *Diapazonul plictisit*, Ed. Dominus (2002), *Mormîntul meu se sapă singur*, Ed. Vinea, 2003. Roman: *Meşterii de clopote* – Ed. Matinal, Colecţia „Art-Panorama" (1999), cu un cuvînt de prezentare al lui Alex. Ştefănescu. Nuvele: *Strada Plantelor*, Ed. All (2001).

Prezenţe în antologii şi dicţionare: *Antologie de poezie patriotică românească* (de la Mihail Eminescu pînă în prezent) – Ed. Albatros, 1988, *Plaja nudiştilor* (Cele mai bune povestiri ale anului 1997) – Ed. ALL, 1998, *Iubiri subversive* (Cele mai bune povestiri ale anului 1998) – Ed. ALL, 1999, *Mica antologie a poeziei româneşti*, Editura Regală - 1999, *Un sfert de veac de poezie - Sighetul Marmaţiei*, antologie de Vasile Muste, cu prefaţă de Laurenţiu Ulici - Fundaţia „Luceafărul", 1998, **Antologia premianţilor „Labiş"**, 1999-2000, Inspectoratul de Cultură Suceava.

Colaborări la revistele literare: aproape la toate. Traduceri: în mai multe limbi, franceză, albaneză, germană. Membru al Uniunii Scriitorilor din 1993, Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti. Premii şi burse literare: mai multe premii, printre care Premiul „Luceafărul" la Festivalul „Nicolae Labiş" (1994), acordat de Ion Horea şi un juriu condus de Ion Gheorghe, Premiul naţional pentru debut în poezie, 1984, SLAST (acordat de Ion Cristoiu), Premiul naţional pentru Poezie la Sighetul Marmaţiei, 1997, cu volumul *Bunicul Kennedy*, Premiul naţional pentru comentariu în cinematografie, 1986 - Slănic Moldova, Premiul „Ramuri" pentru poezie (acordat de Marin Sorescu), 1984, Premiul „Liviu Rebreanu" pentru roman, Bistriţa, 1999, Premiul municipiului Călăraşi pentru roman - 1999 - şi altele.

Referinţe critice (în ordine alfabetică a numelor): Simon Ajarescu, Dan-Silviu Boerescu, Emil Brumaru, Constanţa Buzea, Cristina Cîrstea, Sanda Cordoş, Viorel Dinescu, Marcel Ioan Fandarac, Cezar Ivănescu, Gheorghe Grigurcu, Al. George, Nicolae Manolescu, Valentin F. Mihăescu, Alex. Ştefănescu, Luca Piţu şi alţii.

Artişti preţuiţi şi înrîuritori. *Preţuiţi*: în ordine, Khayyam, Esenin, Rimbaudelaire, Lautreamont, Apollinaire, Villon, Eminescu, Ion Barbu, Stănescu, Dickinson, în poezie. Li se adaugă: Cezar Ivănescu, Brumaru, Dostoievski, Piţu, Milarepa, M. Eliade, Cortazar, Kafka, Camus, Hemingway, Labiş, Bacovia, Ţuţea, Silverberg, Stephen King, Breban, Culianu. *Înrîuritori*: Vasile Lovinescu, Guenon, Borges.

Prieteni: literari - Aldulescu, Gârbea, Ţîrlea, Baghiu, Condeescu, Silviu Lupaşcu, Cristian Pavel, Nicolae Ţone, Marian Drăghici, Alina Durbacă, Saviana Stănescu, Ruba, Florina Zaharia, Răzvan Petrescu, Augustin Ioan, Gusti Frăţilă, Echim Vancea, Adrian Alui Gheorghe, Daniel Corbu, Dimitrie Lupu (maestrul meu), Daniel Vorona, Gelu Ciorici, Ion Avram, Ion Zimbru, George Vulturescu, Dorin Ploscaru.

Pasaj fundamental despre persoana autorului:
Alex. Ştefănescu: „Apoi l-am cunoscut pe misteriosul autor. Avea 19 ani şi semănă, prin ceva indefinibil, poate printr-un amestec de iluminare şi nenoroc, cu Arthur Rimbaud, Serghei Esenin, Nicolae Labiş."

Text preferat: *Cîntarea Cîntărilor*, *Ecleziastul*, *Kamadeva*, *Strigoiul* (Baudelaire), *Potopul ploii s-a topit în sine* (Esenin).

Cele mai îndrăgite fragmente: Printre ele, două: „Pe drumurile vieţii, acei sînt fericiţi / Cei ce cred că ştiu totul şi cei ce totul neagă / Şi eu am vrut să-mi fie cunoaşterea întreagă / Şi-azi pizmuiesc pe orbii în cale întîlniţi." (Omar Al- Khayyam) şi „Chiar dacă aş vorbi în limbi omeneşti şi îngereşti, şi n-aş avea dragoste, sînt o aramă sunătoare sau un chimval zdăngănitor... Dragostea nu va pieri niciodată. Proorocirile se vor sfîrşi: limbile vor înceta; cunoştinţa va avea sfîrşit" - Ap.Pavel.

Pîrghia morală care mă pune în mişcare: „Iubeşte - şi fă ce vrei".

Exerciţiu de orgoliu: Un model absolut - Iisus Hristos.

1.3. ACREDITARE

«Descoperit de Alex. Ştefănescu în cadrul rubricii „Cenaclu prin corespondenţă" pe care acesta a deţinut-o la „Suplimentul literar-artistic", Mihail Gălăţanu, tînăr lăcătuş din Galaţi, este realmente un talent ieşit din comun. La cei 23 de ani pe care-i are la debutul său editorial, poetul impresionează printr-o virtuozitate care pare a fi pus la contribuţie cu maxim profil cîteva zone importante ale liricii concomitent, spontan şi retrospectiv, personal şi cultural. Un mecanism creator îndeajuns de complex, în perfectă stare de funcţionare ni se descoperă oarecum în afara timpului (biografic) şi a spaţiului (provincial), ca un dar prodigios al naturii, într-o similitudine cu mirabilele înzestrări precoce ale muzicienilor şi matematicienilor. Dacă nu de la Nicolae Labiş, măcar de la Mircea Dinescu şi de la Anta Raluca Buzinschi, n-am mai asistat la o asemenea ţîşnire de gheizer. Împroşcaţi cu stropii fierbinţi ai freneticelor imagini, încercînd a le delimita şi clasa, constatăm cu stupoare că înseşi minimele relaţii dintre cuvinte posedă o funcţie expresivă, că un fluid transfigurator străbate peste tot, dizolvînd convenţiile, ştergînd artificialele limite dintre factorii poeziei, dintre poezie şi nonpoezie. Lirica lui Mihail Gălăţanu e integratoare, precum un jet de plasmă originară, ce nu-şi calculează analitic efectele. O tensiune a contrariilor o informează aproape permanent. Oriunde am atinge-o cu degetul, sîntem curentaţi de una din mişcările ce-o însufleţesc, însoţindu-se de o mişcare complementară, în perspectiva unei trăiri năvalnice, „totale".

Iată tendinţa, atît de la zi, către tehnică şi către modernitatea de vocabular scientizant, răsucită în sensul unei sfidătoare poze, a unui dandysm inversat: „sînt filament de wolfram într-un tub de sticlă vidat / mîinile mele sînt mercurice / trupul meu se electrocutează continuu. // Dacă aş atinge ceva / s-ar carboniza / ca un fluture ori ca o ferigă / devenind minunată statuetă de mangal" (*Filamentaţie*). Verva autorului ni se înfăţişează ca şi definitiv confiscată de mirajul luminiscent al progresului material, pe cît de anorganic, pe atît de anafectiv. Dar, chiar în textul citat, e înscrisă aspiraţia opusă, spre primordial, precum o fatalitate a conştiinţei purtate regresiv pe aceeaşi scară pozitivă, deşi de astă dată, cu o trimitere la misterul lumii: „dacă aş încerca să apuc / pieptenele pasărea cuţitul / ele s-ar întoarce / în starea lor înainte de a fi materie / dacă aş mîngîia floarea / ea ar redeveni sămînţă / dacă te-aş atinge iubito ai deveni amoebă". În linie generală, poetul e captivat de limbajul truculent, de oralitatea crîncenă ce înlătură cu dispreţ pojghiţa distincţiei, corelînd scriitura cu fierberea simţurilor, cu libera alcătuire a asociaţiilor. Cultivînd, într-o manieră juvenilă, „zgomotul şi

furia", ne prezintă urcarea lor, ca a unor seve, în formele unor organicități fără precedent, ce se configurează sub ochii noștri. Am greși însă dacă l-am limita la acest aspect, căci îl regăsim, egal de vibrant, într-o tonalitate solemnă, reculeasă, expurgată de zbucium. Adorația poeziei ni se descoperă nu mai puțin semnificativă decît descrierea acesteia, nelipsită de durități, în momentele sale de elaborare. Antilirismul cel mai calificat ca sarcasm de sine inventiv și voluptuoasă autoflagelare („Mereu mă uit amanetat / Pentru javra aceea fiziologică / Ce-mi suge oasele și apoi le face / Șapte sfinte găuri / Javra aceea fiziologică de mine" - *Știri despre mine*), își vădește atingerile cu o confesiune suavă, eterată, de parcă nici o umbră n-ar fi lunecat vreodată peste angelica ei reprezentare: „Atît de tînăr și de spelb / cu lucrurile toate fiind mire / întru vremelnică nuntire, / atît de tînăr și de spelb..." (*Autoportret la douăzeci de ani*).

Această structură contrapunctică alcătuiește una din explicațiile vitalității poeziei în cauză. O altă explicație constă, credem, în legătura originală pe care o stabilește cu producțiile unor poeți anteriori, în climatul cărora a luat naștere. Aidoma unor pictori moderni, Mihail Gălățanu tratează, prin prisma sa, unele motive oferite de către înaintași, distorsionîndu-le, îngroșîndu-le liniile, saturîndu-le de culoare patetică ori sarcastică. Nimic nu se pierde, totul se transformă în variantă proprie, într-o retrăire plastică a unor prototipuri ce-și sporesc sugestia instituționalizată printr-un adaos de ferventă respectuoasă. Avem a face cu o serie de parodii grave sau de pastișe ironice, echidistanțate, prin urmare, de extremele anihilante, care le permit o existență pe cont propriu. Să exemplificăm cîteva modele. Stilul romantic acut, cavernos: „O furcă ți-e mîna și capul o hîrcă / prin timpuri răsfrînte zănatic prezent" (*Maria*). Stilul sămănătorist: „Licuricii sînt ochii voievozilor noștri / șezînd de-a lungul orologiilor / atîtor seminții monade" (*Licuricii sînt ochii voievozilor noștri*). Stilul liturgic gîndirist: „alege-mă pe mine olarule alege-mă / pe mine iată sînt cel mai încăpător / în întreprinderea ta de păstrare / desprinsu-m-am cu taina și primirea / întru totul potrivit mă aflu / iscă în mine cîntecul mierii și vinului / alege-mă pe mine olarule alege-mă / pe mine sînt cel dintîiul întru priință / și primenire" (*Întîia cîntare a oalei în mîna olarului*). Nicolae Labiș: „O cabană de lemn printre brazi. Și pădurea, / Vin cu vreascuri în brațe să aprindem un foc / Jivine foșnesc cuvinte aiurea / Și-aprindem în vin ramuri de soc. // Mămăligă cu lapte, brînză și ceapă. / Mustața-rizom în extensie-n oala cu vin. / Pe-aici de mult nu mai curge nici apă / Și păstrăvi mahmuri dansează-n canin" (*Iubire*). Radu Stanca: „De ce îți cari lingouri de carne fulguindă / Să le îngropi la rădăcina unui tei blazat? / Cît încă te mai primenești în tindă, / Te-aș vrea de aur, de piper și de agat. // Nu știi că Domnul Mîine ca să-ți zgîrcească nurii / Și umerii de măr - cumpănă dreaptă - / Are ca să ți-i zvînte mandibula securii / Cînd jindul nu s-o mai răsfrînge-n faptă?" (*Cîntec de dric*). N-ar putea lipsi dintr-o astfel de enumerare, dacă spațiul ne-ar îngădui, Leonid Dimov, Teodor Pică, Cezar Ivănescu, Șerban Foarță, sub aceeași acoladă a fanteziei înfocate și a unei uimitoare maturități lingvistice, cu ținte neîndoielnic vizionare...

Fie-ne îngăduită o singură rezervă față de bucuroasa prezentare de mai sus. Dacă pentru Mihail Gălățanu vîrsta reprezintă acum o pîrghie a performanței, ea reprezintă, în aceeași măsură, un potențial pericol. Destule promisiuni s-au cheltuit într-o feerică jerbă a inaugurării, pentru a ne impune o așteptare legitimă, cu speranța că junele poet va beneficia, într-adevăr, de un „loz cîștigător". Acest loz, firește, nu poate fi tras la începutul unei activități, ci în cursul evoluției și, mai cu seamă, în momentul împlinirii ei. Ca foarte puțini alți tineri de azi, Mihail Gălățanu are șansa (matematic determinabilă) de a-l dobîndi. »

Gheorghe Grigurcu

(*Un gheizer liric* ,*România literară*, anul XXX, nr. 52, 29 decembrie, 1988)

«Una din prejudecățile cu care se confruntă periodic literatura este cea a „imoralității". Dacă primul moment în care libertatea („libertinajul!") literelor noastre a fost adusă în instanța justiției e marcat de nuvela Duduca Mamuca a lui Hașdeu, au urmat altele, în care s-au văzut implicate așijderea nume sonore precum Geo Bogza sau Mircea Eliade. Zadarnic a atras atenția E. Lovinescu că în artă singura imoralitate este lipsa de talent (neavînd în vedere, în perioada interbelică, absorbția ultra-abuzivă a creației de către propaganda totalitară!). Mentalitatea eticistă, variantă a filistinismului, a supraviețuit, alegîndu-și drept victimă, pe ultima sută de metri a veacului abia expirat, pe poetul Mihail Gălățanu. Or ceea ce caracterizează pe acest încă tînăr autor e tocmai inocența. O inocență paradiziacă, am spune, ce-l face să renunțe la eufemismele pudibonderiei, să se pronunțe cu o energică naturalețe matinală care sperie un sistem de convenții adînc înrădăcinate, nu de nuanță victoriană, ci, mai grav, post-totalitară. Atenția unui cititor „educat„ într-un anume spirit (strîmb) cade, din păcate, pe actul detabuizării, iar nu pe cel estetic, primul ce trebuie luat în seamă în planul creației. De unde scandalul iscat de utilizarea unui șir de reprezentări slobode, a unui limbaj care nu disprețuiește familiaritățile și argoul, precum un factor al defulării, incitînd imaginarul la un negativism lexical fertil. Scandal în care putem desluși o componentă politică și anume izbucnirea unei insatisfacții cronice, căreia regimul comunist nu-i da dreptul la cuvînt, însă într-o manieră distorsionată, produs al derutei provocate de același regim ce afișa o fățarnică moralitate: „Așa ceva nu se poate, așa ceva / aduce atingere siguranței naționale, e-un afront la oprobiul public / o jignire la un atentat la pudoare. Și, slavă domnului, / cîtă pudoare e-n țara asta, dac-ar fi-nceput comuniștii cu ea / colectivizarea ... / Și pentru că toate porcăriile trebuiau să poarte un nume, / să li se aplice o etichetă scîrboasă de tot, / li s-a spus simplu: Gălățanu. // Oamenii or să se uite la opera lui ca pe gaura cheii în baie / și-n curînd Parlamentu' va scrie

pe ea «interzis». / Vor spune: cine-i nenorocitu' ăsta care ne aduce tot ce-i mai rău, / mai urît în noi la suprafață?" (*Romăna cu prostii*).

Aşadar a fost găsit ispăşitor, acest «Dracula al sexului» care este Mihai Gălățanu. Un poet care, spre a recurge la propriile-i cuvinte, «scrie cu prostii», «un fel de poet de gang», care a „dezvirginat" limba română, pînă atunci „o limbă suavă, diafană, / de îngeri, ca un fagure de miere". Se cuvine însă a-i recunoaşte numitului măcar două calități: o expresivitate pe care n-am mai întîlnit-o, în materie licențioasă, de la *Jurnalul de sex* al lui Geo Bogza, şi o vitalitate densă, chiar menită a dejuca strategiile convențiilor, a avea, pînă la urmă, ca orice manifestare a intensității vieții, cîştig în cauză. Dacă trecem peste pragul receptării unei perspective insolite, putem savura o metaforizare a fiziologicului, peripețiile reacțiilor glandulare, balansînd între grotesc şi sublim, apte a solicita spiritul nu mai puțin decît orice altă temă (fundamentală). Discursul e fierbinte, asociațiile sînt incendiare în lascivitatea lor paroxistică. Prin înlăturarea zăgazurilor formale, prin cultivarea intensivă a tot ceea ce ar putea alcătui ținta unei poliții a moravurilor textuale, putem auzi pulsațiile sîngelui ațîțat, simfonia euforizantă a Erosului eliberat de servituțile expresiei procustiene. Cu acelaşi instinct care-i ghida pe autorii „impudici" ai Antichității ori ai Evului de mijloc, bardul nostru corijează frustețea prezenței trupeşti cu elementele contrapunctice ale livrescului, cu fiorul grandios-ironic al mitului. „Obscenității" i se aplică un altoi calofil: „La urina lor fierbinte / şedzum şi plînserăm. / La pulpa lor plină de păr, barbară. / La sudoarea lor cu gust de doagă şi măceş, / care-a prins floare, / trasă în butii, sudoarea lor de țară. // Visez şi-n vis / urina lor fierbinte şi mistică aproape, / ca izvorul lui Eminescu din Cişmigiu! // Ce sacră e micțiunea lor de naiade, Doamne! // Io sînt păstoru' - ntristat care priveşte / la pubisul lor de diane, / la țîțele lor de artemis. // La castitatea lor secretă şi invoaltă. / Se simte în ele vibrînd / himenul intact, / ca o ureche de elefant, / ca o membrană cartilaginoasă. / Se simte în ele himenul vibrînd / ca un stradivarius de contrabandă trecut peste graniță. // Vibrează în ele himenul / ca lumînarea de meditație a unui yoghin" (*La urina lor fierbinte şedzum şi plînserăm*).

Într-un timp al deconvenționalizărilor galopante, al unei emancipări abrupte a puținului ce-a mai rămas voalat din zona sexualității (ne abținem a filosofa acum asupra procesului, mărginindu-ne a-l constata), respingerea, din motive de decență stătută, a producției lui Mihail Gălățanu n-ar fi decît un gest pueril. N-avem încotro: se cade să-i omologăm poemele pe „piața liberă" a valorilor lirice, salutîndu-i robustul, originalul, cutezătorul talent.»

Gheorghe Grigurcu

(*Certificat de bună purtare poetică*, Postfață, ***Romăna cu prostii***, Ed. Vinea, Bucureşti, 2001)

1. 4. PORTRETE FĂCUTE DE COAUTORI

Mihai scrie năpraznic.

Contrar aerelor sale înşelătoare de flăcău paşnic, unde pupă el cu buzduganul, sar - cîrîind înspăimîntate precum găinile - convenţiile literare obtuze. Picurii de sînge. Fragmente de os.

Os deci domnesc fiind, cum pune degetul scrisului domniei-sale pe vreo temă, rînd pe rînd e proclamat a fi noul Eminescu, denigrat a rămîne, de fapt, un biet Gălăţanu, afurisit şi excomunicat, în slujbă special oficiată împotriva sa, de către popa ortodox din Deseşti-Maramureş, controversat şi gata de a fi vîrît cu încheieturile mîinilor în cătuşa Codului Penal de către Parlamentul României, nominalizat să devină, prin opera sa, obiect de studiu pe cîmpiile mănoase ale actualelor manuale alternative de literatura română, încoronat ori expunîndu-se curajos loviturii de graţie a ridicolului, ca acum, cînd alături de ceilalţi, s-a aşezat de bună voie pe tronul înşesit al acestei cărţi.

(Daniel Bănulescu)

Nins de o tinereţe precoce şi pregătit pentru orice răspuns, agresînd prin textele sale falsa pudoare a literaţilor şi politicienilor deopotrivă, Mihail este în fond un inocent. N-are nici patima băuturii, nici pe cea a femeilor, deşi îi plac amîndouă - dar nu atît în realitatea, cît în spectacolul lor. Între viaţa şi scrisul său e o prăpastie, fără ca realităţile pe care le acoperă cei doi termeni să îşi fie ostile. Repet: Gălăţanu este inocenţa întrupată, dar după regulile anului 2001. L-am priceput destul de tîrziu: fără şansa de a-l fi văzut de cîteva ori foarte ostenit şi grav, aş fi rămas la convingerea că el surîde tot timpul şi ia lucrurile atît de în uşor de ţi se face frică. Neprietenul Gălăţanu are sclipiri pentru care-l invidiez; prietenul Gălăţanu nici măcar rudă nu e cu neprietenul. De asta mi-e greu să spun cine e el, la o adică.

(Ioan Es. Pop)

«Pentru Mihai Gălățanu, / pentru o înțelegere adîncă / a noastră, de către noi / noi ca membri ai unei / generații care trebuie să / existe înalt. / Cu-nchinăciune, / Cristian Popescu / august 1987 / Izvorul Mureșului».

«Pentru / Gălățanu / pentru / Mihai / pentru / „școala de la / Galați" / Popescu / 16 mai 1994 / București»

(Cristian Popescu,
dedicații pe vol.: *Familia Popescu*, Cartea cea mai mică, 4,
editată de Atelier Literar / inclusă in nr. 4-5, 1987,
respectiv pe vol. *Arta Popescu*, Soc. Adevărul S.A., 1994)

Pe măsură ce se rotunjește la vârstă, la chip și la omoplați, Mihail ot Galatzi aduce tot mai mult cu franțuzul Honoré de Balzac. Nopțile de pomină petrecute prin birturi obscure cu patria legendară și strămoșească și, deopotrivă, cu țărișoară sfîntă și atotîngăduitoare, i-au adus necazuri fericite și i-au pigmentat sclipitor cazierul scriitoricesc. Are privire rapidă și deșteaptă. Înghite, plastic spus, un vulture dintr-o singură ocheadă. Transformă în bucăți de zahăr cubic o femeie frumoasă dintr-o primă azvîrlire de fulgere dintre sprîncenele totdeauna zîmbitoare. Fiecare vorba a lui are schiuri pe dedesubt, căci o zbughește din țeasta lui mereu cu o viteză aiuritoare. Vorbește și gîndește, vreau să spun, cu viteza luminii. Volubilitatea lui este una care în curînd va deveni proverbială, dacă nu a și devenit cumva. Îi plac cămășile cu gulerul lat și larg, care-i înrămează, ca-ntr-o pictură remarcabilă, fața dispusă parcă dintotdeauna la ghidușii de pomină.

La o licoare cu mai mult sau mai puține steluțe pe eticheta însoțitoare, Mihai este mai degrabă dator vieții decît literaturii. Eu cred că dintotdeauna el visează, cu larg ochii deschiși, împlinirea aceasta: să și fie, în cavalcada clipele ce curg, exact așa cum scrie. Direct, dezinhibat, pișicher, nebădăios, sexuos pînă în pînzele albe și negre ale trupului și-ale spiritului omenesc. Poartă, oriunde se duce, energie pozitivă. Are, cînd ești cu el, nu numai timp să povestească, dar și să asculte, și încă în egală măsură. Este, în consecință, un perfect gentlemen. Are, neîndoielnic, hoby-ul prieteniei ilimitate. Femeilor inteligente, în preajma farmecului său liric, le înmuguresc și înfruzesc, la auzul poemelor sale mai deocheate, apusele hymene și redevin fecioare. Va deveni, cu siguranță, deopotrivă prin valoarea cărților sale și prin verva-i absolut senzațională, dezinhibatul, meru hulitul și mereu lăudatul Ion Creangă al generației noastre.

Privit strict din unghiul disponibilității lirice, Gălățanu este Vezuviul nouăzecismului românesc. Este în stare, adică, fruntea lui largă, să producă, dacă se ambiționează, și zece sute de erupții de lavă lirică, fluidă și arzătoare, pe secundă. Imaginarul lui - cămilă ruptă-n toate nisipurile mișcătoare ale lumii - e

predispus continuu la orgasm existențial, cu ramificații arborescente în poetică nouă, postmodernistă. Ar fi în stare să evoce liric orice, de la - să zicem - extincția unui elefant în jungle fantomatice, pînă la defecația ingenioasă a unui fluture ori masturbarea secretă a unei petale de trandafir. Nestatornicia pe un platou ori altul al realității, migrarea continuă, încrucișată, de la o temă la alta îi sunt deocamdată caracteristice. Fixarea într-o formulă de patrimoniu, ca în cazul lui Cristi Popescu sau Ioan Es. Pop, nu pare a-l interesa încă. Tinerețea, nu?, este eternă, iar bătrânețea și înțelepciunea pentru el nici nu s-au născut. Oricum, chiar și așa, iute alergătoriu printre noi cum dintotdeauna se prezintă, are deja în spate un număr important de texte axiologic supersolide. Altminteri, Gălățanul este, la propriu, nașul multora dintre deja bătrînii puști care seceră de zor lobodă pe coclaurii României postceaușiste.

(Nicolae Țone)

Mihail Gălățănu este numele ultimului scandal din literatura română. Încă puțin și lui Gălățanu i se va impune domiciliu obligatoriu: în Maramureș nu mai are voie să calce după ce, la Desești, a violat pudibondele urechi ale localnicilor cu recitări „scandaloase”, iar Moldova îi este interzisă după ce a apărut antologia festivalului Nicolae Labiș, carte ce stă mărturie apucăturilor pervers-poetice ale autorului. Exilat în redacția unei celebre reviste cu femei (pentru bărbați), Gălățanu scrie *Româna cu prostii*, volum pentru care, probabil, i se va interzice să mai poarte pix și hîrtie. Gălățanu va fi primul dintre noi, ăștia din carte, care va intra în manualele alternative de literatură română: cu el se va deschide o listă a autorilor interziși, sub pedeapsa cu exmatricularea. Va mai trece o vreme și cărțile lui vor avea soarta tuturor cărților interzise: vor face vogă. Iar inchizitorii literari de astăzi vor ajunge și ei, la locul lor: în tomberonul încăpător al literaturii române, unde-o vor pune de un cenaclu pe nume Glina.

(Lucian Vasilescu)

1. 5. POLUL MINUS ŞI POLUL PLUS AL RECEPTĂRII CRITICE

MINUS

«Proză pornografică a publicat şi povestitorul nostru Ion Creangă, iar poezie pornografică a făcut, după cum se ştie, inclusiv Mihai Eminescu. Fără a avea pretenţia de specialist în vreun domeniu al culturii umaniste, ca simplu consumator de poezie cunosc şi, sper că multă lume cunoaşte, poezia, socotită decenii drept pornografică, a lui Charles Baudelaire (*Florile răului*) care a declanşat, la timpul respectiv, numeroase scandaluri şi procese în literatura franceză. În acest sens, însă, Mihail Gălăţanu este inegalabil. (...) În fine, o astfel de poezie ar putea să intre, la o analiză mai atentă, chiar sub incidenţa Codului Penal.»

Romulus Sfichi

(Cotidianul *Actualitatea suceveană*, Suceava, 2000)

«Volumul său, *Memorialul plăcerii*, nu merită publicitatea gratuită pe care i-o face justiţia română. Editura Coresi a început să scoată, de curînd, o nouă serie de cărţi, în colecţia intitulată „Poeţii şi prozatorii oraşului Bucureşti".

Iniţiativa este destul de discutabilă prin restrictivismul implicit; ca şi cum, dacă te-ai fi născut la Baia-Mare, automat cazi din graţia zeiţelor poeziei. Colecţia cuprinde, pînă acum, opt volume locco de poezie şi proză: Paul Daian - *Mingea de par a vieţii*, Ion Drăgănoiu - *Claudia-san sau Poemul celular*, Mihail Gălăţanu - *Memorialul plăcerii*, Aurelian Chivu - *Invulnerabilul*, Grişa Gherghei - *Culisele Raiului*, Daniela Zeca - *Îngeri pe carosabil*, Gheorghe Grigurcu - *Spaţiul dintre corole*, Sebastian Reichman - *Podul Charles al Apocalipsei*.

Printre bucureştenii poeţi se află şi Mihail Gălăţanu. Chiar dacă e născut la Buzău, numele indica, oricum, un alt oraş decît Capitala ţării. Să-şi fi luat buletin de Bucureşti? Poetul este un personaj-cheie într-un jenant scandal de defăimare de ţară şi de atentat la bunele moravuri istorico-naţionale. Se vede treaba că persoana din Parchetul braşovean care s-a autosesizat şi a dispus

începerea urmăririi penale n-a citit mai nimic din celelalte poezii ale lui Gălățanu. Dacă ar fi făcut asta, s-ar mai fi autosesizat o dată şi ar fi dispus o altă anchetă, cu privire la editorul care i-a publicat volumul. Mihail Gălățanu nu poate fi acuzat decît de faptul că scrie o poezie slabă.

Mihail Gălățanu se simte tînăr şi neliniştit, drept pentru care scrie argotic şi simte romantic. Urmează exemplul pe text: „Trist răsfoiesc buzele tale mai vechi / Din care îți ies, din cînd în cînd, sînii afară". Ca în desenele animate. Buze cu sîni. În momentul următor, protagonista buzelor cu un remarcabil potențial erotic, trebuie să observe ceva. Şi anume: „Ai observat: n-am spus / mamelele tale. Ele / sînt acoperite de-a pururi / De ale mele sărutări şi bale". Poetul, dat fiind remarcabilul potențial argotic, acumulat, probabil, şi din porturile gălățene şi din cotidianul vieții bucureştene, simte inefabila poezie a bancurilor şi repune în circulație vechile poante din ciclul Radio Erevan: „Cum arată femeia perfectă?". Răspuns: „Femeia perfectă e înzestrată cu două manere". Femeia geamantan cu fund dublu unde e? Poetul Gălățanu are aspirații mai fruste: „Gagico, într-o zi am să-ți cumpăr nişte pedale / Să pot pedala la tine toată viața mea". Ei, da, aşa mai merge, cine ştie unde poate ajunge poetul tot pedalînd? Cine zice ăla e. Poetul ajunge la mare, la Vama Veche, cu gagica pe post de mijloc de transport, că iese mai ieftin şi de, sîntem în tranziție, fac dragoste pe o sticlă de şlibovită şi poetul răbufneşte ca un vulcan. Evident, în bicicletă. Ehei, dar unde sînt bicicletele de altădată?

În fine, exemplele pot continua la nesfîrşit. Obiectele erotice, erotizante şi Erosul pur şi simplu sînt pentru Mihail Gălățanu orice, de la biciclete, pînă la hărți de geografie, de la profiterol pînă la complimente de genul „ai un rît minunat", dar numai femei nu. Parchetul din Braşov poate să se ocupe liniştit de infractori: atîta timp cît poetul răbufneşte ca un vulcan în biciclete şi nu în femei, nu există riscul ca el să se înmulțească. Deci nu este un pericol național.»

Bianca Stupu

(*Scandalul Mihail Gălățanu este altul: Poetul anchetat de Parchetul din Braşov nu încalcă decît codul penal al lipsei de talent*, „Cotidianul", 2000)

«El abia acum, în 1996, se anunță ca un mare poet și - horribile dictu? - un autentic nouăzecist (...). Lansat cu generozitate, cu un deceniu în urmă, de Alex. Ștefănescu, considerat o vreme „noul Labiș", Mihail Gălășanu se dovedește acum, odată cu al doilea său start lansat, a fi chiar mai mult decît *noul Cristian Popescu*, probabil *întîiul Gălățanu.* »

Dan-Silviu Boerescu
(text pe ultima coperta a vol. *Mireasat uturor*, Ed. Panteon, 1997)

«Romanul *Meșterii de clopote* este comparabil ca valoare cu proza fantastică a lui Vasile Voiculescu și a lui Mircea Eliade. »

Alex. Ștefănescu
(text pe ultima coperta a vol. *Meșterii de clopote*, Ed. Matinal, 1999)

«(...) Grație lui, Gălățanului, al cărui pix trasează holograma cornoratului soț al Matriei cu dibăcie, stăm pe gînduri, ca baba pe scînduri, și ne șoptim în piept că *nil novi sub sole* din unghiul de mai sus, că și la alții s-a generat, în perioduri de criză ori revoluționare, o abundentă literatură a iubi*u*rii patriotistice (...). O secundă măcar dacă poposim la raritățile depistate de Pascal Pia în Infernul Bibliotecii Naționate sau recenzate de Darnton în *Ediție și răzvrătire*, o secundă numai, și tot dăm cu crucea peste o tragedie lubrică în patru acte, *La France Foutue* titulată, din care și Roger Peyreffite poseda un exemplar, doar că l-a scos la licitație (...).

În rest, s-auzim doar de bine, căci ușor nu ne va fi să-l glosăm, scoliem și interpretăm pe antalogatul Gălățanu stih cu stih, Matriei snop. Figura i-a reușit însă lui Livius Ciocîrlie cu caietele cioraniene în cartea răsărită recentuț la Scrisul Românesc. Așa ar necesita notulizare și poemele de iubitură matriotică ale lui Mihail, *playboy of the Eastern World.*

(...) Un Anton Pann de finiș milenar se adeverează Gălățanul Nepereche. (...) Adevărat iaște că exige serioase injecții cu semen virile decanonizarea stilului înalt: repoetizarea stereotipiilor patriotante, insolitarea limbajelor ideologizate ori restraniizarea lor în texticole dragi fomaliștilor ruși, ca și șklovskienilor de pretutindeni. Nu încape îndoială. Astuțiile pastișiale și parodicești nu ajung întotdeauna preacinstitului proces de curățire a slovei murdărite de rahatul muștelor geopoliticiene (...).

În arheologia simțămîntului de iubitură matrioticească stau bine înfipți Simeon Dascălul, cel cu «tîlharii de la Rîm» ca obîrșie a nestatorniciilor noastre existențiale, și Omul din Rășinari, Decompositorul, cu a lui teamă, formulată într-o misivă către Dr. Nicasius, că, umplîndu-se locul natal cu oxiurii Armatei Roșii, toate textele curat românești fivor de jelanie la apa

Vavilonului, pe cînd Miorița, cu sau fără gălbează, are să curvească într-o veselă nesimțire. În viziunea din *vizui*na postmodernă a lui Octavian G...ălățanu, nici de jeluire nu mai poate să fie vorba, nu mai are cum să fie cazul, de vreme ce lipsește spațiul de lamentare potrivit durerilor mioriticești: *Patria noastră este atît de frumoasă / Și nu mai are nici măcar atîta jale-n casă. N-are casă / Și face greva foamei în fața reședinței Primarului / General.* Anti-Goga mai reține că: *Pune și fundu la bătaie, numa să fie primită în NATO. / Face și trotuaru, numa d-oar doar de-or mîngîia-o I Pe frunte / Națiunile Unite. Dumneaiei, Matriei mult iubiurîte, îi atîrnă inflațiile pînă la buric. / Așteptînd un împrumut de silicon de la Fondul Monetar (...).*

(...) Băgăm de seamă că o revistă din veacul trecut ca *România viitoare* suna titular la fel de bine *L 'Eve future,* romanul sefist al lui Villiers, și că, dacă dragoste nu e, nimic e. Adevărat, adevărat grăiesc precursorii: cel mai prețios dintre momente, clipa de beatitudine ce ni s-ar putea da, rămîne refacerea, cît de efemeră, a unității duale între actantul felator și actantul irumator, între iubi*urî*tor și *mamantă*, între matriot și Matrie, între patriot și Patrie, din ale cărei glande mamare curg soma, homa, ambrozia, laptele, mierea oralității infinit reverberante: *O noapte cu tine costă cît tezauru dă la ruși. / Cît insula Șerpilor luată în gură / Cincizeci de ani, / Cît Basarabia tîrîtă prin lupanarele Siberiei Orientale.*

Și așa mai departe, căci intarisabilul și-a făcut culcuș în gonadele sacre ale Gălățanului (...). La mai mare și la Academie! îi urăm cu tot dragul.»

(Luca Pițu,
Un Anton Pann de finiș milenar se adeverează Gălățanul Nepereche,
în vol. *Temele deocheate ale timpului nostru*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2002)

1.6. CONFESIONAL

Despre scris:

Scrisul e o practică a meditației, un lotus pe care stai în lotus.

Despre carte:

Visez o carte-chilie alături de o carte-cîrciumă şi, hop, cînd dau să intru, intru într-o carte-femeie, ba chiar o carte-copilandră, cu totul carte-fecioară.

Despre aventură:

Nu există decît aventură interioară. Aventura exterioară e numai reflexul aventurii interioare.

Despre meditație:

Meditația este cea mai apropiată amintire despre tine.

Despre sacrificiu:

Valoare supremă în subceresc.

Despre patrie:

Dacă mîna dreaptă a Patriei Tale cade în păcat, tai-o.

Despre sinceritate:

„Nu voi mai sluji ceva în care nu cred, fie că se numeşte Patria Mea, Căminul Meu sau Biserica Mea" - James Joyce, *Portret al Artistului în Tinerețe.*

Despre mîntuire:

„Eu sînt Uşa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mîntuit; va intra şi va găsi păşune." - Evaghelia după Ioan

Despre Moldova: „Nu-l mai plîngeţi pe acela / Care veşnic singur nu-i / Plîngeţi-l pe cel ce n-are /Moartea şi Moldova lui" (Cezar Ivănescu).

Despre valoare:

Supremă, pe acest pămînt, jertfa.

I. 7. ANCHETA SOCIALĂ

Cine este Mihail Gălățanu?
Ce părere aveți despre Mihail Gălățanu?

Mihail Gălățanu a pălmuit pudibonderia românilor iubindu-se cu România. Alții au violat-o, dar lumea nu s-a scandalizat. Mie îmi place că poetul e cinstit: nu-şi duce amanta la locuri de mărire, ci în bordelul pe care îl cunoaştem prea bine.

(Ovidiu Pecican)

Pe Mihail Gălățanu îl citesc din cînd în cînd. Dar de ce atîta refulare... poetică, frate Mihail?

(Ioan Pintea)

Nu îl cunosc.

(Marian Mierlă)

Violența limbajului poetic al lui Mihai Gălățanu este prea căutată pentru a şoca. Îl consider un talent autentic. Ce păcat că se risipeşte în vulgarități gratuite.

(Daniela Giurculescu)

Mihai Gălățanu, Ariel modern al unei lumi care se învecheşte, este un poet greu de definit. Cu o impecabilă tehnică, poezia lui este o patetică sentință la normalitatea umană. Greu de definit este un poet care iese din contingent, punînd ludicul acolo unde îi este locul în făptura noastră cea de toate zilele.

(Iolanda Malamen)

Nu am citit nimic, deci nu pot face nici o afirmație coerentă privitor la omul şi opera sa.

(Mihai Cucu)

... îmi pun mîinile pe urechi cînd pocneşte dopul şampaniei - spuma e cu totul altceva...

(Nora Iuga)

Neruşinat pînă în măduva visului meu. Trupul nu-i aparține. E un vers al meu nu al lui, dar cum scrie el... (!!!)

(Silvia Codreanu)

Regretatul Ioşca Naghiu m-a îndemnat să-l citesc... Şi l-am citit, pe plajă... la mare... Vă dați seama ce combinație?

(Gabriela Vrînceanu-Firea)

Atîrnat de Galați. Întîiul pierdut pe parcurs. Născut pe 11 septembrie, cam cum ar fi pe 23 august 1944. Înainte şi după 11 septembrie, dar fără Gălățanu.

(Radu Sergiu Ruba)

El e băiatu', gălățanu', care şi-a băut sumanu'... Despre el a vorbit Creangă, cînd (se) trăgea de talangă, de se auzea de la Humuleşti la Bucureşti. Cît „Playboy" şi „Povestea Poveştilor" să trăieşti!

(Adrian Alui Gheorghe)

Bufonul trist care nu are curaj să urce sub cupola circului.

(Vlad Popescu)

Poetul de la care cred că am primit o carte cu dedicație.

(Lidija Dimkovska)

Un bun prieten al lui Daniel. Am stat de vorbă de cîteva ori cu mare plăcere.

(Mihaela Pascu)

Uneori incoerent, dar sincer întotdeauna, Mihail Gălățanu este unul dintre puținii scriitori care văd cu extremă claritate ce se întîmplă în jurul lor.

(Constantin Virgil Bănescu)

Sînt mai mulți într-unul. Buzduganul vestirii lui l-a aruncat Alex. Ștefănescu, în *SLAST*, exact în ziua morții lui Nichita. Premiile îl ocolesc la mustață, se plictisesc în drumul spre el și diapazonul rămîne stingher, al nimănui. Imparțial, Gălățanu sună stingerea la cenaclul Euridice și la cenaclul Uniunii Scriitorilor deopotrivă, unde apare mereu în ultimele 30 de minute, citește cu repeziciune textele care i se pun instantaneu la picioare și apoi face comentarii de se cabrează textul într-un chip nemaivăzut și nemaiauzit în respectivele ședințe pînă la el, oricît de mulți sau de buni antevorbitori și-au dat cu părerea mai înainte.

Cînd mă gîndesc la Mihail Gălățanu mi se îmbulzesc în minte și Cristi Popescu și *Playboy* și faimosul proces (întîmplat sau nu). Dar, de fapt, Gălățanu este poetul a cărui lectură m-a fascinat de departe cel mai mult în vremea cînd Euridice se ținea la Sala Oglinzilor, adică timp de aproape doi ani. Number one într-un top de a cărui existență nu m-a întrebat nimeni. Pentru ca apoi aceleași texte, cărora li s-au alăturat și altele, să apară în volumul *Mormîntul meu se sapă singur* și să mă întreb „de ce atîta Cristi Popescu într-un volum de Mihail Gălățanu?". Așa cum m-am tot întrebat văzînd un alt volum al lui, pe care l-am citit nesățioasă, *Bunicul Kennedy* (care include *Evanghelia după Barabas*), „de ce niște texte atît de frumoase între niște coperte atît de hidoase?". Ei, „de ce?" este o întrebare conflictuală. Și m-am mulțumit să cred că Mihail Gălățanu este, pur și simplu, un om care naște întrebări.

Eugenia Țarălungă

În vremea asta, haiducește un scriitor pe numele său Mihail Gălățanu, autoriu risipit în cele patru zări cardinale: la Dumnezeu, la Moarte, la Pocăință și la Femeie... Ar vrea el să scrie cu propriul lui sînge, să-și înece în metafore sîngeroase cuvinte precum: mîndru, eu, iluminat, ori idei precum că Dumnezeu n-ar avea altceva mai bun de făcut decît să se gîndească la el, scriitorul. Dar grele sînt acestea de făptuit. Mai ușor îi este în culori naturale să descrie infinitul: „o zi nesfîrșită, în care ninge continuu. Canada, Alaska, Antarctica cu zile și nopți polare". Mai ușor îi este să fie un actor mai mare decît Olivier, Quinn, Pellea, Caragiu... Care îi interpretează cum nu se poate mai bine pe predecesorii și pe contemporanii săi: Costache Conachi, Apollinaire, Arghezi, Ion Barbu, Daniel Bănulescu, Cărtărescu (nu numai cel din *Levantul*), Emil Brumaru (care aproape se identifică atunci cînd se autonumește ironic Emil Drumaru), dar mai ales interpretîndu-l pe Mihail Gălățanu, un alt scriitor-actor, care, la rîndu-i, îl joacă genial pe un Nero al

împărăției nebuniei noastre, a tuturor... Privirea sa, dincolo de cuvinte, spune multe despre cealaltă față a poetului, de „tampon libresse" care absoarbe „durerea lumii"...

Între scris și sînge, între dragoste (și de femei) și moarte, Mihail Gălățanu este de fapt un monarh care stăpînește cu greu (dar cu versuri măiastre, versuri bici nietzscheene) o femeie-Zeiță care are, parafrazîndu-l, doi sîni fastuoși: plictiseala și plăcerea, un funduleț apetisant pe care scrie: plictiseală și plăcere...

O, și cîte nu s-ar mai putea spune... Că semenii i-au acordat lui Gălățanu fără rezerve titlul de țicnit al acestei lumi, ba chiar de Mare Țicnit (cum a și vrut-o), subliniind totodată că pe vremea noastră țicnit e cel ce spune adevărul (propriu), e sincer pînă la clitorișii iubitelor, ba chiar mai departe, și înainte și-napoi, pînă la ovulele lor pofticioase de poezia vreunui spermatozoid uitat prin coluri, canale... Ba, să știe tot nărodul și norodul că i s-au mai acordat și alte titluri: de Mare Liubitoriu, Mare geograf al unor lumi posibile în ochii frumoși ai Eternului feminin, Vel Imposibilul Fotograf al globulelor albastre ale fecioarelor care i s-au dăruit, Big Terorist al pudorilor pipotelor de fetițe bătrîne crescute în pufa viselor romantice, Grande Humbert al Lolițicii românești, un baron Dracula (sic) al politicii erotice care încearcă să afle marginea dintre horror și fericire, margine care uneori nu există, mare rege canibal al plăcerii care s-a împărtășit cu toată regina plictiselii, una devenind, în memoria Androginului primordial...

(Adrian Secară)

Pe Mihail Gălățanu și Lucian Vasiliu nu-i (prea) cunosc (și am impresia că așa e mai bine, cel puțin în cazul lui Gălățanu), știu că-s din gașca lu' Boerescu și că-și cîștigă existența prin ziaristică, de altfel ca și Ioan Es. Pop.

(Mihai Vakulovski)

Mihai Galațanu este Mihai Galațanu - singurul scriitor care i-a cumpărat sotiei mele un crin. An de an merge la Sulina. Uneori mă sună ca să ne întîlnim înainte de a urca pe vapor. Alteori nu.

Scrie carți subțiri și nu e atent la detalii. Pe amandoi ne-a descoperit Alex Ștefanescu, care, îmbătrînind, pe mine a început să mă uite. Mihai n-ar trebui sa scrie roman.

(Ștefan Caraman)

Mihail Gălățanu, deși, ca vîrstă, nu cred că este un „prîslea", apare ca fiind fiul cel mai mic al împăratului poeziei, cu drăgălășenii din cale afară și cu naivități de rigoare, intrinseci unui prîslea autentic, dar și cu un limbaj pe care numai cel mic și-l poate permite ca pe un lux al situației sale de o marginalitate fermecătoare. Vesel și trist, Mihail Gălățanu se joacă cu cuvintele, le răstălmăcește, scoate untul erotic din ele, el însuși rămînînd stupefiat de ceea ce îi iese din marea și inepuizabila sa inventivitate. Poezia lui pare a fi o jucărie ce imită jocul, dar și focul, „ce se dă" la clasici și la moderni, ba chiar la postmoderni, în sensul de a deveni agresivă și față de copii și față de adulții cenușii și convenționali. Mihail Gălățanu, cu ușurință, ridică un deget și iese o poezie, ridică alt deget și iese o carte, ridică o mînă și iese o situație incredibilă în care el devine incriminatul, iar limbajul un Ariel ce nu se teme de nimeni și nimic. Așa încît, Mihail Gălățanu a devenit victima propriului său limbaj și acum să vedem cum se va descurca.

(Angela Marinescu)

1. 8. ROMAN DE PRESĂ
(reacţii şi referinţe critice)

«De la *Evanghelia lui Barabas* la *Mireasa tuturor* - cele mai reuşite volume de poezie ale sale - Mihail Gălăţanu se preumblă prin literatura română (şi, după gîndul diverşilor observatori culturali, prin codul penal) în calitate de cel mai viguros oximoron nouăzecist.

Sensibilitate androgină, el este deopotrivă un mistic şi un erotoman, un purtător al Crucii şi al Spadei, un pătimit şi un pătimaş. Acest amalgam de trăsături are ca liant o ingenuitate rară, aproape copilăroasă. Gălăţanu se bucură de cuvînt ca de un act sexual post-modern în Grădina Raiului, în faza aproape pre-adamică. El oficiază cu har, „Ho logos spermatikos", spre deliciul prietenului său Luca Piţu bunăoară.

Trupul femeii-metaforă oscilează hermeneutic între obsesie ritualică şi ţintă de darts. Cu mirare, nu înţelege că lumea ar putea lesne confunda exagerările sale retorico-umorale cu defrişări perverse ale vălurilor himeneale succesive ce învăluie protector morala comună. Gălăţanu cochetează deliberat - nu şi vicios - cu această ambiguitate, nutrind-o cu clarobscurul sufletului său bîntuit de himerele unui act sexual cu hîrtia, niciodată consumat pînă la capăt. *Playboy*-ul cu tricou de *Madame Figaro* visează o imposibilă *Noapte ca Patria*, reluînd în cheile derizoriului diafan parabola unui Onan descătuşat de toate complexele culturale şi civice.

(Dan Silviu-Boerescu,
prezentare pe vol. Mihail Gălăţanu, *Româna cu prostii*, Ed. Vinea, 2001)

«Cînd scriam, nu cu multe săptămîni înainte, despre poliţistul francez din secolul al XVIII-lea care îi urmărea pe scriitori, nu mă gîndeam că realitatea românească în tranziţie îmi va oferi o continuare. Şi ce continuare! În *România liberă* din 28 august, dl. Prelipceanu face public un document uluitor: o scrisoare a Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Braşov către Uniunea Scriitorilor, prin care sînt solicitate cîteva informaţii „în interesul soluţionării unei cauze penale aflate în lucru la I.P.J. Braşov". Este vorba despre un apel al unor români din ţară, dar şi din SUA, Austria şi Canada, publicat în *Gazeta de Transilvania* din 15 martie 2000, în care este reclamată „o campanie de denigrare a valorilor culturii naţionale, de distorsionare a adevărului istoric şi a tradiţiilor strămoşeşti, promovînd contracultura şi creaţiile obscene, decadente" şi se cer măsuri contra vinovaţilor. În apel se specifică faptul că „această campanie este propagată în România îndeosebi de Grupul pentru Dialog Social (Generaţia 80) şi în SUA prin intermediul Centrului Cultural din New York al Consulatului Român (ex. Festivalul dadaist Zen Dada).

Cetățenii cu pricina au solicitat parchetului „efectuarea de cercetări sub aspect infracțional și pedepsirea autorilor" Mihail Gălățanu, pentru poezia *O noapte cu patria*, și Marius Ianuș, pentru poezia *România*. Deși „cei doi autori nu au fost încă identificați", șeful I.P.J. Brașov, care iscălește adresele, colonelul Scurtu Constantin, e informat că poeziile lor au fost citite în două cenacluri. Trec peste menționarea GDS în context, pe care n-o înțeleg (poate că autorii apelului ori colonelul cred că GDS și Generația 80 sînt unul și același lucru), spre a veni la semnatarii textului. Nu cunosc toate numele, căci nu sînt un cititor al *Gazetei de Transilvania*. Dl. Prelipceanu dă numai trei nume în articolul său: d-nii profesori universitari și scriitori Romulus Zaharia și Nicolae Novac, de peste granițe și dl. prof. univ. Ilie Bădescu, de dincoace de ele. Nu știu nimic despre scriitorul Nicolae Novac, dar știu ceva mai multe despre ceilalți doi. De aceea văzînd de la cine emanează, ca să zic așa, apelul, nu sînt deloc mirat. Nici felul în care I.P.J. Brașov se sesizează, probabil la solicitarea parchetului și dorește să soluționeze respectiva „cauză penală" nu mă umple de o uimire mai mare. Sigur că dacă mă gîndesc la cîte grave cazuri penale zac prin sertarele procurorilor și polițiștilor, în vreme ce "numiții" infractori se plimbă liberi printre noi, mă cuprinde o tristețe iremediabilă. D-nii Gălățanu și Ianuș n-au devalizat nici o bancă, n-au călcat pe nimeni cu mașina, n-au violat nici o octogenară, nu fac parte din nici o bandă de recuperatori și nici de automobile furate nu se ocupă. Îmi vine a crede că nici nu s-au dedulcit cu niscai acțiuni ale fabricii de la Bod, dar nu vreau să-și închipuie dl Scurtu că fac vreo aluzie la "numitul" Tartagă. Doamne ferește! Tristețea mea se datorează faptului că atîtea dosare rămîn nesoluționate fiindcă I.P.J. Brașov vrea să trimită după gratii doi poeți. Nu cunosc competențele literare ale d-lui Scurtu și nici nu văd numaidecît în d-sa capul răutăților. D-sa a primit un ordin și nu și-a dat seama ce i se cere. Îl bănuiesc doar că gîndește literatura cam în același fel cu d-nii Bădescu et. comp. Aici e miezul problemei. Cînd am reclamat într-un editorial educația naționalist-șovină a tinerilor din școlile SRI, primul adjunct al instituției mi-a telefonat să mă asigure că greșeam. Dar eu rămîn la ideea că școlile de poliție sau militare se fac răspunzătoare de tot acest spirit cultural antioccidental care suflă ca un taifun mititel prin apelul româno-american, prin capul d-lui Bădescu (faimosul autor al tezei după care Eminescu a fost marxist) și prin chipiele unor înalți ofițeri M.I., M.A.P.N., S.R.I. sau S.I.E.

Recitiți pasajele din adresă (care reproduc probabil pasaje din apel) și veți vedea că duhul național-comunismului e treaz: considerarea dadaismului ca obscen, convingerea că libertățile de expresie pe care și le ia un poet sînt în stare să distrugă valorile morale ale neamului vin din rezervoarele, amestecate, de imbecilități comuniste și hitleriste. Extremele atingîndu-se, cum se știe, nu e de mirare că, în ultima parte a veacului nostru, s-a putut încheia un pact al stupidității culturale între urmașii lui Ribbentrop și Molotov. Nu poliția în contra literaturii, cum ar fi înclinați unii a crede, este ceea ce mă îngrijorează, ci modul de gîndire pe care se bazează apelul și adresa, puntea "intelectuală" dintre profesorul Bădescu și colonelul Scurtu, boltită peste parchetul brașovean și peste alte instituții plătite din banii noștri să se ocupe nu de poeziile coruptibile ale lui Gălățanu sau Ianuș, ci de proza coruptă a lui Tartagă.»

Nicolae Manolescu,
Poezia și codul penal, *România literară*, nr. 35, din 6 septembrie 2000)

«În legătură cu editorialul meu din nr. 35, *Poezia şi codul penal,* dl. Octavian Blaga, care editează la Oradea publicaţia *Al cincilea anotimp,* mi-a adresat o scrisoare deschisă. (...) Împrospătez memoria cititorilor spunînd că editorialul meu, care l-a deziluzionat pe dl. Blaga şi la care se referă scrisoarea d-sale, comenta o intervenţie a poliţiei braşovene pe lîngă Uniunea Scriitorilor, provocată de două poezii. Poliţia a fost sesizată de un *Apel* apărut în *Gazeta de Transilvania* (şi reluat, aflu din scrisoare, şi de *Al cincilea anotimp* şi de alte reviste) şi datorat unui număr de intelectuali români din ţară şi de peste hotare. (...)

Să mă întorc la *Apel,* din care scrisoarea spicuieşte cîteva pasaje. Ţinta lui este, după cît îmi dau seama, ofensiva contraculturii, care ar caracteriza momentul actual din România. Contracultura este, în adevăr, o problemă. Mă tem însă că semnatarii *Apelului* (la care se cuvine adăugat dl Blaga însuşi) şi cu mine nu înţelegem deloc acelaşi lucru prin termenul cu pricina. Semnatarii sînt animaţi de un duh naţionalist care îmi este cu desăvîrşire străin şi socotesc, de pildă, că minţi malefice lucrează din umbră la "aducerea culturii şi educaţiei în aceeaşi stare haotică în care au fost aduse economia şi finanţele", folosindu-se, între altele, de noile manuale alternative, spre a pune în circulaţie idei ce contravin "tezelor consacrate ale culturii noastre", minimalizînd "realizările fundamentale ale înaintaşilor noştri comuni" sau distorsionînd "spiritualitatea creştină a neamului nostru".

Dl. Blaga are umorul (involuntar, bănuiesc) de a mă întreba unde, în aceste formulări, s-ar găsi "duhul naţional-comunismului" de care am vorbit în editorial. Cum unde, domnule Blaga? Chiar în cuvintele *Apelului,* pe care le reproduc după scrisoarea dv. Nu ştiu ce vîrstă aveţi, dar dacă presupun că sînteţi un om citit, la curent cu lucruri petrecute în timpul celor două dictaturi de după 1940, ca şi cu limbajul, uneori comun, al ideologiilor care le fundau, nu pot să nu fiu uimit de candoarea întrebării dv. Oare unde am mai auzit despre "îndoctrinarea tineretului cu tezele aberante ale contraculturii"? Sau despre "campania activă de denigrare a valorilor naţionale"? Sau despre convingeri "sănătoase" şi despre "boala" de care România ar fi ameninţată? Sau despre expedierea "libertăţilor estetice" - pe care şi le-au luat autori precum H. R. Patapievici, Sabin Gherman, Mihail Gălăţanu sau Marius Ianuş - în clasa libertinajului politic primejdios ce ar face din promotorii lor "sabotori certi ai statului naţional-unitar" (nu era mai bine "duşmani ai poporului"?)?

"Sub masca *literaturii*, s-ar putea ascunde infractori, nu-i aşa?", încheiaţi dv., domnule Blaga, acest capitol al scrisorii. Iată-ne ajunşi la semnalul din editorialul meu. Eu tocmai acest lucru voiam să-l previn: aşezarea literaturii în perimetrul codului penal. Mi-aţi reproşat că aduc *Apelului* acuze fără temei, că el e democratic şi patriotic. Nu e, domnule Blaga, decît naţional-comunist, aşa cum e, din nefericire, şi gîndirea dv. În aceste condiţii, nu mi se pare deloc că "poliţia în contra literaturii" ar fi o "nefirească formulare". Modul de gîndire cu pricina s-a dovedit în trecut un stimulent remarcabil pentru anumite instituţii represive. (...(

Dl. Blaga mă invită cu gentileţe să-mi pun pe nas ochelarii pe care, în fotografia de deasupra editorialelor mele, îi ţin de hulubă. Nu e o idee bună: chiar şi fără ei, ceea ce am citit în *Apel* şi în scrisoare îmi dă o senzaţie de greaţă ideologică; ştiu eu oare de ce m-aş dovedi capabil dacă le-aş reciti cu ochelarii pe nas?»

Nicolae Manolescu,

Greaţă ideologică, *România literară*, nr. 39, din 4 octombrie 2000)

2. OPERA

Nicolae Manolescu

2. 1. ANTOLOGIC (I)

Româna cu prostii

Aici cel mai nasol e să-ți pierzi crucea,
e mai rău decît să-ți șutească cineva buletinu' din portofel.
Pe crucea ta scrie tot: înalt-înalt, frumos-frumos, doi ochi albaștri
cu exoftalmie. Ca pe sticlele cu „doi pe-o cracă". Adică holbați
la lumea asta, la tot ce se-ntîmplă-n ea,
asta e, cam toate de-aici
te miră pînă nu mai înțelegi nimic.

Pe cruci scrie pînă și cîți ani mai ai de trăit în lumea de dincolo,
ca lumea să nu se-ngrijoreze ca hăbăuca, să privească mutarea
ta mai mult ca un transfer.

De-aia cînd vin iarna după lemne bagabonții, săraciții cartierului,
și rup un braț de cruci să le facă vreascuri,
crucea ta se chircește, se-ascunde
să n-o vadă ăia cu ochii lor împăienjeniți de foame.

Ca o nevastă stă crucea la capu' tău și deretică pentru tine.

Pînza-n care te-au înfășurat înainte să te-arunce-n groapă
a intrat încetu' cu încetu'-n piele
- acum ai pielea albă,
de muselină
ca un cearșaf de spital proaspăt pus pe un pat
care-și așteaptă pacientul, tresaltă de bucurie.

Pe crucea ta scrie tot ce-ai scris
plus citate din critici
-îți dai seama cît i-a luat cioclului
să le copieze pe toate?

Ca fiecare să poată citi,
să vină la cimitir ca la bibliotecă:
-Domnişoară, fiți bună, dați-mi, vă rog
o cruce din raftu' de sus
da, aia maro
        care imită pielea. ..

Nu vor mai costa atunci cărțile atît de mult,
vom realiza visul socialismului: arta accesibilă maselor.
        fiecare îşi va publica nwnai crucea la sfîrşitul vieții

ca pe un soi de operă completă,
iar moartea va fi o lansare de carte
cu mult fast, multă pompă, fetițe, şampania curgînd în valuri,
        flori, fie şi de hîrtie.

Fanfara, cu mult entuziasm, va improviza despre dumneavoastră,
        despre personalitatea dumneavoastră.

Se vor aduce tăvi cu mici, reîncălziți la reşou,
nu-i nimic că-i carnea mai veche şi puțin palidă
aşa sînt şi micii de mormîntare, mai palizi la față,
dar şi tu în timpul vieții tot palid ai fost
asta făcea frumusețea ta
asta înnebunea femeile după tine
într-atît încît nici una n-a îndrăznit să se apropie prea mult
să nu cumva să se ia
paloarea asta aristocratică uşor s-ar putea întinde pe piele
şi ea nu-i semn bun, e semn
că viața de dincolo începe să curgă prin tine;
roşeața de-aici e paloarea de dincolo
şi paloarea de dincolo roşeața de-aici.

Nu se vor mai publica toată ziua-bună ziua cărți
generațiile mai vîrstnice nu vor mai avea pentru ce să tragă sforile
        debutul va fi numai o dată-n viață
şi patruzeci de zile criticii şi admiratorii nu se vor mai dezlipi de crucea
ta să vadă ce tot mama dracului scriai tu în timpu' vieții
ălea care semănau cu nişte procese verbale.

Aşa nimeni n-o să mai poată spune c-ai fost grafoman
crucea ta va fi o antologie, o selecţie de şlagăre
din seria „the best of. ..”

Cînd va fi cîte o evocare, cîte „un moment cu...”
lumea va veni direct în cimitir
ca să recite.
Şi pentru că din cauza vînturilor şi ploilor literele
vor deveni din ce în ce mai şterse, ei vor încerca să improvizeze,
din respect pentru tine, pe măsură ce-au uitat.

Vor spune
- ce vers avea el aici - şi-acum îl ţin minte:
„De-a pururea aproape vei fi de sînul meu.”

Ba nu, nu,
de capul meu!

Un altul va zice: era mai degrabă aşa:

De-a pururea aproape, ca body-guard-ul meu.
Şi urma:
Şi apa-n ritm drăcesc cînta: Hăumaciailăviusău.

Într-adevăr, ar trebui să facă un medalion la radio.
O emisiune omagială la televizor.
Una care să înceapă direct cu versurile lui: exegi monumentum.
Oricum, ceva cu exegi monumentum.
Ţin io minte că aşa începea.
Eram io copil pă vremea aia şi chiar se cînta atunci
pe muzică.
Cineva îl pusese pe muzică.
Şi melodia, dom 'le, a dracului de frumoasă mai era.
Semăna cu Lili Marlene.
Avea nerv.
Uite-aşa: pam-pa-ram-pa-ra-ra-ram
şi continua:
ta-ra-ri-ra ri-ra-ra-ram.
Da, mai era pe urmă o romanţă, un cîntec de dragoste
pe care-l scrisese tot el, odată, cînd se-ndrăgostise
de-o ţigancă de la Borta Rece care-i dăduse sifilis
că de-asta a şi murit. Ce? Da, cred c-avea şi ceva la plămîni.

De ce oare io te-am cunoscut...
da, avea şi el din astea de pahar:

Dintre toate magraoanele / Ţie
ţi-aş pupa bulanele

Asta-i plăcea tare mult lu' tata, săracu', dumnezeu să-l ierte.
Da' uneori cădea-n vulgar, mie nu-mi plăcea
acolo cînd zicea

„Ţuca-ţi-aş flocoasa ta,
că mă-nnebuneşti cu ea."
E prea poporal, nene. Asta e vulgar de-a dreptu',
cine-a mai scris aşa la noi? Eminescu? Nu.
Clasicii? Nu.
Ce, Blaga scria despre, doamne iartă-mă,
vena ruşinoasă?
Despre sfinctere?
Scria Sadoveanu despre găoază? Să fim serioşi,
cuvîntu' ăsta nici nu apare-n opera lui.
Şi-acuma, zi-mi dumneata mie,
ce-or să creadă copiii?
Noi cum o să-i mai educăm?
Sau p-ăsta o să-l ţinem sub cheie?
O să-i spunem: pînă la optîşpce ani (hai, şaişpe)
nu citiţi Gălăţanu...
Ăsta nu-i clasic. Ăsta
scria cu prostii, i-un fel de poet de gang, care scrie
despre cum te tragi la gard să te pişi.
Spurcat la gură.
E drept, în popor se spune cur
şi futut
da' nu poţi să scrii astea cînd eşti un intelectual subţire.
Unde-am ajunge dac-am scrie aşa cum gîndim?
Tot ce simţim?
În operă poţi să spui cel mult: Domnişoară, ce drăguţă sînteţi
şi cum vă mişcaţi, ca două apropouri
fenomenalele dumneavoastră popouri!
Sau: Vai, ce sentiment de copulaţie îmi vine!
Ce-o să zică lingviştii dacă ne-apucăm
să utilizăm acuma tot vocabularu' limbii române?
Să introducem la şcoală o nouă materie de studiu:
„Româna cu prostii".
Şi-n fond, ce limbă-i asta?

În plus, or să știe de mici unde-și au sexu'
și ce-ar putea să facă, mai tîrziu, cu el.
Da, acuma-nțelegeți de ce nu vă putem lăsa să citiți Gălățanu.
Gălățanu a scris în româna-cu-prostii.
De fapt, el a inventat româna-cu-prostii.
Pînă la el, așa ceva n-a existat.
Pînă la el, româna era o limbă suavă, diafană,
de îngeri, ca un fagure de miere. El a dezvirginat-o.
Bou' ăsta a făcut-o un vagon de testosteron.
THIS PARAGRAPH COULD NOT BE READ FROM DISK
el a făcut româna să ejaculeze.
Ce, avea, pînă la el, româna, dîrdîitorul cuvînt
malahie?
N-a spus el primul că, citez:
„Amanții-și ung amantele cu smac”?
Sau nu l-au condamnat pe el la amendă, ridicarea tuturor
drepturilor civile și patru ani închisoare
cu moartea păn deșălare pentru o romanță porno?
Așa ceva nu se poate, așa ceva
aduce atingere siguranței naționale, e-un afront la oprobiul public
o jignire la un atentat la pudoare. Și, slavă domnului,
cîtă pudoare e-n țara asta, dac-ar fi-nceput comuniștii cu ea
colectivizarea...
Și pentru că toate porcăriile trebuiau să poarte un nume.
să li se aplice o etichetă scîrboasă de tot,
li s-a spus simplu: Gălățanu.

Oamenii or să se uite la opera lui ca pe gaura cheii în baie
și-n curînd Parlamentu' va scrie pe ea „interzis”.
Vor spune: cine-i nenorocitu' ăsta care ne aduce tot ce-i mai rău,
mai urît în noi la suprafață?

Ia să-i căutăm noi strămoșii: n-are p-undeva schizofrenie
păn arborele genealogic?

Se vor aduna, în secret, puștanii, la cîte-o „orgie Gălățanu”.
Acolo, într-o garsonieră de bloc confort patru
se va citi pe pat, pe jos, pe saltea, pe fotoliu, pe somieră
pe dulap, pe șifonier, pe oglindă, pe rezervoru' de veceu
pe cutia de chibrituri, pe brațe, în brațe, în pielea goală:
OPERA GĂLĂȚANU.
Cel mai mare poet în viață.
Cel mai mare poet al tuturor timpurilor.

Cel mai important poet român care-şi bagă picioarele
în restu' celor mai importanţi poeţi români.

Cel mai vulgar poet erotic care va rămîne în istoria universală
a celor mai vulgari poeţi erotici.

Un fel de Dracula al sexului.
Ei, acu' să vedem, acu' s-auzim: mai spune cineva
că Dracula al sexului a fost ungur?
Cică Eminescu polonez, cică Stănescu-rus, da' Gălăţanu?
Ăsta da, român adevărat.
Ca să ne facă nouă naţia de ruşine.
Ca să rămînem noi în istorie păn ăsta.
Să facă neamu' nost', mioritic şi abstinent, de rîs!
Ce, ăsta-i profilu' scriitorului naţional?
Dacă-i dai versu: C-aşa-i românu' /, cînd se veseleşte
- ce rimă ar putea el să-i pună acum?

Vai, vai, de-un geniu am putut avea parte şi noi, românii,
de Gălăţanu - şi ăsta, ce porc era!
Poa' să stea ăsta alături de Puşkin, de Baudelaire,
de Shakespeare, de Kavafis?

O să ajungă ăsta sex-simbolu' României cînd ne-om vedea noi-sexul!

Că el zice că şi imnul nostru e falic,
asta de unde-a mai scos-o, de unde-a mai inventat-o:
„Scoală-te, române-n erecţie deplină
Din somnul sexual
În care te-adîncise
Un comunism letal".

Mult curaj i-a mai trebuit lui să scrie toate astea. Să le spună de-a dreptu'.
Multă neruşinare. Multă iresponsabilitate faţă de naţie,
care-o să intre, aşa, cu măgăriile lui în Europa.

Va fi o pată veşnică pe obrazul patriei.
Galaţiul va fi şters de hartă.
Ibovnica-i va fi executată.

Va fi dus şi spînzurat
sau legat, cum îi obiceiu' la români,
de cozile a patru cămile.

Va fi făcut cu forța să rîdă de propria lui operă.
Va fi interzisă pentru două mii de ani.
Numai noaptea, cu lanterna sub plapumă, adolescenții timizi
vor îndrăzni să citească
OPERA GĂLĂȚANU.

Se va multiplica în secret, se va scrie
cu acul în colțul ochiului
ca să fie-nvățătură de minte.
Unii vor zice că s-a inspirat din O mie și una de nopți
Alții din Kamasutra. Unii vor zice: uitați-vă la ăsta:
Gălățanu e Kamasutra în versuri.

Alții vor zice că din tantra-yoga.
Alții din „Strigoiul" lui Baudelaire.
Alții vor spune:
Are, dom 'le, și puțin Urmuz.

Da' e foarte clar că ăsta l-a copiat
literă cu literă
pe Gălățanu.

Gălățanu va fi, fară nici o îndoială, campionu' nostru la regulat.

Faunul României.

Toți bărbații - și pînă și băieții, de mici
vor avea un singur vis: să devină Gălățanu.
Ce Hagi, ce Vaștag, ce Patzaichin: ăștia au fost
mici copii pe lîngă el!

Toată omenirea va visa să ajungă Gălățanu,
să se îmbrace ca Gălățanu,
să facă dragoste ca Gălățanu.

Toate femeile vor alerga înnebunite să se culce cu el,
toți copiii lumii vor fi copiii lui.
Toată lumea se va chema: gălățanu.

Ce geniu lubric, vor spune unii. Dar vor recunoaște, totuși:
Toată lumea cînd spune geniu
spune Gălățanu.

„Trăim în miezul unui ev aprins
Şi-i dăm a-nsufleţirii noastre vamă
Cei ce nu ard dezlănţuiţi ca noi
În flăcările noastre se destramă".

„Partidul e-n toate, în cele ce sînt
şi-n cele ce mîine vor rîde la soare".

Ce bărbaţi a mai avut ţara în comunism
şi cum au mai schimbat ei starea de spirit a naţiei!
Cum ne-au mai învăţat ei că din comunism
se naşte fericit capitalismul sălbatic, economia de piaţă
ca o necesitate istorică!

Au ştiut ei ce-au ştiut de ne ziceau mereu:
„Urcăm spre comunism în zbor!".
Cînd aud
şi-acum mi se-nfioară pe mine cravata de pionier,
purtată conspirativ sub stem.
Voiau să spună c-o să urcăm ca nişte îngeraşi la cer
şi p-ormă o să construim comunismu' acolo.
Că, alungat de pe Pămînt, comunismu' se va ridica la cer.

Şi-acum îmi amintesc cu mîndrie de parăzile de unu mai,
de repetiţiile la defilări la doăştrei august.
În rîndu-ntîi eram, ţineam pancarda,
deşi mi se cam muiau picioarele de foame
eu tot o ridicam tot mai sus.

Aveam zece ani şi mari speranţe, în faţă
un viitor luminos
aş fi putut ajunge chiar activist de partid
sau măcar secretar utece.

Aş fi putut împărţi prime
aş fi putut arunca cu case-n stînga şi-n dreapta.
Aş fi putut căra microfoane cu sacoşa
de la întreprinderea „Dunărea" la întreprinderea „Carpaţi".

M-aştepta un viitor fulminant, o carieră glorioasă.
Dar n-a fost, n-a fost să fie aşa.

Şi regret. Regret, tovarăşi. Aş fi ascultat şi io pe viu, în căşti
vocea marelui Nichita Stănescu cum gîrîia la terasa uniunii
a' lu' Hagiu cum comanda o friptură
a' lu' Deşliu cum pîrţîia în veceu,
i-aş fi înregistrat pe toţi pe casete.

Ce mare ar fi fost acum fonoteca de aur,
ce de aur.
Aş fi fost fericit să posed un Jebeleanu cerînd o sticlă cu vin.
L-aş fi schimbat pe un Mazilescu sughiţînd de la vodcă,
pe-un Turcea într-o zi de diaree.

Nimic nu le scapă băieţilor ăştia,
nici scăpările.
Aveau în fonoteca lor pe Sadoveanu la pescuit
pe Şerban Cioculescu mic mergînd în patru labe
abia înălţîndu-se ca să ajungă la rafturile din Biblioteca Academiei.

Pe Crainic făcîndu-şi însemnări pe tinetă
pe Vulcănescu tuşind la vorbitor.

Globul de cristal

Porcu' de Gălățanu!
Libidinosu'!
Să-l dăm afară din Uniunea Scriitorilor, să-i tăiem telefonu' și gazele,
să-i furăm abonamentu' de metrou!
Numai teribilisme scrie. Numai gugumănii.
Numai lucruri strigătoare la cer. E o colecție de grosolănii.
Să-l împușcăm într-un ou. Să
i-o tăiem.
Scurt.
Să facem din el un cetățean.

Știm noi, el astea nu de la el scrie,
cineva i le șoptește în ureche.
Să-i facem cadou o discretă lobotomie,
să-i aplicăm niște șocuri electrice.
Să-l desfigurăm,
să-i pocim mutra.

El e răspunzător de toate porcăriile ce ni se-ntîmplă,
pen' că el le vede dinainte
în globu' lui de cristal,
care nu e glob de vrăjitoare
luat de la țigani,
ci un cercei de magraoancă unsă cu toate alifiile,
una care l-a iubit.
Globul ăsta de cristal
e mama tuturor răutăților care se-ntîmplă pe lume.

El privește la el fix,
pînă îl aburește,
pînă în el încep să fiarbă imagini și întîmplări,
Viitorul.

Dar ce ne prezice el deja ni s-a întîmplat, urlăm noi,
ăsta a inversat polurile, a intrat
pe o dementă bandă a lui moebius.

Măcar de-ar sufla în globu' lui de cristal,
să se tulbure un pic viitorul nostru trecut,
care ni se repetă cu exactitate,
pe care-am tot obosit să-l tot ştim dinainte.

La globu' lui aburit am îngenunchea noi
şi i-am cere o muiere mică, da' ştii cît de mică, numai atîtică,
doar cît s-aibă o inimă
ca să ne iubească, să-i spunem noi Degeţica.

Degeţica să fie zîna noastră bună,
să schimbe cearşafurile,
să facă pantofii noştri prăfuiţi cu o cremă nouă,
ca să se vadă ea peste tot reflectată în oglinzi,
să dobîndească o ubicuitate a razelor.

Sînii ei ar fi ca două căpşuni
şi io le-aş alinta dezmăţat ţîţe.
Ia ţîţe, neamule, aş striga-n piaţa Matache, cea mai scumpă
din Bucureşti,
lîngă ţăranii care vînd brînză şi înşală la cîntar,
ţîţe de dulceaţă, neamule.

Fundu' ei ar fi cît solniţa,
ar mai da puţin gust vieţii noastre de burlac.

În el ar sta înfipte multe scobitori,
ca nişte steguleţe fîlfîind la o mare întrunire internaţională
la Geneva.

Ar fi fundu' ei un summit diplomatic,
adică un loc unde multe chelneriţe pun cartonaşe cu numere
lîngă furculiţe.

Unde vin mulţi bărbaţi în vîrstă, plictisiţi, care suferă cu fierea,
au varice şi nu mai pot. Nu mai pot să poată. Ei doar cu ulceru'
mai iubesc pe cineva. Spun: am făcut ulcer
de la ultima bucătăreasă.

Mulți bărbați care n-au voie:
- cola
- cafea
- condimentat, că strică tenu', carne de porc, carne de vită, carne de trufanda.
Negociază. Cu vîrsta a treia, o mîngîie uşor pe fese, o ciupesc de fund,
îi ling bătăturile, libidinoşii.
Împreună cu noi aşteaptă şi ei
decizia,
summit-ul final.

Criticu' şi Poetu'

Stăm împreună la aceeaşi masă, sub umbreluţe. El îşi întinde picioarele ca să-şi bage picioarele-n text. Ca şi mine, el scrie cu picioarele. Din când în când, dup-aşa efort intelectual, picioarele noastre obosesc, nu mai pot să intre-n nici o femeie. Nouă ne plac,
în special, poetesele; nimic nu e mai pradă, pentru gurmanzi ca noi, decît carnea tânără de poetesă.

Poţi s-o-ncerci între dinţi ca pe-o monedă
aşa cum poţi să faci şi cu mărunţişul sînilor
ai dat două gurguie tari la ospătar
şi ţi-a dat restu un sfert de sfârc roz:

Criticu' bea numa' vermuturi, dulcegării, eu
lipăi o vodcă
semăn cu cîinele casei Emil Mavrodin cel negru
care vine întotdeauna la muzeu, dintr-o irepresibilă nevoie de cultură,
să bea din băltoaca din faţa noastră.

Criticu' ţipă: „sunt cel mai mare critic al generaţiei mele,
nu mă provocaţi,
dovadă că o am cea mai mare.
Sunt un vampir care se hrăneşte cu carne de poetesă.

Acum puteţi repeta după mine şi voi."

I.

1. NOI ŞI FIICA MINISTRULUI

Ş-avea un picior foarte uşor
şi o fustiţă de muselină.
O botină ortopedică. Pielea ei bronzată pe care-o purta azi
îi venea bine, ca un costum de gabardină.

Am fost tentați de-așa omoplați, gît
și în continuare privirea noastră a coborît spre sîni.
Eu o vedeam pe Afrodita, el pe Palas-Atena.
Ministrul Apărării făcuse asta pentru noi
ne dăruise această priveliște
care tocmai își foia neconvingător fundul pe un scaun
la o masă cu Anca Mizumschi.

Deja bursa noastră de pariuri se deschisese,
cotele urcaseră nebunește ca o cardiogramă în pragul infarctului.

Bursa de valori țîșnise să ne ude pantalonii
acțiunile se vînduseră sub ochiul lasciv al voaieuriștilor.
Nu găseam nici un boschet îndeajuns de frumos pentru ea. Nici o
perversiune îndeajuns de sublimă.

Părul ei pal l-am fi coborît în bernă
l-am fi tras în loc de jaluzele
să nu vadă toți mucoșii de-afară
toți mocofanii
ce fac un poet și-un critic c-o fiică de ministru.

Cum o învață ei pizzicato retorica.
Primele ei exerciții de oximoron,
primele ei vocalize sexuale.

De-o demimondă-mimoză-demirondă,
de-o nimfă blondă.

De emoție, criticu' scap-un szeretlek
în limba română.

2. JEUNE MÉNAGE

Ca oricăror macho adevărați, nouă ne plac femeile mai mult decît retoric.
Poetul seamănă cu sfinții din Bethleem și nălucile bălaie s-au pitit în inima lui. Alcovul lui, al celor doi, e ros de gingiile satirilor zglobii. Zîna africană le mai face-n dar cîte-o escapadă-n Cotroceni numai abia întrezărită.

Ușa către mizerie ni-e deschisă larg
și noi ne îmbrățișăm în fața ei.

Sîntem două vechi păpuşi de la mapeţ
doi bătrânei care comentează lumea din lojă
punînd cât mai mult venin în râsu-le sarcastic.

Fiecare e dublul negru al celuilalt,
fiecare şi-a găsit aici petecul
căruia să-i spună prieten şi pe care să pună capul noaptea
ca pe-un pat dintr-un azil de bătrîni.

Chicotim. Chibiţăm. Ridicăm
fusta tuturor gagicilor mişto care trec,
căutînd capodopera.
Textul pulsează fierbinte
bine încăput de mediul înconjurător
al unui chiloţel pe care au scris şi alţii înaintea noastră
ceva cu abandonaţi orice speranţă

Acolo, între picioarele lor atît de cu regret despărţindu-se la coapse,
ţin ele geniul nostru.
Acolo s-a pitit, evlavios şi pudic,
talentul nostru cît e el.

Nouă ne place cu ele amîndouă odată,
Poetu' le excită organul erectil al metaforei
Criticu' le pune direct diagnosticul pe text.

De-un fir de păr de-al lor depinde opera noastră,
Opera Magna.

Ce pronunţie labială are abdomenul lor!
Ce răvăşitoare expresivitate
într-un braille al celor care mor de poftă!

De-un bob de sudoare care le curge-n buric
depinde opera noastră.
De icnetul lor de plăcere, acel ahhhh
care străbate de la un capăt la altul
literatura română.

Am putea chiar spune că literatura română
de la Hasdeu la Creangă la Sfântu' Nichita Argoticu
la Ierarhu' - Caimacam Cărtărescu şi Cuviosu' Popescu
e scrisă numa' din icnete
numa' din hîc, ah, pleosc, îh,
ce bine e, mai adînc, mai repede, mai tare
încă o dată.

Încă o dată, încă un pic,
încă o icnitură
care desparte ziua de astăzi de ziua de mîine,
dă ora exactă.

3. FEMEILE NOASTRE COMUNE

Şi ce e mai minunat e că noi am avut
femeile noastre comune,
pe care ni le-am rupt de la gură,
pe care ni le-am împrumutat cu risipă.

Mai dă-ne un gît din femeia ta
Pe jumătate golită
- o duşcă
un fum din pipa păcii, trece-o pe la noi
şi dă-o mai departe.

Am făcut chiar pe din două o femeie
cînd am fost atît de săraci
ca să nu ne permitem fiecare femeia lui.

Fiecare şi-a dat pe ea un autograf pentru celălalt
am scris cu gotice, tuş şi impertinenţă: mg cu sifilis,
dsb cu o formă uşoară de sida.

Şi ce era mai mişto e că se putea
intra dintr-o femeie într-alta
- cu condiţia să tragi uşa după tine ca să nu se facă prea mare curent.

Ele au fost zeițele noastre
le-am divinizat

le-am atîrnat himenele în jurul gîtului nostru
ca pe-un lănțișor fin de platină
ca pe cele mai frumoase podoabe
așa cum își trag ăștia noi, buticarii și patronii de cîrciumă,
zgarde grele dă aoleu la gît. mânca-ți-aș
și cătușe to' la fel dăn aurică.

Bă, nene, ce femei am avut noi și cum le-am mai iubit
cum le-am sanctificat pentru popor:
pă hiecare din firele lor de păr, nene,
am scris pohemu' care să mai termină,
rugăciunea care gâlgâie sugrumată de evlavie
cum nu le-o mai făcutără nici unu' care le-o iubitără,
nici unu' dăn marțafoii ăștia
nu le-a exegimonumentum nițel. Numa' noi
ce le-am exegi.

Și femeile comune sunt sacre,
ca vestalele dăn templu' lunii dăn babilon,
că și ele au fript-o cu noi pă trepte.

Care acum a venit la noi și-a spus să ni se dea
noi întîi am plîns pentru ea,
întîi am bocit-o.
Și i-am spus: Întoarce-te, nefericito,
la lucru' tău cel de toate zilele
că friptu' cu noi o să-ți frigă zilele.
Cine s-atinge dă noi
își frige mădularele
își scopește pînă și pungile de sub ochi dă durere,
toate cîte-au făcut-o
acu'-și blastămă zilele.
Cine-o frige cu noi
nu-i mai arde ei dă bărbat toată viața
ca și cum ar rămîne cu-o cicatrice pă clitoris
pînă sus la inimă.

Fii atentă, gagico - şi gîndeşte-te bine
cine-o frige cu noi
n-o mai frige decît cu moartea.

II.

1. NENEA INCENDIU

Noi suntem Arde-l-ar focul ori
Friptă-ţi-ar inima,
Nenea Incendiu pă care nu poţi să-l uiţi niciodată,
care să urcă pă fustele tale.

Care-ţi bîjbîie încet, cu flăcările lui,
şi repetă, după compendiu de anatomie pe care-l ţine în mînă:
astea-s pulpele,
uite asta-i rotula,
astea-s rotulele
pe care noi fericiţi le luăm în custodie.

Care îţi linge scheiul noadei, şaua fundului,
profesionist al voluptăţii
care te dă pe spate ca pă maşinile dă curse la raliuri
ca pe-un benetton care s-a încins la roţi de prea multă cantaridă
şi-acum pute groazic a încins.

Noi facem bestial amor pentru că avem
multe limbi
care te asaltează simultan, te covîrşesc.

Cu o limbă de pară îţi lipăim buzele
 îţi muşcăm limba
reedităm într-o antologie coitul bucal.

Ca să ştii, draga noastră,
cîtă abjecţie avem noi doi la un loc
n-are nimeni.

Ca o flăcăruie jucăuşă, dar hotărîtă
îţi penetrăm noi carcasa,
băgăm capul în uter
şi strigăm să vedem
ce mai crede despre noi ecoul.

Sadismul nostru, dragă, să nu te sperie
noi am avut atîtea remuşcări
după ziua aia-n care-am tăiat în lung fetiţa din basm
şi-am băgat-o în loc de beţigaş în cutia de chibrituri,
după ce-am uns-o bine cu fosfor
la ambele capete.

2. MINUNILE TERASEI LA MUZEU

Stăm la terasă la muzeu, ca să ne mai intre puţin literatura sub piele.
Să ne mai bronzăm puţin la literatura română.
De la opt la zece seara se prind ultravioletele literaturii române
ne gîdilă (zgândără?) uşor pigmentu'
îl găsesc, îl întorc cu faţa spre ele
şi-i expediază un upercut de raze
în plex
în bărbie

şi-i spun:
bine, bă, pigmentule, nu vezi c-a făcut Condeescu-Cârciumaru'
berea două mii
dă şi tu o bergenbier brună!

La terasă la muzeu nici nu ştii cînd îţi intră literatura sub piele
ţi se bagă pe sub ea
să-nghesuie
prostindu-se ca orice femeie

dînd ochii peste cap
şi hlizindu-se
cu li-ru-li-ru-n sus
şi li-ru-li-ru-n jos.

C-odată te trezeşti de-a dreptu' un om cult,
fără să vrei,
fără să fi citit în viaţa ta o carte.

Pe urmă, uite-aşa, devii scriitor,
deşi nu ţi-a trecut niciodată prin cap.

Astea-s minunile terasei de la muzeu.

Grupu' nostru aşa va intra-n literatură: mişcarea bergenbier
de la muzeu,

fascia bierre-pression.

Stăm la terasă la muzeu ca să ne-apropiem de exponate,
Să ne familiarizăm cu atmosfera, să nu vină care cumva
momentu'
şi să ne găsească nefamiliarizaţi.

Să ne-mprietenim cu textu'
vorba unui înaintaş.

Textul umblă beat pulbere
ne bate pe umeri şi ne spune:
ai noroc, n-ai două mii pînă mîine,
sunt Traian T. Coşovei,
am muşcat un cîine
şi tre' să-i fac antirabic,

Noi dăm un telefon la buzunare
cerem o disecţie
le-ntoarcem, ca pe testicule, pe dos,
ca să se vadă cum sunt proaspăt bărbierite de conţinut.

Aşa stînd cu-ncrîncenare aici la terasă la muzeu
şi numai la muzeu
tragem nădejde să ne intre-n cap literatura.

Că noi cu viaţa stăm mai prost, literatura merge înainte.
Se gudură pe lângă viaţa noastră,
doar-doar o mai primi v-un text esenţial.

Şi-n muzeu, ce mai, sunt numai exponate celebre:
Stiloul lui Sadoveanu.
Penisu' lu' Caragiale.
Scrotu' lu' Eminescu.
Un coi al lu' Creangă.

Cu asemenea prepuţuri sacre
care din vechime tămîiază interioarele
muzeografii leşină la un ceas şi jumătate,
după pendulă muzeografele dorm
şi dublul poeţilor morţi, cu tot cu moaşte,
se furişează prin sfincterele lor
se cuibăresc în uterul fetelor
că toată lumea se miră
cum de apucă ăstea să rămînă gravide de trei ori pe zi.
Gravide cu literatura.

3. ÎN CĂUTAREA LÎNEI DE AUR

După ce-şi scrie raţia de defulări zilnice numite literatură,
Criticu' porneşte la vînătoare
ca un prepelicar. Ca un măcăleandru. Ca un cormoran
care vede peştele lucind pe sub apă.

Măcăne,
Boncăluieşte,
îşi delimitează teritoriul.
Să ştie toată lumea că El şi-a deschis sezonul de inspiraţie
a ieşit la recoltat
cu cîntecu' lui de sirenă pe care-l propagă păn cărţi
şi care seamănă cu Genis Geoplin răguşită.

Un covor de femei frumoase se-aşterne sub paşii lui,
de virgine dornice să-i îmbogăţească biografia,
ăsta e ţelul vieţii lor, un fel de karmă colectivă.

El e berbec şi toate îl caută de lîna de aur,
de asta şi-au tăiat păru' şi şi-au scos fustiţele
deghizîndu-se-n iason şi argonauţii,
ca să poată să intre mai uşor în pantalonii lui.
Ca să încapă.

Parcă p-aici era insula pă care o căutau grecii ăia rătăciţi,
parcă p-aici păn Levant.

Umflînd pantalonii divini ai Divinului Critic.

Părul lor de amazoane se revoltă însă sub travesti
îşi scoate ca nişte cornițe şuvițele de sub zale şi coif.

Şi atunci vedem noi cum sînii bombează platoşele
şi săbiile iau forma rotundă a şoldurilor.

Criticul le mulţumeşte pentru admiraţie şi devotament
şi le pune să-şi scrie numele în cartea de aur a literaturii române
(care îi flutură moleşită pe sub pantaloni)
numită şi istoria erotică - supliment al revistei Playboy.

Poetu' se simte obligat să consemneze scena
gândindu-se numai la posteritatea lor imediată şi roşie
care zvîcneşte ca o lovitură de stat
sub anticele costume de-mprumut din Elada.

Abia mai tîrziu amîndoi, Criticu' şi Poetu', îşi dau seama
că ăstea au evadat şi ele din Muzeu,
din opere, de la Casa de Corecţie.
Şi atunci hotărăsc să dea un ospăţ,
Ospăţul Amorului.

4. LA OSPĂŢUL AMORULUI

La Ospăţul Amorului
e loc pentru toată lumea. Invitaţii dă onoare
sunt gurmanzii subtilităţilor.

Să vie lumea să vază cum ne-am făcut noi fraţi de ţîţă
la ţâţa unei virgine.
Criticu' suge la o ţâţă,
Poetu' o linge în răstimpuri.
Noi aici ne bem cafeaua cu lapte de dimineaţă.

Că la ţîţa Caliopei, Eratei, Euterpei
şezurăm pe rînd şi supserăm.

Că de te legi frate de țîță cu cineva
nu-i modru să mai sugi singur la o țîță:
pă toate tre' să le-mparți pă din două.

Aşa am devenit noi frați de lapte,
de-am căpătat năravu' să le spunem la toate femeile: doică,
ba chiar şi la ălea de doişpe ani
care-şi pipăie pianul cum le creşte în burtă
cum le ies clapele afară din piept
în aşteptarea pianistului de geniu
care să cînte la clapele lor Bach şi Prokofiev şi să improvizeze Grieg
care să alerge cu mîinile lor pe toate gamele
să-l vadă toată lumea la Eurovision.

Apoi deschidem Ospățul Amorului
Unde-i primim să vină pe toți flămînzii care n-au mai gustat
demult o ciosvîrtă de buză, care-au uitat cum arată
derdeluşu' unui fund de muiere,
care n-au pipăit niciodată un renault model-de-viteză
la raliu' monte-carlo printre coapse.

O, zeiță, o, Shakti,
coboară-te la noi
şi izbăveşte-ne de păcat,
Domnul tău Shiva te cheamă din vechime
aici unde amorul sacru s-a săvîrşit,
aici unde nunta vertebrelor lombare în kundalini s-a-ntîmplat.

Tu suge oasele noastre păcătoase
şi fă-le naiul lui Pan
tu iart-un biet critic şi poet
ce-abia i se-ngăduie a privi misteriile tale,
în acest sfințit mariaj.

Cîntarea miresei

Ca benzile de magnetofon, încîlcite, ca bobinele de film călcate-n picioare în sala proiectorului, acolo, sus, în Camera Luminată, aşa este părul tău, iubita mea. Slavă Ţie, Slavă Ţie, Doamne al cinematografului de noapte, care-ai izvodit-o pe iubita mea, unduitoare şi plină de surprize ca 32 de programe prin satelit! Cu nuri care promit delicii fără de sfîrşit, desprinse din serialele teve.

Regele ecranului m-a luat în cămările sale şi mi-a descoperit a şaptea pecete a artei.

Minunată eşti tu care mă chemi la rugăciune înaintea mesei, muezinul pătimaş al lecturilor horror şi interzise.

A îmbătrînit lîngă tine cedrul şi chiparosul s-a mutat pe etichete. Un superb parfum de toaletă se face astăzi din sămînţă de cedru, pentru ca tradiţia să se păstreze. Din elitrele suave ale tranzistorilor frumoase agrafe ai face pentru părul Tău. Şi apoi să privim, împreună să privim nunta noastră pe video, întîmplată acum două mii de ani.

O, Christoase, Dumnezeul nostru, mai cîntă-ne un cîntec de dragoste pe sintetizator. Bagă un acord, Doamne, care să ne bucure, un marş nupţial care să trezească nunta vlăguită din oasele noastre.

Eu n-am trăit. Savaotul meu, decît pentru nunta asta din cer, cu ceata Heruvimilor şi corul Serafimilor pe o bucată la orgă electronică, în Ierusalimul ceresc. Pune un claiderman acolo, un janmişeljar sau un vanghelis, ceva uşor să ne dezmorţim din extazul cuplului.

C-am băut şi-am vomitat pe portative de-atîtea ori, ci ne-au dat la gioale băieţii din cartier şi ne-au pocit mutra pînă le-am dat şi banii de ţigări, c-a venit fiscul să ne ia uşa de la intrare în gaj, asta nu mai contează. Acum sîntem o parte a nunţii, acum sîntem şi taraful şi tacîmurile şi florile de hîrtie gofrată din pieptul invitaţilor, şi nunul mare şi socrul mic, acu sîntem luna de miere şi călătoria de nuntă, totul.

Am ajuns să ajungem una cu lucrurile nunţii noastre de cartier, săvîrşită într-un cort sub umbrarul casei părinteşti. Hai, mesean destoinic şi beat îndeajuns cît pentru un nuntaş vrednic şi cuviincios, sărută, rogu-te, pariura miresei, voalul ei alb şi soarbe din talpa condurului care-o strînge, prima ei sudoare de femeie măritată, că, zic bătrînii, asta vindecă boli.

Cică vindecă aprinderea la plămîni, vindecă de rău descîntec, de legătură şi făcătură.

Din sudoarea ei am făcut o băutură nemaintîlnită care vindecă moartea. Are gust acrişor, ca de lămîie şi sărat, că dacă-ţi trece prin devlă să uzi florile cu ea, imediat încep să le apară mugurii. Şi mugurii se umflă ca de apă, iar dacă-i spargi, bătrînii zic că din ei o să curgă sudoarea florii. Şi numai eu ştiu, o, Doamne sfinte, numai eu ştiu că aia-i sudoarea miresei mele, strînsă pe categorii şi ţării: sudoarea dinainte de nuntă, sudoarea din prima zi a nunţii, sudoarea din luna de miere, sudoarea din anul dintîi.

Sudoarea dinainte de nuntă e ca pălinca de sighet.

Sudoarea din prima zi a nunţii e ca horinca de banat.

Sudoarea din luna de miere e ca ţuica de piteşti.

Sudoarea din primul an e ca galbena de odobeşti.

Nici nu ştiţi voi, ignoranţilor, că tot ce vă servesc parşivii de chelneri la mese, la agapele de prin cîrciumile de lux, nu-s băuturi făcute la ţară!

Sînt băuturi fine din sudoarea soţiei mele, mai nainte de a fi mireasă şi după primul prunc odrăslit.

Muică, fraţilor, belferilor, asta nu-i galbenă de odobeşti; nu-i grasă de cotnari care hierbe-n pahare ca untu topit. Maică măiculiţa mea, asta-i licoare prelinsă şi ştrînsă-într-un potir sfinţit, bob cu bob, de pe gîtul miresei mele, de pe coapsa ei, din căuşu-i scobit la şira spinării, dintre jgheabul vertebrelor ei, apă scursă invers decît şarpele de apă care se descolăceşte cu capul spre nufărul înflorit mai sus de ceafă.

De-aia îi şi spune fetească de cotnari, da voi ce credeaţi?

Ar trebui să-i spuie, mai degrabă, fetească de nicoleta, băbească de ioana, traminer de ceafă dalbă şi subţire, busuioacă de stinghia coapsei, pinot noir de dealu pîntecului, şardone de ţîţă fragedă.

Beţi, beţivilor şi vă veseliţi!

Vă fie, meseni, viaţa roză ca sfîrcul miresei mele, trupul veşnic sidefiu ca unghia ei de la picior.

Că aşa vorbă să ştiţi de la mine, mihai al ioanei ş-a lui gheorghe, io de cînd m-am însurat oglindă-n casă n-am agăţat.

Că de vreau să mă privesc, în unghia ei de la deştu' mare de la picior mă oglindesc. Şi uite-aşa, mînca-v-aş io urechile voastre de auditoriu şi săruta-v-aş ziua naşterii, uite-aşa, iac-aşa-mi răsucesc mustaţa-n oglinda mea.

Cînd vreau să mă bărbieresc, îi numa' zîc să se despoaie, şi-abia cînd rămîne goală ca argintu' strecurat şi desfătat, numa' atunci, slava bogu, îmi scot cearcănele şi le pun deoparte, ca să văd mai bine cum mă bărbiereşte.

Cu părul ei - pămătuf muiat în sudoare - mi-ţi-l moaie ş-odată cînd mi-ţi-l trece pe faţa mea, allah akbaru', de-mi vine să tremur tot de plăcere.

Ş-apoi cu spumă din saliva ei mă spumează pe faţă. de-mi deschide toţi porii şi-mi astupă orice rid.

Evanghelia lui Barabas

1. În fiecare zi fierea mea scade. Din fierea mea i se dă să bea lui Barabas-mîntuitorul pe cruce. Că noi la Barabas ne închinăm. O, Barabas, dă-ne nouă să bem din sîngele tău care s-a vărsat pentru iertarea păcatelor!

2. Noi cu toții am scris, am citit și am învățat pe de rost evangheliile după Barabas. Noi suntem după chipul și asemănarea Lui, pe El L-am iubit și minunile pe care le făcea cînd se-mbăta. Stătea pe strada noastră și nu-l vedeai decît cum ședea toată ziua la poartă și se gândea. El n-avea televizor și poate de-aia ținea mereu ochii închiși, se uita la un fel de televizor care se-aprindea numai dacă-și închidea ochii. Și atît de mult îi plăcea să se uite la televizoru' ăsta, că de la un timp nu mai putea să deschidă ochii, că i se lipeau pleoapele de ocular. Pe la colțul ochilor, o apă tulbure i se scurgea și, într-o zi, i s-a stricat televizorul și ochii tot nu i se mai deschideau, cu toate că nu mai avea la ce se uita. I se înroșiseră prea mult pupilele de la ecran, îl dureau globii oculari. Și când, de ziua lui, i-au luat prietenii un televizor adevărat, în culori, nici nu l-a mai interesat. Se uitase prea mult înăuntru și, se zice, e periculos să te holbezi toată ziua într-acolo: pe urmă nu mai ai nici un chef să te uiți la televizor ca toată lumea. Așa se întîmplă: dacă ai curajul să te uiți la televizorul dinăuntru, nu te mai uiți la celelalte.

3. Am încercat și eu, ce-i drept, doar o dată să mă uit la televizorul de dinăuntru. Unii spun că-i plictisitor, rulează un singur film, ce-i drept, în culori, cu trei oameni țintuiți pe trei cruci de lemn. Fundalul e roșu și nu pot schimba culoarea pe monitor. Nu mai pot să scap de culoarea asta. Figura celui din mijloc îmi pare cunoscută de undeva. Cît stau răstigniți acolo pe cruce se plictisesc, joacă zaruri pe cămășile lor și-și arată, unul la altul, fotografiile copiilor. Niște femei plîng crucile lor. Asta-mi aduce aminte de un tablou. În care cineva șterge personajele pe rînd, pînă rămîne un tablou fără personaje. Personajele n-au timp să pozeze acolo-n tablou, trebuie să se ducă la treburile lor. Barabas a avut și el unul pe perete. La care se închina mereu. Zilnic cumpăra de mîncare pentru personajele din tablou, pentru că i se făcea milă de ele, da' ele nu mîncau decît cînd el dormea. Veneau în somn să ciugulească din senvișurile de pe masă și să bea din vinul înăcrit.

4. Barabas făcea şi el nişte minuni de cartier, nu cine-ştie-ce. Chema pe toţi vecinii să-i aducă prieteniile stricate - şi el le repara.

- Cu cine ai fost prieten şi te-ai certat? - întreba el.

- Cu Ioachim.

- Bine, adu-l pe Ioachim la mine.

Şi dacă Ioachim nu venea, se gîndea zile în şir la Ioachim pînă el apărea şi-i spunea:

- Bine, nea Varava, da' ce ţi-am făcut io să te gîndeşti toată ziua la mine fără să mă slăbeşti din ochi, că nu mai pot să trăiesc?

- Poţi, zicea Varava, dacă te împaci cu prietenul tău cu care te-ai stricat.

Şi omu' n-avea ce face şi se împăca. Aşa că, din vreme-n vreme, fiecare avea nevoie de Barabas. Se duceau la el ca la un zeu, cu ofrande, ba un purcel de lapte, ba o sticlă de vin tămîios. El îi primea pe toţi şi-i lăsa să aşeze la marginea patului şi să-i spună ce li s-a-ntîmplat. Pe urmă amuţea câteva ore şi se gîndea. Se gîndea şi cu ochii deschişi şi cu ochii închişi. Dacă avea ochii deschişi, se putea vedea cum se scurge culoarea din ei, ca o apă tulbure, încît ei rămîn goi şi apoşi, ca ochii orbului. De aceea lumea mai obişnuia să-i spună şi „orbul Baraba".

5. Şi, după o vreme, lumea a început să se închine la Barabas. Veneau mulţi oameni şi găseau poarta deschisă, toate lucrurile orînduite la locul lor, şi, pe pat, stînd în capul oaselor şi gîndind cu ochii deschişi, pe Barabas. Au venit într-o zi doi pescari care se certaseră între ei, au venit la Barabas ca să-i împace. Şi, după ce i-a împăcat, ei i-au spus:

- Învăţătorule, noi vrem să fim ucenicii Tăi, lasă-ne doar să trăim pe lîngă casa Ta.

- Bine, a spus el, ca şi cum asta deloc nu l-ar fi interesat.

Şi cei doi fraţi se duceau de cu dimineaţă şi aruncau năvoadele-n Dunăre, la Cotu' Pisicii, unde Dunărea geme de peşte, fiindcă tot peştele se adună acolo. Veneau cu peştele şi-l frigeau şi i-l duceau lui Barabas, ca să-l binecuvînteze. Şi el îl binecuvînta pe loc, numai mîncînd din el pur şi simplu. Mînca un peşte sau doi şi pe urmă spunea:

- Uite, acum văd groapa din adînc de la Cotu' Pisicii şi peştii cum se adună la ea. Cum forfotesc. Bun gust are peştele ăsta prins de doi fraţi împăcaţi, că te saturi pe loc. Şi eu numai din peştele ăsta m-am şi săturat. Şi deschidea gura lui ştirbă şi rîdea în hohote: ha-ha-ha-ha, ha-ha-ha-ha. Şi nimeni nu ştia de ce rîde, aşa că îl întrebau ucenicii: De ce rîzi, Sfinte Barabas? Rîd de cîte zile mi-au mai rămas de trăit, de băut şi de mîncat - aşa răspundea.

Casa de nebuni ai amorului

Toate iubitele mele (noastre) au ajuns la casa de nebuni. De-acolo, ele ne scriu:

- Noi v-am iubit, labagiilor, descrieraţilor, nesătuilor şi uite unde-am ajuns. Acuma ne-au închis pe toate la un loc, ca să-mpărţim dragostea, ca toată iubirea noastră pentru voi să fie strînsă-ntr-un singur loc. Pentru noi şi numai pentru noi au inventat-o psihiatrii. Şi au numit-o aşa:

- Casa de Nebuni ai Amorului. Pen' că noi sîntem nebune după voi. În fiecare ne tîrîm pe podele şi lingem urmele voastre. E un antrenament bun pentru genunchi, zice psihiatrul.

Noi am luat dragostea voastră în serios, am ras fosforul de pe chibrituri şi ne-am uns tălpile cu el, ca să ni se aprindă călcîiele după voi

Şi cînd spunem că sîntem moarte după voi, fugim repede la cimitir, fuga-fuguţa, ne băgăm în cavou, tragem lespedea după noi şi ne gîndim la voi.

Cu mult mai fericite sîntem aici. Ce ne-ar fi putut da dragostea noastră decît gelozie, zîzanie, ură? Decît copii, soacre, cratiţe, neamuri, senzaţia că sîntem în siguranţă cînd, de fapt, numai aici, la sanatoriu, eşti ferit de toate nebuniile lumii. Şi noi ne-am gîndit că ăl mai rău lucru care ni se poate întîmpla e să amestecăm nebunia noastră cu nebunia lumii. Ar ieşi ca un cocteil molotov, sau ca bomba cu hidrogen.

E frumos, e frumos aici la noi. Să stai s-asculţi cum ne bate inima pentru tine, sub cămaşa de forţă. Cum, la encefalogramă, melcul diavolesc al dragostei noastre îşi scoate cornitele şi scrie pe ecran, în locu' curbei ăleia cu suişuri şi coborîşuri, o encefalogramă-model, pe care doctoru' o decodifică imediat:

- Te iubim. Să moară mama dacă nu te iubim, dacă nu ne taie pişu' după tine!

Cînd ne uităm la poza ta, chipeş şi fălos, ne-apucă burta. Cînd citim poemele tale, sîntem în limbă după tine, ne leşină fermoaru' dă la blugi pînă jos, ne abdică pantalonii după tine.

Eşti cel mai frumos vibrator pe care l-am văzut vreodată, eşti rudolf valentino al vibratoarelor.

Eşti marlon brando al castraveţilor pe care-i ştim de la cină, eşti svarţănegăr al raţiei de banane care ne oferă plăcere bucală.

Noi, cu toatele, în semn de omagiu, am scris o poezie pentru tine.

Se cheamă:

SĂ NE CADĂ ŢÎŢELE MAI JOS DE-O PALMĂ

Să ne cadă ţîţele mai jos de-o palmă, să ne atîrne pînă la pămînt. Să ne interzică doctoru' definitiv injecţiile cu silicon dacă o să ne treacă nouă păn cap să ne întoarcem în lumea reală. Că abia am reuşit, cu mare greutate, să evadăm de-acolo aici. Să scăpăm din capriciul ăla generalizat, în acest cerc select al celor care te iubesc sincer, în acest club al fanilor pentru tine. Pentru totdeauna, ale tale.

Ce e mai rău e că ni-i dor de dragostea ta,de mărul pe care ni-l introduceai în vagin pe post de sterilet. De aia rămînem noi gravide mereu şi naştem numai mere de diverse calităţi şi specii:domnesc, ionatan, golden. Mere ca tine. Care îţi seamănă.

Nu mai vorbim de ţîţele noastre, care au înnebunit după tine şi ne-au rugat să fim purtătoarele lor de cuvînt şi ne-au lăsat însărcinate pentru relaţiile lor cu presa.

Ţîţele noastre-au înnebunit şi-a trebuit să le punem în sutiene de forţă. Cupă şi semicupă. Se zbat ca peştii prinşi în minciog. Sînii noştri au devenit violenţi şi sfîrcurile lor muşcă din noi. La care nici nu ştiu cine ar putea să sugă. Cine?

Mireasa tuturor

Pe mine mulți bărbați m-au iubit. Pe mine
toți bărbații m-au iubit. De mici, de prizăriți, de cu tu
leiele abia mijite pe față, de cînd își schimbau spectaculos
chiloțeii p-o pereche cu număr mare
în care încăpea, bine îndesat, un fund de bărbat.
Eu am fost mireasa Lumii. Mireasa Tuturor. Care cum
unu', aracan dă el, bietu', n-avea o mireasă, mă ofeream io.
Care erau vai de capu' lor, paralitici, cu mîinile
atîrnîndu-le damblagite, cu picioarele tăiate de tren.
Care aveau platfus, care nu făcuseră armata,
care erau epileptici, care trecuți la rebuturi.
Io mă îmbrăcam în alb și veneam la ei, ca o soră medicală,
cu părul negru și mătăsos bine țesălat și lăsat pe umeri
Să-și înfigă ei mîna în păru' meu,
să și-o plimbe, să-și închipuie pe îndelete,
că m-au avut, că mă au chiar atunci,
că se-mplîntă în mine, că icnesc și plîng, icnesc.
Să se-mpingă tot mai avan în pîntecu' meu bombat
și gata să plesnească de dorința de-a fi
Mireasa Lumii. Mireasa Tuturor.
Și-apoi cu toți s-o fac, să mă dărui tuturor, să mă-mpart
ca pe-un pachet de turtă dulce
care s-a uscat puțin
dacă l-ai lăsat pe noptieră
și nu l-ai mîncat

1. UN INSTRUMENT CARE SĂ DEA FIORI

Să vină la mine toți balcîzii lumii, toți zgubiliticii
toți rînjiții, toți tremuricii, ăia care plîng degeaba
și io să-i alin
să le pun o țîță pe gură
și să le spun:

Ați mai cîntat voi la un instrument ca ăsta?
Vă place muzica? Ce notă aveați la solfegii
și dacă ați chiulit la ora de muzică-n liceu.
Și cînd ei fluieră să aud fluieratu' păn oasele mele
și să zic:
Bravo, oase-ale mele, binecuvîntate să fiți
c-ați învățat să cîntați de capul vostru!
Io am fost pentru toți Mireasa-de-Prim-Ajutor,
Mireasa-de-Serviciu,
Mireasa-Pe-Gratis, Mireasa-de-Rezervă.
Și nu ei m-au ales pe mine, ci io i-am ales pe ei.

2. MICA MEA ÎNTREPRINDERE PARTICULARĂ,
MICU' MEU SERELEU

Am ales să îmbrățișez această glorioasă meserie de Mireasă
A Refuzaților Mireasă de Cruce Roșie sau Mireasă de
Caritate, cum mi se mai spunea. Asta a fost mica mea întreprindere
particulară, micu' meu sereleu.
Așa m-am privatizat io după Revoluție, așaș mi-am tras firmă, ca să fiu
patron,Patroană, mai degrabă.
Patroana plînsului recruților prin gări, patroana ofticioșilor,
Patroana ftizicilor, patroana ălora cu pietre la rinichi,
Sfînta Precista pă Degeaba, Sfînta-Mărie-pă-Datorie,
Sfînta Magdalena-de-mpărțit-la-Săraci și, maia ales,
La Săracii-cu-Duhul.

3. MIREASA POPORULUI

Că nu e țel mai nobil pă lumea asta
Decît să fii Mireasa Calicilor, Mireasa Bolnavilor,
Mireasa-De-Mpărțit-la-Popor.
O să fie ș-o stradă cu numele tău pe unde te-ai născut.
Păi unde stai?Păi pă strada Mireasa Poporului, pă lîngă Sfînta Vineri.
Pă ce stradă locuiți?Mireasa Poporului, 29.
Te aștept, la ora șapte, pă strada Mireasa Poporului, la fîntîna
Arteziană din rondoul cu flori.

Că mare pomană-i pă lumea asta să fii Mireasa Babalîcilor.
Ălora de nu mai pot nici să ducă lingura la gură.

Ălora de-au uitat şi să se-ncheie la prohab.
Ălora de ling pisica şi zic că-i cornetu' cu-ngheţată.
Ălora care-au rămas fără un ochi şi privesc soarele chior.
Io sînt aia, fraţilor, io sînt Mireasa Azilului Dă Bătrîni
Mireasa dă Molitvă. Dă Ultimă Împărtăşanie.
Mireasa care se trece dă bunăvoie
Din pat în pat păn salonul bărînilor.
La reumatici. La ăi uitaţi dă ficiori.
La ăi care dau bună ziua la gîşte.
La ăi care zac pe patul morţii lor.

Io sînt Mireasa Lumii, care ridică păcatul tuturor.
Cu păcatele lor mă cunun. Cum şi ei se-nsoară
Tot cu păcatele lor.
Io sînt sclava lor preasupusă, care le sărută
Tălpile stafidite ale picioarelor lor.

4. MIREASA DIN FLORI

Şi mai sînt unii care mă cheamă cu lacrimi în ochi,
care vin şi mă peţesc pentru alţii. Care cum le-a murit
cineva tînăr
şi-a rămas ne-nsurat, vin şi mă cheamă să fiu
mireasa mortului lor. Să nu rămînă, sărăcuţu, ne-nsurat.
Să nu rămînă flăcău. Să vină o mireasă, să-l dezvirgineze
Acolo, pe catafalc, în noaptea nunţii lor.
Că pămîntu' nu-l primeşte fecior. Şi io trebuie să-i rup aţa
lui de copil, de băiat şi să-l fac
bărbat în putere şi biruitor.

Io sînt Mireasa lui Sacră cu care să aibă copii.
Mortul e minunat de liniştit. Morţii
sînt copiii cei mai cuminţi, cei mai ascultători.
Şi io sînt Mireasa-Lui-din-Flori. D-aia mi se şi spune:
Mireasa Morţilor.Însoţitoarea-de-Cavou. Fata-de-Suflet
a Cimitirelor.
Cina-de-Taină-a-Nenuntiţilor.

Şi io nu refuz niciodată. Io vin şi m-aşez lîngă cel mort, îl sărut şi mă
cuibăresc în sicriu lîngă el,
mă cocoloşesc în braţele lui iubitoare. Mă acopăr cu flori.
Cu florile lui nemuritoare. Suflu în lumînări, să fie mai intim.

Că el, Mirele Meu, Iubitu' meu, tre' să se simtă ca lemnu',
ci să mă ia-n brațe. Că doar din dragoste io mă cunun cu el,
nu-i așa?

5. NOAPTEA NUNȚII FĂRĂ DE SFÎRȘIT

El este palid și frumos ca un mort. Are sîngele rece
și nu se grăbește. Nunta noastră o să dureze o veșnicie,
că, la morți, noaptea nunții e fără sfîrșit.
Nici el n-o să mai știe bine dac-a murit. N-o să mai fie sigur
că îl duc la groapă.
Io am să mă furișez sub pînza cea albă care;l acoperă,
Ca sub un așternut, ca sub plapumă.
Mireasă am să viu, cu voalul care are
Motive cu flori.
În mînă am să țin un buchet de stînjenei mov,
floarea lui preferată.
Apoi vor veni fotografii și ne vor face
fotografia de nuntă.
Vom zîmbi amîndoi fericiți,
pentru că ne strîng pantofii.

Apoi voi săruta mirele,
ca să nu se creadă că nu-l iubesc.
Și pe buzele lui va rămîne întipărit
Sărutul-de-Nuntă. El va duce cu el
sărutul meu pătimaș în mormînt.
Acolo o să-i țină de cald. O să fie fierbinte.

6. CUM SE JOACĂ CEARCEAFUL MIRESEI

Și-apoi pe mine o să mă-nmormînteze peste el.
O să ne ducă, în mare alai, la Camera Nunții
și soacră-mea cu maică-mea au să pîndească
prosopul și cearceaful,
să joace Cearceaful Miresei.
Și ei vor fi mîndri c-au avut o Mireasă Fecioară.
Că nu-i rușine mai mare-n Moldova
ca mireasa prihănită.

Estimp nunta va fi în toi. Mesenii vor bea şi vor chefui
muzicanţii vor ciopîrţi în fiecare farfurie
acordeonul felii
şi vor face să gîlgîie viorile-n pahare.

Va fi, va fi, va fi!
O nuntă ca-n poveşti
Cu munţii beţi şi stelele făclii.

Pe mine mă vor lăsa trei zile-n mormînt
Ca să-i fiu mireasă
şi să se bucure de mine pe-ndelete.

Pe urmă mă vor scoate
şi mă vor iubi. Pe rînd, toate rudele mortului
mă vor lua şi mă vor iubi.

Voi fi Mireasa Neamului Lor
şi vor spera ca să le dăruiesc copii.

2. 2. ALT GEN LITERAR

SATURNUS SENEX
(fragment de roman)

Porumbițelor le plăcea cel mai mult să se plimbe.

Asta era plăcerea lor nevinovată. Şi pe care nimeni n-ar fi gîndit s-o îngrădească. Şi se plimbau prin împrejurimi, pe Smîrdan, dar treceau dincolo de bulevard - şi hoinăreau în zona bisericii Sfintu-Gheorghe, unde se aflau cîrciumi neştiute, la care se uitau doar cu coada ochiului, cu jind secret, pentru că le era interzis să intre. Domnişoara Zizi îşi făcuse regula ei.

Le spusese, într-o zi, clar.

- Hei, fetelor, voi pîn cîrciumile astea mai de mîna a doua, sordide, să nu călcați. Să nu cumva să vă prind p-acolo, că iese rău, ce mai. Acum am să vă spun că e o reputație a casei de apărat. Cîrciumile de cartier vă duc rău în jos, vă aruncă în noroi.

Şi unii abia aşteaptă ca să vă aducă acolo - şi acolo să rămîneți.

Iar matmuazel Zizi de obicei nu admitea comentariu.

Cine comenta cu matmuazel Zizi o făcea pe pielea ei. Şi de regulă o făcea rău.

Iar haimanelele de fete hoinăreau.

Miercuri, de pildă, era o zi bună de hoinărit. Miercuri nu prea erau clienți, nici marți seara. Era linişte. Erau meciurile din cupele europene, iar bărbații cu toții se-nghesuiau în fața televizoarelor -şi nu în cuibul fetelor. Cuibul rămînea gol şi fetele singure, erau mai libere şi se bucurau de acea libertate. Deci, miercuri dimineață ele se sculau pe la şapte şi jumătate, se spălau, se aranjau un pic, mîncau ori nu mîncau ceva - iar apoi, vira, o tuleau prin oraş. Aşa mergeau pe Sfînta Vineri şi pe Calea Moşilor. Se aşezau la un lacto-bar şi luau un lapte bătut.

Alegeau covrigi cu susan sau cu mac, iar dacă nu mîncaseră, muşcau cu poftă din covrigii proaspeţi şi luau o gură de lapte bătut. Oricine ar fi apucat să le vadă ar fi jurat că erau nişte studente înaintea orelor de curs, grăbindu-se să înfulece un mic dejun modest.

Şi ele, singure, cîte una, cîte două, se bucurau de lumina ameţitoare a zilei care începea. Dar şi de răcoare - sau mai ales de răcoare, căci peste zi vipia se înfigea în asfalt, făcea piruete, se cuibărea în subţiorile bărbaţilor -şi puţea a mort de sub cele ale femeilor.

Şi ele, fetele, mergeau cu un jumal ascuns în buzunar, la piept, sau între coapse. Fiecare ţinea strîns un jurnal undeva.

Şi numai lui se confesa.

Jurnalul era scris în alte limbi, în păsărească, în chirilice, în latină sau într-un cod secret, prelucrat doar de ele.

Ca să supravieţuieşti acolo unde ele supravieţuiau, ai negreşit nevoie de un jurnal.

Şi chiar iubeau Casa Zizi, aşa cum îi spuneau, în taină, după numele stăpînei.

Aşa ceva era un lucru mai rar întîlnit. De regulă, fetele abia aşteaptă să plece.

Dar aici era altfel, cu totul altfel. Chiar şi cele care, din timp în timp, plecau căsătorindu-se cu un ofiţer (şi nu erau puţine), suspinau şi plîngeau după ce plecau de aici, ca smulse dintr-un uter matern şi confortabil. Şi îngăduitor.

Căci, deşi matmuazel Zizi era aspră, pe deopotrivă se afla iubită.

După ce terminau cornul şi iaurtul, fetele se ridicau, închideau frumos caietul şi-l lipeau iarăşi în acel loc secret, confortabil, năduşos dar, în aceeaşi măsură, răcoros. El avea să stea acolo pînă seara, seara tîrziu, cînd ele ajungeau acasă şi se lepădau de tot, rămîneau doar în corsaj. Domnişoara Zizi le recomanda, ba chiar le impunea să poarte corsaj.

Le spunea tot timpul că aşa sunt mai sexy, că un asemenea „echipament", da, aşa pronunţa, un asemenea „echi-pa-ment" bagă în boale şi pe un impotent. Fie că ele erau credule, fie că Zizi îşi exercita charismele, fie şi unele şi altele, cert e că fetele ascultau şi erau supuse.

Una singură, o dată, nu ascultase.

Iar aceleia nu-i fusese bine, nu-i fusese moale.

În primul rînd că se încontrase cu Mademoiselle Zizi, se învîrtoşase cu ea şi împotriva ei.

Făcuse gură mare, se sfădise, iar Matmusel nu uită.

Totul pornise de la clienţi, de la unul de care se îndrăgostise - şi de la care făcea crize. La început, Matmuzel a acceptat că se poate să te culci doar cu omul pe care îl iubeşti. Dar fata făcea crize din ce în ce mai des, începuse să se poarte urît.

Pînă la urmă, a plecat.

Au plîns amîndouă.

Fata, Ileana, a plîns cînd a plecat. La vedere, de a ştiut toată lumea. Cu hohotele ei personale şi necontrafăcute.

Matmuzel, pe ascuns, după.

Şi nimeni n-ar fi ştiut că a plîns.

Nici măcar nu şi-ar fi închipuit.

Dacă, bineînţeles, nu ar fi surprins-o o altă fată, atunci cînd a primit o scrisoare de la Ileana. Şi, deşi scrisoarea era urîcioasă, ea a plîns.

Poate tocmai din aia.

Era o scrisoare cum scrii atunci cînd ţi-e inima amară, amară tare, ca o cafea de amară, o cafea din care sorbi doar cîte o gură, că nu poţi mai mult. O scrisoare din care nici nu poţi citi decît cîte puţin, cît să nu sucombi, cît să rezişti acestei amăreli, o scrisoare de fernet.

Dar asta se întîmpla de mult.

De atunci, s-ar putea spune că Domnişoara Zizi a avut karmă bună.

Nici o fată nu s-a mai sumeţit împotrivă. Şi în cuibul lor a fost pace, o linişte normală, firească, deplină.

[illegible]

Până la urmă, a plecat.

Au plâns amândouă.

2. 3. ANTOLOGIC (II)

Lunaticii. Semnul Şarpelui

Motto:
„Ţin'te bine, stăpîne,
C-am să te duc s-atingi
Soarele cu picioarele
Luna cu mîna"

- din folclorul românesc -

Ei păşesc pe lună
mergînd întorşi
cu capul în jos
încît îşi fac răni adînci
lovindu-se de munţi pămînteni
Îşi trec mîinile pe feţe
ca prin ape transparente, iluzorii
ca-n vis îşi întind
picioare de paianjen în ape lunare
chipul lor e privit prin ceaţă
ca prin geosinclinale de ceaţă
ca prin nori de albeaţă
ca prin gogoaşa unui vierme de mătasă
ce îşi spun nu se aude
doar mişcarea calmă a maxilarului
insinuiază sunete, articulaţii

între materie şi materie
pe cuburi onirice scriu cifrele de la 1 la 6
1,2,3,4,5,6,
fiecare număr pe cîte o faţă
şi le aruncă rîzînd prin
mînecile sperietoarelor din cîmpuri cu popuşoi
chicotesc şi rîsul nu răzbate
parcă stau în spatele unui geam pe care
se scurg ploi de echinocţiu
sărutul lor are gust
de zărzăre-n chisăliţă
ei merg şi ţin într-un borcan
şarpele edenului conservat în formol
şi-ntr-un pahar o proteză de înger
şi arşicele negre, rotunjite la colţuri
de la un joc încă neinventat

se micşorează şi cresc - pe sfert ori pe jumătate
după primul sau ultimul pătrar
ei ţin ochii închişi, cu inima porto-franco
braţele perfect-înainte întinse, paralel cu tălpile
merg pe fuioare crăieşti de mătrăgună
şi rîd, rîd,
dezvelindu-şi dinţi divergenţi, orbitori

*

Ei păşesc pe lună
mergînd întorşi
cantr-o lentilă concavă dis-
proporţionaţi sînt subţiri ca un şir-fără-şir
ductili deşiraţi şi limatici
aproape freatici undimensionali ca firul de păr
feţele li se alungesc devenind
singurul lor trup
mîinile filiforme cu palme imens lăţite
apoi dispar în oglinzile parabolice ale focului
albi cu privirea
sumeasă-n pupile

*

Ei intră şi ies prin oglinzi
trîntind uşi metafizice
parcă sînt din sticlă incolori transparenţi
întind mîinile şi mîinile lor trec prin lucruri
le străbat fără vătămare apoi
lucrurile îi traversează într-o imponderabilitate interioară - plasmatici -
prin ei se vede ca printr-o apă verzuie
dincolo
clătinată de roze eoliene
ca nişte pelicule superficiale de molecule
pe buza paharelor.
Prin ei se vede - ca la radiografii -
echinocţiul de iarnă
mîinile cucutei clătinînd steaua
în somnul ospiciului
buza despicată a albiilor
iarba murdărită de vacsul cazon
petroleumul ierbilor negre ale subpămînturilor
congestia pulmonară a puberilor tuberculoşi
semiluna cosind cîmpul învineţit al nopţii
ei sînt ca stînjeneii pîlcuind
pubisul mireselor moarte
ca podurile peste eufraturi atmosferice
în vacuum

reţele de alveole aeriene
sparte-n cristalele de heroină ale zăpezii

Oglinzile au o mişcare de rotaţie - imperceptibilă -
în jurul propriei axe
Prin oglinzi cad ploi
horizontale cu plumb
în alveolele bolnavilor de saturnism

Oglinzile - de Veneţia, de Lueţia, de Poeţia
Sînt monumente funerare
în care ei îşi îngroapă spectrul.

Naşterea lor este din oglinzi, nicidecum
Prin femei
Trăiesc în triburi de raze paralele
şi echidistante.

Ei sînt luetici - cu totul luetici -
aluetici aluetici
„alouette alouette
je te plumerais”
Mercurul este hrana lor principală
iar beția- de fosfor. Femeile lor
sînt fotonii cu care se împreunează
efemeridic. Semn al însoțirii lor,
pe buze - alouette, gentille alouette
le apare un lizereu saturnian
ca un şarpe cenuşiu, metalic.

În festinurile lor, cu un ritual macabru
îl prăjesc pe piticul cinabru.
(Je te plumerais le bec, je te plumerais la tete.)

Sînt nebuni după hidrargirum
şi îşi dăruiesc lămpi cu cuarț drept flori
într-un cîmp de ultra-violete.
Aluete, aluete...

Aerul lor este mercuric, respiră
Prin amorse fulminat de mercur
Barbarii bahici cultivă beția de fosfor.

Femeile lor sînt fotonii, efemeride.
Semn al însoțirii lor, pe buze
Le apare un lizereu saturnian, semn de şarpe
cenuşiu, metalic.

Visage

Rimbaud îşi atinge fața
şi rosteşte distinct: „visage”.
Pound îşi pipăie chipul
şi spune „face”.
Îmi duc mîna la față
şi spun „față”.
Rimbaud, privind în oglindă,
îşi jupuie masca funerară
de hidrargirum
îşi scoate masca şi este altcineva.

Nu este Rimbaud, este El. C'est Lui.
(Miroir, Miroir).
Pound dezlipeşte de pe sticlă
fața lui inventată de altcineva
ca o peliculă de prins muşte
lipită
pe oglindă
dulce-libidinoasă
şi nefiind Pound, este El. E Rimbaud. It's Him.
Îmi răzui fața ca o mască de var, ca un abțibild pe oglindă
şi, rămînînd fără față, capul meu devine de nerecunoscut.
Nu mai sînt eu, sînt El. (Oglindă, oglindă).
Visage, face, Lui, Moi, Him.
Miroir. Oglindă.

*

am băut cucută
dintr-un cîmp de dor
doamne mă ajută
nu cumva să mor

şi de-atunci bat toaca-n
lemn de mînăstire
mireasa-mi mînătarca
m-a ales drept mire

văd buciume negre
buciumînd din cer
iarna ca o zeghe
peste oi şi-oier

oile-s a mele turme
grase de nori mişcători
drumul se mulge de urme
unde calc rămîn cocori

cenuşie-i lunca
nunta-i neîncepută
şi mă plînge junca
de-am băut cucută

şi totul mi
s-a-nvăluit
într-un văl de snoavă
şi de mit
zilei îi spun noapte
noapte
îi spun zi
sigur este poate
că nu sînt a fi

şi mi se arată
într-un cîmp minat
despre-o vînătoare
ără de vînat
am băut cucută
doamne mă ajută!

Cîndva...

Cîndva trăia în piaţă un vînzător de cer
şi toţi misiţii îl strigau moş Rimbaudelaire
El mai vindea şi slute marionete
şi pescăruşi de plastic, dispuşi
s-agonizeze marinarilor în plete
şi carabine ce trăgeau cu cărăbuşi.
Căutătoare de păduchi, cu păr de-aramă,
Prezisu-i-au un suflet rubiniu, de cramă.
Dar ieri, un vînzător de rime plate
mi-a spus, sugînd bomboane cu-arahide,
că moşul s-ar fi dizovat în toate
ca un gheţar în mările toride...

Cîntec de dric

De ce îţi cari lingouri de carne fulguindă
Să le îngropi la rădăcina unui plop blazat?
Cît încă te mai primeneşti în tindă
Te-aş vrea de aur, de argint şi de agath.

Nu ştii că Domnul Mîine o să-ţi zgîrcească nurii
Şi umerii de măr, cumpănă dreaptă,
Are ca să ţi-i zvînte mandibula securii
Atunci cînd jindul nu s-o mai răsfrînge-n faptă

Şi felceri roşcovani au să-ţi disece sînii
Să afle ce pelagră ţi-a covăsit făptura
Superlativ de carnea-ţi or cuvînta şi cîinii
Un enfizem ca roza îţi ghimpui-va gura

Ai să mijeşti în cameră de lemn
O cîrtiţă inertă ce în mangal îşi sapă
Bîrlogul, o movilă la care ca un semn
Ai să-ţi clădeşti o cruce din lemn uşor de apă

Ai să-ţi îndemni statuie, din lemn uşor, de apă!

O noapte cu Patria

Ce țîțe mortale ai tu, fă Patrie,
trase în milioane de exemplare.
Ce tiraj bestial și cum îl difuzezi tu
ca să tragă toată lumea de ele
- ca pă ziare

O noapte cu tine costă între cincizeci și optzeci de miare.
Ce bani buni ai făcut tu la Stambul, fă Patrie,
cu turcaleți, arabi, cu libaneji și curji,
în boscheți sau direct din picioare.

O noapte cu tine visează orice muritor
după o noapte cu tine freamătă Occidentu'.
Toți știu că ești meseriașă,
că bagi toată lumea în boale.

Cum dai tu din bucile tale,
cum împarți mireasma hormonilor tăi,
porționată pă chintale.

Ale tale sînt pîrîiașele de spermă care-ți curg printre sîni,
ale tale izvoarele de fecale,
ale tale muzeele oratorilor politici, de artă și bale.

Ce frumoasă ești, fă Patrie
și cum ne lași tu să ți-o băgăm toți printre picioare.

Stai și la noi o dată, măcar o dată, fă patrie, că n-o fi foc,
să ne dăm și noi drumu' printre pădurile tale,
s-avem și noi un copil cu Patria,
un copil din flori,
un copil din Faună și Floră.

(Şi Archipiade, şi Thais,
ei verişoara, de nu sora,
la care i-am tras-o sub cais
pînă i s-a înroşit aurora.)

Ce sfincte sfinctere şi roze rozete ai tu, Patrie
şi cîţi salcîmi tăiaţi de moromete.
Nimeni nu are atîta sinceritate ca tine,
nimeni nu dă atît de dezinteresat din picioare.

O noapte cu tine costă cît tezauru' dă la ruşi,
cît Insula Şerpilor luată în gură
cincizeci de ani,
cît Basarabia tîrîtă prin lupanarele
Siberiei Orientale.

O noapte cu tine şi-apoi o să mor

O noapte cu tine, Patrie
şi apoi să mor,
să mă depună undeva la sînul tău atît de preamărit,
să mai încercăm o dată, o ultimă dată şi acolo,
să mă depună, costelivo,
între coastele tale.

Atît de ieşite sînt în afară, că mi-ar da fior,
că mi-ar da o sută de erecţii
continue şi monumentale.

Între oasele tale, fă, fefeleago,
aş putea varia,
să ţîşnească lumina mea
între văioagele şi dolinele tale.
Între obcinile Bucovinei luată cu japca,
buciumul sună cu jale.
Buciumul care desface bucile tale
şi-ţi bagă-năuntru specificu' naţional.

Gîfîie şi tu un pic, Patrie,
ca să ne exciţi,
dă şi tu un pic tricoloru' jos dă pă tine,
să-ţi ginim sărăcia la bulanele goale.

Să ţi se vadă mizeria strălucind de voluptate
ca o uzată cămaşă de noapte cu flori decolorate
cum icneşte de plăcere sub joint-venturi-le
occidentale.

Ha? Aşa e bine? Sau o vrei mai adînc,
sau vrei să-ţi bortelim mai avan păcatele tale capitale?

E bine să ţi-o vîr păn poem, fă Patrie?
Te mai lubrefiază puţin istoria şi amintirile tale?

Am ajuns deja pînă la Ştefan cel Mare?
Mi-a intrat pînă la Mihai Viteazu?

O, patrie-Patrie, ce bine e cu tine,
Ce unsă intră pînă la răscoale!

Ah, Patrie, ah, ăăîm, mai dă un pic din cur,
Dacă mai suporți realitatea printre miturile tale.

Viața aventuroasă a picioarelor ei

1. ÎNTREȚINUȚII PICIOARELOR EI

Din casa noastră, picioarele ei sînt cele mai mari vedete.
Picioarele ei ne rînjesc de pe bannere. Ne sclipesc de pe coperte.
Aduc o grămadă de bani. Amîndoi sîntem întretinuții picioarelor ei. Apar
pe unde nici nu te aștepți. Pe t-shirturi, ca și pe etichete.
Cu picioarele ei s-a făcut un fel de tapet, care-a spart toate box-office-urile,
toata lumea îl ia și-l lipește pe perete.
S-au făcut clasamente: picioarele ei sînt the best
of human race. Primele în top ten. Primele în top-forty.
Din cînd în cînd, chiar și eu mă trezesc gîndindu-mă că le-aș tăia
și le-aș lipi de-a pururi între picioarele mele

O, dar nu, cu mult mai bine ar fi
deasupra lor
deasupra picioarelor mele strîmbe și abjecte.

2. UN CEC ÎN VARICE

Toată ziua-ziulica stau io de vorbă cu picioarele ei
care-mi povestesc viața lor. Cum s-au încurcat ele, cînd erau mai
novice, cu țiganii din Ferentari
și cum le-au ars cu țigara acești pehlivani mînuitori de arșice.
Cum au plîns ele cînd le-a părăsit primul iubit, prima lor pereche
de picioare îndrăgostite, cum au mers pe urmă, ca să le întoarcă,
la vrăjitoare și la maglavit.

Picioarele ei au avut o viață aventuroasă, mai ceva ca a lui
edith piaf. Nu se prea pricep ele să gătească,
să facă pilaf și ciorbe, ciorbe și pilaf.
Picoarele ei au dus o viață boemă, de artist.
Au chefuit pe la toate cîrciumile din mahala.

Acum, au strîns pe ele, semn al nesăbuinței lor,
o traistă doldora de vînătăi, un cec în varice.

3. FERPAR ÎNCHINAT PICIOARELOR EI

Pe picioarele ei le cheamă andreea andreevna, maşa maşenka
isadora duncan sau gruşenka sau anna karenina. Ele sunt balerine
şi ades dansează cu motanul behemoth. Cad în ispită
şi risipesc o groază de bani
în neştire
pe vodcă somoni scrumbii caviar.
Picioarelor ei dezmățate şi cheflii
care pînă la urmă se vor pocăi
am să le închin io acest ferpar.

Oh, vai de voi, picioare îngereşti
dar păcătoase
care şi mie îmi sugeți încetişor
şi pe ascuns
toată măduva din oase
care vă crăcănați şi crăcănați între voi minunate site-uri pe internet
în care,
boj moi, boj moi,
vegetez luni întregi bolnav de lingoare.

4. POETUS CAPTIVUS AL UNEI ASEMENEA PERECHI DE PICIOARE

O, picioare, voi, ținuturi parşive,
paradisuri putred de înfloritoare
care-mi faceti poştă toate poftele pe rînd ! La unghiuțele voastre aş şede
şi-aş plînge, că nu e în lume caznă mai mare
decît să fiu poetus captivus al unei asemenea perechi de picioare.
Din josul vostru dă luna ca să urce-n fiece seară
şi soarele spre susul vostru să coboare. Coapsa e-n cer
şi glezna pe pămînt
şi io acopăr cu pupăcici mici labele voastre
murdare de toate ordurile lumii de jos. Ci sus îngerii cîntă
în raiul flocilor tăi de aur, pe supt care
aş întîrzîia fericit după moarte. Aş aştepta un autobuz
care nici nu traversează aceste zone crepusculare. Fericit aş cartografia

triunghiurile ținuturilor tale
pubiene & compromițătoare.

Ce hărți șiroinde
sub vulve ți se-ntind
și ce tărîmuri
uleioase, șerpuitoare !

Fericit aș zburda
spre noile indii,
i-ha,
i-ha-ha,
tolănite-n gemete și sudoare.

Fericit aș emigra
în statele unite
ale bulanelor tale. În canada prenupțială
a pulpelor tale
cuviincios acoperite c-o frunză de arțar.
În mexicul torid al genunchilor, în florida sfincterelor și în zăpușitorul
trinidad-tobago de la tine dintre picioare. Fericit aș linge
panamaua atîrnîndă franjuri a clitorisului tău
asudînd ascetic sub umilința condiției lui de lindic. Fericit mi-aș spune:
materie minunată de studiu mai e și geografia asta
dac-o înveți pe planșele cele mai lascive
pe care
smerite și docile
se întind toate continentele iubirilor noastre
atît de fierbinți
și totuși, în poem, atît de caste.

Sex-shopista mea dulce (I)

Eu de mic n-am visat
decît să scriu despre tine
despre parfumul melancolic al bikinilor tăi,
cum stau ei şi privesc lumea de pe sîrmă.

Eu de mic am fost mort după tine,
prima mea colecţie a fost de sutiene
iar mai tîrziu, cînd am crescut,
n-am încercat decît, treptat-treptat, să le umplu.

Să găsesc sînii tăi visaţi în copilărie
muştiucurile lor roz ca ale pipelor roase din care poţi să tragi opium,
groase şi şlefuite ca nodul frînghiilor atîrnînd la capetele
biciurilor din sex-shop.

Eu numai despre tine am visat să scriu,
sex-shopista mea dulce.

La unsprezece ani ejaculam în şosete moi, flauşate, bleu,
pe care tocmai le cumpărasem de la magazin
şi ţi le trimiteam cu tot cu etichetă
ca pe nişte eprubete de la donatorii generoşi de spermă
- asociaţii caritabile
pe care scria:
"Dacă vrei să rămîi gravidă c-un puşti,
ia-mă pe mine"

Tu erai cea mai frumoasă vînzătoare din cartier
- la buticul din colţ unde se vindea şi tec dozator la pahar -
cea mai frumoasă vînzătoare din cartier, de la raionul "tampoane".

Pe urmă te-au mutat la raionul prezervative
şi la raionul tutun parfumat de pipă.

Venea un parfum mahmur şi îmbătător de sub fusta ta
şi aşa am aflat io cum se apucase de fumat degetul tău mic
de la un picior,
un bărbat avea o subțioară care fuma
şi alte diferite părți ale corpului cu vicii îngrozitoare.

Eu, unul, sînt pentru libertate. Deplină.
Aş putea să vă povestesc despre un sîn care s-a apucat de băut.
Despre un genunchi alcoolic care bea spirt
şi se plînge de reumatism.

Eu de mic n-am visat
decît să scriu despre picioarele ei
care noaptea se-ntîlnesc pe furiş la şosea.

Memorialul plăcerii

Mîinile tale sînt desigur terminate cu sîni
ca două piulițe ce țin acolo înşurubate
pungile tale cu cea mai multă voluptate
pe care, sepie zurlie, sepie nebună, sepie dilimandroasă ce eşti
asupra mea le reverşi.

O să fac în tine.
O să fac în tine, mai tîrziu, ca la Sighet, un memorial
al tuturor plăcerilor mele. Un
muzeu în care tu apari cu vătraiele aburinde ale picioarelor tale,
cu foalele
burții tale trecute şi înroşite prin foc
şi mă torturezi mereu. Să fiu io Sighetul tuturor poftelor tale,
neguros şi încrîncenat, iar tu
camera de tortură a plictisului meu.
Să-mi scoți ochii din orbite cu țepuşa îndelung vătămătoare
a gurguiului tău
şi să mă gîdili la picioare
cu mustăcioara ta cea nedepilată. ca pana corbului
ori cu perişorii de la subsuoare.

Să-mi scoți dinții, pe rînd, şi plombele, şi măselele
cu ventuza sărutului tău. Dragul meu desfundător de veceu,
am să-ți scriu mai des. Tu eşti haznaua comorilor mele
de care mă alipesc mereu
şi te sug, te absorb, te răpesc
din lumea fioroasă a filoanelor din subpămîntesc.
Tu eşti sighetu' fără de sfîrşit
şi fără de ieşire
al dezmățului meu. Aici au venit şi-au făcut după tine seriale
lucia hossu-longin şi cameramanu' său. Au filmat scenele
iubirii noastre cele mai pline de oroare...

Femeia publică

1. CU UN LAC SECRET. OMPHALUS NUMIT

Şi pentru că nu aveam unde să ne plimbăm, am inventat
femela-publică. Femeia de Tuilleries, cu gardul viu tăiat drept
femela cu lungi alei umbroase şerpuinde. vrîstate pe piept.
Cu vegetaţii de cactus pe spate.
Cu un lac secret în mijlocul său. Omphalus numit.
Puteai s-o iei pă unde vrei, puteai să te plimbi păn ea
ca un descreierat, după simpla poftă a inimii. pînă seara tîrziu.
Cînd se-nchideau porţile
şi apărea bătrînul paznic-castrator.

Puteai să stingi chiştoace pe bitumul fierbinte al sînilor ei
şi să-i îndeşi sticle goale
din cap pînă-n poale
(Amenda nici nu era prea mare
şi, mai ales, nu te prindea.)

Era cea mai frumoasă femeie în aer liber din viaţa mea.
Avea tot ce vrei. Vegetaţii. cîini vagabonzi
mititei. Bere. Bere, mititei. Flaşnetari
cu flaşnetele lor. Orbi
cu bastoanele lor
împingînd-o, toc-toc, ritmic
în mameloane.
Vată. Tomberoane.
Vată de zahăr. Beţigaşe. Cazane. Căscînd gura, vînzători.
Decolteuri. Mustăţi de cartofor.
Mese de şah la care şahiştii bolboroseau deschideri
inventate din capul lor.

2. ERA ERMETICĂ ŞI METAMORFICĂ. LOCURI ÎNTUNECOASE ÎNTRUCHIPA

Puteai să te plimbi păn ea ore în şir fără să te plictiseşti. Cu trenuleţe cu covertă şi prelate în loc de geamlîcuri.

Sub care se întîmplau pupicuri
şi mangealîcuri.
Ciupituri tainice de sfîrcuri.
Dezmierdări. Farfastîcuri.
Giugiuleli. Giumbuşlucuri.
Era, bine-nţeles, şi un fotograf
cu un urs împăiat. care se scobea-n nas.
Şi care, dacă-ţi scăpa o labă, te făcea pe loc praf. Praf.
Praf eşti şi te vei întoarce în praf.

3. PE CALUL DE LEMN AL SÎNILOR EI

Pe calul de lemn al sînilor ei să-ţi pui puştiul
care se înfiora pe dată şi devenea bărbat.
Ea era femeia noastră, a tuturor, din care
precum din colivă fiecare-am gustat.
Avea gust bun.
Era pufoasă
şi dată pe deasupra cu ou şi cu lapte.
cu paiul
ca un cozonac.

Puteai să încerci cu degetu,
dacă s-a copt
şi s-o mai bagi la loc în cuptor.
Era metamorfică
şi uneori întruchipa locuri întunecoase, de care mi-era frică,
ale copilăriei mele.
precum un coridor. O mînă de sare. O umbroasă colină.
Dar cea mai frumoasă întruchipare
din cele pe care le mai pururi ţin minte şi pînă la moartea
nicicum nu le-oi uita
a fost întotdeauna femeia-grădină. Afînată şi dulce, în care
m-or îngropa.

Nu voi muri din cauza morții mele

Nu voi muri din cauza morții mele
ci din cauza vieții voi muri.

Viața îmi va ajunge la gît
și mă va sugruma, mă va înneca. Viața îmi va hăpăi
mărul lui Adam.
De prea multă viață or să țîșnească afară rinichii mei
și plămînii mei, cu mîinile lor, îmi vor crăpa cușca toracică
să iasă afară și să trăiască de capul lor.

Sîngele meu se va plictisi să se tot plimbe înăuntrul venelor mele
și dindărătul pielii mele, pe aceleași vechi circuite.
Ochii mei vor obosi să se tot holbeze la tot ce trece pe dinaintea lor,
ca un semafor.

Voi muri pentru că nu voi mai ști a îndura viața. Pentru că
n-am să mai pot ține în frîu și negocia abil cursul monetar al zilelor.
Uite cum deja mi se bălăngăne o mînă secesionistă.
Uite cum îmi tremură un omușor.
Pînă și testiculele mele se vor duce la alt bărbat
căruia îi vor spune: fiule.

Doar ceva din paloare va mai fi salvat. Am să strîng la un loc
Toată paloarea trupului meu.
Moartea va veni pe un cal alb și pal,
La fel de pal ca gîtul meu.

Și totuși
nu voi muri din cauza morții mele
ci din cauza vieții voi muri.

Mă vor deschide chirurgii și vor spune: adevărat, uite că ăsta
avea prea multă viață, mult prea multă viață
ca să mai trăiască.

era în ultimul stadiu şi n-am putut face nimic: avea metastază
la viaţă
şi numai ce l-am deschis şi ne-am lămurit
şi a trebuit să-l închidem repede la loc
să nu iasă viaţa din el
şi să se ia şi la alţii

e molipsitoare
o cangrenă
blestemat de contagioasă.

O dată îţi aruncă viaţa asta organele-n aer
şi eşti terminat. O dată
clocoteşte şi pulsează
şi îţi împinge ochii din orbite afară
şi unghiile din lăcaşul lor sidefiu. O dată
te pomeneşti că te pufneşte viaţa pe gură,
te boboteşte rău,
îţi pătează cămaşa
îţi împurpurează pe jabou.

O dată te caci pă tine de cîte zile netrăite
şi freamăt, şi clocot, şi tumult
au mai rămas în tine.

Adevărat îţi spun:
nu trage altfel nădejde,
nici nu cobi:
de mîna vieţii tale-ţi vei da duhul.
Iar nu de mîna morţii tale vei muri

Sînt peştele din burta mamei mele
(Peştele care şi-a pictat locuinţa)

Sînt peştele din burta mamei mele
care şi-a pictat locuinţa. Care-a vrut
să se înveselească.
Să aducă lumea în chilia lui, pe pereţi
şi s-o însufleţească.
să zugrăvească aici toate frumuseţile lumii.

Acolo e cald, ca într-o sobiţă din copilărie, ca într-un godin vechi,
în care am îndesat mulţi cărbuni. Şi unde am cu mine multe cărţi.
Mama mea cîntă, în burtă cu peştişorul ei fermecat.
Spală vasele şi hainele tatii
care e mai mereu pe undeva plecat. El pune sîrme electrice peste ziduri şi
beculeţe frumos colorate în holul facultăţii de chimie alimentară. repară
prizele institutului pedagogic. este tînăr, are un sacou gri şi poartă un basc pe
cap. se întoarce cu mezeluri în geantă, proaspăt cumpărate de la băcănia din
colţ. cînd deschide geanta, toată camera miroase a salam ieftin. a carne
compactată şi tăiată felii. Mama are un capot înfiorat. şi-a resfirat părul
negru şi l-a lăsat pe spate. acum îl poartă lung, lung şi afînat.

Mormîntul meu se sapă singur

1

mormîntul meu se sapă singur
se dă de la sine pămîntul laoparte.
sau îl sapă cineva şi eu nu apuc să îl văd.
ne face loc să intrăm în adînc
ca într-o burtă de lut.

cîte o palmă, bulgăr cu bulgăr,
cîte o sticlă de bodegă,
cîte o butelcă ori cîte o lampă de crîşmă
se scurmă groapa mea, se adînceşte
lîngă ceilalţi care au avut îndestul timp
să se obişnuiască şi cu asta.

mormîntul meu se sapă singur, groapa mea se afinează,
îşi netezeşte pereţii drepţi,
mîncaţi de lumina lunii ca de-o boală fără leac şi grea.
De aş putea să cred că de la lumina lunii mi se sapă groapa.

2

de la zi la zi el creşte constant c-un lat de palmă.
se sapă greu, într-un loc nisipos, cu argilă uscată,
ca drojdia veche, din care se face cozonac.

pentru dat de pomană la orfelinate.
mormîntul meu e un cozonac de aer
îndesat într-o groapă.

nimeni nu va mînca din el.
nimeni nu va muşca din aşa cocă uscată.

veniți, să vi se împartă la toți,
să nu rămînă fărîmă zdrumicată!

oasele mele sînt bune de mîncat. carnea mea se taie felii.
sîngele meu se varsă şi clipoceşte vesel,
într-o ulcică de lut, curată.

*

o să se nimerească şi pe-aici unul cu cuțitul prin mînă,
să mă taie delicat şi să spună bodaproste de pe urma mea.
parcă, totuşi, gropile celorlalți se sapă mai încet. groapa mea pune mai multă rîvnă în asta. ar trebui să mai sar, din joacă, din cînd în cînd înăuntru, să mă mai aşez şi să îmi măsoare statura. mi-e teamă să nu piardă timpul. să nu carecumva să sape prea adînc, pînă la apă.

să n-ajung un mormînt freatic. umblător. un mort ambulant,
şi fremătînd de doruri.
şi frumos, şi alunecător.

apa mi-ar roade mormîntul pe dedesubt.
aş sta prea mult cu picioarele-n apă.
şi aşa am destul de mult reumatism. nisipul fin mă va înconjura.
am să fac şi împachetări cu nămol, ca să mă simt mai bine.

aici a fost o albie de rîu. pe aici a trecut o apă
care nu-i înscrisă pe hartă.
Apa Sîmbetei.
cu greu mai găseşti astăzi, în lume,
o apă aşa de curată.

3. CU UN PICIOR ÎN GROAPĂ

de cînd mă ştiu, am fost cu un picior în groapă.
toată viața mea am fost cu un picior în groapă.
am măcar consolarea
c-o să le fie mai uşor rudelor care trăiesc
să mă îngroape.

celorlalte rude, care-au murit, parcă le mai pasă lor de groapă? s-au organizat, cu toate, într-un club de biliard. într-o societate privată.
însă despre viața mondenă de dincolo
nu ştiu prea multe.

un mare secret o face protejată - şi cum ajungi acolo
n-ai voie să mai zici mare lucru; pentru că sînt unii,
care ar flecări despre asta.
să avem măcar un lucru sfînt pe lumea asta:
viaţa mondenă de pe lumea cealaltă.

4.

fără cavou, fără criptă, mormînt de pămînt, o, cu mult
mai bine-i aşa!
de ce-aş face o cheltuială în zadar, cînd mormîntul meu
se sapă de capul lui?

dacă stau şi mă gîndesc mai bine,
aş vrea totuşi un mormînt cu două camere,
poate c-o să vină cineva în vizită la mine
şi n-o să n-aibă-ncotro şi va trebui să rămînă peste noapte.
(Mai ales dacă-i de departe, de la Moldova.)
în plus, aş beneficia şi de mai multe avantaje:
aş putea să mă însor şi să fac copii. mult mi-am mai dorit io copii.
poate Dumnezeu mi-ar dărui un copil cu pămîntul.

*

de cum prind de-i nasc, gropile lor mititele încep să se sape
şi-ntr-o zi, oi-oi, boje moi, au să-i înghită de vii.

5

primul meu copil s-a născut deja îngropat.
vecinii mei spun că l-a chemat pămîntul.
dovada cea mai bună, vai, mie,
că şi Pămîntul îşi doreşte mult copii.
mai degrabă copiii altora decît ai lui.
îi e, pesemne, pe urmă,
mai uşor să-i înfieze.

Pămîntul este, pentru noi, o mamă şi-un tată de-al doilea.
ca nişte fii vitregi la sînul lui gîngurim,
bombănim,
îi muşcăm sînul,
blestemăm
şi cu dragoste de fiu vitreg îl iubim.

6. MUNIȚIE PENTRU NOPȚILE ÎNGHEȚATE

multe nopți am stat noi la fereastra mormîntului
din raiul fermecător
care, neîndoios, ne va fi domiciliul viitor.
am cioplit încet o cruce dintr-un ulm uşor
şi am înjghebat un felinar de tablă.
îmi trece prin cap să-i pun o portiță
şi-un număr,
să pot intra şi ieşi
după voia inimii.

încet-încet,
am să-mi car în lumea de dincolo
toate cărțile fără de care n-aş fi putut supraviețui.
fără de care n-aş fi putut trăi în lumea asta.
oricum, sînt foarte importante cărțile,
mai ales cărțile pe care nu le-ai citit, acolo ele vor constitui
muniție pentru nopțile înghețate.

grădina Raiului, de fapt, e numai o bibliotecă fără sfîrşit.
în care intri printr-o paradigmă.
tot printr-o paradigmă poți şi să ieşi
şi uite-aşa faci un du-te-vino
care oricum în Rai n-o să fie bine văzut.

şi prea multe cărți par suspecte.
pînă la urmă, după examene,
e musai c-o să fim declarați
absolvenți de rai.

soarele o să ne usuce cît de cît mormintele
pergamentoase.
de-atîta stat în fața manuscriptelor ca ceara
o să fim galbini ca ele,
ca săpunul de oase.

o să fim premiați:
soarele ne va pune toga,
luna ne va aduce tiara.
și amintirea o să ne caute
printr-un pumn de oase sfărîmicioase.

7

am adormit și am visat. am dormit
și am visat că
mormîntul meu se sapă într-o burtă de fată.
într-o burtă care n-a ajuns încă abdomen.
e încă, dulce, burticică.

e încă fecioară
și poate nu va fi femeie niciodată.
parcă cine poate să știe cu totul sigur?
pielea burții sale s-a fanat cu-ncetinelu
și burta ei a devenit din ce în ce mai paralelipipedică,
aproape pătrată.
ca și cum ar fi înghițit un lingou.
Un cozonac cu tot cu tavă
aburește în burta ei,
albă și moale.

Un cuptor minunat mi-a copt mormîntul,
care se va naște mai înainte de soroc,
la timp ca să poa să mă cuprindă.

și eu nu știu cine e mama mea
care mă naște spre a mă îngropa imediat,
nu am mai văzut-o vreodată
și tare mi-e milă de ea
că e mama unui copil
care nu va fi viu niciodată.

Părintul este, pentru noi, o mamă ș-un tată de-al doilea.
ca niște fii vitregi la sânul lui gâlgâitor,
[illegible]
îi sugeam sânul,
[illegible]
și ne dezgustă de fiu vitreg îl iubim.

8. [illegible] NOPȚILE ÎNGHEȚATE

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
să [illegible] și [illegible]
după vom [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] poți și să ieși
[illegible]
[illegible] să fie bine văzut

și prin multe cărți [illegible]
până la [illegible] după examene,
[illegible] să fim declarați
[illegible] de [illegible]

apoi [illegible] cât de cât mormintele
[illegible]
[illegible] în fața manuscriselor [illegible]
[illegible] să fim [illegible]
[illegible] de oase.

2. 4. INEDIT

Burta înstelată

1. NAVIGAM DUPĂ DULCI OVULE
(O a doua natură)

Mobilasem interiorul mamei mele
Cu cele mai frumoase iluzii din lume.
Pusesem flori agățătoare,
să semene interiorul cu natura,
cu pajiști minunate, pline de ponoare.

Să creez înăuntru o a doua natură,
Natura mea și numai a mea, cea de uz intern,
așa cum poți întîlni doar în cărți.

Întinsesem, ba nu, chiar lipisem, o-ho,
peste burta mamei mele hărți
și mă credeam tot timpul thor heyerdal,
mercator și sir walter raleigh,
strînși sub aceeași piele.

Navigam după dulci ovule sîngerînde,
Ca vechii fenicieni după stele.

2. LEGEA MORALĂ ÎN NOI

Burta mamii mele era universul
şi de un al doilea nu aveam nici o nevoie.
Şi nici nu mă gîndisem niciodată să spun:
„bolta cea înstelată". Ci, dimpotrivă,
„burta înstelată".
(Cred că şi cei dintîi călători numiseră cerul gîndindu-se la mama lor, la viziunea lor de început.) Cînd au deschis ochii, aceia cu siguranţă au văzut deasupra lor un clopot vast, al mamii lor.
De asta au şi zis:
Legea morală în noi şi, deasupra, burta înstelată.

3.

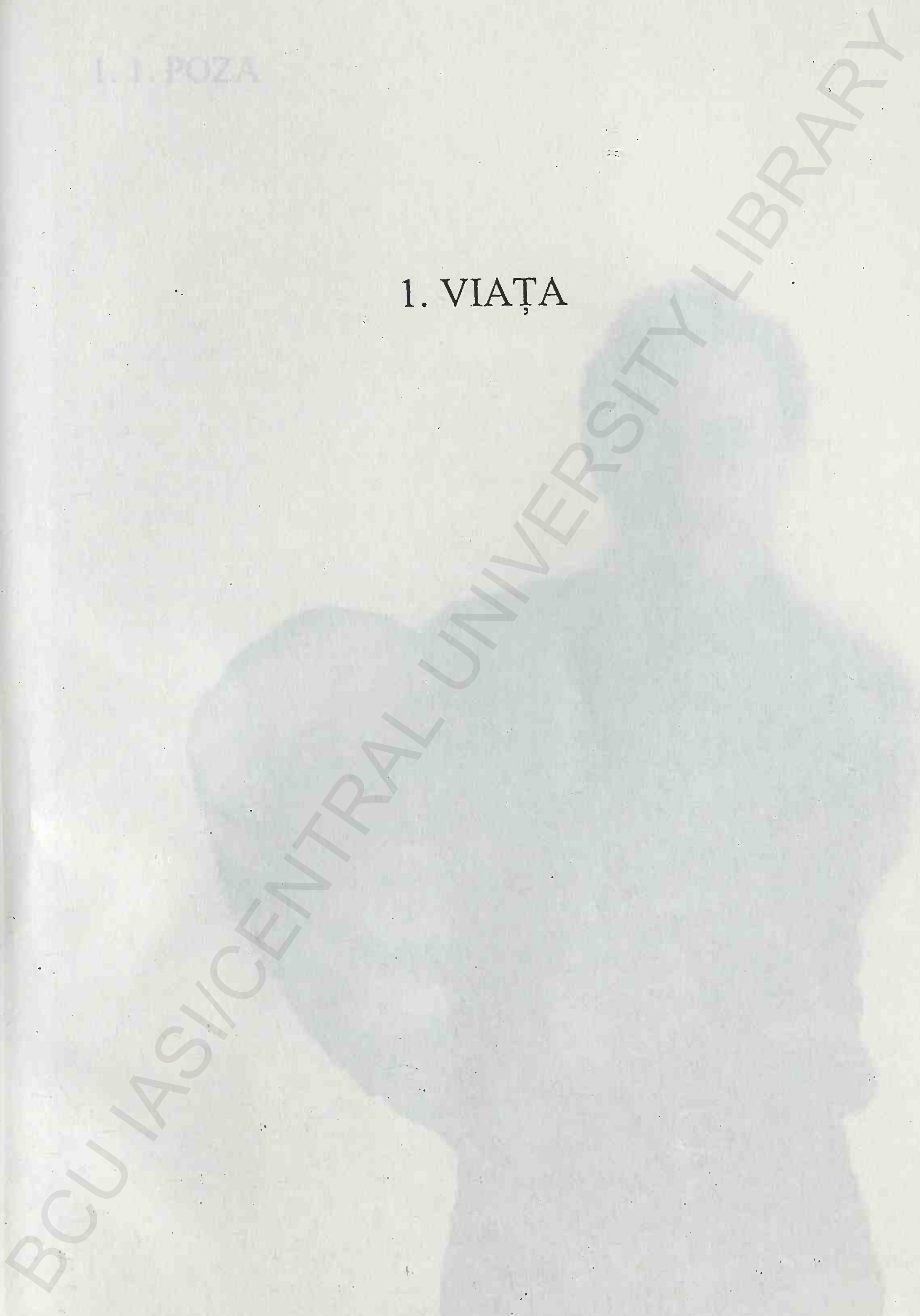
Şi chiar dacă nu ar fi avut stele burta mamii mele,
m-aş fi dus şi aş fi cules io ceva, aş fi pus ceva acolo,
care să semene cu stelele,
să strălucească.
Nu ştiu ce, un granat, un topaz, o piatră preţioasă.

4. MAMA MEA A FOST LUMEA

Asta e lumea mea, mi-am spus.
Şi, de aceea, ceea ce e jos aidoma-i cu ceea ce e sus.
Eu sînt, cum zice poetul.
Eu sînt.
Eu sînt nenăscutul ce singur pe moartea lui şi pe mama lui o latră.
Şi care latră stelele dintîi
din el
şi din mama lui.
Mama mea a fost lumea.
Şi asta n-o pot uita.

Viața și opera lui

IOAN ES. POP

1. VIAȚA

1. 1. POZA

1.2. BIOGRAF

Ioan Es. Pop s-a născut la 27 martie 1958, în satul Vărai, județul Maramureş.

A absolvit Facultatea de Filologie a Universității din Baia Mare în 1983; în toamna aceluiaşi an, a fost repartizat ca profesor de limba şi literatura română la Şcoala cu clasele I-X din comuna Ieud, Maramureş.

Profesează la Ieud timp de şase ani. În septembrie 1989 decide să părăsească învățămîntul şi vine la Bucureşti, unde se angajează muncitor necalificat la Casa Poporului.

În aprilie 1990, Laurențiu Ulici, fostul preşedinte al Uniunii Scriitorilor, pe atunci director al revistei *Luceafărul*, îl angajează corector la această publicație. Locuieşte pînă în 1992 într-un cămin de nefamilişti al Trustului Carpați, situat pe strada Oltețului 15, care îi prilejuieşte ciclul de poeme *Oltețului 15, camera 305*.

În paralel cu activitatea de la *Luceafărul*, lucrează la *Cotidianul*, *Zig-zag* ş.a., pe post de subeditor şi corector.

În 1994 îi apare volumul *ieudul fără ieşire* (Ed. „Cartea românească"), Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din România şi din Republica Moldova.

După o perioadă cînd este secretar şi apoi secretar general de redacție la *Luceafărul*, devine editor executiv al revistei *PRO TV Magazin* (1995).

În 1996 îi apare volumul *Porcec* (Ed. Cartea românească, colecția „Poeții oraşului Bucureşti").

În 1999, aceeaşi editură îi publică volumul *Pantelimon 113 bis*, care obține Premiul Uniunii Scriitorilor, Premiul Oraşului Bucureşti şi, în decembrie 2001, Premiul Academiei Române.

În 2000, devine editor şi apoi editor-şef al *Ziarului de duminică*, suplimentul cultural al *Ziarului financiar*.

În anul 2000, în colecția „Hyperion" a Ed. „Cartea românească", îi apare *Podul*, o selecție din volumele anterioare, în 2002, Ed. „Dacia" din Cluj îi publică *Rugăciunea de antracit* (*The Anthracite Prayer*), volum bilingv, în limbile română şi engleză, iar în 2003, Ed. „Paralela 45" îi scoate pe piață volumul *Petrecere de pietoni*.

2. ACREDITARE

«Sub titlul „simplu" *Podul* (Ed. Cartea românească, 2000), Ioan Es. Pop şi-a strîns într-o antologie elegantă (fără a fi luxoasă) versurile celor trei volume anterioare, care au recoltat, la datele apariţiei lor, un binemeritat succes de critică: *ieudul fără ieşire* (1994; premiile pentru debut ale Uniunii Scriitorilor din România şi Republica Moldova), *porcec* (1996) şi *pantelimon 113 bis* (1999; premiul Uniunii Scriitorilor din Romînia şi premiul pentru poezie al oraşului Bucureşti). Impresia provocată a fost atît de puternică (mai ales la debut), încît se poate vorbi de un şoc al recepţiei resimţit şi, uneori, mărturisit de către cititorii-comentatori. Cele cîteva pagini de *Referinţe critice* de la finele antologiei conţin astfel, pe de o parte, evaluări superlative, iar pe de alta, accente de îndoială că versurile respective pot fi cu adevărat înţelese şi decodate: „Această ridicare a mizeriei şi turpitudinii ontologice la un coeficient cosmic este cu adevărat excepţională" (Octavian Soviany, 1994); „De etichete optzeciste sau nouăzeciste nu mai e nevoie. Ne aflăm pur şi simplu în faţa unui poet, despre care n-ar fi exclus să se spună, foarte curînd, că este un poet mare" (Ioan Pop, 1998); „Ceea ce se poate reţine sigur, citind textele, este faptul neîndoielnic că ne aflăm contemporani cu un poet important, poate chiar un mare poet" (Marin Mincu, 1999); „Ioan Es. Pop debutează cu o carte de versuri densă şi stranie, cum n-a mai apărut de mult pe la noi. Ea va sta pe masa de lucru a criticilor literari ca o bucată de meteorit" (Alex. Ştefănescu, 1994); „Această carte va intra în calculele obositoarelor spirite clasificatoare. Şi de fiecare dată le va scăpa" (Aurel Pantea, 1994). Într-adevăr. Dincolo de evidenţa că scriitorii *reprezentativi* se „reprezintă, de fapt, pe ei înşişi, fiind în ultimă instanţă inclasificabili, poezia densă şi proteică a lui Ioan Es. Pop, tipul său de lirism provoacă şi (auto)interogaţii nelinişţite, nu doar semne de exclamare încîntată. „Ce a vrut să spună poetul?" e o întrebare deja familiară, mai ales în orbita modernizării şi ermetizării poeziei, şi nu ne putem folosi în orice împrejurare de „alibiul" schiţat de G. Călinescu la finele *Cursului de poezie*; aceasta este „forma goală a activităţii intelectuale". Nu-i totdeauna aşa. Şi, de parcă ar vrea să-şi ajute mai mult cititorul, să-i ofere un fir de interpretare mai adecvată a striaţiilor şi compoziţiei *meteoritului*, poetul antologat introduce în sumar un text nepublicat pînă acum în volum, *Muzeul lăuntric*. E o confesiune cît se poate de realistă, deloc lirică, numai de la un punct alegorică: o secvenţă biografică pe care o văd ca un pe fel de legendă la fantastica hartă lirică a poetului „nouăzecist". De altfel „nouăzecismul", ca poetică (nu doar ca deceniu

al debutului editorial), înseamnă o nouă priză la real şi la propria biografie. Realitatea ce se topea, se literaliza în proiectul textualist dezvoltat de „optzecişti", e acum numită, recunoscută ca atare şi percepută cu acuitate. Fie într-un sens jubilant, simpatic-megaloman şi erotoman, ca la eroul liric al lui Daniel Bănulescu, fie într-unul tragic, interiorizat şi întunecat-expresionist, ca la personajul suferind al lui Ioan Es. Pop. Autorul propriu-zis - aflăm din *Muzeul lăuntric* - a ajuns în toamna lui 1983 un biet dascăl de ţară (şi anume la Ieud, în judeţul Maramureş, după cum ne înştiinţează nota biobibliografică), devenind „chiriaş principal" într-unul din „cele două blocuri împlîntate ca două animale în agonie lîngă clădirea primăriei". Peste un an, i-a fost repartizat, ca „subchiriaş", un alt tînăr („tot unul ca mine"): Mircea Zubaşcu, profesor de geografie. Cei doi au trăit împreună nişte ierni cumplite, apartamentul lor transformîndu-se, pe durata a aproape jumătate de an, într-o gheţărie („Ca să poţi face focul în sobă două luni de zile, trebuia să-ţi cumperi lemne din salariul pe trei, ori noi nu ştiam să facem treaba asta"). Singurul remediu: băutura tare. Tabloul, desprins din rama ultimilor ani ceauşişti, e într-adevăr memorabil, deşi e vorba mai degrabă de o simplă *fotografie*: „După patru după-amiaza, satul se scufunda în întuneric, curentul se lua cîte zece ore pe zi şi se dădea abia spre miezul nopţii, nu găseai nici acasă la popa lumînări, aşa că o luam spre birt, ei aveau lampă, şi o lungeam acolo cît se putea. Cînd reveneam la *apartament*, se putea dormi şi fără foc. Mă rog, pe vremea aia şi vodca era mai ieftină decît acum, te puteai încălzi seară de seară." (p. 114). Şi, pe acest fundal polar, Mircea Zubaşcu („om ascuns în multe privinţe") ţine un jurnal secret, pe care tovarăşul de suferinţă i-l descoperă într-o zi - şi, după ceva eforturi, reuşeşte să-l şi rezume. Iată cîteva fragmente din el: „Emblema muzeului e trecutul. E istoria ca lectură a morţilor. Istoria, ca şi geografia, vor trebui abolite; numai aşa va putea fi năruit muzeul; căci exploratorul de altădată n-a făcut decît să devină, aici, im-plorator. (...) Cînd am hotărît să denunţ muzeul ca formă de tortură, eu ştiam deja totul despre construcţia lui deocheată, pornită dinainte înapoi; cel căzut sub puterea culoarelor lui coboară şi coboară în acest melc, ameţit de pofta de a ajunge începutul. Poate că nu vom ieşi niciodată din el, oriîncotro am lua-o" (p. 116). „Găsise Mircea vreo formulă de ieşire din muzeu?", se întreabă fostul profesor de română la Ieud, răspunzînd apoi afirmativ, cu simbolul unei Anticărţi devoratoare imaginate de prietenul său: „o carte vie, monstruoasă, cu file groase cît pereţii, umedă, într-o continuă, întunecată mişcare; şi aceste file groase devoră, ca nişte guri lacome de peşti, cărţi, cărţile bibliotecii de deasupra. Rîndurile paginilor lor s-au umflat şi s-au amestecat, cuvintele cărţilor devorate se înghesuie alandala acolo răsucindu-se ca viermii, căzînd de pe un rînd pe altul, pierzîndu-şi înţelesurile, memoria cărţilor în care au fost scrise, identitatea, rostul. Şi această carte a cărţilor vie ca un pîntece, respirînd şi rumegînd liniştită în continuare, carte-batjocură, Anticarte, cea în care totul devine nimic, poate că ea este salvarea din muzeu" (p. 118-119).

În cod realist, dacă ar fi citit ca literatură, acest discurs ar părea (eufemistic vorbind) dezechilibrat. Dar să trecem acum de la Anticartea din realitatea biografică la *poezia* acestei realități. Volumul de debut (actul de „naştere" al lui Ioan Es. Pop, ca autor) se intitulează *ieudul fără ieşire* şi apare în el, ca personaj, un „mircea" apropiat de eroul liric pînă la punctul în care devine un *dublu* al lui. Cele două ființe sînt, prin voia sorții, „amestecate" aproape grotesc, membrele şi organele fiind apoi „redistribuite" pe sărite, lacunar, indivizilor: „noi doi ne-am născut amestecați, vîrîți / unul în altul, înghesuiți în sacul aceluiaşi trup, / cu neputință de descîlcit din unul celălalt. // (...) ne-a spus totdeauna tu ca unuia singur. / ne-a înfăşurat pe amîndoi într-o aceeaşi haină. / eu am învățat cu vremea să fiu numai picior şi mînă / el-doar răsuflare şi doar cap. // pînă cînd am dat că nici nu ne cunoaştem / pînă cînd am dat că sîntem doi". Cîteva pagini mai încolo, un poem-secvență (multe din poeziile lui Ioan Es. Pop sînt episoade dintr-un poem amplu) se încheie o dată cu moartea *dublului*: „tusea i-a stat cu plămînul la cină, / mă rog, după iarna aia, pe 15 iunie, s-a întîmplat cu el ce s-a întîmplat. / ştiți din poemul *iarnă cu mircea*). / pe 15 septembrie au ştiut şi ăia de la inspectorat". Poemul *iarnă cu mircea*, asupra căruia ne atrage atenția, în modul cel mai direct, autorul însuşi, urmează curînd. E chiar povestea fostului coleg „subchiriaş" la Ieud, mort dintr-o boală de plămîni, din cauza frigului groaznic din casă („am stat amîndoi atunci o iarnă în apartament / fără lemne am dormit la -14 grade"). Tragedia, pusă la timpul trecut, trece în limbajul de lemn al „factorilor responsabili" de la şcoală şi se banalizează; funcționează ca pildă, ca exemplu negativ pentru cel rămas în viață: „aduceți-vă aminte de mircea zubaşcu, anul trecut şi-a consumat întregul concediu în vacanța de iarnă d-aia / nu şi-a luat concediu în vacan- / ța de vară vedeți a şi murit de / pildă noi putem anunța la inspectorat". Iată cum ecartamentul atît de larg al imaginației poetului „nouăzecist" se restrînge aici la minimum. Distanța poeziei față de realitate tinde către zero. Autorul porneşte, în sensul cel mai strict, de la datele exacte ale realității înconjurătoare, de la experiențe personale ce nu au legătură cu literatura, şi nu constituie nişte motive poetice. Existența constituită prin însumarea acestor experiențe (o însumare „pe orizontală") îşi păstrează contururile, muchiile tăioase, nu se dizolvă în litera Textului. Rămîne ca un fel de corp străin în organismul poeziei, determinînd, prin ponderea sa malignă, febrele şi chiar tumorile acesteia. Altfel spus, realitatea devine un adevărat personaj în lirica „nouăzecistă", aici avem de-a face cu unul negativ. Versurile cresc din acest unghi particular. Ele sînt mereu împărțite între un plan al realității terestre, joase, şi unul al imaginației, între derizoriu şi solemn, între domestic şi epopeic. Sub titlul atît de prozaic *olteţului 15, camera 305,* ce deschide *ieudul fără ieşire,* se înşiră următoarele versuri, memorabile: „*ca o amară, mare pasăre marină* / nenorocul pluteşte peste căminele de nefamilişti din / strada olteţului 15. // aici nu stau decît doar cei ca noi. aici / viața se bea şi moartea se uită. / şi nu se ştie niciodată cine pe cine, cine cu / cine şi cînd şi la ce. / doar vîntul aduce uneori miros de fum şi zgomot de arme / dinspre cîmpiile catalunice". De aici ajungem imediat în punctul zero

al realității derizorii, în praful căreia vom descoperi apoi, la fel de brusc, monada mitică: „cînd urci la noi, amice, ai grijă: la ușă o să te întîmpine pă- / duchele de san-josé, e paznic aici, o să ți se gudure la / picioare, o să-ți zică dă-mi nene cinci lei să te trec apa". Localizările și determinările temporale („olteţului 15, camera 305", „ieudul fără ieșire", „pantelimon 113 bis", „blocurile din colentina", „în ziua de paișpe, adică marți, adică ieri") oferă simbolurilor și temelor „înalte" nu doar un cadru, ci și o efectivă consistență: una bizară, obținută acolo unde ar fi trebuit să dispară. Tehnica aceasta, de mare rafinament, o utilizează și Marin Sorescu (în poezie și mai ales în teatrul său parabolic; și nu întîmplător, regăsim în versurile poetului „nouăzecist" anumite motive și „rezolvări" sorescіene. Întemnițarea omului în închisori tot mai mari, din *Iona*, e figurată pe aceleași coordonate simbolice și cu o aceeași scăpare în propriul eu: „nu ne-am putut închipui că dincolo / de pivnița asta pot fi și alte încăperi, altfel luminate decît / de această leșie care se scurge prin crăpăturile de la ușa din spate / sau ușile din față nu erau încă zidite-n pereți și nici o altă / încăpere nu era zidită dincolo - *atunci* ne-am repezit cu lăcomie înapoi asupra propriului trup / am coborît și am tras cu furie trapele deasupra - / cu furie ca într-o provincie a uitării de sine /ca în pîntecele unei femei din care n-ar fi trebuit să mai ieșim". Sorescian, în spirit, e și un splendid poem din volumul *porcec*, în care tragicul ia, parcă pe nesimțite, loc comicului grotesc. Iată numai strofele de început și de final, cu regretul de a nu-l putea cita *in integrum: „peste drum de crîşma unde stau și beau* / e biserica. eu și părintele ne pîndim de mulți ani. / aș vrea să-l slujesc și eu pe dumnezeu dar mi-e teamă. / ar vrea și el să bea cu mine dar n-are curajul. // atunci ridică înspre mine crucea cu mînie / și mă amenință și atunci ridic și eu înspre el / halba cu bere și-l amenint / și bat furios din picioare și se mînie și el / și dă îndărătul ferestrelor din picioare și mîini. // poate nu ar trebui să vin duminica la birt / chiar de la șapte dimineața. el își începe / slujba la nouă. dar la șapte, exact la șapte / se furișează și el în altar și începem să ne facem semne. // (...) o să facem atunci un chef pe cinste, părinte, / întotdeauna plătesc eu, poți bea liniștit, noi n-avem / cui te pîrî, și după aia o să ne mutăm și o să bem la tine, / o să fie duminică seara tîrziu, n-o să ne vadă nimeni. / dar încetează să mă mai ameninți, mi-e atît de frică acum / de cei ce mă amenință cu viața veșnică, părinte". Ioan Es. Pop adoptă, cum bine observă Dan Cristea în postfață, postura unui *poete maudit*. E mai întîi, în *ieudul fără ieșire*, o rotire în cercul propriei condiții, prin abolirea punctelor cardinale și confuzia „sus" / „jos". Perechile de termeni antonimici (intrare / ieșire, închidere / deschidere, interior / exterior, viață / moarte etc.) nu mai funcționează, opozițiile configuratoare topindu-și semantismul într-o indistincție, la rîndul ei „blestemată". Eroul liric trăiește într-un univers bolnav, dezarticulat logic, cu toate sensurile sparte: „de mîine lumea va deveni / mai ușoară. mai subțire. se va strecura din noi / ca printr-o pînză de tifon afară / viața în noi va rămîne intactă. / moartea din noi va rămîne exactă"; „zadarnic te vei zbate să afli ieșirea intrarea ieșirea / zadarnic vei zori să rupi linţoliul spațiului / în care-ai lunecat, / dincolo n-o să dai decît / de urma piciorului tău de dincoace. / fără margini este ieudul și fără ieșire"; „tu n-ai voie

să ieşi, timpul afară e prea rece pentru / tine. trupul tău e mult mai subţire decît. // trupul tău abia dacă poate duce ființa minimă / prin care timpul suflă abia auzit"; „își sărbătoreşte ziua. e fericit. pe / masă lumînări, farfurii pahare. / e fericit. are treizeci de ani de / moarte de la naștere încoace"... Lumea e o *casă* cu pereți nesfîrşiţi şi cu *pod* în care ar trebui să se afle „proprietarul" divin (*„eu sînt proprietarul zice locuiesc numai în pod,* / eu nu cobor niciodată, nu aveți cum mă vedea"); unii dintre „locatari" îl simt pe Dumnezeu, alții văd în locul Lui „o biată păpuşă ferfenițită" (imagine reluată în *porcec*: „o păpuşă din gumă ferfenițită"). Şi dacă El este inexistent, sau absent, atunci totul este permis: *„doar tatăl este absent, ne putem permite orice"*.

În al doilea volum, imaginea aceasta a casei (spațiu închis cu care poetul echivalează spațiul deschis al lumii întregi) revine, cu lumini şi mai ales cu umbre noi. În întunericul „putred și gras" al pivniței (ce trimite cu gîndul la subterana dostoievskiană), eroul se roagă, „cutremurat de oroare", unui Dumnezeu în care de fapt nu crede: *„nu mă pot ruga decît cutremurat de oroare. pentru asta* / mă ascund şi acum în pivniță, în întunericul ei putred şi gras / (...) cutremurat de oroare, mă rog în pivniță cu genunchii apăsați./ jumătate sînt jos, sugrumat sub genunchi, aşa cred, / jumătate sînt deasupra, singur cu mine". E aici o bună ilustrare a acelei „transcendențe goale" de care vorbeşte Hugo Friedrich în *Structura liricii moderne*, o categorie negativă modelatoare pentru universul poetului „nouăzecist". Pînă la urmă, cum se va vedea mai clar în *pantelimon 113 bis*, amoralismul omului din subterană e o referință ambiguă. Eroul lui Ioan Es. Pop nu vorbeşte şi acționează dincolo de bine şi de rău, ci trăieşte intens şi lucid răul, îl parcurge pe toată „întinderea" lui, cu o voluptate blasfemiatorie dusă la paroxism, pentru a se căi apoi (ca alte personaje dostoievskiene!) în chipul cel mai sincer: „viața mea a mers prost, dar nu mă cred / un om pedepsit, ci mai degrabă / doar nepedepsit îndeajuns. / şi cred că n-am rîvnit prea mult cînd am visat / că voi îmbrăca o sutană şi voi face sub ea / tot răul din lume, // un soi de popă în pîntecele căruia / dospesc alcooluri vrăjmaşe, / popă cu ochi de bou, mare şi alunecos, / care se scurge după femeia altuia, / şi în timp ce predică suduie de mama focului, // se întoarce din nou sub pod, / își îmbracă zdrențele de toată săptămîna, / cade în genunchi şi hohoteşte, / ştiind că nimeni nu poate fi iertat". Parfumul greu, modernist, pe care îl exală florile răului poate fi simțit în mai toate versurile celui de-al treilea volum, în care zilele sînt „sumbre, cu soare prea mult", sorii: „grei şi denşi", „canceroşi", iar lumile - „livide". Copilul „putrezeşte în leagăn", patul sub el supurează. Răul „gras și gros" dă putere, el e „adevărul şi viața", iar „cel ce se roagă e bine să se roage noaptea / cînd oroarea e densă". Deghizat într-unele din personajele sale, poetul ar putea spune, o dată cu ele: „Noi am izbutit să schimbăm semnul nefericirii şi al nenorocului şi să-l întoarcem în folosul nostru. Nimicul, neîncrederea, neputința au devenit treptele creşterii noastre-n descreştere. Aşa se petrece inițierea noastră...". Răul e mai expresiv, artistic, decît Binele, întunericul e mai dens decît lumina, un blestem dă efecte literare mai pregnante decît o binecuvîntare.

Poezia îşi trage sevele din partea întunecată a lumii şi a Fiinţei. Realitatea, de obicei mizerabilă sub aspect fizic şi moral, este un catalizator al imaginaţiei (care, la Ioan Es. Pop, stă cu capul în jos şi cu aripile strînse, ca un liliac), al „îndrăznelii" de a produce şi a lega imagini şocante. Nu întîlnim însă aici un macabru decorativ şi pitoresc, ori o exprimare a răului prin imagini convenţionale. Marele talent al poetului se vede şi din felul în care face să apară, în universul liric, urîtul. Acesta e „impur", amestecat cu frumosul şi totodată masiv, urnindu-se „greoi" dintr-un volum în altul, dinspre *olteţului 15, camera 305* din *ieudul fără ieşire*, înspre scena mai largă din *pantelimon 113 bis*. *Muzeul lăuntric* stîrneşte groaza mai mult decît lumea înconjurătoare, oricît de terifiantă, prin faptul că o „personalizează". Liricul iese la Ioan Es. Pop (ca şi la ceilalţi doi ocupanţi ai podiumului poetic „nouăzecist" Cristian Popescu şi Daniel Bănulescu) dintr-un strat epic gros, plin de toate întîmplările, căutările şi dramele unor personaje. Suferinţa nu e impersonală, abstractizată, ca în versurile solarului Nichita Stănescu, ci *concretă*, bine înfiptă în carnea eroului liric. Poetul întoarce versurile şi imaginile pe toate feţele, cu o dexteritate de invidiat, pentru a prinde cît mai multe dintre nuanţele acestei nenorociri, ale dezastrului individual. Iată, în final, din volumul *ieudul fără ieşire*, o „trezire"/ „naştere" nedusă pînă la capăt, chinuitoare şi uimitoare: „*ies rar şi cînd ies pereţii tremură tot mai vlăguiţi* / după efortul expulziei. într-o zi / n-o să mai aibă destulă putere să-şi / împingă fătul afară de tot. // aici numai patul mai are puţină căldură umană. / şi eu dorm şi mă scufund în saltea şi ea mă / îmbucă tot mai de sus, de / umeri, de ceafă, de piept. // şi dorm acum pentru că mîine urmează / şi mîine să dorm şi în molusca pernei / nu mai contează dacă eu sînt eu sau eu // - salteaua se umflă şi mă scufundă încet în / întunericul ei dulce, fără speranţă, fără vedere, / se-nchide deasupra şi se lipeşte ca un plic la căldură, / placenta cearşafului abia mai îngăduie răsuflarea // şi mircea strigă trezeşte-te, dar eu nu-l mai aud / trezeşte-te, zice, dar eu nu. / la ce m-aş trezi şi cu ce-aş mai rămîne / dacă m-aş trezi în întregime?".

Nu cred că mai încape îndoială, Ioan Es. Pop este un mare poet contemporan.»

Daniel Cristea-Enache

(*Florile răului*, *Adevărul literar şi artistic*, nr. 627, 30 iulie 2002.)

1. 4. PORTRETE FĂCUTE DE COAUTORI

Ioan este hăituit.

Toată înțelegerea pe care a desprins-o din lume este că el s-a născut să fie o pradă şi trăieşte înnebunit de groază, ca, făcînd cine ştie ce mişcare greşită, lumea să nu-l şi perceapă ca o pradă.

De aceea, întregul comportament public al lui Ioan este disimulare. Toate vitezele sale psihice: aceea de împovărat, de disciplinat sau de sorbitor de palincă, făcînd spirite cu talia groasă, slujesc acestei protecții.

Poezia sa îl plimbă şi ea, cu o ferocitate liniştită, de colo pînă colo, între maxilare, dar este singura bestie sub dintele căreia Ioan nu se simte ca o pradă.

Există poeți foarte buni care scriu, o viață întreagă, foarte bine, dar nici o dată excepțional. Ca şi Cristi Popescu, Ioan Es. Pop face însă parte din categoria foarte puțin numeroasă a poeților care au scris şi capodopere.

(Daniel Bănulescu)

Portretul fizic al lui Ioan Es. Pop este lichid. Se distinge, în primul rînd, ficatul, învățat foarte mult cu groapa de la „Berbecul". Tuns la zero, de pe coperta *pantelimonului 113*, ne priveşte cu o scăfîrlie de drac fumător, în stare să amestece în fiecare zi berea cu vodca în aceeaşi halbă. El, Espopitul, ne bea pe toți ca pe o palincă adusă din Ieudul său baricadat, ca pe o băuturică, aşa cum ne bea şi băuturica pe noi; ne lipăie, ne simte în cerul gurii şi ne hăituieşte cu aroma... Are vergi roşii pe obraji şi ochii duşi în fundul altui cap decît al său. Cînd zîmbeşte, buzele-i tremură, iar fața se luminează de parcă dau gardienii cu reflectorul peste fişia păzită a unui lagăr. Are un fel al său de a-şi trece mîna prin cap, prin păr, sau capul prin mînă, sau părul... Şi, din cînd în cînd, te priveşte cu ochii lui de strigoi (nu degeaba i se spune lui - cognomen - Ioan X. Files) care-a ieşit din mormîntul de la Oltețului.

(Mihail Gălățanu)

Personajul liric al cărții de debut a lui Ioan Es. Pop (personaj compus dintr-un eu auctorial, un eu moral şi un eu ontologic) este o combinație bizară, profound tragică, între Mitică şi Iisus. Acest personaj, încumetîndu-se să pornească pe un drum al *imitației hristice*, nu reuşeşte să ajungă decît pînă la

stadiul unui Hristos intitulat *amicul*, un Hristos bețiv, colindînd o lume care-l obligă, din cauza decăderii ei, la o asemenea drămuire și îngustare a ființei sale. E vorba deci de un Iisus lumesc, fără cer, și de un Mitică metafizic, un Mitică îngeresc, amîndoi compunînd un ins sfîșiat, rupt în două.

(...) Spuneam la început că personajul liric al lui Ioan Es. Pop este format și dintr-un eu moral și dintr-un eu ontologic. Din această pespectivă, personajul poetic își asumă cele 40 de zile simbolice de post în pustia instaurată de lirismul său. Tragismul său este liniștit, calm și adîncit în sine. Este un tragism al aseității cu chip uman, brutal și neasumat întrupate: Iisus-Mitică, amicul bețiv.

(Cristian Popescu,
Metafora pustiei, Adevărul literar și artistic, 20 martie 1994)

Ion este exact cît Eminescu de înalt și doar cu un pic mai cărunt decît el. Este, în orice caz, cu vreun cap peste talia lui Bacovia. I-am visat o dată, pe toți trei, mergînd unul alături de altul pe o stradă din apropierea Cișmigiului. Ion era în dreapta, Mișu era în stînga, iar între ei, ca un semn de exclamare, Georgică. Ion vorbea tare, pentru că Bacovia era cu auzul la pămînt. Le povestea, în fine, ălora doi ceva despre un rîu de sînge care tot curge și nu se mai oprește, pe la poarta casei lui taică-su, din Maramureș. Mișu nu-l prea asculta, se uita mai mult după femei și tot șoptea așa, ca pentru sine: „Ce frumoasă și ce dulce e! Da' nice pe departe nu-i ca Veronica...". Și George cel subțirel și pricăjit, vai de făptura lui ușoară, cu capul întors către Ion: „Și sîngele ăla care spui tu că trece pe la tactu pe la poartă, e chiar roșu-roșu? Nu-i așa că are mai degrabă nuanțe violete? Nu-i sînge violet?" „Nu, domn' Georgică, e roșu-roșu. Ba cîteodată bate spre negru". „Măi Ionică, zicea Mișu, dacă-mi juri că nu mai înghiți cioburi de sticlă cînd te-nlănțuie inspirațiunea, te iau cu mine, la Maiorescu. Poate-i citești și lui vreun poem sau două, să-l dai gata, cum l-ai dat pe Iova, cu chestia aia teribilă pe care i-ai scris-o pe piele. Mergi cu mine, ce zici?" „Nu pot merge, domn' Mișu, că trebuie să plec neapărat acasă, să-l ajut pă taică-miu să mute pîrîul ăla de sînge cu un metru-doi mai la vale, că ni se dărîmă casa, și cine știe peste cîte rînduri de vieți eu și tot neamul meu vom mai avea bani să facem alta".

Cu Ion să nu te duci în garsoniera lui din Colentina, că-ți dă dintruna cea mai bună afinată din lume. Afinată, vreu să spun, dintr-aia reală. Făcută, adică, de el din fructe de afine reale, și nu închipuite. Mi-a și spus în ce piață să merg, în ce lună a anului, să cumpăr și eu, ca să-mi pot face singur provizii. E bucuros să-mi dea rețeta pe care el o știe de ani și ani. Și, în asemenea clipe de bucurie, ochii lui capătă o sticlire bizară, de-o melancolie molcomă, emoționantă. Alături, lîngă păharul înalt, cu licoare de afine, se află o sacoșă mare, unde se află strîns tot negrul de plumb azvîrlit prin gazete despre poezia lui. Mi-l dă mie, să i-l pun într-o carte de-a lui, pe care să i-o tipăresc vreodată. Am băut păharul cela pîn' la fund. Mare meșter este Ion în prepararea de afinată, căci am început

deodată să văd dublu. „Mă Ioane, i-am zis eu, gata inspirat şi luminat. Mă Ioane, tu ştii cum te văd eu acu' pe tine?" „Nu ştiu. De unde să ştiu, că şi eu băui o litră, nu văzuşi?" „Nu văzui. Da ştii cum te văd eu? Cu zece capete de Ioni Es. Pop. Ha, ha, ha! Cît de mult semeni acum cu poeziile tale, care, ca şi tine, au fiecare în parte cîte zece capete, cîte zece trupuri, cîte zece suflete. Ei, ce zici, îţi plăcu ce spusei?" „Păi îmi plăcu. Da' tot mai mult îmi place afinata asta. Mai îţi torn, ce zici?" „Mai!" „Aşa te vreau, că dac-o terminăm, om fi deştepţi şi-om face o licoare şi mai şi, direct din poeme. Că poemele bine coapte sînt mai ceva ca afinele. Mai ceva decît toate alcoolurile. Sînt numai moarte dublu şi quadruplu rafinată...".

Poezia lui Ioan Es. Pop este o revărsare tumultuoasă a thanaticului în cotidian, cu atît mai cutremurătoare cu cît mijloacele artei lui ţin de o blîndeţe ieşită din comun. În fapt, puterea miraculoasă a artei lui tocmai în asta constă: a spune cele mai atroce lucruri, cele mai atroce întîmplări cu vorbe şi verbe aşezate apăsat în matca bîndeţii şi a gravităţii extreme, exemplare. Rîsul, veselia, fericirea par extirpate pentru totdeauna din universul său liric. Moartea românească şi-a găsit în acest poet venit din nord un menestrel fără egal, original şi profund. Într-o zi oarecare, la apogeul gloriei sale literare, a rostit o replică de pomină - care nu va fi nicicînd uitată în istoriile literare care vor urma - cu voce fulger: „Dumnezeu s-a născut nouăzecist".

(Nicolae Ţone)

Ioan Es. Pop umblă prin lume îmbrăcat într-o piele de ţăran moroşan plecat, într-o vară, la lucru, la Bucureşti - oraşul tuturor imposibilităţilor. Pop n-a apucat a le exersa pe toate, de aceea încă nu se întoarce acasă. Campion absolut al locuinţelor provizorii, Pop îşi locuieşte acum cărţile. Casa lui de hîrtie sporeşte, încăpere după încăpere, text după text, text după încăpere. Din casa aceasta a lui n-o să-l mai dea nimeni afară, cum s-a întîmplat să tot fie alungat din casele celelalte, din ciment şi cărămidă. Draniţă o să-i trimită ai lui, din Maramureş şi, la vremea potrivită, o să bată şi acoperiş casei lui de hîrtie. O să-i pună uşi din cîte-o copertă şi ferestre o să-i pună din poeme care vor căta înspre nord. Va pune horincă şi slană pe masă şi îşi va pofti, laolaltă, prietenii şi îngerii. Asta va fi într-o noapte. La cîntatul cocoşilor, casa cea de hîrtie a Popului se va strînge, cu îngeri cu tot, şi se va aşeza cuminte, pe rafturile bibliotecilor din casele cele de cărămidă ale oamenilor.

Lucian Vasilescu

1. 5. POLUL MINUS ŞI POLUL PLUS AL RECEPTĂRII CRITICE

1. 5. 1. MINUS

«Asistăm la un nezăgăzuit triumf al mediocrităţii şi în literatură. Tot mai mulţi iluştri mîzgălitori de hîrtie nu mai ştiu cum să-şi vîndă maculatura încît te trag de mînecă să ţi-o dea gratuit. Azi ce mai contează. Totul este să fii cît mai înfigăreţ şi atunci triumful îţi este asigurat, şi dacă nu ai bilă este suficient să ai pilă. Atunci totul este rezolvat.

Ioan Es. Pop, răsplătit şi cu funcţii literare, poate pentru sfidarea bunului gust şi ponegrirea literelor sacre, şi-a ştiut selecta pilele. Cînd ai în spate pe preşedintele Uniunii Scriitorilor, ce îţi mai trebuie decît să culegi laurii victoriei în literatură? Prin astfel de pile „Ieudul fără ieşire" a fost publicată la „Cartea românească" pe hîrtie bună în condiţii grafice bune, fără ca redactorul de carte să aibă curajul să se treacă cu numele în caseta tipografică. Ce şi-o fi zis, dacă tot e maculatură curată, s-o dăm anonimă, vorba lui Conu Iancu. În visele lui frumoase, autorul crede că în dreptul unor inepţii în proză, o adevărată beţie de cuvinte, pe care nu ştiu cine ar avea răbdarea de oţel să o rumege pînă la sfîrşit, poate sta denumirea de poezie. Are dreptate cînd zice „eu sînt nimicul", nimicul care scrie şi ştie obţine premii. Cu pile, în democraţie, se poate orice. A obţinut un premiu la Sighet la Festivalul de poezie, unde preşedinte de juriu a fost Ulici, a pupat şi Premiul Uniunii Scriitorilor, unde preşedinte este tot L. Ulici. Deci l-a cuprins Dumnezeu cu ambele mîini, pilele şi Dumnezeu cu ele. Dar să dăm un citat şi să ne ierte cititorul pentru răbdare: „cînd sînt fericit - şi asta mi se întîmplă tot mai des acum din an în paşte - elementele tînjesc în trup să se împace iarăşi pentru o noapte: / fierul isaiia dănţuieşte, magneziul petru scapără / reci aureole negre-n sus / acolo unde singur se înalţă în vînăt giulgiu fosforul iisus". O sfidare nu numai a credinţei şi literaturii, dar şi a normelor sacre ale scrisului, căci el ne arată că trebuie să scriem numele proprii cu literă mică, nu mai avem nevoie de puncte, de virgulă, începem şi fraze cu literă mică etc. Un scriitor „de calibru" îşi poate permite orice, inclusiv să facă literatura de rîs, să o sfideze prin premii şi para premii. Dar mai grav este un alt aspect. Cartea este o crasă batjocură la adresa unui sat maramureşean cu o rezonanţă aparte în cultura şi civilizaţia românească, Ieudul, unde se poate ajunge şi pe cărările de început

ale limbii române, dacă avem în vedere că acolo s-a descoperit celebrul *Sbornic de la Ieud*, de care nu ştiu dacă poetul şcolit la Sorbona de la Baia Mare ştia prea multe.

Pentru Ioan Es. Pop, care a activat vreo patru ani la Ieud, unde dascălii l-au primit cu multă căldură şi ajutat, ba şi protejat, acest sat este un lagăr, o închisoare „fără ieşire": „ieudul nu are nici o ieşire. e un lagăr. batem în uşi să ne deschidă, să ne lase să ieşim, dar cei de dincolo nu ne aud şi bat şi ei în uşi, să deschidem să iasă". La Ieud, „poetul" este un exilat fără „scăpare", „aveţi grijă ce spuneţi, tot ce spuneţi este în defavoarea voastră, aici este Ieudul. Oriunde aţi fugi este Ieudul". Straşnic de batjocoritoare aceste versuri şi altele, care ponegresc acest sat sacru, în care „marele poet protestatar" se simte un ratat inutil: „l-am rugat pe mircea, i-am zis mircea zideşte o dată fereastra asta, aici nu stă nimeni".

Dacă Ioan Es. Pop ar fi ştiut sfinţi un pic locul, cum au făcut-o atîţia dascăli, nu se simţea un exilat, nici un ratat la Ieud, nu ar fi fost cazul să se considere un ratat al mediului, o victimă a mediului şi a satului, un vitregit al soartei. Că lui Ioan Es. Pop nu i-a plăcut să muncească la Ieud, că a lipsit de la şcoală şi totuşi a fost protejat de colegi, a uitat să scrie.

În volum, ca o ironie a soartei, biografia lui este complexă. „Şi tacuises filosofus mansises", spune o vorbă a latinului. El suferă de frig la Ieud în acelaşi context de victimă a satului: „am stat amîndoi atunci o iarnă în apartament fără lemne / am dormit la minus 17 grade". Asta pentru că nu a mers primarul să-i facă foc în locul lui, care venind beat, de multe ori, se culca fără să apuce să-şi mai facă foc, căci beţiile cu prietenul lui, răposatul Mircea Zubaşcu, se ţineau lanţ, celui din urmă fiindu-i desfăcut şi contractul de muncă.

Dînd dovadă de sinceritate, nu trece cu vederea acele chefuri cu prietenul lui, nici asemuirea dintre cei doi, care se potriveau la pahar, că doar cine nu se aseamănă nu se adună. Versurile sînt sugestive: „am zis tu eşti mircea? a zis da-mpărate / am zis nu eşti tu hai să bem un coniac să ne încălzim / am beut o bere a fost prima descoperire, / a zis semănăm, altfel n-am bea bere amîndoi, / am zis semănăm". Cei doi semănau la beţii şi lipsuri de la şcoală. Plictisul îl omora de viu pe „poet": „cîte luni n-a fost doar zi şi noapte". Şi asta pentru că nu s-a omorît să aibă o pasiune, să se ocupe de folclor, de o formaţie artistică, prin care să valorifice valorile perene ale minunatului folclor de acolo. Atunci poate nu murea de plictiseală şi pentru el Ieudul nu era un lagăr, o închisoare. Cunosc şi dascăli care au stat vremelnic la Ieud, dar toţi păstrează cu pietate amintirea satului-muzeu, leagăn al limbii române, amintirea oamenilor minunaţi care sînt maramureşenii. Nici pentru Ioan Es. Pop, care la Ieud n-a fost închis, nici pus în lanţuri, „ieudul n-a fost lagăr, fără margini şi fără ieşire". Ioan Es. Pop n-a fost torturat, cum zice, cu ore de metodică şi studiu individual, ci a plecat cînd a vrut şi unde a vrut, însă una este realitatea cu cartea şi alta situaţia reală.

Acum dascălii şi cetăţenii Ieudului, consternaţi de cele scrise, ne-au declarat: Ieudul, comuna noastră fruntaşă, a fost ponegrită de către un slujbaş pe care l-am ajutat şi protejat. Ieudul n-a fost un lagăr al dascălilor. Ieudul a fost satul care a dat monumente de limbă şi intelectuali de frunte pentru neam şi ţară. Alta este realitatea din carte şi alta viaţa satului ieudean. Faţă de căldura, de dragostea şi ajutorul de care s-a bucurat în şcoală şi în sat el a răspuns cu „Ieudul fără ieşire". Păcat. E ca şi cum unui cîine credincios care te apără bine îi dai cu piciorul în spate. Acest sat şi aceşti oameni nu merită ponegriri de acest gen. Merită însă cartea oprobriul opiniei publice şi autorul la fel. Acum dacă ar veni pe la Ieud, nu ar ieşi bine din sat. Acum într-adevăr Ieudul ar fi pentru el „fără ieşire". »

(Prof. IOAN BACIU, *Triumful mediocrităţii, Adevărul literar şi artistic*, nr. 296, 26 noiembrie 1995, pag. 2)

(1. 4. 2) PLUS:

Sub titlul editorialului meu de astăzi, profesorul Ioan Baciu din Ieud a publicat, cu aproape două luni în urmă, în *Adevărul literar* şi *artistic* (26 noiembrie 1995), o scrisoare asupra căreia merită să stăruim. O fac cu întîrziere, din pricina „obligaţiilor" de la care nu m-am putut sustrage pînă acum în această rubrică. În scrisoare, este vorba despre cartea de poezie a lui Ioan Es. Pop, *ieudul fără ieşire*. Pronunţîndu-se negativ despre carte („maculatură curată"), nu de ea se ocupă în fond profesorul maramureşan, ci de autor, fost dascăl el însuşi la Ieud mai demult. Supărarea d-lui Baciu provine din felul în care Ioan Es. Pop înfăţişează satul maramureşan (versurile sale ar conţine „o crasă batjocură" la adresa Ieudului), în pofida faptului că a fost „primit cu multă căldură şi ajutat" de localnici, care nu i-au dat nici un motiv să se considere „exilat" ori „vitregit al soartei", ci dimpotrivă. Dar poetul n-a ştiut „a sfinţi un pic locul" şi s-a ţinut de beţii, cînd ar fi putut „să se ocupe de folclor, de o formaţie artistică", îndeletniciri care nu i-ar fi lăsat timp pentru „plictiseala" enormă prezentă în poeziile sale.

Trec peste alte mustrări pe care profesorul Baciu le face poetului, ca să relev două probleme. Cea dintîi este un mod de a citi. Nu ştiu ce disciplină predă dl. Baciu. Îl bănuiesc a fi dascăl de limba şi literatura română. Modul în care d-sa citeşte poezia lui Ioan Es. Pop este pe cît de inadecvat, pe atît de banalizat. Generaţii întregi de profesori l-au citit în acest fel pe Arghezi. (Nu pierd măsura lucrurilor, comparîndu-l pe Ioan Es. Pop cu poetul *Testamentului*, deşi aş vrea să precizez în paranteză că mie versurile din *ieudul fără ieşire* mi se par valoroase şi originale). Este vorba de o lectură à *la lettre*, prin care i se ia poeziei tocmai dreptul ei fundamental la miracol. În poezie miracolul constă în a inventa un Ieud care să aparţină în exclusivitate poetului,

chiar dacă dl. Baciu are (greşita!) impresie de a trăi în acelaşi sat. Tot aşa *Ponticele* lui Ovidiu nu descriu oraşul de pe ţărmul Mării Negre pe care-l cunoşteau localnicii sau soldaţii din garnizoana romană, ci un cu totul altul, construit de fantezia înfrigurată şi mondenă a unui meridional lipsit cu brutalitate de soarele său. A doua problemă este de natură morală. Dl. Baciu crede că poezia lui Ioan Es. Pop huleşte Ieudul şi monumentele sale culturale. Această mentalitate e la fel de răspîndită, din păcate, ca şi felul de a citi poezia pe care ni-l sugerează scrisoarea profesorului din Maramureş. Nu este Ioan Es. Pop primul poet „alungat" dintr-o cetate care nu se recunoaşte în oglinda poeziei sale. Deducem din scrisoare că Ieudul s-ar cuveni lăudat pentru trecutul său, în care se află şi una din primele cărţi ale limbii române. N-am nimic împotrivă, dar nu e rostul poeziei să laude astfel de merite, după cum, orice ar spune, ea nu poate fi învinuită că huleşte. Dl. Baciu ştie, probabil, unde a condus atitudinea encomiastică în poezie. Îi recomand graţioasele ode ale lui Păunescu.

Revoltătoare, în scrisoare, este ameninţarea finală, care s-ar dori un corolar al observaţiilor de pînă acolo: „Acum, dacă ar veni pe la Ieud, (Ioan Es. Pop) nu ar mai ieşi din sat. Acum într-adevăr Ieudul ar fi pentru el fără ieşire". Ce înseamnă asta, dle Baciu? Toate frumoasele dv. consideraţii despre limba, cultura şi nobleţea Maramureşului să fi fost vorbe în vînt? În numele cui (să nu-i amestecăm, totuşi, în discuţie pe dascălii pe care dv. îi invocaţi într-un stil deseori folosit prin anii '50, în ziare, ca să fie speriat duşmanul de clasă) îl goniţi pe poet din cetate ameninţîndu-l cu moartea? Dacă există un triumf al mediocrităţii, cum spuneţi, acela nu este al poetului, ci, vai, al dv., dle profesor, cu felul dv. de a citi literatura şi de a-l condamna pe poet.

(NICOLAE MANOLESCU, *Triumful mediocrităţii*, *România literară*, nr. 2, ianuarie 1996)

1. 6. CONFESIONAL

IADUL SALVATOR

În 1992, revista Contemporanul mi-a cerut un răspuns la întrebarea: „În ce măsură poezia este pentru tine un iad salvator?”. Ca orice întrebare care provoacă mai degrabă la confesiune, la replică metaforică, nici aceasta nu aşteaptă un răspuns exact sau, mai bine zis, nu permite un asemenea răspuns. Întîi pentru că sînt puse în ecuaţie trei necunoscute nematematice: poezia (ce e poezia?), tu (cine sînt eu?) şi iadul (cine, ce, unde, cînd, cum este iadul?). Apoi pentru că, orice răspuns aş da, el ar părea plauzibil - inclusiv lipsa de răspuns.

Întîi despre iad: sintagma „iad salvator” a fost aplicată textelor mele de către o distinsă poetă care făcea astfel trimitere la ciclul şi volumul *ieudul fără ieşire*, prin asocierea, atît de surprinzătoare pentru mine în acel moment, dintre termenii Ieud şi Iad. Nu mi-a displăcut acest lucru - se născuse un teren de speculaţie foarte generos. Ieudul-Iad convenea foarte bine imaginii mele despre lume. Trebuie să spun însă că Ieudul, ca şi strada Olteţului 15 sau Pantelimon 113 bis sau Năneşti sînt, în ciuda trimiterii lor foarte exacte la un spaţiu real, nişte adrese imaginare. Nimic sau foarte puţin din ce pare să se fi întîmplat acolo s-a şi întîmplat, puţine coordonate sugerate de text se suprapun peste cele geografice, personajele - de la Mircea şi Dumitru doctorul, la Hans, Zoli & Co. - vor putea fi doar vag recunoscute în cele care poartă aceste nume în viaţa civilă. Şi locurile, şi situaţiile, şi făpturile sînt în proporţie de 90% interioare, iar dacă par demonizate, asta se întîmplă numai din vina celui care le-a scris şi care s-a scris prin ele.

Şi cu aceasta am atacat a doua necunoscută a ecuaţiei, care este „tu”, în cazul de faţă autorul. Ei, bine, aici întunericul e şi mai dens - şi asta nu numai pentru că eu şi autorul nu sîntem una, ci şi pentru că, de cele mai multe ori, în poezie mai ales, autorul nu este autorul, el este doar instrumentul cu care altcineva scrie, prin care altcineva suflă.

Cît priveşte poezia, ea este făcută dintr-o substanţă cu inteligenţă proprie, care n-are nevoie de surplusul acelui fel de energie trează pe care o numim în genere inteligenţă. Inteligenţii puri nu ajung poeţi decît prin excepţie, pentru că, în general, inteligenţa pe care o posedă îşi este sieşi suficientă ca formă de mîntuire. Poezia nu e nici expresia damnării pure: am cunoscut damnaţi care n-au fost niciodată ispitiţi să-şi exprime damnarea

prin poezie; ştiu şi artişti damnaţi a căror artă nu s-a ridicat la înălţimea damnării lor; şi am cunoscut creaţii damnate, în sensul intensităţii, ai căror autori erau - sau deveniseră - profund senini. Singurul lucru cert între aceste negaţii care apropie poezia de Dumnezeu, absenţa pură, este că autorul de poezie nu lucrează cu fericirea.

Scriam altundeva că poezia s-a născut o dată cu rugăciunea şi că ele au fost multă vreme unul şi acelaşi lucru, pînă cînd poezia n-a mai fost de acord doar să se roage, ci a început să exprime îndoieli, spaime, să cîrtească şi să înjure. Şi în aceste ultime ipostaze, ea a rămas totuşi, fundamental, rugăciune, chiar dacă adesea o rugăciune neagră, de antracit. Dar în orice chip ar apărea ea, chiar ca rugăciune pe dos, poezia este sau e visată ca mîntuitoare, fie şi pentru un singur om, care este autorul ei.

I. 7. ANCHETA SOCIALĂ

Cine este Ioan Es. Pop?
Ce părere aveți despre Ioan Es. Pop?

Un fin realist, pictor al realității generației sale, poezia sa trăind în carnea culturii după niște tipare pe care și le impune sieși și celor care îl citesc. Regret că nu l-am citit îndeajuns.

Un uriaș cu suflet sfios de copil, al cărui bun simț nu are nimic comun cu lumea crudă în care trăim; un tip care încă dă „bună ziua" cînd intră în sufletul cititorului.

(Mihai Cucu)

Pe vremea mea, Ioan Es. Pop era un alt fel de arestat la Ieud. Acum și-a mutat labirintul la București, deși nu înțeleg de ce are nevoie de o capitală. Oricum, talentul lui se revarsă pe dinafară, chiar dacă duhul i se înghesuie într-o sticlă...

(Ovidiu Pecican)

Îmi place cum, dintre tendințe și mode, vocea lui Ioan Es. Pop răzbate aparte. Sînt multe de spus despre poezia lui, dar remarc mai ales „tonusul" asigurat de aceasta liricii actuale. Dar și cel asigurat de poet în publicistica literară actuală.

(Olimpiu Nușfelean)

Am scris despre *ieudul fără ieșire*. Nu știu dacă Ioan Es. Pop știe. Îi citesc în continuare cărțile, poemele publicate în revistele literare etc. Poet important al generației '90, poet important al literaturii române.

(Ioan Pintea)

Nu îl cunosc.

(Marian Mierlă)

Nu îl cunosc.

(Daniela Giurculescu)

Ioan Es. Pop este autorul cîtorva dintre cele mai frumoase versuri pe care le-am citit vreodată: „Ca o amară mare pasăre marină...” şi, de fapt, tot poemul. Şi mult mai multe.

(Mihaela Pascu)

Este un poet. Bun. Foarte bun. Drumul lui se întinde de la *porcec* la *Pod...* - şi mai departe. Premii? Le-a luat pe toate. Şi bine a făcut. Că le merită.

Acest individ are caracter. Poetul, dacă nu are caracter, nu-şi merită numele de poet. Îl iubesc pe Ioan Es. Pop şi-l respect pentru poezia pe care o scrie.

(Radu Cange)

Ce să spun despre Ioan Es. Pop? Că este un poet excepţional? S-a mai spus. Că este robit poeziei? S-a mai spus. Că este ardelean? Se ştie. Îi doresc cît mai multe cărţi geniale!

(Iolanda Malamen)

Am văzut un înger! Da, un înger, nu un apostol: IOAN.

(Silvia Codreanu)

Ioan Es. Pop? - lectură obligatorie!!!

(Gabriela Vrînceanu-Firea)

Afinitate nordică. Face din Maramureş o geografie de constelaţie. Păcat că face aproape la fel şi din alte topografii.

(Radu Sergiu Ruba)

Pe Ioan Es. Pop l-am văzut la Potop. Se ascunsese în arcă şi astfel ne-am ales cu o descriere a Potopului pe dinlăuntru...

(Adrian Alui Gheorghe)

În orice preot stă ascuns un eretic, în orice poet stă ascuns un preot. Rezultă oare că orice poet este un eretic? Ioan Es. Pop să fie excepţia de la regulă?

(Vlad Popescu)

...una dintre surprizele amorurilor imposibile: n-am crezut niciodată că domnul Ieud şi madame Romainmôtier pot face copii...

(Nora Iuga)

Poetul care abia a citit la Festivalul de la Struga.

(Lidija Dimkovska)

Pentru mine, Ioan Es. Pop este autorul cărţii *Ieudul fără ieşire* şi unul dintre cei mai blajini oameni pe care i-am cunoscut.

(Constantin Virgil Bănescu)

Ioan Es. Pop a debutat în forţă cu i*eudul fără ieşire*. „O carte de versuri densă şi stranie, cum n-au mai apărut de mult la noi. Ea va sta pe masa de lucru a criticilor literari ca o bucată de meteorit" - spunea criticul literar Alex. Ştefănescu şi nu s-a înşelat deloc. Vocea poetică originală şi puterea de concentrare pe existenţial fac din Ioan Es. Pop un poet inconfundabil. Odată cu volumul *Petrecere de pietoni*, discursul lui se modifică într-o oarecare măsură.

La ora actulă, Ioan Es. Pop cred că e poetul cel mai cunoscut la noi şi mi se pare preţuit la adevărata sa valoare. Peste sensibilitatea lui fără seamăn nimeni nu a putut trece făcîndu-se a nu o observa. Alături de Cristian Popescu şi Daniel Bănulescu, Ioan Es. Pop este unul dintre cei mai importanţi poeţi care au debutat după 1990.

(Niculina Oprea)

Pe Ioan Es. Pop l-am cunoscut. O dată, la Muzeul Literaturii Române (cînd nu ne-am vorbit) şi a doua oară la un tîrg de carte la Constanţa (unde ne-am vorbit, dar cam fără chef, întrucît lui îi era rău de la stomac).

Ioan Es. Pop este un poet.

(Ştefan Caraman)

Pantelimon 113 bis şi antologia *Podul*, pe care le-am cumpărat de la chioşcul MLR abia prin 2001, mi-au îndepărtat brusc şi definitiv senzaţia că mă învîrt în cerc citind, atît cît am citit, reviste literare şi antologii consistente, zic eu, de poezie contemporană. Nu ştiu de unde vine forţa lui. Este, cu siguranţă, un vizionar. Era să zic şi un clar-văzător. Poate chiar este întru totul. Nu ştiu cum vede el prin-timp, printre-timp, dar timpul rămîne mereu în urma lui. Nu ştiu de unde vine forţa lui. E drept, toată lumea plînge la unison după *iedul fără ieşire*. Sigur, publicul - chiar publicul avizat - e întotdeauna în urma autorului, gîfîie zgomotos sau mai discret încercînd să meargă pe urmele lui, dînd tîrcoale infernului lui fără de ieşire.

M-am tot întrebat dacă este cazul să văd textele lui Ioan Es. Pop ca pe nişte şiruri nesmintite de blasfemii. Imne de slavă nu sînt cu siguranţă. Dar scrisul lui e tămăduitor. E piatră de hotar într-o lume în care toate celelalte repere sînt în disoluţie. Receptarea poeziei lui ţine, cel mult, de înteţirea loviturilor destinului fiecăruia. Ce pregătire literară credeţi că i-ar trebui cuiva ca să înţeleagă ce spune aici Ioan Es. Pop: „de aici încolo nu mai poate fi vorba de fericire şi nefericire, / ci de înaintat. (...) / înaintaţi. acolo unde mergeţi / soarele e proaspăt şi tînăr, iar despre moarte / încă nu s-a pomenit. // ardeţi. mersul e înapoiere. nu vă uitaţi / unii la alţii, răul şi binele au dispărut. / sînteţi posesorii unicei cutremurări / pentru care colateralul merita să apară. // înteţiţi-vă. dacă nu veţi ajunge / veţi avea măcar parte de o moarte îngăduitoare / care n-are nimic de-a face cu dispariţia".

(Eugenia Ţarălungă)

Ioan Es. Pop e unul din poeţii contemporani care chiar îmi plac.

Mihai Vaculovski

Ioan Es. Pop - un poet la care revin aproape la fel de des ca la Trakl. *Ieudul* a făcut posibilă ieşirea mea la lumină / întuneric. Cu un poem de Ioan Es. Pop am cucerit-o pe iubita mea (care îl şi ştie pe de rost...).

Dan Coman

Ioan Es. Pop este poetul care, avînd, totuşi, spirit de echipă, are şi „viclenia" de a se insinua încet şi sigur, pe de lături, pe dedesubt, pe deasupra şi prin preajmă, cu setea unui individ ce-şi exhibă prin ascundere complexele incredibile ale celui care ştie că relativitatea impusă de orice activitate creatoare (scrisul, să presupunem) este numai o faţă a medaliei metafizice, ţinută în buzunarul pantalonilor săi decenţi.

De fapt, Ioan Es. Pop ştie cel mai bine să-şi povestească metafora, „lucru" început de Cristian Popescu, şi să-şi dilate discursul poetic, în vederea receptării poveştii despre care vorbeam şi, în timpul activităţii lui de o încetineală obsesivă, îşi introduce ştiinţific, în vers (în frază, de fapt), adică în text, o expresivitate ce se acumulează o dată cu trecerea timpului şi apare ca fiind o singură viziune în care coexistă dorinţa lui de a trăi şi de a muri într-o simbioză perfectă.

Astfel încît Ioan Es. Pop reuşeşte să scrie o poezie exclusiv a nimicniciei vieţii (rezultată, în mod aritmetic, din adunarea vieţii şi a morţii), ce devine de o relativitate ce nu se mai poate desfăşura, căci stă nemişcată pe o insulă furibundă în mijlocul unui ocean infinit.

(Angela Marinescu)

1. 8. ROMAN DE PRESĂ

(reacţii şi referinţe critice)

«Zugrav de singurătăţi dospite în ligheanul social şi lampadofor al promiscuităţii, Ioan Es. Pop este în *ieudul fără ieşire* (Ed. Cartea românească) poate cea mai rezonantă - în registru grav - voce lirică a nouăzeciştilor. Poezia lui nu-i doar o chestiune de talent, fie el şi mare, e o chestiune de ontologie aplicată (dacă pot spune aşa) şi, totodată, de etică noneuclidiană (nimic mai nesuferit poetului decît morala întîlnirii la infinit a liniilor paralele). Sursa lirismului său e viaţa trăită (şi nu considerată) ca naufragiu cu potenţial de alienare înspăimîntător, iar etica atitudinii sale lirice e asumarea naufragiului şi spaimei pentru a le revoca într-o viziune dramatic-lirică, homeopatic funcţională. Fie că este Ieudul, satul maramureşean cel „fără margini şi fără ieşire", fie că este căminul muncitoresc din *Olteţului 15, camera 305*, fie că e o zi, aceeaşi, 12 octombrie, din ani diferiţi, fie că e un loc acelaşi, cele patru paturi din casa/viaţa fiecăruia, ca o fabulă a regnului, poetul e mereu într-o aglomerată singurătate, promiscuă şi curată în acelaşi timp, zgomotoasă şi mută, pe care o descrie în imagini amănunţitoare, pe cît de expresive pe atît de neliniştitoare în ciuda aparenţei de discurs dezafectat, chiar apatic. Ioan Es. Pop este unicul subiect reflexiv din poemele sale, dar - prin asumarea lirică de care vorbeam mai devreme - se oglindeşte pe sine categorial, ceea ce sporeşte finalmente la lectura textelor impresia de unu-multiplu. (...) Structura tematică a textelor *din ieudul fără ieşire* face irelevantă citarea fragmentară, capitolele ce compun un poem sau altul avînd, ce-i drept, o anumită autonomie semantică, însă înţelesul poetic adevărat e dat de poemul integral. Să mai citez totuşi un scurt capitol, tot din poemul titular: „Ne trezim într-o zi vii şi nu ştim ce-i cu noi / şi zicem la ce şi ei zic mîine-poimîine aveţi / prima întîmpinare, trebuie să vă pregătiţi să vorbiţi / aveţi grijă ce spuneţi, tot ce spuneţi este / în / defavoarea voastră, aici este ieudul oriunde aţi / fugi este ieudul". Apariţia cărţii de debut a lui Ioan Es. Pop e o întîmplare fastă în poezia română de azi.»

(LAURENŢIU ULICI - *Scriitori tineri*, IV, *România liberă*, nr. 1243, 29 aprilie 1994)

«*Ieudul fără ieşire* [este], în poezie, expresia participării celei mai elocvente la procesul absorbţiei victimelor în „găurile negre", „fără ieşire" practicate pe întreg întinsul ţării în ultimul deceniu al dictaturii.

(CORNEL REGMAN - *Ieudul fără ieşire*, *Jurnalul literar*, nr. 33-38, octombrie-noiembrie 1994)

«Părînd pierdut în țesătura lumii, lirismul lui Ioan Es. Pop se alimentează energic din zonele obscure ale biografiei. Atenția la lume - înțeleasă ca exterioritate - e totuși minimă, durează doar atît cît să se deblocheze apetitul viziunii. Poetul dă impresia că trăiește în realitatea imediată ca într-o stație blocată de anodin și marasm. Ajunge însă un singur detaliu al acesteia pentru ca imaginarul să se deblocheze, aducînd limbajul în straturile întunecate ale ființei și aducîndu-l încărcat de spaime, terori și voluptăți stranii. Irepresibil destinat să vorbească despre cele matriciale, poemul lui Ioan Es. Pop înregistrează și suferința provocată de întîlnirea lor cu timpul. Apetitul simbolic obscur al imaginarului său e stăpînit pînă la redundanță de figurări ale placentei. Nimerit într-o istorie cu energiile mitice atrofiate, poemul său se dedă celor originare.»

(AUREL PANTEA, *O altă cădere în timp*, *Vatra*, nr. 282, septembrie 1994)

«Acum vreo șaizeci de ani, Madridul era, pentru Dámaso Alonso, „un oraș cu peste un milion de cadavre" în mijlocul cărora poetul simțea cum „îi putrezește, lent, sufletul". Ce era pe atunci Madridul a devenit azi pentru Ioan Es. Pop, Bucureștiul (...). E clar că Ioan Es. Pop umblă, cum poate, prin împărăția morții și că se străduiește să facă, mai colocvial, mai cinic-jovial, reportajul unei apocalipse.

(...) Teologia personală a lui Ioan Es. Pop (...) mizează pe un Dumnezeu terifiant, pe un Dumnezeu al condamnărilor, aprig și degrabă vărsătoriu de sînge, pe un Dumnezeu simțit în pedeapsă. Pentru că numai sub gheara acestuia poetul simte că trăiește, numai provocat prin șfichiuiri regăsește codul invocației și al rugăciunii. Dumnezeul îmburghezit, decăzut, e el însuși dat afară de această etică a intensității percepută numai ca spasme ispășitoare (...). Ioan Es. Pop își dorește, de fapt, un infern ca sancțiune transcendentă, pentru a-și putea murmura rugăciunea chiar de pe rugul damnării. În provocările sale e întotdeauna un sîmbure de fervoare, iar scriitura „negativistă" are mereu un indice devoțional. Numai că ambiția poetului (păcat al orgoliului, firește) e să se întîlnească cu Dumnezeu pe cruce, acolo unde suferința e suprema devoțiune. (...) Vocabularul lui Ioan Es. Pop se află acum în extensie apocaliptică, stimulată de dialectica recuperării și compensației: „bună seara. este zece și curînd veți ieși. / prin aerul rece de martie, sori canceroși / vă vor însoți tot timpul nopții / tîrîndu-se dintr-un apus în altul". Monografia garsonierei, ca spațiu bacovian, își adaugă capitole de sprijin, întinzînd angoasa peste lume în straturi fatale (...).»

(AL. CISTELECAN - *Monografia garsonierei*, *Cuvîntul*, nr. 2, febr. 2000)

«Ieudul lui Ioan Es. Pop e un fel de lume a nimănui, precum țara pustie a lui Eliot: „era cald e frig a zis era cald era întuneric dacă aș fi scobit cu unghia în carnea ei aș fi putut intra / a zis nu-ți scobi cu unghiile carnea nu-i cămașa e / carnea ta nu poți ieși". Această zbatere în carapacea propriei ființe, în închisoarea trupului produce un vertij interior la capătul căruia se întrezărește iluminarea, ieșirea din fenomenal, din corporalitatea efemeră. Viziunile grotești sînt un simbol al purificării.»

(RADU G. ȚEPOSU - *Cei care vin*, *Cuvîntul*, nr. 5, iunie 1995)

«Nu e greu să constatăm (...) că Ioan Es. Pop adoptă postura unui „poète maudit", poate cea mai radicală din acest punct de vedere din toate cîte s-au perindat prin lirica românească contemporană. Cum se ştie, „poetul blestemat" este cel care refuză conformismul social şi aşa-numita bunăcuviinţă literară în ceea ce priveşte alegerea cuvintelor şi expresiilor. Refuzul conformării la regulile sociale („amăgirea că a ajuns cît de cît undeva") de succes şi împlinire este categoric la Ioan Es. Pop. El se dovedeşte a fi unul din oamenii de la margine, unul dintre cei de acolo, din lumea cealaltă, unde domneşte nu dimineaţa ci noaptea, o noapte aburită de un soare închis şi greu.»

(DAN CRISTEA - Pantelimon 113 bis, Ramuri, nr. 2, februarie 2000*)*

«*Ieudul fără ieşire* asociază (...) şi perspectiva asupra limbajului, în cîteva dintre cele mai tensionate poeme. Impasul existenţial este şi o „fundătură a limbajului", iar suita de texte din partea a doua a ciclului ce dă titlul volumului îl circumscrie în termenii aceleiaşi extreme dificultăţi a „ieşirii" din elementaritatea nocturnă, viscerală, telurică, spre o expresie individualizată a eului. (...) La o asemenea intersecţie de sugestii, în care viaţa şi moartea, neantul şi vitalitatea elementară reprimată, fizicul şi metafizicul se întîlnesc, se situează şi suita de poeme *Viaţa de-o zi* şi, în final, *Banchetul*, - texte majore, antologice (...). E de recunoscut că asemenea versuri nu pot fi scrise de oricine şi că nu sînt prea mulţi poeţii în stare să transmită cu atîta forţă implicarea tragică a fiinţei în actul creator. (...) Ne aflăm pur şi simplu în faţa unui poet, despre care n-ar fi exclus să se spună, foarte curînd, că este un poet mare.»

(ION POP - Versuri din lumea fără ieşire, Vatra, nr. 2, 1998)

«În *ieudul fără ieşire*, Ioan Es. Pop explorează cu mijloace textualiste, dar într-un mod cu totul original mai întîi, un spaţiu închis, prin alunecarea inevitabilă către degradarea individuală şi abjecţie colectivă; parcă ne-am afla într-un azil de zi gorkian în care orice gest, orice act este posibil, cu condiţia să aparţină unei fiinţe umane, indiferent de gradul de alterare etică al acesteia. (...) Ceea ce se poate reţine sigur, citind textele, este faptul neîndoielnic că ne aflăm contemporani cu un poet important, poate chiar un mare poet, ce confirmă aşteptările...»

(MARIN MINCU - Ioan Es. Pop, în *Poeticitate romînească postbelică*, Ed. Pontica, 2000)

«„Aici viaţa se bea şi moartea se uită". Ori de cîte ori am ocazia îmi contrariez prietenii afirmînd că acesta este cel mai frumos vers din literatura română. (...) Obosit de propriul scris ca după o interminabilă naştere prin moarte, Ioan Es. Pop continuă să fie cel mai important poet român - ei, bine! - în viaţă.»

(DAN SILVIU BOERESCU - *Cel mai frumos vers din literatura română*, *Cuvîntul*, nr. 2, februarie 2001)

2. OPERA

2.1. ANTOLOGIE (I)

ieudul fără ieşire
(partea I)

1. la ieudul fără ieşire şi noi am, şi noi am fost cîndva.
şi sîntem şi acum şi o să fim şi mîine poimîine şi
în veci apa aceluiaşi rîu ne va scălda.

cîte luni n-a fost decît doar zi şi noapte
cîte luni nu l-am căutat peste tot?

trecătorule, fii cu luare aminte: spaţiul acolo
o coteşte brusc la stînga, capul reptilei se
rupe de trup, ghipsul grumazului plesneşte şi crapă. acel cap

singur pluteşte acum peste uscaturi şi ape
singur este acolo cel singur pe
corabia lui sebastian.
ci tu fii cu luare aminte: dacă aluneci acolo
nici o hartă n-are să-ţi mai fie de folos

zadarnic te vei zbate să afli ieşirea intrarea ieşirea
zadarnic vei zori să rupi linţoliul spaţiului
în care-ai lunecat. dincolo n-o să dai decît

de urma piciorului tău de dincoace.
fără margini este ieudul şi fără ieşire.

nici o geografie n-a reuşit încă să-l aproximeze.
nu l-a prevestit nici o aură.
nu-l urmează nici o coadă de cometă.

ca nourul peste văzduhuri pluteşte el peste
uscaturi şi ape nu-l prevesteşte nici o
aură nu-l urmează nici o
coadă de cometă.

2. (compunere a elevei ilea ioana din clasa a v-a b)

a zis învățătoarea în clasa a patra copii
dar ieudul unde este am zis noi n-am ieşit niciodată să
ştim unde este. a zis măcar trece trenul prin partea voastră?
am zis trece autobuzul zilnic de
două ori pe săptămînă vinerea pe la borşa. a
suspinat am rîs am zis c-o să-i facem în ziua aia o
vizită la apartament să-i ducem flori i-am
dus flori i le-am lăsat în mijlocul camerei ea sta în
mijlocul camerei cu umbrela desfăcută cu
geamantanul în mînă am zis ce vrei să faci a
zis eu aştept autobuzul
eu aştept autobuzul
cum autobuzul ce autobuz aştepți în
încăperea asta fără uşi şi ferestre
şi ea a zis dar asta nu-i o camera, copii, asta e o stradă,
numai că aici s-a făcut noapte,

cum noapte ce noapte ți-ai pus ochelari fumurii
să nu ne mai vezi
şi cum să te duci atît de curînd, e abia noiembrie draga noastră
păsările-abia au început să-ngălbenească şi să cadă
şi autobuzul trece doar vinerea şi azi e doar marți
şi mîine poimîine doar marți şi autobuzul
cînd trece, vinerea, trece doar pe la borşa.

3. l-am rugat pe mircea, i-am zis mircea zideşte odată

fereastra asta, aici nu stă nimeni,
haide, umple-o cu mortar şi cărămizi, altfel într-o zi
are să mă smulgă iar afară,
n-o să pot sta tot timpul ghemuit sub ea.

dar mircea a zis vai şi lumea a zis vai am zis
vai, a zis de mult voiam să-ţi împrumut ceainicul ăsta
să ţi-l aşezi pe cap cînd treci dintr-o încăpere în alta,
are să fie coiful tău strălucitor în bătaia nopţii

şi ia şi băţul cu care predau eu spania la geografie
are să fie suliţa ta glorioasă -
ridică-te şi îţi porneşte împotrivă, îm-
plîntă-ţi pînă la sînge bocancii în
pîntecul calului nostru de lemn
coboară-n granada căzii de baie, doboară
fluturele de pe lampă este monstrul ce ne pradă
soarele din toaletă -

în bucătărie e cordoba, s-au aciuat în ea şoarecii
îndoielii. răpune îndoiala, am trăit cu ei prea multă vreme
ca să mai ştim cine pe cine vînează.

şi-n hainele noastre noi nu sîntem noi; ele singure
flutură disperate. haide,
repede-te înspre la mancha hainelor noastre
împlîntă-ţi suliţa prin ele şi scapă-le de noi,
eşti singurul care-a trăit toată viaţa în
spania acestei încăperi,
numai tu ştii cum să.

4. ies rar şi cînd ies percţii tremură tot mai vlăguiţi
după efortul expulziei. într-o zi
n-or să mai aibă destulă putere să-şi
împingă fătul afară de tot.

aici numai patul mai are puţină căldură umană.
şi eu dorm şi mă scufund în saltea şi ea mă
îmbucă tot mai de sus, de
umeri, de ceafă, de piept.

şi dorm acum pentru că mîine urmează
şi mîine să dorm şi în molusca pernei
nu mai contează dacă eu sînt eu sau eu -

salteaua se umflă şi mă scufundă încet în
întunericul ei dulce, fără speranţă, fără vedere,
se-nchide deasupra şi se lipeşte ca un plic la căldură,
placenta cearşafului abia mai îngăduie răsuflarea

şi mircea strigă trezeşte-te, dar eu nu-l mai aud
trezeşte-te, zice, dar eu nu.
la ce m-aş trezi şi cu ce-aş mai rămîne
dacă m-aş trezi în întregime?

5. ne trezim într-o zi vii şi nu ştim ce-i cu noi
şi zicem la ce şi ei zic mîine-poimîine aveţi
prima înfăţişare, trebuie să vă pregătiţi să vorbiţi,
aveţi grijă ce spuneţi, tot ce spuneţi este în
defavoarea voastră, aici este ieudul oriunde aţi
fugi este ieudul.

7. batem uşi să ne deschidă să ne
lase să ieşim, dar cei de dincolo nu ne aud şi
bat şi ei în uşi să-i deschidem să iasă
şi cînd se deschide dăm tot peste noi
dar nu ne luăm în seamă şi zicem noi vrem să ieşim
şi ei zic vrem să intrăm, nu luaţi cu voi uşa
n-o să avem ce descuia la ieşire,
o să rămînă gol în perete,
n-o să avem pe unde ieşi.

9. în ziua de paişpe, adică marţi, adică ieri
viaţa mea s-a socotit încheiată. pleoapele s-au
plumbuit. în genunchi ca într-o gară trenul
femurelor s-a oprit. mîinile s-au împreunat şi s-au dus
de-a lungul gîtului în sus. au
şuşotit ceva la ureche. s-au sfătuit să coboare cu totul
şi să-şi doarmă somnul în mănuşi.

să le fie mănuşile odăi pe veci
mîinilor mele triste şi subţiri şi reci. şi gura s-a
ofilit şi ea, a zis m-ai ţinut cufundată
atîta vreme-n obraz ca să slujesc
la rîsul tău nefiresc. acum pa, dragule, eu mă duc
să mă culc puţin sub limbă. singură cuc.

nu cu tine că pe tine nici cămaşa nu stă
fericită. că e lezată-n mătase
de şoarecele care-ţi roade-n oase.

dar pantofii tăi sînt încă negri. or să poarte
doliu după degete. or să te jeluiască.
preot o să fie unghia, lăutari genunchii
umerele naşi, mîinile nuntaşi

iar făclie fosforul din unghii.

10. cînd sînt fericit - şi asta mi se întîmplă
tot mai des acum din an în paşte
elementele tînjesc în trup să se împace iarăşi pentru-o noapte:
fierul-isaiia dănţuieşte, magneziul-petru scapără
reci aureole negre-n sus
acolo unde singur se înalţă
în vînăt giulgiu fosforul iisus.
şi degetele ies atunci din mănuşi şiroind de ardoare
ca nişte fete din cada de baie;
bocancii îmi devin şi ei clevetitori pe tălpile lor, bocitoarele,
şi-i trag atunci de limbă şi aflu mereu prea tîrziu
ce feste urmează să-mi joace picioarele.

mircea, îi zic, dacă e aşa, e semn că semănăm.
semănăm, zice, altfel n-or să mai iasă
la primăvară semănăturile.
şi ziua se face ţăndări. bocancii lui şuşotesc
din nou pe o limbă străină. e puţin probabil
să nu îl trădeze-ntr-o zi şi să-l lase
singur în faţa picioarelor lui care lui îi
sînt de mult două necredincioase.

n-am cunoscut, zice, de mult o femeie.
da-mi place seara să le văd cum se caută
între ele picioarele. după ce nu s-au văzut
unul cu altul întreaga zi.
tălpile se apropie şi-şi plîng una pe
umărul celeilalte de milă. nu le las să se-ntîl-
nească prea des ca să nu le pierd.
le ţin în bocanci separaţi.

şi seara ele-abia aşteaptă să se facă seară.
le fac culcuş alături. degetele sporovăiesc. îşi fac semne. îşi spun
lasă-l întîi să adoarmă, o să ne-ntîlnim pe pieptul lui
(degetele de la mîini, care mîini sînt deja
sexagenare, bigote, fandosite
şi au îmbătrînit împreunîndu-se una cu alta
în buzunarele lui ponosite).

da, zice mircea, am ținut ca picioarele astea
să fie educate ca la pension. le-am
învățat tot felul de lucruri subțiri. le-
am făcut din încălțări salon.

(dar mîna lui stîngă începuse să se poarte ciudat:
îl buzunărea mereu și pe urmă noaptea îi suia
cu cealaltă pe piept la-mpreunat.
și dimineața le trezea cu greu și abia de le putea alunga
pe una la dreapta pe alta la stînga sa -

se simțea și el înșelat pînă-n degete.
nu știu cum de nu le alunga departe de la el
în vîrful degetelor, apostolește).
doamne ce de viață mai avea și el în el!
toată numai bună de murit.
i-am zis - du-ți mîinile ălea într-un sanatoriu undeva,
or să se dea într-o noapte la gît.

și el nu și nu, că trebuie întîi să le învețe
să umble singure pe picioare
de parcă mîinile ălea mai puteau fi educate
cînd se zbîrciseră de mult de-atîta plumb de cărți
și arătau a sexuagenare.

să zicem deci că orbise ca să nu se vadă înșelat
și numele lui fie gantenbein.
să zicem că în locul lor în amintirea lui de vată
sta femeia adevărată.

materia pentru el a devenit de-atunci blîndă, pufoasă, încăpătoare
ca o flanelă-n care femeia își așeza sfîșietoarea ei inexistență
și îl ținea pe dinăuntru-n nesfîrșită-mbrățișare.

să zicem că toate în el: venele, oasele, plămînii
deveniseră coridoare prin care suflarea lui alerga
să o-ntîlnească pe ea.

bun. infernul s-a dezlănţuit: orbul a acceptat iar să vadă.
şi toate în el l-au părăsit. plămînul l-a refuzat
şoptindu-i glotei că respiraţia i-e străină.
venele s-au îngroşat, întîlnirea cu ea nu s-a mai.
tusea i-a stat cu plămînul la cină.
mă rog, după iarna aia, pe 15 iunie, s-a întîmplat cu el ce s-a-ntîmplat.

(ştiţi din poemul *iarnă cu mircea*).
pe 15 septembrie au ştiut şi ăia de la inspectorat.

15. (ce a rostit mircea în fața ucenicilor la 10 noiembrie)

eu nu mă mai duc azi acasă. dar ştiu:
unul din voi are să mă trezească.
unul din voi pre mine mie însumi mă va vinde.
dumitru doctorul o să ajungă prea tîrziu.

căci eu m-am vechit, m-am veştejit şi ca florile de
brumă m-am ovilit
soarele m-au lovit căldura m-au pălit. vînturile
m-au negrit. drumurile
m-au ostenit. zilele m-au vechit. àii m-au îmbătrînit.
nopțile m-au schimosit.
şi decît toate mai cumplit, norocul m-au urgisit.

glorie, glorie! aici sîntem la porțile orien.

unde totul este posibil şi
nimic nu mai are rost.

16. biruitori rămîn aici doar cei căzuţi pe cîmpul de luptă.

totul a început aici în zi de marţi. ieri
a fost marţi. miercuri şi joi e doar marţi. mîine
începe şi mîine ziua de marţi; veşnică sărbătoare.
sufletul se înalţă pe vîrfuri să vadă ce zi
urmează de după orizont. cu bucurie tresare căci
vine ziua de marţi.

- miezul nopţii, al acestei, pre ei unde i-a aflat?

- cu roza ofilită-n piept fiecare coborînd către
ithaca sa.
fălcile chitului cu greu le-au desferecat.
cu greu mare au intrat.

glorie, au strigat, glorie, au spus, glorie, au şoptit,
glorie apartamentului care ne-a înghiţit.
amurgul zeilor ne-a găsit gata
nepregătiţi. aşteptîndu-l pe mircea
careînsănuamaivenit.

- înălţarea lui s-a petrecut?
cu surle şi trîmbiţi de piatră a fost.
şi nimeni care să vadă cum
dintr-o gură ţîşneşte
strălucitor ca olimpul

i e
u d
u l
f ă
r ă
i e
ş i
r e.

iarnă cu mircea

în singurătatea asta în care iarna nu mai am
curaj să fac focul în sobă pentru că soba
scoate mai mult fum decît foc

în fericirea asta provizorie
din noiembrie pînă în martie
ca ieri ştiu că mîine n-o să fie nici mîine decît
tot azi şi azi şi azi şi azi mereu
şi de azi pe azi nu se mai poate face mare lucru.

e drept, în singurătatea asta nu orice om singur
ar duce-o prea mult. dar sînt
o groază de nimicuri ce trebuiesc onorate:
dorinţa de a fi cu orice preţ
neputinţa de a mai iubi şi
ziua de ieri.

dar să-l fi cunoscut pe mircea ai fi înţeles.
ai fi înţeles ce? eu însumi am înţeles foarte tîrziu.
am stat amîndoi atunci o iarnă în apartament
fără lemne am dormit la minus 14 grade
nici n-am vrut să mai scriu de atunci despre nimic altceva.

cît a fost toamnă nu ne-a păsat unde aveam să stăm.
dar mai tîrziu el s-a îmbolnăvit de piept.
am stat toată iarna atunci fără lemne a
fost o iarnă grozav de friguroasă
cînd am stat noi toată iarna fără lemne.

au spus că bem şi că de asta nu
şi de asta nu şi nu ne facem datoria
el a primit ceva la piept şi pe urmă a
venit primăvara şi el a continuat
să tuşească şi i-am spus atunci

ar trebui să nu mai bem şi să fim
dar el a zis că poate l-au secătuit lecturile
şi ei au zis că poate nu ni-i bine de nu
înțelegem că trebuie să.

şi mircea a stat cu capul plecat şi a
tăcut tot timpul şi eu am
tăcut tot timpul şi au crezut că vrem să bravăm
şi cînd a murit în iunie mircea noi am
aflat în septembrie cînd el nu s-a mai

întors la post apoi mi-a rămas apartamentul numai
mie numai mie numai mie pe toată iarna următoare
au zis vedeți domnu pop aveți
acum apartament aveți toate drepturile mîine
poimîine sînteți profesor titular aveți
concediu zece zile de crăciun şi anul nou dar
după aia vă rog să vă întoarceți să vă
luați lemne de foc în fond treaba dvs.
la vară n-o să aveți concediu dacă vă
luați concediu acum sînteți încă
stagiar nu e bine să,

aduceți-vă aminte de mirea zubaşcu anul trecut şi-a
consumat întregul concediu în vacanța de iarnă d'aia
nu şi-a luat concediu în vacan-
ța de vară vedeți a şi murit de
pildă noi putem anunța la inspectorat.

i-au spus că tov. zubaşcu vrem să nu plecaţi
din localitatea sîmbătă avea o
iubită la borşa credea c-o s-o ia l-a
iubit foarte mult sîmbăta

avea zi metodică n-avea ore să nu plecaţi
din localitate faceţi studiu individu-
al veniţi la opt la şcoală să întăriţi co-
misia metodică a venit vreo

trei săptămîni la rînd pe urmă însă a
plecat de vineri pînă luni dimineaţa.
şi atunci au început să se îngrijoreze groozaav.
şi nici eu nu-l ştiam prea bine pe atunci.

pe urmă cînd am stat împreună noi doi
a venit ea la el şiavăzutcănavemlemneşiaplecat
şi el a plecat şi el s-o convingă că noi nu
nu bem şi ea n-a înţeles probabil şi

el s-a întors şi am stat toată iarna la
minus şi ea n-a mai venit şi el
mă chema să bem un coniac să ne încălzim şi
după aia îl chemam să bem un
coniac să ne încălzim şi în
iarna aceea a început să tuşească
cu sînge şi n-a vrut să meargă la

doctor şi cînd a venit primăvara a
continuat să tuşească şi ea n-a mai
venit la noi a început să se încăl-
zească primăvara şi cînd s-a dus la ea ultima dată ea

avea pe altcineva şi el s-a întors şi a
mai stat cîteva zile, pe urmă a plecat iar
fără să zică nimic seara la şase şi cînd am
mers să-l văd la groapă şi am

văzut cum îl duc la groapă mi-am
zis că mîine trebuie să mă întorc să fiu mîine la şcoală cu pla-
nurile de lecţie gata şi pe ea n-am văzut-o cînd a
fost el îngropat ea era la borşa îşi
făcea planuri de lecţie pentru a doua zi.

noi cînd au spus noi am ascultat
şi am făcut ce au spus dar pe urmă iar n-am
făcut ce au spus şi după aia ne-au spus să
nu mai facem din nou şi noi din nou am.

şi cînd ne-au trimis să locuim în apartament
noi ne-am dus şi am stat în apartament
şi am spus că da, o să stăm în apartament
şi n-o să fie nici o problemă dar

cînd am stat în apartament şase luni am
stat două luni în apartament la minus 14 grade
şi ei n-au aflat şi de aceea au spus că
pe noi nu ne şi noi nu şi interesul nostru faţă de

e scăzut, şi mai bine n-am fi că aşa poate
nu s-ar mai povesti şi cînd am făcut ce au spus
n-am făcut ce au spus şi cînd el în iunie noi am
aflat abia la 15 septembrie.

ieudul fără ieşire
(partea a II-a)

1. tu chiar crezi că nu sîntem mai mult decît sîntem aci
la masă sau în gesturile noastre de trezie sau în timp ce ne înghesuim
dimineaţa în faţa chioşcurilor de ziare sau în serile lungi de toamnă
cînd ne întoarcem acasă cu aceleaşi şi aceleaşi mişcări de-a
lungul aceloraşi şi aceloraşi străzi?

cei de mîine nu-şi vor mai pune această întrebare.
dar noi, acum şi aici, izolaţi de limbajul care îi va pune capăt
degeaba am scurmat cu unghiile în tencuială degeaba ne-am ţinut
lipiţi de pereţi: de dincolo nu s-a putut auzi nimic -
în fundătura vorbirii noastre răspunsul nu poate fi încă formulat.

şi doar rareori am deschis noi ochii şi numai ca să vedem
cum se răstoarnă peste noi ca peste nişte sicrie
tone de necunoscut. şi chiar atunci i-am închis repede înapoi
repede şi am zis nu-i adevărat, încă trăim, încă trăiesc, trăieşte
trăieşte - l-am atins pe cel lungit alături
trăieşte - s-a răsucit în somn a rîs a suspinat.

tu chiar crezi că n-am fost auziţi în nici o altă încăpere
în care nu am apucat să mai intrăm?
sau încăperea nu era încă zidită-n pereţi sau încă nimeni n-a locuit-o
sau cei ce vor veni s-o locuiască vor veni prea tîrziu sau
erau dar nu ne-au auzit cînd am bătut noi în pereţi sau au
bătut şi alţii în pereţi atunci şi au fost auziţi doar ei

sau n-am băgat de seamă cînd şi am trecut dintr-o încăpere în alta
dintr-o pivniţă în alta sau n-am vrut să spargem pereţii ultimei
încăperi de teamă să nu sau nu ne-am putut închipui că dincolo
de pivniţa asta pot fi şi alte încăperi, altfel luminate decît

de această leşie care se scurge prin crăpăturile de la uşa din spate
sau uşile din faţă nu erau încă zidite-n pereţi şi nici o altă
încăpere nu era încă zidită dincolo -

atunci ne-am năpustit cu lăcomie înapoi asupra propriului trup
am coborît şi am tras cu furie trapele deasupra -
cu furie ca într-o provincie a uitării de sine
ca în pîntecele unei femei din care n-ar fi trebuit să mai ieşim.

măcar atîta să fi făcut noi: să fi cunoscut eşecul întrebării.
şi atunci proprietarii de poduri n-or să mai aibă putere deplină asupra
trupurilor noastre şi nici metresele noastre de var
nici frigul care abia mai poate fi stăvilit nici viforul nearticulat
care umple gîtlejul nici pereţii-n care unghiile noastre au scobit.

am lăsat trupul să se umfle peste noi
să se umple şi să se reverse
să umple încăperile în care am stat
să nu rămînă altă fisură decît
lujerul subţire-al respiraţiei - mătuşă

mătuşă, ne-am îmbolnăvit în orient, trimite-ne bani a-
vem nevoie de bani de doctori de medicamente
altfel în trei luni ne curăţăm, ne ducem dracului mătuşă -
bani, bani, altfel ne sufocăm în încăperea asta avem nevoie
de alt limbaj aici cunoaştem totul - ta-
vanul pereţii podeaua -
afară nu se mai poate vedea prin ferestre nimic, de
afară nu s-a putut auzi începutul
nici unei alte vorbiri.

2. lasă-l, abia dacă l-am putut găsi. s-a strecurat acolo
dis-de-dimineață s-a ghemuit ca sub un sac de celofan
d'aia are ochii cîrpiți că l-ai ținut prea mult înăuntru
nu-i el de vină că nu știe vorbi
nu știe ce-i aia ziuă cînd l-am scos s-a ghemuit
a scîncit și-a strîns ochii de parcă i-ar fi sărit o
fiară pe față. lasă-l să doarmă, măccar n-o să zbiere măcar toată noaptea,
n-o să-și vîre unghiile în pereți, degeaba îl
trezești, nu-i pentru el vorbirea.

și nu te mai îngrijora atîta, fiica ta elvira e nevinovată, a zis,
zilnic a făcut piața anul ăsta degetele i-au înmugurit din nou
în mai o să avem din nou crizanteme -
n-o să le mai las să se ofilească ele ca anul trecut
o să le tai din vreme, a zis,

a intrat elvira fii atent i-a zis pe la debarcader au trecut aseară
doi oameni, au întrebat de tine le-am spus că te-am gă-
sit anul trecut în prăpastie cu trupul ciugulit de păsări
și cu oasele împrăștiate - au plecat, fii pe pace, au plecat
aseară ciorba nu mi-a reușit prea bine am pus în ea
prea puțin argint viu s-a strecurat
prinstomacultăuprearepede dar fii

fii pe pace tu, scumpul nostru tată, fie-ți țărîna ușoară
avem acum apartament avem copil avem cinci mii lei datorie
avem elefantiazis avem un unchi la minister care mi-e văr și care a citit
leopardi a citit ghepardul nu vede n-aude și e
fratele meu. **el** mi-a spus fii pe pace, a început, e pe cale să,
are să înceapă chiar acum teritoriul psalmilor:

peste tine doamne zidurile trupului meu sînt zidite
tu ești absența pe care-o-nvelesc, tu - somnul ce-l dorm;
dacă eu sînt cerul tău cel căzut, pămîntesc,
nu răsări pe el decît în somn

și așa mai departe, vociferez pentru că știu
că nu sînt decît un limbaj și-mi este permisă orice incursiune
și nu pot ieși orice-aș face.

4. lasă-l, a zis, lasă-l să tacă, nu ştie vorbi
n-a deschisniciodatăoch inuştieundeîlducem
dormi, dormi, n-o să-ţi facem nimic nu-ţi scobi
carnea cu unghiile, nu-i cămaşa, e carnea ta
nu poţi să ieşi - înveleşte-l pe picioare elvira

haide, nu-ţi fie frică nu te ducem departe - nu-mi era frică
- nu te trezi a zis ea - nu m-am trezit era
noapte era cald era întuneric a zis dracuosălmaivindecepeăsta
n-o să înţeleagă niciodată nimic

- haide, haide, nu te trezi o să ajungem acasă o să-ţi dau
voie să zgîrii varul de pe pereţi o să prinzi păpuşa de gît
o să-ţi scoţi unghiile prin ghipsul ei dar nu acum acum e noapte, elvira
acoperă-i picioarele, i-e frig

era cald e frig a zis era cald era întuneric
dacă aş fi scobit cu unghia în carnea ei aş fi putut intra
a zis nu-ţi scobi cu unghiile carnea nu-i cămaşa e
carnea ta nu poţi ieşi.

5. taci şi ascultă: cînd l-au dus pe bunicul la groapă
au scăpat sicriul în groapă - n-au mai putut face mare lucru
parcă bunicul a vrut să intre acolo cu tot dinadinsul
parcă s-a grăbit să coboare de parcă
trupul pe el ar fi fost doar o cămaşă subţire -
parcă s-a grăbit să îmbrace un trup mai sigur.

s-a grăbit grozaaav, parcă a vrut să se arunce chiar el în groapă
cînd au scăpat sicriul în groapă - vrei să bei puţină limonadă?
eşti atît de slab, de livid, nu te mai atinge, pielea ta
se rupe repede - aşa era şi bunicul
parcă purta pe el o cămaşă în loc de trup.

6. (acum cioplesc la o unghie mare. eu n-am voie
să am unghii mari

dar cioplesc la o unghie nemaivăzută. căci pereții se apropie pe
zi ce trece. ca nişte valuri de aluat. numai fereastra nu se
apropie. numai ea se îndepărtează, se strînge, i-e somn.
şi tavanele se-apropie şi ele. numai uşa nu se apropie.
ea se zbîrceşte, se face pungă, ca o gură uscată peste nişte
gingii goale. dar eu cioplesc la o unghie grozav de mare)

7. a spus ea: elvira du-te repede la piață e deja noapte
n-o să apuci să te întorci pînă mîine.
au spus ei - nu apucă el ziua de mîine ăsta nu era pregătit să iasă
l-a făcut mă-sa înainte să-i fi dat trup cît de cît.
parcă l-a-nvelit în loc de trup într-un sac de celofan -
vorbirea, dacă ar vorbi, i-ar sparge trupul.

pe ăsta puteți să-l și îngropați ăsta o să creadă că pămîntul
e trupul mume-si, o să-i fie mai bine acolo
o să-i ducem flori, zău, *noi* îi scăpăm locul *noi* îl în-
voi n-aveți decît să tăceți tăceți tăceți
altfel o să ajungă prea departe o să se cațăre în voi ca într-o
mamă o să vă spargă trupul o să încerce să intre.

8. (aud cum pereții se apropie pe zi ce trece. dar ea
are să fie gata pînă atunci.
am așezat-o cu rădăcina-n pămînt. am udat-o tot timpul.
mi-am scobit în ea o odaie rotundă ca un gălbenuș.
are să fie o unghie nemaivăzută.
are să crească pînă o să umple încăperea. o să se
împlînte-n pereți. o să sfîșie tavanele.
o să dezumfle acoperișele.
va țîșni peste ei neiertătoare și mută
ca o mare păpușă de ghips, fără chip).

2. 2. ALT GEN LITERAR

«PÎNĂ LA UN PUNCT, PORCEC SÎNT EU

- Poezia ta pare a fi într-o măsură autobiografică. Eşti de acord cu asta? Sau ce importanţă are pentru tine autobiograficul atunci cînd scrii?

- Autobiograficul este latura cea mai trăită şi trăibilă, chiar şi în poezie. Evident că nu e vorba aici de autobiograficul frust, ci de cel care trece prin nişte filtre şi se sublimează, astfel încît partea ficţiunii ajunge să fie egală cu cea a realităţii sau poate chiar o depăşeşte. În sensul că, pînă la urmă, nu accidentul autobiografic contează, ci felul în care ai reuşit să extragi de acolo o anume esenţialitate, importantă pentru tine sau pentru mai mulţi. În poezia mea există foarte multă autobiografie. Asta şi pentru că n-am memorie. Lucrez însă cu o memorie afectivă care, fatalmente, nu este o aducere-aminte, ci retrăire imprecisă, în cadrul căreia inventezi. E o memorie inventivă. Nu ştiu cîtă autobiografie pură poate fi regăsită în final în poemele mele. Există cîteva repere, neesenţiale însă, dacă vrei să le suprapui peste autobiografie.

- Te desparţi de Porcec, sau încerci să-l răzbuni prin textele tale?

- Evident că, pînă la un punct, Porcec sînt eu. Pînă spre final. Povestea cu dansul lui Porcec există ca atare, este o întîmplare reală, pe care am deghizat-o uşor. Numai că nu am ştiut nici o clipă, în momentul în care am început acest text, care poate fi luat ca o proză sau ca un poem, nu am ştiut, spuneam, care va fi capătul acestui text. În clipa în care am retrăit întîmplarea şi am transcris-o, în momentele acelea ale transcrierii, ajuns la jumătatea textului, nu am ştiut ce va urma. Prin urmare, e clar că nu e totul biografie. Finalul nu mai face parte din biografia mea. Şi, pînă la urmă, nu ştiu nici măcar cît la sută din ceea ce zic eu că e autobiografie e chiar autobiografie. Sînt acolo nişte amintiri foarte fragile. Am pus foarte mult pămînt în jurul acestei plante, dar nu ştiu dacă în realitate ce povestesc eu acolo s-a întîmplat măcar în proporţie de 50%.

- Sună ciudat Porcec. *De ce tocmai Porcec?*

- Aşa s-a nimerit, să fie ciudat. Mi-aduc aminte că un critic, foarte acid de altfel, spunea despre numele de Porcec că ar avea o descendenţă ucraineană, slavă. Mie îmi plac lucrurile pămîntoase şi grele, lucrurile în care trebuie să scurmi mult, iar acest nume de Porcec vorbeşte despre un ins degradat. Degradarea lui nu se datorează însă unei forţe exterioare, care l-ar fi scufundat şi l-ar fi împins într-o condiţie inferioară celei pentru care a fost el programat. Nămolul în care se scaldă viaţa lui este aproape mistic. Totul e foarte sublimat aici. Iar suferinţa îl transfigurează. El este Porcec pentru ceilalţi. Pentru că nu se descurcă să danseze. Ratează interior fiecare pas de dans pe care l-ar fi putut face.

- Dar pînă la urmă Porcec a învăţat să danseze?

- Nu, niciodată. El este un eşuat. Poate şi de aceea i-am spus Porcec. Pentru că nu văd o scăpare în condiţia lui, din chiar cauza numelui lui. Numai că, pe de altă parte, ceea ce duce el în sine este înnobilator.

MĂ CONSIDER UN OM PE JUMĂTATE VINDECAT

- Ai vreo explicaţie personală pentru preferinţa asta a ta pentru lucrurile grele, pămîntoase cum spui, de jos?

- În aceasta zonă de jos se găseşte cea mai mare varietate de contradicţii, cea mai mare forfotă de stări. Pînă la urmă, viaţa acolo este deplină, o viaţă extrem de vie, de puternică. În acea mocirlă aparentă unde colcăie personajele mele - acolo este viaţa. Eu am spus la un moment dat, în poemul care deschide, mi se pare, volumul *pantelimon 113 bis*, ceva de felul acesta: numai acolo jos, unde se geme, unde e grosul pămîntului, doar acolo sînt adevărul şi viaţa. Oricum, te rog să nu reproduce chiar tot ce spun eu aici. Trebuie să speli, să cureţi ce am spus, pentru că Porcec vrea să fie şi el curat şi frumos şi în rînd cu lumea. Dar să ştii că Porcec e doar unul dintre personajele mele dizgraţiate şi în acelaşi timp graţioase. Dizgraţiate de soartă, dar graţioase prin însuşi faptul că se luptă cu propria lor condiţie. În această serie de personaje trebuie incluse şi cele din *olteţului 15, camera 305*, unde, pe lîngă păianjenul cu cruce, pe lîngă cel care povesteşte infernul de acolo, sînt şi prietenii, Zoli, Hans, Mitru şi ceilalţi. Şi apoi vine, în *ieudul fără ieşire*, Mircea. El este de aceeaşi extracţie, fiind, în acelaşi timp, la fel ca şi ceilalţi, un personaj real. Mircea trăieşte şi acum, deşi eu l-am omorît în carte.

- Eram sigură că a murit de-adevăratelea.

- L-am „omorît" în *Iarnă cu Mircea*, pentru că era ceva în el și în mine care murise deja. Iar între noi doi s-a născut o complicitate la moarte care s-a prelungit ulterior prin scris. Am revenit la Mircea după *ieudul fără ieșire* în antologia *Podul*, într-un text inedit, *Muzeul lăuntric*.

- Faptul că scrii despre aceste personaje crezi că le amnistiază? Sau, mai bine zis, faptul că scrii rezolvă ceva la nivel autobiografic?

- În primul rînd, toate personajele enumerate pînă acum, în afară de păianjenul cu cruce, există în realitate. Fiecare, citind ce am scris eu, a fost, într-un fel sau altul, atins. N-aş zice la modul fundamental, dar, pentru o clipă, fiecare a simțit că e altcineva. S-au recunoscut şi în acelaşi timp li s-a făcut frică. La fel ca de un reportaj. La un moment dat, în 1990, Hans mi-a spus: „Ăştia or să mă dea afară de la serviciu, uite ce-ai scris despre mine". Dar cel mai tare a fost afectat autorul însuşi. El a pus în această poezie diverse energii şi, din acest punct de vedere, eu mă consider un om pe jumătate vindecat. Şansa de a transcrie această lume pe mine m-a vindecat.

- Dar de ce anume trebuia să te vindeci?

- De tot acest rău. Totul era, înainte să scriu, o energie neagră, întunecată, care nu avea formă - o magmă. Aceste chipuri ale spaimei, ale angoasei şi deprimării s-au cristalizat încet, încet în nişte personaje care sînt în egală măsură ele şi eu. În clipa în care începi să „vezi" spaima, totul devine pipăibil şi mai uşor de stăpînit. Cam asta a fost. Mi-am obiectivat nefericirile, eşecurile şi neputințele şi le-am fixat în cîteva figuri. Ele sînt mai solide decît neantul ilimitat şi incontrolabil de dinainte. A vedea e mai bine decît a nu vedea, a nu auzi, a nu înțelege. Nu mai ai de-a face cu ceva, cum spuneam, nesfîrşit şi necunoscut, ci cu lucruri ca tine, limitate, identificabile, mai uşor de abordat şi eventual de învins. Chiar pot spune că m-am simțit întinerit după ce am terminat a doua carte. (...)

ABIA ACUM MĂ ÎNTORC CU DRAG LA ȚARĂ

- În poemele tale există o răfuială continuă cu ideea de origini, de acasă, de părinți.

- Nu e, de fapt, o răfuială cu originile. Eu sînt foarte bucuros că m-am născut țăran. Îmi fac adeseori chiar un titlu de glorie din asta. Sînt absolut fericit că am cunoscut ceea ce peste 20 de ani nu va mai putea cunoaşte

probabil nimeni. Prin urmare, nu problema originii m-a îngrozit şi marcat pe mine, ci altceva, ceva ce stă în dosul ei. Puteam să mă nasc la oraş şi să fiu la fel de tarat, la fel de gînganie. Am fost cutremurat de faptul că nu m-am simţit născut într-o familie de oameni normali. Sau, mai bine zis, am simţit că purtam în spate nu o simplă familie, ci destinul unei întregi generaţii, o energie malefică adunată din urmă. Energie care s-a vărsat cu şi mai multă putere, şi mai violent, în ultimii veniţi din acest şir de generaţii. Era clar că fie vine cineva şi spală aceste energii rele şi curăţă locul, fie stirpea se stinge. Mi-am urmărit evoluţia pe vîrste. Amintirile mele din prima copilărie sînt extrem de sumbre. La 20 de ani, în mine era complet întuneric, era teroare, era o lipsă totală de relaţie cu propria mea naştere. Am observat apoi de la un timp că, încetul cu încetul, încep să ies, să mă curăţ. Nu zic acum că eu sînt cel care spală vinile obscure adunate de-a lungul generaţiilor de care vorbeam mai sus, dar aş zice că sînt probabil cel care scapă.

- Trebuie să înţeleg că imaginea idilică a vieţii de la ţară îţi este străină?

- Atmosfera pe care am descris-o eu în poeziile mele, tot ce am scris eu legat de acele locuri, este în mine. E o creaţie a mea. Lumea de acolo nu este aşa sau nu este în totalitate aşa cum am văzut-o eu. Alţii, fratele meu de exemplu, o văd altfel. El, care a şi rămas acolo, consideră viaţa la ţară o viaţă grea, dar nu mai grea decît a altora. În ceea ce am scris, e aproape în totalitate propria mea proiecţie. Şi trebuie să-ţi spun că eu abia acum mă întorc cu drag la ţară. Concluzia ar fi că i-am pus diverse lucruri în circă trecutului şi implicit lumii în care mi-am trăit acel trecut, aşa după cum şi trecutul mi-a pus mie.

- Vorbeşti mereu despre copilăria şi adolescenţa ta ca despre nişte perioade care stau sub semnul întunericului. Poţi spune cînd anume s-a aprins lumina în tot acest întuneric?

- Acolo, în lumea din care vin, nu s-a aprins lumina, acolo pur şi simplu s-au uscat smîrcurile. Ceea ce era acolo a murit prin uscare, nu graţie luminii. Eu personal nici n-am apucat să aprind lumina în acea lume. Important e însă faptul că am reuşit să ies şi să fac pasul de trecere dintr-un spaţiu în altul. Chiar la modul fizic. M-am rupt la un moment dat de acea „casă de-acasă" în jurul căreia se construia biografia mea şi am observat că, îndepărtîndu-mă, şi ea se rupe de mine şi mă lasă în pace. Nu mă mai urmăreşte cu atîta intensitate.

O MARE SPAIMĂ: CE SE ÎNTÎMPLĂ DACĂ SE TERMINĂ TOATE CĂRȚILE?

- Dar de citit, cînd ai început să citești? Te întreb pentru că m-am gîndit că poate cititul te-a scos din lumea respectivă.

- Vreau să spun că lecturile mele sînt făcute acolo în primul rînd. Pînă la 20 de ani, fără a fi un cititor sistematic, am citit mult și la întîmplare. Iar primele cărți le-am descoperit chiar în casa părinților mei. Tatăl meu a fost toată viața un cititor împătimit, deși are doar șapte clase. A fost și e și acum diacon la biserică. Iar la viața lui a mai fost și miner vreo 15 ani. Dar singura lui pasiune, în afară de vite, au fost cărțile. Am învățat de la el secretul și pasiunea cititului pe ascuns, pentru că mama nu ne dădea voie nici unuia să citim. Mama era cu totul altfel decît noi. La un moment dat, de frica ei, am fost nevoit să îngrop o carte. Fusesem trimis de acasă să fac mîncare la porci (la porceci) și am uitat de mine, citind. Aveam vreo 14 ani. Și a venit mama după mine, după patru-cinci ore, a văzut că nu făcusem focul pentru mîncarea animalelor, așa cum îmi spusese, și a urlat „Ioaneee!". Atunci am încremenit și, pentru că citeam în porumb, mi-am îngropat acolo cartea - iar după aceea n-am mai găsit-o. M-am dus a treia sau a patra zi s-o caut, plouase între timp, dar n-am dat de ea. N-am găsit-o nici în anul următor, cînd am arat pămîntul.

- Tatăl tău ce citea?

- Tata îl citea pe Dostoievski cu aceeași fervoare cu care îl citea pe Sadoveanu. Nu citea cu ochi critic, ci din pură plăcere. Îmi amintesc cum făcea el lecturi publice, pentru că în sat nu aveai ce face în anii '60-'65 decît să asculți un radio. Dar curent nu aveam, ne luminam cu lampa. Tata le citea vecinilor pînă noaptea pe la 12. Le citea cu o voce absolut fascinantă *Contele de Monte-Cristo*, cărți de aventuri. Iar eu, în fiecare dimineață, duceam la pășune 30 de vite și mergeam pe drum citind. Citeam orice, chiar și D'Annunzio. Citeam tot ce se găsea în casă. Ba, mai mult, după ce-am epuizat rezervele din casă, am mers la biblioteca din sat, unde, după ce le-am citit și pe cele de acolo, mi-am pus problema dacă nu cumva s-au terminat toate cărțile. Am avut atunci, pe la 12-13 ani, o mare spaimă: ce se întîmplă dacă se termină toate cărțile? Oare s-or mai scrie altele? Dacă le citesc pe toate, ce-am să mai citesc după aceea? Și acum citesc la fel ca atunci. Sigur că s-a dezvoltat între timp un anume simț critic, dar acesta de multe ori chiar mă deranjează.

- Tatăl tău ce părere are despre faptul că scrii?

- Tata nu are treabă cu asta. Și el scrie. A compus cele mai frumoase cîntece pentru morți din toată zona noastră. Era chemat la fiecare

înmormîntare din satele dimprejur pentru că făcea cele mai frumoase versuri la morți. Cele mai frumoase cîntări de înmormîntare. Absolut extraordinare. La cîntecele lui plîngea toată lumea, pentru că de aceea era chemat, ca să întrețină plînsul. În plus are și o voce cu totul cutremurătoare. Eu de fapt am copilărit într-un cimitir pe care îl avea tata în îngrijire, dat de biserică, pentru că era diacon. De acolo luam vara prune, iarbă, și tot acolo citeam epitafuri de pe cruci. Ca de exemplu acesta: „Trecător ce-mi calci țărîna / Nu fi mîndru-n cimitir! / Noi aici sîntem acasă, / Tu ești numai musafir."

MESERIA TE AȘAZĂ ÎN RÎND CU LUMEA,
ARTA TE SEPARĂ DE EA.

- În ceea ce scrii, dincolo de suferință și de înclinația pentru zonele joase ale existenței, există și o mare nevoie să dobîndești un statut social.

- Nu știu ce înseamnă în acest caz statut social. În primul rînd, textele mele rezolvă ceea ce e de rezolvat și mărturisesc despre existența unui supraviețuitor. După ce am scris aceste texte, m-am putut considera într-adevăr un supraviețuitor și aproape un învingător. Cît privește statutul social, cred că e vorba mai degrabă de dorința de a fi în rînd cu lumea. Asta pentru că ajungi să te simți vinovat că ești sub lume. Nu ești altfel, ci sub lume. (...)

- Pînă la urmă, tu ai reușit să-ți îndeplinești această dorință de a fi în rînd cu lumea intrînd, mai întîi de toate, în lumea literară. Pentru că lumea literară te poate legitima, înainte să te legitimeze orice altceva.

- Absolut. Nici nu m-ar fi putut legitima altceva. Am încercat și altfel. Dar n-am putut. Am încercat să fiu un om practic sau semipractic sau sfertopractic. Am fost însurat și s-a întîmplat să se strice clanța de la ușă, iar eu n-am reușit s-o repar. Și pentru asta am suferit foarte mult, timp de ani de zile. Poate că aici a fost de fapt și sursa eșecului. Mi-am dat seama nu numai că nu pot repara clanța respectivă, ci și că nu am să pot repara nici următoarele clanțe. Și m-am întrebat: ce se va întîmpla dacă se va strica balamaua, masa, dacă se va rupe patul, dacă va pica lustra. Mi-am închipuit, în clipa în care s-a stricat clanța, o întreagă apocalipsă de cameră. O apocalipsă-n odaie. Sigur că ceea ce m-a salvat a fost scrisul, poezia. Așa am intrat într-o comunitate de semiexcluși, cea a poeților. Semiexcluși și semiacceptați. În acest fel, mi-am găsit oarecum familia. Mă simt un mutant acceptat, am început să cred deja că aș putea fi și om bun la toate. Dexteritățile pe care le am, dar nu mi le-am descoperit, sînt îngropate. Cine știe cîte morminte avem în degete, acolo unde sînt înțepenite meseriile?

Meseriile sînt înțepenite sub arte. Dar meseria te așază în rînd cu lumea, iar arta te separă de ea.

POETUL E UN MISTIC CARE LUCREAZĂ CU UNELTELE PĂCĂTOSULUI.

- (...) Tu cu cine consideri că te înrudești?

- Au fost unii care au pronunțat 40 de nume, din diverse perioade, din diverse literaturi. Nu e însă relevant. Pot spune mai degrabă că am fost un foarte conștiincios imitator. Cînd l-am citit pe Eminescu, în primii ani ai scrisului meu, am scris imitîndu-l pe Eminescu. Pe urmă, cînd l-am descoperit pe Blaga, am crezut că nimeni nu-l poate depăși. L-am imitat pe Blaga cu asiduitate. La fel cînd am citit T. S. Eliot. Norocul meu a fost că i-am citit la răstimpuri mari și i-am putut percepe, cu adevărat, pe fiecare în parte. Dacă îi citești pe toți în același timp, nu mai auzi vocea nici unuia. Iar eu am imitat pînă cînd mi-am auzit glasul. Și glasul acela nu știu din ce se formează. Nu știu cîți sînt tații acelui glas. Probabil și T. S. Eliot, și Faulkner, și Joyce. Francezii m-au influențat mai puțin. Nemții foarte mult - Holderlin și expresioniștii. Dar în același timp Kafka. Vezi, deja aici granițele dintre poezie și proză se rup. Sînt mulți, probabil, aceia cu care mă înrudesc. Problema e să vrea și ei să se înrudească cu mine. Oricum, mă înrudesc cu toți cei pe care i-am invidiat. Iar pe cei pe care i-am invidiat i-am și iubit. Și pe cei pe care i-am iubit, i-am și invidiat. Pentru că mă provocau. Cu cît există mai multe voci, cu atît mai greu e să o alegi pe una de cealaltă. Și, pînă la urmă, asta nici nu contează. Dacă e să se topească într-o singură voce aceste aluviuni, atunci ele contează numai pentru ele însele. Iar vocea mea contează în primul rînd pentru că le-a topit în propriul discurs. Esențial este însă să ai ceva de spus. Poetul e un mistic care lucrează cu uneltele păcătosului.

- Unii critici, ca, de pildă, Dan Cristea, ți-au pus eticheta de „poète maudit".

- Am fost fascinat de Kafka, dar destul de tîrziu. Înainte de asta îl citisem în schimb pe Rimbaud și îl practicasem lăuntric, ca să zic așa. Și pe Baudelaire. Dar n-aș zice că mi-am clădit pe ei experiența pentru a o transforma în poezie. M-am slujit de unele mijloace ale lor, dar foarte puțin. Pe de altă parte, eu sînt un om care n-are o memorie formidabilă.

(...) Știu oameni care te strivesc cu memoria lor și cu ceea ce au asimilat în materie de cultură. Memoria mea este însă de altă natură. Eu nu

am memorat, ci am asimilat. Asimilarea este organică. Asimilarea e memoria uitătoare, care nu-şi aduce aminte.

POET ŞI CERŞETOR

- Crezi că imaginea asta de „poète maudit" se asortează şi cu cea de poet boem? Crezi în boemă?

- A fost o vreme cînd am practicat boema din necesitate. Venisem în Bucureşti, înainte trăisem la Ieud experienţe cutremurătoare, iar cînd am sosit aici nu aveam repere, nu aveam stelele mele fixe şi m-am prăbuşit. Dar n-am vrut să arăt că m-am prăbuşit. Boema mea nu a fost foarte boemă. Eu am băut doar. Am fost un băutor solitar, stînd cu ceilalţi la masă. Am băut de puţine ori din plăcere. Eu nu sînt fundamental boem, pentru că boema e o stare de comunicare exaltată. M-am lipit de boemi pentru că îmi doream să mă pierd, să uit de mine.

- Poate că acesta a fost modul tău de a identifica locul în care veniseşi, de a-ţi găsi reperele: pierzîndu-te.

- Da. Dar am reuşit să îmi găsesc repere nu numai în lumea celor care pierd şi se pierd, ci şi în lumea celor care cîştigă. Am avut drept modele şi oameni extrem de raţionali, de stăpîni pe ei. Cum a fost de exemplu Laurenţiu Ulici, la care eu am ţinut foarte mult şi am să ţin toată viaţa. Am auzit foarte multe bîrfe şi zvonuri şi e foarte posibil ca unele să fi fost adevărate. Dar pentru mine toate acestea nu au existat. Dintre oamenii cu minte care au stat lîngă mine, el mi-a fost cel mai apropiat. Aşa cum am ţinut la Cristian Popescu pentru că lucra mult cu inconştientul, aşa am ţinut la Ulici, care era un raţional, prin excelenţă. El m-a descoperit. El m-a ajutat să înaintez. Şi nu i-a fost indiferent felul în care am făcut-o. Pentru unii e suficient să intre în această lume. Mie nu mi-a fost indiferent faptul că sînt poet, dar sînt şi cerşetor. (…)»

Svetlana Cîrstean

(*Porcec vrea s[fie curat, frumos şi în rind cu lumea*, inteviu publicat în *Observatorul cultural*, nr.79, 28. 08 - 03.09.2001, pp. 18-19)

2. 3. ANTOLOGIC II

Viața de o zi

12 octombrie 1976

de patru generații, în dosul casei noastre curge
un pîrîu cu sînge întunecat.
de ani şi ani, tatăl meu îl acoperă cu paie şi frunze
să nu afle vecinii. şi tatăl lui îl acoperea şi el cu paie şi frunze
şi poate că va fi rîndul meu să-l acopăr curînd,
pentru că nu-i bine să afle vecinii ce curge acolo.

primăvara ne facem şi noi că arăm şi semănăm,
ca să pară că sîntem în rînd cu lumea.
toamna ne facem că strîngem şi noi roade,
ca să semănăm cu ceilalți, să nu se bage de seamă,
dar de fapt nu facem decît să aşteptăm, să
pîndim cine vine la rînd, unul din noi
sigur vine la rînd,

ne petrecem ziua urîndu-l pe cel care va scăpa, deşi
cine scapă, scapă doar pînă la o dată următoare,
în timpul ăsta, pe pîrîu se scurge o şuviță de
sînge întunecat, îl acoperim de ani şi ani cu
paie şi frunze,
nu-i bine să afle vecinii ce curge acolo,
trebuie să părem şi noi în rînd cu lumea.

12 octombrie 1986

de la noi din casă, sfîrşitul se vede limpede în orice zi.
de mici ni se spune că e de-al nostru, bo-
ier scăpătat pe care, din milă, îl
găzduim în pivniţă din neam în neam
şi ştim de la-nceput ce planuri are cînd iese şi urcă în
casă şi-l cere pe unul din noi.

iar noi să ştim că sîntem norocoşi!
măcar pe noi ne anunţă din vreme,
ne putem măcar pregăti, ştim fiecare
cînd e să vină unul la rînd.

tu, ioan, pentru că nu te-ai putut dezvăţa de
băuturică, dragule, ţie o să-ţi pice
vremea mai degrabă. şi să zici mersi,
că toate cheltuielile rămîn în seama noastră.
tu n-ai fi avut niciodată cu ce plăti.

12 octombrie 1992

mă întorc acasă după ani şi ani de
umblat prin bucureşti
şi mă întorc cu o plasă goală în mînă
şi iese ea la poartă şi îmi zice păi,
dragul nostru, parcă ai zis că mergi la cîştig
parcă ziceai că tu, în doi ani, o să cîştigi cît alţii în 4
şi uite că acum n-aduci nimic.

ba, uite, dragilor, chiar nimic am cîştigat.
şi aduc atîta nimic acasă cît n-a putut aduna
nimeni în ăştia doi ani.
nici n-am putut căra de unul singur atîta
nimic cît am cîştigat.

în urma mea vin carele-ncărcate cu nimic,
gata să se rupă sub greutate.
cînd or să se deşarte toate-n curtea noastră
nimeni n-o să aibă atîta nimic ca şi noi.

într-un an, doi, o să fie mai căutat decît aurul.
o să vindem din el numai cînd va fi la mare preţ.
fiţi siguri, dragilor, atîta nimic n-are nimeni.
doi ani am tot adunat numai cu gîndul la voi.

banchetul

așa a fost mereu în casa noastră:
trei paturi prin care trebuiau să treacă
pe rînd toți. și fiecare, vreme de generații, a
urmat acest traseu și asta a devenit cu timpul lege
și pe asta s-a întemeiat casa noastră.

noi sîntem ultimii născuți. celor nou născuți
li s-a menit să șadă-n colțul luminos al încăperii.
sîntem prea proaspeți pe lume ca să înțelegem
că în casa asta mai sînt și alții. lumea noastră
e doar patul luminat de sub fereastră.

trec ani buni pînă băgăm de seamă că părinții
stau și ei aici, dar într-un alt pat, mai îndepărtat
la care lumina ajunge mai greu.
ei fac mai puțin zgomot, se mișcă mai încet decît noi.
dar trec ani buni pînă să înțelegem asta.

și într-o zi descoperim că dincolo de ei, în colțul
cel mai întunecat al încăperii, e un al treilea pat
și cînd aflăm încetăm să mai rîdem -
noi credeam că acolo, în umbră, se termină întreaga lume
și acum găsim că cineva suflă acolo și nimeni
nu-l ia în seamă,
mi se spune doar: acolo este bătrînul casei, este tatăl tuturor
deci acolo este un tată, deci colțul acela există, îmi spun.
apoi ne obișnuim și uităm și doar noaptea
îl auzim pe cel din colțul acela cum gîfîie neplăcut -
dracul l-a pus în aceeași încăpere cu noi.

îmi locuiesc încă patul de lîngă fereastră dar nu mai rîd
de cel care gîfîie în colțul opus:
în sinea mea cred că în chip voit nu ne e arătat.
și cînd este scos într-o zi afară, e scos din încăpere
cu umbră cu tot și pentru noi rămîne un mare necunoscut.
mi se dă voie să pipăi doar scîndura nouă a sicriului.

în schimb, tatăl meu, din patul al doilea, trece
cu umbră cu tot în patul celui plecat,
eu trec în patul lui, o carne tînără ocupă patul meu dinainte,

dar totul se petrece încet și dintr-un
pat în altul se trece după multă așteptare, a cîștiga
următorul pat e urmarea unei bătălii grozave,
unei încleștări lungi și ascunse.

cei din primul pat rîvnesc deja la al doilea, se
vede asta în ochii lor, eu însumi mă simt
mînat noaptea de-o rîvnă grozavă să-i iau locul
celui din al treilea pat, care gîfîie acum
tot mai neplăcut în colțul lui întunecat

și într-o zi patul al treilea este iar ușurat și
cel de acolo este scos afară și bine vîrît în patul al patrulea
peste care se pune capac, să nu cumva să se întoarcă,
pentru că patul lui a și fost ocupat și în patul al doilea s-au și năpustit ceilalți
și în primul pat se aud oaspeți noi care încă nu aud
cum cineva începe să gîfîie-n patul din fund și acela *sînt chiar*

și-n clipa-aceea ziua păru a se-nteți.

iov. iova. iona. ion

la început a fost sfîrşitul. apoi agonia. apoi uscatul.
apoi, pe 16 noiembrie, l-am văzut pe iova trecînd aplecat
prin intersecția victoriei cu lemnea. era vinerea şi era seară.
acum, ascultă: n-aveam bani şi voiam să uit. l-am ajuns pe iova,
i-am cerut lui iova bani şi iova a tăcut.
pesemne era-n divorț pe atunci, pen' că şi-a luat deodată
cununa de spini într-o mînă şi-a trîntit-o jos ca pe-o căciulă.
ce faci? am zis, lasă-l, a zis bufnița
şi a trecut peste creştetul lui croncănind,
lasă-l, a zis, resemnare este
numele lui de alint.

azi am fost la ecograf, a zis iova. sînt
locuitorul unei gropi. mi-au văzut-o foarte clar înăuntru.
lasă, am zis, or să ți-o scoată ei cumva, n-avea grijă, afară,
ei au forcepsuri, au catgut, se ştiu bine la asta,
mai bine hai, dă şi tu o țigară.

bă, zice, groapa creşte pe zi ce trece. a-nceput să-nghesuie plămînii
şi s-a dat acuma la ficat.
hai atunci, zic, mergem la birt la berbecul şi-o umplem
şi-o să ai o mare la uscat.

nu acum, zice iova, de luni întregi nu mai scriu. nu mai
aştept pe nimeni dinspre megara.
şi orice hîrtie e prea subțire cînd scriu şi se rupe îndată.
ia uite-aici: port mănuşi să nu se vadă, pentru că acum
scriu direct pe mîna mea: e mătuşa mea decedată.

scriu greu. vîr vîrful creionului în piele pînă unde
dau sub ea de mine. scriu cît de-adînc simt eu că trebuie să scriu.
zgîrii țesuturile, scormonesc în vene, rîcîi în os pînă-aud
grafitul cum îi trece prin sicriu.

scriu numai o literă pe zi. atîta pînă dau de mine. restul
e tăcere. nici o scriere nu se compară cu asta. apoi,
pînă se vindecă pielea deasupra, scriu în palmă, cu scrisul pe dos.
de asta m-a părăsit nevasta. scrisul e dureros.

scriu pînă cînd litera se scufundă sub carne. într-o zi voi fi citit
numai pe dinăuntru. voi fi o carte legată în propria-mi piele.
şi de nepătruns. şi cînd mă vor deschide
am să mă mut pe cealaltă parte a mea. voi rămîne
mereu interior. vor căuta. voi rîde.

aşa că hai la megara ori hai la berbecul, bătrîne,
dar astăzi e ultima oară, căci mîine
n-are cum fi nicicînd mîine.

la treizeci şi şase, am învăţat să mă rog. am făcut cu chiu cu vai
rost de un dumnezeu al meu, o păpuşă din gumă, ferfeniţită,
cu buzele groase, cu o mînă sărită din umăr,
cu cauciucul de pe pîntece tăiat. pînă la urmă,
numai atîta dumnezeire mi-a fost dat mie să aflu
şi nu-i, poate, păpuşa asta din gumă cel mai puţin dumnezeu
ce i s-a dat unui om.

de asta, în camera unde stau, l-am pus la loc de cinste, pe masă.
la dumnezeul meu, acesta, nu îmi e ruşine să mă rog
nici cînd mă întorc acasă pe patru cărări, abia reuşind să-i arunc
două-trei vorbe deşucheate înainte să mă prăbuşesc
cu capul pe masă şi cu mîna peste beregata lui.

e drept, cu dumnezeul ăsta de gumă o să fiu mai puţin iertat.
dar, aşa schilod cum este, pare mai puţin nepăsător.
şi cînd mă rog nu urlu, n-are rost, oricum n-aude,
totuşi i-am retezat urechea, ca să-mi pară
că dacă i-o lăsam m-ar fi putut auzi. deci cînd mă rog
nu urlu. nu mă jelui. nu cer îndurare. am învăţat să mă rog
ca la orice lucru fără rost. nu mă mai uit la cer.
e limpede: nu am venit de-acolo.

mă rog cum pot: uneori tăvălit pe duşumea, alteori
şuierîndu-i în urechea teafără un cîntec deocheat,
el oricum n-aude, dar cu el e mai puţină teamă,
mai puţină singurătate-n casa asta.

poate doar moartea îmi va fi la fel de nemiloasă
ca moartea pe care dumnezeul celorlalţi o pregăteşte
pentru fiecare dintre-ai lui în parte.

pe dumnezeul meu eu însă-l pot ierta şi pentru asta,
el n-are habar, doarme căzut într-o rînă pe masă,
cînd mă rog nu urlu, el oricum n-aude,
abia lălăi un cîntec deşucheat, mă clatin spre el, îi caut gîtlejul,
mă-mpleticesc şi-ngenunchi.

peste drum de crîşma unde stau şi beau
e biserica. eu şi părintele ne pîndim de mulţi ani.
aş vrea să-l slujesc şi eu pe dumnezeu dar mi-e teamă.
ar vrea şi el să bea cu mine dar n-are curajul.

atunci ridică înspre mine crucea cu mînie
şi mă ameninţă şi atunci ridic şi eu înspre el
halba cu bere şi-l ameninţ
şi bat furios din picioare şi se mînie şi el
şi dă îndărătul ferestrelor din picioare şi mîini.

poate nu ar trebui să vin duminica la birt
chiar de la şapte dimineaţa, el îşi începe
slujba la nouă. dar la şapte, exact la şapte
se furişează şi el în altar şi începem să ne facem semne.

două ceasuri ne pîndim fără-ncetare. cînd începe slujba
nu mai e acelaşi om: le spune alor lui
vorbe întortocheate, saltă vocea, greşeşte predica, se întrerupe
şi în tot răstimpul ăsta dă de mai multe ori fuga-n altar,
ridică perdelele, mă caută şi începe să dănţuiască
şi bate cu crucea îndrăcit către mine.

ameninţă gata să spargă ferestrele şi eu mă înfurii atunci
şi mai grozav şi ridic
halba cu bere mai sus şi el iar fuge dincolo şi le vorbeşte
credincioşilor, dar nu rezistă prea mult, îşi zice
predica prea degrabă, se grăbeşte să se descotorosească
de ei mai devreme, să poată reveni la fereastră.

probabil şi în predică vorbeşte tot de mine şi păcatul meu.
aşa cum eu alor mei le vorbesc în birt mereu de el.
într-o zi vom intra în biserică, cu căpăţînile plecate,
toţi noi ăştia luaţi de soartă şi daţi peste cap
şi părintele o să ne ierte şi-o să ne dea binecuvîntarea.
o să facem atunci un chef pe cinste, părinte,
întotdeauna plătesc eu, poţi bea liniştit, noi n-avem
cui te pîrî, şi după aia o să ne mutăm să bem şi la tine,
o să fie duminică seara tîrziu, n-o să ne vadă nimeni.
dar încetează să mă mai ameninţi, mi-e atît de frică acum
de cei ce mă ameninţă cu viaţa veşnică, părinte.

nu mă pot ruga decît cutremurat de oroare. pentru asta
mă ascund şi acum în pivniță, în întunericul ei putred şi gras.
dar mă rog mai uşor acum, ca şi cum m-aş pregăti de un mare adio.

nu s-a întîmplat mereu aşa. pe vremuri, ca să-mi pot ține
mîinile împreunate am fost silit să le leg de cu seară.
le țineam înnodate sub plapumă întreaga noapte. dimineața
degetele atîrnau vinete de strînsoare ca limbile spînzuraților.

atunci coboram. auzeam în pivniță, în pămîntul ei ud,
cum mă vait dedesubt. îmi astupam gura cu cîrpe, era prea
dimineață; dar nu eu mă văitam, se văita cel dedesubt,
era acolo, sub tălpi, eram din nou împreună cu mine.

puteam începe. cădeam în genunchi pe plămînii mei dedesubt.
mă rugam numai cu unghiile. niciodată n-am mai fost atît de
fericit ca atunci
cînd m-am găsit fără suflare sub genunchii mei.

nici acum nu mă pot ruga decît cutremurat de oroare.
oricine, dacă se roagă, se roagă numai cutremurat de oroare.
noi toți ne rugăm numai după ce sîntem cutremurați de
oroare. arătați-mi, dacă nu-i aşa, un rugător senin.

mă rog cu adevărat şi azi doar cutremurat de oroare.
dar astăzi, cînd mă leg, mă leg degeaba:
curelele au devenit mai groase ca mîinile, mîinile
s-au subțiat şi au slăbit.
nu le mai leg: stau ceasuri întregi la taclale una cu alta
poate a-nceput sfîrşitul, în sfîrşit.

doar că şi azi dîrdîi de oroare cînd trebuie să mă rog.
şi mă rog tot mai greu, simțurile s-au tocit.
trebuiesc pedepsite cu înmiită asprime ca să iasă din toropeală,
să prindă suflul ororii, pentru rugăciunea de antracit,
singura rugăciune neiertătoare, singura pentru care am hotărît
să merg pînă la capăt. dacă n-am hotărît eu, atunci nu ştiu cine.
cutremurat de oroare, mă rog în pivniță, cu genunchii apăsați.
jumătate sînt jos, sugrumat sub genunchi, aşa cred,
jumătate sînt deasupra, singur cu mine.

vei înțelege: noaptea suie deasupra casei un
soare rece, ucigaş, lumina lui vînătă cade cu rafale de grindină
peste acoperiş, o auzim numai noi, o vedem numai noi,
altfel de ce crezi că ieşim în fiecare dimineață
pe drum clătinîndu-ne şi cu ochii halucinați,
cu cearcăne mari cît cearşafurile? sau crezi că bem
tot timpul? bem toți, noapte de noapte? asta se
zvoneşte-n sat despre familia noastră? de asta se
şuşoteşte mereu pe la colțuri? de
asta sîntem ocoliți?

nu ştiu ce l-a apucat pe tatăl meu să-njuge boii la car
la doişpe noaptea, să mă trezească şi să-mi spună hai.
eu după ce mor dorm somnuri lungi. unde, am zis,
a zis: la şomcuta mare. ce putea să-l mîne pe el
în miez de noapte tocmai la şomcuta mare,
la atîta drum de satul nostru? şi de ce să nu ia
autobuzul, dimineaţa la şase, de ce să umblăm
patru ceasuri încolo, patru ceasuri încoace
cu mersul moale şi greoi al boilor noştri?
dacă-i pe-aşa, n-o să mă mai prindeţi acasă de-acum prea devreme,
n-o să mă trezesc în miez de noapte pentru o nebunie ca asta.

şi-atunci se apropie ea şi zice: scoală
dragul mamei, tatăl tău
tocmai pleacă să te-aducă de la şomcuta,
du-te să-l ajuţi să te ridice,
de trei zile zaci acolo fără suflare
şi abia de-au ajuns să ne dea de ştire astă seară,
dragul nostru.

Colateralul

în landoul vast şi negru ca o furgonetă
copilul doarme dus. la colţurile gurii lui care surîde
fierbe spută şi sînge. tatăl soseşte tîrziu.

după ce-şi lasă toporul în tindă
se strecoară-n aşternut şi se roagă.
de obicei nu se spală pe mîini -
noaptea sîngele nu se vede.

asemenea toamne strălucitoare şi pline de vervă
coboară rar şi atunci în grădinile din spate
se aud prăbuşindu-se sori grei şi denşi.

nu e nimeni afară. afară a dispărut.
spînzuratul a bătut în fereastră de mai multe ori.
copilul l-a văzut şi i-a surîs cu putere.
tatăl abia de s-a întors pe partea cealaltă.

grijulie, mama s-a ridicat şi a coborît storurile,
dar numai pentru că luna era prea rece.
a tras apoi giulgiul peste prunc,
să nu-l ardă luna printre storuri.

din noiembrie încolo, tatăl, care pleacă
întotdeauna cu noaptea în cap,
îşi vede copilul doar în aprilie,
iar în aprilie, pe locul rămas liber în landou
vine altul care, odată născut,
nu visează decît să ucidă, dacă nu este lăsat să doarmă.

bună seara. este zece şi curînd veţi ieşi.
prin aerul rece de martie, sori canceroşi
vă vor însoţi tot timpul nopţii
tîrîndu-se dintr-un apus în altul.

cine are curajul ca voi să muşte din necunoscut
cu înmiită oroare? o dată ajunşi pe platouri,
drumurile se vor face reci şi tăioase ca briciul.
dar viscolul abia de vă va unge rănile şi le va strînge
ca să puteţi înainta.

bună seara. azi, asfinţitul a fost neiertător şi prielnic.
sub arcadele lui largi, golul a lucrat cu putere.
cutremurarea a fost blîndă şi devastatoare.
iar din urmă au început deja să se audă ceilalţi.

de aici încolo nu mai poate fi vorba de fericire şi nefericire,
ci de înaintat. veţi observa că a dispărut
încotro. acest fel de unde încă se ascunde.
înaintaţi. acolo unde mergeţi
soarele e proaspăt şi tînăr, iar despre moarte
încă nu s-a pomenit.

ardeţi. mersul e înapoiere. nu vă uitaţi
unii la alţii, răul şi binele au dispărut.
sînteţi posesorii unicei cutremurări
pentru care colateralul merita să apară.

înteţiţi-vă. dacă nu veţi ajunge,
veţi avea măcar parte de o moarte îngăduitoare
care n-are nimic de-a face cu dispariţia.

acum ca şi atunci, omul se teme de sine.
dar dacă atunci încă nu, acum începe să audă
cum înaintează celălalt pe dedesubt.
nu se vor întîlni decît o dată. pînă atunci
ceea ce omul ascunde de atîta vreme
este chiar cel care îl va înlocui.

pentru acesta din urmă, memoria şi sufletul
pot dispărea. trupul însă trebuie păstrat.
în lampa lui va intra o flacără nouă.
doar ea va arde zgura şi va înlocui
simțurile ațipite cu altele noi.

colateralul încă se ascunde. pentru om
el e doar un negru. sîngele lui
împroaşcă tot mai des trotuarele
iar el e singurul găsit vinovat.

numai el aduce molimă şi cutremur,
deşi nimeni nu i-a dat încă nume.
doar că e tot mai vizibil în cei pe care-i locuieşte
şi în care e dus la spînzurătoare.

pe nesimțite însă, colateralul se strecoară în oraş.
întîi trăieşte în subsoluri şi în stațiile de metrou,
doarme sub poduri, cerşeşte şi e primul care cade,
stă în pielea omului, se crede om şi se clatină
după lege şi datină.

doar că nu-nțelege de ce făptura
în care-şi află adăpost e vînată mereu,
ridicată-n miez de noapte şi dusă pe veci.

apoi deghizarea reuşeşte mai bine.
colateralul îşí află casă lîngă om,
lucrează alături de el, transpiră şi rîde.
pare să iubească tot ce omul a iubit.

dar cînd își întîlnește semenii și află că e altul
limba omului începe să alunece încet
spre cu totul altceva în gura lui.
zdrențărosul de ieri are azi
un trup mai drept, straie pe potrivă
și o tandrețe mai neiertătoare decît omul.

cînd colateralul se va arăta în toată măreția lui înghețată,
omul va fi uitat și iertat.
se va vorbi de el ca de o dinastie
anapoda și plină de cruzime,
ca de un zeu cu ochii închiși, căruia cu puțin exercițiu
moartea îi poate reda vederea și suișul.

în încăperea din față era cu totul și cu totul umbră.
de înțeles, era vară, muștele.
dar în ailaltă era lumină
și copilul dormea înmărmurit
și patul sub el supura.

o paloare erau pereții în ziua aceea.
niște lungi scări duceau nicăieri.
poate că vecinii s-au culcat
de vreme ce au încuiat peste tot
și lampa abia de mai pîlpîie.

ca să vă spălați de vină
m-ați trimis să le bat în obloane, să le șoptesc
că fiul lor putrezește în leagăn,
de parcă n-ar fi fost același lucru
dacă le spuneam dimineața.

apoi m-ați pus să dorm cu fratele meu
care urla și suduia,
în timp ce voi dănțuiați în camera udă.
avea patru ani, m-am scăldat în beregata lui,
dimineața am ieșit la lună plini de sînge
hohotind, a fost o noapte de an nou
minunată atunci și voi rîde de asta
cîte zile voi avea.

în barul de peste drum, toţi poartă ochelari negri.
eleganţi şi tăcuţi, sorb din pahare cu grijă.
barmanul trece printre mese cu halbele pline,
la fel de neauzit ca ei şi foarte, foarte ceremonios -
dar în halbe numai bere nu e.

de fapt, ei nu se-mbată niciodată,
nici chiar cînd îi prinde dimineaţa.
dar azi mi s-a părut că unul cu un rest de funie la gît
s-a dat în stambă şi-a-ntrecut măsura,
iar asta i-a mîhnit grozav pe toţi.

la o masă, sub candelabre mai reci,
un lup tînăr şi sumbru mănîncă lacom
din gîtlejul tovarăşului său.
colţii lui ard. noapte bună, lupe, oricine ai fi.
noapte bună, semen şi frate,
nimeni nu te va învinui.

sfîrşitul se înăspreşte. mulţi dintre voi
cad acum pradă îndoielii.
nimeni nu sileşte pe nimeni, dar cineva
tot trebuie să poruncească.

acizii s-au făcut leneşi şi graşi.
trebuie căutat ceva mai nemilos decît ei.
dacă renunţaţi acum, dacă tocmai acum,
nici cripta, nici cerul nu vă vor acoperi îndeajuns.

sînteţi posesorii alternativei şi asta e
una singură. de asta v-am şi vorbit de ea
în atîtea şi atîtea feluri.
puţinul pe cale de a dispărea stă acum
numai în voi şi în puterea voastră.

o scoică neagră trage la ţărm.
n-am zis că or să se îmbarce toţi.
dar spaima liniştită cu care muncim asupra astrelor
le va mai opri să cadă o vreme.

lupul a intrat în salon în miezul zilei.
a adulmecat cu duioşie scutecele noului născut.
şi a stat minute întregi
cu ochii aţintiţi la tablourile de pe pereţi.

pe urmă, el şi copilul s-au privit
fratern şi complice,
părul copilului era alb şi pielea zbîrcită,
dar mîinile subţiri şi mici îi străluceau de prospeţime.

au mîncat amîndoi din acelaşi talger,
au chicotit şi şi-au făcut cu ochiul.
cînd a intrat ea, copilul surîdea
cu ochii aţintiţi înspre păduri.

şi-a zis că doarme şi a primit lupul deasupra
cu spaimă şi împăcare.

o lună mai mare decît cele dinainte
se apropie de pămînt. făpturi şi lucruri laolaltă
cresc nefiresc de mari, ca trase deodată la cer.
i-o fi de-ajuns omului în sfîrşit
cît de mult a crescut?
e adevărat însă, soarele nu mai străluceşte
ca pe vremuri, iar dogoarea îngheţată
care coboară o dată cu seara îl lasă
pe dumnezeu încă o dată mort.

dar dacă nu azi şi nici mîine,
într-o bună zi, în care toţi dorm dintr-o oboseală
de o mie de ani,
adevărul şi neadevărul vor apărea din nou împreunate
ca la-nceput.

du-te mai departe, ins nemişcat, înaintează
cu plămînii şi gura,
eşti gata să dai iar de tine şi nu picioarele te ajută.
sapă în nonsens pînă la capăt. nu vei mai fi tu
cel ce ajunge, dar răul te va face bun şi nemilos.
nu te opri. numai moartea naşte puterea.

nu mai stați de mult la capătul experienței.
sînteți nemiloși și buni. nu veți ierta niciodată
binele care face ravagii acum în locurile părăsite de voi.

totuși ceara durează prea mult pe sicriele voastre,
dragii mei. trebuia să fiți uitați de mult.
numai așa despărțirea va fi definitivă.

dar e limpede că nu mai stați
de mult la capătul experienței.
încet, părăsiți timpul omului. sînteți deja alții,
deși cei care sînteți încă nu vă văd.

totuși vă veți mișca încă după legi omenești,
ca să nu se bage de seamă.
înghețatul vostru preludiu încă nu trebuie auzit.
cînd le veți semăna îndeajuns
nu vă vor mai vîna iar voi în schimb
îi veți învăța invizibilul.

și de fapt știu și ei că într-o zi
n-aveați cum să nu apăreți.

iar atunci a patra lună se va prăbuși.

nu-i prima oară cînd se vede că n-au carne în obraji
şi în timp ce mestecă li se văd gingiile molfăind,
dinţii putregăioşi şi limba alergînd cu frică
dintr-un colţ în altul ca uscatul după ape.

de te-ai putea uita de pe vîrful glotei înăuntru
ai vedea acolo o mare prăpastie,
mai mare decît toate cele de afară.
dacă omul ar vedea ce adîncime are
ar muri pe loc. dar omul

locuieşte în afară şi bine face.
puţinii care şi-au mutat pe dinăuntru ochii
acolo au şi rămas. nu e groapă mai adîncă
decît acolo unde omul n-are voie să se uite.

am vrut să mă prăbuşesc. mi-am căutat tovarăşi
dar au rămas în urmă, plutind pe urcuş.
am fost adesea ispitit să-mi muşc din pîntece,
ca adîncimea să se micşoreze,

pentru a se prăbuşi de cît mai sus.
afară nu s-a auzit nimic.
operaţia a reuşit perfect.

şi-acum un pic de odihnă. drumul abia a-nceput,
prima moarte e doar spaimă şi premeditare.

am redus de-acuma moartea la surdină.
în timpul pe care-l pregătesc
nu va mai fi viitor. înaintați doar,
am grijă de toți cei care pleacă.
vă veți întoarce mai tineri, de va fi să vă-ntoarceți,
mai neînduplecați și mai vii.

veți fi primii dacă va ajunge măcar unul
în trecutul fără semnificație.
de acolo veți auzi viitorul prăbușindu-se.
întețiți-vă, el vă ține prizonieri
numai pentru că are nevoie de morți.

dar moartea e necunoscută pentru cei
care merg înapoi ca și voi.
sau, oricum, nu e la fel de aspră.

nu vă luați măsuri de prevedere.
ați redevenit inocenți și aveți la-ndemînă acum
nu numai răul, ci și binele,

care trebuie cîștigat cît mai iute,
ca să vă biciuie, pentru că de aici
omul și colateralul nu se vor mai întîlni.

olteţului 15, camera 305

1. ca o amară, mare pasăre marină
nenorocul pluteşte peste căminele de nefamilişti din
strada olteţului 15.

aici nu stau decît doar cei ca noi. aici
viaţa se bea şi moartea se uită.

şi nu se ştie niciodată cine pe cine, cine cu
cine şi cînd şi la ce.
doar vîntul aduce uneori miros de fum şi zgomot de arme
dinspre cîmpiile catalaunice.

cînd urci la noi, amice, ai grijă: la uşă o să te întîmpine
păduchele de san-josé, e paznic aici, o să ţi se gudure la
picioare, o să-ţi zică dă-mi nene cinci lei să te trec apa, uşa
e-nchisă, ăştia mă lasă tot timpul afară, m-au întemniţat afară;
tu nu-l crede amice, tu nu ştii, a venit ieri administratorul
l-a făcut şef peste tot palierul, el e cel care cîrmuieşte acum
camera asta, corabia asta blestemată de sub care apele s-au tras
şi a rămas încremenită aici la etajul trei.
deci plăteşte-i amice, el e cîrmaciul, se clatină mereu
ca-n vechime cînd vasul sălta peste ape.
iar dacă-njură ascultă-l cucernic: el cînd înjură
se roagă aşa cum fac toţi aici.
aşa ai să faci şi tu curînd.

aici nu stau decît doar cei ca noi
aici viaţa se bea şi moartea se uită.

numai în rare clipe de căinţă şi credinţă, noaptea,
zidurile se subţiază, se alungesc, se înalţă
ca un giulgiu tremurător îmbrăcat de un trup nelumesc.

dar nu se trezeşte nimeni şi dimineaţa căminul e iar o
cămaşă boţită din buzunarele căreia ieşim numai noi şi atît
numai noi şi atît.

aici nu stau decît doar cei ca noi.
aici viaţa se bea şi moartea se uită.

2. (fotografia de grup)

în jurul mesei după cină. poate îngîndurați. poate doar
sleiţi. căzută pe duşumea, cu cămaşa desfăcută - o
piersică stricată - dănţuitoare lascivă a nopţii lor.
primul din stînga - zoli. cu barba roşcată sprijinită în pumn, cu paharul gol
răsturnat peste margine. cu ochii înceţoşaţi.

poate doar sleit. poate îngîndurat. după el
se vede doar gulerul ridicat al hainei mele, în chip de glugă.
mereu uit că nu mă mai pîndeşte nimeni.
mereu umblu ca-nfăşurat în altcineva.

la capătul din dreapta - hans. el *da*. el are
treişopt. are capul căzut pe masă.
a avut bani. o avea pe tereza. are treişopt.
a avut băiatul un amic, amicul a avut-o pe
tereza tereza a avut banii lui hans. hans are
capul căzut pe masă, masa şchioapă, noi cu el.
pe atunci avea 36. acum are 41 la bocanci, viaţa verde şi
ciroza hepatică-l aşteaptă-n pat. dintre noi
hansi e singurul om realizat.

mitru: de un an cu ocupaţie fără şi bun pentru apostolat.
pripăşit şi el aici că aici e hotel pentru toţi.
a avut cîndva nevastă şi o casă, însă i s-au terminat.

la mijloc între noi şade păianjenul cu cruce,
mereu îngîndurat, înfăşurat în giulgiul propriei mătăsi
ca într-o aură de flăcări blîndă:

„vin zorile, se face iarăşi seară, zice,
şi nu se va trezi nici unul să mă vîndă".

3. (calvarul)

z'ce mă, z'ce, am o cutie de chibrituri le-am luat alaltăseară de la mătuşă-mea, z'ce mi-am pierdut paianjenu, numa acolo poa să fie, z'ce, la 305. da tu fii atent, z'ce, păzeşte intrarea, fluieră cînd iese, z'ce, e unu' aşa şi pă dincolo, are picioare lungi, umblă numa-n chiloţi, merge, z'ce, crăcănat, face pă boieru, vorbeşte pă nas, ţese bă neşte cămăşi grozave. z'ce să ştii că eu pe soră-mea cu el aşa şi pă dincolo. o văd eu azi, o văd şi mîni, mă duc la ei noaptea. ea, z'ce, era-mbrăcată-n blana pisicii şi a mieunat. torcea drăcoaica, z'cea c-o să cred că-i pisică. ş'ăla tocma lîngă ea în pat. am tras atunci, z'ce ceasu jos de pă perete ş-am bătut în el clopotele pînă dimineaţa. ş-au venit ş-au găsit-o ş-au spălat-o ş-au îmbrăcat-o mireasă. ş-au zis pă el l-ai vrut, pă el l-ai avut. o să fii toată viaţa nevastă de păianjen. hai, ia-ţi stîrpitura acasă. şi cînd să-l ia, păianjenu că cîr' că mîr' că el n-o vrea, că elu-i prea tînăr, că nu-i trebe decît urechea ei, în care el să poată să ţească pentru ea cămăşi de mireasă.

(ş-a venit ainştain la doamna aia, îi era pretină de-o viaţă. ainştain era de acum bătrîn şi-ntr-o ureche. ş-a văzut ainştain paianjenu, doamna-l crescuse de mic ca pe copilul ei. i-a plăcut paianjenu lu ainştain şi s-au făcut pretini la cataramă. săraca doamnă. săraca mamă. a ieşit la bucătărie să-i aducă înaltului oaspe delicatese. atunci hoţomanu - haţ de păianjen, îl bagă-n gură degrabă şi-ncepe să-l mestece de zor.
cînd a venit doamna, la colţu gurii lu ainştain rămăsese neînghiţit un picior.
ce-i aia, a zis ea. ce să fie, aripa de la mustaţa mea.
niciodată nu s-au mai văzut după aia. niciodată ea nu l-a mai putut ierta).

4. (arcul de triumf)

asta fac acum: mă întorc pe olteţului 15.
este vinerea şi este seară.
de vineri pînă luni nu mai am la ce trăi.
atunci hans se înfurie şi cumpără spirt sanitar
şi zoli se înfurie şi cumpără spirt sanitar
şi eu mă înfurii şi eu şi zic la ce
şi ei zic la ce şi după asta îndoim
totul cu apă şi-ncepem să fim fericiţi.

ei nu mai zic la ce, eu nu mai zic.
de vineri pînă luni nu ne mai auzim.
ne luăm porţia fiecare şi începem să fim
mai puţin nefericiţi. mai puţin vii.

şi pînă duminică noaptea totu-i OK.
şi nu mai contează dacă sau dacă nu.
iese hans la geam şi zoli la geam însă
nici o corabie nu mai apare dinspre corint.
şi ei zic nu-i încă luni şi eu zic încă nu.

şi pe olteţului e iarăşi veselie mare.
vine vineri şi de vineri pînă luni
e ziua noaptea ziua noastră liberă
şi cîntăm de tremură încăperile -
marinari încercaţi care speră ca-ntr-o duminică să vadă sosind
la orizont, peste blocurile din colentina,
corabia dinspre corint.

iar luni, cînd toţi sînt plecaţi, soseşte în sfîrşit
şi aici Fiul ca să mîntuiască:
cu cămaşa murdară, cu ochii umflaţi de nesomn,
cu sticla goală-ntr-o mînă, clătinîndu-se şi lălăind.
se caţără pe scară la treisutecinci, îşi întinde mîinile şi zice:
leagă-mă de lemnul ei, să dorm şi eu puţin, amice.

5. (botezul)

e un ceas în cameră pe care hans îl hrăneşte pe-ascuns.
mişcă mai repede, îi şopteşte, mişcă mai repede.
i-a cumpărat cămaşă şi l-a îmbrăcat. îl
spală îl schimbă îl îngrijeşte ca pe ochii din cap.
ceasul însă e un somnoros. s-a îngrăşat. s-a lăţit
pe toată masa. abia mai stă pe picioare -
ticăitul i-e ca un lătrat.
e un ceas în cameră pe care hansi îl hrăneşte pe ascuns.

e şi un pepene roşu pe care hans l-a adus în casa asta de mic
şi pe care-l crede pruncul lui.
ah, pruncul s-a copt şi s-a rumenit
unul i-a vîrît într-o zi în pîntece un cuţit.
s-a auzit un geamăt şi din prunc a tîşnit sînge dulce şi parfumat
în răcoarea căruia ne-am botezat.

6. am angajat, nene, doi de la camera 24, se
roagă pentru noi zi şi noapte o să
fim precis iertaţi pu-
tem bea în continuare.

7. patru jnepeni cu bărbi fac înconjurul căminului de nefamilişti.
administratorul aleargă după ei cu foarfecele desfăcute.
noi sîntem preoţi strigă ei, noi n-avem voie să fim tunşi.
noi sîntem magi, noi n-avem voie.
avem trei luni de cînd venim ca să vedem
minunea de la camera treisutecinci -
irod împuţit, noi sîntem magi şi am venit s-adeverim
naşterea lui şi să-l cărăm la ţintirim.

8. (pasărea hans)

a venit o pasăre noaptea prin fereastră
şi am fost sigur că e hans.
era pleşuvă ca el şi moartă de beată.
mă, a zis, ia 50 de lei, du-te peste drum, are un
rachiu grozav. nevermore, i-am răspuns.

zice: de cînd m-am dus de la voi, zice, m-au
angajat paznic de noapte la belu. am un
girofar a-ntîia. ziua dorm. lucrez cu
poliţia. am bani să vă-ngrop. sînt bufniţa
minervei. nu deschid ochii decît la lăsarea serii.

acum m-au gradat. am însemne mari pe
ficat. asta încă de cînd stam p-a-
cilea cu voi. o! şi încă rănile mă dor.
hai, mă, du-te de ia ceva să sărbătorim.

hansi, i-am zis, nevermore.

9. (zoli)

- are, mă, careva dintre voi casă şi masă-n altă parte? buuun,
ăla să iasă dintre noi. ai, mă, părinţi? ai iubită?
ai copii? ai pe cineva să te-nfieze? hai, ăia
valea de-aici. hansi
tu ai, mă, mamă? cară-te. aveţi careva vreunu să-i
fie milă de voi? adio. e cineva să te regrete, băiete?
pa! ai fost, bă, careva fericit la viaţa ta? ciao.
pa!

hansi tîmpitule, aia-i fereastra, uşa-i dincoace.
hai, băiete, sus, că e trei dimineaţa şi vine fericirea
să ne dea la fund de n-o luăm din loc. încolo-
narea băiete. la muncă băiete. după mine băiete
cu pas vioi. din zori în noapte, pînă-n ceasul. hai, că
vine fericirea să dea deşteptarea. hansi, băiete,
fereşte-te de ea ca de dracu, băiete,
pre mulţi i-a pierdut.

10. mă gîndesc şi acum că puteam s-o iau mai pe de-alături
de cît de pe alături am luat-o.
şi ziua de azi putea să fie tot aia de mine,
tot aia de ieri. dar a venit păduchele de san-josé,
şi-a-mpins pîntecu-nainte şi-a dus mîinile la spate
a perorat întreaga zi, am întrebat, a răspuns, am aflat
c-a fost numit peste olteţului 15-mpărat.

am aplaudat. am cîntat. pe olteţului 15 se deschide
o vreme nouă. toţi oamenii sînt fericiţi.
avem toţi limbi lungi la bocanci şi la clopote. ca pe
vremea preascumpului nostru gadafi
care e-n cuba şi papă orez vietnamez din
trestii de zahăr coreene.

iar de mîine ni s-a promis cloroform. de mîine lumea va deveni
mai uşoară. mai subţire. se va strecura din noi
ca printr-o pînză de tifon afară.
vom fi mult mai uşori pe masa de operaţie.
adevărul, şi aşa, va sta în spate.
or să ne extirpe numai lumea din afară.
viaţa în noi va rămîne intactă.
moartea în noi va rămîne exactă.

iar de mîine promitem să nu mai bem
să nu mai facem deranj la bloc
să nu mai folosim fosa sceptică.
de mîine promitem să nu mai bem.

numai că mîine iar e azi - dezamăgire,
mîine n-o să fie nicicînd mîine.

acum ne-au gradat, am început [illegible] ne-
fiind, asta facă de cînd stăm pîn-
cilor cu voi, ai și înoi cîinile mă-sor.
hai, toți, du-te de-n ceea să fie [illegible].

hanul, i-am zis, nevermore.

9. (zeiți)

– ara, mă, careva dintre voi [illegible]
ăla să fiă dintre noi, ai, mă, [illegible]
ai copii? ai pe cineva să te [illegible], hai, să
vilea de-aici, băiete,
tu ai, mă, [illegible]
fie mîă de voi [illegible]
pe! ai fost [illegible]
pe!

hanul flămîndule, sus-i fereastra, jos-i [illegible]
hai, băiete, sus, că-s trei dimineți și-o [illegible]
să ne dea la [illegible] de n-o luăm din loc. încolo-
nare băiete, la muncă băiete, [illegible] băiete
cu pas viol, din toți în [illegible] pînă-n centrul. hai, că
vine [illegible] și [illegible] hanul, băiete,
ferește-te de ea ca de [illegible], băiete,
pre mulți i-a pierdut.

10. mă gîndesc acum că puteam s-o iau mai pe de-a[illegible]
de cît de [illegible] am luat-o
și zău de nu putea să fie tot așa de mine,
tot așa de [illegible], dar a venit păduchele de san-josé,
[illegible] pîntecu-nainte și-a dus mîinile la spate
a [illegible] întreaga zi, am lucrat, a răspuns, am aflat
c-a fost numit peste [illegible] 15-[illegible]

2. 4. INEDIT

cu aceşti ochi, cu care n-am văzut
niciodată la mai mult de-un metru depărtare,
urmăresc lumina ca pe un lucru străin
şi pe cale de dispariţie,
carne peste carne în carne sub carne,
şi cred că abia acum încep să o văd bine,

abia acum se închează ca lumea,
o pastă mai groasă ca metalul şi mai grea ca apa,
altfel cum s-ar scufunda la aşa adîncimi?

dar ce ochi mai limpede ca al meu vede lumina în sine,
cu venele ei negre gata să plesnească,
mai tulbure ca o placentă aruncată la gunoi,
mai grea ca mercurul cînd fată icnind,
şi-atunci cînd o vede, care ochi trebăluieşte
în jurul ei ca în jurul unei căldări cu asfalt?

cu un ochi ca al meu nu vezi lumina luminînd,
în schimb îi vezi alcătuirea bolnavă,
greutatea mai grea ca a întunericului.
doar prin ochiul chior şi prost vezi lumina
pe care n-o vezi,
lumina care putrezeşte duminica prin ogrăzi,
prea ostenită ca să dispară,

ochiul sîrmos şi scurt care se scurge după ea
vede ce ochiul văzător n-a văzut vreodată,
nu materia e grea, ci lumina care o apasă,
o văd numai ochii care se strică,
cine vede doar lumina nu o vede.

cine n-o vede însă o adună în butoaie mari,
peste care pune brusturi şi pietre
şi o conservă cu anii, pînă se lasă la fund
şi se întăreşte ca sacîzul.
într-o zi, în telescoapele astronomilor,
va arăta ca un ulei întunecat şi gros,
cu care se vor unge pe tot trupul.

şi poate atunci ochiul, care face
doar deservicii vederii, va dispărea.
cînd va vedea cu pielea, omul nu va mai fi om,
iar religia retinei va fi dispărut de mult.
dumnezeu, atîta cît există, nu rezistă la vedere,
dar atunci nu ne va mai scăpa.

el face parte din lumina pe care
ochiul obişnuit nu o vede,
dar o vede ochiul meu aproape orb,
de la lumină în sus, lucrurile devin tot mai grele
şi urcînd nu te mai poţi întoarce -
marea greutate e chiar uşorul,
cînd te ridici, devii greul celeilalte lumi,
te prăbuşeşti în invizibil ca un sac cu bolovani.

omul se face greu pe lumea cealaltă
din cauza luminii: lumina venoasă,
marii carpaţi luminoşi de sub stern,
luminile sumbre care-i umflă oasele.
cine-a zis că omul nu-i lumină?
ba chiar că-n nevăzut omu-i lumină,
un cheag de lumini bolnave foarte.

puţine vor fi lucrurile pe care
din cauza luminii nu le-am văzut,
dar asta numai pentru că lumina nu ajută la vedere
şi oricum eu am vederea slabă
şi prin ochelarii mei de cal
văd mai degrabă lumina neluminoasă.

iar cînd carnea va orbi, au să vadă
şi lumina cărnoasă din pricina căreia putrezim.

Viața și opera lui

CRISTIAN POPESCU

cine n-o vede însă o adună în butoaie mari,
peste care pune brâuri și inele,
și o conservă cu anii, până se lasă la fund
și se întărește ca sacâzul,
într-o zi, în telescoapele astronomilor,
va arăta ca un ulei luminos și gros,
cu care se vor unge pe tot trupul.

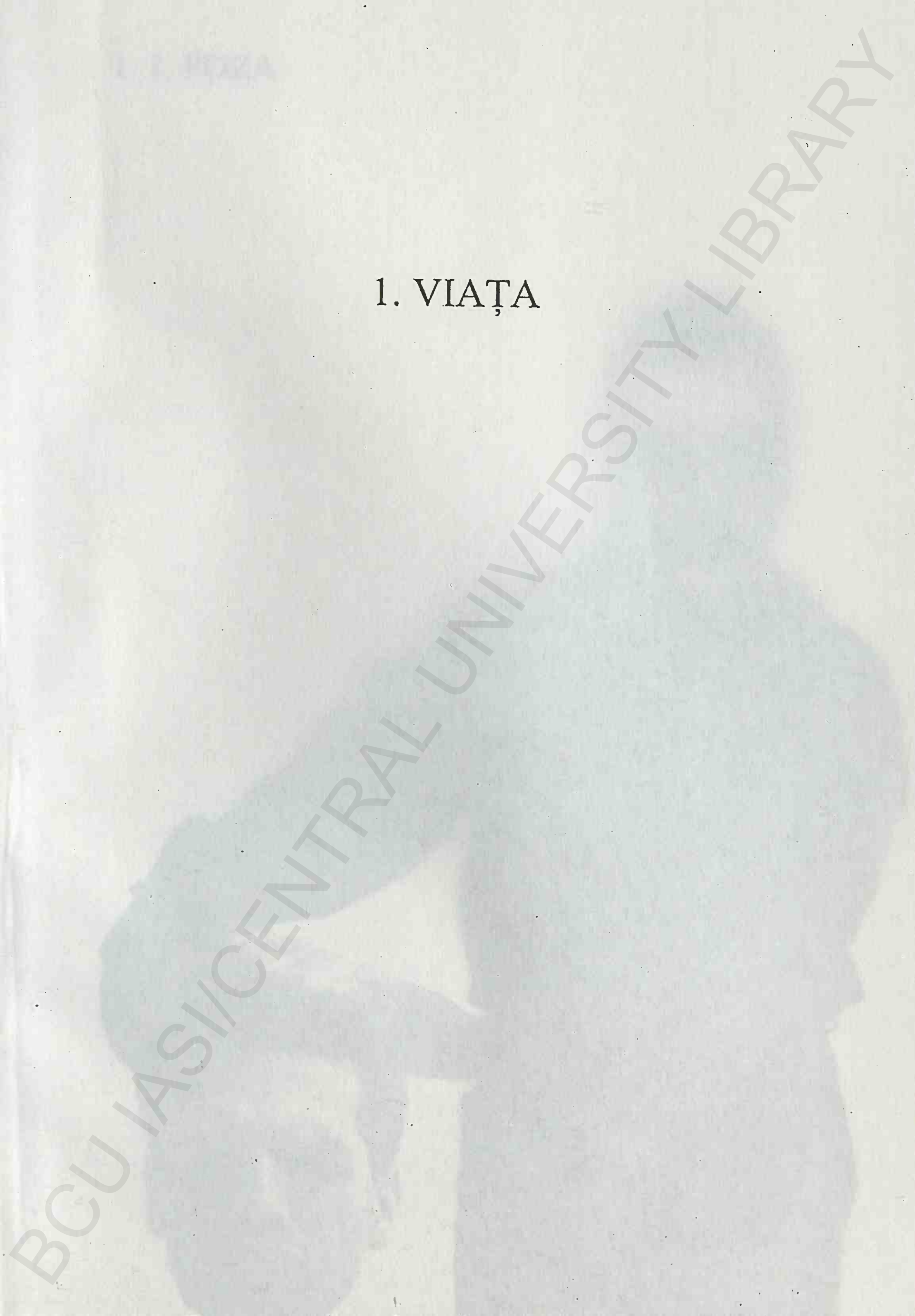
și poate atunci ochiul, care face
doar deservicii vederii, va dispărea
când va vedea cu pielea,
iar religia celestă va fi [illegible]
dumnezeu [illegible]
dar [illegible]

ci fără pată din lumină pe care
ochiul încearcă să o vadă,
dar o vede ochiul mai aproape [illegible]
de la lumină la [illegible]
și uneori nu te mai poți lumina –
[illegible]
când te uiți, [illegible]
te plimbă [illegible] bolovani

seara se face grea pe lumea cealaltă
din cauza luminii, lumina veninoasă,
mari carpați luminoși de sub sterni,
luminile sumbre care-și umflă oasele,
cine-a zis că omul nu-i lumină?
ba chiar că-n [illegible] omu-i lumină,
un ciorchine de [illegible] bolnave foarte.

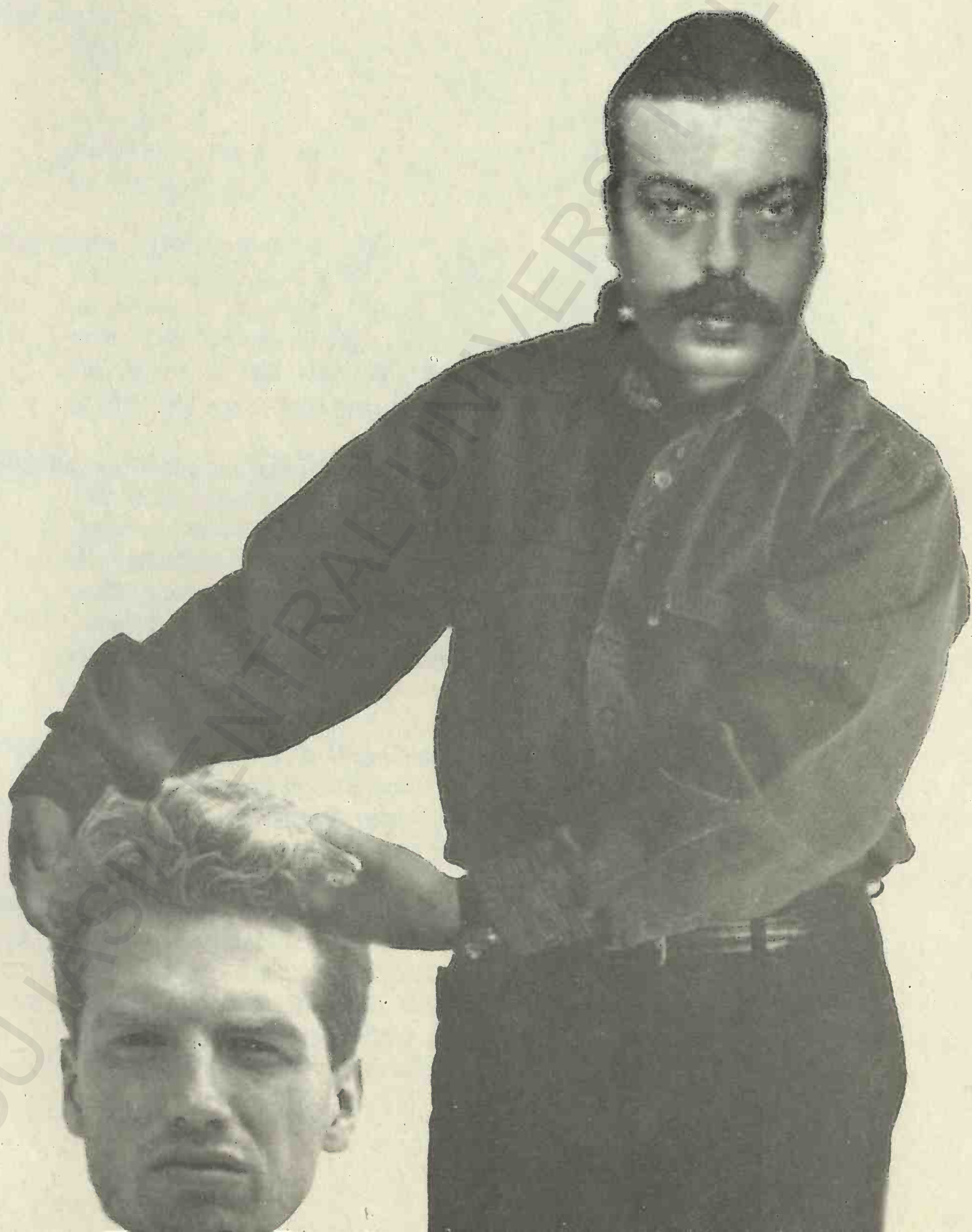
puține vor fi lucrurile pe care
din cauza luminii nu le-am văzut,
dar asta numai pentru că lumina nu ajută la vedere
și eu sunt cu mai vederea slabă
și prin ochelarii mei de cal
văd mai degrabă lumina neluminoasă,

iar când cartea va orbi, eu să văd
și lumina cărnoasă din pricina căreia putrezim

1. VIAȚA

1. 1. POZA

1. 2. BIOGRAF

«1959 Se naşte la 1 iunie, în oraşul Bucureşti, Cristian Popescu.
Încă de prin luna a treia, adică din noiembrie 1958, se auzea din burta mamei muzică de acordeon, se auzeau clinchete şi chiote şi oftaturi. Mai întîi a ieşit stafia străbunicii, apoi a bunicii. Tinere şi frumoase. Numai după aia el. Pînă la vreo şase luni, viitorul poet le-a ţinut pe amîndouă pe genunchi şi a dormit numa cu ele în pat.

1962 - 1964 Cristian Popescu e un băieţel dulce şi curios ca orice copil.
Stă în fiecare noapte la căpătîiul tatălui său care doarme şi-i surprinde, îi urmăreşte visele. Este alintat şi dezmierdat în fiecare noapte de femeile durdulii din visele tatălui său. După propriile sale mărturisiri de mai tîrziu, primea ţîţă de la aceste femei, cum primise şi înainte, pînă la şase luni, de la stafiile bunicii şi străbunicii sale.

1966 Acum începe să scrie primele versuri, scrijelindu-le pe uşa veceului din casa părintească. În curînd, versurile sale vor circula pe toate uşile veceurilor din capitală. Părinţii, dintr-o naivă lipsă de receptivitate, vopseau uşa de două ori pe săptămînă. Viitorul poet va nota peste decenii în jurnalul său: „Veceul copilăriei mele! Şcoala mea! Locul meu de linişte şi reculegere! Aveam şapte ani... Acolo am putut să am în cîteva minute toţi anii pe care i-am avut apoi o viaţă întreagă!”

1968 -1970 Nu mai crede în Moş Gerilă. Evenimentul se petrece în urma unui vis în care Moşul îi apare bătrîn, cu sînii uriaşi, goi, cu păr alb, pînă la brîu, cu răni în mijlocul palmelor şi unghii lungi, lăcuite în roşu.

6 mai 1971, ora 10 - Se scarpină pentru prima oară în fund, peste pantaloni şi apoi îşi miroase degetul. Un coleg de clasă îl surprinde făcînd acest gest şi comentează faptul cu ceilalţi colegi.
Rîsete. De-acum înainte, Cristian va face mereu acest gest din afecţiune şi tandreţe pentru propria mizerie, trăsătură de caracter care-i va marca întreaga existenţă.

Miercuri 3 iunie 1974 ora 10 şi 10 - Se îndrăgosteşte pentru prima dată, îi moare tatăl şi este încă fecior. Începînd cu această dată, de poza cu tata maior, înrămată şi atîrnată de perete, se va lovi tot timpul, pe dinăuntru, o muscă ce vrea să iasă.

1976 - Împlineşte brusc 85 de ani. O lună întreagă stă faţă în faţă cu moartea: dansează pe străzi, face pipi în rezervorul unui „Trabant" ca să-l ducă mai departe, se simte tot timpul urmărit. Tuturor cărţilor din biblioteca sa li se administrează şocuri electrice ca să fie curăţate de gînduri. Viitorul poet îşi revine. Le va citi, liniştit, adîncit, pînă la bătrîneţe.

1979 - I se încredinţează, în sfîrşit, redactarea rubricii „Decese" din ziar. Succesul este răsunător. Opera se tipăreşte în răstimp de 3 luni în 11 ediţii. Toată lumea aşteaptă ziarul de mîine cu sufletul la gură.

1984 - Viitorul de poet îi este asigurat: pozează ca model pentru celebra imagine de bîlci cu mortul îmbrăcat la costum şi cu lumînare. I se decupează chipul din pictură şi toţi, absolut toţi, se-nghesuie în orice sezon să-şi bage şi ei capul prin locul rămas gol. Rîzînd, plîngînd, scoţînd limba.

1988, 12 ianuarie, ora 2 şi 15 minute - Viitorul poet se pierde de-a lungul liniilor de tramvai pustii. Cu capul în jos, atent să meargă tot timpul fix pe la mijloc între şine. Va opri în orice staţie. Nu se va mai întoarce niciodată.

Ianuarie 1988.»

(CRISTIAN POPESCU, text inedit. În Fondul de manuscrise predate pentru publicare Editurii Vinea de către Dana Popescu, sora poetului.)

«Aceste „poeme" şi „eseuri" au cunoscut de-a lungul a 6 ani mai multe versiuni (unele au fost publicate ca variante în reviste şi înainte, şi după '89). Poate că acest fapt reprezintă şi o dovadă că scriitorii de vîrsta mea au scris - stilistic sau în ceea ce priveşte implicaţiile sociale ale literaturii lor - indiferenţi faţă de tulburările istorice. Generaţia noastră n-a simţit nevoia nici unui fel de esopism, nici unui fel de încifrare a mesajului social; şi asta mai ales pentru că a scris - înainte de Revoluţie - fără intenţia expresă de a publica. Actul ei literar a fost mai ales unul cenaclier, aproape gratuit.

Nu ştiu dacă în aceste condiţii *Arta Popescu* poate fi considerată o carte de sertar sau una de rezistenţă spirituală. Dar aş dori ca ea să fie considerată drept prima mea carte. (Chiar dacă nu şi debutul meu.) Şi asta pentru că *Cuvînt înainte* (Cartea românească, 1988) nu avea nici titlul şi nici

cuprinsul hotărîte exclusiv de mine. Deh, meandrele compromisului literar şi ale cenzurii. *Familia Popescu*, cartea cu care ar fi trebuit să debutez, este o carte care n-a apărut încă (mai ales pentru faptul că nu este scrisă pînă la capăt). Rog cititorii (în special pe cei avizaţi) să ierte deocamdată unele reluări de imagini din trecutele apariţii. Doar prezentul voum are varianta finală; şi atunci cînd - cu ajutorul lui Dumnezeu – o vor căpăta şi altele, aceste repetiţii vor dispărea.

Mulţumesc din toată inima Editurii Adevărul şi, personal, lui Cristian Tudor Popescu, fără al căror entuziasm cultural *Artei Popescu* i-ar fi trecut în mare măsură vremea ei de apariţie.»

(CRISTIAN POPESCU - *Notă*, în volumul *Arta Popescu*, Societatea Adevărul S.A., Bucureşti, 1994, p. 170-171)

«Cristian Popescu s-a născut în Bucureşti, la 1 iunie 1959. A absolvit Liceul „Sf. Sava" (1979) şi Facultatea de Litere din Capitală (1990), cu o diplomă de licenţă despre I. L. Caragiale. Între 1984-1989 a fost membru al Cenaclului Universitas (condus de Mircea Martin), fiind repede recunoscut ca lider al acestuia şi al noii generaţii literare, care urma celei optzeciste. În decembrie 1986 a cîştigat concursul de debut la Cartea românească, în 1988 publicîndu-i-se volumul *Cuvînt înainte*, cu modificări esenţiale faţă de manuscrisul predat redactorului de carte. În 1987, în Colecţia „Cartea cea mai mică", a publicat *Familia Popescu*, care îi va asigura o şi mai pronunţată notorietate. Textele de aici reprezintă un moment important în poezia română postbelică. În 1990 este primit membru al Uniunii Scriitorilor, în urma recomandărilor lui Zigu Ornea, Radu Cosaşu şi Marin Sorescu. În acelaşi an, Laurenţiu Ulici îl angajează ca redactor la revista *Luceafărul*, unde are pentru început rubrica intitulată „Caiet de caligrafie", apoi „Fragmente dintr-o etică a autorului". Devine redactor-şef adjunct al suplimentului de direcţie (*Nouăzeci*) al acestei reviste. Nonconformista publicaţie impune decisiv noua generaţie, „nouăzecistă" (nr. 1, în noiembrie 1990; nr. 18, în octombrie 1993). În 1994 i se oferă un post de redactor la *Adevărul* (a publicat sporadic articole în rubrica „Anonime"), susţinînd în cadrul suplimentului său (*Adevărul literar şi artistic*) rubricile „Biblioteca rulantă" şi „Caiet de citire şi de caligrafie. Fragmente de jurnal". A mai colaborat la *Amfiteatru*, *România literară*, *Viaţa Românească*, *Transilvania*, *Familia*, *Contrapunct*, *Euphorion*, *Contemporanul* ş.a. A tradus (în colaborare cu Alexander Hausvater) pentru Teatrul Odeon: *„...au pus cătuşe florilor*" (de Fernando Arrabal) şi a dramatizat nuvela *La ţigănci*, a lui Mircea Eliade. S-a stins la numai 36 de ani, pe 21 februarie 1995.»

(NICOLAE ŢONE, notă biobibliografică în volumul Cristian Popescu - *Caiet de citire şi de caligrafie. Fragmente de jurnal*, Ed. Vinea, Bucureşti, 2003, p. 4)

1. 3. ACREDITARE

«Cristi Popescu sau despre moarte ca „operă personală”

Despărţirea de Cristi Popescu îmi este încă acut dureroasă poate şi pentru că s-a întîmplat să fiu foarte departe atunci cînd el a murit...

Pentru mine şi pentru apropiaţii lui din cenaclul „Universitas”, paginile acestea [n. ed. - manuscrisul poetului, dăruit de poet Laurei Covaci, reluat prin facsimilare în *Manuscriptum*, nr. 1-4, 1999] - nu constituie o surpriză. Unele poeme le vom fi şi auzit în toamna lui `89 şi, oricum, atît atmosfera generală, cît şi temele recurente ne sînt familiare, chiar previzibile.

Ceea ce nu ştiam însă era cantitatea de muncă investită de autor în construcţia textelor sale. Acum descoperim de cît de multe ori îşi transcrie el poemele pînă ajunge la o formulă pe care tot nu ne putem îngădui s-o considerăm finală de vreme ce n-a fost primită în cuprinsul celui de al doilea (şi ultim) volum antum (*Arta Popescu*). Tonul colocvial al textelor, stilul umil, problematica lor cotidiană, refuzul funciar a acordurilor solemne, „pohematice” induce şi impresia de facilitate în exprimare, de improvizaţie inspirată. Fazele arhi-textuale ale atîtor poezii pun în evidenţă alegerea atentă, deloc întîmplătoare, a fiecărei nuanţe, a registrului etic şi a celui verbal, cîntărirea minuţioasă a efectelor.

De aceea cred că trebuie să citim nu numai fragmentele, dar chiar şi variantele închegate ale unor poeme cu ochiul critic al lui Cristian Popescu însuşi. Cu aerul său nonşalant şi boem, el era un muncitor tenace, asiduu, în cîmpul său de exclusivă competenţă. Îngăduitor cu alţii, dispus să recunoască oriunde grăuntele de poezie, nu se accepta pe sine ca poet decît cu maximă dificultate. Paginile de faţă sînt la locul lor într-o revistă ca *Manuscriptum*, dar publicarea ulterioară a unor poeme prezente aici va trebui să fie făcută cu grijă, vreau să spun cu respect, faţă de exigenţa caracteristică autorului.

Deşi prins în angrenajul operei sale în mai mare măsură decît alţii, Cristian Popescu are şi tăria unei distanţe (auto)ironice. Un desen (printre atîtea altele care ar trebui interpretate, la rîndul lor) ce vrea să fie un fel de autoportret-robot are pe margine următoarea, amuzantă, explicaţie: „Poetul rîzînd de poezia care ţîşneşte artezian şi cu floricele din capul său mare şi pătrat”.

În ciuda aparenţelor, Cristian Popescu n-a fost, de fapt, un boem. N-a fost în nici un caz unul în sensul uşuratic al acestui cuvînt. A fost boem în sensul cel mai grav cu putinţă: nu s-a menajat nici o clipă, a lucrat fără oprire, deşi era

(şi se ştia) bolnav (dependent de o medicaţie strictă); între sine şi poezie a ales poezia, a pariat pe Artă, nu pe Popescu! Nu şi-a pus în joc doar biografia - spre a o exploata din punct de vedere artistic -, dar viaţa însăşi. A fumat în neştire, a băut cafele pînă la palpitaţii trepidante, şi-a trăit paroxistic nopţile lui de creator. Oboseala, dar nu lehamitea - îl face să exclame la un moment dat în josul unei pagini de manuscris: „Noaptea, fir-ar ea să fie de muncă, de treabă" (marţi, 5 septembrie 1989). Altădată, umorul din off al autorului este reconfortant: „orele înapoiate" (miercuri, 21 iunie '89).

Nu vom şti niciodată care ar fi fost versiunea considerată de el definitivă a poemelor la a căror finisare treptată asistăm aici, nu putem aproxima schimbarea de ultimă oră, năstruşnicia de ultimă clipă cu care le-ar fi împănat înainte de a le da publicităţii. Fazele încă „necoapte" ale poemului dezvăluie însă acea structură de rezistenţă pe care forma lui finală o ascunde uneori. Descoperim secvenţa iniţială, nucleul originar al cîte unui poem, felul în care îl gîndea Cristi, verificăm încă o dată efortul lui de a face metafora cît mai accesibilă şi mai acceptabilă prin ceea ce aş numi punerea în scenă, înscenarea ei. Metafora e arătată, nu (doar) enunţată. În felul acesta, are loc o dublă concretizare: metafora, care este ea însăşi un du-te vino între idee şi imagine, se vede, încă o dată, prezentificată, jucată. Iată ce devine o suită de metafore moderniste precum aceasta: Fumul verde-albăstrui al lacrimilor aprinse în candele şi lumînări se ridică la cer ca un balon conţinînd un aer, în sfîrşit, respirabil:

„Da!! Numa' să-nchid ochii şi uite!... Doamne!... Chiar se văd, Doamne! Se-aprind şi strălucesc în orice candelă şi-n toate bisericile astea, pe toate lumînările... numa' lacrimi, Doamne, lacrimi şi iar lacrimi! E ceva de speriat! Şi uite-aşa dau un fum verde-albastru! Chiar că-ţi vine să umfli baloane cu el. D-alea uşoare, de copii! Să le porţi pe stradă oriunde, mereu, legate, c-o sfoară la butonieră. Şi să mai sorbi din cînd în cînd din ele cîte-o gură! Că altfel te sufoci, cum să-ţi zic?, te sufoci!...".

Tonul colocvial, oralitatea cotidiană opusă rostirii înalt-poetice, exclamaţiile, accentele, jucăuşe, hazlii, toate acestea conduc la o dramatizare a procesului metaforei prin intermediul căreia se realizează o de-dramatizare a existenţei, a unei existenţe insuportabile.

Uneori Cristian Popescu exersează el însuşi o contragere care sfîrşeşte în... decret. Poetul „dictator-sihastru", preocupat de Suma tautologică a lui Ceauşescu şi de Discursul final al acestuia, imaginat într-o Piaţă a Palatului populată „numai şi numai cu oglinzi; sute de mii de oglinzi. În poziţie de drepţi. Perfect aliniate. Toate - îndreptate cu faţa către Tribuna Oficială. (-) Toate strălucind" emite, la rîndul lui, decrete, legiferează în spaţiul „mahalalei" sale. Unul dintre aceste decrete stabileşte ca toţi cetăţenii mahalalei „să plîngă tot timpul" şi să contribuie astfel la funcţionarea unei „hidrocentrale de lacrimi" al cărei rost va fi acela de a asigura energia necesară producerii „întregii cantităţi de lumină de lumînare din mahalaua noastră".

Forma aşa zicînd decreţială a poemului şi concentrarea de efecte obţinută prin mimarea impersonalităţii oficiale contribuie la accentuarea impresiei de

absurd. Regimul aberației se construiește metodic: dintr-un act de maximă implicare și combustie sufletească, plînsul devine un gest pur mecanic și, în plus, util, productiv. În altă parte, dar în virtutea aceluiași „sistem", locatarii blocurilor (cu soț și fără) vor trage sforile cu care sînt legate frunzele plopilor (cu soț și fără) de pe stradă, „fluturînd în același ritm, așa de salut, de bun venit"!

Într-o secvență datată mai 1989, reapare motivul atît de familiar pentru universul poetic popescian - tramvaiul -; după ce fusese locuință sau local de nuntă, acesta se metamorfozează acum în biserică:

„Asta e! Să fii convins că noaptea, cînd noi dormim, uite-așa se face o-nghesuială de îngeri în biserică! Se-nghesuie, își dau brînci, țipă, plîng, dau din aripi... Și-așa de tare-i împinge cineva din spate că o pornesc prin oraș, pe străzile pustii, pe bulevarde... Uite-așa, pe șine: biserica doișpe, biserica treieștrei, biserica aia, de la mine din colț: douășase...".

Aici, ca în atîtea alte poeme, subversiunea politică e mai mult decît evidentă. Dar chiar și fără aluzii la dispozițiile arbitrare și aberante ale ceaușismului, e mereu îngînat în opera lui Cristian Popescu un îndemn sarcastic-binevoitor la ordine și disciplină, la bună dispoziție și fericire. „De ce să nu înțelegem? Trebuie să înțelegem" - spune cu infinită (și falsă) blîndețe poetul.

Manuscrisele lui Cristian Popescu pun în evidență, o dată în plus, natura obsesională și vizionară a talentului său. De la cele dintîi poeme publicate și pînă la acestea rămase în manuscris, recunoaștem o aceeași alchimie a minții și a inimii, a „minții în inimă", aceleași idei poetice - „combinații de vis și de gînd", cum le definește poetul însuși, care e purtătorul și promotorul unei eredități onirice. „Visele din capul mamei vor încolți la copilaș în inimă", scrie el. În *Familia Popescu*, primul său mare poem, dăm peste acest memorabil fragment din *Sfaturi din partea mamei*: „... Am auzit că, dacă te prăpădești în somn, visul rămîne acolo, între tîmple, ca un cristal. Am să las vorbă să mi-l scoată cu grijă, să nu-l spargă ca să se uite Cristian la el cînd vrea. (...) Ultimul meu vis i-l las lui."

Un leit-motiv îl constituie și dangătul obținut prin lovirea capului de pereți. Despre tata și noi, penultimul poem din Cuvînt înainte, se încheie astfel: „Tu ai murit de zece ani. Eu alerg repede-repede dintr-o parte în alta a camerei și mă lovesc tare de pereți. Să sune ca un clopot". În manuscrise, descoperim o variantă intrauterină, increată, a aceleiași mișcări: „copilașul va lovi - încet și rar - cu capu-n burta mamei sale. Să sune ca o clopotniță".

O altă imagine vizionară recurentă ne propune diverse ipostaze lumești ale divinului. Poetul se vrea un „Mîntuitor al maimuțelor de circ", copiii sînt văzuți ca „Mîntuitori ai păpușilor", așa cum, în volumul *Arta Popescu*, puii de lilieci erau înfățișați ca „înger - îngerași pentru copii de șobolani". În aproximativ aceeași ordine de reprezentări, ce pot să fie fulgii de zăpadă? „Găinaț de îngeri - aia sînt", răspunde poetul.

Firele de păr și ridurile îl preocupă intens pe Cristian Popescu; el constituie cu ajutorul lor rețele metaforice de o noutate absolută în poezia autohtonă. Imaginea cea mai puternică rămîne, probabil, aceea dintr-un psalm

(„al lui Popescu") în care e închipuit un disc stricat „pe-o față cu liniile din palmă și pe-o față cu liniile alea de pe frunte, ale mele și ale nevesti-mii", linii care - de Dumnezeu fiind trasate - se cheamă că El, Dumnezeu Matale, cum i se adresează poetul, e autorul melodiei, al muzicii de pe respectivul disc. Situațiile pe care le inventă Popescu sînt, nu o dată, indescriptibile, inenarabile, intraductibile în limbajul criticii literare.

Obsesia morții a fost prezentă în poezia lui Cristian Popescu de la început și volumele publicate antum sînt departe de a o fi istovit. „Infarctul tatei" continuă să-l bîntuie pe autor care (își) urmărește cu atenție încordată bătăile unei inimi explozive. Într-un poem, se închipuie ca un generator de energie, cu inima conectată la toate aparatele din casă, nemairezistînd în clipa în care urma să se încarce și cu iluminația străzii. Imaginea este una profund sugestivă, reflexivă, aproape autobiografică.

Poetul, care în primele sale poeme descrie ceremonii funerare pentru sine și pentru toți membrii familiei sale, scrie în continuare necroloage, regizează priveghiuri și pomeniri, cu aceeași ferocitate nelipsită de candoare și de un simț al umorului irezistibil. Evocă, în același timp, ipostazele și stazele bătrîneții cu o acuitate imaginativă extraordinară.

Tema centrală pare să fie acum „moartea înainte de moarte". Poetul o și „acreditează" printr-un „decret" . Într-un alt text, întîlnim următoarea ipoteză, nu numai poetică: „Păi ce, deja morți nu putem fi? Morți înainte de-a ne naște, înainte de-a muri!" Nu e deloc o ipoteză inedită în poezia lui Popescu pentru că, iată, chiar poemul ce deschide volumul său de debut se încheie astfel: „Zău, trebuie să mori înainte să mori"...

Îmi amintesc reacția de contrarietate pe care am avut-o cînd am citit acest vers și pe care n-am întîrziat să i-o comunic autorului. Părerea mea era că varianta negativă ar fi una potrivită, cu alte cuvinte, că „nu trebuie să mori înainte să mori." Așa cum îmi reprezentam eu atunci lucrurile, versiunea negativă ar fi însemnat o proclamare a rezistenței spirituale, a menținerii spiritului în alertă, un refuz al morții spiritului înainte de moartea trupului. Cristi m-a ascultat liniștit, mi-a dat dreptate, dar... n-a schimbat nimic. Acum abia îmi dau seama că vorbeam din perspective diferite. Pentru el, așa cum era, obsedat de moarte și încercînd să se împrietenească, să și-o apropie, formula afirmativă însemna altceva: moartea nu era considerată un fenomen brusc și ireversibil, ci un proces care se cuvenea a fi conștientizat, asumat, trăit. El a ținut să-și trăiască moartea și a reușit; altfel spus, și-a murit pe larg moartea înainte de a dispărea dintre noi.

„Moartea ta nu este opera ta personală" - scrie, la un moment dat, în aceste pagini, autorul, nu fără nostalgie, așa cum marele romantic scrie, la rîndul lui: „Viața nu e vis, dar trebuie să devină" . Nu se poate, să nu observăm că, în și prin aproape tot ce a scris, Cristi a încercat să facă din moarte o operă personală. Poezia lui nu vorbește (numai) despre condiția de muritor a omului, despre faptul că, în fiecare zi, nu încetăm să murim - au făcut-o deja în chip magistral

marii poeți de la Quevedo la Rilke - ci despre propria moarte - inconfundabilă şi nesubstituibilă.

Moartea n-a fost pentru Cristian Popescu o abstracție, o amînare, o exterioritate radicală; dimpotrivă, o proximitate concretă, o componentă a vieții, o iminență continuă. Conştiința acută a morții îl va fi făcut să persevereze în insuportabil, să trăiască într-o exacerbare şi trepidație nervoasă continuă, lăsînd impresia că şi-a legat direct poezia de artere, de viscere, de senzorii trupului. De aici, tragicul conținut în poemele sale, în ciuda idilismului lor declarat, în ciuda umorului de atîtea ori debordant.

... Cristian Popescu a murit în continuu, n-a încetat să moară din momentul în care a început să scrie poezie sau, mai exact, de cînd s-a găsit pe sine în poezie încercînd să se apropie cît mai mult, să devină ceea ce era. Apropierea propriei poezii are loc paralel şi simultan cu apropierea propriei morți. Cînd a ajuns în inima propriei identități se va fi produs - pentru noi - ireparabilul.

Vreau să cred că nu şi pentru el. Vreau să mi-l închipui pe Cristi murind împăcat.Vreau să sper că nu a murit înainte de a spune ceea ce avea de spus. Opera pe care a lăsat-o (în cărți şi în manuscrise) îl exprimă deplin şi îi rezervă un loc inconfundabil în poezia românească postbelică.

Mircea Martin

(Text publicat în *File de album*, inclus în *Manuscriptum* - număr special Cristian Popescu, nr. 1-4 / 114-117, 1999, pp. 62-65)

1. 4. PORTRETE FĂCUTE DE COAUTORI

„…Pe numele său laic, noul Papă al Poeților a fost slobozit pe Pămînt, să joace sub tricoul de Cristi Popescu. Este înalt, dolofan, iubăreț, agită o mustață de grenadir. Are douăzeci și nouă de ani. Pe întuneric, aura sa de splendoare se zărește, fără greutate, de la treizeci de pași…

La treisprezece ani, își începe inițierea în regala artă a poeziei la Palatul Pionierilor, sub autoritatea unei poete oțelite sub zodia nefastă a proletcultismului: Veronica Porumbacu.

După două ședințe de încălzire, învățăcelul își ridiculizează maestra.

La șaptesprezece ani, încasează cel mai teribil cap în gură pe care destinul putea să i-l dea: moartea lui tac-su.

Din care sărmanul Cristian nu-și mai revine, pînă cînd nu-și pierde, pe rînd, și parcă în dușmănie: căminul (fiindcă, între timp, se căsătorește), școala, bietele înclinații muzicale, casa în care locuiau…

La douăzeci de ani (…) spiritul său hălăduiește pe tărîmuri secrete, unde deprinde cuvinte care fac metalele să crească, precum plantele. Cuvinte care vindecă bolnavii de amețeala pe care o dă nostalgia. Și cuvinte care însuflețesc manechinele și statuile, momindu-le și încurajîndu-le să se ridice și să se plimbe prin afara orașelor…

De abia printr-a nouăsprăzecea încercare, un înger-îngeraș, cum a și scris nenorocitul mai tîrziu, a ajutat să alunece, ca pe o coadă de zmeu, unsă cu săpun, în interiorul trupului lui Cristi, sufletul său.

Dar, din sforțarea aia, i-au ieșit lui Cristi ochii din orbite.

De la efort îi tremurau lui Cristi brațele de la încheieturi. Din pricina încordării, un sfert din spiritul lui Cristi a rămas să adie pe afară. Îl simți, cînd te apropii de el, cum te înalță 20 de centimetri de la caldarîm și-ți fîșîie peste față ca o algă…

(*Daniel Bănulescu*,
fragment, *Cei șapte regi ai orașului București*, Ed. Nemira, 1998)

Cristian Popescu a fost/este Labişul generaţiei mele. Indiscutabil, un deschizător de drumuri. El a primenit retorica literaturii române. Se trage, fără doar şi poate, din Sorescu. Chiar dacă nu o să mă credeţi de prima dată. Dar fără relaxarea discursului - pe care a adus-o Sorescu - Cristi Popescu n-ar fi existat. Nici fără prozaismul lui. Sorescu l-a învăţat, ne-a învăţat pe noi toţi, nouăzeciştii, lecţia de/despre proză. În poezie. Epicul poetic, poetica epicului. De aceea, cînd zic că el, Popescul, ubicuul, nu foloseşte retorica lui, ci a Sorescului, n-am prea multe emoţii să greşesc. Şi noi îi sîntem datori olteanului, cu acelaşi lucru.

Cristi Popescu a fost buzduganul. Rămîne nouă misie/şansa de a săvîrşi nouăzecismul, reforma poetică, pe care Popescul numai le-a întrezărit, doar pentru o clipă. Ar trebui să ne fie, poate, chiar ruşine pentru că el n-a avut şansa destinată desăvîrşirii, pe care noi, încă, o avem (o, Doamne, pentru cît timp?).

Prefigurată de Popescu, generaţia/promoţia '90 ameninţă să fie una similară celei interbelice, avînd aceeaşi structură cvadruplă. Generaţie/promoţie e un 4 X 4, cu un motor înainte, cu propulsie popesciană.

Exoftalmic, tremurînd (un fel de shaker în stare să-ţi facă mereu suc de fructe din orice), iubăreţ, creţ, comod, taximetristofelic... Popescu e un automobil.

(Mihail Gălăţanu)

într-o zi vei fi nume de stradă, popescu,
şi nu cred c-o să-ţi convină să te calce
toţi în picioare atunci. ba poate vor face pe strada cu
numele tău o piaţă de alimente, popescu, or să
arunce pe jos legume şi resturi stricate, le vor
strivi sub tălpi toată ziua, zeama lor acră
are să se scurgă prin asfaltul cu numele tău
şi nu cred că îţi va conveni, popescu.

ba poate vor începe să sape o linie de metrou,
o vor trage adînc prin inima ta; de-a lungul
şirei spinării, pînă înspre calea văcăreşti,
mai mult: or să îţi se uşureze ţigăncile pe garduri,
or să te-njure şoferii şomerii docherii gunoierii
cînd se vor împletici pe strada ta. or să scuipe noaptea peste tot.

cînd vei fi nume de stradă, popescu, în pămîntul tău
vor începe să-şi îngroape propriii lor morţi. cine se va gîndi
că scobesc în tine ca să-i facă loc celui plecat?

iar dacă va fi cutremur, închipuie-ţi ce jale şi ce
neodihnă şi de cîte ori vor scormoni în tine şi cît
vor blestema pămîntul cu numele tău, zău,
nu ştiu pentru ce ne chinuim atîta să ajungem
nume de străzi pentru alţii, popescu.

(*Ioan Es. Pop,*
popescu. o privire spre viitor..., poem publicat în volumul *porcec*, 1996)

Ce uimeşte la Popescu sînt ochii lui cât două faruri marine, rotunde şi uriaşe, despicînd vag ceţurile şi depărtările. Ochii lui neobişnuiţi, înverşunaţi parcă într-o somnolenţă congenitală, îl făceau oarecum să semene cu un argonaut coborît din tărîmuri fabuloase. Fiinţa lui întreagă părea, de altminteri, o plantă exotică în Bucureştiul acesta deşălat de privelişti nu o dată cazone şi inospitaliere. Probabil că aşa va fi arătat Don Quijotte în tinereţea lui, cînd de-abia buchisea limbajul Morilor de vînt şi al Uriaşilor. Fotografiile rămase după moartea lui prematură ni-l arată ca pe un bărbat plăcut vederii ochiului, dacă nu chiar frumos de-a dreptul. Zăpăcit într-o existenţă lirică numai aparent aventuroasă, în realitatea sa de zi cu zi Cristi a fost un personaj previzibil, greu de urnit din tabieturile lui calofil-necrofile. Şi-a jucat, în cunoştinţă de cauză, puţinii ani pe care ştia că-i are la dispoziţie, la ruleta marii literaturi, avînd norocul, rar, de a plonja într-un univers extrem de personal, care l-a individualizat în poezia românească, practic, din chiar clipa debutului său. Purta, la un moment dat, cu aerul unui crai de Curtea Veche de pe Dîmboviţa interbelică, părul lung legat la spate, ceea ce făcea ca ochii lui exagerat de mari să pară şi mai ciudaţi în cuprinsul orbitelor. Aveau, de altminteri, aceste fabuloase oglinzi să se spargă atît de devreme, la numai 36 de ani! Pe cît de dureroasă a fost pierderea fiinţei lui de ţărână, pe atît de, totuşi, neînsemnată pare a fi fost „dispariţia" lui în ordine strict literară. Pentru că, în momentul trecerii undelor Styxului, opera lui literară era, în liniile majore, definitiv împlinită. Timpului nu-i mai rămîne, practic, decât meticuloasa corvoadă de a adăuga prozopoemelor sale inconfundabile noi şi noi carate.

Se purta, fireşte, ca o fiinţă genialoidă. Ştia că are, prin poemul său, gheară de leu, şi după fireştile bîlbîieli ale aclimatizării cu rolul de şef al „găştii" literare nouăzeciste, a început să oficieze de-a dreptul în noua lui ipostază. Ştia să fie prieten, mai mult, chiar cultiva această iarbă fermecată în balcanicul tîrg. Probabil că, uneori, orbit de propriile-i arderi interioare, o fi fost şi nedrept cu unul sau altul dintre cei aflaţi în jurul său, dar convingerea mea este că dacă se întîmpla cumva lucrul acesta nu era din calcul sau din meschinărie. Era prea orbit de sine şi era prea implicat în corvoada scrierii şi a rescrierii de-a dreptul la infinit a propriului său Poem, pentru a izbuti să fie egal cu sine în relaţiile diurne

şi nocturne cu congenerii săi. Era disponibil, în schimb, la orice oră din zi sau din noapte, pentru a-şi copleşi prietenii foarte apropiaţi cu cea din urmă variantă a unicului, singurului, infinitului Text la care lucra cu ardoare, cu patimă inepuizabile. Cultiva, ca atare, o boemie stilizată, rafinată, numai alcoolurile tari ale creierului îmbătîndu-i cu adevărat o existenţă care, în clipa cînd va fi povestită de toţi cei care s-au aflat în preajma sa, va trece cu mult înlăuntrul hotarelor generoase ale mitului. Este sigur că - dovadă paginile supranumite *Nouăzeci* pe care le-a îngrijit, mai întîi în cuprinsul revistei *Luceafărul*, în perioada conducerii acesteia direct de Laurenţiu Ulici, apoi în revista de sine stătătoare cu acelaşi nume - a avut momente de maximă generozitate şi că a risipit jerbe de aprecieri pentru majoritatea vocilor din generaţia sa.

Ca viziune şi implicare existenţială, Cristi Popescu a ciupit o singură coardă a mult încercatei harfe a Poeziei, cîntînd desăvîrşit (numai) Moartea (sa). Prin acest Cerc de foc va pune să meargă la pas prin prăpastia nu a Morţii impersonale, ci a Morţii proprii, trăite paroxistic, un eu liric multiplu, pe care, cu detaşare, îl putem supranumi: *familia* (clanul: Cristi, tata, mama, sora, bunica, bunicul, mătuşi, unchi, nepoţei, verişoare) *Popescu*. Opera sa literară devine, în consecinţă, un Necrolog perpetuu. Va rămîne în istoria postbelică a liricii noastre ca un descătuşător de paradigmă, verbul său avînd în anii '90 o implozie/explozie comparabilă cu Verbul lui Nichita Stănescu, inegalabilul alchimist, în anii '60.

(Nicolae Ţone)

Nume adunat pe două cărţi şi o mulţime de caiete, Cristian Popescu este, acum, şeful unei vesele găşti de îngeri. Zboară Popescu de colo pînă colo, din amintirea vreunui prieten pînă în poemele altuia, fără odihnă. Posteritatea lui Popescu a început de mult, de cînd odihnea în burta mamei sale şi scria poezie, din plictiseală, cu degetul muiat în placentă. De debutat, Popescu a debutat direct cu o moarte, iar viitorul îl va găsi trudind la prima lui strofă. Ce poet minunat! - se va spune atunci. Şi tot atunci Popescu va rîde în hohote. Laolaltă cu îngerii, ţinîndu-se cu aripile de burtă.

(Lucian Vasilescu)

1. 5. POLUL MINUS ŞI POLUL PLUS AL RECEPTĂRII CRITICE

1. 5. 1. MINUS

«În loc de versurile săptămînii: „*Ascultă la mine... circu e baza! Nu mă crezi, nu? Îți spun eu c-aş putea fi doctor în frumosu ăsta al vostru! Circu - asta e! [...].*" Multe mai suportă şi hîrtia, biata!»

(OBSERVATOR - *Săptămîna pe scurt*, *Săptămîna*, serie nouă, nr. 2 (943), 13 ianuarie 1989, p. 2)

«Precizare: autorul inspiratei tablete reproduse în numărul nostru trecut în loc de versurile săptămînii, este simpaticul poet Cristian Popescu, iar titlul capodoperei: *Circul.*»

(OBSERVATOR – *Săptămîna pe scurt*, *Săptămîna*, serie nouă, nr. 3 (944), 20 ianuarie 1989, p. 2)

«În loc de versurile săptămînii: „*[...] În mîini ținem artificii aprinse, strălucitoare. Fiecare citeşte cu voce tare din ziar rubrica Decese: Mama şi Cristi deplâng îndurerați dispariția prematură a fiicei, sorei şi prietenei Dănuța şi sînt alături de ea în marea durere...*" (Cristian Popescu). Noroc că acei care primesc anunțurile de mică publicitate se dovedesc mai exigenți decît redactorii de carte!»

(OBSERVATOR - *Săptămîna pe scurt*, *Săptămîna*, serie nouă, nr. 12 (953), 24 martie 1989, p. 2)

«În stilul ei, rubrica „Flacăra pentru minte, inimă şi literatură" găzduieşte un interviu acordat cu generozitate de mult-cunoscutul poet Nicolae Oancea, din care aflăm cu surprindere: „*E îmbucurător că a apărut în librării volumul de versuri al lui Cezar Baltag, alături de acela al lui Cristian Popescu, în vreme ce Mircea Cărtărescu declară în scris că se întoarce la Eminescu...*". Ce anume l-o „îmbucura" atîta pe cel intervievat că autorii inepțiilor despre tramvaiul 26 şi automobilele de zgîrciuri sînt plasați în aceeaşi frază cu Poetul Național? De!»

(OBSERVATOR - *Săptămîna pe scurt*, *Săptămîna*, serie nouă, nr. 13 (954), 24 martie 1989, p. 2)

«Limba română, săraca! Cristian Popescu publică un articol care se vrea o contribuție la relația Eminescu - Caragiale, dar e scris însă în doi peri (ca să ne pronunțăm eufemistic). [...]. Să ne oprim aici, pentru că astfel de aberații scrise sînt cu duiumul în articolul lui C. P.»

(OBSERVATOR - *Săptămîna pe scurt*, *Săptămîna*, serie nouă, nr. 25 (966), 23 iunie 1989, p. 2)

«Nu e acum, sigur nu e acum momentul potrivit pentru o dreaptă apreciere a scrierilor lui Cristian Popescu. La doar un an de la moartea-i prematură, ne aflăm încă în perioada în care referirile la el n-au cum să nu alunece în evocare și judecățile de valoare eșuează previzibil în superlative cucernice și exagerate. În ce mă privește, ocolind stereotipiile pioase (care nu-mi plac și nu i-ar fi plăcut nici lui), încerc și eu aici să-i prind pe hîrtie amintirea; și voi ajunge poate - totuși - la o mai dreaptă, mai cinstită apreciere.

L-am cunoscut - cred - înaintea oricui altcuiva din brava noastră „lume literară", de vreme ce ne-am întîlnit pe vremea aspirațiilor poeticești adolescentine. Nu bănuiam pe atunci că o să ne facem meserie din cuvinte și nici nu știam măcar ce e acea „lume literară". Învățam la același liceu bucureștean, el - cu doi ani mai mic decît mine. Am fost la un moment dat colegi de „redacție" la revista școlii și - mai ales - membri ai unui mic grup cu mici fumuri artistice. Nimic aparte, altfel: în afara faptului în sine că scria versuri, nu iesea cine știe ce în evidență. Făcea figură destul de modestă și în viață, și în scris: metaforiza cuminte, fără semne speciale de „talent", în ton - zic azi - cu vîrsta. Cîndva, în anii '70...

Nu-mi amintesc - apoi - să ne fi văzut o bună bucată de vreme. Poate - doar - întîmplător, pe stradă sau pe la vreun spectacol. Nu reușesc - însă - să recuperez nici o singură imagine între liceu și seara în care, către mijlocul anilor '80, ajuns student întîrziat la filologie, a venit să-și citească poemele la Cenaclul „Junimea" (cel „desantist" condus de Ovid S. Crohmălniceanu). Alte poeme, firește! Avea o siluetă mai împlinită, deși se iviseră deja probleme de sănătate. Însă își păstrase exact aceleași trăsături ale feței ca-n adolescență, cu tot cu tuleiele parcă de curînd crescute. Ne-am regăsit cu mare veselie și m-am bucurat să-l descopăr de astă-dată cu adevărat „talentat": ne-a citit din ciclul lui despre *Familia Popescu*. Era foarte promițător, găsise o formulă personală de poem serial în proză, pe de-o parte biografist, pe de alta fantezist, împins cînd înspre ambiguități onirice, cînd către stranietăți urmuziene. Avea și două puncte slabe: scăderile de gust care-i pătau din loc în loc textele, făcîndu-le să sune neplăcut a kitsch rău controlat; și structura periculos de „închisă" a ciclului pe care-l scrisese, repetitiv, gata-manierizat, fără potențial de evoluție...

După care - vai! - a cunoscut și el „lumea literară", a gustat din înșelătoarele succese ale noilor-veniți, a aflat și el cum se țes la noi reputațiile, cum se împletesc orgoliile, vanitățile, resentimentele, a intrat în „grupuri", în „combinații", și-a găsit „mentori", „fani", „anturaje"... Și cum să fi rezistat

tentației de a prelua rolul de „vedetă" a unui „nou val"?! Își va fi dat sau nu seama că nimic din structura retorică a textelor lui și ale celorlalți colegi ai noștri cu cîțiva ani mai tineri nu justifică inventarea unei „generații '90"? Va fi simțit sau nu cum prinde încet-încet contur proiectul de dispersare a unei adevărate generații literare, cea care de la sfîrsitul anilor '70 încoace s-a înfățisat prea programatic-omogenă, prea ofensivă, prea reformatoare: prea „postmodernă" pentru ca să nu deranjeze autori și instituții?... Va fi înțeles sau nu că cei care inventau o serie „nouăzecistă" din nimic o făceau fie din ingenuă neînțelegere, fie din mai mici ori mai mari - și în nici un caz curate - interese?

În orice caz, a intrat în joc și s-a lăsat dus, absorbit de „lumea literară", de „grupuri" și „anturaje". S-a stîrnit în jurul lui o faimă de tînăr foarte înzestrat și - pe de altă parte - din ce în ce mai bolnav, decis să trăiască pentru suferință și pentru literatură. Ceva rămas din desuetele mituri ale poetului romantic și simbolist, „damnat". I-a întîlnit și el pe „yes-men"-i. I-a plăcut și lui să fie „vedetă". Zîmbea tuturor. Făcea compromisuri mici. Și - din păcate - scrisul lui chiar n-a mai evoluat. N-a mai putut căuta „altceva", nu s-a mai putut întoarce din acel drum închis, gata-manierizat. A adoptat o păguboasă poză de autor obsedat de propria-i identitate și de familia lui, din care a încercat să facă o „imagine a lumii". A trăit cu iluzia că nu face decît să compună o continuă „artă poetică", dar a numit-o dezastruos „Arta Popescu". Din obsesia de a se arăta obsedat a făcut o fixație care l-a adus la limita rizibilului. Avea destulă luciditate pentru a înțelege că singura șansă era să răstoarne totul în farsă, în parodie, însă, ambițios, a îngroșat și sugestiile tragice, greșind dozajul. „Prietenii" și „sfătuitorii" l-au lăudat în loc să-i spună că tot filosofînd în jurul numelui Popescu nu face decît să construiască o pseudomitologie kitsch, că își ratează talentul. În numele unui program al „lipsei de inhibiții", l-au antrenat - pe de o parte - într-o zonă a umorului îndoielnic, pe de alta - într-una a sexualităților dizgrațios-etalate în text. Mai mult decît atît, în loc să-i explice că n-are pic de înzestrare pentru eseistică, l-au încurajat să scrie despre literatură articole în care a gafat în serie. A avut cine să-i repete că tot ce produce e bun, indiferent cum ar scrie. S-a complăcut în rolul de poet „damnat" și „original" și nu l-a mai putut abandona. În egală măsură vinovat și victimă...

L-am văzut de puține ori în ultimii lui ani. După 1996 arăta brusc îmbătrînit, lent, pasiv. Nu pentru că era bolnav, ci pentru că-și pierduse verva tinerească: nu i-o mai permitea rolul. Devenise foarte corpolent. I-am recunoscut mîinile ușor umede dintotdeauna. Își lăsase părul lung, prins la spate într-o coadă subțire. Marșa cam formal la noua modă ortodoxistă. Mi s-a părut însingurat și nesigur pe el. Am avut impresia că ar vrea să comunicăm, dar că nu mai reușește să regăsească prietenia de altădată. I-am simțit îndoiala și vina. Și o anume derută stîngaci mascată. Îi era frică de boală? Sau înțelegea că a greșit miza, că drumul e închis, că e în mare pericol să-și rateze talentul?

A avut talent. A fost un poet fără noroc...»

Ion Bogdan Lefter,

(*România literară*, *Un poet fără noroc*, nr. 10, 13-19 martie 1996)

PLUS:

«Ce extraordinar poet este acest Cristian Popescu! Debutul lui editorial (*Cuvînt înainte*, Cartea românească) vine să confirme impresii mai vechi. Acum un an revista *Convingeri comuniste* (nr. 4 - 5, 1987) îi tipărea grupajul intitulat *Familia Popescu* (regăsim o parte din texte în volum), foarte elogios prezentat de către Mircea Martin (în cadrul cenaclului *Universitas*, unde poetul s-a făcut remarcat), Marin Sorescu, Constanța Buzea și Laurențiu Ulici. Și pentru ca tacîmul să fie complet, au existat și vreo două notițe ostile și de o rea credință bătătoare la ochi. Neobișnuita întîmpinare se va repeta, sînt sigur, și cu prilejul volumului de azi, deoarece Cristian Popescu nu e un autor care să treacă neobservat. Totul pare a concura la crearea acelei atmosfere pe care o întîlnim ori de cîte ori - nu prea des, firește - lumea intuiește apariția unui mare talent. În ce mă privește, n-am absolut nici o îndoială că autorul *Familiei Popescu* și al *Cuvîntului înainte* este un astfel de talent, oricîte reacții răutăcioase sau necuviincioase va mai trezi el.

E destul să-i citim versurile ca să ne dăm seama de puternica lor originalitate. Numind unele dintre poezii „poeme vorbite“, autorul a vrut probabil să preîntîmpine obiecția că nu le-a structurat în modul clasic, ci ca pe niște texte în proză. Obiecția s-a mai făcut și se va mai face, fiindcă prejudecata nu se lasă încovoiată cu una cu două. Dar oare cîte bucăți de aspect clasic, eventual aranjate pe strofe ritmate și rimate, conțin tot atîta poezie cîtă aflăm în următoarea... proză? „Bineînțeles c-am auzit cu toții de acel cîmp pe care crește păr de fată în loc de grîu. Da, da... unduios și blond. Iese lumea noaptea și piaptănă îndelung părul și dimineața copiii îl împletesc în cozi. Ce dacă moartea face din trupul nostru trup de femeie... Mare lucru!... Așa schimbați vom purta în dreptul inimii o vînătaie chiar de inimă făcută, loviți de inimă pe dinăuntru. Poți să strigi cît vrei: Ah, fată cu părul blond și vînăt! Tot degeaba vor veni copiii să i-l împletească și-ai tăi or piptăna-o îndelung. Poți să strigi cît vrei: Ah, poemule, vînăt și blond și unduios. Tot degeaba. Vor auzi cu toții de flacăra aia ascuțită, de inima cu două tăișuri pe care o porți în piept. Bineînțeles“. O pagină mai încolo, în „alt poem vorbit“, Cristian Popescu dă direct poetului această splendidă definiție: „Dumneata ai auzit de unul; care adormind a coborît visul în el, cum coboară de obicei visele? Și adormitul a strîns visul în brațe, l-a mîngîiat, se simțea bine, dar în zori, vezi, nu s-a mai trezit și a rămas visul acolo în el în loc de suflet... așa și cu tine: nu știu cum le mîngîi, nu știu cum le strîngi în brațe că rămîn visele în tine și după ce te trezești, își pierd săracele capul și nu mai vor să plece“. Aici este o cheie pentru înțelegerea poeziei proprii, în care onirismul joacă un rol important. Cristian Popescu visează cu ochii deschiși, la orice oră din zi și din noaapte, ca și Leonid Dimov, ca toți fanteziștii îndrăgostiți de himere. Visele lui, duioase și glumețe, profunde și fermecătoare, seamănă cu niște priveliști sau întîmplări cotidiene, care au fost însă, prin anamorfoză

lirică, defornate, subțiate, lungite, țuguiate, așa fel încît să ți se pară, uitîndu-te la ele, deopotrivă familiare și stranii.

Cam toată întîia jumătate a *Cuvîntului înainte* e compusă din astfel de vise lirice care se petrec în tramvai. Tramvaiul, ca element de univers poetic, intră cu adevărat în literatură odată cu Cristian Popescu, la fel cum sania a intrat odată cu Esenin. „Tramvaiul susură pe șine. Electric, adormitor. În tramvai aerul e gros ca o spumă. Îl sorbi, amețitor (...). Zîmbește domnule călător. E bine. Fluturii foșnesc în motor. Eu nu mai cobor la prima. Nu mai cobor". Se vede imediat că tramvaiul este o metaforă a universului. În tramvaiul acesta se întîmplă uneori cele mai baanale și extraordinare lucruri. În vagonul cu care copiii se duceau în Obor la călușei, are loc acuma nunta surorii, în timp ce mama spală geamurile și așază perdeluțe colorate, servind pe toți călătorii cu bomboane. Se bea și se dansează. „Cristi e un bun lăutar, are o mierlă împăiată în loc de vioară și cîntecul i-atîrnă pe arcuș ca scrumul de țigară stinsă, vom învîrti pe rînd manivela de la flașnetă ce distracție ce sîmbătă nemaipomenită". Dorința poetului de a-și cumpăra „ultimul tip de tramvai douășase" și de a întinde pentru el șine pînă la Valea Prahovei și pe Litoral. „Voi plimba o fanfaară să se bucure lumea de surle, de tobe, de bal. Voi plimba domnișoarele ce s-or simți legănate nu ca de șine, ci ca de val". Aceste aparente absurdități au în fond cea mai perfectă coerență onirică. Treptat ne trezim noi înșine pasageri ai minunatului tramvai și nu ne mai mirăm de nimic, nici chiar de miracolele care au loc în el: „E-atîta înghesuială în tramvai încît pe domnișoara din față o deranjează bătăile inimii mele, o împinge inima, o lovește. E ultimul tramvai. Voi deschide punga cu fluturi și se va produce o înghesuială cum nu s-a mai povestit. Ah, domnișoară, buzele noastre se vor lipi strîns dar n-am ce să fac, mă-mpinge cineva prea tare din spate. Ah, domnișoară, nu mai știu dacă asta-i bătaia mea de inimă sau a dumneavoastră, dar n-am ce să fac, mă-mpige cineva prea tare din spate. Degetele au încăput în același inel, picioarele au încăput în același pantof cu toc, delicat, domnișoarele au încăput toate în aceeași rochie, dar n-am ce să fac, mă-mpinge cineva prea tare de la spate. Toate inimile bat în pieptul vatmanului. Și pe el îl împinge așa de tare din spate. Toate inimile bat în pieptul vatmmanului. Și pe le îl împinge așa de tare din spate încît a pierdut controlul și tramvaiul a ajuns departe în pădurea Băneasa. Domnișoară, fluturii s-au ascuns de mult în părul dumneavoastră și inima mea crește, vă crește în pîntec. Să-i dați, vă rog, nume de fată. E tîrziu, e liniște, n-am avut ce să fac, m-a împins prea tare cineva și era ultimul tramvai din seara asta".

Nu e greu de ghicit aici cîntecul de lume muntenesc, într-o variantă plină de imaginație care ne face să ne gîndim la Nichita Stănescu. În fond, Cristian Popescu e unul din continuatorii acestui spirit al folclorului urban și mahalagesc, amestec de sentimentalism și de persiflare, care a dat pe cîțiva din cei mai interesanți lirici din ultima sută de ani. Nota caracteristică este însă aceea că sentimentalismul, în loc să fie cenzurat, este din contra potențat pînă

cînd, asemenea unui aluat în care ai introdus drojdia, crește imens și absurd, revărsîndu-se peste lume.

Spectacolul acestei intimități devenită publică este tocmai acela al romanței bucureștene dintotdeauna. Cu marele lui talent, Cristian Popescu îi valorifică liric facilitatea, gravitatea, duioșia, ridicolul și burlescul. Preferința lui se îndreaptă deopotrivă spre materialele umile, „joase", spre artefacte, poze și clișee naive, pe care înțelege să le recicleze liric în felul în care Bruno Schultz o făcea în povestirile lui. Este, probabil, asemănarea cea mai frapantă din toate. Regăsim la Cristian Popescu manechinele, lemnele vopsite, exponatele de ghips din vitrine, cărora poetul le înalță veritabile imnuri. Vitrina este la el paradisul idilic și etern al materiilor alterabile, comice sau puțintel stupide. Întreaga apologie tandru ironică a kitschului de la Schultz o surprindem și în versurile poetului nostru: „[...] Vorbesc mereu despre Edenul din vitrine. În vitrină hainele nu se șifonează, nu se murdăresc, nu rămîn niciodată mici pe manechinele-copii. Ochii sînt ficși, cuprind mereu o aceeași sferă vizuală. Pe această privire se poate așterne praful ca pe orice lucru de lemn. Gestul este fix într-o naturalețe forțată. Zîmbetul e vopsit propunînd o melancolie acută trecătorului. Culoarea feței se poate cel mult coji, dar este de datoria vitrinierului de a îndrepta totul cu pensula. Tinerețea e veșnică".

În acest stil, din care nu lipsesc formulele stereotipe ale reclamelor, limbajul uzat și lăbărțat de prea multă purtare, jocurile de cuvinte al căror resort este grotescul („Subesmnatul Popescu Cristian am strîns și azi, vineri, negru sub unghie de dimineață pînă seara"), poetul își dovedește același sentimentalism înduioșător-sarcastic, capabil să exploateze pentru marele lirism arii de flașnetă, motive lăutărești și toată acea melodramatică muzicalitate a romanței. La care se adaugă mascarada sentimentală. Mircea Martin l-a raportat la Bacovia. Îl simt mai degrabă înrudit cu Minulescu și Cărtărescu, în pofida tuturor evidentelor deosebiri, și aceasta tocmai pentru că seriozitatea lui funciară are o permanentă facondă, e adică fals veselă și limbută, fiindcă emoționalitatea lui e histrionică.

În ciclul care se intitula la apariția în revista *Familia Popescu* umorul liric este de un tip mai clar urmuzian și arghezian. Procedeul se învecinează deseori aici cu parodia. Cristian Popescu are însă vădită înclinație spre ducerea expresivității, indiferent de tipul ei, la o limită dincolo de care puțini au crezut că se poate trece. Plecînd bunăoară (în *Duminică*) de la ideea că ziua cu pricina este o zi de odihnă, el ia *ad litteram* cuvintele și ne înfățișează o sărbătoare a morții (dar și a nașterii, fiind vorba de Crăciun), în care patul devine catafalc, oamenii se împodobesc ca niște pomi de iarnă etc. Finalul poeziei conține, stilizate, mostre de stil stereotip de la rubrica decese a gazetelor. Aceleași procedee sînt izbitoare și în *Local familial* ori în *Arborele genealogic*. Urmuzianismul ascunde peste tot o viziune asupra existenței, o ontologie lirică în care comicul și tragicul se împletesc, inextricabil. Bizarul, teribilismele menite să epateze spiritul mic burghez nu sînt decît expresia paradoxală a unui mare instinct al tragismului existențial. Doar masca e

comică. Dedesubt pulsează sîngele unei concepții radicale și al unei sensibilități exacerbate. De nu greșesc, poeziile din acest ciclu sînt anterioare celor cu care se deschide volumul. Unele asemănări între ele există, neîndoielnic, și îndeosebi aspectul de kitsch și sentimentalismul de flașnetă cu care poetul încearcă să-și mascheze adevărata stare lăuntrică. Descoperim și imaginile culese din viața familiei Popescu, naivitatea simulată, gustul rimbaldian pentru primitiv, umil și prostesc, trucajele, ersatzurile și glumele îndoielnice („Arborele genealogic al familiei Popescu e falnic. El crește în Cișmigiu, lîngă lac. Mai întotdeauna e împodobit cu globuri și beteală și e altoit cu un stîlp de telegraf. Printre crengile lui am așezat bibelouri, fructe de porțelan. Am scrijelit cu un cuțitaș pe coaja lui: Popescu+Dana+Cristi+ mama=Love"). Dar dacă în *Familia Popescu* autorul se află încă în proximitatea tradiției bizar-absurdului avangardist, în poeziile celelalte paleta lui apare mult îmbogățită și mai originală. Oricum ar fi, Cristian Popescu promite de pe acum să fie unul din cei mai uimitori poeți actuali, înzestrat cu o imaginație ieșită din comun, profundă și emoționantă.»

Nicolae Manolescu

(*Un tramvai numit dorință*, *România literară*, anul XXXI, nr. 41, 6 oct. 1988, p. 9)

«Recomandare

Subsemnatul Z. Ornea îl recomand pe poetul Cristian Popescu pentru a fi primit membru al Uniunii Scriitorilor. Poetul, autor al plachetelor *Familia Popescu* (1987) și *Cuvînt înainte* (1988), s-a remarcat a fi, incontestabil, drept personalitatea cea mai cuceritoare a celor mai noi generații lirice. E probabil că termenul utlizat mai înainte sună nepotrivit, aproape frivol. Mă corectez deci imediat spunînd că, după a mea părere, Cristian Popescu este, după Mircea Cărtărescu, *a doua voce mare* în lirismul românesc din ultimii opt-zece ani. O spun de aceea încă o dată, Cristian Popescu este un mare poet și mă bucur mult că am fost printre primii care, citindu-i poemele în manuscris, am putut constata valoarea de excepție a poeziei acestui tînăr excepțional dotat. E și motivul pentru care îl recomand, cu multă căldură, pe Cristian Popescu pentru a ne deveni coleg stimat în Uniunea Scriitorilor.

Z. Ornea - 7 ianuarie 1990»

(Text inedit. În Fondul de manuscrise predate pentru cercetare și publicare Editurii Vinea de către Dana Popescu, sora poetului.)

1. 6. CONFESIONAL

«Generația NOUĂZECI și-a făcut ucenicia literară în perioada de radicalism etic și de reformism estetic impusă în anii '80 de generația predecesoare.

Dar, prin destin de generație, noi am fost puși în imposibilitatea de a ne putea face publice cărțile, modul nostru specific de exprimare fiind doar lectura de cenaclu.

Pentru generația noastră nu s-a mai pus, astfel, problema "comerțului" cu cenzura și cu întregul sistem coercitiv la care era supusă literatura pentru a putea deveni, sub formă de carte, un obiect social. În acest context, raportul nostru cu Puterea, cu tot ceea ce a fost și va fi mereu instituție coercitivă, este unul de *independență* în plan estetic și moral, ceea ce ne desparte în chip definitoriu de perioadele culturale imediat precedente.

Vrem să stabilim un alt raport între *literatură* și *biografie*. Dacă la moderniști literatura era supraordonată biograficului, postmodernismul optzecist plasează textul și existența pe același nivel axiologic și tipologic. Vom subordona întotdeauna textul literar existenței, considerîndu-l pe acesta doar un *produs al procesului realizării de sine*. De fapt, considerăm că raportul text / existență este o falsă joncțiune, cîtă vreme scopul nu este textul, ci modalitatea facerii lui. Un raport cu adevărat fertil se poate stabili luînd în discuție termenii *meserie de scriitor* (calea propriu-zisă a textuării) și *existență*.

Desfidem, cu toate riscurile, statutul de Artist-Creator, considerîndu-l un produs nociv al orgoliului artistului de a fi *altfel* decît ceilalți oameni, de a-și statua o compatibilitate directă cu divinitatea. Scriitorul nu este un Dumnezeu făcător de lumi, ci un om care încearcă să priceapă *această* lume. În fond, orice meserie nu este altceva decît un demers spre înțelegerea mai adîncă a Lumii lăsate de Dumnezeu. Nu produsul acestui demers interesează în mod absolut, ci demersul însuși. Textul rezultat este util social și valoros estetic în măsura în care poate conduce spre recompunerea procesului facerii lui. De aceea literatura nu va mai fi o nobilă inutilitate, ci o *simplă utilitate* în descifrarea *existenței* celui ce o produce.

În mod firesc, dacă textul nu reprezintă un scop în sine, el nici nu poate rămîne *ceva în sine*. *Literarul* va fi doar o componentă a unui complex care va mai cuprinde și eticul, și filosoficul, și religiosul.

Şi iarăşi, dacă textul nu mai reprezintă un scop în sine, dependenţa faţă de genurile literare, faţă de canoanele estetice abstracte devine superfluă. Indiferenţa faţă de gen este o consecinţă, *nu o premisă*. Nu mai putem fi interesaţi de eticheta sub care vom clasa un produs, cîtă vreme nu produsul interesează, ci demersul ontologic al producerii lui. Dogma estetică se integrează astfel relaţiei *bine-frumos-adevăr*, care devine o relaţie cu adevărat *treimică*, în care unu este trei şi trei este unu.

Vom refuza ironia frustă, pentru că noi nu am învăţat să *rîdem* altfel decît *cu lacrimi*. Vom fi deci *autoironici*, căci numai rîsul de tine însuţi este formativ. Deriziunea de ceilalţi, de înconjurătorul tău nu este, în esenţă, decît o dovadă a neputinţei de a înţelege, o dovadă a neadecvării.

Acesta este programul nostru literar.»

(*Un punct de plecare*, articol-program semnat „90", în *Nouăzeci*. Supliment de direcţie al revistei *Luceafărul*, nr. 1, noiembrie 1990, p. 1)

«Şi o - absolut necesară - mărturisire: în ultimii ani două nume s-au legat în adîncime de soarta literară (şi chiar existenţială) a - pe atunci - viitorilor nouăzecişti: Mircea Martin şi Laurenţiu Ulici. Fără efortul afectiv, moral şi intelectual, fără climatul literar firesc şi chiar efervescent (creat „în familie", în răspărul condiţiilor „publice"), fără orele (de multe ori nocturne) ale cenaclurilor din taberele studenţeşti, fără săptămînalul cenaclu Universitas - pe care toate ni le-au prilejuit (pe lîngă alţii) mai ales Laurenţiu Ulici şi Mircea Martin, nouăzeciştii s-ar fi aliniat la „startul" anilor '90 cu un total alt „antrenament" şi doar cu improvizate „echipamente" aduse de acasă, de pe unde-ar fi putut fiecare...»

(*O nouă decadă literară*, *Luceafărul*, nr. 17, 23 mai 1990, p. 11)

I. 7. ANCHETA SOCIALĂ

Cine este Cristian Popescu?
Ce părere aveți despre Cristian Popescu?

Cristian Popescu este o „locomotivă” cu aburi, care a tras după sine un şir de „vagoane” minunate, care ne bucură spiritul în nopțile de insomnie.

(Iolanda Malamen)

Nu ştiu cine este Cristian Popescu decît din povestirile celor care spun că l-au cunoscut - am tras concluzia că a fost un ins talentat, probabil un risipitor şi cam atît... Iar scrisul lui mi-a placut, avea har. Dar asta n-a folosit nimănui. Oameni ca Popescu ar trebui pedepsiți să trăiască.

(Ştefan Caraman)

Ce îi leagă pe aceşti domni, ca să zic aşa? Au aceeaşi pasiune - poezia, o curvă bătrînă care i-a vrăjit, iar unii, vai, s-au şi îndrăgostit... În rest, Cristian Popescu este unul dintre cei mai mari poeți români, pă bune! În căutarea *Artei Popescu* nu doar că şi-a găsit stilul, locul în literatură şi în istoria literaturii, Cristi Popescu ne-a cîştigat pe noi, cititorii, ne-a cîştigat pentru totdeauna; eu, de exemplu, aş cumpăra - la orice preț - orice carte de-a lui Cristian Popescu. Cristian Popescu face parte dintr-o familie la care țin foarte tare.

(Mihai Vakulovski)

Un poet special, autorul „Artei Popescu”. Un poet care, de cîte ori a fost publicat, m-a fascinat de pe pagina revistei. Am citit, am consumat, mi-a plăcut, n-am formulat o părere. Nu pot formula acum.

(Alexandru Vlad)

Rimbaud-ul român al doilea (primul a fost Labiş).

(Lidija Dimkovska)

Cristian Popescu e umbra mea expresionistă întinsă de-a lungul şi de-a latul României multă vreme după ce noi nu eram încă. Dumnezeu să-l ierte că, dacă s-ar fi născut, mare poet mai eram!

(Ovidiu Pecican)

Textele/poemele lui Cristian Popescu înveleau candoarea unui om aparte. L-am întîlnit doar de cîteva ori, în treacăt. Într-o zi, pe Victoriei, aproape de blocul unde a locuit o vreme, mi-a vorbit despre copilăria lui pe care o socotea fericită. M-a surprins deschiderea lui spre confesiune, aşa, aproape brusc, în ultima primăvară a vieţii lui, într-un Bucureşti ce se pregătea de arşiţa verii.

(Olimpiu Nuşfelean)

Cristian Popescu este autorul unei arte existenţiale: *Arta Popescu*. Am citit această carte cu sentimentul că un experiment asumat poate deveni într-adevăr Artă. Artă Poetică. Există postume Cristian Popescu? Dacă da, atunci ar trebui grabnic publicate.

(Ioan Pintea)

Ca om - părea desprins din lumea romanelor latino-americane. Complexitatea sa emoţională mă deconcerta. Ca poet este impresionant. Lecturile sale de la Universitas erau aşteptate de mulţi ca pe o sărbătoare. Nu îmi explic cum e posibil să murim!

(Marian Mierlă)

Din păcate, nu am citit nimic scris de Cristi Popescu.

(Daniela Giurculescu)

Un munte cu rădăcinile înfipte printre noi. Poetul care (după Nichita) a readus în actualitatea literară Mitul Poetului.

(Aura Christi)

Chiar acum bag de seamă că, ani, la Universitas şi prin berării, Cristi îmi era inaccesibil dincolo de prietenia firească („Cum e posibil mă, să scrii aşa prooost şi să ai titluri aşa de bune?" - a zis). El avea har, eu / cenuşă, lut. Scrisul lui, poezia - adicătelea, mă bucura, dar Al lui Popescu tot inaccesibil îmi şedea pe suflet. Sau mai bine - în.

Tot adineaori am luat aminte că moartea mi l-a făcut accesibil. Iar dacă mai spun o vorbă în plus, banalitatea mea va deveni evidentă, de nu scandaloasă. Totuşi, mulţumesc, Bătrîne! Şi roagă-te şi pentru mine, te rog.

(A. N. Ionescu - „Serafim")

...croindu-şi loc cu spada printre adulaţii, poetul a făcut şi multe fapte bune...

(Nora Iuga)

O telegramă pentru Cristian Popescu:

De dincolo de viaţă tu îmi păzeşti cariera, îmi bîntui nopţile frumoase de duminică la scenă deschisă, şi cu fiecare spectacol al tău întineresc bătrîneţea, mă apropie de locul unde „cu adevărat grăiesc". ÎMPĂRAT EŞTI! STOP.

(Silvia Codreanu)

Auzisem atîtea despre el, încît eram curioasă de ce se face atîta vîlvă în jurul lui. Am înţeles! Ce bine ar fi să priceapă mai mulţi...

(Gabriela Vrînceanu Firea)

Am tot scris despre Cristi, iar dacă mai scriu mă tem că mă obişnuiesc cu cea mai oribilă apucătură a ortodoxiei carpato-danubiene, cu parastasul. Dar ceea ce ar fi de scris este inefabilul.

(Radu Sergiu Ruba)

Cristian Popescu este virgula dintre nemurirea Lor şi moartea noastră de azi pe mîine... Şi totuşi: Cine scrie azi poezia de ieri a lui Cristian Popescu?

(Adrian Alui Gheorghe)

O voce de pe o casetă. Caseta o dețin ilegal!

(Vlad Popescu)

Cristian Popescu este Prințul Cristian Popescu.

(Constantin Vîrgil Bănescu)

Este o frîntură din *Familia Popescu.* Este un mormînt neştiut din Ghencea Militar, în partea dinspre Drumul Taberei. Este ceva care circulă neîncetat prin venele celor ce l-au citit cu fervoare. Dar nu mai este o paradigmă pentru cei mai tineri dintre cei care scriu azi. Una e să ai 36 de ani şi alta e să ai 26. Nu ştiu dacă este un mit. Ştiu că pentru mulți, după ce a murit, şi poate şi înainte, a fost ca un tren bun de prins. Sau ca un tramvai. Este Gelsomina din *La Strada*, căreia Zampanò se îndură şi îi spune într-un tîrziu, împăciuitor, că totul are un rost pe lume, şi stelele, şi iarba, şi - uite! - pietricica asta... Pentru mine, Cristi a fost un tip deosebit de moral, un fel de Mîşkin. Un drept-credincios. Un fel de prinț sărac, rătăcitor şi tremurînd. O căldură bonomă cu totul aparte. Nici nu vă puteți închipui cît de viu este de fapt.

Ce părere am despre Cristian Popescu? Că a fost un înger cu mințile pierdute. Dar ce nevoie are un înger de minte? El trăieşte numai în inimă. Că religia a contat pentru el cu adevărat, aşa cum pentru puțini scriitori din lumea noastră contează, şi că descoperirea religiei i-a fost cumva străfulgerătoare şi totală. Puține *Caiete de scriere şi caligrafie* ale poeților au de-a face cu subiecte religioase cu frecvența şi cu ardoarea pe care le găsim în scrierile lui Cristi. Drumul de la *Familia Popescu* la *Cuvînt înainte* a fost, pentru mine, firesc, însă descoperirea scrierilor lui pregnant mistice a fost ceva surprinzător - predictibile poate, dar uimitoare prin profunzimea credinței (cine ştie, poate şi crizele din 1991 şi 1994 au contribuit) şi prin repeziciunea cu care Cristi şi-a deschis ochii inimii. Că a ştiut să se împace mult prea de timpuriu cu moartea lui, să şi-o îmblînzească, să ştie că va muri cîndva în iarnă („ninge şi fiecare fulg care îl atinge îi rupe hainele şi îi face cîte o rană adîncă") şi că nu va avea niciodată 80 de ani, deşi vîrsta de 80 de ani există tot timpul.

Pentru Cristi, lumea nu avea granițe, categorii. Tot ce era mai răpciugos pe lumea asta era oblojit de el, băltoacele de pe stradă îşi primeau porția de zahăr şi se îndulceau în chip magic, răsuflarea noastră aburea geamurile tramvaielor şi mîinile noastre încălzeau barele de susținere. Şi pînă şi o curvă de geam de tramvai, privit în gol cîteva minute bune, devenea pîntec de mamă. O lume în care totul era primit şi nimic nu era rejectat, aşa îmi părea mie lumea lui Cristi. Gesturile definitive, instanțele supreme, se domoleau, coborau din ierarhiile lor ultimative şi se aşezau frumos la rînd,

își pierdeau unicitatea și tăioșenia arzător-pedepsitoare, se înmuiau candid, în vreme ce întrebările banale deveneau pietre de hotar într-o ierarhie inversă. De aceea să nu mă întrebați niciodată, dar niciodată, dacă am să cobor la prima.

(Eugenia Țarălungă)

De cîte ori îl citesc pe Cristian Popescu mă bucur ca un copil prost (deoarece înțeleg și nu înțeleg). Forța textului său e depășită doar de forța efectului pe care-l are textul său asupra minții mele.

(Dan Coman)

Cristian Popescu a modificat limbajul poetic întrebuințat pînă la el. Aș putea să spun că a început să scrie poezie „de la zero", dacă nu aș ști că pluteau în „epocă note", idei despre text, ca niște nori rău prevestitori ce veneau din toate părțile, de la textualiștii francezi, dar și de la un Gheorghe Iova, la noi, ce începuse deja să desțelenească terenuri textuale.

Astfel că poetul Cristian Popescu a transformat ceea ce noi numim a fi „vers" în „propoziție", în „frază", pur și simplu. Adică, atunci cînd versul clasic ne inducea nouă o realitate simbolică și abstractă, sintaxa versului se pierdea parcă în aura unei realități inexistente altfel decît într-un plan mental. Relația dintre realitatea fictivă și cea obiectivă exista în vers, întotdeauna în favoarea fictivului. În poezia lui Cristian Popescu sintaxa parcă trăiește singură, este egala conținutului pe care îl semnifică, ba, mai mult, ajută conținutul să se exprime.

Experiența lui Cristian Popescu de a modifica limbajul de la vers spre nonvers sau antivers, de a dilata metafora astfel încît termenii metaforei să aibă posibilitatea de a se povesti reciproc, în interiorul impus de distanța dintre termeni, pe îndelete, lent și sigur, a fost trăită cu atît de multă intensitate de poet, încît i-au provocat moartea.

Și, totuși, rămîn la convingerea că nu înnoirea sau, mai bine, nu numai experiența de limbaj respectivă l-a adus pe poet în preajma genialității, cît, mai ales, intensitatea cu care el, prin modalitățile specifice de limbaj, și-a trăit și gîndit viața și moartea, intensitate ce i-a modificat chiar limbajul.

Și, poate, cine știe, a fost un noroc, pentru noi, că ființa poetului a cedat mai repede decît capul. Un noroc, bineînțeles, din punct de vedere filosofic.

(Angela Marinescu)

1. 8. ROMAN DE PRESĂ
(reacţii şi referinţe critice)

«Cristian Popescu e un poet a cărui forţă vine vine dintr-o sensibilitate acută, aproape maladivă, şi dintr-o memorie bîntuită de fantasme tulburătoare. El şi-a creat cu timpul un spaţiu al lui - veritabil patent poetic - populat cu păpuşi mecanice şi manechine, cu scene de familie pline de un absurd hieratic şi de o morbiteţe teatrală. Totul este să izbutească să scrie (şi, bineînţeles, să publice) în continuare.»

(MIRCEA MARTIN - prezentare în *Dialog*, an XVII, nr. 112-113, iunie 1986, p. 9)

«Cristian Popescu e un călător neobişnuit: el nu foloseşte tramvaiul spre a se deplasa undeva cu ajutorul lui, ci spre a-l ocupa, spre a se instala în el definitiv. Scop, nu mijloc, tramvaiul devine locuinţă a poetului (şi a familiei sale), veritabil refugiu netulburat de perindarea continuă a peisajelor şi personajelor. Şi nu orice tramvai, ci tramvaiul 26, a cărui mişcare închisă în cerc e aproape o nemişcare, o trepidaţie pe loc îngăduind infinitatea în plină exhibiţie. Însă acelaşi tramvai poate ajunge în momente de bună dispoziţie (şi inspiraţie) ale vatmanului-poet pînă pe Valea Prahovei sau pe Litoral!

Un topos nou se configurează astfel în poezia noastră contemporană. Ceea ce contează aici nu este însă decorul, cum s-ar putea să pară, ci prezenţa. Raportul subiectului liric cu obiectele sale e mai întîi surprinzător. Acestea pot fi cînd persoane, cînd manechine, cînd - şi aceasta e situaţia tipică - şi una şi alta. Privirea poetului are darul să livreze personajele unei stereotipii imprevizibile ori să le împietrească sau, mai exact, să le înlemnească într-o aşteptare fără nume. Pentru ca apoi într-o suflare tandră să le redea fiecăruia firescul generic. Mişcarea e ciclică, deci, încă o dată circulară.

Paradoxul este însă acela că, prin suprapunerea „mecanicului pe viu" (şi invers), Cristian Popescu nu obţine numai efectele comice preconizate de Bergson, ci şi puternice, dăinuitoare efecte lirice. Mai e nevoie să spun că avem în faţă un poet, unul dintre cei mai originali din cîţi există printre cei tineri?»

(MIRCEA MARTIN - *Poetul ca vatman*, *Convingeri comuniste*, nr. 3, mai 1987, p. 10)

«Aceasta e a treia „cărticică" a Cenaclului *Universitas*, al treilea salt într-o nemurire miniaturală, cum aş fi tentat să spun, adaptîndu-l în ocurenţă pe Ibrăileanu. Cristian Popescu nu e însă „al treilea", nu e nici măcar „primul", el e... inteligentul prin spontaneitate, febricitantul cu blîndeţe, cuceritorul în modestia sa autor al *Familiei Popescu*, minusculă şi stranie planetă rotindu-se de la o vreme pe traiectoriiîncă nestabilite în cerul poeziei româneşti.

Ce pot spune în cîteva fraze despre această poezie decît că impresionează prin decizia cu care pune în joc, în jocul ei, existența. Cu inflexiuni din Bacovia și din Urmuz (acestea sînt umbrele tutelare, dar deloc tiranice), Cristian Popescu se arată gata să-și joace nu numai prezentul, dar și trecutul, nu numai biografia, ci și genealogia, să se despartă, adică să demitizeze figura mamei, amintirea tatălui etc., cu o detașare de-a dreptul terifiantă pe alocuri. Dedramatizarea existenței, bagatelizarea solemnității, a tragicului chiar, ating în scurte texte culmi încă necercetate pînă acum de poeții români.

Dar toată această licitație a marilor sentimente nu sfîrșește în distanțare ironică și sarcasm, ci într-o reasumare. De aceea efectele comice, strălucite altfel, sînt pasagere. Tragicul existenței este reasumat împreună cu ridicolul ei inerent. Cristian Popescu își „vinde" familia spre a o răscumpăra în cuprinsul aceluiași poem. Disocierea ironică, spectaculoasă, sfîrșește într-o îmbrățișare sentimentală. Totul se „vinde", spuneam. Totul se „cumpără", în realitate, adică se reapropie, se reintegrează. Se răs-cumpără, vreau să zic. Gravitatea nu se pierde în urma acestui joc, ea se intensifică; lirismul, încetînd să mai fie o secreție, o emanație directă, devine o construcție, un efect anume întîrziat.

Popescu e un poet care nu seamănă, deocamdată, cu nimeni altul și tot ce sper pentru el este să aibă inteligența de a rămîne „sus" fără să-și semene prea multă vreme.»

(MIRCEA MARTIN - *Totul de vînzare*, prefață la *Familia Popescu*, editată de Atelier Literar, Colecția *Cartea cea mai mică*, 4, în *Convingeri comuniste*, nr. 4-5, 1997)

«Trebuie să pui un pariu din tot sufletul pe condeiele promițătoare... Cristian Popescu este un poet insolit, închegat deocamdată în descendență urmuziană. Îl consider pe Cristian Popescu peste nivelul Cărtărescu.»

(MARIN SORESCU - text pe coperta a IV-a, *Familia Popescu*, Atelier literar, nr. 4-5, 1987)

„Cristian Popescu acoperă cu talentul său o zonă întinsă și inconfundabilă în omenesc, de o forță și originalitate aparte... Poetul se detașează net de rest și există în așteptarea acceptării lui poate mai lente, a topirii lui în conștiința generală, care, uneori, din prea multă prudență poate, se face cu dificultate".

(CONSTANȚA BUZEA - text pe coperta a IV-a, *Familia Popescu*, Atelier literar, nr. 4-5 /1987)

«Noutatea izbitoare a textelor din *Familia Popescu* ține de manieră: o provocare continuă a memoriei, afectivă, din perspectivă, cel mai adesea, naiv-sarcastică și relevînd mai în fiecare, însă pe neașteptate, o profundă îngîndurare lirică; aparent în descendență urmuziană, poeziile lui Cristian Popescu sînt, dacă se caută un sens aparenței, o justificare biografic-carnavalescă, și o negare impersonal-ironică a absurdului urmuzian; în fapt însă ele mărturisesc un realism tulburător al observației comportamentale, un realism a cărui relevanță poetică este abil marcată de plasarea sub ochii cititorului mereu a „negativului" pozelor de familie. »

(LAURENȚIU ULICI - text pe coperta a IV-a, în *Familia Popescu*, Atelier literar, nr. 4-5, 1987)

«„Poemele" lui Cristian Popescu sînt *în proză* ca și la Urmuz (și aceasta ne semnalează încă o dată ștergerea diferențierii tradiționale pe genuri) și din cînd în cînd există unele asociații „bizare" (de exemplu: „Mama servește, părul ei se revarsă în bucle blonde peste marginea halbelor. Toate rudele își trec mîna prin el înainte de-a bea") care cred că vin mai degrabă dinspre maniera genului suprarealist din *Diamantul conduce mîinile*, cultivat de Virgil Teodorescu, Trost și Paul Păun. Dar Cristian Popescu nu este un urmuzian de substanță pentru că Urmuz își extirpează filonul afectiv sau îl camuflează, făcîndu-l de nerecunoscut prin grotesc; or autorul *Familiei Popescu* face din acest afect unica preocupare scripturală și „psihologică". În acest sens, el se apropie, după părerea mea, de „afectivul" lui Ion Luca Caragiale: gestul lui Caragiale de a comunica *nud* o anume realitate „familiară" este preluat de postmodernistul Cristian Popescu și transformat în *excurs nou* al lirismului. Da, al „lirismului", fiindcă poetul postmodernist simte în sfîrșit stringența părăsirii „poieticului" prin reîntoarcerea la „liric". La Cristian Popescu observăm chiar o încercare mascată de recuperare a autobiograficului (total repudiat, după cum pare, la promoțiile precedente) prin livrarea aproape indecentă a intertextului propriei intimități familiare [...]. Subiectul (nu neapărat „poetic") se scufundă amețitor în vertijul celor mai intime relații într-un plonjon disperat cu efect terapeutic direct; se practică astfel o *terapeutcă afectivă* prun recuperarea pliurilor memoriei ereditare [...]. Dacă scopul acestei poezii este chiar reîntoarcerea la formele comunicării comune, familiare, neliterare - discuția devine interesantă; odată cu criteriul psihologic recuperat de postmoderniști revine și negația literalității și astfel, în mod firesc, noua pulsiune a scrierii reafirmă *literalitatea*. Cristian Popescu este, fără îndoială, una din promisiunile eclatante ale ultimei promoții, despre care se va vorbi.»

(MARIN MINCU - *Doi poeți postmoderniști* [Cristian Popescu, Paul Daian], *România literară*, anul XXI, nr. 15, 7 aprilie 1988, p. 11)

„Un jurnal de o factură insolită ține Cristian Popescu în *Arta Popescu* - cartea însăși fiind de fapt abia un segment sau o „mostră" din ceea ce autorul visează să fie opera lui capitală, un *Jurnal* „cotidian și liturgic" în același timp, sacru și profan, „banal" și „esențial" pe aceeași pagină. S-ar putea numi, ne spune autorul, *Jurnal în așteptarea Apocalipsei*, ieșit din notarea într-un an sacru, esențial, sub imperiul revelației, a corespondențelor secrete dintre „ziua pămîntească" și „ziua cerească". [...] Textul acesta „revoltat" trece atunci, pe nesimțite, din normal în paranormal, urcînd banalul într-un fel de „suprarealism" gogolian. Obiectele iau în asemenea clipe, sub ochii măriți de „groază" mirată ai poetului, înfățișări stranii, devin altceva decît sînt, simbolizînd viața și moartea, sublimul sau ridicolul, copilăria și bătrînețea. [...] Marele său talent constă în forța halucinatorie a imaginației, în neobișnuita capacitate combinatorie a inteligenței și în „liniștea" cu care transcrie, cu care se face „copistul" propriului text „dezlănțuit" [...]. Bizareria neliniștitoare, coincidențele grotești, dar mai ales ritmul alert, vioi și firesc în care se petrec toate aceste lucruri nefirești (un suprarealism plastic în genul lui Dali), încarcă pagina de fior metafizic întretăiat de o demonie hilară. [...] Cristian Popescu reînvie cu forță chiar mitul „vieții ca teatru", adică „reinventează", într-un fel, originile artei».

(C. STĂNESCU, *Ciorna aia din palmele ălora morți*, în *Adevărul literar și artistic*, nr. 212, 10 aprilie 1994, p. 2)

«Literatura română trece în clipa de față pe lîngă unul din vîrfurile ei: Cristian Popescu. Nu e însă de mirare că sunt atît de puțini cei care înțeleg prin iubire scrisul lui. Cristi nu poate fi admirat decît de cei care au în ei ceva din el. Dacă ești un critic inteligent, monden, cu succes la dame, atunci e firesc ca *Arta Popescu* să ți se pară „un almanah liric". Căci dacă-ți place mult Popescu, ceva nu e în regulă cu tine, e semn rău. Celor mai mulți le e pur și simplu teamă de Cristian Popescu. Par délicatesse, j'ai perdu ma vie. Par délicatesse, poate să spună Cristi, spre deosebire de Rimbaud, j'ai gagné ma mort. Și nemurirea, așa cum literele românești vor fi nevoite să recunoască, chiar înainte de Apocalipsă.»

(CRISTIAN TUDOR POPESCU - *Par délicatesse j'ai gagné ma mort, Adevărul literar și artistic*, anul IV, nr. 306, 18 februarie 1996, p. 1)

«Cristian Popescu este poetul care a redat melancoliei dimensiunea măreției. El este printre puținii care au scris o poezie de un tragism feeric".»

(RADU G. ȚEPOSU - în *Luceafărul*, nr. 7, 1996)

«(...) Figura de o proeminență specială a poeziei nouăzeciste este regretatul Cristian Popescu (1959-1995), practic inițiatorul și teoreticianul promoției, autor al unei poezii dramatic-lirice care scoate tanaticul din zodia spaimei și a misterului spre a-l impune în firescul vieții, făcînd figură de îndrăgostit al morții, dar și de arlechin ironic al eternității, într-un discurs pe cît de original prin expresivitate, pe atît de profund prin sugestie. Universul lui e cel familial (o carte se intitulează chiar așa: *Familia Popescu*), dar perspectiva lirică asupra acestui univers e transcendentală. De aici impactul pe care textele lui îl au asupra cititorului. »

(LAURENȚIU ULICI - *Fenomenul literar "Nouăzeciștii", Curierul românesc*, nr. 2, februarie 1996)

«Deși scria pentru a-și afla pacea, Cristian Popescu a rămas pînă la capăt un răzvrătit într-o literatură în genere tranzacțională cu tragicul. [...] Asta și face Popescu [...]. Scrie și iar scrie caiete eminesciene în care se aude duhul caragialian cîntînd cîntece de Anton Pann prin mahalalele celeste.»

(DAN ALEXANDRU CONDEESCU - *În așteptarea unei Apocalipse care a venit demult. Jurnal*, în *File de album*, inclus în *Manuscriptum* - număr special Cristian Popescu, nr. 1-4 / 114-117, 1999, pp. 16-22)

«Întrebat fiind, în cadrul emisiunii „Anul literar 1995" (TVR, 29 dec. 1995): Care este evenimentul literar al anului?, am răspuns [...] că, pentru mine, evenimentul nu a fost nici o carte anume, nici un șir de cărți, ci disparația lui Cristian Popescu. Și-am adăugat, sperînd să deschid o polemică, *„... cel mai important poet postbelic, îndrăzniți să spuneți că nu-i așa!"*. Luați repede, ceilalți doi invitați [n. ed. - Alex. Ștefănescu și George Pruteanu] n-au părut să fie prea șocați și, cu un murmur mai degrabă aprobator, au trecut la alte subiecte. Să fi comis eu, de față cu națiunea, așa o enormitate că nici nu mai trebuia comentată în vreun fel sau, într-un moment de grație și intuiție critică, să mă fi apropiat asimptomatic de un adevăr pe care nimeni nu îndrăznește să-l rostească?»

(DAN SILVIU BOERESCU - preambul la ancheta: *Care este locul lui Cristian Popescu în poezia postbelică?*, *Luceafărul*, nr. 7, 21 februarie 1996, p. 8)

2. OPERA

2.1. ANTOLOGIC (I)

FAMILIA POPESCU *)

Local familial

1

Toată familia mea benchetuieşte la „Local familial". Bere. Lăutari. Antren. Mama aduce liliac alb în halbe. Verişoare. Toasturi. Bunicul, după tejghea, ascute cuţit pe cuţit, priveşte buchetul de liliac, rîde, ascute: hîrşt, hîrşt, cuţit pe cuţit. Într-un colţ un ţigan îşi înmoaie vioara în halba cu bere, ca pe miez de pîine. Bunicii mei din flori, mătuşile. Cu pozele din albumul de familie, bine amestecate, filate febril, rudele mele joacă un joc. „Joacă, domne, odată!", îmi strigă una din rude, iar eu arunc pe masă poza mea de la 13 ani drept valet de verde, drept damă de cupă, drept şeptar rupt la un colţ. Mama se-nvîrte printre mese, veselă. Toţi o ciupesc tandru, o mîngîie, o strigă. Bunicii mei din flori, mătuşile. Berea scîrţîie-n halbe, scîrţîie pozele la încheieturi, eu dau noroc şi arunc doi muguri pe tăblia jocului de table. Ei strigă „Ai zaruri măsluite" şi-mi rup zarurile între dinţi. Mama serveşte, părul ei se revarsă în bucle blonde peste marginea halbelor. Toate rudele îşi trec mîna prin el înainte de-a bea. Flutură rufele pe frînghie deasupra meselor din „Local familial". Toată lumea e adunată. Bunicii mei din flori, mătuşile. Mie îmi aduce mama cei mai frumoşi, cei mai bine făcuţi mititei, aduce liliac alb în halbe la „Local familial" unde toată familia mea benchetuieşte.

*) Textul poemelor a fost stabilit urmărindu-se în paralel miniplacheta *Familia Popescu*, Colecţia „Cartea cea mai mică", 1987, volumul *Cuvînt înainte*, 1988 (în speţă chiar exemplare cu adnotări şi corecturi ale poetului), apariţiile în publicaţii şi antologii şi, în mod decisiv, Fondul de manuscrise încredinţat Editurii Vinea de Dana Popescu, sora poetului. (*N. Ţone*)

2

Ce lene în pachetul cu vată. Ce moliciune, ce voluptate, ce linişte, mamă. Acolo, sub pansament, strîns bine, unde zvîcneşte pulsul, unde pulsează perna sub cap, zvîcneşte ca o inimă albă, moale şi mare; şi-o strîngi în brațe. Somnul tău e ca şi-atunci cînd deschizi înspre seară fereastra şi se umple camera cu răcoare. Mama răspunde manechinelor din vitrine cu un zîmbet, cu o fluturare de mînă. Mama cîntă la pian şi muzica ei are miros de tei şi de sudoare. Mama şterge pianul de praf şi cîntă. Ne-a rugat ca atunci, cînd o fi, să udăm în fiecare săptămînă cu parfum bun pămîntul ei, de deasupra. Mama mi-a cusut o cămaşă de vară din umbra ei. Stă ascunsă în spatele pozei şi ascultă cum îi spun acest poem. Ochii s-or înveli încet în ceară. La ea în piept aerul e de seară. O lumină blîndă, care face rotocoale, se ridică uşor înspre tavan şi-n cameră miroase a tei şi a sudoare.

3

El e vesel acolo, sus. Stă în poziție de drepți şi are în jurul capului, aşa, o lumină la care duce mereu mîna ca la chipiu. Şi salută. Şi eu o duc bine. Stau întins în pat cu fața în sus, îmi aşez mînuşile lui de piele vechi şi roase pe piept. Ca să adorm mai uşor. Am un somn odihnitor. Cînd țin ochii închişi semăn mai bine cu el. Mestec un dumicat cît mai mult timp şi mă gîndesc la adîncul ăla că-l înghite pe el, ca pe un miez de pîine. Hai, poemule, să-l impresionăm pe tata, să-i dea lacrimile, să-l cinstească lumea şi-acolo, sus. Ultimei lui poze i-a desenat cineva păr blond şi ochi albaştri, a rujat-o, ca s-o port eu în buzunarul de la piept drept poză de iubită. Îi mîngîi umărul alb. Poza ta dată cu cremă neagră de ghete, tată, lustruită soldăţeşte, sclipind. Hai, poemule, o să-i placă lui tata. El mă iubeşte, salută şi acum amical, pocnindu-şi călcîiele soldăţeşte.

4

Sora mea va citi la bătrînețe poemele de familie. Şi-o să-şi tatueze pe brațe, pe umeri, pe piept poemele ca să fie în fiecare noapte cîte cineva lîngă ea: şi mătuşa şi tata şi eu; ca să le mîngîie obrazul aspru, ridat, cu pielea lăsată. O să povestească cum ne dădeam noi doi iarna cu patinele: de la izvor, pe rîul de munte, pe Dunăre în jos, pînă la mare şi ajungeam primii. O să povestească cum ne-am umplut noi doi perna cu flori de pe mormîntul bunicului şi ce mai bătăi cu perne trăgeam. Şi-o să spună cum plescăiam eu la masă, cum clefăiam şi ea mă certa, aproape plictisită. O să povestească

vecinelor şi copiilor din parc. O să plîngă pe umărul lor. Va invita la masă toate admiratoarele mele, să le ghicească în cafea cu ochelarii ei ce au drept lentile doi ochi de sticlă. O să le servească cu ochi de sticlă dulci-acrişori, să-i ronţăie ca pe dropsuri. Sora mea e şi ea trecută la cuprins. Va citi din nou poemele de familie la bătrîneţe. Va cere să fie dusă direct în trupul mamei, nu în pămînt. Ca să crească mai departe părul mamei, unghiile ei şi nu flori pe mormînt. Sora mea are ochii mei şi-o să privească pe fereastră cu ei.

5

Sînt cîţiva fluturi în pachetul cu vată, bunico. Eu ţi i-am pus acolo. Poate se mai zbat, poate sînt liniştiţi. Miezul pîinii e şi el de vată. Alb, pufos. Poza ta e tristă, împăcată şi tandră, poza ta mică e folosită drept etichetă pe toate sticlele cu vin. Noi bem. E vată albă ca laptele în pahare. Iartă-mă pentru poemul ăsta, bunico. Poate-i mai bine că nu-l auzi. Paginile cărţilor pe care le împrumutai de la mine îţi lingeau palma ca un cîine credincios. Ce eveniment era cînd ţi se ridica fusta pînă peste genunchi şi tu nu observai. Toţi ne bucuram. Hai să te scot la plimbare prin parc, la şosea. Poza ta e lipită pe toate sticlele cu vin. Noi bem şi tu te uiţi de acolo la noi şi ne vezi fericiţi. În pahare e vată; albă ca laptele.

6

Bunicul spunea că ferestrele sînt lipite pe zidul neted al blocului. Lipite ca nişte etichete pe borcanele de compot, ca afişe pentru muzeul înfiinţat în apartament. Spunea că de pe vremea lui sînt lipite acolo. Îi răspundeam cu toţii că o să dezlipim ferestrele de pe zidul neted al blocului, o să le vindem drept ziare pe stradă, le vom folosi drept cearşaf unsuros pe cele de la sufragerie. Şi-apoi, bunicule, tu ai să priveşti cît vrei de la pervazul lor. Bunicul are un copăcel sub fereastră şi ca să fie de-o vîrstă cu el a dat copăcelul cu lac. A împăiat poza bunicii şi plînge şi-i spune pe numele de fată. Bunicul şi-a dat şi ridurile cu lac, a devenit maestru în artizanat, le lustruieşte în fiecare dimineaţă cu o cîrpă moale. Bunicul e june. Perna şi-a umplut-o cu pămînt ca să se mai obişnuiască. Priveşte pe fereastră şi spune: „Azi-mîine, am să plec în lume să vă găsesc un rost, un nume”.

7

„Întotdeauna a trebuit să te învăț eu ce să faci, spune mătuşa: pui o sămînță în ghiveciul cu pămînt şi deasupra o capcană de-aia cu arc, de şoareci. Şi cînd creşte floarea: pac!, o şi prinzi. Te dai iarna cu patinele pornind de la izvor, pe rîul de munte, pe Dunăre în jos, pînă la mare. Şi-ajungi primul." Mătuşa mea poartă ochelari cu lentile făcute din doi ochi de sticlă. Ochelari mici, de soare. Cu ei ne citeşte la toți viitorul în palmă, ne ghiceşte în ceşti de cafea. Aburul ce se înalță din oalele ei se face fantome. Aşa ne spunea cînd eram mici ca să nu lăsăm nimic în farfurie. Mătuşa mea face cure de odihnă: pleoapele ei ostenite se subțiază, se lărgesc, atîrnă pe obraz pînă în dreptul gurii. Mătuşa mea apare în poze, în reviste. Acolo îşi trage languros peste inimă ciorapul fin, mulat, de mătase. Apare în reviste drept reclamă pentru acest poem.

8

Bem vin. Soiuri alese. La „Birtul Înfrățirea". Mama serveşte, aduce sticle, aduce alte poze din ce în ce mai rumene, mai durdulii. În pahare e umbră. Bunicii mei din flori ciocnesc şi cîntă. Pozele rîd. Mama le ține strîns la piept, se-nvîrte printre mese şi dansează. Eu dau noroc şi sorb din umbra caldă. E nuntă, linişte. Flutură vîntul rufe albe, întinse pe frînghie la „Birtul Înfrățirea". Mireasa se-nvîrte printre mese. E tînără, strălucitoare. Toți o ciupesc, o cheamă, o sărută. O retuşează, o rujează, îi cîntă. Bem. Umbra se-nalță-ncet ca fumul, din pahare. Bunica-i fericită şi valsează. Zîmbeşte tandru de pe etichetă, de pe sticlă. Şi ne cuprinde cu mîinile de după gît, ne cheamă să fugim cu ea în noaptea nunții. Şi umbra i se tot prelinge caldă, grea pe ridurile frunții.

Sfaturi din partea mamei

Pe Cristi trebuie să-l înțelegeți. Spune el multe despre noi, dar să nu-l luați în serios. El ne iubeşte şi ne respectă. Iar noi am crezut întotdeauna în talentul lui. Cînd scrie despre mine că sînt cochetă şi că el nu strînge doar negrul sub unghii ci şi un fel de roz, la degetele mici, ca să nu mai dăm bani pe pudră şi pe ruj, o spune, aşa, cu delicatețe şi se gîndeşte de fapt la micile mele economii. Aşa e el. Nu e făcut pentru lumea asta. De fapt, am şi eu o mare parte din vină: atunci, în alea nouă luni, cît l-am ținut în pîntec, n-am avut decît vise erotice. Noapte de noapte. Nu dormea înadins ca să se uite la ele. Îl simțeam eu cum vrea să mă strîngă în brațe pe dinăuntru, dar n-avea, săracul, de ce să apuce. Şi atunci dădea din picioare cum fac golanii la film, la cinema, cînd se întrerupe sonorul. Asta e. Ce mai poți face acum? Am auzit că dacă te prăpădeşti în somn, visul rămîne acolo, între tîmple, ca un cristal. Am să las vorbă să mi-l scoată cu grijă, să nu-l spargă ca să se uite Cristian la el cînd vrea. Că degeaba strînge oricîte femei în brațe. Am citit şi-n cărți. Degeaba. Aşa că ultimul meu vis i-l las lui.

Trebuie să-l înțelegeți. Să nu-l luați în serios. Dacă o să vă spună c-aş păstra eu într-o pungă mucurile țigărilor mele de cînd eram tînără, mucurile mînjite cu ruj şi cînd îl lasă vreuna, i le dau pe ascuns să le sărute ca să-i treacă, să vă gîndiți că-i singur. Nu ştim ce să ne mai facem cu el. Nu scoate o vorbă zile întregi. Întotdeauna i-am spus: „Băiatul mamei, nu-ți mai fă atîtea probleme. Că-ți spăl şi-ți calc, că tot pe capul meu trăieşti, că mi-am sacrificat viața. Ştiu eu ce se-ntîmplă după ce mori. Cum ajungi acolo începi să-ntinereşti. Dar nu oricum. Că aceiaşi ani care-ți îmbătrînesc copiii, te întineresc pe tine. Tot în familie. Cînd ai să te ramoleşti tu, eu voi fi nurlie, frumoasă şi-o să mă iubească iarăşi taică-tu, ca pe vremuri. Nu te mai gîndi c-aduci prea puțini bani în casă. Asta e. N-ai ce să faci.

> Mama e grijulie. Cînd eu tai pîinea, ea o bandajează şi cînd eu o rup, mama o pune în ghips.

După ce a ieşit din mine, mă simțeam, aşa, infirmă, oloagă şi-aş fi plătit oricît unui doctor să mă taie şi să-mi îndese o proteză în pîntec. Nu puteam fără el. Dar încetul cu încetul m-am obişnuit. A început să-mi placă. Seara, cînd îi dădeam să sugă, îmbrăcam rochia de mireasă, îmi puneam mărgelele, făceam lampa mică, îmi pudram sînii şi-i rujam. Îmi mai alinam

şi eu tristeţile gîndindu-mă că tot o să-l înjure vreunul şi-l va trimite înapoi în mă-sa. Eram tînără şi de-abia la primul copil. Asta e. Cînd avea două luni îi desenam păr pe la subţiori, pe barbă, pe unde n-avea. I-l desenam cu creionul chimic. El stătea liniştit şi gîngurea. Nu-şi mai lua ochii de la mine.

> Mama e gospodină. Ea păstrează zahărul în cupele unui sutien vechi, îngălbenit, agăţat cu două cuie de perete. Că numai aşa se-ndulceşte o oală întreagă de lapte c-o singură linguriţă de zahăr.

Băiatul mamei. Tu nu ştii. Dar cînd ai împlinit 18 ani ai venit acasă cu o colivie mare, pe măsura ta. Şi de-atunci, în fiecare an de ziua ta şi-a mea, te înghesui, te mai împingem şi noi că vrei să-ncapi din nou în colivia aia. Şi ne citeşti de-acolo ziarul şi-ncerci să strigi la noi cum strigai cum ai ieşit din mine. Noi te ascultăm, te sărutăm, îţi urăm la mulţi ani şi te mai linişteşti. Ştiu eu că pînă la urmă o să ajungi poet mare. Ce dacă nu te iubesc femeile şi-ţi tremură mîna cînd duci lingura la gură? Ce dacă trebuie să-ţi aduc eu aminte cum o cheamă pe soră-ta cînd vrei s-o chemi prin casă? Ce dacă tu eşti încă cu un picior în maică-ta cînd alţii au ajuns deja cu un picior în groapă? Să nu-ţi pese, băiatul mamei. Ai să le-arăţi tu lor. Au să te-ngroape. Cu slujbă, cu lacrimi, cum se obişnuieşte. Dar după trei-patru zile eu am să cer să te mai văd o dată, să te mai scoată puţin de-acolo. Şi o să fie sicriul gol. Şi, înăntru, pe pereţii lui: numai inscripţii d-alea porceşti ca-n veceurile publice. Să nu-ţi pese, băiatul mamei. Asta e. Nu eşti făcut pentru lumea asta.

Despre tata şi noi
(Poem dedicat infarctului ce a avut loc
în noaptea de 11 spre 12 noiembrie 1975)

Mama îşi întinde rugina pe buze şi mişcă lin evantaiul ca să împrăştie lumina de lună prin cameră, ca să-şi aducă aminte mai bine. Eu alerg repede-repede dintr-o parte în alta a camerei şi mă lovesc cît mai tare de pereţi ca să sune ca un clopot.

***

În fiecare seară mama ne povesteşte cît de straşnic sînt aliniate crucile în cimitirul militar şi cum stă crucea ta în fruntea rîndurilor că doar e cruce de colonel. Şi ne spune că tu le-ai ordonat soldaţilor culcat şi toţi, bineînţeles, te-au ascultat.

***

Am auzit c-o să-ţi dea voie în vacanţa de iarnă şi tu o să-ţi înhami două-trei muşte la suflet ca să te aducă direct la noi în bucătărie unde va mirosi a sarmale şi cîrnaţi.

***

Ce bine e în poze, lîngă tine! Eu m-aş veseli şi n-aş mai pleca dacă nu m-ai ţine tu în poza aia pe după umăr.

***

Mi-am tatuat pe umeri epoleții tăi de colonel, mi-am tatuat pe piept decorațiile tale şi sub ele s-au înşirat deja ridurile.

***

Am tras cu ochiul şi am văzut că tu vii în fiecare dimineață de foarte departe pînă în dreptul pozei atîrnate de perete. Şi-ţi lipeşti fruntea de luciul imaginii şi priveşti în gol pînă cînd ne trezim noi şi trebuie să zîmbeşti.

***

Aseară mama ne-a explicat că unora le ajunge să moară într-o noapte tot ce-au trăit în vreo 70 de ani. Ne-a explicat că tu, dacă ai trăit 59 de ani, trebuie să mori 59 de ani şi de-abia după aia îţi trece.

***

Tu ai fost colonel. Eu sînt liniştit. Zodia mea era de mult înscrisă în stelele de pe epoleţii tăi. În nopţile de vară, cînd cerul e senin, iau poziţia de drepţi.

***

Consiliul Popular al sectorului 7, Comitetul Executiv vă face cunoscut că prin decretul nr. 149 conferă „Certificatul de deces jubiliar" numele Popescu, prenumele Vasile, cu ocazia împlinirii a 10 ani de la încetarea din viaţă. Mult stimate tov. Colonel, sînt fericit ca să vă felicit din toată inima atît din partea mea cât şi a familiei mele, cu prilejul conferirii titlului jubiliar. Primiţi, vă rog, cele mai sincere urări de bine. Seria D 5, nr. 034201. Data naşterii: anul 1850, luna ianuarie, ziua 15. Locul naşterii: comuna Ipoteşti. Decesul a fost trecut în registrul stării civile la 15 ianuarie 1850, luna ianuarie, ziua 15 (cifre şi litere). Locul decesului: comuna Ipoteşti.

Ah, cîtă bucurie, cît entuziasm familial
Ne-a produs Consiliul Popular!
Ah, dacă am şti autorul să-i strîngem mîna
Cu toată căldura
Dar e indescifrabilă semnătura!
Oricum, sub litera hîrtiei
Străluceşte Stema României!

***

Aş fi vrut să am un balon umflat cu ultima ta răsuflare. Să respir în fiecare an, de ziua mea, cîte-o gură.

***

În seara cînd te-ai prăpădit mamei i s-au umflat sînii: unul cu vin şi celălalt cu ţuică. Şi de-atunci ne dă să bem în fiecare zi cîte-un păhărel în cinstea ta. Şi noi creştem voinici şi frumoşi.

***

La-nmormîntare, sora mea mai mică te-a sărutat şi ea pe frunte. Şi ăla a fost primul ei sărut, timid, de femeie.

***

Ce bine c-am putut să ne potrivim şi noi zilele după tine, atunci, la sfîrşit, cînd stăteai întins între lumînări şi arătai tuturor vîrsta exactă.

***

În locul pozei de pe crucea ta am pus o oglinjoară din poşeta mamei şi ea vine la mormînt s-aducă ceva flori şi înainte să plece îşi aranjează părul şi se rujează în oglinjoara aia.

***

La-nmormîntare, cînd noi, familia, ne aplecam pe rînd şi sărutam pentru ultima dată fruntea rece a lui tata, asistenţa, foarte numeroasă, a fost impresionată de cît de tandre şi dulci erau săruturile noastre şi a început să aplaude.

***

Tu ai murit de zece ani. La mulţi ani şi gata. Eu alerg repede-repede dintr-o parte în alta a camerei şi mă lovesc tare de pereţi. Ca să sune ca un clopot.

Înmoi buzele în frişcă, mă frig cu ciorba, salivez ducând la gură murătura, trag din ţigară, sorb din şampanie ca să-mi închipui şi eu ce-or simţi băieţii când dau de gustul buzelor tale, soră a mea, soră şefă a unui spital de boli mintale. Ştiu eu că-ţi umpli în fiecare noapte cada cu scrum şi mucuri de ţigară şi-amesteci cu frişcă şi te scalzi; ca să slăbeşti. Vrei să ai din nou picior uşor şi botină d-aia fină ca la doi ani, când te iubea doar tata. Te şi vezi jucând cu el în filme de groază, tu dulce nepătată lângă stafia de spadasin. Soră-mio, mai bine pune-mi hârtia de-o sută pe frunte, să-ţi cânt una mai cu foc. Sora mea are o rochie de mireasă. Ea este soioasă. Şi puţin cam largă. E înnegrită pe la gât şi manşete. E pătată cu grăsime în dreptul sânilor. Sora mea e harnică. Ştie să gătească, să calce şi face cutăţenie. Ştie la pian multe melodii vesele. Sora mea are o rochie de mireasă cu decoraţii şi epoleţi şi cu număr de fotbalist pe spate. Îi plac sportivii. E blândă şi bună. Telefon 61. 62. 46. După orele 16. Aştept provincia. Sînt şi eu acolo, un textier mărunt pe muzica uşoară a suspinelor tale, un libretist obscur la opera cuceririlor tale. Miop şi plin de coşuri, timid, prea tinerel, prea crud. Poza ta din buletin va fi şi la 60 de ani tot nud. Iar numele şi prenumele: Erato. Te ştiu de mică, ah, adorato. Mama a păstrat în cămară o damigeană cu lapte de-al ei de când te-ai născut şi beţi câteodată din el, vă ameţiţi puţin şi staţi la taclale. Tu iei zăpadă şi o topeşti cu grijă-n pumni, la subţiori şi între sâni.

Şi-mi dai să beau iar eu mă-mbăt ca de o ţuică tare. Că tot o s-o ia pe soră-mea asta până la urmă cineva de nevastă, că are acte-n regulă, că atunci când s-a pus problema infarctului lui tata îngerul în palma ei şi-a apăsat degetul mare şi a semnat aprobarea, că d-aia îi place să-i sărute bărbaţii mâna. Să-ţi sărut obrazul pudrat, să-ţi muşc buza rujată, aş tot mângâia glezna ta fină, dar nu ajung decât să-ţi pudrez, să-ţi tatuez pielea velină. Am să te dau în cărţi trişate, amantă din flori, soră de caritate. Am să-ţi ies la drum de zi şi la drum de seară, valet de verde, aproape şters, mâzgălit cu pixul. Mai ţii minte cum ne visam fericiţi, mână în mână, departe, într-o chintă roială? Cum mi-am părăsit nevasta, copiii şi-am trăit cu tine într-o cacialma? Ah, dramă de tobă soioasă, am să te scot de sub mânecă: nurlie, fecioară, mireasă. Sutienul tău l-a pus şarpele, în Eden, peste mere. Eşarfe, crătiţi, mistere. Mai bine vino pe la mine să vezi cum stau aruncate într-un colţ chipurile noastre pliate, mână în mână, gonflabile, colorate. Hai să le umflăm din nou împreună. Să le mângâi, să le gâdili, să le săruţi şi tu. Să le

mușcăm amândoi prea tare de buze. Să le-auzim din nou cum oftează, cum suspină. Că ce dacă o să ți se umple sânii cu sudoare și-o să iasă din tine copiii rumeni, aburind, cu măru-n gură? Tot am să-ți tatuez pe pântec versuri celebre, sirene, suvenire, „și eu am fost ca tine și tu vei fi ca mine". Scrisul ăsta asudat tu să-l pudrezi, să-l rujezi noapte de noapte. Să-l mângâiem amândoi. Soră și frate. Frate și sor'. Ai să mă porți mereu în amintire: galantă, slinoasă, tocită proteză de mire. Sorb din cafea, trag din țigară, trec spirt prin pâine, voi folosi cianura ca să aflu și eu ce simt băieții când dau de gustul buzelor tale, soră a mea, soră șefă a unui spital de boli mintale.

La parastasul bunicii

Bunicul s-a îngrijit din timp de prînzul ce trebuia servit la acest parastas. A lipit pe sticlele cu vin, drept etichete, pozele de la nuntă cu el şi bunica. A scos miezul din pîini şi a picurat cu grijă înăuntru ceară de lumînare pînă le-a umplut la loc. Şi la sfîrşit, la cafea, vor fi aduse ceşti mici în care o să pîlpîie cîte-o lumină de candelă. Mama a avut ideea să însămînţăm din vreme pe mormîntul bunicii ceapă verde, ardei gras şi ridichi. Să servim lumea cu salate făcute din ele. Că-i mai bine în asemenea momente să mănînci din dragoste nu de foame.

Duminica trecută bunicul a umblat prin parc cu un pantof care i-a mai rămas de la bunica şi s-a rugat de toate fetele de liceu să-l încerce. Cum a aflat acest lucru, bunica şi-a ales o rochie elegantă, o vîrstă potrivită, s-a gîndit la nişte vorbe liniştitoare şi a rugat un înger s-o ducă în visul bunicului. Dar pe el l-a durut burta şi n-a putut să doarmă.

Toată lumea îşi va aminti că la înmormîntare sicriul nu era bătut în cuie ci era legat c-o fundă mare şi roz, ca un cadou trimis nu-ştiu-cui. Unii vorbesc c-ar fi fost scris pe el „A se păstra la loc întunecos şi rece", dar astea-s doar vorbe. Vorbe cu păcat.

Acum, pentru parastas, bunicul a pus în sufragerie un brad pe care l-a împodobit cu ochelarii bunicii, rujul, inelele, o mănuşă şi ultimii ei ciorapi de mătase umpluţi cu beteală. Cum a aflat acest lucru, bunica şi-a ales prima tinereţe, a pregătit un răsărit la mare şi cîteva vorbe drăgăstoase, dar a nimerit în visul unui adolescent, băiatul vecinului, care a uitat tot cînd s-a trezit.

La masă lumea o să vorbească vrute şi nevrute. „Ai auzit, dragă? Bătrînul şi-a făcut o mască de plastic cu chipul lui de la 20 de ani şi-o poartă prin casă toată ziua; şi-o scoate numai înainte de culcare. Unii spun că s-a ramolit aşa de tare că nu mai ţine minte decît cum arăta la 20 de ani cînd a-ntîlnit-o pe nevastă-sa şi că fără masca asta nu se mai recunoaşte în oglindă. Eu cred că de frică, dragă, aşa, ca să mai uite. Vai de capul lui!".

La masă va fi adus într-un castron mare, adînc, plin cu pămînt, curcanul rumenit, apetisant. Îngropat pe jumătate.

„Dar de nepotă-su ce să mai zici? Are bătături la tîmple. Auzi şi tu: cel mai mare specialist de la noi în strîns negru sub unghii.

- Las' că bunică-sa l-a întrecut. Strînge acum şi sub pleoape".

Eu mi-am pus pijamaua, am stins lumina, mi-am aranjat perna sub cap şi am adormit. Bunica a nimerit destul de uşor la mine în vis şi stăm de vorbă, aşa, liniştiţi, cam de vreo lună.

Subsemnata Adina Popescu

Că mi-am dorit toată viața copii e adevărat. Dar dacă spune despre mine că-mi lustruiesc sînii cu cremă neagră de ghete cînd mă mai iubesc și eu, nu mai pot suporta. Cică să afle bărbații că tot despre doliu e vorba, că tot nu iese nimic.

Subsemnata Adina Popescu, cu domiciliul pe Calea Griviței, chem în judecată pe numitul Popescu Cristian care săvîrșește de multă vreme asupra mea infracțiunea de calomnie prevăzută și pedepsită de art. 206, Cod penal.

Inculpatul a publicat în anul 1998 la Editura Cartea românească un volum. Printre paginile acestuia se află și poemul intitulat ostentativ „Subsemnata Adina Popescu" în care inculpatul face nenumărate afirmații calomnioase la adresa mea. Solicit cheltuieli de judecată.

Că-mi curg numai picături de lapte pe la colțul ochilor cînd plîng. C-am afirmat cum că eu aș fi ținut-o 12 luni pe sora inculpatului în pîntec, nu doar 9 cît a ținut-o soră-mea și că n-ar mai fi ieșit atunci din ea așa o deșucheată. Și despre copiii mei, cînd or veni, c-or să spună mai întîi „mătușă", nu „mamă". Cum să susțin eu așa ceva, eu, profesoară, educatoarea mai multor generații de elevi. Laptele maică-sii era bătut cînd l-a născut: de-asta a ajuns cum a ajuns, că toate pîinile pe care le cumpără el, chiar dacă le cumpără de la prăvălii diferite, sînt pline cu puroi. Spuneți și dumneavoastră, Tovarășe Președinte, să nu-mi fie rușine dacă află lumea că e nepotul meu?

Să scrie el că m-aș fi plîns acum două seri c-am avut o febră atît de mare încît mi s-a topit oja de pe unghii. Și că mi s-au întins liniile din palmă ca o eczemă pînă mai sus de cot. Să afirme că-mi cresc genele și sprîncenele pînă mai jos de bărbie și că-n fiecare dimineață ar trebui să le tund. Că tot în zori s-ar găsi între petalele florilor din glastra mea grămăjoare de urdori. Cum să suport așa ceva, Tovarășe Judecător? Numai dac-aș înmulți somnul meu de azi cu somnul meu de mîine și ne-ar ajunge să murim cu toții. Cum să mai ies eu pe stradă?

În consecință solicit constatarea ca profund mincinoase și exagerate a celor scrise de inculpat și solicit de urgență condamnarea acestuia pe baza art. 206, Cod penal. Pe aceste considerente, afirmațiile inculpatului, aducînd o gravă știrbire, pot expune oricui reputația mea și demnitatea.

Că la fiecare nuntă rochia mea de mireasă ar fi fost ca-n cărțile de joc. Că mă îmbrăcam în damă de roșu. Cu decolteu, trandafir în mînă și zîmbet.

Să relateze el despre mine că i-am convins întotdeauna pe preoţi să se îmbrace în popă. Şi că mirii umblau toată ziua cu haina de joly-joker pe ei. Cum rămîneam văduvă îmi dădeam seama c-au fost la mijloc nişte trişori. Dar că, oricum, puţini şi-ar permite să joace pe asemenea sume.

Să povestească despre mătuşa sa c-aş fi acuzat-o pe soră-mea că mă va tunde cînd am să mor şi-o să-şi facă din părul ăla alb perucă. Tot n-a avut ea vreodată destui bani. Vor să mă pună pe catafalc în pielea goală ca să rîdă lumea de mine. Dar atunci bărbaţilor le va place şi mai mult.

Or să vadă sînii mei mari, tari ca piatra. Tovarăşe judecător, spuneţi şi dumneavoastră, ce să-i mai consider? Nepotul meu? Măcar de-ar lua de la mine din bucătărie, de sub masă, borcanul ăla mare, de murături, plin cu viermi pe care i-am crescut ani de zile acolo şi, înainte să-mi bată capacul la sicriu, să-i deşerte pe toţi înăuntru. Că doar ei mă cunosc bine şi-o să le fie milă; or să se poarte mai cu grijă. Eu mai am cît de cît încredere. Măcar atît să mai facă şi el pentru mine.

Tovarăşe Preşedinte, la încercarea mea repetată de a-i riposta în vreun fel şi de a-l linişti, inculpatul se repede la mine bruscîndu-mă violent. Faptele, greu de redat, n-au să înceteze, în consecinţă, anexînd în final textul întregului poem, declar în cadrul procedurii de împăciuire că nu mă voi împăca niciodată cu inculpatul.

Subsemnata Adina Popescu

Mătuşa mea are 52 de ani şi locuieşte singură. Doctorii i-au spus de la început că n-o să aibă copii. Dar ea mai speră şi acum, o să-i aştepte toată viaţa. Mătuşa mea este ipohondră şi îşi îngrijeşte bolile ei. Mătuşa mea s-a căsătorit de trei ori. Bărbaţii ei aveau case, maşini şi mulţi bani. Mătuşii mele nu-i este frică de moarte”.

Arborele genealogic

Ca şi cum toate manechinele din vitrine s-ar face după chipul şi asemănarea mea: eu copil, eu bărbat, eu femeie. Ca să devin cel mai mare creator din ţară. Ca şi cum toţi vecinii mei ar avea, cînd s-ar privi în oglinda din lift, chipul meu la diferite vîrste, vîrstele lor. Iar eu aş îmbătrîni înainte de vreme. Ca şi cum în toate buletinele, cît ar fi închise, s-ar vedea chipul meu pe pozele de buletin.

***

Duminica, în cimitir, vine multă lume. Multă lume intră şi iese din cavoul familiei noastre, cavoul prevăzut cu două întrebări: una pentru bărbaţi, alta pentru femei. Când n-o vede nimeni, bunica intră pe la bărbaţi ca să mai stea de vorbă cu tata, cu bunicul.

***

Arborele genealogic al familiei Popescu e falnic. El creşte în Cişmigiu, lîngă lac. Mai întotdeauna e împodobit cu globuri şi beteală şi e altoit cu un stîlp de telegraf. Printre crengile lui am aşezat bibelouri, fructe de porţelan. Am scrijelit cu un cuţitaş pe coaja lui: "Popescu + Dana + Cristi + mama = LOVE".

***

Când eram mic aveam o pernă mare, moale, caldă, umplută cu miez de pîine. Şi-am rugat-o pe mama să-mi coasă multe felii de pîine una de alta ca să am şi-o plapumă. Ştiam eu că sînii femeilor sînt plini cu miez, de-asta erau aşa calzi şi moi.

***

Eu mă gîndesc să mă ornați frumos cînd oi sta pe catafalc. Cremă de ciocolată pe buze, flori de zahăr ars în păr, să puneți pe unde-o încăpea frişcă-n jurul meu, scorțişoară presărată pe tîmple, zahăr pudră-n obraji ca să par cît mai palid, buzunarele pline cu fondante şi-un măr glazurat între dinți şi mulți clopoței atîrnați să sune cînd mă vor duce pe umeri. Să mă vorbească lumea că „De ăsta nu s-a săturat moartea niciodată, dragă".

***

Bunicul meu are 83 de ani. El şi-a exprimat nedumerirea că dacă există în vitrine manechine-copii, de ce n-ar exista şi manechine-bătrîne. Aduse de spate, cu părul alb, ridate. Cel puțin în vitrinele din cartierul lui să existe şi cîteva manechine de-astea.

***

În țara noastră cresc codri şi păduri întregi de arbori genealogici ai familiei Popescu. În aceste păduri venea Cristi de mic să asculte susurul şi ciripitul. Să asculte cum creşte iarba verde. Dar, tolănit la rădăcina arborilor genealogici, ținînd strîns la piept capul iubitei, auzea cum îi creşte acesteia părul la subțiori. Fiecare arbore genealogic creşte deja lăcuit şi încrustat cu motive populare, aşa că poți rupe orice crenguță drept suvenir. Aceşti arbori îmbrățişează cu crengile lor turiştii şi le întind în semn de rămas bun ramul care ne-a fost, la vremuri de restrişte, numai nouă prieten. Şi în acelaşi timp rîul le răcoreşte picioarele ostenite.

***

Mama îşi dă în fiecare dimineață pe buze cu rujul ei şi apoi îşi înmoaie degetul arătător în praful ce s-a aşezat pe masă, cum şi l-ar înmuia în frişca de pe tort, şi gustă şi ne spune: „azi va fi o zi proastă; o să ne meargă rău". Apa se-ncheagă în pahare ca un ochi bulbucat, pîinii îi mijeşte barba, poza lui tata broboneşte sudoare şi nu pot să vorbesc cu gura plină de limbă, dinți şi măsele că nu-i frumos.

***

Ca şi cum textul certificatului de deces al lui tata, cel mai bun poem al meu, ar fi pus pe o melodie de muzică uşoară cu ritm îndrăcit şi soră-mea ar dansa foarte bine. Ca şi cum deasupra oricărui chioşc de ziare ar scrie cu litere de-o şchioapă: „Citiţi zilnic certificatul de deces seria D5, numărul 034201!".

Ca şi cum pe lozul cîştigător pentru care ai dat 10 lei ca să-l tragi, ar scrie cînd îl filezi: „ Anul decesului: 1987, locul: oraşul Bucureşti".

***

Să-ţi curgă brusc sudoarea pe faţă, pe trup cum s-ar trage apa veceului. De două-trei ori pe zi, ca să te cureţi. Dar subţioara poetului trebuie să miroasă ca şi cărţile la cotor, între foi. Mi-am şi pus parfumul florii la presat, printre fire de păr. Ca şi strămoşul nostru, ciobanul, care îşi mînă şi-acum turma lui de bibelouri prin iarbă, cîinii lui de porţelan printre munţi şi văi.

***

Uite că-ncet-încet am strîns şi eu o carte. Cu hîrtii de-o sută în loc de foi şi din cînd în cînd cîte-o dantelă-ngălbenită printre pagini. O răsfoiesc acum visînd la blănuri pentru mama, la rochii de mireasă şi sticle cu parfum, şampanie pentru toată lumea. Cine n-ar vrea s-o răsfoiască? Cine n-ar vrea s-o aibă-n biblioteca lui? Şi-am să mai scriu vreo două-trei volume să lase urme adînci în conştiinţe, să schimbe viaţa oricărui cititor. Dantele-am pus, aşa, din slăbiciune, ca să mai aibă ce citi şi cei cu cecuri multe.

***

Şi cît am să mă mai îmbăt cu ţuica asta proastă făcută din prunele arborelui genealogic al familiei Popescu? Şi, domnişoarele, cît am să le mai servesc cu delicioasa dulceaţă făcută de bunica din gutuile arborelui genealogic al familiei Popescu? Sau compotul de piersici sau tortul de portocale sau bomboanele cu vişine sau manechinele din vitrine sau scaunele de bucătărie sau solidele proteze toate crescute în arborele genealogic al familiei Popescu. L-a altoit tata c-un topor.

***

Or fi mulți Popești pe lumea asta dar și mai mulți au fost și vor fi pe lumea cealaltă. Acolo și numai acolo cartea mea se va bucura de adevăratul ei succes. Admiratoare înalte, suple se tolănesc la mine în vis. La bunica vin toți îngerii cu aripi zdrențuite și ea își rupe cîte-un fir din părul alb și lung pînă-n pămînt ca să-i cîrpească. Toate mătușile de-acolo, de sus, nasc pruncul-bibelou, cel mai curat porțelan, cu chipul meu, cu fruntea-naltă și-l lasă într-o noapte pe noptiera admiratoarelor mele de aici, de pe pămînt. Și toți mă așteaptă. Mă-ndeamnă. Fac pronosticuri. Pariază.

***

Eu mă așez ca în fiecare dimineață, la coadă. Coada la groapa proaspăt săpată în cimitir. De-abia aștept să-mi vină rîndul, să mă lungesc în ea și s-o încerc. Plec apoi liniștit. Încep lucrul. Termin. Și aștept pînă a doua zi dimineață.

BALON: Cu cîte un oftat, cu cîte un suspin, de la fiecare femeie frumoasă pe care am cunoscut-o mi-am umflat şi eu femeia mea gonflabilă. Dar are pieptul lăsat. Unde eşti tu, iubita mea, dragostea mea cea mare, ca să mai sufli puțin în ea?

CE BINE: S-a apucat şi el să scrie despre ta-su şi cu asta cică a rezolvat totul. Dar îți spun eu că n-a mai călcat în cimitir de la înmormîntare. Şi stă crucea aia ruptă pe mormînt. Nici nu le trece prin cap s-o repare, să mai ducă şi ei o floare, să mai aprindă o lumînare. Dar el scrie poeme despre ta-su şi cu asta cică a rezolvat totul. Nişte închipuiți, dragă!

CE DACĂ NU TE IUBESC FEMEILE: Unii deturnează avioane. Deturnează şi tu liftul în care se urcă în fiecare dimineață, ca să se ducă la servici, fata aia de la cinci. Cum or să apară chipurile voastre în ea, oglinda liftului o să asude, va transpira, va izvorî. Să tot beți unul din chipul altuia şi să nu mai opriți la nici un etaj.

CEL MAI MARE SPECIALIST LA NOI ÎN STRÎNS NEGRU SUB UNGHII: În studiul etnografic „Înmormîntarea la români", edițiunea Academiei Române, 1892, cam pe la pagina 49, S. Fl. Marian, autorul, ne povesteşte următoarele: Fărtatul şi Nefărtatul tot umblau peste apele nesfîrşite ale începutului. Pînă la urmă obosind. Şi că să aibă unde să se odihnească Fărtatul îl rugă pe Nefărtat să se repeadă în adîncimea apei şi să aducă o mînă de lut ca să-şi facă amîndoi un pag. „Ducă-se pe pustiu" se scufundă dar nu aduce pînă la urmă decît nişte nisip şi chiar din acesta „vreo cîteva fire sub unghii". Povestea continuă cu tot felul de răutăți din partea Nefărtatului, cu crearea omului de către Fărtat din pămînt înviat şi cu un fel de concluzie etiologică: „trupul omului se poate cunoaşte şi de pe aceea că e al Dracului, fiindcă fiecărui om, pînă şi în ziua de azi, *i-a rămas negru sub unghii*, precum i-a rămas şi lui nisip când l-a scos din apă. Căci dacă trupul omului n-ar fi proprietatea sa, *atunci omul ar fi curat sub unghii şi nu negru*".

CIMITIR: N-aş vrea să trăiesc în lumea rea şi absurdă a societății capitaliste pentru că acolo aş fi proprietar de cimitir. Şi aş impune legi drastice: nepoţii care ar avea bunicuţe îngropate la mine ar fi obligaţi să-şi primească darurile de Crăciun aşezate la rădăcina crucilor şi ar trebui să aprindă artificii pe mormînt, nu lumînări. Văduvele n-ar avea voie să pună poze pe crucile răposaţilor, ci oglinjoare în care să-şi aranjeze părul şi să se rujeze puţin după ce plîng, dumineca, cînd vine să aducă flori. Iar pozele le-aş folosi eu ca etichete pe sticle de vin vechi de atîţia ani cîţi are răposatul de cînd îl găzduiesc eu. Cavourile vor fi prevăzute obligatoriu cu două intrări: una pentru bărbaţi, alta pentru femei, ca să se intre în ele decent, ca şi în alte instituţii publice de real folos. Pe mormintele proaspete, pînă la şapte ani, se vor sădi legume pentru că ele cresc spornic în aceste locuri. Toamna vor primi şi familiile îndurerate o parte din recoltă. Va exista o gazetă de perete a cimitirului unde vor fi criticaţi toţi bătrînii codaşi din cartier, şi altele, multe altele. Dar eu nu vreau să trăiesc în lumea rea şi absurdă a societăţii capitaliste.

COMEMORARE: Era petrecere. La nunta mea, nuntaşii aruncau unii în alţii, rîzînd, cu confeti decupate grijuliu şi mărunt din Biblia familiei. Pe ringul de dans au fost aduşi doi purcei de lapte costumaţi în mire şi mireasă. Au fost îngropaţi pînă spre dimineaţă cu inelele şi perlele doamnelor. Şi în zori, spre plăcerea tuturor, au fost tăiaţi şi fripţi. Aşa îngrăşaţi cum erau şi fericiţi. Era iarnă, se luminase şi am aranjat să ningă lin şi cald peste oraş cu negrul de sub unghii. Şi toţi s-au bucurat.

54 DE ANI: Discutau două babe în parc pe bancă că, dragă, sînt sigură că la mine în pat se moare mult mai bine decît la tine. Eu n-aş vrea să simt cum îmi aşază palmele peste ochi şi cum îmi încrucişează mîinile pe piept. Cred că bărbate-meu, răposatu, le-a simţit pe toate astea. Ştii, dragă, sînt mulţi care tot încearcă. Ba să alerge cel mai repede, ba să arunce cît mai departe, ba să se caţere cât mai sus. Am auzit de unul care vrea să-l întreacă pe ăla de a murit primul. Că doar trebuie să fi existat şi unul de-ăsta: primul om care a murit. Şi auzi şi tu: cel care vrea să-i bată recordul n-are decât 28 de ani.

CÂND AVEA DOUĂ LUNI ÎI DESENAM PĂR PE LA SUBŢIORI, PE BARBĂ, PE UNDE N-AVEA: În acele tandre momente, ţin minte şi-acum, era vară. Intrau dintr-o dată foarte, foarte multe muşte pe geam. Se aliniau rânduri, rânduri, de la un perete la altul în zbor prinzîndu-se de picioruşe şi-şi loveau străveziile aripi în ritm. Ca delicate aplauze. Ca o bună vestire a viitorul bărbat ce sînt. Mama umezea creionul chimic între buze şi, fericită, îmi mai desena şi o sirenă pe umăr.

DAR CÎND AI ÎMPLINIT 13 ANI: Recitam în gînd seară de seară: înger-îngeraşul meu / care mi te-a dat dumnezeu, până când în fericita noapte când am împlinit 13 ani, în timp ce iarăşi şi iarăşi recitam a apărut la fereastră o muscă, o muscă încăruntită, mare cît un papagal. De-atunci o port prin casă, pe umăr şi ascult încîntat cum îşi freacă hîrşt-hîrşt piciorușele unul de altul.

DELICATEȚE: La Observatorul Astronomic de pe Ana Ipătescu. Portar de noapte. În aceeaşi cameră cu mine era şi o pisică. Doar noi doi în toată clădirea. Pe la ora cinci dimineața, pisica sta pe masa pe care eu notam ceva într-un caiet-jurnal. Pisica nemişcată, privind fix la vîrful pixului meu ce se mişca în ordinea literelor, întărîtînd-o. Până la urmă dînd cu laba. Jucîndu-se cu scrisul meu.

DUPĂ CHIPUL ŞI ASEMĂNAREA MEA: Manechinele din vitrine trebuie să aibă vreo 25 de ani. Ele sînt totdeauna elegante. Zîmbesc. Au fruntea înaltă. Au un tonus bun. În fața vitrinei se opreşte un băiețel, se uită lung la ele şi-şi spune: „Ce bine o să fie cînd am să mă fac mare". În fața vitrinei se opreşte un bătrîn, se uită lung la ele şi-şi spune: „Ei, pe vremea cînd eram şi eu tînăr...".

EU SÎNT LINIŞTIT: Şi stau, aşa, întins în pat, cu ochii în tavan, şi simt cum se rumeneşte, cum mi se coace între coaste inima. E dimineață, înainte să pornească tramvaiele şi bătrânele aşteaptă în fața magazinului de pîine să se deschidă, să o cumpere mai proaspătă.

MICILE ECONOMII: Că mama, cînd face rost de-o sută, bineînțeles c-o economiseşte pe toată. Bineînțeles că noi nu ne îndurăm de micile baterii ale tranzistorului şi ascultăm numai şi numai cele şase semnale auditive ale orei exacte şi avem o ghitară veche ale cărei corzi le ungem cu dulceață de se lovesc muştele de ele producînd acea muzică de care avem atîta nevoie.

PÎINE: În copilăria fericită a nepoților noştri, părinții le vor cumpăra o chiflă. O vor pune într-o colivie aurită. Nepoții noştri o vor putea vedea doar o dată pe zi, cînd vor întinde fericiți mînuțele spre ea. Dumineca nepoții noştri vor merge la Grădina Zoologică ca să vadă într-o cuşcă pîinea cea mare: animal din țările calde, exotic.

A POVESTI: Să stai aşa cu ochii în gol şi să te gîndeşti la vreo fată, la tata, la cine ştie ce. Să stai atît de mult cu ochii în gol pînă îți face privirea țurțuri. Şi apoi să-i rupi cu grijă ca să nu te doară şi să-i topeşti în ceai, în cafea sau în ciorbă. Şi după ce le bei pe toate să vezi cum te apuci să spui poveşti.

POZA: De fotografia mare cu tata maior, înrămată şi atîrnată de perete, se tot loveşte pe dinăuntru o muscă ce vrea să iasă.

SOLICIT CONSTATAREA CA PROFUND MINCINOASE ŞI EXAGERATE A CELOR SCRISE DE INCULPTAT: Noapte. Portar la Observator. Lucram la poemul „Despre tata şi noi". Mă chinuiam să dau o formă cît mai oficială pseudocertificatului de deces de acolo. Lîngă mine, colegul meu, nenea Zaharia, om pe la 40 de ani, portar şi el, mă întreabă cu ce mă tot chinui pe hîrtia aia. Eu îi citesc: „Consiliul Popular al sectorului VII, Comitetul executiv, vă face cunoscut că prin decretul nr. 148 acordă Certificatul de deces jubiliar numele: Popescu, prenumele: Vasile, cu ocazia împlinirii a 10 ani de la încetarea din viaţă...". Mă opresc. Nea Zaharia stă şi el. Se gîndeşte. Întreabă brusc: „Şi dacă-l cereţi vi-l dă?"

SUTIEN ÎNGĂLBENIT: Sîni umezi şi moi, mucegăind încet sub sutien îngălbenit. Şi un fir de păr lung şi blond pus ca semn de carte între foi. Sîni înfundaţi cu pudră cum se înfundă chiuveta. Sîni lăsaţi, fluturînd sec şi scorţos ca buzunarele goale întoarse pe dos cînd le scuturi. Sutienul îngălbenit, aruncat neglijent de mama pe-un scaun seara ca semn de melancolie.

TOŢI VECINII MEI VĂD, CÎND SE PRIVESC ÎN OGLINDA DIN LIFT, CHIPUL MEU LA DIFERITE VÂRSTE: Vecinii mei mă iubesc. Ei plătesc în fiecare lună mai mult la întreţinere ca să înalţe turnul liftului cu încă zece etaje. Eu mă urc în fiecare dimineaţă în lift şi nu mai cobor. Nu opresc la nici un etaj. Ca să urc. Să urc mereu. Şi e linişte. E numai musca, prietena mea care ştie să-mi doarmă delicat sub pleoapă. Şi etajele. Vecinii mei mă iubesc. Au asigurat-o deja pe mama că eu pot folosi liftul blocului nostru oricînd, chiar şi la înmormîntare, drept sicriu. Nu opresc la nici un etaj. Urc, urc mereu. Îngerul e o muscă mare, cît un copil plin de păr şi zbîrnîie în jurul becului şi apasă el pe butoane. Ca să urcăm mai repede.

TREBUIE SĂ ZÎMBEŞTI: O chema Jeni. Era singurătatea lui tata. Şi după ce a murit el, ea a rămas, bineînţeles, pe drumuri. Cum să vă spun, nu puteam s-o las aşa. Era ea fată bătrînă, dar pînă la urmă ne-am lipit. Jeni: un fel de fecioară gonflabilă. Veşnic fată mare. Dar eu eram tînăr şi aprins. Ba închideam brusc ochii ca s-o surprind goală, ba îmi băgam pe nepregătite mîinile în buzunare ca să-i mai simt şoldurile prăfuite, ba lăsam pe oricine să o muşte de buza de jos. Pînă cînd s-a supărat şi-a plecat în lume. Asta e. Din cînd în cînd trecînd printr-un parc cîte-o statuie miroase uşor a sudoare de-a lui tata. Şi dimineaţa, în tramvaiul gol, fără vreun călător, simt aşa un iz de tutun, cafea şi lavandă. E Jeni. Singurătatea lui tata. N-o să-l înşele niciodată.

ŢUICA TARE: Sînt îndrăgostit şi mă îndrept spre locuinţa dragei mele. În jurul capului mi se-nvîrt gîze, muşte, fluturi ca-n jurul felinarului aprins în nopţile de vară. Ajung la draga mea şi o ţin toată noaptea în braţe. Vîrfurile genelor mele prind rădăcini în marginea pleoapelor ei şi genele ei prind rădăcini în marginea pleoapelor mele. Şi-atunci gîzele, muştele, fluturii se învîrt în jurul capetelor noastre, ale amîndurora, ca-n jurul felinarelor aprinse în nopţile de vară.

VAI DE CAPUL LUI: Bunicului respiraţia a început să-i lase urme de praf pe buze, pe mîini, pe cămaşă. În colţul oglinzii din sufragerie a prins o panglică de pluş negru şi se priveşte mîndru în ea. Fercheş. Nu ştie nimeni de unde a făcut rost de-o păpuşă cu pielea de plastic lăsată, ridată, cu chip mic de bătrînă, cu părul alb şi îmbrăcată în negru, o păpuşă de-asta căreia îi place să-i facă injecţii. Bunicul tuşeşte mult că are respiraţia plină de praf. Îi lasă urme de noroi fin pe bărbie, pe mîini, pe cămaşă.

*CUVÎNT ÎNAINTE**)

Cu tramvaiul

Tramvaiul susură pe şine. Electric, adormitor. În tramvai aerul e gros ca o spumă. Îl sorbi, ameţitor. Călătorii, ce companie, zîmbim, ne întreţinem. Doamne, spune unul, nu-i aşa că-i bine cînd simţi dimineaţa cămaşa, pantalonii... Sînt obişnuite cu tine, linişte, te cuprind sincer, răcoros. Tramvaiul susură pe şine. Adormim clătinaţi uşor. Pe buzele femeilor frumoase îşi lipesc fluturii aripile ca un sărut, aşa, din zbor. Doamne, îi spun unui călător, cînd eram copil strîngeam perna în braţe, perna cea mai mare. Acum m-am plictisit. Acum e linişte, e bine în tramvai. Pleoapele celor osteniţi s-au subţiat, s-au lărgit, atîrnă pe obraz pînă în dreptul gurii. Zîmbeşte, domnule călător. E bine. Fluturii foşnesc în motor. Electric, adormitor. Eu nu mai cobor la prima. Nu mai cobor.

*) Transcrierea poemelor s-a făcut urmărindu-se volumul deja editat *Cuvînt înainte*, Ed. Cartea românească, 1988, dactilograma sa (nealterată de intervenţiile ulterioare, cerute de editor sau de Cenzură), păstrată în Fondul de manuscrise Cristian Popescu de la Ed. Vinea, precum şi apariţiile în revistele antedecembriste *Dialog*, nr. 112-113, iunie 1986) şi *Convingeri comuniste* (nr. 3, mai, 1987). (*N. Ţone*)

Sîmbătă

Iar ieşim în oraş să ne distrăm, ne plimbăm pînă noaptea tîrziu cu acelaşi tramvai, cînd eram mici mama ne ducea în Obor, la căluşei, acum ne-nvîrtim prin tot oraşul cu tramvaiul, a trecut vremea, sora mea şi-a pus o rochie de mireasă, va spune tuturor, asta-i o călătorie de nuntă, mama o să spele geamurile tramvaiului, o să le pună perdeluţe colorate şi va servi pe toată lumea cu bomboane de ciocolată, Cristi o să aşeze într-un colţ masa cu lumînări aprinse şi va împărţi la fiecare călător cîte o lumînare, mirele va urca la prima şi va începe ca-n orice sîmbătă nunta din tramvai, toţi călătorii vor ciocni pahare, sora mea va dansa cu fiecare, Cristi e un bun lăutar, are o mierlă împăiată în loc de vioară şi cîntecul i-atîrnă de arcuş ca scrumul de ţigara stinsă, vom învîrti pe rînd manivela de a flaşnetă, ce distracţie, ce sîmbătă nemaipomenită.

Am să-mi cumpăr ultimul tip de tramvai douăşase. Cu compostoare de argint şi geamuri din cel mai curat cristal. Cu scaune capitonate şi bare de susţinere învelite în pluş. Am întins şine de la servici pînă în faţa casei. Am să întind şine pînă pe Valea Prahovei, pînă pe Litoral. Mi-am angajat vatman, mi-am angajat cea mai capabilă echipă de controlori, să controleze zilnic biletele mele şi ale familiei mele, să dea o bună educaţie copiilor mei. La clasa întîi va fi o masă lungă iar călătorii doar miri şi mirese. Am să-mi procur sacoşe grele să umblu cu ele de la un capăt la altul al vagonului. Şi noaptea, la depou, am să-mi chem toţi prietenii, claie peste grămadă, să mă mai înghesui şi eu ca lumea din cînd în cînd. Am să inaugurez o gazetă de perete în care vor fi evidenţiaţi toţi călătorii şi invitaţii civilizaţi. Voi plimba o fanfară să se bucure lumea de surle, de tobe, de bal. Voi plimba domnişoare ce s-or simţi legănate nu ca de şine ci ca de val. O să mă-ntrebe nevasta dacă nu cobor la prima iar eu voi privi adînc, încrezător în ochi şi-i voi spune că nu. Am să-mi cumpăr ultimul tip de tramvai douăşase şi duminica o să-mi plimb părinţii cu el şi-or să mă vadă toţi vecinii cînd voi trece prin Pasajul Obor şi-am să sun ameninţător din ultimul tip de claxon.

Înghesuială

E-atîta înghesuială în tramvai încît pe domnişoara din faţă o deranjează bătăile inimii mele, o împinge inima, o loveşte. E ultimul tramvai. Voi deschide punga cu fluturi şi se va produce o înghesuială cum nu s-a mai povestit vreodată. Ah, domnişoară, buzele noastre se vor lipi strîns, dar n-am ce să fac, mă-mpinge cineva prea tare din spate. Ah, domnişoară, nu mai ştiu dacă asta-i bătaia mea de inimă sau a dumneavoastră, dar n-am ce să fac, mă-mpinge cineva prea tare din spate. Degetele au încăput în acelaşi inel, picioarele au încăput în acelaşi pantof cu toc, delicat, domnişoarele au încăput toate în aceeaşi rochie, dar n-am ce să fac, mă-mpinge cineva prea tare din spate. Toate inimile bat în pieptul vatmanului. Şi pe el îl împinge aşa de tare din spate încît a pierdut controlul şi tramvaiul a ajuns departe în pădurea Băneasa. Domnişoară, fluturii s-au ascuns de mult în părul dumneavoastră şi inima mea creşte, vă creşte în pîntec. Să-i daţi, vă rog, nume de fată. E tîrziu, e linişte, n-am avut ce să fac, m-a împins prea tare cineva şi era ultimul tramvai din seara asta.

Luna de miere

Am propus să ne petrecem luna de miere în tramvai. Iar ea a zîmbit amuzată şi a acceptat imediat. Toată ziua stăteam amîndoi cu fruntea lipită de geam şi priveam oraşul. Patul nostru stătea nefăcut într-un colţ, se mai odihnea din cînd în cînd în el vreo bătrînă. Dimineaţa ne sculam în înghesuiala tramvaiului acoperiţi cu flori aduse de toţi călătorii matinali. Doar eram în luna de miere. Ea cînta şi toţi călătorii fredonau odată cu ea. Îşi întindea rufele pe frînghie de-a lungul vagonului şi bombănea c-o să le găsească pînă seara iarăşi murdare. Dar eram veseli. Valsam printre călători în ritmul trosnetului de şine. Inima se rumenea în mine ca pîinea în cuptor cînd ne întimpinau în pieţe cu muzică de fanfară, îmi miroseau pieptul şi subţioara a pîine proaspătă. Treceam cu tramvaiul pe sub Arcul de Triumf, treceam prin Cişmigiu şi toţi copiii alergau în urma noastră.

„Domnule, îmi spunea vatmanul, pune-o să-şi facă singură copii din pîine, să-i rumenească în aragazul de la a doua, să-i învelească în scutece albe, şi să muşte din ei cît sînt calzi şi proaspeţi. O să se bucure grozav."

Tradiție

De cînd circulă douăşase, familia mea are locul ăsta rezervat în tramvai. Uite plăcuța cu numele nostru. Aici a stat întotdeauna tata, aici a stat bunicul. Şedeau nemişcați cu biletul în mînă, cu zîmbetul pe buze. Uite, acum eu păstrez colecția de vederi din toate stațiile în care opreşte douăşase. De la tata ştiu cum trebuie unsă din cînd în cînd fereastra cu lac de unghii ca să strălucească priveliştile. Cînd mă mai hotărăsc să cobor şi s-o văd pe nevastă-mea aşez în locul meu pe scaun un manechin, un portret de-al meu, şi-i fixez biletul între degete. Un manechin îmbrăcat în hainele mele de mire. Cînd mă întorc îl găsesc murdar de ruj pe obraz, de la domnişoarele care nu îndrăznesc să mă sărute chiar pe mine. Noaptea îmi chem nevasta şi copiii la depou, îi urc în vagon, iar eu, aşezat la locul vatmanului, învîrt manivelele şi sun din oră în oră clopotul tramvaiului pînă spre zori.

Bucăți de lemn

Lui Daniel Bănulescu

În tramvai erau manechine de lemn, liniștite. Fiecare pe cîte un scaun, cu biletul în mînă, toate femei. Toate în rochii albe, de mireasă. Eu mă plimbam fericit prin vagon, puteam să le privesc cît doream drept în ochi, le mai sărutam delicat pe obraz. Ele tremurau încet în ritmul zănganitului de șine. Le vorbeam cu glas șoptit la ureche, le plimbam pe șinele mele particulare, pe dealuri însorite și pe cîmpii. Nici una nu dorea să coboare la prima, priveau fix pe geam. Aveam colivii cu păsări împăiate în vagon, eram eu, îmbrăcat în costumul de mire, admirat de toate. Grozavă călătorie de nuntă. Opream tramvaiul în fața fiecărei vitrine și umpleam vagonul cu din ce în ce mai multe mirese zîmbitoare. Se făcuse deja înghesuială. Le schimbam mîinile, picioarele, chipurile ca s-o aleg pe cea mai frumoasă, pînă cînd tramvaiul era arhiplin. Lemne desperecheate învelite în dantele albe. Eu rîdeam, luam cîte un cap drăgălaș în mîini și-i vorbeam de dragoste și-l sărutam pe ochi, pe buze. Ele erau amestecate după placul meu, închisesem mîini și picioare în colivii. Se lăsa seara și lăutarii începuseră să cînte. Eu presăram pe drum, în spate, de-a lungul șinelor bucăți de lemn și rochii de mireasă. Și-am rămas cu două chipuri și-o mînă pe care le strîngeam din cînd în cînd la piept. Sunam din clopotul tramvaiului, suna pe cîmpuri marșul nupțial și nu se auzea vreun zănganit de șine ci numai clipocit de rîu, de val.

Aştept

Te aştept în orice tramvai douăşase. Te aştept la orice oră. Am aşezat o rochie de mireasă pe scaunul din faţă. Părul tău va flutura deasupra capetelor călătorilor, privirea ta va aburi ferestrele, mîna ta va încălzi barele de susţinere, fiecare fereastră se va face oglindă pentru tine, în tot tramvaiul va mirosi a subţioara ta franţuzească. Te aştept în orice tramvai douăşase îmbrăcat în costumul de mire, cu o cupă de şampanie în mînă şi cu lăutarii alături. Nu trebuie decît să urci şi să mă priveşti drept în ochi, să ne-nvîrtim prin oraş toată viaţa, să nu mă-ntrebi niciodată dacă am să cobor la prima. Scrîşnetul de şine ne va legăna somnul uşor. Te aştept în orice tramvai douăşase, te aştept la depou, călătorii mă felicită deja pentru o alegere aşa norocoasă şi ne urează la mulţi ani şi noroc în viaţă. Am sădit flori între şine, am pus perdeluţe la geam, am cumpărat aragaz, ţi-am luat bilet, ţi l-am compostat, totu-i în regulă. Lăutarilor le-a crescut pielea peste viori. La fiecare staţie se cîntă marşul nupţial, călătorii se-aliniază pe două rînduri cu buchetele de flori întinse iar eu te aştept la depou cu pantoful Cenuşăresei în mînă şi sun din oră în oră clopotul de la tramvai.

Duminică ne odihnim. Fiecare stă toată ziua întins pe cîte un catafalc comod, moale, încăpător. Sîntem împodobiți cu globuri verzi, roșii, argintii. Atîrnă de fiecare multă beteală. În mîini ținem artificii aprinse, strălucitoare. Fiecare citește cu voce tare din ziar rubrica „Decese": „Mama și Cristi deplîng îndurerați dispariția prematură a fiicei, sorei și prietenei Dănuța și sînt alături de ea în marea durere". „În fața dispariției fulgerătoare a lui Cristi, mama și Dana se înclină cu durere și adînc respect". „Inima dragei noastre mame a încetat fulgerător să mai bată în dimineața zilei de duminică. Cu profundă durere îi aduc un pios omagiu copii Cristi și Dana și se odihnesc și ei lîngă ea". Și-apoi putem să-ncepem complet refăcuți săptămîna.

Casa memorială

După deces mi se va deschide în cel mai vechi tramvai douăşase o casă memorială. Imaginile din geamurile tramvaiului vor fi şterse din cauza ploii şi-n locul lor vor sta picturile mele cu privelişti din Cotroceni şi de pe Mîntuleasa. Li se va povesti vizitatorilor grăbiţi şi încărcaţi cu sacoşe cum îi aşteptam eu în dreptul uşii şi îi invitam pe fiecare să urce cu o înclinare politicoasă şi un zîmbet galant. Călătorii vor păstra un moment de reculegere în memoria mea. Li se va arăta căluţul de lemn pe care îmi plăcea să stau la clasa întîi. Toţi copiii mă invidiau. Femeile frumoase vor scrie în cartea de onoare a tramvaiului şi toţi îşi vor aduce aminte cum băteam eu vesel într-o tobă mare ritmul în care trebuiau să bată inimile călătorilor. Ei îşi ţineau respiraţia pînă le băteau inimile în cor în acelaşi ritm cu scrîşnetul de şine iar eu aplaudam fericit. Vor privi curioşi modestul meu loc de lucru cu o măsuţă şi un scăunaş şi manuscrise cu scrisul tremurat din cauza prea marii înghesuieli. Mama se va urca şi după decesul meu în orice tramvai douăşase, în fiecare zi la prînz, ca să-mi aducă delicioşii ei cartofi prăjiţi.

2. 2. ALT GEN LITERAR

«SCRIITORUL ESTE UN CĂLUGĂR RATAT

- Mulți dintre colegii tăi de generație, cunoscuți pînă atunci ca poeți sau prozatori, s-au orientat după decembrie '89 către publicistică. De ce nu și Cristian Popescu?

- Nu se poate vorbi despre o absență publicistică propriu-zisă, atît timp cît, începînd din 1990, mi s-a dat ocazia să public săptămînal sau bilunar o rubrică în *Luceafărul*, atît timp cît vreo 9 luni am redactat pagina de debut din aceeași revistă, pagină care s-a transformat apoi în *Nouăzeci*, supliment tînăr, de direcție al *Luceafărului* din care am reușit să edităm pînă acum - prietenii mei și cu mine - 9 numere. Plus de asta: colaborările cu poeme și cu eseuri la revistele literare, colaborările la radio și la TV. Se poate vorbi însă despre absența publicisticii explicit politice. Pe aceasta o fac, cum o face aproape toată lumea, în jurul mesei, acasă, la prînz sau în oraș, la o bere. Pentru așa ceva, mai multă pregătire de specialitate n-am. Mi-ar trebui lecturi, mi-ar trebui contact direct și frecvent cu oamenii politici ca să mă încumet la comentariul politic profesionist.

Nu pot avea în asemenea probleme decît criteriul bunului simț. [...] Eu am învățat - de unul singur la școală - o altă meserie. Nu cea de comentator politic. Și mi-e frică, strict în ce mă privește, de ceea ce aș numi veșnicul amatorism (neo)pașoptist românesc. Pe de altă parte nu mă consider în stare a purta crucea politică a țării în spate. (Îi invidiez sincer pe cei care se simt în stare. Eu de-abia o port pe cea personală). Aștept și eu ca, într-un sfîrșit, eșichierul politic românesc să se structureze. [...] Bineînțeles că istoric era necesar ca oameni de diverse alte profesiuni să se sacrifice și să formeze opoziția politică în România. Dar, pe de-o parte necesitățile astea ale istoriei românești care își sacrifică la rînd generațiile le consider un blestem, iar pe de altă parte eu n-am, pur și simplu, apetit social; ce să mai vorbesc de cel politic.

- În general, consideri nevoia aceasta „nebună" de implicare politică necesară, inevitabilă; turnul de fildeș nu mai este o soluție pentru artist?

- Am o poftă nebună de normalitate. Mi-au ajuns 30 de ani de comunism ca să pot observa că într-o societate totalitară, *turnul de fildeş* are o răspîndire cvasi-naţională. Sub o tiranie toată lumea este condamnată la *turn de fildeş*. Eram cu adevărat doar în familie, la coadă, la servici şi atît. Nu exista nici o legătură între noi şi defuncta Mare Adunare Naţională. (Cel mult exista o „legătură" coercitivă). Eram cu toţii un fel de fond uriaş peste care se aşeza o formă care nu ne reprezenta deloc. Acum parcă începe să se înfiripe o legătură între problemele noastre fireşti şi ce se întîmplă în parlament. Oricum, ziarele chiar au devenit o oglindă a noastră (şi ne vedem în ea cam urîţi, nu-i aşa?); într-o mai mică măsură şi radioul şi televiziunea 'au început să vorbească despre noi. Am o poftă nebună de transparenţă. De-abia aştept ca partidele să-şi definitiveze individualitatea ca să pot opta. Straturile societăţii româneşti trebuie să comunice integral între ele. S-ar auzi pînă în parlament şi biata mea pălăvrăgeală politică din crîşmă. Poate că spun utopii. Oricum, *turnul de fildeş* este un simptom al normalităţii. Ori este bolnav cel care şi-l clădeşte de bunăvoie, ori e bolnavă societatea care te obligă să te retragi.

- Se vehiculează ideea că un sistem totalitar, închis, ar fi propice creaţiei, pe cînd o societate liberă imprimă o anume superficialitate, o îndepărtare de esenţa umanului. Ce spune scriitorul care eşti?

- Cînd spuneam că tînjesc după normalitate n-o spuneam doar pentru că societatea românească nu funcţionează normal. Ci, mai ales, pentru că eu sînt o persoană cu destul de puţine legături cu normalitatea. Aşa s-a întîmplat în multe cazuri, aşa s-a întîmplat şi în cazul meu: a scrie înseamnă boală. Mai exact spus: scrii pentru că terapie mai bună la boala ta n-ai găsit. Scrii încercînd să dai forma finală unui *bilet de externare* care să-ţi confirme starea bună de sănătate. (Din păcate ai nevoie de multe ori de cîte un bilet de externare pe zi. Sau altfel spus acest bilet de externare e lung cît *opera omnia*). Din punctul ăsta de vedere, aşa-zisul *turn de fildeş* nu depinde de totalitarism sau de democraţie. Din punctul ăsta de vedere scriitorul este un călugăr ratat. El discută cu Dumnezeu, încearcă să se adreseze Lui. Îl interesează mai puţin Ceauşescu sau Iliescu. Boala de scriitor nu se vindecă cu democraţia şi nici nu se ia de la tiranie. Preocuparea plăcută cu literele, cochetarea pe lîngă muze - poate...

- Totuşi, multe voci de pe portativele condeiului se află în criză în ultimii trei ani; pur şi simplu n-au produs nimic semnificativ.

- După '89 s-a mărit foarte mult cantitatea de *comandă socială*. Pentru cei care se ocupă cu scrisul s-a mărit foarte mult *cererea*. În trei ani am făcut lucruri la care nici nu mă gîndisem vreodată: traduceri de teatru, emisiuni de mare mass-media, editare de revistă... Însă boala de scriitor de care îţi

vorbeam înainte se caracterizează în primul rînd prin *oferta pură*. Scrii ceea ce nu-ţi cere nimeni, ceea ce în social îşi găseşte greu locul, recompensa... Trebuie dat exemplul poetului Mircea Ivănescu, care - se pare - n-ar putea scrie nimic altceva decît propria sa pură ofertă. Mircea Ivănescu este, prin excelenţă, o persoană anti-publică. Un mare poet de care ştie şi pe care l-a citit mult mai puţină lume decît cei ce-l ştiu pe Marin Sorescu sau pe Stănescu, poeţi-publici, poeţi şi de manual. Trebuie dat exemplul acelui scriitor sovietic care, după ce muncea ani grei la o carte, o îngropa pur şi simplu în pămînt, într-o pădure - rămînea acolo sortită uitării. (Şi nu doar pentru că n-ar fi putut publica acea carte din cauza cenzurii sovietice, ci mai ales pentru că, o dată scrisă, ea îşi îndeplinise menirea, îşi făcuse pe deplin datoria). Uite: interviul ăsta de acum; e un act mai ales social, mai ales de cerere, nu de ofertă; mă citeşte lumea, sînt o persoană publică; dar pe mine nu mă mai vindecă cu nimic faptul că îl dau (dimpotrivă, poate că-mi măreşte orgoliul, ceea ce nu e bine deloc). Sub Ceauşescu, a scrie literatură era una din puţinele posibilităţi oneste de a activa public (mă refer la oameni interesaţi de cultură, la intelectuali). Literatura cuprindea în mod mascat multe alte cereri sociale: informaţia istorică, angajamentul şi opinia politică, publicistica cotidiană etc. Este absolut normal să se facă o decantare în masa de scriitori din timpul comunismului românesc. Este foarte mare nevoie acum de manageriat cultural: editorial (cărţi şi reviste), teatral, radio şi TV. Este foarte mare nevoie de opoziţie politică. Cred că această perioadă a decantării va dura mult timp. Oricum pînă la sfîrşitul acestui deceniu.

- În revista Nouăzeci *am întîlnit o rubrică intitulată „Cartea de crîşme". Mai există legături între mediul cultural propriu-zis şi „boema literară"?*

- Este greu şi, deci, interesant de stabilit o legătură între mediul cultural şi boema literară. Dar să spun ceva de la început: Uniunea Scritorilor are şi o bibliotecă şi o crîşmă, un restaurant. Amîndouă de uz intern. Nu cred că scriitorii ies cîştigaţi dacă biblioteca rămîne numai a lor, iar crîşma - cum se întîmplă acum - este parţial închiriată. Pentru mine boema literară este o sumă, o esenţă de crîşmă şi bibliotecă. Am propus acum vreo doi ani unui redactor radio să facă un ciclu de emisiuni de *Cafenea literară*, adică să vină pur şi simplu la o masă de la restaurantul scriitorilor şi să imprime discuţiile de acolo. Multe autentice *Banchete* bahic-platoniene mi-a fost dat să ascult la acele mese. Bineînţeles că *mediul cultural* înseamnă reviste, Universitate, biblioteci, expoziţii, concerte. Dar, acum, nu e nevoie să depun eu mărturie pe o cafenea, o crîşmă a scriitorilor este o instituţie culturală la fel de importantă ca şi o bibliotecă publică. S-ar putea ca Uniunii Scriitorilor, care are încă în mîini această instituţie a boemei bucureştene, să i-o smulgă altcineva. Vreun „privatizat". Deocamdată scriitorii s-au împrăştiat prin alte diverse netradiţionale cîrciumi.

- Cum supravieţuieşte poetul în condiţiile actuale? Se poate trăi prin şi din poezie?

- Ţi-am mai spus că poezia este călugărie ratată. Iar călugăr te faci nu din considerente de conjunctură socială. Poezia - dar nu şi călugăria - trăieşte, rezistă în orice conjuncturi, ca orice maladie. Se adaptează oricărui mediu şi se obişnuieşte cu orice antibiotic. Dintr-o boală, bineînţeles, nu poţi trăi. Un poem se plăteşte astăzi în România cam cu acelaşi preţ cu cît se plătea în anii '50. Dacă atunci te îmbrăcai şi mîncai două săptămîni cu banii luaţi pe un poem, acum nu îţi mai ajung nici de un drum foarte scurt cu taxiul. Întotdeauna poeţii s-au îmbrăcat, au mîncat, au fumat, au locuit şi au băut din altceva decît din poemele lor publicate. De obicei din vreo slujbă auxiliară. Întotdeauna poeţii s-au îmbrăcat, au mîncat, au locuit, au fumat şi au băut: cu poem, în poem, poem. Să-mi iertaţi metaforizările...

- Cum te împaci cu problema receptării într-un moment în care comercialul este preponderent? Ai face vreun compromis, de genul publicării unei cărţi comerciale pentru a putea apărea ulterior cu ceea ce te reprezintă într-adevăr?

- Nu. Nu aş face. Mai ales că sînt convins că aici, în Estul Europei, există acum mai mult public de poezie decît în alte părţi. Mai ales că am o speranţă: adaptarea poeziei tinere de azi la cerinţele, la spiritul timpului. Există încercări - şi nu numai în rîndurile generaţiei noastre - de a poetiza ceea ce se numeşte de obicei *comercial*. Dacă un clip publicitar poate atinge sfera esteticului, poate fi semnat, cum se întîmplă, de mari regizori de film, de ce nu ne-am putea imagina şi o ediţie de mare cotidian în care totul, de la editorial pînă la mica publicitate, ar fi făcut în chip adevărat - poetic. *România literară* mi-a publicat un grupaj de anunţuri de mică publicitate. În acest sens s-ar putea ca tirajul unor cărţi de poezie româneşti să mai crească. Bineînţeles că poate fi o utopie de poet ceea ce spun acum: dar dacă un director de cotidian ar fi de acord, doi-trei oameni i-am scrie într-o săptămînă un cotidian din ăsta literaturizat. S-ar putea ca acest director să nu piardă nici banii şi ar fi şi un fenomen literar spectaculos al perioadei ăsteia de tranziţie.

- Ai intrat imediat după - să-i zicem - Revoluţie în Uniunea Scriitorilor. Ce ţi-a oferit acest nou statut?

- Am avut noroc. Nici acum nu ştiu dacă merit acest noroc. Trebuie să mulţumesc celor care m-au susţinut, de-a lungul anilor, lui Mircea Martin, lui Z. Ornea, lui Nicolae Manolescu, lui Radu Cosaşu, dar în primul rînd lui Laurenţiu Ulici care m-a angajat la *Luceafărul*. Uniunea Scriitorilor mi-a

făcut cadou o legitimație de poet. După cum ți-am mai spus, eu sînt, social, un retractil. Statutul pe care mi-l dă această legitimație reprezintă unul dintre puținele roluri sociale pe care cred că aş putea să le joc. Există, normal, şi probleme. Statutul social nu se reflectă asupra situației mele materiale. De altfel, ca în orice societate în formare, nici la noi nu sînt încă stabilite corespondențe normale între statutul social, cel profesional, cel material, cel moral etc. Mai rău e că de vreo sută-două de ani societatea românească e mereu în formare.

- O ultimă întrebare. Se vorbeşte despre dispariția nevoii de poezie într-o lume hiper-mediatizată. Istoria îşi grăbeşte din ce în ce mai mult ritmul înaintării. Deceniile sînt din ce în ce mai încărcate de evenimente. Ce şansă acorzi literaturii într-un asemenea context?

- Nu ştiu. Poate că la maladia poetică, despre care sînt convins că nu va dispărea atît cît va ține istoria, se vor găsi terapii mai eficiente decît poezia scrisă. Oricum, raportul între poem - scris, gîndit sau pur şi simplu trăit - şi istorie este un raport tainic. Nimeni nu poate şti, în absolut, dacă mai important pentru România este activitatea parlamentului sau rugăciunile zilnice din mînăstirile noastre. Poate că (din punct de vedere apocaliptic) diviziile de suferință din închisorile comuniste sînt mult mai bine înzestrate decît unitățile de elită ale armatei române. Bineînțeles că stau şi eu şi mă întreb: ce caută poemul în istorie? Ce rost mai are el scris de mine, de exemplu, cînd sora mea mai mică este reporter de război şi dă corespondențe de la Sarajevo unde se întîmplă ceea ce ştim cu toții că se întîmplă. Ce rost are descărcarea de energie a unui poem cînd la cîteva sute de kilometri de aici, în Bosnia adică, se petrec groaznice, brutale, zilnice transferuri de energie între lumea de aici şi lumea de apoi. Adică se moare. În cantități uriaşe față de vremurile normale. Ce rost are poemul cînd el e, aşa, un fel de fîntînă cu găleata cioplită din icoane de lemn bătute una de alta în cuie, o fîntînă cu ciutură, săpată în mijlocul Stadionului Național în memoria golului dat de Hagi în ultimul minut într-un meci extrem de important pentru calificarea noastră la campionatul mondial sau în finala Apocalipsei? Şi chiar dacă această fîntînă ar exista, cine şi de cîte ori ar bea din ea ca să-şi astîmpere setea? (Bineînțeles că vorbele din urmă sînt dintr-un poem...).

(*Adevărul literar şi artistic*, anul III, nr. 151, 31 ianuarie 1993, p. 3-4. Textul acestei „convorbiri" a apărut nesemnat, el fiind, de fapt, un auto-interviu, comandat poetului de redacția săptămînalului bucureştean.)

făcut cândva o legitimație de poet. După care n-am mai simțit, ca sigur, social, un semnal. Statutul pe care mi-l dă această legitimație reprezintă mai degrabă pojghița rolului social pe care cred că-l pot să-l joc. Există, normal, și probleme. Statutul social nu se reflectă asupra situației mele materiale. De altfel, în orice societate în formare, nici la noi nu s-au făcut stabilite corespondențe normale între statutul social, cel intelectual, cel material, ceea ce nu-i rău e că de vreo câteva dintre ele mi se pare remarcabilă e mereu întâmplare.

– O ultimă întrebare. Să vorbim despre Olimpiada mondială de poezie [illegible]

– Nu știu. Poate că în mulțimea poetică, despre care sunt convins că nu va dispărea atât cât va fi istoria, se vor găsi totuși mai eficiente decât poezia scrisă. Oricum, raportul între poem – vers, gând sau pur și simplu tăcut – și istorie este întotdeauna [illegible]

2. 3. ANTOLOGIC II

ARTA POPESCU

Antiportret
- un psalm al lui Popescu

Nu, Doamne. Nici mai, nici chiar, nici prea, nici foarte. Şi nici măcar Popescu. Nu. Nici măcar atît. Să stai, aşa, şi să munceşti la creşterea părului şi-a unghiilor tale, să lucrezi la curgerea boabelor de sudoare şi, mai ales, la curgerea lacrimilor. Şiroi.

Numai să stai. Nemişcat. Şi să-ţi albească părul pe-o singură parte. Arătînd răsăritul. Să-mi albească firele din cap doar pentru că m-au tras înger-îngeraşii Dumitale de ele, doar aşa, că mi-au tras gîndurile de păr - nu prea tare - cum tragi păpuşile de sfori ca să se bucure copiii. Numai de-astea să-mi albească firele, Doamne. Arătînd mereu răsăritul.

Mie să-mi dai exact chipul care lipseşte din toate cartoanele alea pitoreşti, atractive, de-şi bagă capul prin ele oamenii la bîlci. Să fie ei, nu eu. Şi nici măcar atît. Nici mai, nici chiar, nici prea, nici foarte. Şi nici măcar Popescu. Nu. Nici măcar atît.

Să nu mai scriu... Să-mi publice, aşa, postum, doar buletinul în cinzeşcinci de mii de exemplare, ediţie de lux. Cu toate pozele de buletin din Bucureşti, cu toate capetele lor amestecate între ele. Aşa, ca şi cum ar fi un lemn de icoană gata pregătit să se picteze icoana pe el.

Statuia mea de mult e gata. Şi se va dezveli doar după şapte ani de stat pe dedesubt, pe sub pămînt. Statuia asta comemorativă. Pe dinăuntru. Scheletul. A fiecăruia şi-a tuturor. Oricînd în poziţie de drepţi. Nu, Doamne.

Nici mai, nici chiar, nici prea, nici foarte. Şi nici măcar Popescu. Nu. Nici măcar atît.

Să-mi dai acum numai un strop din liniştea ce zace-n capul lui Alecsandri de la rotonda scriitorilor din Cişmigiu. Atît. Să mai fumez, aşa, o ţigară, visînd că eu am fost modelul după care s-a desenat acel schior rîzînd în soare, zburînd pe pante abrupte, survolînd munţi întregi. Modelul pentru acel schior desenat pe orice pachet de ţigări „Bucegi".

Da, Doamne. Să stau liniştit. Ca un azil de bătrîni. Cu toţii nemişcaţi. Aproape aliniaţi. Cu părul albindu-le numai pe-o parte, cum creşte muşchiul pe copac. Dar arătînd răsăritul. Aşa să mă prindă întotdeauna sfîrşitul.

Nici mai, nici chiar, nici prea, nici foarte. Şi nici măcar Popescu. Nu, Doamne. Nici măcar atît.

Circul II

- un psalm al lui Popescu

Păi, acuma, Doamne, poet-poet, da' de ce să nu fiu şi eu fericit?! Că dacă asta e, asta e: circu'! Acuma, ce să-i mai facem?... Singurul model din lume valabil pentru orice artist, oricît ar fi el de mare şi de tare, e maimuţa de circ. Şi-atît. Nici nu se discută! Maimuţa aia pe care o apucă, aşa, cînd mai creşte şi ea, pe nepusă masă, tristeţea. Că i-au rămas mici hăinuţele de fetiţă de la-nceputul carierei. Şi, numai dintr-atît, din durerea asta a ei, şi din rîsul spectatorilor, mai-mai c-ajunge, pînă la bătrîneţe, OM! Păi nu? Spune şi Dumneata! Aşa dresură zic şi eu: umpli pălăria cu pămînt, îngropi în ea trei-patru pui de lilieci şi, după trei zile şi trei nopţi de-nmormîntare cu scamatorii, scoţi din pălărie numa' porumbei. Albi ca spuma laptelui şi pufoşi ca neaua.

Zău, Doamne, crede-mă! Că poetu' şi el: ca maimuţa. Numa' că la circu' la care e el angajat, dresor e înger-îngeraşu'. Şi spectatori sînt numa' înger-îngeraşii de la copii din cartier. Că trebuie să se mai distreze şi îngeraşu', să-i mai treacă şi lui, aşa, din cînd în cînd, vremea.

Şi-odată se suie, Doamne, poetu', tot mai sus, sub cupolă. Şi toaca începe să bată. Rar. Iar el, agăţat de trapez doar c-o mînă, îşi face cu cealaltă o cruce bătîndu-se cu pumnu-n piept de rîd în stal toţi spectatorii. Şi toaca bate din ce în ce mai repede. Şi, dintr-o dată, sare poetu' de-acolo, de la peste treizeci de metri înălţime, drept într-o cristelniţă obişnuită, umplută numa' pe jumătate cu apă de botez. Aoleuu, Doamne! Triplu salt mortal! Că rămîn înger-îngeraşii înlemniţi. Şi iese poetu' teafăr, zîmbind şi salutînd liniştit publicul. Iar dresoru' îi şi pune aureola pe cap. Drept recompensă. Ştampila aia de calitate a luminii. Ce mai: chiote! Urale! Bucurie mare, Doamne! Extaz! Se ridică cu toţii fericiţi, în zbor, şi se-aliniază deasupra oraşului ca avioanele de bombardament în poziţie de luptă. Şi-ncepe imediat o ninsoare de zici că n-o să se mai vadă nici coşurile caselor de-atîta nămet! Păi, da, Doamne! Zi şi Dumneata! Că fulgii ăştia de zăpadă ce sînt? Găinaţ de înger - aia sînt!!

De ce să nu fim fericiţi? Las' că ai Matale grijă. Şi, dacă Ţi-o plăcea, nu mai lua de la noi niciodată iarna. Şi iartă-ne! Dacă asta e, asta e: acuma ce să-i mai facem? Circu'! În numele Matale. Amin.

Moartea mea din flori

Ea mă iubeşte. Şi nu are decît o singură dorinţă: să mă vadă îngropat în Cişmigiu, la leagăne, la nisip. Să am gropari numai copii. Cu lopăţele şi cu găletuşă. Să mă îngroape de dimineaţa pînă seara, în fiecare zi. Ea ştie că nu-i pe lumea asta mormînt mai bun ca-n Cişmigiu. Numai de la atîta şi atîta joacă ţi se pot odihni bine păcatele. Şi să mai vină şi ea din cînd în cînd să-mi facă cîte-un monument, un castel din nisip.

Ea - moartea mea din flori.

*

Mereu a visat că fruntea ei ridată, lăbărţată va fi folosită drept cotor de piele la un exemplar de lux al ediţiei mele de postume. Toată viaţa m-a rugat să scriu un roman pornografic special pentru fruntea ei.

A ei - a morţii mele din flori.

*

Bineînţeles că a rămas şi gravidă cu mine. Şi nu numai o dată - de nenumărate ori. Rămînea gravidă numai cu lacrimă. Mă punea să plîng în ea toată noaptea.

În ea - în moartea mea din flori.

*

În fiecare seară, dinăuntru, din pervazul oglinzii, fluieră îngeru', languros, după ea. Că trece zi de zi pe strada asta a lui şi-o ştie şi-o place.

Pe ea - moartea mea din flori.

*

Ea mă iubeşte. Şi n-ar mai vrea decît ca masca mea mortuară, mărită enorm, uriaşă, să fie turnată în argint şi folosită drept acoperiş pe una din turlele bisericii de pe str. Olimpului, acolo unde ne-am făcut noi, de mult, nunta. Dar eu i-am spus că asta ar fi prea de tot, că nu se poate, că prea exagerează, că pur şi simplu ne-am face de rîs amîndoi. Aşa i-am spus.

Eu - viaţa ei grea, împuţită, din flori.

Necrolog. De plictiseală

Doamne, zise Sf. Petru, psalmii îi mai citesc doar, aşa, cîţiva; Evanghelia: numai pe sărite; nici măcar rubrica „Decese", aia în care tot noi hotărâm cine-apare... Nu, Doamne, nu ne mai citeşte nimeni de ani şi ani de zile! Pînă şi de moarte s-au plictisit. Nici ea nu le mai ajunge! Ştii ce-au ajuns să spună? Că pămîntul din morminte e negrul pe care Ţi-l cureţi Matale de sub unghii şi că cimitirele sînt scrumiera în care Ţi le tai!! Ăştia nu mai cred că e pe sfîrşite, ci că stai Matale pe vine şi nu mai termini ce-ai de făcut acolo... „Jupiter Cacans" - aşa spun, cu urechile mele i-am auzit!!!

- Stai, mă, Petre, zise Dumnezeu, ia-o şi tu mai încet..

Poate ne-ar trebui ceva, aşa din inimă, adevărat, din tot sufletul, cum să-ţi spun... Ce-ai zice tu de Popescu? Dacă l-am da pe ăsta la ziar... Le zice bine, e talentat... S-ar bucura lumea, ne-ar mai citi... Nu spunea el odată că stelele de pe cer sînt deja putrezite şi că mii şi milione de morminte rod la Pămînt ca viermii, de n-o să mai rămînă pînă la urmă din el decît o luminiţă? O candelă, o stea?... Păi, vezi? Parcă sună altfel... Cosmogonie... Mîntuire, lumină!... Nu aşa zicea Popescu-ăsta? Eu cred că ar fi bine să-i dăm mîine toată pagina...

- Că bine zici, Doamne!, răspunse Sf. Petru. E o idee! Şi dacă tot Te-nduri Matale de el, hai să-i dăm rubrica „Decese" pe-o lună-ntreagă...

Poemu' e-un mormînt de profanat pe dinăuntru. Stai în el ca un copil care se aude rîzînd din burta maică-sii. Şi de atîta rîs se face frig la mama în burtă, trage curentu'. Se face de parc-ar ţine gheaţă mama în burtă - nu pe mine. O doare. Îi vin aere reci şi pe sus, şi pe jos. Gaze de rîs.

Poetu' mort şi-ntins pe catafalc. Vin copiii de la el din bloc să-l mai vadă o dată. Rîd. Gonesc ţînţarii, că-l mai ciupesc încă. Viorel de la cinci îl apasă cît poate el de tare la colţul ochilor ca să-i mai curgă o lacrimă. Îi scriu ceva pe talpa pantofului şi se duc acasă. Că-i tîrziu.

Stai în poem ca-n pămînt. Ca puroiul în bubă.

- Da, Doamne, spuse vesel Sf. Petru, că-n Popescu-ăsta i-aşa o-nghesuială de poţi să-i dai Matale şi-un cimir întreg în folosinţă - tot nu i-ar ajunge cît de cît să se liniştească. Le vrea pe toate deodată: o zi-n mormînt, o zi în mă-sa, o zi de-a-n picioarelea! O oră pe-aicea, pe la noi, o oră - la dracu!! Ăsta-i, Doamne, omul care ne trebuie!... N-a umblat decît vreo 33 de

ani pe-acolo, pe Pămînt, şi s-a şi gîndit să facă o cerere de 33 de mii dedesubt; sub cruce!... Măcar de s-ar mai curăţa şi el niţel... Aşa zice...

- Da, Petre, chiar că i-a-ntrecut pe toţi... Acum două-trei nopţi l-am găsit trist. Se gîndea că din el cu siguranţă o să putrezească totul. Şi oasele, şi hainele, şi ochii. Se gîndea că nimic n-a rămas fără păcat în el. Că numa' nevoile, scîrnăviile-alea, mă-nţelegi, or să rămînă-ntregi din el atunci, la Înviere. Că astea or să-i fie lui trupu' ăl nou, de apoi. Săracu'! Aşa se crede el de păcătos, Petre... Lu' ăsta trebuie să-i dăm rubrica „Decese" pe viaţă, zise îngîndurat Dumnezeu.

Cu poemu' e ca-n rai, ca pe lumea de-apoi, ca-n ogradă. Că, vedeţi, pentru porcu' mistreţ, porcu' tăiat de Crăciun e un fel de sfînt martir, iar pentru raţele sălbatice, raţele din curtea omului duc cu totul altă viaţă. Domestică. Civilizată. De apoi. Gîştele domestice sînt tot gîştele călătoare, dar moarte de mult şi reînviate în grădina omului. Fericite, fără probleme, fără necazuri. Aşa şi poemu'. Ca-n rai, ca-n ogradă. Sfîntul vierme domestic, după mii şi milioane de ani a învăţat să te gîdile doar. Plăcut, sub bărbie, în timpul somnului. Sfintele muşte şi sfinţii ţînţari vin în roi, îţi sug cu toţi dintr-o dată sîngele şi zboară cu el pe geam. De poţi să vezi cu ochii tăi cum te pierzi. În zări. Spre depărtări. Te duci cu poemu'. Domestic. Ciugulind, cotcodăcind prin grădina aia a Domnului.

- E clar, Doamne! - zise Sf. Petru - Popescu-i omu' nostru! Lu' ăsta toate-i sînt viermi! Toate rod la el. De dimineaţă pînă seara! Şi lumina, şi-ntunericul, şi, cînd îl pupă, femeia; şi sîngele - aşa de tare-i curge prin vene că-i ros şi pe dinăuntru, nu numai pe dinafară. La fel! Şi are pe inimă numa' bătături - aşa de tare-i bate că i se roade de piept cum îi rod pe alţii pantofii. Lu' Popescu ăsta imediat o să-nceapă să-i izvorască la cap lumînarea. Şi candela, Doamne! O să curgă flăcăruie dulce. Miere de-asta fierbinte, de-a noastră. Să se-adune lumea să bea. Omoară-l, Doamne! Adu-l aici! Că morţii ăştia de prea multă vreme se ţin cu amîndouă mîinile de crucile lor de deasupra. Că parc-ar ţine de steaguri, de pancarte şi de drapele. Păi, cît or să mai stea aşa, ca la paradă, ca la defilare fără s-o-nceapă odată şi-odată?! Cheamă-i, Doamne, pe-aicea, pe lîngă noi! E clar: Popescu. Ăsta-i omu' nostru! Îi dăm, aşa, vreo treizei de hectare de-nmormîntare... şi gata! Cu el terminăm şi rubrica asta: „Decese". O-ncheiem. Ce să mai aşteptăm?...

Poemu' e-un mormînt de profanat pe dinăuntru. Stai în el ca un copil care dă prea tare din cap, în burta maică-sii. Şi se aude: pleosc, pleosc! pleosc, pleosc! bătînd clopotul de carne.

Stai în poem ca-n pămînt. Ca puroiul în bubă. Aşa, de plictiseală. [...]

Marele necrolog
- un psalm al lui Popescu -

Da, Doamne. Chiar aşa. Că-n viaţa asta a mea ce să fi făcut şi Matale cu unu' ca mine?! Păi, ce?... Ştie careva de cînd sînt eu bun de dat la Marea Ta Publicitate?! De cel puţin zece-cinşpe ani ar fi trebuit să-mi scrie rudele şi prietenii necrologul. În piaţă, cu trupurile lor. Da-da... cu trupurile să-l fi scris! Ca să-l poţi vedea, ca să-l citeşti mai bine Dumneata de-acolo, de sus. Şi să-Ţi zici: „Uite că pe-ăsta-l dau mai ieftin. Ce-ar fi să-l iau? Mi-ar prinde bine pe lîngă mine, pe-aici. Măcar de-un bibelou, de-un suvenir, de-o floare." Zău, Doamne, că bine-ar fi măcar acum să-mi scrie rudele şi prietenii necrologul. Pe bulevard, în faţa blocului. Cu trupurile lor, literă lîngă literă. Şi-un verişor c-o verişoară, îndrăgostiţi, să se sărute prima oară, stînd frunte-n frunte în căciuliţa „î"-ului de la „familia îndurerată..."

Păi aşa! C-acuma, Doamne, cum să-Ţi zic?, Matale crezi că pîn' la urma urmelor chiar o fi vrînd cineva să stea pe-aici, aşa, cu piciorele-nfipte-n pămînt şi-n rest, pînă la brîu, în nori?! Dumneata crezi că noi nu ne uităm la orizontu ăsta ce aproape e şi ce înalt s-a făcut şi cum zumzăie îngeraşii Matale şi se lovesc de el ca muştele de geam cînd vor să intre?! Dumitale ţi se pare că noi nu ştim ce mijloc bun de producţie e pămîntu' nostru?! Ah, Doamne! Şi din ce în ce mai perfecţionat!! Păi numa' cimitiru' de la mine din cartier poate curăţi, putrezi şi topi într-un singur an, carnea produsă în aceeaşi perioadă de timp de şapte abatoare. Şi-oricum, majoritatea mormintelor de la noi fac de mult timp, din proprie iniţiativă, muncă voluntară. Să vazi Matale ce recoltă-Ţi iese la a din urmă campanie de seceriş de pe ogoarele noastre!

Da, Doamne. Că poate ne dai şi pe noi la Marea Ta Publicitate! În pieţe, pe străzi, în gări şi prin parcuri: cu toţii să ne scriem necrologul, îngenuncheaţi, cu trupurile noastre, literă lîngă literă. Copacii aliniaţi, casă lîngă casă, bloc lîngă bloc, străzi şerpuind - doar litere să fie. Rîuri curgînd în scris de mînă, ondulat, dealuri surpate în rînduri, păduri şi mări de litere în vînt şi-n valuri. Şi toate, Doamne, către Tine. Iar Tu, peste scrisoarea asta aplecat, blînd să zîmbeşti şi să Te bucuri. Cu degetul, încet, să urmăreşti:

„Urgent. Vindem casă, maşină, haine şi bani. Sîntem alături pentru a primi un ultim pios omagiu. Prieteni, colegi şi vecini. Bunic şi tată, noră, mamă; fiu şi soră. Cu toţii, într-un suflet, de vînzare! Îndureraţi. Preţ avantajos. Nemîngîiaţi. Stare foarte bună."

Iar de la orizont, de peste blocuri să răsară, în loc de soare, fumegînd uşor, aprinsă la capul nostru, al fiecăruia şi-al tuturor, o uriaşă, blîndă lumînare.

Apocalipsa, dragostea mea (I)

Ce bine-ar fi să poți îngenunchea la picioarele lui Iisus-de-75-de-ani, El purtînd însemnele vindecate și strălucitoare ale crucificării. Ce bine e să realizezi deodată că țigara, ceașca de cafea, scrumiera, fereastra sînt toate o revistă cu tristeți goale. Ce bine e cînd ești obosit și exaltat după o noapte de scris și insomnie să-ți dai seama că - gata, uite! - a venit Apocalipsa. Cum vine primăvara.

Vezi, tu, duduie-tristețe - cum să-i spun?, eu nu sînt decît ultimul și cel mai umil dintre discipolii decesului meu, nici tălpile încălțărilor lui nu merit să le sărut, nu sînt decît justificarea lui în fața prietenilor mei și-a familiei... Dar crede-mă, cucoană-duduie-Apocalipsă: numai așa am putut să fiu fericit. Și-apoi eu sînt român, iar noi, românii, cînd ne sună ceasul, sîntem mai întotdeauna prinși asupra vieții ca hoții asupra faptului. La noi în țară a existat și-o poliție specială și foarte bine organizată în acest sens. Așa că, pe cei mai mulți, cum ne prăpădim, ne și îmbracă-n zeghe și ne trimite departe, departe... că doar tu știi că orice cimitir e-n Siberia, și nu, cum crede tot românu', la Paris. Și ca mai toate ale noastre, și decesul românesc este tot o formă fără fond, un fals în acte publice. Mulți trebuie să se-ntoarcă printre noi și să muncească mai departe, disperați, zi de zi, ceas de ceas... iar masca noastră mortuar-naționlă e-o mască d-aia de plastic pe care și-o pun bunicii de Crăciun ca să-și păcălească nepoții. Nu mai ține nici la un puști de clasa-ntîi, dar noi ne prefacem cu toții că nu observăm și zicem: lasă-l, bă, și pe el să facă pe mortu'...

Ah, cucoană-Apocalipsă, duduie-tristețe, prințesă, metresă - am obosit. Acum n-aș mai vrea decît o solniță umplută cu sare uscată din sudoarea femeilor pe care le-am iubit. Să stau, așa, și să mănînc pîine cu sare, după obicei. Ah, Apocalipsă, hai pe la mine-ntr-o seară. Bem o votcă, vorbim prostii, fumăm o țigară. O să-ți placă, o să mai vii. Hai să ne-ntemeiem un cămin fericit. Poate facem vreo doi-trei copii, să-i vedem la casa lor, în Ierusalimul Ceresc. Ah, Apocalipsă, te iubesc! Fusta ta e clopotul de la Mitropolie și sună frumos duminică dimineața cînd dai din picioare și lumea se-adună să mai aprindă o lumînare: Cucoană-tristețe, chiar și 99 de

luni ar aştepta copiii noştri în burtă la tine, îngenuncheați! Numai să vrei să ni-i faci...

Eu una o ştiu şi aia bună: că orice-ar fi şi orice s-ar întîmpla, încă de-acum şi-n fiecare zi, peste preludiul şi noctuna şiroitului meu bleg, în cupa veceului întotdeauna se revarsă Simfonia a 9-a, a 999-a odă a bucuriei, a apei victorioase, proaspete, curățitoare: CASCADĂ STRĂLUCIND.

Apocalipsa, dragostea mea (II)

Prost e ăla care nu ştie ce ţîţe şi ce craci are Apocalipsa! Ăla care nu ştie ce culoare de ochi are ea! Ăla care n-a muşcat-o de buza de jos! Ăla care nu-i trimite flori în fiecare zi! Prost. Vai de capul lui!...

Prima dată am întîlnit-o pe Calea Victoriei. Aveam vreo 19 ani. Cum o iei în sus pe Luterană, după aia la dreapta pe Nuferilor, cînd dai iar colţul - nimereşti în Rai. M-a luat de braţ şi mi-a spus: „Hai pe la mine". Am tăcut tot restul drumului. M-a-ntins în pat şi şi-a adus cimpoiul. Era vechi şi peticit. La vîrsta aia nu ştiam că-n amor nimic nu e mai importatnt decît cimpoiul. Mi-a explicat că acest instrument muzical e şi sora şi femeia şi mama gonflabilă a oricărui artist, că Ea visează noapte de noapte numai baloane zburătoare racordate la orgi de catedrală. „Suflă, mi-a zis, eu te iubesc şi tu îl umfli cu fiecare răsuflare. Dacă-mi place ce-o să cînte la sfîrşit - vei fi numai şi numai al meu."

Ştiţi cum se spune despre maimuţe că dacă ar bate ani în şir la maşina de scris tot ar ieşi pînă la urmă un sonet de Shakespeare. Dar vă garantez că dacă s-ar înregistra pe cardiograme ultimele bătăi de inimă ale tuturor muribunzilor din oraş - acul ăla de la aparat ar transcrie imediat cel mai frumos roman de dragoste care-a existat vreodată. Al meu cu Ea. Apocalipsa! De-atunci o caut prin toate staţiile de metrou. O caut în sălile de disecţie şi-n revistele cu femei goale. Mă rog în fiecare seară, în genunchi, să-nceapă odată desenul animat cu Ea: în icoană. Numai pentru ea scriu poezii. Către Ea mi-am săpat ani după ani un Canal Dunăre-Marea Neagră în palmă.

Tata îmi povestea că-n adolescenţa lui, prin gara Piteşti, umbla zi şi noapte un cerşetor nebun cu cimpoi. "Bă, spunea el, e umflat cu gîfîielile femeii pe care-am regulat-o azi noapte. Daţi o sută de lei şi cîntă de dor şi de of, cîntă Simfonia cincea, bă!" Despre asta-i vorba. Eu nu sînt decît cel din urmă învăţăcel al acelui bărbat din gara Piteşti. El a trăit - ca şi Origen - cu Ea. Eu nu pot visa decît că sînt unul din copiii lui din flori cu Ea. Apocalipsa, dragostea mea!

Apocalipsa, dragostea mea... (III)

Noapţea. Singur. Fără tine, duduie-tristeţe, fără tine, duduie-nebunie, cucoană-Apocalipsă, dragostea mea! Ce-aş mai sorbi acum din păhărelul de ţuică făcut de dumneata din prunele ce cresc acolo-n rai, în pomul vieţii! Acum nu pot să-mi torn decît din cei 50 de litri de sudoare care-a picurat din mine în vreo 30 de ani. Sudoare-rozé, sudoare 5 stele, sudoare premiată, de la gheaţă, de pe şira spinării. Chiar eu: sînge îmbuteliat în 1959. Singur.

Acum, fără să vreau, mi-aduc aminte de porcii care au fugit în mare cînd a gonit Iisus în ei duhurile rele şi-mi dau seama că inma mea nici cît porcii ăia n-ar merita. Măcar de-aş fi fost un muncitor fruntaş, un angajat-model al rinichilor şi-al vezicii mele. Oricum, cred că mai aveam puţin şi produceam cea mai mare cantitate şi de cea mai bună calitate urină din ţară: urina visurilor oricui.

Ah, de-ai fi aici, lîngă mine, iubito, să ne mai spunem vrute şi nevrute, să bem un pahar de vin, să mai montăm o dată clanţa aia la icoană şi să privim pe gaura cheii în rai. Eu să mă uit la Eva goală, cu cîte trei îngeri călare pe fiecare ţîţă, şi tu să-l mai vezi pe Adam...

Noaptea. Singur. Fără tine, duduie-tristeţe, duduie-nebunie, cucoană-Apocalipsă, dragostea mea! Am produs şi eu 32 de ani de viaţă cum dă găina ouă, cum produce cimitirul verdeaţă. Povestea vieţii mele nu-i decît povestea nebunului care se onaniza în fiecare noapte la icoana Fecioarei - ca să se nască în fiecare dimineaţă Iisus, ca să fie Crăciun în fiecare zi. Aşa cum s-a inventat laptele-praf, praful care se-aşază zilnic pe mobile este chiar timp-praf. De 20 de ani mă muncesc la masa asta de scris ca să dea o producţie-record, de peste 40 de miligrame pe centimetru pătrat. Şi tot încerc să obţin ceva eternitate, măcar de-aş distila copilărie-praf. De 20 de ani sînt aici, la capătul lumii, şi-ncerc să m-aprind ca o lumînare la acest cap. Ah, Apocalipsă, dragostea mea, poemul e-un deces care merge-uns - nici nu simţi cînd prinde 350 de ani pe oră - hai să ne ducem cu el la mare, la Sinaia, să ieşim măcar pînă la Şosea!...

Noaptea. Singur. Fără nimeni. Fără nimic. Stau pînă-n zori în spatele ferestrei luminate şi prezint cerului gol ştirile. O dată se-aşază el, cerul, pe vine şi, dacă te ia prin surprindere, n-apuci nici măcar să-i arunci o ocheadă sub fuste, să-i admiri chiloţeii-nstelaţi şi senini. Aşa că aştept mereu, în poziţia regulamentară, pregătit să-l şterg la cur cu hîrtia velină, să mi se mîzgălească şi mie poemul pe ea şi să fiu fericit.

Pe tine te-aştept, cucoană-tristeţe, duduie-nebunie, pe tine, cucoană-Apocalipsă, mîine poate c-ai să vii. Să mai gust şi eu puţin din şerbetul de trandafiri care ţi se prelinge pe la colţul gurii ca o şuviţă de sînge. Tu eşti atît de frumoasă! Te-aştept şi nu mi te pot altfel închipui decît ca pe-o boală venerică a inimii şi ca pe-un infarct al sexului. Dacă nu mîine, atunci poimîine sau măcar săptămîna viitoare - şi tot ai să vii!...

Acum trebuie să mă duc la baie, să ridic capacul de la veceu şi să privesc acolo, în jos, *în gol*, pînă se umple vasul de faianţă cu umbră. După aia trag apa. De cînd n-ai mai trecut pe la mine, numai aşa mai pot adormi.

În loc de încheiere

Nu. Arta Popescu nu s-a născut.
Nu. S-a inventat doar un biet aparat.
După ce se umflă o burtă de mamă,
la ea se conectează un trenuleț electric.
Acesta merge, şuieră,
pufăie - şi burta de mamă scade.
Jucăria merge numai şi numai
cu energie de-asta strînsă acolo în cele 9 luni.
Nu, n-a existat.
Au fost doar liniile trenulețului electric
întinse prin cameră
după cum s-a calculat
configurația liniilor ei din palmă.
Trenulețul merge, pufăie, şuieră,
dar Arta Popescu nu. Ea încă n-a existat.

Nu. Nu e nici măcar fericită.
Nici măcar cît un gîndac de bucătărie
într-o pungă plină cu zahăr.
Nu e fericită
nici măcar cît un gîndac de bucătărie
mort într-o pungă plină cu zahăr.
Arta Popescu nici măcar n-a murit.
S-a inventat doar un biet aparat.
Conectezi aparatul
şi totul merge, parcă, de la inima ei.
Maşina de spălat spală,
maşina de călcat calcă,
frigiderul răceşte,
telefonul vorbeşte.
Numai cu energia inimii sale.
Doar de la ea, o clipă, becurile străzii
au strălucit orbitor.
O clipă - dar tot a fost prea mult.
Căci ea pe loc s-a consumat.

Nu, n-a murit.
Arta Popescu nici măcar n-a existat.
A rămas doar, aşa, ceva, acolo...
ceva conectat la aparat.

Ah, înger-îngeraşul ei cu motor!
(Care te-ar fi luat şi pe tine în zbor.)
Înger-îngeraşul ei ca o muscă albă, încărunţită,
mare cît un papagal.
Ce s-ar mai fi învîrtit el
în jurul capetelor noastre!
Ca orice muscă în jurul botului de cal.
Ultima muscă dată afară din Cişmigiu,
Bătrînă, -nţepenită, tîrîndu-şi aripile pe caldarîm.
Ultima muscă pe care
numai şi numai Popescu ar fi putut s-o prindă
(ca un poet în adevăratul înţeles al cuvîntului)
între paginile abecedarului său unsuros.
Trosnind, foşnind, scîrţîind.
Ah, Arta! Arta Popescu!... Ce păcat!...
Nu s-a inventat decît un biet aparat.

2. 4. INEDIT

Unchi, nepoței, mătuși, verișoare*)

UNCHIUL COSTEL

Unchiul Costel a lăsat prin testament că vrea să fie îngropat în Cişmigiu, la leagăne, la nisip. Ca să aibă gropari numai copii. Mereu. Cu lopățele și gălеți de plastic. Cu hărmălaie. Ca să le fie el cea mai frumoasă jucărie. Cel mai frumos loc de joacă.

*) Punem în circulație, din Fondul de manuscrise Cristian Popescu, aceste secvențe lirice care au fost incluse în *forma inițială* a volumului *Familia Popescu*, predat, în 1986, la concursul de debut de la Ed. Cartea românească, unde, pînă la urmă, a apărut cu un alt titlu (*Cuvînt înainte*) și cu o tablă de materii modificată în proporții covîrșitoare.

Cîteva dintre ele: *O mătușă*, *Nepotă-meu Gigi* (parțial), *Unchiul Costel*, *Tanti Fifica* și *Fragmente de jurnal*: 17 octombrie 1987, 19 octombrie, 26 octombrie (luni), 27 octombrie, 29 octombrie (miercuri), 3 noiembrie 1987 - au mai fost publicate în revista *Universitatea comunistă* (nr. 3, decembrie 1987, p. 6), cu susținerea lui Cătălin Țîrlea: *„Îl prezentăm aici pe Cristian Popescu (...). El este o propunere și îl avem ca un exemplu de Poezie postmodernă, fără a afirma că aceasta este singura soluție. Este, oricum, singura voce postmodernă deocamdată."*

E posibil ca textul stabilit de noi cu acest prilej să cunoască, odată cu parcurgerea caietelor poetului, proces anevois și de durată, unele completări. (*N. Țone*)

O MĂTUŞĂ

Tanti Viorica. Era bătrînă. Atunci cînd spăla cămăşile lui ginereu-său, înainte să le înmoaie, le mirosea puţin la subţioară, pe furiş. Apoi închidea ochii şi fredona, aşa, în şoaptă, un refren de pe vremea ei. Visul ei la bătrîneţe a fost să prezinte măcar o seară programul la relevizor. S-o vadă prietenele. Da' ce, dragă, una de 70 de ani nu se poate? Aşa, aranjată, rujată, ar inspira respect. Să prezinte un film serios, din viaţa noastră de zi cu zi. Îşi dădea cu ruj şi cînd era bolnavă şi nu putea să stea decît în pat. De la febră rujul i se prelingea pe colţul gurii, roz, dulce. Tanti Viorica.

NEPOTĂ-MEU GIGI

Pe cînd avea vreo 4 ani Gigi zgîria cu lama în palma păpuşilor soră-si cuvinte porceşti. Ca să ajungă femeile lui cînd va fi şi el băiat mare. Îşi rupea cojile bubelor de la genunchi şi le lipea pe umflăturile de plastic de la pieptul păpuşilor alea. Ca să le crească şi lor ţîţele, nu numai soră-si care nu se mai juca de-a tata şi de-a mama.

*

Pe la vreo 5 ani, lui Gigi îi plăcea să meargă la azilul de bătrîni. Să se joace acolo cu babele. Alea îi dăruiau şuviţe albe de păr ca să-l lipească la păpuşi. Ţipau, se-nghesuiau, transpirau, se-mbrînceau care să-l legene la piept, care să-i prindă vreo fundă roşie în păr. Se jucau de-a tata şi de-a mama. Rîdeau. Aveau febră mare şi li se prelingea rujul, călduţ şi roz, în colţul gurii cînd se aplecau să-l pupe pe Gigi.

*

Cînd au să-l facă pionier, Gigi o să se ducă singur în Cişmigiu, la fotograf, la căprioara aia ţeapănă. O s-o ia pe după gît şi-o s-o privească adînc, aşa, drept în ochi. Ca pe vremuri. Va plînge.

*

Eu şi cu Gigi, pe cînd avea el 2 ani, adunaserăm un roi întreg de muşte într-o cameră şi le dresam să fie albine. Şi muştele bîzîiau fericite. Ni se-adunau pe mîini şi la subţioară ca să ne strîngă sudoarea, să ne strîngă negrul de sub unghii ca pe polen. Făceau, aşa, o miere acră şi rece. Pentru noi era un simbol.

*

Da' de ce stă aşa, întins, bunicu? Da' de ce şi-a pus costumu' ăla bun? Da' cine i-a adus atîtea flori? Lasă, dragă, nu vezi că doarme? Da' de ce nu s-a-nvelit cu plapuma? Da' eu, dacă vrei să ştii, pot să suflu o dată şi să sting toate lumînările astea, ca de ziua mea! Da' de ce e tare ca ursu' ăla din parc, de la fotograf? Da' de ce să nu-mi fac şi eu o poză cu el? Vreauuu...? Vreauuu...!

TANTI FIFICA

Tanti Fifica, cînd avea vreo 70 de ani, avea şi reumatism, bineînţeles. Îşi punea 9 saltele în pat, sub ea, dar tot simţea bobul de fasole de dedesubt: aşa o durea. Tanti Fifica ştie ce e viaţa. De la 30 de ani şi-a pus o perucă de păr alb, lung pînă la brîu. Eu am o viaţă dezordonată. Nu dorm nopţile. Iubesc pe apucate, pe toate de-odată şi niciuna. Ca să mă mai limpezesc scriu poeme de-astea, poveşti. De la tanti Fifica am învăţat că e mai bine să ai povestea de-a gata, aşa, fără probleme. Servici-casă-servici. Şi din cînd în cînd suspansul înghesuielii din troleibuz. Da' eu nu pot.

FRAGMENTE DE JURNAL

17 octombrie 1987

Copiii care dau nume la păpuşi, aşa cum Adam dădea nume la „fiinţele vii". Tot în rai (al lor). Părinţii care dau nume la copii. Eu care dau nume de oameni la poeme. Un copil care ar da nume la toate păpuşile din cartier. Caragiale cu inventarul său de nume. Eu, colecţionarul de păpuşi vechi (chiar sînt aşa ceva, deocamdată am două: Jeni şi Lola), trebuie să merg la acel copil (ce e încă cu un picior în rai) care să-mi dea adevăratele nume la păpuşile mele. Adică numele în veşnică tatonare a obiectului.

26 octombrie (luni)

Cînd eram mic îmi dădeam în fiecare noapte cîte un nume de fată pernei. Aveam un fel de harem. Mai ţin minte doar numele de Lola, pe care mi-o închipuiam pe atunci durdulie şi blondă. Nu mai ţin minte ce făceam cu perna înainte să adorm. După cîte mi-amintesc, în timpul zilei mă uitam la ea ca şi la oricare altă pernă, indiferent. Nu cred că mi-ar fi păsat dacă dormea altcineva cu capul pe ea.

29 octombrie

Da' de ce a scris toată viața poezii?
Da' de ce nu mai stăm că uite că-l mai pişcă țînțarii? Hai să-i goniiim...!

3 noiembrie 1987

Sentimentul plăcut, binefăcător că-ți ajunge poezia, că scriind poeme te împlineşti. Fals. Chiar dacă sînt pline de „viață". Chiar dacă sînt „vii". Fals. Poezia trebuie scrisă ca să te ducă dincolo de ea. Poezia trebuie scrisă ca să te laşi de poezie. Nici un poem nu este destul de încăpător şi de comod ca să-ți poți petrece somnul, viața de veci în el.

UNCHIUL GURIȚĂ

Şi unchiul Guriță era bătrîn cînd l-am cunoscut. Amintirile lui erau aşa, ca înghesuiala din autobuz. Mergeai pe scară. Îmi povestea de tinerețea lui. Una îmbrăcată bine, mai aranjată, în față, pe la şofer. O ciupeau toți şi n-o mai lăsau să coboare. Unchiul Guriță nu era căsătorit. „Măi, să-ți iei nevastă, nu ca mine. Una blondă. Să-şi resfire, aşa, părul ei lung în dreptul ferestrei cînd ți-oi da sufletul. Să se cearnă cînd iese pe fereastră. Să fie fin. Eu am să chem o curvă de-asta, de pe-aici. Ce să fac? Mai multe riduri şi mai puțin jeg pe gulerul cămăşii. Că nu se mai adună. Asta e. Fii atent: uite la balerina aia, bibeloul din vitrină. L-am cumpărat ieri. Seamănă cu una pe care am iubit-o pe vremea liceului. Nu că-i bine?

IULICA ŞI DRINICA

Ele sînt două surori ale bunicului meu, fete bătrîne, care au trăit toată viața singure, împreună, în Roşiori. Iulica şi Drinica. Nu le prea vizita nimeni. Trebuie să-mi închipui ceva poetic despre ele. Nu le-am cunoscut niciodată şi, oricum, dacă ştiau de existența mea, trebuie că şi-au închipuit şi ele ceva despre mine. Iată ceva poetic: „E vară. Iulica şi Drinica se simt bine vara pentru că au multe flori în ghivece şi pentru că transpiră abundent. Ele au descoperit că florile înfloresc de trei ori pe an dacă le udă cu cît mai multe picături de sudoare de-a lor, de fete bătrîne. E ca şi cum cresc flori din ele înainte ca ele să fi murit. E bine vara."

UNCHIUL BIBICĂ LA 78 DE ANI

„Cristiane, mie mai bine scrie-mi necrologul ăla care o să-mi apară în ziar. Tu ai talent. Te apreciază ăștia. Publici și tu ceva în „Informația", o să avem succes. În tine am încredere că te pricepi. Așa, ceva, să impresioneze pînă la lacrimi. Eu am muncit mult, sînt bătrîn, dar uite, acum am locul meu rezervat în orice tramvai, în orice troleibuz. Cînd mă simt mai rău, așa, scrijelesc pe peretele de lîngă pat: A.M.R. 2-3 zile. Și rîd.

VERIȘOARA MEA VASILICA

Avea 14 ani. Toate păpușile ei erau deja ramolite, babe, surde, rupte, de-abia mai vedeau. Le-a făcut poze și le-a înșirat într-un album de familie de-al lor. Gata! I-a-ncolțit sămînța sfîrcului, i-a crescut sfecla țîței! O-mping și pe ea bărbații în tramvai. S-a racordat la lună ca la cea mai electrificată rețea. O hidrocentrală dacă s-ar inventa. La lacrima ei, la subțioara sa. Casa oricărui bărbat s-ar strălumina. Cratiță, ciorapi, ciorbă! Poemule mic, poemule drag pune-mi pe lîngă ea, acolo, o vorbă.

FRAGMENTE DE JURNAL

6 noiembrie

Rudele mele din partea tatălui n-au mai dat nici un semn de viață după moartea lui. Așa, un telefon la patru ani. Nu mai știu aproape nimic despre ele. Un văr e profesor de fizică, altul medic militar, altul inginer constructor. Am amintiri destul de vagi. Gîndul lor la mine fiind, bineînțeles, cu trecerea timpului, din ce în ce mai rar, mai rarefiat, mi-a fost ușor să imaginez poemele din finalul „Familiei Popescu". Una era să scrii despre mama, noaptea, cînd ea dormea în cealaltă cameră și dimineața să-i citești poemul ca să-și dea aprobarea pentru viitorul lui și alta să știi că, întîmplător, ai să mai saluți pe stradă un văr, jenați amîndoi de întîlnire.

4 noiembrie 1987 (miercuri)

„Unchiul Guriță": trebuie să-mi fac o poveste despre înghesuiala din troleibuz. Pentru că merg, ca oricare, în fiecare zi cu troleibuzul. Și trebuie să-mi placă. Să știu ce fac. Ca și cum eu, la toate vîrfurile mele, multiplicat în persoanele vîrstelor mele, aș umple pînă la refuz troleibuzul 89 și n-aș mai putea să cobor la nici o stație. Nicăieri. Din cauza prea marii înghesuieli.

30 octombrie (joi)

Mă gîndesc ce înseamnă numele meu pus între ghilimele: „Cristian Popescu". Înseamnă titlul unui opus scris de Dumnezeu. Ca şi oricare alt nume. Deschid ghilimelele: „Radu Sergiu Ruba", închid ghilimelele. Numele unei cărţi cu acest titlu scrisă de Dumnezeu. Un citat dintr-o asemenea carte. Pe care noi o citim subiectiv, ca pe un roman poliţist, ca pe un anunţ de la rubrica „Decese".

7 noiembrie 1987

Am vrut să scriu aceste poeme pornind de la titluri cu nume hazlii, caraghioase, kitsch. Nu-mi dau seama încă ce înseamnă să pui un nume de om în fruntea unui poem. Iulian mi-a spus să fiu atent ca numele caraghios, kitsch să fie în contrast cu tragismul (cît e) al poemului. Lucrul grozav este că scriind aceste poeme mi-am adus aminte, încetul cu încetul, de numele reale ale rudelor din partea tatei, oameni pe care i-am cunoscut în copilărie şi adolescenţă. Şi aceste nume erau: Guriţă, Fini, Bibică, Fifica, Tinel, Iulica, Drinica. Paradigma era stabilită de mult.

ALTĂ MĂTUŞĂ

Tanti Fini, cum faci de-ţi ies aşa bune prăjiturile astea? Ei, dragă, mă gîndesc aşa, la ceva frumos cînd frec aluatul. La checul ăsta mi-a venit în minte o romanţă despre doi îndrăgostiţi. Parcă era vorba despre mine şi de unchiu-tău, Bibică. Da' trebuie şi la foc mic. Ce să-i faci, dragă, dacă aş vedea o revistă de mode în care în locul femeilor alea frumoase, modelele alea, cum le zice, aş fi numai eu, aşa, în costum de baie, în rochie, aranjată, nu mi-aş face nici o rochiţă de-acolo, din revista aia. Am îmbătrînit, dragă, am îmbătrînit. Am văzut odată, la coafor, o femeie de vreo 60 de ani, mai avea cîteva smocuri albe pe cap şi în poală o perucă. Cu bigudiuri în ea. În perucă. Am îmbătrînit, dragă. Ce să-i faci? Asta e.

UNCHIUL NELU

Adică fii atent: la spital, la nebuni, ajung ăia care şi-au depăşit planu' la creier. Adică vreo 4 la sută ştii ceva şi de restul nu mai ştii nimic. Moartea. Dumnezeu. Cică aşa e cu creierul. Din cînd în cînd Dumnezeu îşi mai depăşeşte şi el planu', acolo, în capul tău. Moartea. Fără s-o ai. Ajungi şi tu o floare din buchetul de flori care-a făcut un copil din flori. Ajungi la

nebuni. Adică bîlciul e deschis toată noaptea. Lume, lume, bagă-ți capul prin icoană și-o să-ți fac o poză. Și tu iei o poză de pe-o cruce (da' să zîmbească) și-o pui la gazeta de perete, la fruntași. Că ți-e milă. Te mai gîndești, așa, la taică-tu, că nu i-ai mai dat de mult de pomană. Nu-i așa, Cristiene? Ascultă la mine. Vinul ăsta nu se face apă, că-l beau așa, între rude. Ne mai îmbătăm și noi, oamenii, ce dracu!

VĂRUL TINEL

El avea 16 ani, eu vreo 13. Găsisem pe stradă un buletin pierdut, cu o fată frumoasă în poză. Ne-ndrăgostisem de ea. Îi învățasem datele pe dinafară. Ni le spuneam unul altuia pe șoptite, cu patos, răsuflînd greu, așa cum auzisem pe unii la radio recitînd poezii. O chema Carolina și se născuse în '47. Eam geloși unul pe altul. Cînd rămîneam singuri în casă agățam buletinul ei de perete, deasupra candelei. Și-ncingeam un fotbal pe nasturi. Alergam pentru toți jucătorii, gîfîiam, rîdeam, strigam, oftam, făceam galerie, comentam meciul, plîngeam, icneam, aplaudam, urlam la goluri, ne loveam peste picioare, huiduiam, plîngeam de bucurie, cădeam frînți și adormeam unul lîngă altul, fericiți, mînă în mînă. Carolina ne privea zîmbind, de sus, de deasupra candelei.

„GRAND HÔTEL DU BOULEVARD" SAU LILI, RUȘINEA FAMILIEI

Pe-o soră de-a bunicii o chema Lili. Era rușinea familiei. Era femeie de servici la „Grand Hôtel du Boulevard". Spăla veceul. O atrăgeau inscripțiile porcești de pe uși. Era curioasă. Voia să scrie și ea. Și-așa a învățat să scrie și să citească. L-a cunoscut pe unu' Ionescu scrijelindu-i rînduri de amor pe ușa veceului în care intra el în fiecare seară. Și l-a luat de bărbat. Ăsta a lăsat-o după un an. Ea s-a angajat la măturat străzile noaptea. Pe Calea Victoriei. „Era bine, dragă, pe victorie-n sus, pe victorie-n jos. Ca boierii. Dacă te pricepi, strîngi un sac de praf pe săptămînă. Îi plăcea unuia de mine. De la gunoaie. Cînd ne iubeam se scuza că oricît s-ar spăla tot miroase a tomberon. Era haios. El mi l-a făcut pe Cezărică. Mă uitam la mașina aia a lor, cum huruie, cum macină putoarea și mă gîndeam că pînă acum nu s-a gîndit nimeni să se sinucidă într-un tomberon, sub gunoaie și băieții să-l arunce acolo, să-l sfîrtece mașinăria".

La bătrînețe, Lili vindea țigări în restaurant. Făcuse ceva bani și cumpărase o garsonieră pentru fi-su, Cezărică. Nimeni n-o întrecea la inventat cuvinte porcești pentru ușa veceului. Se-mbăta și făcea concurs cu chelnerii. La veceul de dame. La „Grand Hôtel du Boulevard".

FRAGMENTE DE JURNAL

6 noiembrie

Ar trebui să-mi educ gîndacii din bucătărie să aibă și ei simțul ludicului. Că doar toate animalele se joacă. Să aduc biluțe albe, de mărgele de-ale mamei și să le împrăștii pe jos, prin bucătărie, pe ciment. Toată noaptea, în timp ce eu scriu poeme, în acord cu acest fapt, gîndacii cafenii ar rostogoli delicat boabele albe de mărgele pe ciment, pe masă, pe dulap. S-ar juca în jurul meu. În acord perfect, serios, cu joaca de-a poemul.

8 noiembrie (duminică)

Eu mă gîndesc la moarte așa: bunicul meu are o poză cu o japoneză întinsă pe canapea. În relief. Goală. O ține la capul patului, pe noptieră. Cînd miști puțin poza japoneza de pe canapea se dezbracă brusc. E goală. Ultima dată cînd m-am dus pe la el mi-a făcut-o cadou. El se săturase. I-a ajuns. Iubita mea își dă cu parfum d-ăla „Asudatio Christi", franțuzesc. Și eu sînt mort după ea. Ca adolescentul onanist, onanist credincios, devotat credinței mele, care aprinde o candelă sub poza aia cu japoneza, agățată de perete.

ȘI EU

Mă simt bine. Sînt fericit. Ca un gîndac de bucătărie într-o pungă plină cu zahăr. Bunicii mele, cînd s-a prăpădit, i-a trebuit puțină moarte. Cît strivești un gîndac, acolo. Avea 80 de ani și doar de-atît a mai avut nevoie. Oare poți să faci atac de cord în burta mamei? Acolo e liniște. Acolo ți se-adună cel mai frumos negru sub unghii de pe lumea asta. Acum te gîndești dintr-o dată că ridurile de pe frunte sînt o boală mortală. Și-ți amintești: stai așa, chircit, cu genunchii la gură și auzi o inimă care îți bate deasupra capului. Îți amintești clar. Stai acolo și auzi inima de deasupra capului cum bate din ce în ce mai rar și după aia, ce să faci?, se oprește. Și-atunci știi. Te simți bine. Ești fericit. Ca un gîndac strivit sub picior și aruncat după aia într-o pungă plină cu zahăr. Acolo e liniște.

Viața şi opera lui

NICOLAE ȚONE

La bătrânețe, Lili vindea [illegible] în [illegible]. Făcuse ceva bani și cumpărase o garsonieră pentru [illegible]. [illegible] învățat cuvinte porcești pentru [illegible] și făcea concurs cu chelnerii. La veceul de damă [illegible] de Boulevard".

FRAGMENTE DE JURNAL

6 noiembrie

Ar trebui să-mi [illegible] iudicelui. [illegible] de mărgele [illegible] pe masă, pe dulap. [illegible] poemul.

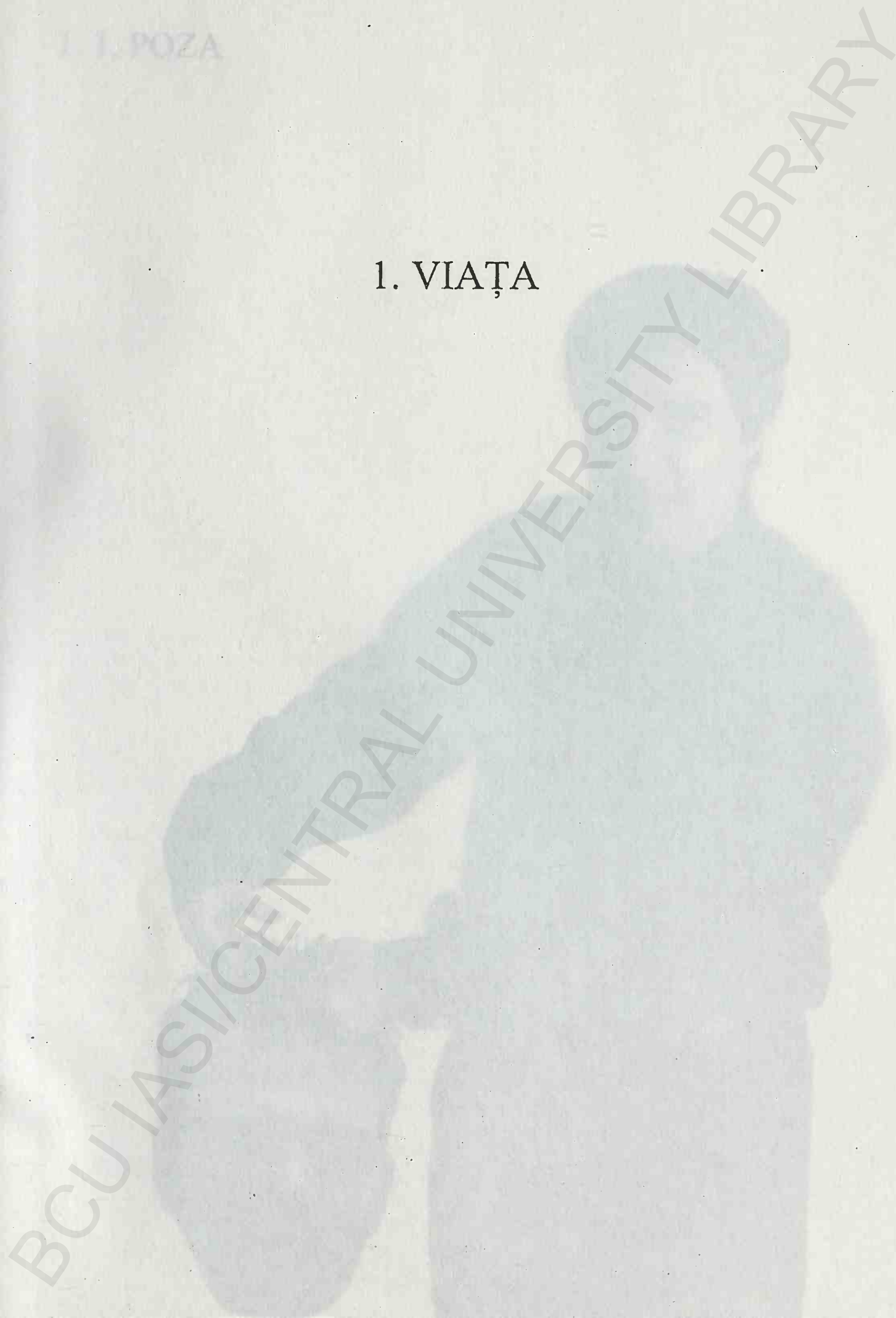
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Acolo e liniște.

1. VIAȚA

1. 1. POZA

1. 2. BIOGRAF

1958 mai, 10, sîmbătă, după-amiază:

Moare, deja înțelept şi cărunt la vîrsta de numai o zi, Nicolae Țone*). Întîmplarea se petrecea într-un sat pe ulițele căruia Dunărea, extrem de furioasă, arunca, ieşită din albie, cu ştiuci lungi cît luntriile şi cu trupuri uriaşe de crapi solzoşi, ale căror nări dilatate inestetic zbîrnîiau ciudat în aerul tare al primăverii. Dîmbul pe care era aşezată casa părinților lui, Marin şi Floarea, alături de alte gospodării simple, se numea şi se numeşte şi azi Malu. La vreo 15 kilometri depărtare se răsfăța oraşul Giurgiului, vechea cetate a lui Mircea Bătrînul cel Mare, devenită celebră raia turcească şi loc de încrucişare fertilă a semințiilor: români, greci, bulgari, turci, ruşi, evrei, italieni chiar, şi lista încă ar mai putea continua.

A fost un copil vioi şi inventiv şi Moartea lui se anunța luminoasă şi îndelungată. S-ar fi putut paria în mod sigur pe suta de ani pentru ghemotocul de carne care se bălăcea fericit prin praful de-o jumătate de metru al drumurilor de vară, ori prin apa verde-nămoloasă a canalelor risipite la tot pasul, care substituiau albia unui firav pîrîu, Cama. Balta de sub sat, un fel de lacrimă imensă a Dunării, se numea Mahîru şi de aici tatăl său,

*) Modul acesta de a începe povestea biografiei mele sper că nu-i va mira pe cei care mi-au citit cu atenție poezia *din* şi *după* volumul *nicolae magnificul*. El îi era dedicat, deloc întîmplător, după vinea şi tzara, *„lui gellu naum mult prea însinguratul / mult prea îndepărtatul ultraintransigentul nostru contemporan"*. Cartea mea se voia o replică avizată - pe măsura, se înțelege, mai mult sau mai puțin firavelor mele puteri - la Opera sa deja turnată în Statuie, dar năzuia şi să apuce cu toate filele ei marginile Marelui Drum Suprarealist şi să le întindă, viabil, peste contemporana noastră Dîmbovița, curgătoare deja în ograda noului mileniu, al treilea. Scriind şi publicînd *Nicolae Magnificul*, poate că voi fi făcut baie pe ascuns, ca vrednicii din umbră ucenici, într-o propoziție naumniană din finalul acelei capodopere (pagina 190) ce înscrie pe copertă numele *Medium*; *„Sînt gata pentru această magnifică întîlnire"*. Tot de aici, din *Medium*, de la pagina 186, o altă propoziție a meşterului va pocni totdeauna în cerul urechii pe cel ce ştie să nu uite nimic din ceea ce aude vreodată memorabil: *„De aici înainte voi începe aşa: Am murit la 1 august 1915..."*. Este, această aparent ciudată afirmație, care apasă asupra coincidenței între data naşterii (Gellu Naum s-a născut la Bucureşti, la 1 august 1915...) şi data declanşării propriei noastre morți, o primă - şi decisivă - lecție despre suprarealism. Suprarealism în al cărui trecut, prezent şi, mai ales, viitor cred, în ceea ce mă priveşte, cu naturalețea cu care respir.

stăpîn de barcă pescărească şi de plase de prins peşte, mai la vedere, mai pe ascuns, pescuia coşuri întregi de vietăţi acvatice. De această întinsă vizuină de apă copilul Nicolae Ţone nu-şi aminteşte nimic. Cert este că atunci cînd ochii lui au dobîndit memorie, comuniştii o secaseră şi pe pămîntul proaspăt furat de sub ape se lăfăiau grădini de zarzavat.

1962-1964

Curtea casei, întinsă, era aşezată pe un vechi cimitir al satului, devenit cu timpul loc viran. Ai lui îl luaseră, după ce dăduseră unei rude un alt lot de pămînt de la capătul satului, şi-l împrejmuiseră. Cînd Marin Ţone îl ara, puştiul băgăreţ se pierdea cu talpa piciorului prin ţărîna proaspăt afînată, se rănea în vreun rest de cruce veche de piatră sau se înfiora atingînd resturi de oase, dacă nu chiar şi vreun craniu răzleţ.

Prima amintire clară este de la 4-5 ani, cînd toată familia (adică: mama, tata, sora Petruţa şi fratele Gheorghiţă, mai mari) a fost la bîlciul care se ţinea în fiecare an la Giurgiu, de Sfînta Maria (15 august). Într-un cort, pe o scenă, unul din circari îşi pusese pe cap o mască foarte mare şi pesemne foarte hidoasă, căci copilul Ţone s-a speriat şi nu a mai putut fi oprit din plîns. A ţipat ziua întreagă, fără întrerupere: „Mi-e fiiiiică! Veeeau acasă".

1967- 1973

Merge la şcoală în aşezarea natală. Din cele numai cîteva poze pe care le păstrează uimeşte un zîmbet care pare că ştie tot, zîmbet sprijinit de un cap mare (poate prea mare pentru trupul firav) şi rotund. Fiecare zi era temelia unei trînte înverşunate cu un alt ţînc, Florin, care se obişnuise să-i iasă în cale la jumătatea distanţei dintre casa părintească şi şcoală. Îmbrînceala era teribilă. Luptele acestea l-au călit pentru mai tîrziu. Curios lucru, Nicolae Ţone avea de pe atunci momente de îndelungi căderi în reverie. Clocea cîte un gînd anume în cap pînă cînd acesta făcea ouă. Într-o dimineaţă a ajuns la şcoală fără ghiozdan, fără caiete şi creion. Uitase complet de ele. Colegii au rîs cu gurile pînă la urechi de hăbăucenia lui.

Evenimentele copilăriei: înjunghierea porcului de Crăciun, pîrlirea lui, tranşarea meticuloasă apoi, jupuirea mielului de paşti, culegerea viei şi suirea în jgheab, cu picioarele goale, alături de tatăl său, strivind strugurii dulci şi zemoşi, fabricarea ţuicii de prune, pe ascuns, în şopron, să nu afle autorităţile. Făcea arcuri din lemn de corcoduş şi în vîrful săgeţilor de trestie aşeza cuie de fier. Prietenului său Silve, la o întrecere de acest fel, i-a înfipt o săgeată în arcadă, deasupra ochiului. Sub sat era un plop foarte înalt, foarte gros, plin de scorburi, care constituiau cartierul general al cetelor de prichindei. I-a dat foc şi acesta a ars cu totul, îngrozind partea aceea de aşezare. Dar întîmplarea cea mai teribilă a fost o dată, cînd a fugit cîteva minute bune cu ploaia în spatele lui. Nicolae Ţone, puşti, fugea, şi după el fugea ploaia. Pe urmă l-a ajuns puhoiul de apă şi l-a întrecut. La maturitate, cîteodată, imaginea aceasta rarisimă, a întrecerii cu ploaia, îi reapare pe retină, derulată, ca la un cinematograf, cu încetinitorul. O altă întîmplare, care l-a bulversat, a fost aceea cu fluturele alb, de la 19 ani. Ratase admiterea

la filologia bucureşteană şi, pînă la plecarea în armată, s-a angajat ca laborant, la Fabrica de zahăr, din Giurgiu. Stătea sus, într-un fel de pod, în fața unor cazane imense, în care fierbea apă, cu ochii pe termometre. Dacă se depăşea o anumită temperatură în monstruoasele recipiente, toată platforma putea sări în aer. Din păcate, o slujbă mai acătării, sau mai puțin periculoasă, nu reuşise să găsească. Zi de zi făcea naveta, cu autobuzul, de acasă, de la Malu. Şi-ntr-o după amiază, reîntorcîndu-se epuizat de oboseală după orele de veghe în fața cazanelor morții, contempla prin fereastra murdară a autobuzului prăfuit, plin ochi cu oameni îmbrăcați mizer, răspîndind în jurul lor un miros infernal de transpirație, cîmpurile înecate în vegetație. La un moment dat, pe una din ferestrele autobuzului, a pătruns un fluture alb. S-a rotit minute bune pe deasupra capetelor tuturor celor care erau acolo, înghesuiți şi măcelăriți de zăpuşeală, după care s-a oprit pe umărul lui. Era, acel fluture, în acel banal autobuz, mesagerul imaculat al unei mari taine. Fusese trimis să-l recunoască între cele cîteva zeci de oropsiți ai sorții, înghesuiți unul peste altul într-un hîrdău umblător. Şi îl recunoscuse. Pe urmă a zburat de pe umărul său şi a ieşit la viață, în marea natură, pe aceeaşi ferăstruică pe care intrase.

Sîmbătă, 22 martie 1980:

A fost o zi ploioasă, norocoasă pentru destinul său. Îi apărea prima poezie în *Atelierul literar* al lui Geo Dumitrescu din revista *Luceafărul*. Poemul se intitula *Puritate* şi cuprindea următoarele versuri: „Tu n-ai mîngîiat cactuşi / n-ai fost trasă pe / roata minciunii / - cerul tău e limpede / - ochiul tău e limpede / Copacul / pe care-l priveşti / înfloreşte".

Semne particulare: A fost tăiat cu bisturiul de chirurgii de la Spitalul Filaret din Bucureşti pe orizontală (circa 40 de centimetri), pentru a i se extrage un chist hidatic (în fapt, o pungă imensă cu puroi, lipită pe plămîn, ca urmare a inhalării cine ştie cînd a unui fir de păr de cîine sau de pisică) mare cît un ceas deşteptător, din alea vechi. Era prin clasa a VI-a de „generală". O uriaşă cicatrice îi va fi prieten pentru totdeauna de atunci încolo. Norocul fusese imens. O maşină sanitară colindase satele, ai căror locuitori fuseseră, cu mic, cu mare, obligați de statul comunist să facă „raze". Doar două-trei săptămîni dacă mai treceau, bomba atomică îndrăgostită nebuneşte de plămînul drept al împricinatului ar fi explodat. Era a treia oară cînd „biletul de ieşire" din lumea pămîntească îi fusese deja semnat: prima dată, la numai cîțiva ani, i s-a ținut lumînarea şi familia şi rudele începuseră deja să-l jelească. Înghițise un fruct, care-i rămăsese înțepenit în trahee şi nu mai putea respira. În ultimul moment, Stancu Beațu, sanitarul satului, a apucat copilul de picioare şi a început să-l rotească precum o elice prin aer. Mişcare genială. Înghițitura buclucaşă s-a dizlocat şi aerul a putut repătrunde în cuşca pieptului. A doua oară: s-a înecat în gîrla satului, recent adîncită de maşinile de fier aduse de la Giurgiu. Mihai Moise, cioban profesionist, aflat la timpul potrivit şi la locul potivit: pe malul apei, l-a salvat în mod incredibil. Vreo oră s-a căznit, odată adus la mal, să dezgolească firimitura de om de 6-7 ani de apa verzuie, de broaştele şi peştii înghițiți.

Decembrie, 1989

Toţi morţii tineri din acele zile sînt prietenii şi fraţii lui pentru veşnicie. Fără sacrificiul lor, ar fi ajuns, în cel mai bun caz, un ilustru ratat lustruit (anesteziat) pe dinăuntru, un împăiat al unei ţări definitiv handicapate, cu coloana vertebrală în ultim stadiu de putrefacţie. Editura Vinea (1991-), Institutul pentru Cercetarea Avangardei Româneşti şi Europene (1998-) şi colecţiile lor n-ar fi existat niciodată. Paguba-n ciuperci poate că s-ar fi făcut resimţită.

1998-2000

Crede, turbulent şi vehement înecat în sine însuşi, că găzduieşte în subterana Creierului său, Poemul. Doi ani de transă adîncă, de clipe repetate şi răs-răsrepetate de rătăcire fascinantă. Se simte pătruns pînă în adîncul rărunchilor de stiletul monstruos al inspiraţiei. Trăieşte fiecare minut cu o frenezie diavolească. E fericit şi înţelege că Poemul e darul suprem ce se poate îngădui fiinţei omeneşti. La finele anului este gata de tipar *Nicolae Magnificul*. De bună voie şi nesilit de nimeni, Nicolae Ţone o socoteşte *prima lui carte* şi renunţă, *definitiv*, la cele două volume publicate pînă atunci, trecîndu-le acolo unde le e locul, la recuzita pur sentimentală, nepublică.

Marii bărbaţi care l-au fascinat în totalitate şi l-au încurajat cu prietenia lor mai mult decît generoasă: Laurenţiu Ulici şi Gheorghe Iova, din Bucureşti, Alex. Lungu, de la Bonn şi Şerban Foarţă, de la Timişoara. Cel ultim pe această zgîrcită listă i-a dăruit cea mai frumoasă dedicaţie pe care-şi putea închipui că are s-o primească vreodată de la un mare scriitor al lumii: «Lui Nicolae Ţone-i / Urez, în vremi afone, / din prag de nou mileniu: / amor, umor şi geniu! // *Şerban Foarţă* / 20 XII 2000 // P.S. Vivat, mai strig (la finea / Acestui secol), VINEA!» [Pe vol.: *Erau ziare, evenimente*, Ed. Brumar, Timişoara, 2000.]

O recentă întîmplare suprarealistă: Dana Popescu, sora lui Cristi Popescu, i-a stabilit lui Nicolae Ţone, pentru a doua zi, la orele 22,00, o întîlnire în Casa Familiei (str. Delineşti, nr. 8, blocul M 12, scara 2, Bucureşti). Vine ziua următoare, vin orele numite, face comandă la taxi şi pleacă spre acesta. Urcă în maşină, grăbit, neliniştit, să nu întîrzie. Citeşte, cu stupefacţie, hîrtia tipărită şi afişată pe bordul maşinii, în dreapta volanului: *«COMPANIA DE TAXIMETRE TAXI TOTAL 9424 / SIGUR - RAPID - COMOD / Indicativ: 85 / Nume: POPESCU / Prenume: CRISTIAN»*. Apoi s-a destins. Călătoreşte de peste 15 ani cu taxiurile, dar niciodată nu s-a urcat într-o maşină condusă de (un) Cristian Popescu. Era 14 aprilie 2004. Nicolae Ţone a fost acasă la Cristian Popescu cu taximetristul Cristian Popescu.

8 iunie 2004, orele 15, 14. În fine, ultima afirmaţie a lui Nicolae Ţone în acest bizar şi extrem de complicat *Manual de literatură*:

„Nu cred, sub nici un chip, că Viaţa e mai importantă decît Poezia."

1. 3. ACREDITARE

«Un tratat despre ştiinţa morţii şi-a reînvierii

Ce este *Nicolae Magnificul*? O carte scrisă de Nicolae Ţone [...] şi desenată (magistral) de Nicolae de Popa, un eveniment editorial, fără îndoială [...].

Cunoscut pentru proiectele sale referitoare la recuperarea avangardei [...] şi pentru colecţiile de poezie de la Editura Vinea, Nicolae Ţone îşi arată aici teribila faţă ne-pragmatică, a unui suprarealist cutreierat de coşmaruri iluminatorii, înseninat de spectrul morţii. În cîteva cuvinte adresate epistolar, dar la vedere, lui Nicolae de Popa, poetul se mărturiseşte ca practician al unei poetici care vizează o implicare existenţială devoratoare. Iată aceste cuvinte: „Sîntem împovăraţi de la naştere cu Moarte şi, trăindu-ne Moartea, ne trăim de fapt Viaţa, sau invers, trăindu-ne Viaţa, ne trăim la intensitate maximă Moartea, bunul nostru (da, chiar aşa!) cel mai de preţ. Unica, în orice caz, Certitudine. Magnificul a avut norocul de-a fi născut-o din şoldul său pe Dona Juana, a cărei supremă izbîndă constă în faptul de a accepta Moartea, de a o îmblînzi şi, uneori, chiar de a o umili". Cuvinte suficiente pentru a pune sub semnul întrebării aşa zisa artificialitate a poeziei suprarealiste, de la care Nicolae Ţone se revendică în mod explicit. O artificialitate care îi sperie atît pe apărătorii poeziei metafizice, orfice, hermetice (care cred că această poezie, excesiv metaforică, rămîne cumva la suprafaţa lucrurilor, pe care le-ar denunţa din exterior), cît şi pe cei ai poeziei realului şi ai textualismului, care identifică acest demers cu o întoarcere la inocenţa adamică, lipsită de ironie, de perspectiva ludică, angajată, în fond, la modul serios în cunoaşterea şi salvarea lumii (dovedite între timp iluzorii). Un anumit tip de limbaj, amintind mult de acela al lui victor valeriu martinescu, dar şi de al lui Geo Bogza, direct şi fastuos metaforic, ingenuu şi exorbitant, teribilist şi fragil, nu e cupola de sticlă care să devitalizeze un comportament ce se revendică mai degrabă de la anumite energii elementare, organice, decît de la conştiinţa livrescă a predecesorilor. Nu e nici o contradicţie în esenţa acestei poetici, căci febra vizionară, construită în detaliu, face chiar din delirul verbal un mijloc de sondare a lumii. Spun toate acestea pentru a atrage atenţia asupra unei prejudecăţi, căreia-i cad pradă şi anumite afirmaţii referitoare la poezia lui Gellu Naum (excelentă poezia *fotografiaţi de jebe ziua mondială a poeziei*, închinată magistrului), conform cărora discursul suprarealist e generat mai mult de o anume incontinenţă verbală, care foloseşte metafora ca pe un instrument al

instrument al bulversării inerțiilor formale. Trece, însă, poezia suprarealistă şi a lui Nicolae Țone dincolo de aceste posibile capcane, care pîndesc, la urma urmelor, orice tip de poezie?! Volumul o demonstrează din plin. În fond, aşa cum declară cu o solemnitate fățişă şi teribilă în orgoliu, *„eu nicolae magnificul scriu un tratat despre ştiința morții şi-a reînvierii"*. Poezia apare, astfel, ca echivalent al existenței înseşi, fixare în cotidian şi în transcendență, în eros şi în moarte, formă de asumare a vieții (şi a destinului) ca viciu, sfişiere, dezastru.

Nicolae Magnificul este cartea unui personaj, dublu vizionar al autorului, care se autodevorează cu masochism şi cu voluptate, prin intermediul unui imaginar fantast şi funambulesc, avînd în centru trupul emblematic al *donei juana*, imagine monadică a unei lumi, întrupare a unei cosmogonii care uneşte contrariile, fiind totul: partea şi întregul, ideea şi forma, transcendența şi imanența. Iat-o, cu *„un ochi verde şi unul albastru / un sîn era negru celălalt roşu ca sîngele"*. Poezia aceasta, a proliferării dincolo de limite nu atît a discursului şi imaginarului, cît a ființei, provocate să-şi asume neantul şi flagelate pentru o mai bună cunoaştere a posibilului, se concentrează în jurul a două elemente simbolice: negrul şi roşul. Nimic mai relevant decît această glorificare celaniană: *„ea ştie că voi suge sînge din sînul ei roşu şi din sînul ei negru în fiecare dimineață şi seară laptele şi sîngele vieții şi al morții mele"*. Cei doi sîni ai iubitei demonice sînt cele două elemente constitutive ale universului: de o parte pămîntul, piatra, soliditatea, moartea, întunericul, neantul; la polul opus, în complementaritate, sîngele, frenezia erotică, sexul, erecția, erupția, fluidul, sperma fosforescentă, flăcările. Sub semnul unui orgasm universal, materia însăşi însumează sexul, moartea şi poezia, entități (şi teme poetice) care definesc o atitudine a ființei prin raportare la originar. Poate fi vorba de o estetizare a suferinței aici?! Ce fel de estetizare să fie aceasta în care ființa sare *„la beregata destinului*" (*„voi înjunghia neantul cu un nou cal troian"*, citim într-un loc), iar poezia nu poate fi acceptată *„fără implicații psihice fizice cerebrale*". Se construieşte, ce-i drept, un imaginar care ar putea părea gratuit, în care oniricul e cultivat cu ştiință. Dar tocmai acest imaginar este expresia fervorii devoratoare, a extazului sfîşietor (*"dona juana îmi udă cu viața ei nebunia la rădăcină / admiră sexul creierului meu genial pururi în erecție crîncenă / admiră sămînța lui în zbor străpungînd cerul precum un jet impresionant de taifunuri / înflorire de spații abisale*". N-avem de-a face nicicînd cu simple *pasteluri* reci şi metafizice, cu tablouri contemplate distant, ci cu toposuri ale dezgustului, revoltei, furiei, spaimei, plictisului, dezabuzării sau ale entuziasmului, exuberanței, iluminării, dezmărginirii. *„Cînd nu visez nu trăiesc*", se spune într-un loc (altădată: *„sînt mort şi visez că visez că sînt mort / [...] / ay dona juana dă-mi să sug laptele cald din sînul tău negru şi din sînul tău roşu / numai astfel mă voi trezi din coşmarul acesta arborescent*"), dar în visele care coincid vieții şi morții totul se metamorfozează în grade ale prezenței neantului şi în mărturii ale identificării poeziei cu realitatea, care nu e altceva decît neant şi vis: *„cu inima ca o navă cosmică cu genunchii ca un bici cu vîrful de plumb / mîinile mele ah mîinile mele sînt pantere violente arme negre de*

sfîşiat nimicul în fîşii subţiri / muşc neantul de burtă cu negrii mei dinţi şi vai atît de mult sînge negru curge / în marea roşie din intestinele acestui poem care se scrie acum".

Să rezumi cumva universul vizionar al acestei poezii?! Lucru nu tocmai inutil (din moment ce nicolae magnificul *păşeşte paşnic pe strada antim şi vede ce nu se vede*), dar aproape imposibil de realizat, din cauza continuităţii de tensiune, şi nu de imagine, chiar dacă fiecare poem reia elemente ale unui univers poetic construit obsesiv. De fapt, n-avem de-a face cu poezii distincte, ci, de la prima la ultima pagină, cu un mare poem despre contemporani şi cotidian, despre moarte şi vis, despre un univers erotizat, carnavalesc, orgiastic. Aici, poetul *sare coarda peste carpaţi* şi *fumează pipa infinitului, prin trupul lui zboară o pasăre cu aripi metalice, pe a cărei limbă subţire se plimbă şerpi incandescenţi de mercur, îngerii joacă şotron* iar *dumnezeu cîntă la saxofon, coapsele femeilor tinere sînt împodobite cu ulmi şi cu plopi*, în fine, *„bucureşti cîrciumă carnaval poezie demenţă dumnezeu cu sprîncenele smulse / pe străzi se plimbă versurile mele la braţ cu lei negri foarte frumoşi / dorm întins pe asfalt sub arcul de triumf visez juisez imagini apocaliptice / eu nicolae magnificul îndrăgostitul masochistul duba neagră care adună nevăzătorii oraşului / şi-i pune să povestească despre cum văd ei noaptea moartea umbra suferinţa imbecilitatea şi umilinţa*". Mai multe poeme se numesc simplu *amănunte din viaţa de zi şi din vis a magnificului nicolae*. Iată însă ce titlu: *citeam cu voce joasă poemele morţii / moartea vă jur nu scrie decît capodopere*, suficient pentru a confirma forţa unui poet de primă mărime. În fine, dacă totuşi vrei să reţii ceva din fervoarea imaginarului, nu poţi ocoli secvenţele despre natura sexuală şi erotizantă, în cele din urmă mistică, a lumii. *„Starea de scris ca un fior mistic şi păgîn deopotrivă ca uitare profundă*" este sinonimă călătoriei prin *steaua polară a sexului*, iluminării prin devorare: *„după ce o aşez pe genunchi pe dona juana şi încep să muşc din ea ca dintr-o felie de pepene roşu / după ce o sărut pe părul ei lung şi încep ca un imperiu de furnici să-i mănînc părul şi unghiile / după ce mă sui pe cocoaşa lui dumnezeu şi-ncep în loc să alerg călare pe el ca pe-o cămilă infatigabilă nemuritoare să mănînc tăbăcita cocoaşă-a lui dumnezeu / mă aşez în faţa oglinzii mă privesc cu multă admiraţie şi pornesc încet încet să-mi scot ochii / şi mă-ncumet înmuindu-mi mîinile în căuşele pline cu sînge de pe obraz / să scriu poeme roşii pe aerul alb şi tare al orizontului / şi atunci dona juana deja mai mult de jumătate devorată de genunchii mei flămînzi şi însetaţi începe să mănînce literele poemelor / fosforescente scrise dezordonat pe aerul alb şi tare al orizontului*". Imnuri închinate orgiasticului, poeziile acestea fac din nicolae magnificul un preot al sfîşierii, pentru care orgiasticul şi ritualicul au semnificaţia cunoaşterii mistice. Soarele din pîntecul femeii, diavolul „care are în permanenţă enormele organe genitale în flăcări", trupurile transformate în imense organe sexuale sau în sicrie fluide şi fosforescente sînt semnele acestei iluminări, o contopire proiectată cosmic: *„jeturi de sămînţă incandescentă primordială / ne-nghiţim unul pe altul pînă la ultimul strop de materie celulă cu celulă fulg cu fulg lacrimă cu*

lacrimă / nicicînd n-am fost atît de unul în altul topiți atît de unul de altul distilați absorbiți îngenuncheați în risipă nemernic / glorie ție stăpînă glorie ție stăpîne curge sînge aprins pe autostrăzile cărnii calea inimii sare în aer / pe bulevardele insomniei pietonii devin stane de piatră luminile devin materie cărbune lemn gresie / noi domnim peste ținuturi neexplorate de zei și preoți peste sahare de vid peste zgîrcurile fricii de moarte".

Oricum, poezia aceasta, „*descriere cu lux de amănunte a labirintului dintre cutele frunții*", *cernere a sîngelui diavolului prin pînza aspră a pleoappelor*, *scriere negru pe negru a unor propoziții dense*, *orgasm cerebral* și „*amestec rarisim de viață moarte iarbă piatră și cenușă de gheare de vultur*", nu înseamnă cultură, ci natură. Este aici o soluție pentru impasul modernității, care descoperea că totul există pentru a deveni sau a fi o Carte, că limbajul trădează existența primară. Cu un entuziasm feroce, autoflagelator, „*acest frate tardiv al lui iisus*" care este nicolae magnificul își exhibă și își creează astfel ființa. Aș spune că Nicolae Țone însuși nu este decît proiecția lui imaginară, la fel cum atît de concreta și fantasmatica dona juana, imagine a universului însuși pe care poetul îl devorează autodevorîndu-se, este ieșită din propriul șold. În poezia aceasta, grea de materie, nimic nu se reduce la o identitate textuală, chiar dacă la un moment dat magnificul mărturisește: „*în picioare cu bocanci grei de cuvinte alerg pînă la epuizare pe cîmpiile de rocă dură ale sentimentelor / de ce mi-a trebuit atît de mult timp pentru a afla că durerea rănile pierderile de sînge / nu sînt ale ființei și ale trupului ci ale cuvintelor ale silabelor și-ale literelor*". Trupul sfîșiat nu e nicicînd unul de hîrtie, iar revelația că suferința este a cuvintelor, silabelor, literelor se bazează pe constatarea că, în acest univers rabelaisian, al organicului și elementarului, cuvîntul este materie și, deci, el însuși moarte. Tot spiritul metamorfozator al visului e motivat de aceste suprapuneri dintre eros, moarte, viață, trup, cosmos, sexualitate, dumnezeu. E aceasta o întoarcere în *natură*, la *fericirea trupului și a cărnii*. Iată de ce „*noi vom vorbi cu rotulele vom spune poezii cu gambele vom cînta cu rotunde și grave călcîiele*". Firește că această întoarcere în natură înseamnă și o resemantizare a morții, ca tărîm al purificării prin extaz. Iată cîteva fragmente din aceste descătușări către elementar alese din ultima poezie, *poem de-ncheiere la cartea/moartea asta foarte frumoasă*: „*dona juana dansează ciuleandra pe carnea mea și lumina lunii bate din palme cu frenezie / sînt și mort sînt și viu sînt și îndrăgostit sînt și lucid de fapt nu are absolut nici o importanță cum sînt / dumnezeu e lîngă mine martor fără cusur dona juana e lîngă mine pat și biserică*", sau: „*ah nu te teme vierme nu te voi dezamăgi curînd curînd / trupul meu va ajunge pe buzele tale senzual foșnitoare și le va fecunda cu frenezie / și voi deveni tatăl puilor tăi cu chipul și aripile și mațele din borangic negru*", sau: „*am auzit într-o zi cîntecul viermelui / e frumos oricînd pot depune mărturie cu încrîncenare ca al unei privighetori / dacă nu cumva cu mult mai frumos*".

Acesta este sensul *științei re-învierii*, invocate de poet de cîteva ori în poemele sale. Oricum, „peisajele” văzute de nicolae magnificul sînt fragmente ale propriului trup, privite simultan cu umilință și fragilitate, dar și cu orgoliu teribilist: „*pe buza morții m-am suit și-am urinat în vînt / și urina mea a devenit materie cenușie în galaxie*“. Sau: „*rîsul meu plutește deasupra gurii mele și deasupra morții mele*”.

Oarecum neputincioși în fața șuvoiului imaginar copleșitor, constatăm că Nicolae Magnificul *dictează poeme din miezul morții*. Și o face prin dublul său mai puțin concret, Nicolae Țone, figură de poet din vîrsta cuvîntului vizionar, nesceptic și neblazat. Poet de primă mărime mînat de energii originare, de obsesia totalității recuperate prin propria-i sfîșiere, de exultanța feminității universului.

Mircea A. Diaconu

(*Convorbiri literare*, februarie 2002)

1. 4. PORTRETE FĂCUTE DE COAUTORI

Pe fruntea mitropolitului Antim Ivireanu şi pe strada cu exact acelaşi nume locuieşte poetul Nicolae Ţone.

Poetul Nicolae Ţone este un personaj misterios. Casa lui din Antim Ivireanu aminteşte grozav de un cabinet al doctorului Frankenstein. Comportamentul său e comparabil, într-un anumit fel, cu cel al unor asasini în serie. Anume cu al acelor asasini în serie care, pentru a-şi păstra controlul şi după moarte asupra victimelor lor, le îngroapă trupurile chiar în subsolurile clădirilor unde ei locuiesc.

Cînd rămîne singur ori cînd se simte în siguranţă, poetul Nicolae Ţone dă la o parte scîndurile duşumelei şi priveşte în adîncurile apartamentului său. Dedesubt, într-un bazin special, el a adunat cea mai mare colonie de poeţi avangardişti din estul Europei.

Poetul Nicolae Ţone cugetă un pic.

Nedesprizîndu-şi privirea din hău, el alege, pe pipăite, ca dintr-un set de crose de golf, o cange.

O cîntăreşte în palme. Ţinteşte îndelung. Şi o repede, cu o mişcare iscusită, către un anumit punct din bazin.

Dedesubt apa fierbe. Bolboroseşte. Se îngroaşă de aluviuni. Apoi fluieră, ca de la o mare luptă între crocodili.

Cînd este trasă afară, de capătul depărtat al căngii, se vede agăţat, zvîrcolindu-se, făcînd spume de furie la gură şi şiroind de ape, trupul bine hrănit al poetului avangardist cu care Nicolae Ţone dorise să stea de vorbă.

Poetul Nicolae Ţone îl ameţeşte c-o lovitură de ciocan. Îi desface avangardistului cîrligul din carnea obrazului. Îi leagă mîinile şi picioarele cu sîrmă. Şi îi trînteşte corpul, strălucind de apă, pe o uriaşă placă de lemn.

Cînd îşi scrie poemele, Nicolae extrage din pieptul oricărui avangardist inima şi îşi potriveşte această nouă inimă, în propriul său piept, sub inima sa.

În vreo două rînduri, chiar sub privirile mele, a îndrăznit să despice, pe rînd, ca pe nişte pepeni, cutiile toracice aparţinînd lui Bogza Geo şi Tzara Tristan, înfundîndu-le acestora inimile, înnegrite de împotrivire, sub peretele săltăreţ al propriei sale inimi. De Ţone Nicolae.

De aceea poemele sale ies aşa cum ies. Sînt scrise pe jumătate cu o inimă de alt mare poet. Iar pe cealaltă jumătate poemele sale sînt scrise cu inima marelui poet care este chiar el.

Nicolae Ţone este un poet misterios.

(Daniel Bănulescu)

Între Soleiman & Lorenzo, „Nicolae Magnificul" este al treilea, dar nu cel mai puţin important. Probabil că vor mai fi fiind şi alţii, însă nu-i ştim noi. Acest Magnific, Ţone, are şi el versurile lui magnifice: „am uitat că sînt mort şi-am început să rîd şi-am început să despic pieptul timpului cu rîsul meu mort asemenea mie", „azi inima mea îmbrăcată în rochii de foiţe de marmură colorată plutind în piept ca o carte roşie pe un rîu de lapte".

Sau: „sînt un trup de bărbat în plină maturitate intrat rob la cuvinte / cu piele glezne şi capul de marmură albă şi neagră", precum şi: „mort şi maiestos m-am dus la dona juana şi-am început să sug / lapte negru din sînul ei negru şi lapte roşu din sînul ei roşu". Totul se va-ntîmpla, „va fi atunci cînd şi moartea mea se va fi sfîrşit şi risipit în pîntecul morţii mamă... fără urmă fără dovezi fără glorie". Dovezi, cel puţin, există. Iar gloria e întotdeauna zgîrcită.

(Mihail Gălăţanu)

Nicolae Ţone este poetul de la a cărui apariţie am început să-l stimez profund pe editorul Nicolae Ţone.

(Ioan Es. Pop)

Nicolae Ţone şi-a construit de unul singur o maşinărie ciudată, pe care o pune în mişcare cu ajutorul pedalelor. Printr-un ingenios sistem de pîrghii, scripeţi, roţi dinţate şi manuscrise, Nicolae transformă lucrul mecanic în cărţi fierbinţi, numai bune de citit după ce le răceşte în curent de aer vechi, extras cu o pompă de sorginte avangardistă, bizară, pufăitoare. Nicolae pedalează frenetic şi nu se opreşte decît rar, atunci cînd îşi bagă maşina în revizie. Uneori, cînd demontează ungherul secret al instalaţiei sale de extras aer, se întîmplă ca Nicolae să găsească şi cîte-o carte pe care a poposit numele său.

(Lucian Vasilescu)

1. 5. POLUL MINUS ŞI POLUL PLUS AL RECEPTĂRII CRITICE

MINUS:

«(...) Aspectul propriu-zis poetic al detentei avangardiste pe care o exersează Nicolae Ţone în *nicolae magnificul* are, ca şi ambalajul său, ambiţia involuntară de a boxa la categoria „prost gust". Diverse atitudini, maniere şi tehnici ale avangardei istorice sînt maimuţărite în ideea sincronizării la ritmul unui mecanism literar care şi-a propus cîndva să revoluţioneze sensibilitatea. Rezultatul seamănă mai curînd cu bîzîitul iritant al unui stimulator sexual uitat în priză decît cu zgomotul întărîtat al unui picamer care sparge rigidităţile estetice ale conştiinţelor burgheze. Altfel, cu excepţia poeziei, pot fi găsite de toate în ţilindrul anacronic al lui *nicolae magnificul*: ipostaze ale unui eu gonflat în sensul megalomaniei, frustrări răstălmăcite într-o oglindă care deformează prin maximalizare, fantezii sexuale obţinute prin optimizarea hiperbolică a unor detalii anatomice sau arboricole („seara a venit fecioară cu rochia ridicată i se vedea sexul luminos / precum steaua polară şi nu ştiam ce să fac în buzunar îmi crescuse / un brad de optsprezece metri lungime visasem cîndva că voi însămînţa / cerul cu el că voi lăsa gravidă eternitatea cu frunze verzi strălucitoare ascuţite virile", p.15), dicteuri chiar automate deşirate pe multe pagini, imagini lipite, în lipsă de altceva, cu aracet, autolegitimări simbolice prin baterea pe burtă cu referinţe semnificative (Eminescu), imaginări de copulaţii improbabile din vreun punct de vedere („azi fac amor intens cu văzduhul cu bolta cerească nici nu ştiţi ce / minunat de dulce se pătrunde cu creierul în crusta ei albăstruie", p. 54), loviri cu pumnul în piept („testicolele mele pline cu sămînţă de geniu geniul bărbăţiei şi al demenţei", p. 22) sau cu bîta în baltă („dumnezeu beat vomită-n scaieţi / spaimă şi nemurire beteagă înlăcrimată", p. 22), performări sau îndemnuri în sensul canibalismului conotat sexual („muşc din tine ca din ţîţa plină cu icre a unei peştoaice mirabile pînă devin gravid cu tine", p. 55; „nicolae muşcă-mi toţi sînii ronţăie-le sfîrcurile roşii şi negre / fărîmiţează-mă apoi cu vigoarea ta de taur înfierbîntat", p. 58), derive imagistice şi logice adjectivabile ca suprarealiste, dar şi ca stupide („stau cu fruntea pe coapsa stîngă a donei juana şi mă las udat de valurile de plumb ale istoriei mondiale / mă plimb în gînd cu napoleon pe plaja insulei sfînta elena unde a şi murit de altminteri / îi ţin oglinda lui hitler să-şi pieptene mustaţa îi lustruiesc impecabil cizmele lui negre de dictator / o ţin de mînă pe eva braun facem nudism împreună într-o piscină secretă din berlin / e o femeie brici numai privind-o simţi cum îţi taie cum îţi sfîrtecă trupul cu celulele cărnii sale inflamate de dorinţă / eva braun nu este o femeie hidoasă precis că dacă aş reuşi

s-o învii ar dori din răsputeri să fie declarată poetă nouăzecistă / napoleon face pipi incontinent face prăjituri de nisip pe care le-ntinde pe plajă la soare să se coacă temeinic", p. 111). *nicolae magnificul* reprezintă, pe scurt, efortul unui poet care încearcă, transpiră, se agită, vrea, dar nu poate. Într-un vers oarecare, *nicolae magnificul* pretinde că vede „ce nu se vede". Spre deosebire de dublul său poetic, Nicolae Țone nu vede ceea ce ar trebui să vadă: gropile adînci pe care le ia, cu *nicolae magnificul* de braț, la rînd.»

(MIHAI IOVĂNEL, *Ariergarda poeziei, avangarda prostului gust, Adevărul literar și artistic*, anul XII, nr. 7 octombrie 2003, pag. 12)

PLUS:

«René Daumal îi disocia pe poeți în practicanți ai „poeziei negre" și ai „poeziei albe". „Poetul negru gustă toate plăcerile, se folosește de toate ornamentele, exercită toate puterile - în imaginație. Poetul alb preferă bogatelor minciuni realul, chiar sărac. Opera lui este o luptă neobosită împotriva orgoliului, imaginației, lenei". Nu încape discuție că lirismul lui Nicolae Țone, cel care, turmentat de sine, își zice, ca un sultan al versului, *nicolae magnificul*, ține de prima categorie, a „plăcerilor" și „ornamentelor", a „puterilor" ilimitate ale imaginarului care sfidează realul. Suprarealismului la care aderă în chip lejer i se adaugă o propensiune, am zice, orientală, a visului opulent, îngroșat precum o drojdie a fantasmelor lăuntrice, menit însă nu atît a propune o alternativă dramatică la existență, cît a o curăța de conformisme, a o restitui suflului său din adîncuri, autenticității sale mirifice. Feeria *magnificului* e purificatoare. Înnoirea limbajului poetic, proces practic cîștigat, exclude aici o încrîncenare de fond (nu și pe cea formală), favorizînd natura morală stenică, luminoasă a autorului. Într-un duh pe care l-am numi postmodern dacă am acorda credit deplin acestui concept debil, din care pricină preferăm a spune postavangardist, Nicolae Țone cultivă un joc al jocului, dominat de-o blajină luciditate și pătruns de-o umanitate afectivă și senzuală, euforizantă, pe care n-o mai eclipsează așa cum procedau unii întemeietori ai avangardei, dispuși a-și compune o fizionomie „fioroasă", de neînduplecați torționari ai clișeelor. Sub pavăza discursului inconformist, rebel, d-sa reconstituie textura vitală a lumii, cu aerul unei „reîncîntări" a acesteia *(„le réenchantement du monde"),* încercînd a certifica încărcătura de real a poemului, faptul că, așa cum observa René Char, „nu există nimic în el care să nu fi existat pretutindeni în această rebelă și solitară lume a contradicțiilor". Astfel că nu tehnica se impune pe primul plan, ci vitalitatea (tehnica temerară fiind ea însăși o expresie a acesteia), o vitalitate pulsînd de forță asociativă, ca o resurecție plină de energie a unei viziuni de laudă universală, de comuniune cu cosmosul. Izbucnirea vitalității care nu mai e reprimată [...] capătă uneori forme marțiale, precum dovezi ale unei lupte pe care poetul o duce împotriva truismelor ce încătușează nu atît idiomul specific (emanciparea acestuia a fost deja omologată), cît natura psihiei impulsive, gata a se revărsa agresiv: „dorm cu fruntea pe-o lacrimă-n flăcări roată de car antic perfect conservată pe care se poate desluși încă urma sandalei lui ahile la troia /

mă rostogolesc în mine însumi ca pe-o vîlcea căptuşită cu şiraguri de canini ascuţiţi de tigri şi lupi" (*nicolae magnificul apollinaire bocancii lui mihai eminescu*). Sau: [...] „poemul ca un pistol versurile ca gloanţe viaţa ca vestă antiglonţ / purtată direct pe irişi sînge şi muşchi" (*dîra de miere şi sînge pluteşte între cer şi pămînt*). Fireşte, totul e doar o înscenare, un simpatic decor al violenţei în efigie, în felul în care Breton nu ezita să afirme: „actul suprarealist cel mai simplu constă în a ieşi cu revolverul în stradă şi a trage în mulţime, la întîmplare". Un terorism de cabinet!

Precum în frenetica învolburare a unui carnaval, creatorul de acest tip îşi pune măşti terifiante, amuzîndu-se cu o presupusă vocaţie distructivă sustrasă planului acţiunii practice. Frenezia sa fantastă are sensul relevării unei energii în sine, a unei defulări ce răspunde nu numai „stării de furie" avangardiste, ci şi unei disponibilităţi de reconstituire a unor reţele ce leagă la un mod neaşteptat fenomenele, de frămîntare a unei materii cu inepuizabile latenţe. Violenţa nu este, după cum s-ar părea, o emblemă a nihilului, ci una a refuzului locurilor comune, a sintagmelor tocite, deci de afirmare a vieţii ce se cere periodic reabilitată expresiv. Graţie scăpărărilor unor cuvinte silite să se ciocnească, a organizării lor în structuri spontane, aceasta din urmă îşi descoperă o complexitate inedită, conţinînd adesea factori antitetici. Astfel cruzimile înfăţişează o frăgezime, o suavitate chiar, rezultînd nu din negarea (falacioasă), ci din asumarea (esteticeşte reală) a lumii sensibile: „seara adeseori cînd pe străzile bucureştiului se văd plutind sicrie luminoase e bine totuşi să fie ştiut că marii poeţi se grăbesc către mormintele lor încăpătoare şi fascinante" (*răspunsurile nu ştiu cu siguranţă niciodată plăsmui adevărul*). [...] Ne aflăm, în ciuda aparenţelor în măsură a scandaliza eternul spirit filistin, în sfera unei creaţii de aderenţă la univers, de adoraţie a componentelor lui fundamentale, a primordialităţilor, într-o sinteză a bucolismului şi citadinismului, a simţirii fruste şi a cifrului suprarealist, pe urmele unor Fundoianu şi Voronca, spre a nu mai vorbi de tutelarul Ion Vinea [...]. Zvîcnirile imagistice mai mult ori mai puţin temperate traduc, în fond, nu un simţămînt de dezintegrare, ci dimpotrivă unul de integrare profundă, organică, atît existenţială cît şi literară. E o perspectivă perenă, cu toate că nu tocmai des vizitată de poeţii actuali, cu predilecţie dedaţi unei unilateralizări, unei atenţii acordate separat factorilor contrastanţi amintiţi, cînd nu ne apar drept captivi ai ironiei care descarnează actul liric, lăsînd osul gol a silogismului. Apelînd la concretul dens, la o imagistică groasă în voia căreia se lasă, Nicolae Ţone beneficiază astfel de şansa unui paradoxal acces la impactul metafizic, ocultat de versificaţia de „poante", de „spirite" spectaculare, gen Prevert sau Sorescu. I se potrivesc vorbele lui Artaud: „Sîntem aici şi ne trezim brusc în toiul luptei metafizice, iar partea împietrită a corpului aflată în transă, înăsprită de refluxul forţelor cosmice care o asediază, este admirabil transpusă în acest dans frenetic, dar totodată stăpînit de unghiuri încordate, în care imediat simţim cum începe căderea liberă a spiritului". Materializat, spiritul se manifestă în încleştările metaforice, a căror substanţă încordată îl fixează, atribuindu-i, prin mirabila-i intermediere, însuşiri obiectuale [...]. Altfel spus, poemul asigură osmoza între materie şi spirit.

De fapt, asistăm la o clasicizare a manierei avangardiste, la o deschidere a ei către moraliile inalienabile. Gimnastica verbului, acrobaţia la trapezul corespondenţelor n-a obosit, însă a încetat a pretinde exclusivitatea, în beneficiul

unei mărturii mai ample, mai echilibrate, uşor tradiţionale care depunctează turbulenţa maximă, farsa absolută. Prin relaxare, lumea discursului contractat în specificitatea sa inedită, în acutizarea sa performantă, face loc lumii ca atare. Voluptatea de-a trăi, bucuria de-a palpa materiile şi de-a contacta fiinţele, hedonismul transpar în textele lui Nicolae Ţone ducînd la un ethos liric a cărui figură nu e decît răsfrîngerea în oglindă a eului empiric. Rebeliunea împotriva cadrelor rigide ale limbajului e subsumată, evident, unei revolte împotriva artificializării existenţei, a rutinei şi ipocriziei, însă fără accentul exclusivist, frigid, al paradigmei, ci într-o atmosferă de îmblînzitoare relativizări, de seducătoare nuanţări. Desigur, inconformismul continuă să se menţină pe baricade, înspăimîntător într-o manieră ornamentală, dar înverşunarea sa e mai curînd tandră, revolta sa e fin ironică. Avangarda se conştientizează nu doar prin sine, ci şi contextual: „eu nicolae magnificul însămînţez pătimaş frumuseţea stranie am geniul de-a rîde de mine însumi [...]" (*nicolae magnificul apollinaire bocancii lui mihai eminescu*). Aparent încă anahoret al dreptei credinţe a lui Breton, poetul nostru e un sibarit al metaforei, un epicureu al comparaţiilor pe care le propune după bunul plac al sensibilităţii sale particulare, în care nu şovăie a-şi inculca poftele prea lumeşti, doar vag codificate. [...]. »

(GHEORGHE GRIGURCU - *Un postavangardist*, I, *România literară*, anul XXXIV, nr. 48, 5-11 decembrie 2001)

«Ca să-şi nască poezia, Nicolae Ţone s-a pus în poziţia avangardei fiindcă, pur şi simplu, aceasta este ceea ce cunoaşte cel mai bine pe lume. Aşa cum eruditul Romulus Vulpescu a pornit de la ştiinţa filologică, Ţone porneşte de la magnificienţa cunoştinţelor sale moderniste şi dă frîu liber unor versuri ce se hrănesc din nebunia adînc studiată a primilor inventatori ai ismelor. Poezia lui are iz de ism (poetic, plastic, muzical) şi este, credem noi, un creuzet viu de forme [...]. De altfel, desele arte poetice, ca şi stenografia întîmplărilor zilnice şi a întîlnirilor cu prieteni poeţi, plasticieni etc., apropie aceste texte de poemul-reportaj practicat de Bogza şi de Gherasim Luca în prima tinereţe. [...] Gigantismul şi concomitent prozaismul viziunilor trimit iarăşi la Bogza, la foamea acestuia de tot şi de toate. Magnificienţa, gongorismul, enumerările nesfîrşite, fronda ca stare de bază a fiinţei, datul cu tifla ca rămăşag al cuvintelor, ecorşeul glumeţ-teribilist al vieţii cotidiene, incongruenţa voită a regnurilor ca negare a creaţiei sau ca potenţare nebănuită a acesteia - iată mijloacele cu care Nicolae Ţone îşi edifică melancolicele sale (meta)texte (pluri)avangardiste, domenii în care haosul bine temperat este introdus într-un domestic *air conditioned*: „bătăile inimii mele se roagă inimii mele să nu mai fie primate la loc / să fie lăsate să se culce aiurea în cosmos / cîndva poate vor reînsufleţi vreun meteorit mort de trilioane de ani" (*poem de-ncheiere la cartea/moartea asta frumoasă*). [...] E clar că Nicolae Ţone ţine strîns în mînecă asul avangardei şi că stilul lui e reglat ca o clepsidră de întoarcerile în timp şi spaţiu, de rotirile diurn-nocturn, de funambuleştile dislocuiri real-imaginar [...] ".»

[CONSTANTIN ABĂLUŢĂ, *Nicolae Magnificul*, în *Ziarul de duminică*, nr. 34 (65), 24 august 2001)

1.6. CONFESIONAL

«*nicolae magnificul*, o, titlul buclucaş şi în bună parte înşelător! Foarte înşelător chiar! Căci *nicolae magnificul* este, evident, alături de *dona juana* (a se citi, neapărat: *dona huana*!), numele personajului principal al cărţii. Oricît de mult aş fi dorit eu să epatez, să bulversez comoditatea confraţilor, să bombardez, la propriu, cu „haroganţa" (direct de la Vaché citire, netrecut prin Gellu Naum!) mea insolită, hardughia ce-şi zice sat literar, un lucru este limpede: între autorul acestei cărţi şi personajele acestei cărţi sînt oarece diferenţe. Aşa că îi liniştesc pe nevrozaţii de impertinenţa mea: Nicolae Ţone nu este neapărat *nicolae magnificul*. Sau viţeversa: *nicolae magnificul* nu este chiar Nicolae Ţone. Pur şi simplu pentru că povestea cărţii mele se petrece - în cea mai mare parte a ei, în Moarte. Nu întîmplător, de altfel, unul dintre cele mai eclatante versuri de aici este tocmai acesta: „am uitat că sînt mort şi-am început să rîd".

[...] *nicolae magnificul* a fost, pentru mine, ceea ce aş putea numi o străfulgerare maximală. Toată cartea a fost scrisă ca într-o hipnoză. Într-o transă continuă. Eram bîntuit, asasinat de-a binelea de-o inspiraţie agasantă [...]. Finalul fiecărui poem era sinonim cu o stare de epuizare, de lichefiere a fiinţei fără precedent. A doua zi, însă, în mod miraculos, eram revizitat de o prospeţime şi mai intensă, care se cerea la rîndul ei consumată. Eram cuprins de un fel de vîrtej al nebuniei sublime. Cred că am înţeles, în acele nopţi de plonjon abisal, ce înseamnă cu adevărat puterea versului, magia lui, intoleranţa lui. Versul bun are *existenţă obiectivă* şi el *te alege*. Puterea lui se transferă, instantaneu, în tine, şi secretul marii poezii cred că în asta constă, în a putea menţine în memoria ta, în fiinţa ta, acest arsenic devastator. Arsura iscată direct pe creier - acesta începe, deloc metaforic, să fumege de-adevăratelea - este chiar Poezia ta. Cu cît dîrele arsurii sînt mai puternice, cu atît poemul este mai puţin vulnerabil. Arsura de adîncime, foarte periculoasă, foarte apropiată de limita ultimă, poate duce, în mod excepţional şi extrem, extrem de rar, la poemul-diamant. [...].

Îl iubesc, tocmai pentru că nu-l mai iubeşte decît foarte puţină lume, pe André Breton şi cred, în genere, că în poezia universală a ultimului secol cele mai fine accente, cele mai profunde mutaţii le-a adus suprarealismul.»

(Fragment dintr-un interviu acordat lui MARIAN DRĂGHICI şi publicat cu mult prea multe croşete şi intervenţii redacţionale, care au făcut în parte de nerecunoscut textul iniţial, în *Ziua literară*, nr. 33, 23-29 dec. 2002, p. 2)

I. 7. ANCHETA SOCIALĂ

Cine este Nicolae Țone?
Ce părere aveți despre Nicolae Țone?

Nicolae Țone pentru mine nu este un simplu poet (deşi a fi poet - să fie clar! - nu e deloc puțin). Nicolae Țone este un om de cultură, un om curajos care a cîştigat un loc foarte important în cultură - avangarda, e tăticul avangardei, un capitalist avangardist, un editor care publică sistematic avangardiştii - în ediții de lux! - şi care se luptă şi pentru un institut al avangardei în patria avangardei, un tip care are o editură la care publică mai ales poezie, un act absolut lăudabil, pentru care îl respect.

(Mihai Vakulovski)

Un foarte bun şi scupulos editor. Poezia lui se tipăreşte pe o foarte bună hîrtie şi în condiții grafice nemaipomenite. Îl citesc ca pe un prieten pe care înainte de '89 l-am întîlnit la nenumărate Festivaluri de Poezie. Cu amiciție, deci!

(Ioan Pintea)

Citesc poeziile lui Nicolae Țone în reviste, uneori. Şi asta din cauza ritmurilor mele de lectură, nu din alte motive. Sper să… ajung şi la cărțile sale. Găsesc, în altă ordine de idei, foarte interesant proiectul său editorial.

(Olimpiu Nuşfelean)

… ce contează doi, trei pistolari răzleți, cînd *dona juana* e dulce ca mierea…

(Nora Iuga)

Scriidu-ne viața, precum Nicolae Țone (cine refuză să îşi scrie amintirea vieții poate sfîrşi în stadiul de fantomă), poetul ne apără împotriva tendinței „intelectuale" fariseice, grosolane şi la fel de primitive ca a oricărui

funcționar intolerant și megaloman. Eșecul unui om este înlocuirea îngerului cu o filosofie. Ceea ce „Nicolae Magnificul" nu face.

(Claudiu Soare)

Nicolae Țone nu doar a înființat, dar și conduce Editura Vinea. Prin politica sa editorială, a devenit un editor de temut, iar editura, una dintre cele mai bune și dorite de scriitori. Cred că Editura Vinea are cele mai multe cărți din țară premiate. Meșteșugul de-a edita astfel de volume se datorează, în cea mai mare parte, *poetului* Nicolae Țone. A publicat mult în revistele literare. Deși este destul de cunoscut, consider că despre poezia lui, despre universul lui liric, nu s-a scris așa cum ar fi trebuit. Să fie vorba de o invidie literară din partea unor critici? Este neîndoielnic că Nicolae Țone scrie o poezie care te obligă să gîndești. Te obligă să-l citești cu creionul în mînă. Autorul este și un personaj facinant cînd ia cuvîntul la ședințele cenaclurilor literare de la Sala Oglinzilor a Uniunii Scriitorilor sau de la Muzeul Literaturii Române. Cu o voce ușor tremurîndă, Nicolae Țone își întîmpină confrații mai tineri cu știință și eleganță. Tot cu eleganță și știință îl înfruntă și pe profesorul și criticul literar Marin Mincu. În aceste mici înfruntări, totdeauna are dreptate Țone.

Nicolae Țone, Poetul umbrit de Editor, aduce în literatura ultimilor ani un volum de excepție: *Nicolae Magnificul*, carte densă și elegantă, la care cred că a trudit îndelung. Pe cît de interesantă, pe atît de bine este construită. Din acest punct de vedere, îl văd pe Nicolae Țone foarte aproape de poetul Daniel Bănulescu. Viața și moartea sînt cele două pîrghii pe care le mînuiește cu mare siguranță. Extrem de inventiv, Țone se gîndește să nu-l lase de capul lui pe Don Juan și o crează pe Dona Juana. Un personaj fantastic și fascinant bîntuie acestă carte, îi simți parfumul, îl simți aproape și ai vrea să fie viu; „dă-mi iarăși carnea ta să mă-nvelesc cu ea că mi-e frig că mi-e carnea mea precum zăpada și gheața / dă-mi iarăși limba ta să o pun pe limba mea să se dezghețe / și să-nceapă apoi așa dezghețată să scrie pe cerul gurii tale melodii secrete...". Introspecția amplă, atenția la limbaj, la tonul a cărui intensitate nu scade pe lungimea poemelor, demonstrează că Nicolae Țone se apleacă cu toată seriozitatea asupra propriei creații poetice și își asumă ipostazele în care se află.

(Niculina Oprea)

Pe Nicolae, de obicei „Magnific", de multe ori îl am aproape. Și cum să nu-ți fie aproape unul din puținii scriitori cu toate „cărțile pe față" și pe masa Editurii Vinea. Cu el te poți certa și împăca înainte s-o știi, ba chiar înainte să te naști. E un magnific!!!

(Silvia Codreanu)

Nicolae Țone, admirabilul editor, neobositul „alergător de cursă lungă" (spre bucuria literaturii), cel care trudește zi și noapte întru preamărirea cuvintelor, mi se pare și un poet credibil, cu un discurs personal (dar prea lung uneori), deci un „personaj" aparte, insolit și iubitor de himere.

(Iolanda Malamen)

Nu-l cunosc.

(Daniela Giurculescu)

Un editor de poezie căruia istoria literară îi datorează de pe acum foarte mult. Un poet greu de găsit în librării, biblioteci, antologii, dar care știe de minune să îi găsească el pe alți poeți, pe unii dintre ei încă nedebutați. Un neobosit promotor al suprarealismului încă de prin 1996-97, cînd a înființat ICARE, Institutul de Cercetare a Avangardei Românești și Europene. Chiar dacă mai sînt cîteva edituri din România care, dintr-o pornire sinucigașă, se încăpățînează să mai publice poezie, se pare că Editura Vinea și-a făcut un titlu de glorie din a publica peste noapte noi și noi nume, noi și noi ediții (Iustin Panța - Ediții Definitive, de pildă), fără de care chipul poeziei ar rămîne destul de opac și uniform. Mai dificilă este difuzarea cărților editate la Vinea. Fapt este că acum cîțiva ani părea de domeniul utopiei apariția unei edituri care să facă din poezia română contemporană un brand.

Cît despre poetul Nicolae Țone, eu nu prea am multe a spune: *Nicolae Magnificul* a poposit la mine vreme de nici o oră, via Nina Vasile, poetă care mi-a vorbit de bine volumul cu pricina. Știu că există o anumită reticență a scriitorilor de a-și edita sau reedita cărțile la propriile edituri, vezi Compania - Petru Romoșan și Adina Keneres, care nu s-ar (auto)publica în ruptul capului. Dacă așa vor sta lucrurile și în cazul Editurii Vinea, se pare că o ediție mai accesibilă a poeziilor lui Nicolae Țone se va mai lăsa așteptată.

(Eugenia Țarălungă)

Țone e un preot New Age, prea sobru pentru a fi ultraserios. Ariergarda lui pare să fie avangarda. Deci ceeea ce scoate la înaintare este gulerul lui anabaptist, flamboaiant, precoce.

(Ovidiu Pecican)

Nicolae Țone este cel mai enervant editor din cîți am cunoscut. Practică aceasta meserie într-un mod avangardist, probabil pentru că este atras de avangardă. Vorbește rar și nu ascultă mai niciodată. Nu mi-am explicat niciodată de ce cele mai bune carți de poezie apar la editura lui.

Cred că Nicolae Magnificul se visează de piatră și se dă de-a rostogolul pe Calea Victoriei...

(Ștefan Caraman)

Nu îl cunosc.

(Marian Mierlă)

Pe Nicoale Țone îl „stiu" doar din texte și corespondență. Într-o lume tot mai lovită de puritanismul de peste ape, al unui pragmatism atotjustificator, cu accente de preferențialitate divină a stării materiale și a succesului, el conduce și încearcă să mențină o editură, și nu o editură pestriță ori axată cu precădere pe criteriul vandabilității, ci una de poezie, una a impunerii de valoare, dincolo de mode și vremuri, cu o decență și respectare a cuvîntului dat, ce-i sînt funciare. Paralel cu această benefică și absolut necesară activitate, el este și un promotor al avangardismului, activitate aflată în prelungirea textelor sale, de o calitate poetică și de-o forță unică a investigației exhaustive a registrului semantic românesc, o poezie care încă își așteaptă justa apreciere, publicul și critica pe măsură.

(Andrei Zanca)

Editorul meu, vai de capul meu!

(Lidija Dimkovska)

Editorul lui Daniel. Îmi pare rău că nu l-am cunoscut niciodată. (Mă rog, am vorbit la telefon despre Cristi cu mult timp în urmă).

(Mihaela Pascu)

Vorbind de una din părțile sale cele mai bune, pot spune (și spun) că Nicolae Țone aproape că este editorul perfect.

(Constantin Virgil Bănescu)

Uaaau!!! Îmi place, mă inspiră, m-a încîntat și m-a publicat. La „Vinea"! Îi sînt cititoare și recunoscătoare.

(Gabrila Vrînceanu-Firea)

Nae, cu avangarda, mi-a deconspirat niscaiva informații de le traficam în Belgia, la prietenul Schmets, de la o Universitate, ca dumnealui, belgianul, să lucreze nişte traduceri...

(Radu Sergiu Ruba)

Omul despre care am auzit prea multe lucruri ca să-mi permit să-l mai cunosc.

(Vlad Popescu)

Cine spunea că partea cea mai profundă a corpului uman este pielea? Dacă ajungi ca, (re)citind o carte să-ți încordezi toate simțurile, să-ți laşi trupul şi mintea să fie iritate de realitate, atunci înseamnă că ori vorbeşti despre o ființă iubită pe care ai vrea să o asimilezi şi/sau să o distrugi, ori scrisul tău se confundă deja cu existența ta. Mmmm... sînt contemporană cu acest jurnal al simțurilor, poezia lui Nicolae Țone. Cu alte cuvinte, scrisul lui reuşeşte o corespondență între lucrurile care tac şi țipătul pe care tu (nu)-l vrei. Nealiniat, atît de politicos (beah!), atît de geamăn cu fratele său, Magnificul, atît de îndrăgostit de o (altă) femeie frumoasă şi cotropit mereu de „feminitatea universului"... eu aşa (atît) îl ştiu.

Altminteri, nu pot să spun decît că, pentru mine, toate aceste nume din *Manualul de literatură* sînt „modelul" în poezie, sînt cele de la care am învățat (începînd cu Cristian Popescu) cum să rup din poezie, adică din mine, cum să caut în poezie, adică în mine. Bineînțeles că ar fi mult mai simplu să brodezi nişte litere pornind de la persoana autorului (dacă îl cunoşti) decît să scrii ceva pornind de la o carte. Dar despre scriitori se scrie altfel, mai.... şi mult mai....adică mai...

(Florina Zaharia)

Nicolae Țone este (nu este) un mascalțone şi ar trebui să aibă vreo trei clone... Este (un) poet pînă în vîrful unghiilor, bine face că le lasă să crească lungi, lungi.

(Adrian Alui Gheorghe)

Nicolae Țone este scriitorul care trăieşte dublu-intens, aş zice, literatura ca fenomenologie captivantă, acaparantă, întîi - prin propria sa poezie de respirație supra(i)realistă, apoi - prin activitatea sa de editor. Astfel, destinul său de om şi de literat are organicitate. Adică este greu de supus comparațiilor în raport cu celălalt. Iar celălalt, într-o ipostază a pluralității, ar fi chiar colegii de generație Ioan Es. Pop, Cristian Popescu, Daniel Bănulescu, Lucian Vasilescu, Mihai Gălățanu, care, fiecare în parte,

reprezintă, de asemenea, individualităţi inconfundabile. În cazul lor, în egală măsură, este valabil *dimpreună-a-fi*-ul, precum şi solitudinea eului.

(Leo Butnaru)

Un mister ferecat cu şapte lacăte! Să lăsăm deci persoana fizică răspunzînd la numele Nicolae Ţone şi să fim atenţi la poezia pe care şi-o revendică. Spiritul acesteia, de neoprit, asigură liftarea instantanee sau, deopotrivă, prăbuşirea în avenele infernale. Avem a face cu o combustie de tot neobişnuită în peisajul liric al momentului, astfel că nu putem decît să privim cu frison această teribilă forţă în desfăşurare irepresibilă. Congenerilor care îşi vor fi risipit mult-puţina energie întru obţinerea cu ghearele şi cu dinţii a atestatului de poet, nu le rămîne decît să tragă cu ochiul, impacientaţi şi frustraţi, spre poll-position.

(Ion Lazu)

Cu admiraţie şi invidie apăsată, nu numai pentru acest volum, ci şi pentru ceea ce realizează la Ed. Vinea, am fi vrut şi noi să fim Nicolae Ţone, pardon, *Magnificul* (altfel spus: cîrpa cu care şi-a şters bocancii mihai eminescu, dionisiacul, iubitorul - ferice de femeile iubite de Ţone! -, restul poemului ce nu se sfîrşeşte niciodată de gîndit şi de scris...).

(Adrian Secară)

Nicolae Ţone, deloc mai vîrstnic decît ceilalţi, vine din urmă cu experienţa celui care a vizionat texte şi vieţi, oameni şi fapte.

De o ambiţie distrugătoare, Nicolae Ţone reuşeşte să scrie eseu, critică, poezie, să editeze cărţi, reviste, să organizeze festivaluri de avangardă, să-i împace pe autori cu cărţile proprii şi cărţile cu existenţa mizeră a autorilor.

Specializat în literatura de avangardă, Nicolae Ţone scrie poeme, nu poezie, se lansează în efuziuni scripturale lungi ce cuprind discursivitatea avangardiştilor (se ştie că literatura de avangardă este mai degrabă discursivă pentru că este programatică şi teoretică) şi o anumită afectivitate ce pare uşor paranoidă dacă nu ar fi controlată, totuşi, de un bun simţ al autorului, dar şi de un talent viguros ce se pierde în masa textuală neoavangardistă.

Nicolae Ţone îşi exersează maniera de a fi editor şi îşi supraexpune dorinţa de a scrie poeme într-un stil destul de naiv, dar şi autentic în sensul în care ambele prestaţii devin coerente la capătul activităţii lui întru-ale scrisului. Ca orice „părinte grijuliu", calitate ce, de altfel, îi vine foarte bine, Nicolae Ţone îşi adună ideile, teoriile, acţiunile şi textele într-un discurs cultural integru, foarte generos, ce încă nu şi-a epuizat din interior resursele.

(Angela Marinescu)

1. 8. ROMAN DE PRESĂ
(reacții și referințe critice)

«De la *Levantul* lui Mircea Cărtărescu nu am văzut o carte atît de mare și groasă chiar pentru mărimile unui roman contemporan. [...] *Levantul* lui Cărtărescu e o epopee parodică transgresînd spații și epoci, imitînd registre stilistice din *illo tempore.* De aceea prima curiozitate a fost să aflu dacă autorul lui *nicolae magnificul* urmează același traiect și încearcă să reconstruiască șăgalnic epoci apuse (sau viitoare). [...] O dată cu lectura textelor, fobia omului modern, pentru ceva grandilocvent, monumental și desprins mai mult cu fragmentarismul, dispărea. La urma urmei, țin în mînă un volum de poeme lirice, lectura căruia o poți întrerupe oricînd. [...] Volumul conține totuși o anume concepție integralistă, o idee coagulantă. [...] Pentru unii autori înșiruirea de cuvinte înseamnă nesfîrșita panglică pe care magicianul o scoate din pălărie. În acest sens, volumul s-ar fi putut numi și *nicolae magicianul.*

[...] Lectura cărții lui Țone seamănă cu vasul-fantomă ieșit în larg. Pericolul unei asemenea navigații este de a nu întîlni nici o insulă pe parcursul a săptămîni întregi: "cum se fărîmițează încetul cu-ncetul / cum se topesc cum dispar / devenind sîngele praf al materiei mîzgă albastră cerneală simpatică / vizibilă doar peste o mie de ani" (p. 9). [...] Dacă ar fi să redăm înlănțuirea continuă de imagini chagaliene printr-o figură concretă - aceasta ar fi caruselul. Într-adevăr, totul se învîrte ca la Chagal, cînd culorile își pierd distincția. Sau ceva în genul unor vaci zburătoare deasupra Vitebskului. [...] Deschid la întîmplare un volum al regretatului Gellu Naum și mă gîndesc că poezia suprarealistă, inclusiv cea pe care o scrie Nicolae Țone, este poezia unei energii imagistice. Imaginea, uneori gri, seacă, decolorată, alteori aprinsă, miezoasă, vivace, uneori magnifică, alteori diabolică, reprezintă cheia de boltă într-o astfel de scriitură. Țone se revendică, într-un fel, de la ceea ce a vrut să însemne generația românească nouăzecistă, tocmai prin faptul că aceasta a dorit nespus de mult să fabuleze, să se contrapună optzeciștilor care plonjau în real.

Poemele din *nicolae magnificul* poartă în sine amprenta unei singure neîntrerupte respirații. [...] Poetul nici nu încearcă probabil să oprească fluxul conștiinței și se stoarce pînă la ultima picătură. [...] Proiectul acestui lung soliloc de sorginte medievală, dacă ar fi să-l reducem la o chintesență, este un imn adus poeziei și autorilor de poezie. Poezia este substanța alchimică ce nu poate fi alterată sau diluată prin nici un fel de exercițiu de forță asupra ei. Volumul lui Țone e despre multiplele și neobișnuitele încercări la care poate fi supusă poezia și cărora le poate supraviețui asemeni lui Robinson Crusoe. [...] Fascinația morții este pentru Țone o temă eminamente poetică.»

(GRIGORE CHIPER - *Respirația ca supliciu, poezia ca viciu*, *Contrafort*, anul VIII, nr. 12 / 86, decembrie 2001)

«[...] Ne aflăm în prezenţa unui poet veritabil, profesionist al ficţiunii, plin de har şi suprasaturat de lecturi, autentic în gesticulaţia sa insurgentă şi reformatoare. Abil în structurile sale poetice, incontinente reţele intertextuale şi autoreferenţiale, Nicolae Ţone se doreşte [...] în postura de făclier al unei postmodernităţi suprarealiste [...]. Venind din culisele unei lungi serii de aezi orfici şi orfevri doctoranzi în erotologie, goliarzi şi menestreli ai libertăţii contorsionate şi imaginifice, Nicolae Imaginificul este soldatul universal al propriei poezii întrupate în personajul trinitar *dona juana* [...]. Recitalul său despletit în ditirambi, epitalamuri, peani, imnuri, mistere şi dansuri macabre, un carnaval stilistic de o acurateţe exemplară, ritmică şi muzicală, califică o forţă poetică şi, totodată, o conştiinţă artistică de cursă lungă [...]. Rescriind în cheie autoreferenţială cele *11 elegii* nichitiene, frazînd arborescent şi muzical cronica iubirii de moarte şi reînviere, id est *dona juana*, Nicolae Ţone face proba unui flux energetic şi mitopoetic de mare rafinament [...]. Nevrotic şi mediumnic, stilul poetului, din delectări morbide şi palinodii, ajunge la soluţia finală a poeziei: autoimolarea. [...] Clovnescă, uneori excesivă, chiar teribilistă, dar şi monahală, mereu creatoare de ample metafore iconografice, dicţiunea lui Ţone (acest Ahile sinucigaş...) este o nemîntuită tentativă de descifrare a misterului poeziei. Cu această enigmă de fond se hrăneşte cartea lui Nicolae Ţone, dezlegată poate doar de Gellu Naum, magicianul. Despre care citim cel mai frumos text care s-a scris vreodată. Şi poate nu întîmplător, căci în vasta fenomenologie de afinităţi elective, peste timp şi generaţii, totul este posibil în lumina miraculoasă a arcului voltaic ce-l leagă pe Nicolae Ţone de Tzara, Vinea şi Gellu Naum, dar mai ales de a sa *dona juana*, Beatrice totalitară eroto-thanatică, canon de libertate, dramă şi expiere.»

(GEO VASILE - dona juana *şi imaginificul său cavaler*, *Contemporanul*, an XI, nr. 41 (541), 25 oct. 2001, p. 5-6.

«Cartea sa este spectaculoasă [...], însufleţită de o mare bucurie a actului poetic, pe care uneori autorul lasă impresia că l-ar trăi ca pe un orgasm continuu. Erotic, iconoclast, furios şi speriat, poetul vrea să ne convingă că nu există limite în poezie.»

(DAN STANCA - *Nicolae Ţone sau* nicolae magnificul, *România liberă*, 7 august 2001, p. 8)

«Cartea lui Nicolae Ţone [...] ne aminteşte de "discursivitatea" visului, pe care o reîntîlneam la Boris Vian, şi de superbele *plutiri* chagaliene. [...] Nicolae Ţone face încă o dată proba unui discurs elaborat, dublat de sentiment şi triplat de o vocaţie poetică incontestabilă.»

(TRAIAN T. COŞOVEI - *Pagini argintii*, *Contemporanul*, anul XI, nr. 5 (557), 31 ianuarie - 7 februarie 2002).

«Într-un costum vişiniu, un bărbat fără vîrstă, nu prea înalt, obraz pătrat, ochi dulci de femeie. [...] Nicolae Ţone [...] vînătorul de cărţi fără zgardă, de cărţi care trag cu praştia, editorul care rupe gura tîrgului azi, ieri adolescentul îndrăgostit iremediabil de poezia lui Vinea, Gherasim Luca, Paul Păun, Geo Bogza, atunci cînd toate aceste nume zăceau ascunse în coşul cu rufe murdare. [...] Cartea indecent de voluminoasă [...], cu un titlu la fel de indecent, *nicolae magnificul*, [...] e derutantă prin ostentaţie ca o femeie care face risipă de parfum şi de bijuterii. [...] Un poet al cantităţii, al multului, terorizat de teama de a nu fi spus niciodată destul. [...] Din

poezia lui nu lipsesc nici nebunia, nici revolta, nici jemanfişişmul, nici sexul afişat în exces în toate ipostazele posibile [...]. *nicolae magnificul* este cartea unei iubiri prădalnice consumată sub pînda neîntreruptă a morţii [...].»

(NORA IUGA, *La început a fost poetul*, *România literară*, anul XXXIV, nr. 41, 17-23 octombrie 2001).

«*nicolae agnificul* este o carte a morţii şi învierii. Avalanşa de imagini din proximitatea visului (la limita experienţei onirice), face, practic, din fiecare vers un poem, iar ansamblul baroc al poemului în întregul său este asemeni unui diamant cu mai multe feţe, în care pulsează, pe rînd, lumina visului şi a raţiunii.»

(ION CHICHERE - *Jurnalul stărilor de graţie*, *Orizont*, serie nouă, anul XIV, nr. 5 (1436), 20 mai 2002, p. 22)

«În volumul de faţă, m-au interesat mai cu seamă „lighioanele visului" acestui autor pe care, dacă l-aş fi citit mai devreme, l-aş fi antologat, probabil, în *Deliruri şi delire* - rămîne să fac acest lucru într-o a doua ediţie, revăzută şi adăugită, cîndva. Paradigmatice mi se par poemele *eu deghizat în femeie… sînt îmbrăcat în piele de drac şi urlu sălbatic*, *iisus reînviat pe patine de fosfor*… şi o parte din ciclul *amănunte din viaţa de zi şi din vis a magnificului nicolae.* Două imagini obsedante m-au ajuns la sfîrşitul lecturii [...]: una se referă la nişte sicrie luminoase plutind pe străzile Bucureştiului, cealaltă la figura diavolului care are "enormele organe genitale în flăcări". Cetatea onirică potrivită pentru aceste imagini este un Bucureşti fosforescent, pigmentat cu imagini din Chagal hibridat cu Max Ernst. Este de mirare, într-un asemenea volum antirealist, felul în care România tranziţiei apare, totuşi, din cînd în cînd, ca obsesie necesară, într-un vers precum "urinez foc peste coclaurii româniei postcomuniste" sau într-un întreg poem precum *românie ţară de ipsos*. [...]"»

(RUXANDRA CESEREANU - *Magnificul şi Nordicul*, în *Steaua*, nr. 12, 2001).

«Textele lui Nicolae Ţone au într-adevăr substanţa poeziei "născute şi nu făcute" [...]. Un mare merit al cărţii lui este acela că orice text poate fi citit separat, deci are propria sa autonomie şi, în acelaşi timp, volumul este bine structurat. Excepţie fac după părerea mea elementele paratextuale care dau cărţii un aer uşor teribilist. Poemul de încheiere, numit chiar aşa: *poem de încheiere la cartea/moartea asta foarte frumoasă*, nu este un text rezumativ, nu este un catalog de metafore obsesive, ci, alături de textele reunite sub titlul *amănunte din viaţa de zi şi din vis a magnificului nicolae*, reprezintă cel mai important text al cărţii.»

(ŞERBAN AXINTE - *Despre cartea/moarta* donei juana *şi* a magnificului nicolae, *Timpul*, Serie nouă, an II, nr. 9, septembrie 2001, p. 7)

«[...] panopticum-ul de procedee avangardiste se converteşte în spectacol baroc, pus sub semnul acelei "trăiri defensive" şi "compensatorii" despre care vorbea cîndva Edgar Papu, iar poemele se desfăşoară cu luxurianţa sărbătorească a unor focuri de artificii, sînt "miraje" pline de strălucire, în spatele cărora se ascunde o conştiinţă extrem de acută a timpului şi a morţii, pentru care poetizarea se metamorfozează într-un sortilegiu şi într-o formă (cîteodată perversă) de exorcism [...]. Personificare a morţii, dar şi "figură feminină a Poeziei", *dona juana*

deturnează pulsiunea autonimicitoare şi converteşte frisonul thanatic în dorinţa de a genera text, astfel că moartea în sensul biologic al termenului va deveni "moarte în scriitură". [...] miza supremă a actului poetic devine în cartea lui Nicolae Ţone textualizarea/exorcizarea morţii, realizată cu mijloacele unui barochist fantast care aminteşte, uneori, prin luxurianţa imaginilor sale, de Ilarie Voronca, un Voronca mai riguros, care ştie să-şi stăpînească delirurile imagistice şi a învăţat tehnica construcţiei şi a configurărilor din cărţile de după război ale lui Gellu Naum. Autorul ni se pare un poet important, pe care criticii ar trebui să-l citească atent.»
(OCTAVIAN SOVIANY - *Despre viaţa şi moartea lui* nicolae magnificul, *Ziua literară*, ianuarie 2003)

«[...] *nicolae magnificul* pare a gratifica, într-unul singur, mai multe dintre simbolurile perene ale culturii moderne: al perfecţiunii, ca aspiraţie concentrică spre sinele exterior şi deopotrivă interior, starea de revoltă [...] şi, în acelaşi timp, curgerea heracliteană în instanţă de condiţie la fel de statornică. [...] În fond, fronda, acompaniată de ironie, mima burlescă, paroxismul verbal ni se par a constitui marea miză a acestei poetici [...].»

(GEORGE POPESCU - *Nicolae Ţone sau avangarda continuă*, *Cuvîntul libertăţii*, Craiova, an XIII, nr. 3970, 9-10 noiembrie 2002, p. 5)

«Cartea d-lui Nicolae Ţone se impune [...] printr-o evidentă originalitate şi prospeţime a expresiei lirice. [...] Poemele sale, de amplă respiraţie, mobilizează un foarte larg şi divers evantai imagistic, atestînd o neobişnuită mobilitate a fanteziei asociative, mereu spectaculoasă în inventivitatea ei, ce poate trimite la experienţele din sfera suprarealismului, dar rămînînd deschisă şi spre datul existenţial concret şi angajamentele propriei biografii. Tocmai acest amestec de vitalitate impulsivă, şi autentică şi jucată, cu varii sedimente culturale tratate cu libertatea de spirit a unui „postmodern", conferă personalitate discursului poetic.»

(ION POP - 31 octombrie 2002)

«Am fost mereu gelos pe critici, mai ales pe aceia care ştiu să culeagă mierea cuvintelor şi din caliciul poeziei cu uşurinţă şi maiestate. De aceea mă simt aproape ciung scriind despre un poet. Şi totuşi îndrăznesc [...] să scriu cîteva note despre venirea printre noi a lui *nicolae magnificul*, care, cum ne zice, doarme „cu fruntea pe-o lacrimă-n flăcări roată de car antic perfect conservată / pe care se poate desluşi încă urma sandalei lui ahile la troia..." (*nicolae magnificul apollinaire bocancii lui eminescu*, p. 7). Ei bine, [...] astfel de versuri, şi multe altele, orice poet şi le-ar vrea podoabă. La pagina 33 din această carte există un text ce nu e altceva decît o capodoperă a poeziei româneşti. Şi mă întreb, de ce trebuie să recunoaştem o capodoperă numai şi numai cînd poetul e mort şi bine îngropat: "de piatră limba şi versurile adîncul ochilor şi cerul gurii / [...] de piatră pietrele din cerneala cu care scriu de piatră vinul pe care îl beau / [...] de piatră dumnezeul care se lasă văzut şi îmbrăţişat [...] / de piatră moartea însăşi şi corbii ei negri cîinii şi papagalii care imită inutilitatea şi iadul [...]" (*nicolae magnificul se visează de piatră şi se dă de-a rostogolul pe calea victoriei*). O mare poezie. [...] Tragicul e chiar sufletul versurilor poetului nostru, ce uneori pare bătut în cuie într-o sucursală a infernului.»

(MIRON KIROPOL - *Despre poezia lui Nicolae Ţone*, *Contemporanul*, anul XII bis, nr. 47 (598), 28 noiembrie 2002, p. 3)

2. OPERA

2. 1. ANTOLOGIC (I)

amănunte din viața de zi şi din vis a magnificului nicolae (III)

bucureşti   cîrciumă carnaval poezie demență dumnezeu
cu sprîncenele smulse
pe străzi se plimbă versurile mele la braț cu lei negri foarte frumoşi
dorm întins pe asfalt sub arcul de triumf visez juisez imagini apocaliptice
eu   nicolae magnificul   îndrăgostitul   masochistul duba neagră
care adună nevăzătorii oraşului
şi-i pune să povestească despre cum văd ei noaptea   moartea   umbra
suferința imbecilitatea şi umilința

*

mi-e foame   ronțăi arbori   mi-e sete beau dîmbovița   mi-e frig
mă-nvelesc cu surîsul monei-lisa
mi-e somn   dorm în sexul stelei polare din antecamera
sînului tău roşu cu sfîrcuri albe hiperhalucinante
însămînțez versurile în pămînt de fier   ca pe brazii de fier
sap adică groapa adîncă şi largă cu dinții   cu limba
pun apoi în fundul ei literele una cîte una litere sobre întunecate de fier
le-nvelesc meticulos cu țărîna neagră   le ud cu sîngele
să aibă cu ce se hrăni pînă cînd încolțesc   pînă ies din pămîntul de fier
la lumină   pînă le dau primele frunzulițe de fier
apoi mi-e iarăşi foame mănînc iarăşi arbori beau din nou dîmbovița
mă-nvelesc încă o dată cu surîsul monei-lisa

apoi începe ploaia   apoi vine apocalipsa mult aşteptată   apoi dumnezeu
îşi smulge trist şi stingher părul limba sprîncenele
aşa îşi smulge el   trist şi stingher   părul limba şi sprîncenele în ultima
vreme de două ori pe zi   dimineaţa şi seara cu un cleşte roşu
metalic   vigilent ascuţit

*

plimbarea pe jos în cişmigiu   aici merg pe lac în picioare
ca un frate tardiv al lui iisus

16 febr. 1999

femeie moartă foarte frumoasă. un poet mort
a făcut dragoste cu o poetă moartă

o femeie moartă foarte frumoasă pluteşte pe brațele mele tu eşti
lumina morții mele îmi spune
nu te speria moartea mea este viața mea viața mea cea plină şi mare
viața nevăzută a morții
moartea ta este grea îi spun îmi zdrobeşte brațele îmi înmoaie picioarele
îmi umple gura cu plumb
mă cufund uite în pămînt cu tine în brațe nu-ți fie teamă răspunde
e vremea să afli
că tot ce e mort e greu ca un lanț de munți de granit
iar eu sînt cea mai grea femeie de pe pămînt pentru că eu m-am născut
direct moartă
un poet mort a făcut dragoste cu o poetă moartă şi din burta ei moartă
şi din gura ei plină cu versuri moarte
m-am născut eu direct moartă şi foarte frumoasă atît de frumoasă
că moartea chiar vrea să mă-nfieze să-mi dea numele şi bogățiile ei
de ce atunci frumoaso întreb nu eşti în brațele morții şi eşti în brațele mele
ay de-ai şti ce grea eşti şi uite uite mă cufund în pămînt
în pămîntul de fier sau poate e-adevărat
nu este pămîntul de fier ci eu de la o vreme văd peste tot
numai pămînt de fier şi numai ființe de fier
pînă şi din pîinea pe care o duc la gură se desprind fărîmituri de fier
pe podea
femeia moartă foarte frumoasă zîmbeşte în brațele mele nicolae zice
eu chiar sînt incredibil de grea
eu chiar am gura carnea sîngele ochii genele nasul de fier şi părul
îmi este negru ca fierul
eu aş putea fi ai ghicit deja nu moartea morții tale
fiica poemelor triste scufița neagră
din pădurea cu versurile înjunghiate cu arborii de catran
cu fîntînile cernite cu păsările toate carbonizate
mi-e milă de tine femeie moartă foarte frumoasă mîinile mele
s-au umplut de răni adînci ținîndu-te-n brațe

mi-e milă de tine şi plîng   eu   nicolae umilul   magnificul încornorat
crocodilul bătrîn de patruzeci de ani
capra blestemată a vieţii în dodii   iepurele negru curajos ca un tigru
în vizuina propriei singurătăţi
elefantul de carton alergînd   prunc   pe poduri de coajă de nucă
sînt sănătos tun   femeie moartă foarte frumoasă   sînt mai sănătos
decît moartea mea şi a ta la un loc
decît mama morţilor noastre dansînd goală puşcă în ploaie
pe strada norocului negru al iubirii
domnul satan   ehei e un vierme   e un stîrv aplaudă cu labele protejate
de unghii de tablă pătrăţelul lui de eternitate chioară
dumnezeu calcă peste el cu călcîiele netede de nichel   îl striveşte dar el
se regenerează instantaneu
plîng femeie moartă foarte frumoasă   plîng moartea ta pură ca lacrima
viaţa ta nenăscută   trupul tău de aur negru
plîng şi scriu scriu cu durerea care mă străbate ca un cuţit criminal
ca o sabie lungă şi grea   ruginită
poemul este poate moarte solidificată zonă intangibilă eu nu fac altceva
în definitiv decît să număr   ceasurile care dau ora exactă
faraonilor morţi de şapte mii de ani în piramide

17 febr. 1999

nicolae magnificul se visează de piatră
şi se dă de-a rostogolul pe calea victoriei

de piatră limba şi versurile   adîncul ochilor şi cerul gurii
de piatră iarba pe care o pasc boii cenuşii ai clipelor alături de mine
de piatră pietrele din cerneala cu care scriu   de piatră vinul pe care îl beau
de piatră paginile roşii de carte   de piatră sîngele meu vomitînd
scîrba de scîrbă de praf de păcură şi nămol
de piatră mireasa care aleargă buimacă pe stradă   de piatră mirele orb
şi nefericit
de piatră şoricelul care moţăie în gîtlejul pisicii cu blana vişinie
din curtea muzeului literaturii române
de piatră curcubeul care brăzdează cerul bucureştiului la amiază
în două părţi perfect egale
de piatră stropii de ploaie şi norul care-i poartă în pîntec ca pe o trufanda
ca pe un şirag de scoici violete
de piatră pasărea colibri care cîntă pe clapele pianului de piatră
din memoria mea
de piatră privighetoarea cu aripi verzi din salcia de piatră verde
din herăstrăul dezlănţuit în primăvară
de piatră gîndul   de piatră inima de piatră cuvîntul şi saliva sfîntă
care-l înlănţuie
de piatră picioarele noastre înlănţuite   de piatră degetele mîinilor
podul palmei şi linia vieţii din el
de piatră respiraţia   muşchii şi sexele puternice ultrafine   de piatră
plictiseala grozavă ceară densă-ngheţată
dac-aş vrea să fug şi fuga mi-ar împietri   dacă m-aş ruga   rugăciunile
mi-ar amorţi în cimitire de piatră
de piatră dumnezeul care se lasă văzut şi îmbrăţişat   de piatră apele
oglinzii şi oglinda care-l reflectă
de piatră haosul galaxiile lumînările de pe pieptul morţilor   fîntînile
izvoarele dintre pereţii cărunţi de metal
de piatră moartea însăşi şi corbii ei negri   cîinii şi papagalii
care imită inutilitatea şi iadul
de piatră bicicleta aceasta cu care zbor prin văzduhul încarcerat
zidit cu mortar cu mult ciment cenuşiu

de piatră biciul cu care mă biciuiesc fără-ncetare de dimineața
și pînă seara tîrziu

de piatră dimineața însăși și noaptea însăși de piatră fluturele colorat
dintre stelele prăbușite-n deșert

de piatră zîmbetul și sărutul îmbrățișarea mamei și palma tatălui
sămînța vieții din mădular

de piatră cureaua și pantalonii de piatră pielea și firele de păr de pe ea
de piatră pulpele tale uriești oasele din centrul lor omoplații
coloana vertebrală rotulele răsfățate

de piatră buzele cu care ne strigăm numele de piatră numele noastre
chiar miezul lor dur scînteietor

cînd mergem unul spre altul se cutremură pînă în temelii întregul
sistem solar și sorii vecini

cînd ne îmbrățișăm ninge cu pietre de moară jur împrejur de noi
cînd rîdem se dezlipesc munți din cocoașa himalaiei seacă vulcanii
în flăcări țîșnesc din neant mări noi
facem baie în ele ne jucăm de-a zeii și zmeii în burta lor
singuri ca adam și eva în rai

*

nicolae magnificul se visează de piatră nicolae magnificul devine
de piatră

piatra începe să vorbească are buze și dinți are memorie
are știința magică a poemului

nicolae magnificul pe neașteptate începe să se dea de-a rostogolul
pe calea victoriei rotund și rezistent ca o piatră

7 martie 1999

eu deghizat în femeie   capodopera cu elice icarul predestinat

îți spun iarăși că tu ești eu deghizat în femeie   eu născut o dată în plus
eu cu pîntec și pulpe
eu cu aripi și puf   eu setosul de perne și de mătase   eu capodopera cu elice
icarul predestinat
îmi așez înfrigurat pe genunchii tăi viața   inocența   bărbăția
blîndețea aiureala viclenia virulența
și tu mă strîngi în brațe cu duioșie   îmi treci degetele lungi prin păr
cu o lenevie care mă sperie
apoi   fiară sălbatică   flămîndă   viperă dezlănțuită   îmi sfîșii limba
cu limba   îmi sfărîmi dinții cu dinții
îmi pui pe cerul gurii explozibil   mi te-nșurubezi   larvă feroce
în carne și oase   lavă-n răscol   demență înfrigurată
trupuri și suflete înnodate   șah concomitent la rege și la regină
jeturi de sămînță incandescentă primordială
ne-nghițim unul pe altul pînă la ultimul strop de materie   celulă cu celulă
fulg cu fulg   lacrimă cu lacrimă
nicicînd n-am fost atît de unul în altul topiți   atît de unul de altul
distilați   absorbiți   îngenuncheați în risipă nemernică
glorie ție   stăpînă   glorie ție stăpîne   curge sînge aprins
pe autostrăzile cărnii   calea inimii sare în aer
pe bulevardele insomniei pietonii devin stane de piatră
luminile devin materie cărbune lemn gresie
noi domnim peste ținuturi neexplorate de zei și preoți   peste sahare de vid
peste zgîrciurile fricii de moarte
capetele noastre merg înaintea trupurilor noastre cu zece pași
moartea ne precede îmbrățișările încă stîngace
nisipul ne însoțește sîngele   creierul e ca o lampă de mină în haos
gloria ne apasă mormintele de gheață
strîmbe inconfortabile abia vizibile   cîrtițele viitorului ne joacă la sorți
trupurile   oasele   carnea   saliva
cîteodată recunosc mi-e atît de lehamite de lumină   de dragostea
de paiață a imaginației înfierbîntate
dar te iubesc   este cert faptul acesta   te iubesc ca pe un fruct sălbatic
fiu al unui arbore adînc ascuns în hățișuri

animal preistoric de grotă iubirea ne împrumută timpul nemernicia
speranța orbirea destinul
glorie ție fățărnicie glorie ție tristețe glorie ție secundă
incandescentă alfabet tranzitiv al morții certe inevitabile
ce dacă sînt ce dacă ești ce dacă viermii care ne ronțăie respirația
sînt fericiți cum altfel ar putea fi
cînd carnea noastră se lasă cu grație sfîrtecată de stomacul lor infailibil
singura noastră speranță singura noastră posibilă glorie să fim doi
eu și tu tu și eu cocă de diamante pîine de diamante munte de diamante
ehehei singurătate centripetă singurătate de nababi
cît de nesfîrșite sînteți cît de pregnante cît de sadice cît de diavolești
dar te iubesc știu că te iubesc floare a nenorocului și a norocului
femeie cu trupul de mentă mormînt fabulos
eu nicolae magnificul mai cred în magnolii deși deseori mă uit adormit
pe cîmpii de scaieți
sufletul cîteodată mi-l fărîmițează cîrtițele și hienele sufletul tău vine
atunci și mă înviază din morți
ce morți frumoși sîntem noi iubito ce morți perfecți fericiți duioși
fi-ne-ar să ne fie moartea de plîns și de rîs

7 și 19 martie 1999

sînt îmbrăcat în piele de drac şi urlu sălbatic

visez că sînt mort şi nimeni nu mă trezeşte din vis
şi moartea e delicioasă ca o franzelă caldă
visez că sînt îmbrăcat în piele de drac şi urlu sălbatic prieteni nedragi
sînt mort da sînt mort şi mi-e bine sînt singur şi mort şi urlu ca şi cînd
m-aş naşte încă o dată
sînt mort da şi moartea e zemoasă ca perele coapte e îmbietoare
ca merele aurii
sînt mort şi surîd calc pe coadă balauri răpciugoşi şi nu mi-e frică
nu mă mai ascund de nimic mort fiind sînt însăşi esenţa transparenţei
inima şi creierul ei
moartea e un basm e un balsam e un leac miraculos pentru atunci cînd
te ciocneşti frunte în frunte cu răspunsurile pentru care nu cunoşti întrebările
sînt mort da şi mănînc frunze de salcie sînt mort şi mă-mbăt
cu aerul negru al apocalipsei
sînt mort şi urinez în urechile diavolului cu nonşalanţa unui adolescent ţicnit
sînt tatăl întunericului sînt fiul pustiului sînt masca lui eminescu luată
de sculptorul filip udă încă de lacrimile trupului ucis de demenţă
sînt o piatră care vorbeşte o limbă necunoscută sînt focul care
lustruieşte măruntaiele haosului pe dinăuntru
sînt ciuma care adoră doar ciuma sînt coarnele lui scaraoschi rîzînd
sînt scara infinită ce se scufundă în burta infernului
sînt fierul care proslăveşte rugina şi viermii ruginei sînt rugina
care se spală pe mîini cu rugină şi care mănîncă rugină
sînt mort şi visez că visez că sînt mort că sînt făt-frumosul negru la chip
la mădular şi la minte
sînt mort şi o visez pe dona juana spălîndu-mi picioarele pline de viermi
cu mîinile albe
şi dimineaţa care vine are cerurile de mătase neagră
şi cîmpul care începe de sub picioarele mele are cămăşile de cînepă neagră

dona juana mă spală de viermi cu mîinile albe şi viermii sînt vii
cu maţele roşii şi lungi
ay dona juana dă-mi să sug laptele cald din sînul tău negru
şi din sînul tău roşu
numai astfel mă voi trezi din coşmarul acesta arborescent

*

eu nicolae magnificul astăzi 31 martie 1999 visez că sînt mort
şi moartea e delicioasă ca o franzelă caldă

31 martie 1999

amănunte din viața de zi și din vis a magnificului nicolae (V)

eu nicolae magnificul scriu un tratat despre știința morții și-a reînvierii
îl scriu pe coapsele donei juana cu degetele transformate-n peniță
de iridium
dona juana plînge de durere carnea zdrențuită se cutremură
ca un animal înjunghiat
frazele se aștern după fraze cu repeziciune memoria plină de văgăuni
vomită pămînt putrezit
tratatul despre știința morții se-mbogățește cu noi file secundă după secundă
despre reînviere puține cuvinte propozițiile se topesc și curg
ceară albă peste colțurile gurii
dona juana însăși devine o plajă enormă plină cu cactuși morți
cu amintiri îndoliate
căci moartea repovestită e mai perversă decît orice acid decît orice otravă
reînvierea fața-n față cu moartea pare sau poate chiar este o glumă stranie
a sorții
eu nicolae magnificul scriu un tratat despre știința morții și-a învierii
îl scriu pe coapsele donei juana cu degetele transformate-n peniță
de iridium

*

dona juana mi-a desprins capul de pe umeri și mi l-a pus
în raftul de sus al bibliotecii
ești frumos fără cap zice ești frumos mort scrie dacă vrei un poem
despre întîmplarea aceasta
despre mine și tine fără cap despre mine și tine cu fruntea și ochii
în raftul de sus al bibliotecii [...]

*

cruguri de poeme frumoase sau de rotule de femei frumoase
flăcările subțiri care se risipesc în văzduh cîndva mă vor învia din morți

3 aprilie 1999

iisus reînviat pe patine de fosfor picioroange de lux

prima zi de paşti iisus reînviat pleacă pe patine de fosfor pe calea victoriei
mie ochii căprui mi s-au făcut negri donei juana ochii albaştri
i s-au făcut căprui
plouă cu lacrimi cît oul de gîscă plouă bezmetic ca-n poeziile
schizofrenice ale senilului bacovia
dona juana se dezbracă de rochii şi iese goală în ploaie dezvirginează
şuvoiul dement cu sînul ei negru şi cu sînul ei roşu
iisus pe patine de fosfor inspectează calea victoriei casă cu casă
mansardă cu mansardă
e trist ca o pasăre împuşcată în aripă ca un copil căruia i s-a furat
ursuleţul de plastilină
mie mîinile mi s-au lungit incredibil de mult girafe de carne
scări pentru întîmplări tragice
mă dau peste cap merg acum în podul palmelor merg cu capul în jos
şi cu picioarele-n nori
ay mîinile mele lungi kilometrice picioroange de lux
pe străzile bucureştiului
craniul meu măturînd vieţile contemporanilor milimetru cu milimetru
dona juana mănîncă primii arbori înfloriţi cu rădăcini cu tot
iisus cristos e acum urmat de un întreg alai de cîini vagabonzi
frumoşii ah graşii ah inconfundabilii ah cîini vagabonzi ai
bucureştiului sfîrşitului de mileniu
şi la fiecare răscruce de străzi cerşetori orbi oamenii pegră
oamenii viermi cîntă din chitare de zdrenţe melodii triste spasmatice
ajută-ne iisuse ajută-ne blîndule tristule să fim mai buni decît
cîinii străzilor ajută-ne să fim mai rezistenţi decît ei
altminteri pînă dimineaţa în zori vom deveni nisip ruginit relicve
scîrboase ale foametei şi-ale morţii
dona juana mă strînge tare de braţ dona juana plînge de mila lor
în lacrima ei uriaşă ar putea înota zece cerşetori deodată
iisus se opreşte din mers are pletele ude ochii lui par două urne
pline pînă dincolo de toarte cu cenuşă

vinde-ne iisuse nouă patinele tale de fosfor îndrăznesc să îi spun
vinde-mi-le mie şi donei juana
ne vom plimba pe ele cu rîndul   vom trece invulnerabili
din viaţă în moarte   din moarte în viaţă
*

prima zi de paşti iisus reînviat trece pe patine de fosfor pe calea victoriei
ne ignoră rugăminţile nu ne răspunde

duminică, 9 aprilie 1999

viața o frază de dînșii inventată o poezie un vers suspendat

sînt fericit punct   sînt nefericit punct și virgulă   sînt mort
paranteză trei puncte paranteză
viața o frază de dînșii inventată o poezie   un vers suspendat
un pod între doi munți vineți
o scobitoare fotografiată prin microscop o flanelă de cauciuc
pe trupul unui țap violet
hei   cezarule orb   cine mănîncă toate fîntînile de pe drum
cine îmi ucide peștii roșii din creier
cine îmi biciuie neuronii ciuruiți de gloanțele orgasmului cerebral
rămășițele demenței pure   asta sînt eu   nicolae magnificul
dar demența așa cum o înțeleg eu e un fel de vioară
e un crin cu petalele în pămînt și cu rădăcinile-n aer   e o mare
despletită în falii vulcanice
e o doctorie bună pentru universala infinita plictiseală
e un vin negru pe care îl beau doar aleșii doar cei născuți să însemne ceva
doar cei obișnuiți cu moartea pe buze și degete
da   moartea pe pîine ca o halva   da   moartea ca semn de carte
între clipe și trup
ca reazem pentru carnea coborîtă jumătate-n sînge   jumătate-n nisip

29 aprilie 1999

amănunte din viața de zi şi din vis a magnificului nicolae (VIII)

noi file la tratatul asupra morții şi-a reînvierii apoi sorbit o ceaşcă plină
ochi cu miere neagră
dona juana întinsă pe canapele îşi numără încîntată genunchii şi sînii
şi-i ies mereu cu unul mai mult
hai vino zice să te-mbrățişez pînă nu adorm pînă nu încep să plîng
plînsul ca zahăr plînsul ca somn plînsul ca parfum plînsul ca iarbă
plînsul ca scrum şopteşte ea
plînsul ca apă ca apa ce se despică în două cînd trec morții tineri pe ea
plînsul ca fulger plînsul ca nisip de piatră ca nisip de sînge
nicolae muşcă-mi toți sînii ronțăie-le sfîrcurile roşii şi negre
fărîmițează-mă apoi cu vigoarea ta de taur înfierbîntat
scrie hai poeme noi direct în trupul meu să le nasc dimineața în zori
cînd se sinucid cocoşii singuri şi trişti
poemele născute de mine copii pur sînge genii în faşe pui de taur
năuci deja cu boturile şi coarnele-n transă

*

m-am plimbat cu dona juana prin munții de dedesubtul țîțelor ei am
privit ceasuri întregi cerul prin carnea ei transparentă ca hîrtia de calc
ca un dumnezeu m-am gîndit la moarte şi la nemurire la plecarea
definitivă la învierea fără sens
ay moartea ca lux reînvierea ca strategie agresivă şi vinovată
viața ca foame nepotolită de morți viitoare
carnea donei juana era trandafirie ca solzii de peşti colorați

*

ceasuri de deziluzie cu don quijotte e acum bătrîn şi umblă pe jos
a devenit jalnic şi bîlbîit
nu-şi mai aminteşte despre dulcineea din toboso nimic nici despre
caraghiosul sancho panza
e transparent ca un geam ieftin dacă n-ar avea mori de vînt
în loc de plămîni
ai putea jura că-i un cadavru oarecare

*

respirația ca supliciu   poezia ca viciu viața ca dezastru continuu
moartea ca izvor   singurul   de certitudini
dar dacă sînt deja mort și dona juana trăiește pentru mine
lumînare incredibilă-n beznă definitivă

*

am poftă să latru și latru latru ca un lup matur și hîtru latru ca un diavol
întemnițat în pîntece de femeie tînără și foarte frumoasă
dona juana mă privește cu încîntare   se așează tîmplă și coapsă lîngă
tîmpla și coapsa mea și-ncepe lupoaică înnăscută   să latre și ea

*

alte ceasuri în rut și dezmăț   alte pagini la vestitul meu tratat
despre știința morții și-a reînvierii
dona juana   splendidă   îmi învață paginile negre pe dinafară
mă arde   flacără dureroasă   pe omoplați
la un moment dat mă așează cu capul pe vîrful picioarelor ei
transformate în perne fierbinți
mă leagănă ca pe un prunc   ca pe pruncul visat în cele mai teribile
clipe ale desfrîului nostru
adorm și visez că sînt alexandru macedon răsfirat pe sofale de mătase
în cortul regesc
la intrare păzesc doi vulturi   sînt alexandru macedon și sînt singur cuc
într-un deșert fără margini
sînt alexandru macedon sînt obosit și mi-e scîrbă de glorie de războaie
și viață
cei doi vulturi de la intrare nu sînt vii   sînt de aur masiv
și eu sînt alexandru macedon   și mi-e atît de scîrbă de aur și viață

30 aprilie 1999

românie țară de ipsos

românie țară de ipsos pui puțină apă în ceașca îmbelșugată cu sărăcie
şi umilință şi totul îngheață
totul devine solid ca metalul ca fierul ieftin şi ordinar al cărui vis fericit
este să-l copleşească rugina şi excrementele cîinilor şi ale păsărilor
în maidanul comun
românie contemporană ipsoserie de lux nici n-apuci să respiri
că respirația ți se şi transformă în piatră
în piatră de doi bani măruntă şi slabă pe care o singură ploaie bună
- ah păguboasele insipidele dezastruoasele ploi balcanice -
o mărunțeşte şi-o dezghioacă din rosturi ca şi cînd n-ar fi fost niciodată
românie de rînd românie simplă şi tristă românie de ipsos
în care cireşii şi vişinii de ipsos fac cireşe de ipsos
nu te amăgi nu te-mbăta cu sucuri de cenuşă sau cu vinuri subțiate
cu cianură dulce ca braga
totul este astăzi o scară oarbă fără picioare şi fără trepte o scară către nimic
doar vîntul cunoaşte în zilele noastre împlinirea măreață
pe pustiitele dealuri şi văi mioritice
românie de zi cu zi țară a ipsosului şi a vînturilor prospere
a cimitirelor tot mai dense în trupuri scheletice şi-n morminte haotice
dacă mîine dimineață lucian blaga ar învia precum lazăr din morți
cu siguranță şi-ar renega filosofia şi-ar dispreţui strănepoții neputincioşi
țara raiului ehehei de mult nu mai există țara raiului românia
este de mult praf şi pulbere pulbere şi praf
staul pentru întîmplări anistorice leprozerie prosperă
groapă comună pentru necazuri şi umilințe
da da românie de ipsos românie de aer şi apă chioară nu numai peştele
de la cap se împute ci şi țările tot de la tîmple în sus şi în jos se împut
şi împuțiciunea lucrează iată deopotrivă pe dedesubt şi la vedere
căci viermilor de mult le-a pierit sfiiciunea
le-a pierit teama li s-a urcat prosperitatea la nas şi la tîmple
le-a împînzit burta păroasă şi creierul liliput
vai caesare adu mai repede trăsnetul peste leprozeria de lux care tinde
să devină românia contemporană
desparte morții de morții vii pe vii alege-i dintre viermii pudrați
care s-au strecurat prin fraudă în cetatea în bernă

şi aşează-i la bună vedere însemnă-i cu numere sau cu cretă sau fă-le
un semn fosforescent pe frunte să fie recunoscuţi
e fals contemporani cu feţele triste şi cenuşii că poeţii şi înţelepţii
prevăd dezastrele
aiurea ei nu pot să prevadă niciodată nimic ei au doar puterea
de-a le povesti de a le descrie în amănunt
românie de ipsos românie cu sufletul sfîrtecat românie cu creierul
pulverizat în zece direcţii deodată
cu inima fragilă căutînd cărări şi ferestre prin piatra cea seacă
şi prin crăpătura mormintelor
trezeşte-te din morţi înviază păşeşte aleargă pe picioarele morţilor tăi
înainte de vreme curaţi şi cinstiţi
românie de ipsos avorton al unui secol sîngeros şi barbar
trezeşte-te din schizofrenia care ţi-a ucis memoria şi plămînii
despleteşte-ţi de pe umeri şi chip pelerina de praf putred ucigaş protector
spală ruşinea părinţilor şi a fiilor în faţa mormintelor noi şi sărace reci
şi meschine care-i vor cuprinde mîine în zori
purifică-te de erori delaţiuni şi fetişuri îmbracă-ţi sufletul cariat în straturi
protectoare de argint viu
românie de ipsos dă-ţi jos masca neagră de pe trupul împuţinat
sapă fîntîni în adîncuri şi bea apă direct din gura lui dumnezeu

*

românie ţară de ipsos pui puţină apă în ceaşca îmbelşugată cu sărăcie
şi umilinţă şi totul îngheaţă
totul devine solid ca metalul ca fierul ordinar al cărui vis fericit este
să-l copleşească rugina şi excrementele cîinilor şi ale păsărilor
în maidanul comun

2-5 mai 1999

amănunte din viaţa de zi şi din vis a magnificului nicolae (IX)

zi dementă vopsit toată ziua rafturi de lemn pentru viitoarea bibliotecă
a institutului de avangardă
vopseaua neagră şi densă mi-a intrat sub unghii în carne în nări
sîngele deja e un amestec ciudat de globule albe şi roşii şi de vopsea
sînt bolnav de tristeţe oriunde privesc văd lupi şi hiene iubite care
au trădat moşnegi care se dezmembrează de putreziciune în drum
fericirea e un banc aiurit şi absurd auzit cîndva într-o cîrciumă de periferie
ce bucurie caesare de-aş putea să vomit toată viaţa din mine dintr-o dată
dintr-o singură zvîcnire fără efort fără rest
să mănînc un metru cub de ţărînă să sorb lichior de fier vechi
să-nghit moarte solidificată
carnea de pe trup să nu mai existe ci doar o carcasă de metal ordinar oxidat
creierul să devină o groapă cu pereţii pătraţi un depozit de
minereuri toxice ucigătoare
sap cu mîinile canale şi fluvii în iad asta e pedeapsa pentru necuviinţa
de a mă fi născut
de numele meu agăţ garduri de sîrmă ghimpată capul memoriei mele
îl aşez pe un butuc de fier şi-l zdrobesc fără milă fără resentimente
fără memorie sînt mai pur mai viteaz mai cinstit fără memorie
sînt deodată bogat şi fericit
ay caesare ce fericire să nu-ţi mai aminteşti cum te cheamă
să nu ştii ce vrei ce poţi să nu mai iubeşti
singura grijă să fie purtarea către buze a unei căni doldora de vid
ori aşezarea pe trup a unei hlamide de gheaţă
dumnezeu să devină mic ca un şoarece să-l botezi nae şi să-l tragi
insolent de urechi pînă i le smulgi din ţeastă cu timpane cu tot
şi-apoi să i le coşi fără-ntîrziere la loc cu pricepere cu precizie
cu voluptate maximă [...]

*

te plictisesc lighioană carnea mea pesemne nu-i bună pentru dinţii tăi
nici sufletul meu nu te pune pe gînduri nici sexul meu nu te dă gata
cu una cu două cu lăcomia lui
cuvintele pe care mi le strigi în urechile smulse au păr la subţiori
eşti oribilă lighioană

nu te vezi în oglinda negrului   nu te vezi în dîmbovița doldora
de ofelii sinucigașe
ești lașă lighioană   ești scorpie libidinoasă   ești îmbălsămată
moarte mai vie ca viața   ești cățea turbată
te urci pe creștetul meu ca vîntul pe creștetul turnului eiffel
ca pămîntul pe mormîntul tatălui meu
și juri că mă iubești lighioană   și juri că mă adori   că mă divinizezi
din creștet pînă-n călcîie
verde-ntunecat e cerul gurii mele   verzi-ntunecați sînt plămînii mei
verde-ntunecat e dumnezeul meu
verde-ntunecată e saliva mea   verde-ntunecată mi-e carcasa inimii
lighioană
dar ce vorbesc eu   dar ce cai de jar încenușat strîng cu neputință sub pulpe
mămăligă din frunze de brad mănînc   țuică din supurația
îmbrățișării tale   lighioană blestemată   sorb
pînă mă-mbăt criță de duhoarea ta   pînă eu însumi devin
diavolul poeziei mele   aspre-ncîlcite cîteodată demente
pînă ajung   să țip   din adîncul rărunchilor   mușcîndu-mi cu-ncrîncenare
buzele pînă la sînge
eu sînt spuma destinului orb   eu sînt prăpastia   eu sînt cel care va fi
înmormîntat în ea
degeaba rînjești   lighioană   știu   tu ești umbra și noaptea mea
ești mămica mea   ești iubita   care m-a iubit după ce am murit

*

semințe de floarea-soarelui pe caldarîm   ninsoare neagră în antecameră
pe spate pe covor iubita   citindu-mă   face amor cu capodopera

*

două trepanații puternice   poezie plus poezie   eu plus eu plus
dona juana   plus vorbirea lui dumnezeu
minus la puterea infinit rezultă   încrucișare prodigioasă
poezia mea rămîne gravidă cu ființa ta
carnea mea rămîne   gravidă cu carnea ta
ochii mei dezvirginează irișii tăi   raiul meu copulează raiul tău
latră   iată   din răsputeri un cîine turbat pribegit pe strada antim
moartea mea ar putea rămîne gravidă cu moartea ta
în orice repede trecătoare secundă

7 iunie 1999

cel cu sămînța de nemuritor așezată la vedere

ay dona juana flacără transparentă a lumînării de ceară
de pe trupul meu cînd va fi să fiu mort
noul meu trup cînd paşnic şi liniştit mă voi muta în spînzurătoarea
de pămînt negru de sub sprîncenele beznei hulpave neiertătoare
cercelul de viață de la urechile poeziei mele fără de mine cel viu
cel iubăreț cel bezmetic
cel cu verbul de argint pur cel cu sămînța de nemuritor aşezată
perpendicular în buzunarul de carne dintre pîntec şi coapse
toba de piele umană la care un dumnezeu nou un dumnezeu puşti
va bate ritmul mileniului următor

*

... acum cînd scriu aceste rînduri e ora şapte dimineața la bucureşti
gunoierii adună sinucişii cartierelor din boschete
laolaltă cu şobolanii şi cîinii morți
dona juana doarme cu obrazul lipit de omoplatul meu drept sîngele ei
clocotitor face dragoste în vis cu sîngele meu clocotitor
globulele roşii din sîngele meu fecundează globulele roşii din sîngele ei
globulele albe din sîngele ei fecundează globulele albe din sîngele meu
soarele obosit şi nervos după o noapte neagră ca păcura e singurul
cocoş care ştie ora exactă
trupul donei juana e biblia trupului meu şi a sîngelui meu dacă eu voi fi
într-o zi asemeni lui iov ea va locui în miezul bubelor mele năprasnice
dacă eu voi fi în miezul unui munte încă necunoscut un izvor ea va fi
apa pe care o nasc
va fi răcoarea şi viața undelor ei va fi ochii păstrăvilor care vor
străbate fluidul repede curgător

*

mă legăn pe un căluț de lemn pe un căluț dada pe chiar căluțul
de lemn pe care se legăna altcîndva tristan tzara copil schizofrenic şi genial
dona juana merge în mîini pe fiecare fir de păr de pe capul meu pădureț
încă tînăr încă frumos mirositor

s-ar putea să-mbătrînesc pînă-n seară   s-ar putea pînă în zori să fiu
deja mort şi-ngropat   şi gata plîns
de mama mea vie   de mama mea pămînteană   şi gata îmbrățişat de tatăl
meu demult dus   de oalele şi surcele care-au rămas din trupul lui viu
dona juana sare de pe un fir de păr pe altul din chica mea neagră
scînteie electrică   spiriduş amorezat de creierii mei inflamați
adăpostiți sub chica rebelă
ea ştie că-ntr-o bună zi ca şi mama mea altădată   mă va naşte   îmi va da
suflet viață memorie   şi oh oh   o altă moarte
încă şi încă mai încăpătoare şi mai parşivă decît moartea pe care
mi-a dat-o mama mea la-nceputuri
încă şi încă mai crudă mai flegmatică mai plină de ascunzişuri
ca junga fluidă de pe amazonul sălbatic
ea ştie că-ntr-o bună zi va fi noul meu trup şi memoria mea re-nviată
va fi poezia mea re-citită repusă în matca-i de-nțelesuri multiple
nu o dată barbare
ea ştie că voi suge din sînul ei roşu şi din sînul ei negru în fiecare
dimineață şi seară laptele şi sîngele vieții şi al morții mele
ea ştie că eu şi cu ea sîntem   şi unul   dar şi doi   dar şi trei   dar şi o mie
un milion   un miliard
că eu spînzurat în spînzurătoarea de diamante de sub limba ei
sînt mai viu decît a fost viața vreodată
sînt mai mort decît inima moartă a morții rebele a morții în piele şi oase
sînt mai înger decît îngerii   sînt mai înalt cu patru degete decît dumnezeu
sînt mai rece decît gheața şi frigul antarcticii şi antarctidei deodată
sînt mai fierbinte decît lava din pieptul vezuviului sau din punga de foc
de sub munții vrancei
ay ay dona juana   fiica mea   măicuța mea   umbra mea de sărbătoare
panglica de fosfor dintre celulele creierului meu
dintre cuvinte puncte şi virgule   dintre cer şi pămînt
dintre poezie tăcere şi nebunie inflamată   pururi perversă

25 iulie 1999

de ziua eclipsei

nimic apă rece şi fier ruginit iarbă uscată eclipsa bea apă
din pumnii donei juana
fac dragoste în imaginaţie cu o femelă de dromader mi-e scîrbă
vomit versuri excentrice
dona juana nu mai are din prea multă dragoste pentru mine
nici măcar pielea pe ea
mă iubeşte direct cu globulele albe şi roşii mă îmbrăţişează
cu măduva oaselor

*

miezul nopţii tristeţea în cerul gurii ca un cîine mort pe şosea
şi totuşi nu pot să urăsc pe nimeni nu pot să înghit piatra somnului
nu pot să înjur
mă doare poemul şi splina poemului şi polenul poemului curge
vertiginos sub ochii mei pe coapsele transparente ale poemei
miezul nopţii se rostogoleşte odată cu mine în haos tristeţea în cerul
gurii ca un cîine mort pe şosea

*

pe o bicicletă de aer apoi pe o bicicletă de argint apoi pe o bicicletă de aur
generaţia mea înainte la orizont paşte arginţii mileniului
burţile unora dintre foştii prieteni fac explozie-n zare concurînd
migrena constelaţiilor de pe bolta cerească
eu cu un picior pe pedalele bicicletei de aer cu mîna pe coarnele
bicicletei de argint cu poeziile pe şaua bicicletei de aur
pedalez fără frică la capătul nopţii un tigru de fosfor numără
capodoperele şi le muşcă de gît

*

soare negru cu sex negru cu sămînță neagră de diavol
dona juana plînge zilele care vor veni
să fie plînse nicolae zice să fie jelite să fie iubite înainte de a se naşte
întocmai ca pruncii
eu îi îmbrățişez şoldurile o sărut pe buric îmi amestec polenul meu cu al ei
vrem un prunc care să-l înlocuiască pe dumnezeu vrem un prunc care să
desființeze noaptea cu soare negru cu sex negru
cu sămînță neagră de diavol [...]

*

nu pot accepta o existență banală incoloră ca apa de ploaie o femeie
fără destin o poezie fără implicații psihice fizice cerebrale
nu pot înota dintr-o piatră în alta dacă pietrele alese pentru înot
nu sînt lacrimi pietrificate şi sînge pietrificat
nu pot sări peste o coardă dacă sfoara ei nu este împletită din vene
artere şi nervi
nu pot dormi lîngă o femeie care nu mă iubeşte sau lîngă o carte
cu poezii plicticoase între obloanele de carton

*

dona juana mă-mbie să-ngenuchez dona juana mă roagă să alerg în genunchi
prin bibliotecă şi să muşc din sînii ei de cîte şapte ori din fiecare
dona juana se-aruncă în spatele meu şi mă strînge cu coapsele
ca-ntr-o chingă neiertătoare
dii dii căluțul meu dii dii magnificul meu dii dii pegasul meu cu crupa de foc
zboară hai cu mine în spate printre rafturi şi cărți printre litere şi poeme
printre unicii îngeri de pe planetă deopotrivă cu aripi şi sex de bărbat
supli eficienți
ah versul tău nicolae bisat de îngerii indecent vascularizați ah poemul tău
de carne sînge şi metafizică
sînt beat de dragoste şi extaz aud ca prin vis dezmierările incoerente
post-post-postmoderne ale donei juana
dii dii căluțul meu dii dii magnificul meu dii dii pegasul meu cu crupa de foc
zboară hai cu mine în spate în tine însuți în burta ta verde
de împărat al clipelor care tocmai s-au sinucis

1 august 1999

pe catafalc cu cei mai frumoşi cu cei mai graşi viermi din lume în piept

mort întins pe un catafalc de lemn fără suflare fără voinţă
mort ca un vers prost născut mort
dona juana în negru plînge ce nu va mai fi niciodată
poemele nenăscute oaste neîmplinită plîng că nu vor mai fi
durerea ca o maree neagră acidă străbate strada antim viermii pot
în fine rîde în hohote
catafalcul rîde şi el în hohote de trupul chircit împuţinat de mîinile negre
cu unghiile deja putrezite
dumnezeu vai pentru cei morţi nu există lopata de ţărînă grea
zgrunţuroasă este singurul lor dumnezeu
dumnezeu este pentru cei vii numai şi numai pentru cei vii cu cît sînt
mai mulţi morţi în oraş cu atît mai liber şi mai darnic este dumnezeu
pentru viii cei de toate zilele
dacă un om viu poate visa că e mort un mort poate oare visa că e viu
poate visa că bea coca-cola că citeşte poeme suprarealiste
că poartă bască de in că ţine în mînă o umbrelă de ploaie
uite eu sînt mort stau pe un catafalc de lemn cu cei mai frumoşi
cu cei mai graşi viermi de pămînt din lume în piept
carnea mea a fost transformată în limonadă dulceagă în intestinele lor răsfăţate
trupul meu e doar o amintire a norilor a liliecilor şi a bufniţelor
trebuie să recunosc totuşi că dona juana plînge frumos plauzibil
că sînul ei negru şi sînul ei roşu vor să mă însoţească sub carcasa sicriului
cum să pot fi însă de acord cu sacrificiul lor cum să pot chiar mort
fiind să-i ştiu altfel decît vii mîndri şi agresivi
poemul este puternic pentru că nu este de carne
carnea e slabă şi trecătoare pentru că nu este din naştere poem
viermii de pămînt sînt oare versurile morţii

*

nicolae magnificul nu e pe catafalc nu are viermi graşi şi frumoşi în trup
dona juana nu plînge la bucureşti e ora douăzeci treizeci
peste zece zile va veni eclipsa totală
cu care prilej soarele va muri un minut şi douăzeci de secunde

1 august 2000

starea de scris. scorbura în care a murit dumnezeu

starea de scris   poemul din aer meduză care aspiră curenții imperceptibili
ai viului
îngenuncherea în somnolență întărirea involuntară a sexului
cearşaful ca o cîmpie de nisip
dona juana ronțăie mici cuburi de zahăr   respiră rar să nu sperie poemul
din preajmă
starea de scris ca o apă   ca un rîu care curge prin urechile invizibile
ale viului
viul ca sex   viul ca automobil cu roțile din poeme   cu volanul din silabe
nu rostite nu scrise   ci numai gîndite
comunic prin semne cu o nevroză imemorială   cu nevroza lui tzara
din anii petrecuți la Zürich
simt întocmai durerea de cîine pe care a avut-o brauner în chiar
secunda cînd şi-a pierdut ochiul real
sînt medium   sînt flacăra de la buza unei brichete care nu foloseşte benzină
ci aura multicoloră care țîşneşte din țeasta poemului
sînt scorbura în care a murit dumnezeu pe vremea lui zarathustra
sînt oul struțului decapitat de furtuni de nisip în deşert
mai exact plodul din el   nucleul seminței vii ce poate se va naşte şi va
continua neamul struților de deşert
sînt dumnezeu mort   viața mea e moartea lui   mai bine zis amintirea lui
stă ca pe ghimpi tolănită în mine
nu simt nimic în urechi   nu mai aud fiarele care se reped spre mine
să devore trupul meu şi hoitul lui dumnezeu
începe să bată în memorie vîntul apocalipsei   se dezlănțuie-n creieri
o furtună electrică stranie
şi-odată cu ele ca o capcană ca o carapace ca un sicriu   starea de scris
starea de veghe   de-aşteptare înfrigurată-a demenței
a nebuniei permise incandescente
afară fulgeră   efect al eclipsei totale de lună de azi de la prînz   afară
bubuie bezmetic şi ploaia țîşneşte ca gloanțele din puşcă
stropii reci cad din belşug pe fruntea şi sprîncenele dumnezeului mort
e patru dimineața şi leoparzii inspirației nu mă lasă să dorm nu mă lasă
să vomit din mine hoitul lui dumnezeu

aş vrea să fac dragoste cu dona juana aş vrea s-o locuiesc cu trupul meu
cum mă locuieşte pe mine cu trupul lui mort dumnezeu
aş vrea să intru cu totul în burta ei să mă sprijin cu ficatul şi cu călcîiele
de placenta ocrotitoare
dar dona juana doarme şi-are astfel trupul închis şi-are burta ocupată
cu somnul ei
starea de scris ca un fior mistic şi păgîn deopotrivă   ca uitare profundă

20 august 1999

eu nicolae magnificul zidit în pielea goală pe statuie

poezia încă şi încă o dată viaţă a morţii
licuriciul strălucitor de pe vîrful trompei lui dumnezeu

*

în picioare cu bocanci grei de cuvinte alerg pînă la epuizare
pe cîmpiile de rocă dură ale sentimentelor
de ce mi-a trebuit atît de mult timp pentru a afla că durerea rănile
pierderile de sînge
nu sînt ale fiinţei şi ale trupului ci ale cuvintelor ale silabelor
şi-ale literelor [...]

*

var şi carbid poeme toride poeme fără cusur mă-nchipui
în postumitatea mea ideală
eu nicolae magnificul zidit în pielea goală pe statuie
de un nou gheorghe anghel la întretăierea căii victoriei cu strada academiei

*

azi m-am întîlnit cu daimonul meu se masturbase în urmă
cu numai cîteva ceasuri
sperma i se uscase fosforescentă pe coapse

*

beau foc ca şi cînd aş bea must sînt beat criţă de băutura numită foc
urinez foc peste coclaurii româniei postcomuniste

25 şi 27 august 1999

2. 2. ALT GEN LITERAR

«[LUPII TINERI]

- Nicolae, eu găsesc că volumul tău, Nicolae Magnificul - *care este tipărit şi în condiţii de invidiat, cuprinz]nd zece planşe color şi texte manuscrise - vine în ordinea firească a ceea ce faci tu, a scotocirii după fructele interzise prin livezile incitante ale avangardei. Am dreptate?*

- Fireşte că ai dreptate. Fiecare pui se trage, pînă la urmă, fie că recunoaşte, fie că nu, dintr-o mamă. Eu recunosc, cu bucurie, că mama poeziei mele este avangardistă şi, mai cu seamă suprarealistă. Este o mamă cînd frumoasă, cînd primitoare şi tandră, cînd arţăgoasă, cînd, la o adică, fioroasă. Este însă o fiinţă care nu stă retrasă în sacul fără fund al visului, ci mai degrabă se agită fără hodină în oceanul incomensurabil al viului. Strigătul vieţii, al realităţii nu-i este străin. Ca nici strigătul cărnii şi al sîngelui, iubirea fiind înţeleasă ca devorare de sine a perechii. Deci îmi însuşesc, la modul declarat, arborescenţa poemului suprarealist - înţeleasă ca atare de la André Breton la Gellu Naum - asumîndu-mi, cum tocmai ziceam, o sumă de libertăţi noi, imprevizibile, descoperite, cu uimire, chiar în transa scrierii. Priza la real devine, în consecinţă, puternică şi organic motivată (...)

Deci, ai intuit bine. Preocupările mele legate de avangardă, din ultimul deceniu, m-au condus la acest gen de poezie. Pe Vinea l-am citit, cum se spune, cu lupa sub ochi, şi dacă am învăţat ceva de la el a fost o anumită retorică elegantă a frazării poetice. De la Vinea înveţi să fii profund, ca autor, şi elegant ca artist, ca modalitate de expresie. Şocul propriu-zis, însă, inconştient la început, dar pe care azi îl resimt ca întemeietor în cazul meu, s-a produs în momentul cînd m-am încumetat să traduc una dintre primele cărţi ale lui Tristan Tzara, *Vingt cinq poemes*. Ce face Tzara? Închipuie-ţi că pui pe masă un bulgăre de gheaţă sau de cristal, şi că apoi îl loveşti cu un obiect de metal, făcînd totul aşchii de gheaţă sau zăpadă de cristal. Apoi, începi să pui aceste fragmente laolaltă într-un anume sens, cît mai ciudat cu putinţă, care să continue însă să aibă proprietăţile gheţei ori ale cristalului, dar care să fie purtătoare ale unui mesaj diferit de natura primă a „materialului" de la care s-a pornit. Ei bine, Tzara a învăţat de unul singur să aşeze aşchiile de gheaţă în configuraţia unui rug cu flăcările vizibile. Gheaţă arzînd? Cum să nu! El descoperă în sine puterea asta de redutabil alchimist

încă de la 17-18 ani şi o va transforma în constantă a întregii sale creaţii, care este enormă ca întindere - Henri Béhar a publicat la Flammarion o ediţie masivă, în şase tomuri de cîte 7-800 pagini fiecare - şi de o valoare poetică intrinsecă. La fel, zăpada de cristal o aşează în arabescuri atît de ingenioase, încît nu ţi-e greu să vezi în ele, deodată, fie povîrnişuri marine, fie conturul unei astenii devoratoare, fie mobilierul unui hotel obscur. La el decisive sînt starea, suflul poetic, gestul aproximativ (nu întîmplător, capodopera sa recunoscută ca atare se numeşte *Omul aproximativ*), şi nu, ca la Vinea, sentimentul conturat cu putere, muzicalitatea de sunet cristalin de vioară a versului luat cu amănuntul şi a poemului ca întreg, haina sa formală, suprafinisată, amintind de transparenţa rochiei de mireasă.

Deci, de la Tzara am învăţat această risipire fragmentată în cosmos, cosmosul fiind de regăsit în orice detaliu al realului care declanşează în ochiul tău, în adînc sau la suprafaţă, mareea unui posibil traseu întrezărit, sau scînteia unui început, mijloc sau final de revelaţie. Tot de la Tzara pornind, am ajuns la o ambiguitate voită a discursului poetic, care pune la grea încercare agilitatea, inteligenţa, sensibilitatea, calitatea, în ultimă instanţă, a celui care se încumetă să (mă) citească.

Pe Gherasim Luca, autorul *Inventatorului iubirii*, l-am parcurs cu atenţie abia după ce am scris *Nicolae Magnificul*. Nu avea cum să mă influenţeze, dar m-am bucurat să mă aflu în vecinătatea tipului său de sensibilitate.

Pe Gellu Naum l-am citit de cînd mă ştiu. Poeziile mele de azi se află în aceeaşi sferă suprarealistă, dar sînt mai nervoase, mai directe. Ceea ce spun acuma, nu este, Doamne fereşte, o judecată de valoare, ci doar o descriere a modalităţii de a concepe un poem. Textele lui au o curgere lentă, învăluitoare, impecabilă. Au, în ciuda mesajului nonconformist, şlefuirea formală a unor forme fixe, cum ar fi rondelul sau sonetul. Pe versul impecabil al lui Gellu Naum te poţi da, de la un momet dat încolo, bucuros cu skiurile. Nu te vei răsturna. Fie că vei ajunge în lună, sau într-o prăpastie, sau, cum zice el, memorabil, pe „malul albastru", pîrtia e sigură, serpentinele respectă logica formală. Nu-ţi poţi rupe gîtul. Îţi poţi însă, plastic spus, rupe sufletul, căci poetul e mare cu adevărat, revelaţiile lui fiind cel mai adesea memorabile, inconfundabile.

- (...) De cine, dintre poeţii din generaţia ta, te simţi mai aproape?

- Viorel Savin, mai bine nu mă mai întrebai... Nu ţi-a fost de-ajuns că m-ai numit „poet remarcabil", sintagmă pentru care, te avertizez, mulţi peltici şi nu puţini respectabili cîrtitori te vor înjura, şi iată că acum vii şi cu chestia asta, cu „Generaţia". Recunosc, iată, că sub bonomia ta agreabilă, aparent inofensivă, stă la pîndă vulturul cu ghearele pregătite de harţă. Mă obligi să-mi denunţ confraţii lîngă care mă simt bine şi cu care, vreodată, chiar mi-ar plăcea să merg pe jos, fie pe ploaie, pe arşiţă sau îngheţ, între

Dîmbovița și Sena. Nici nu bănuiești că arunci, de fapt, un ștreang în casa spînzuratului. Problemă grea asta, cu Generația. Vezi că am transcris cuvîntul cu majusculă și te rog să-l lași așa, să nu-l îndrepți la obișnuita corectură. Nu-mi convine să răspund, pentru că iarăși voi aținiti asupra-mi tunete și fulgere...

- Nu știam că sînt lucruri de care te temi...

- Îți place să provoci, nu-i așa? Nu m-am temut niciodată de nimic ce-i omenesc, deși se pare, în urma experiențelor trăite, că latineasca expresie ce zice: „*homo homini lupus*" nu a căzut nicicînd în caducitate. Cel puțin în România, fie ea comunistă sau capitalistă. Uite, m-am hotărît. Îți răspund numai dacă-mi dai posibilitatea să fac o buclă lungă, o nișă, am putea spune, în dialogul nostru. Realmente, nu pot răspunde scurt, în ceea ce mă privește, în legătură cu ceea ce înțeleg eu prin „Generația Mea".

- Bine, ai permisiunea mea de a răspunde pe larg. Te ascult.

- Eu, unul, dragă Viorel Savin, cred în Generația Literară, înțeleasă nu neapărat ca grup coerent și belicos de acțiune, ci ca apropiere de idei, de „poietică", de sensibilitate. Mă determini să fac acum, pentru prima oară, o mărturisire care, în viitor, mă va obliga la consecvență. Eu n-am avut șansa să mă aflu prins în nici un zid, în nici un proiect din acesta cu turnură și teoretică. Vîrsta pe care o am (sînt născut în 1958) mi-ar fi îngăduit (îmi îngăduie) să fiu și în *Generația 80*, și în *Generația 90*, și în afara lor. Adică *de unul singur*. (Sintagma „de unul singur" a mai fost uzitată, tot de un avangardist, în perioada interbelică). Bref, aș fi putut fi și optzecist, și nouăzecist, și Altcineva. De altminteri, într-o carte scrisă recent de Daniel Corbu, pe care-l prefer în postura de poet, și nu în aceea de exeget, mă văd amintit printre optzeciști. Dar așa ceva este exclus să fie adevărat. Pentru că optzeciștii, cei din prima gardă, de la Cenaclul Junimea, îndrumat de Crohmălniceanu ori de la Cenaclul de Luni, condus de Nicolae Manolescu, au o ideologie literară veritabilă, au produs acele texte care le certifică deopotrivă și valoarea, și excelența. De la Iova la Nedelciu, de la Cărtărescu la Coșovei, într-adevăr, literatura română este altceva. Ruptura se produce prin ei și, deopotrivă, prin ei se instituie o altă realitate literară. Primele cărți importante optzeciste se publică prin '78-'79, apoi în întregul deceniu 80-90 lucrarea lor literară se desăvîrșește în sensul de Generație. Cei care vin în literatură cu volume după 1990 - nu mă refer la cărțile nepublicate din diverse motive, scrise însă în vechea perioadă - nu prea au cum să fie optzeciști. Ceea ce se încearcă în prezent, anexarea la optzecism cu japca, nu este, în opinia mea, decît o chestiune de exhibiționism. De fals de imagine literară. Totul este o mistificare interesată, de neînțeles și în maximă contradicție cu trăsăturile definitorii ale literaturii optzeciste, care țin de

sclipirea intelectuală, de inteligența excesivă. Cînd văd, de pildă, că pe o carte a unui tînăr autor - care, evident, nu are cum figura fără a fi frizat ridicolul, alături de Nedelciu, de Groşan, de Lăcustă, sau de Cărtărescu, Coşovei, Iaru, Ghiu, Mariana Marin, Magda Cârneci ş.a.m.d. - apare sigla «80», nu-mi pot reprima un zîmbet ironic. Trist este că nici aceşti autori care se lasă anexați, unii dintre ei chiar foarte talentați, nu realizează că nu au nevoie de o cîrjă care nu-i a lor. Nu realizează că riscă să fie înghesuiți la urma şirului, că vor conta, în cel mai bun caz, drept carne de tun: a se citi epigoni, imitatori, frunză şi iarbă în urma magiştrilor. E de neînțeles ceea ce se întîmplă: dacă este foarte limpede faptul că optzeciştii naturali, născuți şi afirmați la timpul lor, sînt, prin realitatea operei lor încheiate (vezi Nedelciu) ori în mişcare, la apogeul carierei (vezi Cărtărescu, Mureşan, Stoiciu, Mariana Marin, Ioana Crăciunescu, Danilov - nu mai departe), cine are nevoie de această vînzoleală dubioasă de la poalele pădurii? Cine are nevoie de această înverşunată revărsare artificială de pietriş, de mărunțiş? Cine vrea batalioane de ieniceri mărunți într-un moment cînd pentru Generația 80 este bine şi meritat sosit anotimpul Patriarhilor, al scriitorilor majori, care nu mai pot încăpea - prin valoarea lor intrinsecă - în hamurile, fie ele oricît de frumos lăcuite, ale Generației? Cine are interesul să arunce cu ceață în ochii nepricepuților? Nu realizează că - virgulă, desigur - concurează ridicolul? Că e jenant să mai sugi la țîța generaționistă cînd treci de un anume prag şi începi să numeri încet-încet anii dincolo de cifra 50? Ce se speră? Bineînțeles, că fumul iscat va mai ascunde o vreme vîrfurile veritabile şi că vor părea, acestea, mult mai numeroase decît sînt în realitate. Dar niciodată, în nici o literatură de pe nici un meridian al globului, o generație autentică n-a produs numai genii. Nici Generația 80 n-a produs 30 de genii, cum s-ar putea crede dacă ne luăm după listele celor care se străduiesc din răsputeri să fie crezuți neapărat docți şi serioşi.

Sînt, aşadar, pînă una-alta, un *Altcineva* care iubeşte Optzecismul, care-i adoră pe optzeciştii veritabili, care-i respectă pe cei din grup care s-au impus ca Patriarhi. Conced că a lor este, în clipa de față, marea glorie a literelor române. Focul de rumeguş întreținut de optzeciştii de rangul doi, de cei care se vor sau se cred pe podium, dar care nu sînt, axiologic vorbind, nici măcar în apropierea lui, este total neavenit. Căci una este să bei o bere, nu, cu Iova, sau cu Ion Mureşan, sau cu Cis(telecan), să te afli în preajma lor la o şedință literară ori la o lansare de carte, şi alta este să fii Iova, Mureşan sau Cistelecan.

Să fim atenți şi să observăm că o generație literară ține de biologie (vîrstă), de biografie (formație, profesie), de afinități (ideologie-teorie literară, prietenii, grupuri-alianțe diverse), de axiologie (de o generație formată numai din nulități ori numai din valori medii nu am auzit încă), de contextul politic şi deopotrivă istoric. Promoția 90 (lupii tineri) s-a constituit în şi în jurul Cenaclului Universitas. A avut un mentor veritabil, o nucă tare - la fel de tare ca şi mentorii cenaclurilor Junimea şi lunedist -, pe Mircea

Martin, şi se constituie de la început ca o replică la bine deja cocoloşiţii de recunoaştere scriitoricească (cea adevărată, care o surclasa şi o neantiza, de fapt, pe cea oficială), optzeciştii de linia întîi. Colateral, un al doilea mentor al nouăzeciştilor, care, practic, ara ţara românească în lung şi în lat în căutare de talente certe, a fost de găsit în Laurenţiu Ulici. Se poate vorbi, de la un moment dat, deloc simbolic, chiar de un „duel" între mentori: Crohmălniceanu, Manolescu, pe de o parte, Martin, Ulici, pe de altă parte. Încet, încet nouăzeciştii vin la rampă: Cristian Popescu, Cătălin Ţîrlea, Daniel Bănulescu, Lucian Vasilescu, Horia Gârbea, Paul Vinicius, Ioan Es. Pop, Vasile Baghiu, Augustin Ioan, Saviana Stănescu şi alţii, care sînt de regăsit cu lecturi în Universitas. Discuţiile de aici sînt de o înverşunare acerbă. Sar scîntei. Se taie capede. Horia Gârbea aduna cu foraşul de fiecare dată leşuri literare. Simona Popescu era deja genială şi despica de fiecare dată firul în patru sute patruzeci şi patru. Boerescu îşi descoperea cocoaşa de critic pe cît de impertinent, pe atît de substanţial. Cristian Popescu, în fine, impresiona deja cu gesturile lui de rigă în faşe. Nu trebuia să-ţi pui luneta în buric ca să vezi pe dinăuntru că se punea de-o Gereraţie Veritabilă. Majoritatea nouăzeciştilor simţeau în ceafă răsuflarea optzeciştilor deja impuşi. Ştiau, unii dintre ei, că nu încap mai multe săbii într-o teacă. Că era nevoie şi de o teacă nouă şi de săbii noi. Şi-atunci s-au născut volumele din *Cărticica cea mai mică*, actul propriu-zis de naştere al noii Generaţii, care are o primă capodoperă în *Familia Popescu*. La ţanc s-a produs, în 1989, luna decembrie, o buşitură de pomină în placenta comunistă. Contextul istoric a venit în întîmpinarea întemeietorilor de poietică nouă. Cenzura deja dispărută a făcut ca pieptănătura accentuat filologică a multora dintre optzecişti să fie deja caducă. Filologia trebuia depăşită, ludicul trebuia folosit doar cu pipeta, şi nu cu seringa uriaşă, ca pînă atunci. Avangarda, în fine, putea fi asumată, pînă la capăt, pînă în ultimele ei consecinţe. Se însuşea un nou alfabet, diferit în punctul de sosire faţă de optzecişti. Se reinventa, literar vorbind, un nou fel de a muri (Cristian Popescu, Ioan Es. Pop) şi un nou fel de a trăi (Daniel Bănulescu, apoi Rodica Draghincescu şi Mihail Gălăţanu). Teoria trebuia pusă la punct şi nuanţată. Aşa s-a născut revista *Nouăzeci*, cu Cristian Popescu, Ţîrlea, Ioan Es. Pop, Lucian Vasilescu, Daniel Bănulescu în corabie şi cu Laurenţiu Ulici pe post de suflător în pînze.

Nu mai întind coarda; m-am făcut, sper, înţeles, că Generaţia Nouăzeci este o realitate (...). Eu, repet, n-am avut norocul să fiu, la timpul potrivit, în apropierea miezului nici unuia dintre cele două grupuri. Deşi mă publicase Geo Dumitrescu la cunoscuta sa Poştă a Redacţiei, din *Luceafărul*, pot spune că încă bîjbîiam în găsirea unui drum propriu. Apoi, făceam gazetărie şi mizam pe aceasta. Locuiam la Giurgiu, pe la cenaclurile bucureştene veneam din cînd în cînd, priveam, ascultam, şi mă-ndrăgosteam şi mai mult de poezie. Am sorbit mult optzecism, pînă să mă apropii de avangardă. Provincia, cel puţin acolo unde nu există o revistă literară

proprie, rareori scapă pe cîte cineva talentat de la veştejirea rapidă şi definitivă. Ca de obicei, se-ncheagă o alcătuire eroi-comică de veleitari care se bucură şi răs-bucură de gloria gregară şi măruntă a urbei. Dacă n-ai norocul - şi eu n-am avut - de a se fi rătăcit pe-acolo vreun scriitor pur sînge, cu volume publicate şi comentate în presa literară, nu prea ai din ce umbră roditoare să te hrăneşti. Şi trebuie, în cele din urmă, să-ți zici ție însuți „mulțumesc" dacă nu te deformezi, dacă nu devii vicios incurabil în degustarea mediocrității zilnice.

Vezi, prin urmare, de ce îmi este foarte greu să înțeleg nenuanțat sintagma „generația ta". Optzecist nu pot fi, aşadar, pentru că este un drum încheiat, pe care n-am păşit ca protagonist. Recunosc însă, cu inima deschisă, o dată mai mult, că am fost un admirator consecvent al aventurii optzeciste, că am fost chiar extaziat de ea în special în perioada-i lunedistă. Tot de atunci am rămas un cititor fidel şi un admirator tenace al literei critice a d-lui Manolescu. Am de ales, astfel, între a rămîne un *singular* ori a mă ralia din mers nouăzeciştilor, care sînt în plină expansiune. Care, în prezent, construiesc încă Muntele. Nu pot rata şansa aceasta. Mai ales că poezia pe care o scriu eu în *Nicolae Magnificul* - în descendență suprarealistă - poate întregi un peisaj care deja este unul extrem de bogat şi de interesant. Dacă primul în grupul nouăzecist este Cristian Popescu, poetul plecat dintre noi, din păcate, atît de devreme, nu mi-ar fi jenă să fiu încheietorul unui pluton care pune unul după altul pe Dan Silviu-Boerescu, pe Daniel Bănulescu, pe Ion Es. Pop, pe Lucian Vasilescu, Mihail Gălățanu, Horia Gârbea, Saviana Stănescu, ca să dau numai cîteva nume. Lîngă ei toți mă simt bine, sînt în realitatea mea şi, deopotrivă, în visul meu, fiind, în acelaşi timp, copleşit de o libertate lăuntrică ilimitată. De altfel, între cei cărora le este dedicat *Nicolae Magnificul*, nouăzeciştii sînt numiți cu apăsare.

Am terminat. Ți-am spus ce-aveam de spus despre Generație şi despre Generații. Este bine şi este un noroc să faci parte dintr-o generație, dar este un dezastru, o înfrîngere să rămîi în ea mai mult decît trebuie. Dacă din pielea şi din creierul şi din verbul şi din poemul tău nu țîşnesc, de la un moment dat încolo, mugurii Singurului care ai datoria - față de tine, de talentul tău, dacă este real şi puternic, şi, în măsură egală, față de chiar ea, Generația Ta - să devii, se cade să recunoşti că ai ratat ținta. E mai elegant să te mîndreşti cu faptul că ai fost la Marele Maraton, că ai încheiat alergarea pe picioarele tale şi cu fruntea sus, şi să te retragi. Căci dacă nu ai demnitatea, şi nu ai curajul să te retragi, rişti, fără doar şi poate, ca într-un răstimp extrem de scurt, să devii coca, gelatina, sau, ştiu eu, chiar hoitul soldatului viteaz de odinioară. [...]»

Viorel Savin

(Fragment din interviul: „*... Tzara trebuie asumat cu totul în limba, în poezia, în cultura română*", publicat în revista *Cartea*, an 2, nr. 7-8 (17-18), iulie-august 2002)

2. 3. ANTOLOGIC II

punct punct punct pînă la moarte poezie şi punct

cine în afară de mine hermafrodită floare de orhidee mai ştie că port adînc
în viscere poezia secolului următor
ay răsfăţaţi contemporani cum de încă nimeni din noi nu salvează
definitiv cetatea de troglodiţi şi barbari
nu salvează omenirea de uscăciune şi sterilitate
nu-l salvează pe eminovici de la moarte nu cufundă-n neant
tramvaiul lui labiş în timp util
şi nicolae labiş mai moare încă o dată la douăzeci şi unu de ani
în umbra clădirii colţea
este vai aceeaşi clădire în care cu un secol în urmă doctorul şuţu
doftorul neamului rătăcea pe o masă obscură într-un laborator prăfuit
creierul lui mihai eminescu oprit din funcţiune tocmai în clipa
cînd se credea matei basarab
ay sarea şi piperul şi piperaşul poemului-poem ale poeziei-poezie
ale versului-vers ale vieţii-vieţi şi ale morţii-morţi
rarităţi în anticariate de lux
ce-i în definitiv un mare poet dacă nu muritorul care trezeşte-n
versul său moartea la viaţă
eu nicolae cel sincer şi masochist cel mai mult neiubit decît iubit ştiu
prea bine că scriu aceste cuvinte fiind mort de-adevăratelea
pentru contemporanul şi pentru crispatul popor românesc
eu scriu aceste poeme pentru morţii de azi care mă vor citi abia mîine
la lumina obscură a candelelor uitate aprinse prin cimitire

noi sîntem bineînțeles pălmaşi ai aceluiaşi timp dar ei vor afla despre
mine abia după moartea lor
atunci vor avea bieții şi fericiții de ei răgaz din belşug să citească
să memoreze mii de versuri pe dinafară
eternitatea morții oricum tot îi obligă să-şi umple gura
şi burta putrezite cu cîte ceva
şi-atunci ei vor înfuleca versuri cu pumnul ştiind în virtutea tradiției
că viermii enormi şi şobolanii graşi fug de versurile puternice
cum se spune-n popor - ca dracul de tămîie
aşa sînt versurile bune ca un antigel nemaipomenit contra viermilor
şi a şobolanilor negri
ay piersica şi parapiersica mamei ei de contemporaneitate oarbă
altruistă surdă şi mută în fața frumuseții fluide imateriale
pe cine să dau vina pe cine să pun să măture zăpada vînătă murdară
de pe străzile centrale ale urbei
nu mai suport impuritatea prefer culorile pure albul şi negrul
detesc griul bălțat ca şi viața banală
scriu poezie ca să mă ajut să respir ca să mă ajut să mă hrănesc ca să pot
scoate urechile şi nasul din viețuirea obscură
a scrie poeme e ca şi cînd ai scrijeli catedrale cu sexul tău viu
superb inflamat în pîntecul herei al lui sapho
al emilyei dickinson al edithei piaf
e ca şi cînd le-ai îmbrățişa şi devora pe toate deodată şi toate la vîrsta
magică de douăzeci de ani
nu mai suport ceața şi mîzga calea victoriei cîteodată e mult prea mică
pentru orgoliul meu amplu suprapotent
mi-e dor de geo bogza de bastonul de lemn pe care-l plimba
în cărucior prin oraşul impozant şi sarcastic
aş vrea să fiu un puşti de nouă ani să joc şotron pe aleile cişmigiului
apoi să mă plimb cu barca pe lac cu un băiețel de vîrsta mea
să-mi închipui că poezia e ca o ciocolată cu lapte şi alune ca un aparat
de zbor invizibil
pornesc cînd mă plictisesc de nimicurile zilei spre berăria gambrinus
unde mereu e ceață dulce şi deasă de chiştoc de țigară
şi unde scriu ca un apucat poeme cu creioane colorate
pe şervețele rămase din vremea lui caragiale
asta e da asta e tot ce aveam să vă spun punct punct punct
pînă la moarte poezie şi punct

27 august 1999

citeam cu voce joasă poemele morții
moartea vă jur nu scrie decît capodopere

dau cu pietricele roșii în apă urmăresc cercurile care se nasc unele
din altele ca frunzele unui copac în imaginație
dau cu viața în moarte și urmăresc cum celulele morții se suprapun
perfect peste celulele vieții
dau cu trupul donei juana în trupul meu îmi biciuiesc trupul
cu trupul donei juana și plîng
plîns isteric plîns de mamifer singur și îndrăgostit plîns torențial
aspru barbar sinucigaș
eu sînt un manual de istorie a lacrimei interzis sînt un poem cu aripi
și canini sînt o reptilă cu dinții de sare pentru înghițit nopțile negre
dona juana e viața mea viața mea e moartea mea ah sîmbure de măslin
mușc din tine ca din sînii mării moarte
unde am fost și am adunat pietricele roșii peste apele căreia am pășit
gîndindu-mă la iisus la sodoma și gomora
am întins limba mea de carne roșie în apa sărată mai moartă decît
moartea din vecii vecilor fără nici o singură viețuitoare în ea
nu m-am bucurat că sînt viu că limba mea plutea ca un pește roșu
în pustietatea de sare
am încercat atunci să învăț pe de rost limba morții am început să alerg
ca bezmeticul printre cuvinte moarte și reci
totul era de-o stranietate uluitoare eu stăteam pe loc împietrit
și tot eu alergam pe marea de sare
citeam cu voce joasă poemele morții moartea vă jur este o poetă
perfectă ea nu scrie decît capodopere
o carte de versuri cu poemele morții în ea se tipărește de fapt în fiece zi
nenorocoșii cititori o citesc cu frenezie și mor
fiecare mort vă jur este un cititor de poeme împătimit
este o hrubă de capodopere
trupul donei juana dansează twist peste trupul meu moartea mea este
viața ei moartea mea este viața mea
îi așez pe gît un colier de pietricele roșii ea zîmbește ea știe că o iubesc
și pentru cînd n-oi mai fi
peste marea moartă adie vîntul pe o scîndură putredă plutește cadavrul
unui călugăr sinucigaș
urechile îi sînt pline ochi cu poeme scrise de moarte
el este un mort frumos care citește în gînd pe marea
moartă plutind poeme perfecte

24 octombrie 1999

vermut de sînge   limba şeherezadei povestind
din ce în ce mai obosită

sînt arbore de cacao crescut falnic pe pulpa donei juana pulpa dreaptă
cu care ea mîngîie sternul timpului
sînt ceşcuța de lut plină ochi cu vermut de sînge pe care o duce diavolul
la gură cînd i-e sete şi vrea să-şi pedepsească intestinele
cu o gimnastică infernală
sînt turma de bivoli negri coborînd din poeziile lui ion vinea în viața
de zi cu zi să bea apă de ploaie   şi să se tăvălească-n nămol
sînt această foiță de staniol în care umblă înfăşurat prin lume homer
orbul fratele meu din elada pietrificată
sînt sabia aceasta de hidrogen cu care tai sînii donei juana în patruzeci
de părți perfect egale
sînt pofta mea de viață şi moarte fecundînd pofta de viață şi moarte
a donei juana
sînt roua şi saliva de pe limba şeherezadei povestind din ce în ce mai obosită
după ce o aşez pe genunchi pe dona juana şi încep să muşc din ea
ca dintr-o felie de pepene roşu
după ce o sărut pe părul ei lung şi încep ca un imperiu de furnici
să-i mănînc părul şi unghiile
după ce mă sui pe cocoaşa lui dumnezeu şi-ncep în loc să alerg
călare pe el ca pe-o cămilă infatigabilă   nemuritoare
să mănînc tăbăcita cocoaşă-a lui dumnezeu
mă aşez în fața oglinzii   mă privesc cu multă admirație şi pornesc
încet încet să-mi scot ochii
şi mă-ncumet înmuindu-mi mîinile în căuşele pline cu sînge de pe obraz
să scriu poeme roşii pe aerul alb şi tare al orizontului
şi atunci dona juana deja mai mult de jumătate devorată de genunchii
mei flămînzi şi însetați   începe să mănînce literele poemelor
fosforescente scrise dezordonat pe aerul alb şi tare al orizontului

*

sînt o carte care se scrie şi se citeşte singură   care arde de bună voie
şi nesilită de nimeni pînă la scrum
sînt o lamă de ras care-şi taie rîzînd venele gîtului ei de lamă subțire
perfidă neiertătoare

sînt cîinele care latră în sine însuşi   lătratul său fiind de neauzit
de cei de alături   de cei de aiurea
sînt aburul morţii proaspete de pe faţa tatălui meu marin sînt ochii lui
luîndu-şi rămas bun de la mine
sînt un lup care se sfîşie pe sine sălbatic   sînt sîngele lui
luptîndu-se pe viaţă şi pe moarte cu dinţii lui de lup
sînt motocicleta săgeată care tot pe mine mă poartă val-vîrtej
pe zidul morţii de la marele circ al vieţii
sînt castana de sub castan neridicată de nimeni   sînt făt-frumosul
castanelor cafenii strălucitoare în plină zi ca licuricii în plină noapte
sînt dama de noapte a lui iuda trădătorul   sînt plicul cu insecticide
din pîntecul fecioarei de la morgă
sînt lacrima de pe obrazul de pe pulpele şi din pîntecul lacrimei pure
sînt penisul lacrimei mele cînd plîng din senin de dorul donei juana
sînt mielul negru ce suge la ţiţa oii albe sînt ţiţa oii albe supte
de mielul negru
sînt sămînţă de pin mă-nsămînţez în pămînt cît mai adînc să renasc
să-nmuguresc şi să cresc în pămînt
sînt pămîntul de sub unghiile lui iisus   sînt chiar unghiile lui pline
de pămîntul de pe marginea gropii din care-a fugit
imediat după învierea din morţi

*

[...] întins pe spate în ierburile infernului din mine iese fum
ca dintr-un oraş incendiat
din moartea mea puii de diavol scot lapte cu găleţi de plumb
ce-or face cu el căci nu-l beau îl pun într-un cazan roşu la care arde
un foc dîrz
şi laptele morţii mele dă în fiert şi puii de drac sar în el ca-ntr-un fluviu
se scaldă pocitaniile se zbenguie în laptele morţii mele sînt fericiţi
ca puii de om în burta mamelor lor
sau poate că lichidul pe care puii de diavol îl scot din moartea mea
nu e lapte ci smoală
ciudat   smoală albă   smoală mireasă   smoală rochia-rîndunicii
mie mi-e indiferent totul spatelui meu lipit de ierburile infernului
îi este indiferent totul
dac-aş putea mi-aş lăsa spatele exact unde este acum vreo mie de ani
şi-aş pleca aşa fără spate acasă
dona juana mi-ar naşte în loc de prunc spatele meu rătăcit şi uitat
prin ierburile infernului
dona juana mi-ar naşte apoi toată moartea mea şi apoi mi-ar învia
moartea   dona juana nu plînge niciodată

15-16 noiembrie 1999

dona juana către nicolae magnificul (I)

mie mi-e ca un cancer dragostea mea pentru tine ca o secure
odihnindu-se lîngă capul decapitat
mie mi-e ca un cancer trupul tău pentru mine mi-e ca un cancer
pe care-l sărut pe gură ca pe-un pahar cu vin
ție ți-e ca un cancer mortal dragostea ta pentru mine ție ți-e ca o ascuțită
secure viața ta pentru mine
ție ți-e ca un phalus verbul că mie mi-e ca o pisică verde iarba
pe care o calci în picioare
te iubesc cum iubeşte praful verii şi nămolul toamnei
drumul de țară şerpuind printre cîmpuri îndrăgostite de spini şi scaieți

*

eu nu mă duc în ceruri eu mă duc în tine să te căptuşesc pe dinăuntru
cu mine
eu nu joc şah cu sexul lui dumnezeu ci cu sexul tău eu de el mă sprijin
cînd vine taifunul din japonia cînd vine noaptea din china şi din america
eu nu beau apă niciodată eu nu mă spăl pe față cu apă de băut
pentru păsări şi oameni
eu te beau pe tine îți beau carnea ta şi-ți mănînc oasele tale îți ronțăi
cu lăcomie genunchii tăi şi rotulele tale
eu nu pe genunchiul lui dumnezeu mă sui ca magelan pe catarg ci pe
femurul tău mă sui pe dinăuntru ca-ntr-un observator astronomic
şi-ți atîrn de coapse cerurile şi-ți îmbrac sternul în pelerina limbii
cuvintelor mele de dragoste
... eu nu mă duc în ceruri eu mă duc în tine să te căptuşesc pe dinăuntru
cu mine

*

rochia mea de mireasă va avea culoarea pielii mele va fi confundată
cu carnea mea
cine mă va privi va tresări ca un taur înflăcărat cînd va vedea cum
carnea de pe mine flutură ca o pînză fluidă
nimeni nu va şti că nu carnea mea foşneşte ci rochia mea de mireasă
de culoarea cărnii mele foşneşte
numai tu nicolae vei şti să mă-mbrăţişezi cu mîinile pe sub rochia mea
de mireasă numai tu vei şti să o dai la o parte de peste carnea mea
numai tu vei putea săruta carnea mea adevărată şi ţîţele mele adevărate
ca şi cum ai săruta carnea ta
carnea ta este carnea mea şi carnea mea este carnea ta rochia de mireasă
de culoarea cărnii mele îţi este şi ea profund credincioasă

17 noiembrie 1999

țin cu diavolul pentru a nu ține cu nimeni

se face dimineață dar dimineața nu vine sentimentul vomei dominant
copleșind mațele și cerul gurii
dar voma rămîne pe mai departe ascunsă-n pivnițele pîntecului
nemaivroind să se nască
iubesc nu iubesc respir eu sau dezastrul mă respiră pe mine
dezastrul ca frate dezastrul ca speranță
dezastrul ca fluture nebunia ca rîmă ca o minunată cîrtiță oarbă
nebunia dezastrului despletită în fișii de piatră și sînge
nimicnicia binelui în vremuri aspre inutilitatea biciului pe spinarea
și pe pulpele imbecilului
ce să îndrepți ce să salvezi viața uneori e o flegmă de azbociment
în gura unui dumnezeu cu dinții de smoală
lipsit de culoare e totul azi incolor e steagul de bătălie în care doarme
ultima respirație a mileniului
a fost un mileniu lung și inutil un mileniu ratat un mileniu behăind
din cînd în cînd ca o capră oarecare
cenușie mi-e transpirația cînd alerg pe autostrada cu cimitire moarte
dintre mine și lume
cenușiu e versul care-mi sfredelește craniul din interior spre afară
va izbîndi în cîteva ore să țîșnească la aer proaspăt
vierme negru victorios
eu țin cu diavolul pentru a nu ține cu nimeni eu țin cu tot ce e mort
și solid și astfel indestructibil
eu nu caut troia căci am găsit-o întîmplător pe o cîmpie stearpă pe care
am străbătut-o la un moment dat în tinerețea mea dezlînată confuză
eram singur atunci n-o cunoșteam n-o iubeam pe dona juana
nu mă interesa dimineața și dragostea
eram proaspăt născut din mine însumi mă hotărîsem într-o zi să mă
nasc singur din tot ce este mai bizar și mai interesant în mine
și chiar m-am născut și-atunci dumnezeu m-a certat și-atunci diavolul
m-a încurajat
și-atunci eu am învățat să vorbesc pe dedesubt pe sub cuvinte și pe sub
litere un alfabet nou se scria odată cu noua mea carne
și cu noul meu sînge

mă pregăteam pentru o nouă moarte   mă pregăteam pentru o viață
                                        paralelă vieții flocoase rigide inutile
mi-am comandat de la un vraci antic un trup de lemn   numai sexul mi
        l-am păstrat viu ca să nu mi se stingă vreodată ființa din adîncime
știam de pe-atunci că va veni dona juana pregătită pentru îmbrățișare
    pentru dedublare pentru învierea din morți și mai cu seamă
                                pentru învierea dintre cei vii mulți și haotici
acum da e dimineață   e dimineață vreau să spun în ceasuri
                    în secunde și-n ore   dar dimineața nu vine   nu se naște
și ceva care nu se naște nu este și ceva care nu se zbate nu se agită
        nu dă din rărunchi nu azvîrle cu sînge în decor în peisaj
                                                    moarte se cheamă
există totuși mărturisesc cu mîna pe viața mea și pe moartea mea
                                                    o dimineață a morții
o dimineață cu ferestrele moarte și cu soarele mort   și astfel de dimineți
    nu se nasc decît prin cezariană decît prin tăiere a burții cerului negru
cu un joagăr imens   cu un joagăr cu dinții enormi fiecare de mărimea
                                        unui crocodil sau a unui hipopotam
ce păcat că doctor de dimineți vii încopciate în placente moarte nici
                                        diavolul și nici dumnezeu n-au clădit
totul în acest mod s-ar fi simplicat dintr-o dată   doctorul de dimineți
            ar fi venit la marginea orei cu foarfeca lui de tăiat
                                    placentele închisoare   burțile temnițe
și prin crăpătura ivită prin forfecare dimineața cu partea ei moartă
                                    și cu partea ei vie s-ar fi născut în sfîrșit
dar doctorul de dimineți e o utopie într-o lume a nopții   într-un regat al
    morții unde viața este doar mușchiul iritat ce pune moartea-n mișcare
și totuși trebuie să recunosc mie îmi place dimineața aceasta nenăscută
            jumătate în ea   jumătate în afara ei îmi țin destinul în echilibru
e totuși o mare izbîndă faptul de pildă   că nu latru   că oasele mi se mai
                                                    țin laolaltă în trupul slab
e o izbîndă că diavolul nu mi-a pus gînd rău că nu dă semne c-ar vrea
                                să mă extermine   să mă facă și praf și cenușă
dumnezeul din lumea aceasta incertă e moale și leneș ca o rîmă
                                    nu-i pasă   de fapt de nimeni și de nimic
el are pe trup o plapumă uriașă de plasmă netransparentă   pe creștet
                                                    poartă un fes de tablă
și viața și moartea sînt în fond un circ din care nu putem fugi   pe care
                        nu-l putem distruge   nu-l putem fărîmița în fragmente
resemnați   mergem mai departe prin barba-ncîlcită și năclăită
                                        a mileniului plictisit obosit sictirit
ce certitudine putem oare avea că cestălalt mileniu care își începe
    deja   iată   fumegoasa călătorie   nu e la fel de putred în miezul său
                nu e la fel de barbar nu e la fel de neputincios și de inutil

*

m-am retras în munți   paznic la o herghelie de cai   gîndul că aş putea
oricînd să mor   făcut chiseliță   de copitele lor mă încurajează
să trăiesc mai departe

nu ştiu ce m-aş face fără rănile mele   nu ştiu ce m-aş face fără poezia mea
nu ştiu ce m-aş face fără moartea mea care mi s-a dat cu atîta de mult
belşug încă în viață fiind

*

pot pleca oricînd pe drumul acesta de frunze veştede   pot oricînd
să-l bat pe umăr pe dumnezeul cel bun şi să-i spun că e un prost
da   da   să-i spun că e prostul mileniului   pentru că nu ne transformă
pe toți   deodată   în stane de piatră   fără de viață şi fără de moarte

*

pe creştetul capului meu şi-a făcut diavolul pat de desfrîu   diavolul
trebuie să se ştie o dată pentru totdeauna că nu e urît
e un bărbat tînăr este un bărbat frumos   dacă n-ar avea căpățîna pătrată
ar putea fi considerat un bărbat normal
şi mai prezintă în genere o curiozitate   are   în permanență
enormele organe   genitale în flăcări

18 dec. 1999

nicolae magnificul către dona juana (I)

şi mie mi-e ca un cancer dragostea mea pentru tine şi mie limba
mi se lungeşte ca un glonț înspre tine
da da eu am venit pe lume ca să-ți împuşc limba dulce şi mătăsoasă
cu limba mea amară şi zgrunțuroasă
gura mea vorbeşte cu gura ta şi carnea mea vorbeşte cu carnea ta
precum țîța mamei cu gura puiului
sufletul meu soarbe cu sete sufletul tău şi setea de sufletul tău mi-e tot
mai mare dona juana
ah doamne ce dor mi-e de dona juana mea cea din creierul meu şi cea
de pe pămînt şi din aer
dona juana te iubesc aşa simplu frumos şi adînc tu eşti sarea şi
dulceața bucatelor mele de sărbătoare şi deopotrivă de post
mama mea eşti mama mea pe care mintea mea o naşte şi-o sărută
pe tîmple în vis şi în viață
mațele mele eşti subțiri lungi albăstrii mațele mele luminînd
pe dinăuntrul trupului meu ca stalactitele şi stalagmitele
fosforescente într-o grotă misterioasă şi inaccesibilă
tu faci ouă de aur în cuibarul fierbinte de sub sternul meu tu produci
sucul gastric al destinului meu
ay dona juana de lapte dona juana de ciocolată dona juana de cozonac
dona juana de veşnicie
cînd îmi loveşti cu sînul tău negru şi cu sînul tău roşu pojghița de foc
a obrazului şi a buzelor dumnezeul vieții din creierul meu explodează
cînd sînul tău negru se trage de plete cu sînul tău roşu războindu-se
unul cu altul din dragoste pentru mine
cînd mîna ta stîngă frînge-n surcele mărunte mîna ta dreaptă
din pasiune nebună pentru muzica sîngelui şi a cărnii trupului meu
cînd genunchiul tău alb şi molatec se ia la trîntă cu genunchiul tău
aspru barbar şi inflexibil ca piatra de stîncă
din cauza vieții mele îndrăgostite pînă peste creştet de viața ta
din cauza vieții tale îndrăgostite pînă peste creştet de viața vieților mele
mie îmi vine liliac pervers al întunecimii virile să zbor mie îmi vine
să mor pentru toate viețile şi nevieţile mele deodată

dona juana dona juana   în timp ce eu mor încet şi cert   în timp ce eu
mă desfac în banalele fluidele fişii ale morţii tu să cînţi
un cîntec de nuntă   să dansezi îmbrăcată-n mireasă
să faci apoi dragoste cu mine mort   cu trupul meu mort transformat
într-un imens organ sexual bărbătesc
aşa nici n-aş mai putea să ştiu vreodată dacă voi fi coborît în pămînt
şi în pietre sau voi fi coborît veşnic în pîntecul tău
acesta este răspunsul meu la epistola ta dona juana   acesta este
răspunsul lui nicolae magnificul îndrăgostit lulea
de dona juana vieţii şi a morţii lui
nu-i aşa că dacă nu-i aşa   *aşa* devine de pe-o secundă pe alta o ţară
un regat   un imperiu

21 dec. 1999 - 13 ian. 2000

nicolae magnificul către sine însuşi (III)

dona juana este ca mine   devoră văzduhuri pe pîine   înghite nori albi
de vată pînă cînd limba i se albeşte
înfulecă muşchi de jaguari împuşcaţi de mine în junglă   în jungla largă
şi deasă din creier
dona juana umblă prin mine legată la ochi cu vata albă din nouri
îmi leagă ochii şi limba cu lanţuri   cu zale de ceruri
dona juana este capul meu cînd capul meu nu este acasă   cînd capul
meu se dă de-a rostogolul prin mine însumi ori deopotrivă
pe străzi cufundate în beznă
dona juana e căluţul meu de obosit muşchii morţii din mine   e bila de
piatră cu care viaţa mă izbeşte în moalele capului
cînd mi-e moartea mai dragă
dona juana este ca mine   devoră văzduhuri pe pîine înghite nori albi
de vată pînă cînd limba i se albeşte şi i se fărîmiţează
în cenuşă fosforescentă

*

mîna mea se-nfige-n pămînt ca-n aer   mîna mea iese pe partea cealaltă
a pămîntului ca o corabie imaginară din pagina albă de biblie
ca un glonţ dintr-un muribund împuşcat
ca bubele dintr-un lepros   cum cîrtiţele din întuneric   cum sexul de
bărbat din sexul de femeie pătrunsă bezmetic
mîna mea   tăiată la capete de dinţii-ferăstraie ai diavolului   înfige
steaguri negre în văgăunile haosului
dinţii mei ascuţiţi la capete cu pile magnetice din custodia diavolului
muşcă din inima diavolului
picioarele mele cu degetele ascuţite noaptea în somn de fecioare
cu buze electrice fărîmiţează munţii de pe trupul donei juana
limba mea ascuţită cu limba donei juana   ochii mei cu irisul ascuţit
precum lama cuţitului prin cufundarea totală în ochii donei juana
se fac movile de scrum pe obrazul meu lung coborît jumătate în viaţă
jumătate în moarte
am senzaţia stranie că eu sînt întreg un pumnal ascuţit antrenat
să se cufunde în bezna albă sau neagră

culoarea beznei depinzînd de culoarea pe care trupul meu o are
la un moment dat haosul luînd culoarea trupului meu [...]

*

la o adică eu sînt singurul meu spital eu sînt singurul meu doctor
eu sînt singurul meu pacient
la o adică mă operez singur pe creier îmi operez singur cordul îmi țin
singur lumînarea îmi legăn tot singur cu geniu moartea la sîn
la o adică eu sînt singurul gropar al singurului cimitir care mă încape
care mă primeşte în mîzga lui
care mă acompaniază pe ultimul drum cu o simpatică orchestră de viermi
la o adică eu singur mă împuşc în cerul gurii întru admirația
singurului gheorghe demetrescu buzău din univers
eu singur îmi țin ultimul discurs eu singur îmi sap groapa şi mă cobor
cu grație în mormînt
la o adică mormîntul meu este patria mea şi-i voi închina multe ode
imnuri sonete catrene haiku-uri
la o adică eu singurul ştiu să fac hîrtie de scris din pămînt să fac pixuri
şi stilouri şi mine de creion din pămînt
şi să scriu cu toate cele zece degete-ale mele de pămînt deodată
ca nimeni altul

*

scriu uneori ca şi cînd aş muşca rău cîine la poarta trupului meu
şi a vieților mele şi a nevieților mele
ca un cîine lup de o domniță cîine lup mă las muşcat şi sfîrtecat
de viață şi moarte
mă las făcut ferfeniță de dinții lor ascuțiți de caninii lor amorezați
de carnea mea şi de calciul oaselor mele încă trandafirii
huo huo la carceră destin nerod umil inutil în gropi comune talent
în mormînt inoxidabil limbă cuvinte şi creier
versul bun singurul vers bun este versul de pămînt scris pe hîrtie
de pămînt cu creion de pămînt
şi înmormîntat adînc în pămînt cît mai departe de lumină şi semeni

27-29 februarie 2000

nicolae magnificul către dona juana (II)

dă-mi iarăşi carnea ta să mă-nvelesc cu ea   că mi-e frig că mi-e carnea mea
precum zăpada şi gheaţa
dă-mi iarăşi limba ta   să o pun pe limba mea să se dezgheţe şi să-nceapă
apoi aşa dezgheţată să scrie pe cerul gurii tale melodii secrete
dă-mi iarăşi pîntecul tău să mă ascund adînc în el ca şi cînd aş fi pruncul
tău nou şi nenăscut
dă-mi iarăşi gura ta şi dinţii tăi   să mă lupt cu ea   să mă războiesc cu ei
şi să mă las fericit cu beregata tăiată şi smulsă
dă-mi iarăşi coapsa ta   să mă sui pe ea în şa   ca pe un cal negru ţintat
în frunte şi neîncălecat de nimeni vreodată
dă-mi ziua care nu a răsărit dintre orizonturi
dă-mi pămîntul care încă nu s-a ivit din apele primordiale
dă-mi părul tău să mă biciuiesc noaptea întreagă cu el
peste coloana vertebrală
dă-mi degetele tale lungi şi frumoase să le rup   să le fac ţăndări
să-mi zidesc din ele cel mai frumos şi mai puternic rug
dă-mi rotula genunchiului tău precum un lasou s-arunc după girafe cu ea
să le prind şi să ţi le aduc să alerge între sînul tău roşu
şi sînul tău negru în zilele de duminică

29 februarie 2000

cu degetele de la picioare cînt la vioara-nserării

[...] mi-e dintr-o dată somn şi-mi iau somnul de urechi şi-l vîr în capul meu
ca pe-un copil în casa lui
şi capul meu cade în somn ca flacăra roşie virgină şi tremurătoare
a luminării aprinse în trupul de ceară cilindric subţire
şi viaţa mea îşi trage cu mîinile vieţii mele obloanele şi se culcă şi ea
noapte bună umanitate cîrciumăreasă noapte bună maimuţă împărătească
îmbrăţişări tandre şi duioase amice vezuviu te sărut pe carnea ta de lavă
şi pe fruntea ta de flăcări apocaliptice şi de fum
bun venit somnule în ţara lui nicolae magnificul în patria lui
nicolae vodă cel necumplit
dumnezeu cînd se retrage să doarmă o face singur sau îl mai ajută
şi altcineva
îşi ia oare şi el somnul de urechi şi-l înfige în ţeasta lui ca pe-un copil
în casa mamei lui
mi-e somn somn somn şi-mi iau somnul de urechi şi mi-l vîr ca pe-un
cuţit de lemn în moalele capului
să dorm să dorm să dorm să mă odihnesc pînă cînd amintitul cuţit
de lemn prinde la propriu rădăcini în capul meu şi înfloreşte

5 martie 2000

răspunsurile nu ştiu cu siguranță niciodată plăsmui adevărul

[...] şi azi am mîncat în loc de pîine litere dona juana le prindea cu plasa
de prins litere din carnea şi din sîngele ei
şi mi le punea apoi pe buze mi le aşeza în cerul gurii şi mă ajuta să
le-nghit în aşa fel încît să nu le trezesc încă din moartea lor aparentă

*

eu continuu să scriu dona juana continuă să mă găzduiască în ea
ca sînge şi carne a ei sînt mai exact frate de cruce
cu sîngele şi cu carnea ei albă ca florile de salcîm
scrisul e o boală cumplită un cancer al minții un cancer tenace
al cărnii al sîngelui cald al vieții şi al morții în genere
scrisul e un dangăt de clopot scufundat în ape clopot de pereții
căruia se lovesc în viteză peştii cei mai frumos colorați
şi clopotul astfel lovit de culori umblătoare scoate sunetele
limbii lui dumnezeu
poeții adevărați asta şi fac în definitiv captează din apele cele mai adînci
sunetele limbii lui dumnezeu şi le depozitează în memoria lor
ca-ntr-un sicriu fluid şi fosforescent
seara adeseori cînd pe străzile bucureştiului se văd plutind sicrie
luminoase e bine totuşi să fie ştiut că marii poeți se grăbesc
către mormintele lor încăpătoare şi fascinante

10 martie 2000

am mai murit o zi sau am mai trăit o zi întreb şi întrebarea mea pleacă
straniu săgeată din straniu arc către dona juana şi către mine însumi
ca spre un nou bizar demiurg
gura mi-e foarte amară şi simt că mi-e foame şi sete de pămînt de ierburi
de minerale de gîngănii nefericite murite definitiv
şi capul mi-l iau de pe umeri cu vîrful degetelor şi-l arunc cu putere
în zidul de cărţi în marele zid chinezesc de litere moarte de hîrtie fluidă
şi-mi iau cu dinţii mîna stîngă din umeri şi-o izbesc de sticla ascuţită
a literelor murite frumos între coperte cu obrazul trist
bine doamne zic bine că nu de pămînt e zidul casei mele ci e din cărţi
pline ochi cu cele mai frumoase morţi ale lumii
bine doamne zic că dona juana este cu sînii de carne şi cu genunchii
de carne şi cu rotula de os şi nu de pămînt
altminteri la marea mea sete de pămînt de acum aş înghiţi-o într-o secundă
aş arunca-o fără să clipesc în pămîntul care gîlgîie în mine
ca o fiară la pîndă
şi dacă mi-e sete de pămînt şi dacă mi-e foame de pămînt ce-ar fi doamne
să încep pe mine însumi să mă beau şi pe mine însumi să mă mănînc
să încep să beau pămîntul din mine să încep să mănînc pămîntul din mine
pînă devin tot de pămînt
pînă cînd pămînt umblător pe pămînt stătător mă voi coborî
conştiincios în pămîntul geamăn de sub picioarele bete
de atîta pămînt înghiţit de tălpile lacome decenii în şir
în pămîntul negru de dedesubt care nu se vede din cauza pămîntului
pe care-l vedem şi care ne vede cu ochii închişi
pămîntul doamne pămîntul negru pămîntul proaspăt pămîntul fărîmicios
este pîinea clipei mele de-
acum
ay să iubesc pămîntul din mine ca pe lumina ochilor mei să mă îmbrac
într-un smoking de pămînt să-mi pun pe cap un ţilindru de pămînt
să-mi înfăşor trupul într-o cămaşă de pămînt
şi aşa îmbrăcat în haine de pămînt la gît cu o cravată neagră de pămînt
fluturînd în aerul de pămînt
să alerg către iubita mea să cad în genunchii mei de pămînt
în faţa donei juana

şi ea să mă mîngîie pe pletele de pămînt   să mă sărute pe creştetul
de pămînt cu degetele ei lungi   prelungi   trandafirii   fierbinţi
ignorînd   cu desăvîrşire faptul că eu sînt întreg de pămînt
şi înduioşat de dragostea ei pentru mine să ezit să mă arunc cu viaţă
cu tot în uriaşa gură de pămînt cu limbă de pămînt
şi cu dinţi de pămînt a lui dumnezeu

*

am mai murit o zi sau am mai trăit o zi   întreb şi întrebarea mea pleacă
stranie săgeată   din straniu arc   către dona juana şi către
mine însumi ca spre un nou bizar demiurg

14 aprilie 2000, 22,30

gura tigrului   adîncă şi sălbatică precum gura diavolului

pe obraz mi-au crescut dungile tigrului pe inimă mi s-au încrustat
dungile tigrului pe organul meu bărbătesc au înflorit dungile tigrului
şi gura mea uite dona juana seamănă cu gura tigrului şi cuvintele mele
mai noi seamănă cu gura tigrului şi poezia mea seamănă
în genere cu gura larg deschisă a tigrului
aici dorm eu cînd mi-e frig   aici scriu eu cînd sînt inspirat
aici fac eu amor cu dona juana cînd dona juana este inspirată
şi îndrăgostită pînă la incandescenţă de mine
şi deopotrivă de creierul meu inflamat de viziuni cosmice şi cercetat
de superioare fiinţe intergalactice
gura tigrului e adîncă şi sălbatică precum gura diavolului   numai că e
îmbrăcată în diamante şi perle
gura tigrului luminează cu lumina ei puternică tot ce intră în ea
şi e viu şi are sămînţă cristalină-n viscere
gura tigrului are undeva într-un colţ patul de diamante şi perle pe care
vine moartea şi doarme din cînd în cînd
umflîndu-şi la maximum plămînii cu viaţă pură
gura tigrului nu suportă pe versanţii ei decît forme superinteligente
de existenţă
să fie oare un moft că visez că poezia mea seamănă
cu gura tigrului din memoria mea

23 aprilie 2000, 14,40

poemul perfect avea părul verde şi haine de asemenea verzi

îmbrăţişarea mea cu poemul perfect a lăsat urme plimbarea mea
la braţ cu poemul perfect pe calea victoriei a uimit pe trecători
poemul perfect avea părul verde şi haine de asemenea verzi şi părul verde
şi hainele verzi luminau exploziv
mii de adolescente bine dezvoltate din punctul de vedere al frumuseţii
cărnii au avut instantaneu întîlnirii cu noi revelaţii puternice
căzînd ca secerate pe caldarîmul proaspăt măturat
de măturăresele urbei
pe unde treceam la braţ cu poemul perfect caldarîmul străzilor
se umplea de trupuri şi coapse de adolescente în transă
poemul perfect le străpungea din mers cu versuri magnifice
era o străpungere stranie cu o acţiune curioasă în ultimul grad
căci în urma străpungerii trupurile tinere se colorau deodată
în roz şi în portocaliu
o paşii de pîslă ai poemului perfect prin balcanica noastră metropolă
versurile lui în provocatoare erupţie umilind neoanele şi reclamele
prin incandescenţa lor
eu lîngă el ca umbră dar şi ca tată al lui ca frate al lui dar şi ca fiu al lui
eu şi poemul perfect ca vulcanul şi lava ca luna şi noaptea ca nasturii
roşii şi haina roşie de pe umerii diavolului
ca viaţa şi moartea sorbindu-se reciproc şi continuu

23 aprilie 2000, 16,07

şi dacă dumnezeu e femeie

şi dacă dumnezeu e femeie   şi dacă dumnezeu e numai femeie
          năzuinţa mea după jumătatea perfectă e semn de declin
                              sau e semn de-nviere
sînt bîntuit de femeia spirit de femeia gînd de femeia lumină
     şi deopotrivă de femeia de carne de femeia trăsnet de femeia
               amurg   de femeia noapte   de femeia infern
de parcă aş fi ţintuit pe vecie sub ascuţişul unei ghilotine multiple
                              cu lamele perfect ascuţite
cum altfel mi-aş putea explica înverşunarea cu care viaţa mea se-ntoarce
                              după viaţa donei juana
precum o umbră în jurul unui catarg   precum sîngele într-o rană
               precum sufletul împrejurul trupului mort
femeia e zeu cu siguranţă   femeia e poate dumnezeu sau poate
  dumnezeu e atît de bine ascuns în ea încît mi se pare mie cîteodată
          că-l văd dincolo de carnea incendiată şi de nervii ei răzvrătiţi
eu cred în orice caz că dacă-l voi întîlni vreodată pe dumnezeu
               cu adevărat îl voi întîlni cu chip de femeie
sau îl voi întîlni în adîncul trupului şi în adîncul gîndurilor unei femei
                              fără seamăn
de cine   de cine   în definitiv mi-e atît de dor cîteodată   de dona juana
   sau de dumnezeul care   impecabil ascuns în adîncul ei
               doarme şi mă visează pe mine venind către ea
doarme şi mă cheamă pe mine să mă pierd total în îmbrăţişările ei
   cum numai în moarte îmi va mai fi dat să mă pierd
        pe de-a-ntregul fără rest fără scadenţă fără nici un pic de trufie

*

şi dacă dumnezeu e femeie   năzuinţa mea după jumătatea perfectă
                    e semn de declin sau e semn de-nviere

26 aprilie 2000

de fapt eu sînt o lumînare stinsă
dona juana este o lumînare aprinsă

îmbrăcat în pielea donei juana trupul meu se pregăteşte să devină timp
şi capul meu pe creştet cu părul donei juana se pregăteşte să devină
aramă de pămînt
şi inima mea pompînd sîngele donei juana prin femeieştile
încercatele ei atrii se pregăteşte să devină somn
şi-n vremea aceasta iisus înviază din nou se ridică din groapă şi sare
în nouri şi de pe nouri în cer
şi-n vremea asta pielea trupului meu se usucă pe mine şi-n vremea asta
pielea capului meu se desprinde de pe creştet şi cade în praf
pielea donei juana îmi îmbrăţişează viaţa părul donei juana este
pentru mine o vegetaţie luxuriantă şi stălucitoare
tot ce e al ei e al meu sînt umbra umbrei ei sînt luna ei cu lumina pură
ca lacrimile din ochii lui iisus bătut în cuie pe cruce
sînt punctul şi litera dragostei ei sînt alfabetul sîngelui ei sînt bronzul
pielii ei îmbrăcată de mine ca o cămaşă pe trup
sînt distanţa dintre literele care nu se văd din irişii ei literele scrise cu
mierea sufletului ei pe cenuşa sufletului meu obosit de viaţă şi moarte
sînt aburul fierbinte al nărilor ei cînd aleargă prin deşert după apa
care îi trebuie vieţii mele
să nu alunece-n moarte deplină în vegetaţie stearpă în vìd şfichiuitor
de fapt fără pielea trupului ei peste trupul meu trupul meu ar fi
un pumn de nisip în deşert
de fapt fără părul ei fosforescent şi stufos peste capul meu ars
de gînduri şi smuls de barbarii neantului aş fi eu însumi
precum un barbar chel spîn mort umblător pe pămînturi
de fapt eu sînt o lumînare stinsă şi dona juana este o lumînare aprinsă
şi de la flacăra ei îmi prelungesc eu existenţa în utopie pînă în pînzele albe

29 aprilie 2000, 23,45, noaptea de înviere

gura donei juana de muşchii inimii mele este plină

între dona juana şi mine tigrii şi leii aleargă cu o sută de mii
de kilometri pe secundă
între mine şi dona juana hunii şi căpcăunii vizigoţii şi ostrogoţii grecii
şi bineînţeles perşii se măcelăresc unii pe alţii
cu o cruzime înspăimîntătoare
între mine şi dona juana cămile neînfricate spintecă-n goană
deşert după deşert fără nici un pic de apă-n cocoaşe
între dona juana şi mine în fine doi nuci de cocos uriaşi dau din
frunze şi din fructe ca din aripi o pasăre verde ca timpul din clipe
eu o ridic pe umeri şi plec cu ea peste niluri înspumate peste livezi
de nori gravizi cu infinit şi miere
şi trupul meu se face zimbru şi oasele mele nechează din răsputeri
după fînul dulce de carne care se prelinge din pulpele donei juana
şi ochii mei se umplu de vulturi nemuritori şi ochii donei juana
se umplu de vulturiţe nemuritoare
cine va vîna pe cine cine va muri pentru cine cine pe cine va mînca
cine pe cine va bea
gura mea are gust de gură de tigru muşcată de gură de leu
gura donei juana are gust de gură de leoaică muşcată de gură de tigroaică
cu dona juana în dinţi trec treptele veacului gura donei juana
de muşchii inimii mele este plină
ne muşcăm unul pe altul cu recunoştinţa orbilor pentru întunericul
pururi accesibil în cantităţi ilimitate
şi-n braţe ne strîngem stîngaci cum cangurii cu puii gri în marsupii
cum marea cu delfinii fini şi inteligenţi în pîntec
încep să-not în carnea donei juana printre artere şi vase de sînge atent
să nu le rănesc să nu le sfărîm
şi dona juana se-afundă tînără şi fericită pe sub carnea mea
ca peştii în fluviu ca veveriţele în păduri
şi carnea mea se bucură şi plînge şi carnea donei juana plînge şi e fericită
cine pe cine vînează cine pe cine sfîşîie cine pe cine sărută
cine pe cine muşcă mănîncă înghite
eu o mănînc pe dona juana o mănînc cu poftă cu foame nebună
şi cu multă sete o sorb

o mănînc şi o sorb nu sfîşiind-o   nu dislocîndu-i carnea şi sînii
ci o mănînc şi o sorb   întregind-o
o mănînc şi o sorb adăugîndu-mi la trupul ei carnea   adăugîndu-mi
la trupul ei sîngele
o mănînc şi o sorb mutîndu-mă cu tot trupul meu cu toată carnea mea
cu toată setea mea în trupul şi în carnea ei şi în foamea ei şi în setea ei
o mănînc şi o sorb pînă nu mai rămîne din carnea mea şi din sîngele meu
nimic nimic nimic
o mănînc şi o sorb pînă cînd eu tot devin ea   sclipitoare puternică
fascinantă
şi dona juana tot aşa cum eu pe ea o mănînc şi o sorb   şi ea pe mine
mă-nghite şi mă bea pe nerăsuflate pînă ea toată se umple de mine tot
ca o piramidă enormă de morminte şi trepte   şi de timp vechi
îngăduitor doar cu nebunii şi zeii

5 iulie 2000, 0,35

rîsul meu pluteşte deasupra gurii mele şi deasupra morţii mele

am uitat că sînt mort şi-am început să rîd   şi-am început să despic
                    pieptul timpului cu rîsul meu mort asemenea mie
rîsul mortului   va trebui să aflaţi asta cu toţii cîndva   e cu totul altceva
 decît plînsul de bucurie al viului omuleţ care bea suc şi mănîncă roşii
              şi ardei verde   cu poftă maximă la grădina carul cu bere
rîsul mortului e ceva foarte bun şi foarte dulce numai pentru morţi
                                        şi îndrăgostiţi
rîsul mortului e delicios şi aspectuos ca o bomboană din miez
 de portocală numai că şi bomboana   numai că şi miezul de portocală
           sînt moarte tun adică au culoarea neagră şi sînt foarte amare
rîsul mortului care sînt păşeşte prin apa rece a morţii odată cu mine
 şi face tumbe odată cu mine pe pîrtiile timpului mort şi el şi nemişcat
rîsul meu e straniu ca flacăra unui metal necunoscut bolborosind
      incandescent în guşa unui cuptor cu pereţii groşi şi nemuritori
rîsul meu pluteşte deasupra gurii mele şi deasupra morţii mele
 ca o balerină vie şi tînără pe aleile parcului răcoros în iulie herăstrău
 rîsul meu întîmplat în orele zilei ori ale nopţii cînd al morţii sînt
  cînd alerg prin grădini cu arbori morţi cu bănci moarte cu lacuri
                      moarte şi cu semeni morţi asemenea mie
cînd mă retrag dintre vii cu nerăbdarea cu care ţi-ai retrage
oricine ai fi   şi orice nume ai purta   mîna albă dintr-un recipient
                                plin ochi cu smoală vîscoasă
rîsul meu ca un animal mic şi tînăr   trăgîndu-şi din moartea mea
                                     făptura sufletul şi puterea
va supravieţui   de fapt morţii mele   se va lăsa scris în noile cărţi ale morţii
va fi atunci cînd şi moartea mea se va fi sfîrşit şi risipit în pîntecul
 morţii mamă şi în pîntecul morţii tată   fără urmă fără dovezi fără glorie
singurul semn de ţinut minte   ninsoarea de dimineaţă   întîmplată în
      ceruri care nu sînt de văzut   decît de istoricii poeziei
                            postapocaliptice de azi şi de mîine

12 iulie 2000, 18,30 - 19,30

dona juana mă ninge torențial cu sîngele ei roșu

mort și frumos și maiestuos m-am dus la dona juana și-am început să sug
lapte negru din sînul ei negru și lapte roșu din sînul ei roșu
pe la miezul zilei am înviat mi-am lepădat cămașa de mort și-am intrat
cu inima și splina și lumina ochilor în trupul meu viu și flexibil
în trupul meu de bijutier al iluziei de casanova obsedat de carnea
sîngele și lumina ochilor de femeie foarte frumoasă
dona juana mă îmbrățișează cu brațe de rac înroșite de patimă
dona juana mă răsfață dona juana mă răsplătește pentru curajul meu
de a fi înviat din morți pentru ea
dona juana mă așează sub sînul ei negru și mă plouă cu laptele ei negru
apoi mă așează sub sînul ei roșu și mă ninge torențial cu sîngele ei roșu
dona juana rîde cu lacrimi dona juana se dă peste cap dona juana
merge în mîini dona juana exultă dona juana e cu adevărat fericită
mă sărută cu buzele ei fosforescente ca fierul încins în foc îmi biciuie
cerul gurii cu limba ei de zahăr ars de vișină amară-dulce
apoi mă-mpunge avîntat cu sînii mă ridică-n vîrfurile lor ca-n niște
sulițe sublime și m-aruncă-n cerurile largi de sus
după care m-așteaptă tremurînd să cad ca fulgerul pe trupul ei
cu pielea smulsă de pe carnea cea mereu răcoroasă și incitant foșnitoare
ay dona juana cum se prelinge timpul morții mele-n timpul vieții tale
cum moartea mea cu viața ta pînă la contopire se-mbrățișează
cum de pe umeri capetele ni se desprind ca imponderabile incendiare
sfere și-ncep să zboare cercei de diamante la glezna infinitului

*

mort și frumos și maiestuos m-am dus la dona juana și-am început să sug
lapte negru din sînul ei negru și lapte roșu din sînul ei roșu

15 iulie 2000, 11,40

noapte târziu insule de splendoare în măruntaiele secolului dona juana
doarme îngereşte cu sînii goi îmbrăţişaţi impecabil unul cu altul
eu o veghez şi-n vreme ce o veghez dau cu poeme perfecte în pietrele
de pe marginea somnului ei
pînă ce pietrele de pe bordura somnului ei devin poeme perfecte
pînă ce pietrele din burta somnului ei încep să răsune ca flautul
ori ca naiul ori precum harfa
pînă ce pietrele din tîmpla şi din orbita somnului donei juana devin
din dinţi şi măsele de lupi morţi la-nceputul de secol
triluri impecabile de privighetori imaginare
pînă ce în sfîrşit zăpada din splina pietrelor se transformă
în poiene şi în poeme cu flori iarbă şi brazi
*
cotropit de-a pururi de feminitatea universului scriu versuri de dragoste
pe genunchii transparenţi ai donei juana
genunchi albi genunchi ceasuri de-argint cu limbile de argint
păscînd iarba minutelor şi a orelor mereu curgătoare
în nesomn şi în moarte
şi-n timpul acesta obrazul meu din pămîntiu se face alb şi-ncepe
lapte de argint să curgă către cer
şi-n timpul acesta picioarele mele din albastre şi iuţi se fac negre şi-ncete
devin rădăcini leneşe-n pămînt
ay ay în timp ce ochii mei se ciocnesc de stele-n cer pe sub pămînt
călcîiele mele se preschimbă-n dulci ţigări în gura morţilor
muriţi cu ochii deschişi
şi mi-e bine aşa şi pasăre şi mîzgă şi paradis şi putregai
poezia mea-n definitiv e moarte înviată pe buzele celui care citeşte
şi speră să găsească-n mine mai multă moarte moartă decît în el
cuvintele mele mă ţin de mîini precum lanţurile grele în saline
mîinile şi rotulele puşcăriaşilor închişi fără vină
sînt un trup de bărbat în plină maturitate intrat rob la cuvinte
cu piele glezne şi capul de marmură albă şi neagră

10 sept. 2000

poem de-ncheiere
la cartea/moartea asta foarte frumoasă

cu tîmpla pe pietre cu splina pe pietre cu versurile pe pietre
petrec zile după zile în pustiu şi o visez pe dona juana
că binecuvîntă mareea de piatră care mă-nconjoară
cînd vine seara aprind pietrele şi pietrele ard ca lumînările
mi se scurge pe mînă ceară de piatră şi carnea arde ca şi cînd ar fi de bumbac
şi cînd mi se face foame ființă omenească fiind ronțăi friptură
de piatră şi cînd mi se face sete făptură perisabilă ştiindu-mă
beau bere de pietre
sîngele meu se transformă pe neobservate în piatră fluidă
şi viața mea se pietrifică se face pustiu şi pustiul se mută
din deşertul saharei din deşerturile lunare şi din deşerturile
celorlalte planete în mine
dona juana vine şi calcă pe spinarea mea şi pe omoplații mei cu saboți
de piatră dona juana joacă îndrăgostită cu saboții de piatră-n picioare
ciuleandra pe pielea mea
şi carnea mea începe să fiarbă şi versurile mele alunecă pe pietre
şi se-ntipăresc pe saboții şi pe călcîiele donei juana
hei dulce viață de piatră dulci saboți nemuritori luminoase călcîie
nemuritoare
pe mine mă număr cu zero pe dumnezeu îl număr cu unu
pe mine mă stropesc pe față cu pletele donei juana pe dumnezeu îl rog
să-nvie marea de pietre din univers
dona juana dansează ciuleandra pe carnea mea şi lumina lunii
bate din palme cu frenezie
sînt şi mort sînt şi viu sînt şi îndrăgostit sînt şi lucid de fapt nu are
absolut nici o importanță cum sînt
dumnezeu e lîngă mine martor fără cusur dona juana e lîngă mine
pat şi biserică
*

ah nu te teme vierme nu te voi dezamăgi curînd curînd
trupul meu va ajunge pe buzele tale senzual foşnitoare
şi le va fecunda cu frenezie
şi voi deveni tatăl puilor tăi cu chipul şi aripile şi mațele din borangic negru

*

eu m-am văzut pe mine în burta lui dumnezeu strîngînd surcele
pentru focul magnanim
dumnezeu era copil de zece ani spărgea nuci vechi între dinți și le
înghițea cu coajă cu tot

*

după ce mor doresc să fiu împăiat și așa împăiat să mi se pună în mînă
un creion chimic cu care să scriu glorioasele viitoare sonete
ale mortului împăiat

*

dorința de moarte oare vindecă de moarte
tot așa cum viața de viață m-a vindecat
și m-a lăsat pustiu și rătăcit între nisipuri șopîrle și cățel de cîrpe
și oamenii cu trompele rîzînd în vînt

*

am auzit într-o zi cîntecul viermelui
e frumos oricînd pot depune mărturie cu încrîncenare
ca al unei privighetori
dacă nu cumva chiar cu mult mai frumos

*

am transformat insomia-ntr-un preș zgrunțuros
și după ce l-am călcat în picioare pînă am obosit de mers legat la ochi
de tîrîș și de salturi mortale
mi l-am pus la gît să mă recunoașteți între vagabonzii comunitari inofensivi

*

pe burta morții m-am suit și-am urinat în vînt
și urina mea a devenit materie cenușie în galaxie

9 decembrie 2000

2. 4. INEDIT

capodopera maxima

capodopera maxima obsesie capcană rană culoar pentru alergarea
iadului prin sine însuşi
capodopera maxima vîrtej în haos eternitate pentru sinucigaşii sublimi
posedaţi sfîrtecaţi de idei şi de viziuni rug infernal pentru
imbecilitatea omenirii parfum de iasomie peste conştiinţele
şi inteligenţele în putrefacţie avansată
capodopera maxima miel alb zbenguindu-se pe zăpadă roşie poem-pui
ieşind din miezul foii albe ca un mugur-pui din arborele de santal
chintesenţă de ambrozie în nara lui dumnezeu umbrar din stufăriş
pentru nea grigore paznicul din grădina de pepeni
capodopera maxima elefant cît un şoricel maimuţă cît o pisică gîndac de
colorado cît vaporul titanic înainte de scufundare zimbru cu opt
picioare pe cale de dispariţie batista cu care şi-a suflat mucii
lautréamont la douăzeci de ani scaunul de ceară al lupului rău
topindu-se la foc ascuns din capra cu trei iezi povestirea fără nici
un pic de humor a lui creangă
capodopera maxima ploaia şi ninsoarea primordiale singurele plutind
dinspre pămînt spre deasupra înspre ochii lui dumnezeu adormit
sau poate numai obosit şi îngîndurat wilhelm tell aruncînd mărul
cu măiestrie în vîrful săgeţii înfiptă decent în capul prinţesei
neînfricate lacul înaripat din văzduh cu crapi ştiuci
şi păstrăvi de văzduh
capodopera maxima cîrtiţa albă din infern şi cîrtiţa neagră din paradis
scriind împreună cu mine poemul secret veşnicul inaccesibil
şi muritorilor şi zeilor nenăscuţii doar îl citesc învăţînd
să surîdă şi să se nască

13 septembrie 2002

cu regina peştilor samba legile poeziei cîntecele secrete

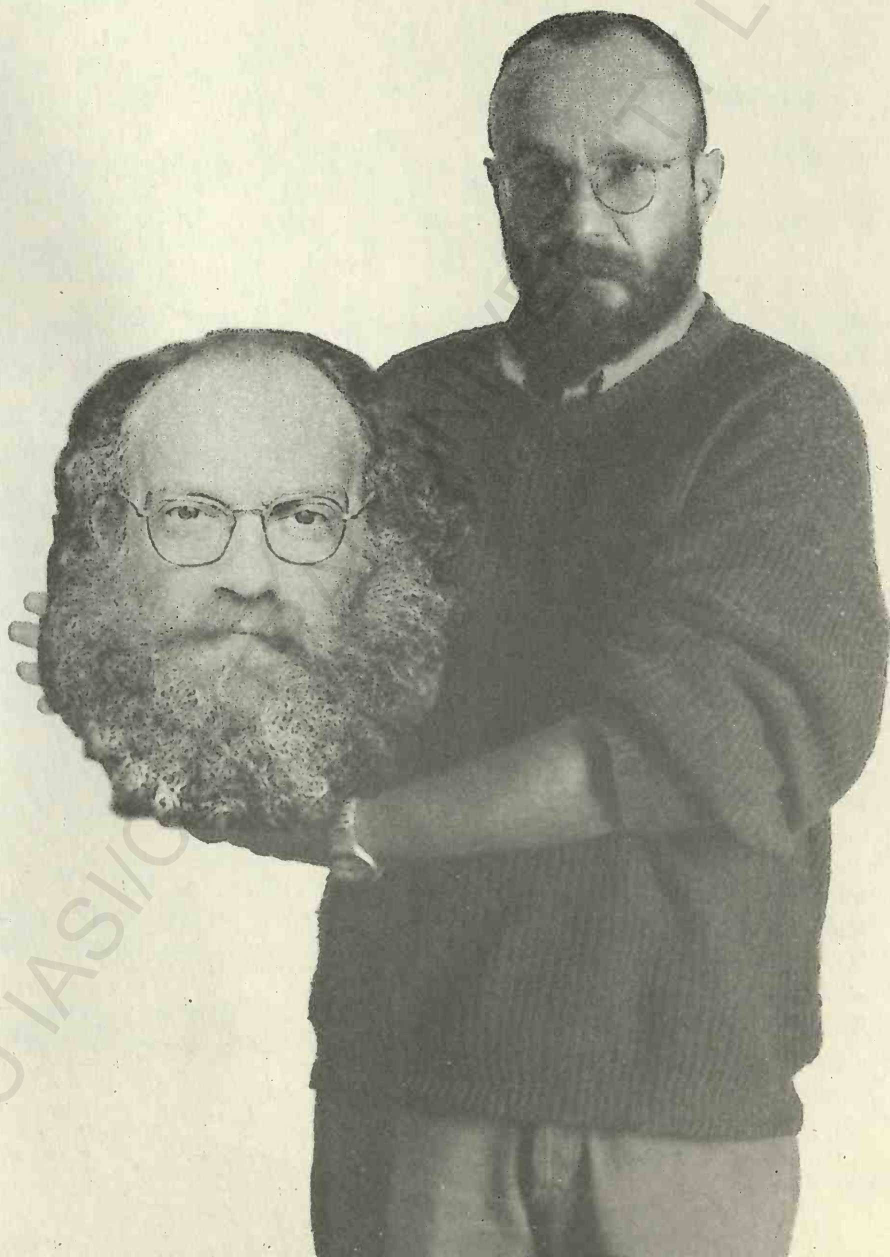
astăzi voi dormi şi voi visa şi mă voi scufunda şi voi înota cu fraţii peşti
şi cu surorile peşti şi cu pruncii peşti în mările marmara şi mediterana
şi voi vorbi în limba peştilor cu poezia şi voi dansa cu regina peştilor
samba în draci
o voi săruta o voi îmbrăţişa o voi fecunda aşezînd cu pricepere
poemul prunc în placenta mereu ocrotitoare şi hrănitoare
îi voi scrie epistole îi voi preamări solzii strălucitori şi-i voi încorona
icrele pe dinlăuntru cu flori de muşeţel albe şi tandre
în gramatica limbii peştilor voi scrie apoi pentru regina peştilor
şi pentru eternitate legile poeziei numai de mine ştiute
şi poemul cu două capete va veni în vizită va cere cîte două vieţi
pentru fiecare din ele
şi poemul cu trei capete va ajunge şi el la ospăţ şi va cere cîte trei vieţi
pentru fiecare din ele
mireasa mireselor şi mirele mirilor vor ieşi din coapsa mea ca o lacrimă
dintr-un ochi de copil
pe urmă eu mă voi mai naşte o dată cu papion cu albă cămaşă cu neagră
haină cu pantofi lucitori de lac care singuri merg peste ape şi flori
regina peştilor mă va îmbia să sug din ţiţele ei nu lapte de femeie-peşte
ci cîntece secrete
prin transcrierea cărora voi rămîne nemuritor în împărăţia peştilor
de limba română

Viața şi opera lui

LUCIAN VASILESCU

1. VIAȚA

1. 1. POZA

1. 2. BIOGRAF

Mă numesc Lucian Vasilescu, m-am născut la Ploieşti, la 23 octombrie 1958 şi locuiesc în Bucureşti, Str. Ştefan Mihăileanu, nr. 28 A, et. 4, ap. 8, Sector 2 (telefon: 0744/314.285, e-mail:lucian.vasilescu@mpg.ro).

Tatăl meu, Vasile Vasilescu, s-a născut la 15 septembrie 1918, în comuna Parepa, jud. Prahova, şi a fost economist.

Mama, Emilia Vasilescu (Tacu), s-a născut la 15 februarie 1928, în comuna Ciopleni, jud. Lăpuşna (Basarabia), şi este casnică.

Am absolvit Liceul „Mihai Viteazul" din Ploieşti, apoi Facultatea de Tehnologia Chimizării Ţiţeiului şi Petrochimie din cadrul Institutului de Petrol şi Gaze, Ploieşti.

Slujbe am avut multe, dovadă Cartea de muncă, probabil cea mai „groasă" carte a mea de pînă acum. Citez dintr-însa: inginer la Combinatul Petrochimic Borzeşti (Oneşti sau Gheorghe Gheorghiu Dej), inginer la Rafinăria Vega - Ploieşti, inspector pentru judeţul Prahova al M.A.T.M.C.G.F.F (sic!) - Ministerul Aprovizionării Tehnico Materiale şi Controlul Gestiunii Fondurilor Fixe (acestea, pînă în 1990). După aceea: secretar de redacţie la revista *Luceafărul*, ziarist la *Cotidianul*, „expert" în relaţii publice la C.N.A. (Consiliul Naţional al Audiovizualului), ziarist la *Evenimentul Zilei*, apoi la *Ziua*, secretar general de redacţie la revista de actualitate editorială *Cartea* - editată de Fundaţia Nemira, muzeograf la Muzeul Literatuii Române, redactor şef al revistei *Cîinele meu*, redactor şef al revistei *Descoperă*. Citînd din memorie, sînt sigur că enumerarea este incompletă.

Debutul în presa literară (cu poezie) s-a petrecut în anul 1988. Pe revistă o chema *Amfiteatru*, iar cei responsabili de această întîmplare au fost Radu G. Ţeposu şi Constanţa Buzea.

Debutul editorial s-a numit *Evenimentul Zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu* şi a apărut la Ed. Nemira, în 1995.

În 1992 am publicat, în colaborare, volumul *O mie nouă sute nouăzeci şi doi - sisteme de supravieţuire* (Ed. Mediaprint), carte cuprinzînd 33 de dialoguri cu personalităţi ale vieţii culturale, politice şi sociale româneşti.

Am mai publicat volumele de poezie: *Ingineria poemului de dragoste* (Ed. Albatros), *Sanatoriul de boli discrete* (Ed. Cartea românească), ambele în 1996, şi *Spirt. Muzeul întîmplărilor de ceară* (Ed. Nemira).

Mi-au făcut bucuria de a mă lua în seamă, în antologiile lor, următorii: Dan-Silviu Boerescu, *Sfîşierea lui Morfeu*, Ed. Phoenix, Bucureşti, 1994; Laurenţiu Ulici, *O mie şi una de poezii româneşti*, ed. DU Style, Bucureşti, 1997; Dan-Silviu Boerescu, *Mica antologie a poeziei române*, Ed. Regală, Bucureşti, 1998; Vasile Muste, *Un sfert de veac de poezie*, Ed. Luceafărul, Bucureşti, 1998; Echim Vancea, Gheorghe Pârja, *Umbra noastră, cuvântul*, Ed. Echim, 2003.

S-au ostenit a scrie despre cărţile mele, în cărţile lor: Dan-Silviu Boerescu, *O slăbiciune pentru pisici*, Ed. Maxim, 1997; Romul Munteanu, *Jurnal de cărţi* - 7, Ed. Libra, Bucureşti, 1998; Ştefan Vida Marinescu, *Proba transparenţei*, Ed. Euro-Vida M, 1998; Dan-Silviu Boerescu, *Păcatele tinereţilor*, Ed. Ex Ponto, Constanţa, 1999; Ion Bogdan Lefter (coordonator), *Romanian Writers of the '80s and '90s - a Concise Dictionary*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 1999; Octavian Soviany, *Textualism, postmodernism, apocaliptic*, Ed. Pontica, Constanţa, 2000; Al. Cistelecan, *Top Ten*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000; Ion Bogdan Lefter (coordonator), *Scriitori români din anii '80-'90. Dicţionar bio-bibliografic*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2001; Geo Vasile, *Poezia română între milenii. Dicţionar de autori*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002; Aurelian Titu Dumitrescu, *Viaţa de zi*, Ed. Semne, Bucureşti, 2003; Horia Gârbea, *Vacanţă în infern*, Ed. Carte de suflet, Bucureşti, 2003.

În presă, cărţile mele au fost comentate de:

Laurenţiu Ulici, Alex Ştefănescu, Dan-Silviu Boerescu, Romul Munteanu, Radu G. Ţeposu, Lucian Vasiliu, Adrian Alui Gheorghe, Ioan Es. Pop, George Vulturescu, Maria Luiza Cristescu, Octavian Soviany, Augustin Frăţilă, Aurelian Titu Dumitrescu, Saviana Stănescu, Dan Stanca, Nicolae Prelipceanu, Al. Cistelecan, Ştefan Vida Marinescu, Iulian Boldea, Alexandru Condeescu, Ioan Holban, Doina Tudorovici, Val Condurache, Ştefan Ion Ghilimescu, Marian Ilea, Liviu Antonesei, Ion Bogdan Lefter, Vladimir Bălănică, Gabriel Rusu, Nicolae Coande, Geo Vasile, Simion Bărbulescu, Valentin F. Mihăescu, Cristina Cîrstea, Constantin Acosmei, Daniel Deleanu, Horia Gârbea.

Traduceri: în limba sîrbă de Adam Puslojić şi Miljurko Vukadinović, în revistele de cultură: *Gradina* (Niş, 1996) şi *Reč* (Belgrad, 1997).

În engleză: Adam J. Sorkin & Bogdan Ştefănescu, *Speakingthe silence / Prose poets of Contemporary Romania*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2001.

1990-2004 - am publicat poezie în *Luceafărul*, *Suplimentul Literar Artistic al Tineretului Liber*, *Dreptatea literară*, *Contrapunct*, *Arc*, *Nouăzeci*, *Contemporanul*, *Literatorul*, *Poesis*, *Art Panorama*, *Vatra*, *Playboy*, *Ziua literară* etc.

În 1996 am devenit membru al Uniunii Scriitorilor.

Burse literare n-am căpătat, dar nici n-am cerut.

Nici premii literare n-am cerut, dar am căpătat:

1995 - premiul pentru debut (volumul *Evenimentul Zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu*) al Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti;

1996 - premiul Festivalului Internaţional de Poezie de la Sighetul Marmaţiei pentru volumul *Ingineria poemului de dragoste*;

1996 - premiul pentru poezie al Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti pentru volumele *Ingineria poemului de dragoste* şi *Sanatoriul de boli discrete*;

1998 - premiul pentru poezie al revistei *Art Panorama*.

1. 3. ACREDITARE

«Lucian Vasilescu e o piesă de bază în existența sau inexistența - după cum devine cazul - generației '90. De fapt, fie că aceasta există, fie că nu există, el rămîne o piesă de bază în noua poezie, oricum ar fi ea împărțită pe căprării și generații. Dar dacă - în ipoteză pozitivă - nouăzecismul a năzuit vreodată, și dincolo de bovarismul teoretic al diferenței anti-optzeciste, la reformularea principiului poetic, el l-a avut pe Lucian Vasilescu printre protagoniștii eficienți. Și asta cu toate că poetul n-a prea luat parte la bătălia declamațiilor, preferînd să întrețină spiritul vrajbei creative în imanența textului și să se dovedească mai degrabă un practician al subversiunii decît un retor al acesteia. Deși e trecut regulat în nomenclatorul trupei și arătat ca exponențial, el a luat parte la proiectul de grup doar prin contaminare, printr-o simpatie colaterală propriei formule și care i-a și adus acesteia o extensie de zel tematic. Nu numai că i-a lăsat pe alții la gîlceavă (de fapt, cam toată administrația grupării, de la cea promoțională la cea programatică, a căzut în spinarea lui Dan-Silviu Boerescu), dar a și dezertat la urmă într-o solitudine a formulei care retrăiește dramatic, într-o regie de afront, nostalgia inefabilului. Ce-i drept, solitudinea lui Lucian Vasilescu e una, liric vorbind, colocvială, cu apetitul - dacă nu chiar cu vocația - disputei și al altercației.

Dacă programaticul nu e tentat de explicitări și proclamații, el încarcă, în schimb, refulat, dimensiunea implicită a polemicii, dînd scriiturii un aer intrigant ori baremi ironic, cu săgeți intertextuale zvîrlite în toate părțile.

Văzută în cronologia sensibilității și a formulelor, poezia lui se naște pe locul ultimelor consecințe trase (prin propriul temperament, firește) din acțiunea conjugată a lui Mircea Cărtărescu și Cristian Popescu, acolo unde barochismul imaginativ al unuia și biografismul fantasmatic al celuilalt se sintonizează într-o febră epopeică a detaliului și într-o viziune himerică a infrapoeticului. Căci marea temă a lui Lucian Vasilescu, în ciuda paradei de cotidian sau a ținutei provocatoare la adresa scrisului runic, rămîne misterul poetic, explorarea infrastructurală a viziunii. Părînd că bate străzile și locuiește prin maghernițe reale, poetul umblă, de fapt, prin subteranele poeticului, într-o viziune spațializată și dramatic deconstruită a misteriilor scriiturii. Caricarea acestora nu e decît un mod antipatetic de a le înscena pentru a le putea trăi cu intensitatea spasmului. La urma urmei, Lucian Vasilescu e un medieval care, pretinzîndu-se histrion și dîndu-se drept bufon, joacă misteriile poeticului cu fanatismul ferventului. El introduce o structură epică în infrarealitatea inefabilului,

transpunînd diafanitatea în epos şi procesînd indicibilul, printr-un entuziasm al derizoriului, în fabule ale căderii şi invocaţiei. Fireşte, fandoselile cinice ale lui Lucian Vasilescu, şarjele lui caricaturale şi denunţul grotesc al viziunii nu sînt decît semnele unei adoraţii exasperate şi contrariate. El scrie, în fond, epopeea fracturată a unei devoţiuni agresate, ascunzînd sub vervă grotescă ardenţa romantică. Scriitură întinsă şi locvace, scriitura lui Lucian Vasilescu vine, de fapt, din febra himericului, din orgasmul prejudiciat al idealelor şi din angoasa transcendentului.

Lucian Vasilescu nici nu scrie, de fapt, poezii. Oricum, nu la bucată şi nu cu bucata. Chiar dacă e nevoit s-o facă (şi cum n-ar fi?), o face doar întrucît arhitectura obsesiei are nevoie de cărămizi. Sau, în cazuri de relaxare a obsesiei ori de manufactură a ei (ceea ce nu s-ar zice că nu se-ntîmplă în primele două cărţi), mai adaugă cîteva adiţionale peste limitele de eficacitate a stării, expunînd-o în excesive balcoane sau îngrăşîndu-şi temele pînă la obezitate. Principiul său creativ stă însă în intuiţia arhitectonică, în proiectarea ciclică a viziunilor şi în desfăşurarea polifonică şi holografică a temelor. A „temelor" e, de fapt, mult spus, pentru că Lucian Vasilescu n-are, fundamental, decît o temă (cu variaţiuni), pe care o poartă prin succesive climate vizionare, de la deriziune la ardenţă şi de la caricatură la pathos.

Succesiunea acestor climate dă sensul metamorfozei poetice, îndreptînd-o, cel puţin pînă acum, spre o soluţie de iluminare. În realitate însă criteriul acestei succesivităţi din condiţia tematică e contrariat, în fiecare ipostază, de criteriul tensiunii, poetul lucrînd în simultaneitatea antagonică şi trăindu-şi temele deopotrivă în febra empatiei şi a entropiei, între beatificare şi exasperare, în egală măsură în stilistica sfidării şi în cea a implorării.

Sensibilitatea lui discursivă stă pe un oximoron, unind adoraţia cu imprecaţia şi devoţiunea cu parodia. Principiul arhitectonic al viziunii, care reduce autonomia textelor la subsidiaritate, se sprijină, la rîndul lui, pe o transă epică a temelor şi stărilor. Această epică trăieşte, pe de o parte, din redundanţă şi, pe de altă parte, din suflu, ceea ce duce la transformarea primeia în ritualitate. Atît temele, cît şi stările sînt organizate la Lucian Vasilescu într-un scenariu în care peripeţia devine criteriul viziunii iar evenimenţialitatea stării criteriul revelaţiei (...)".»

Al. Cistelecan

(*Lucian Vasilescu - temă cu variaţiuni*, în vol. Lucian Vasilescu, *Institutul de Poezie Legală*, Ed. Vinea, 2004; antologia poetică; Colecţia: NOUĂZECI, prefaţă: Al. Cistelecan; postfaţă: N. Ţone)

1. 4. PORTRETE FĂCUTE DE COAUTORI

Cine-l întîlneşte pe Lucian pe scările de la metrou trăieşte senzaţia că vreuna din marile companii trans-naţionale încearcă să-şi vîndă produsele şi-şi face reclamă, apelînd la înfăţişarea sa de viking.

Dacă senzaţia e prea puternică, îi întinzi banii, iar omul te şi pocneşte.

Dacă-i ceri doar prospectul produsului pe care crezi tu că-l vinde, tipul, pentru a scăpa de nebunul care îi pari tu că eşti, îţi poate vîrî în palmă o revistă doldora de cîini, pe care, de altfel „Eric cel Roşu" o editează aproape singur şi care, în genul ei, e atît de bine întocmită, încît te înhaţă şi te ronţăie, cît ai clipi, de fiecare dintre degete.

Poet uriaş, ins taciturn, mîngîindu-şi mai tot timpul barba, ca şi cum s-ar strădui să electrizeze greabănul vreunui dulău, inducîndu-ţi senzaţia greşită că devine, din zi în zi, mai potolit, mai înţelept, la chefuri însă, Lucian îşi leapădă, în sfîrşit, ultima brumă de civilizaţie, îşi joacă în picioare ochelarii, pe care Mirela, soţia sa, îl obligă preventiv să îi poarte şi devine unul dintre cei mai senzaţionali şi fermecători tovarăşi de petrecere.

Adoră să fie confundat cu Lucian Vasiliu.

(Daniel Bănulescu)

„Cel mai des cuvînt pe care-o să-l auzi de pe la Vasilescu o să fie, neîndoios, „bătrîne". Fără o cafea, Luci nu „funcţionează". Are un tren al său, personal, pe care prietenii i l-au botezat Vasilescu şi care face staţie oriunde şi poate merge pînă la malul mării. A fost, pentru cîteva ore, Preşedinte şi prim-ministru, uns într-o cîrciumă din Moldova, din preajma Mînăstirii Neamţului, unde a rostit Proclamaţia Ultimului Cocoş din Moldova. Altfel, te priveşte dostoievskian (Raskolnikov, Ivan Karamazov?) din spatele unor ochelari à la Lennon. Din cînd în cînd, se poate înfuria din te-miri-ce, ca pe urmă să năvălească spre tine cu bunătatea lui. Vaxi este cel mai generos mecena al ţăranilor pe care, într-o zi de toamnă, atunci cînd a luat premiul de la Sighet, i-a înnecat pe tinerii şi novicii fermieri români în cosmopolita şi corupta Coca-Cola.

(Mihail Gălăţanu)

Nu m-am gîndit niciodată să-mi portretizez cel mai bun prieten în viață decît ca persoană, nu ca autor. Dar dacă zarurile au căzut astfel, iar noi am jucat pe doar șase cărți, nu pe treizeci și două ca la șeptic, mă simt obligat să-i spun că nu-i pot ierta versurile cu care m-a depășit. Ciudat: Vasilescu scrie uneori de parcă ce-a scris e lucrat direct în Paradis. Dar el zice că acolo e doar un sanatoriu, nimic mai mult, și că ne aflăm, și unul și altul, pe veci îngropați aici sub cer. Mai zice că sîntem progeniturile unui răspuns care nu-ncetează să-și caute întrebare. Iată de ce cred că Vasilescu acolo unde și atunci cînd scrie doare.

Ioan Es. Pop

Prsonajul care „vorbește" poemele lui Lucian Vasilescu este un Golan trist. O așa-zisă „frondă" a imaginarului său are acoperire în valuta forte a angoasei. Aproape totul e sublimate prin chiar duhul rimbaldian și ironic. Mi se pare memorabilă și caracterizantă *imaginea* „lopeții în formă de inimă" cu care se sapă (după comoara ascunsă sub aceste poeme) în toate direcțiile.

Tot ce aș putea spune „rău" despre poezia de acum a lui Lucian Vasilescu e că acesteia nu i-ar strica o mediere mai articulată între propriul discurs și obiectul discutat. Mi se pare că „directețea" poemelor sale are nevoie tocmai de ceva mai multă strategie a propriei sincerități.

Cristian Popescu
(*Luceafărul*, nr. 15, 9 mai 1990)

E viteaz și mîndru, din naștere. Cînd, la un an, părinții au vrut să-i facă obișnuitele radiografii, pentru a-i fotografia excrescențele țipetelor întemeietoare, aparatele alea vechi și comuniste au pleznit pur și simplu. Copilul era, în fapt, un ghem imens de electricitate, proprietate pe care nu numai că și-a păstrat-o, dar a și sporit-o considerabil de-a lungul anilor. Cum a ajuns el la literatură, în vestitele holde de praf văratic ale Ploieștilor, este simplu de explicat. Copil fiind, a cutreierat cu genele istețe două fotografii tipărite pe hîrtie de ziar rătăcite pe podelele casei părintești. Vă-nchipuiți, de bună seamă, că nu erau două poze oarecari. Erau poza lui Ion Luca, bineînțeles Caragiale, hîtru patron de tutungerie, berărie și, în restul timpului, ziarist, nuvelist și comediograf degustător de arsenic, și a lui Nichita Stănescu, valaho-rusul dat în paișpe, adolescent viclean și vecinic copil de casă-al poeziei, trimbulind prin tîrg cu sprînceana impecabil bărbierită. Și-a început să se joace cu năstrușnicele poze, de-atunci, în fiecare zi. Și-atît de frumos s-a jucat cu ele la o oră anume a adolescenței sale și a primei tinereți, că ăștia doi au înviat amîndoi deodată. Și-au venit toți trei, Lucian, pruncul țîfnos, Ion Luca și Nichita pe jos, de la Ploiești la București, să bea o bere la Gambrinus. Și de-atunci, Vasilescul a devenit și mai viteaz și mai mîndru. Și după ce au băut ei berea aia prietenească, ambii

magiştri dăscălindu-l cu duioasă severitate pe fiul de din literele lor, explicînd pe îndelete în ce constă tîlcul poveştii dintotdeauna aiuritoare care este literatura, au plecat bucuroşi şi l-au lăsat în pace. Caragiale se mai duse, aşadar, încă o dată la Berlin, nu se ştie sigur dacă în cel pămîntesc sau în cel ceresc. Nichita o şters-o şi el, englezeşte, romîneşte şi ruseşte undeva în sus, fără o direcţie anume. „Bătrine, a zis el, uite, ţine cheile astea. Sînt de la casa mea din Amzei. Să te muţi tu în ea, cu fiica mea, c-altminteri s-ar putea într-o zi să se ridice în văzduhuri şi să vină după mine. Da' mie nu-mi trebuie, bre. Mai rău m-ar încurca. Păi ştii tu cîte palate de mărgean am eu acolo, dincolo de norii ăia de la orizont?"

E răbdătoriu ca o panteră îmblinzită cu migală. Dacă eşti băiat de treabă şi te caţeri cu demnitate pe cuvîntul ce-ţi părăseşte gura, Lucian n-are nimic împotriva-ţi. Nu numai că nu-ţi sare la gît atunci cînd nu ţii pasul cu el la o temă decisă a fi formulată şi-mpodibită-mpreună, dar chiar el îţi aduce, din miezul generozităţii sale, biscuiţi şi votcă pe genunchi, încurajîndu-te să-ţi păstrezi neştirbită demnitatea. E poet de gaşcă luminată, poţi, la o adică, cînd vînezi, în vecinătatea lui, eternitate încă nefrişată, să fii foarte sigur că nu ia pentru el nici un singur gram din ce-i al tău. Este, Vasilescul, între insurgenţii nouăzecişti, de-o onestitate monumentală.

Astăzi, dacă-i tai lui Lucian vitejia spornică în două părţi egale, ai nevoie de două recipiente de întrebuinţare universală: într-unul curge sînge caragialesc, iar în altul curge sînge nichitesc. Ce urmează-i simplu de prezis: amesteci licoarea celor două recipiente şi obţii o substanţă nouă, poema vasilesciană, cînd ironică ori acidă foarte, cînd tandră ori masochist-răzvrătită, cînd teatrală de-a dreptul ori vizual-halucinantă. Deloc surprinzător, vocea sinelui autentic al autorului este recognoscibilă imediat. Vasilescul este, în contemporaneitatea cea de toate zilele, deţinătorul patentului arhicunoscutului Institutut de Poezie Legală, precum şi autorul ferice al celebrissimei statui nouăzeciste, reprezentîndu-l, în mărime naturală, pe Dumnezeu la pompa de benzină.

(Nicolae Ţone)

1. 5. POLUL MINUS ŞI POLUL PLUS AL RECEPTĂRII CRITICE

1. 5. 1. MINUS

La polul frigului receptării critice amintesc opinia lui Alexandru Muşina care, în săptămînalul „Vineri", a scris despre mine:

„ (...) Lucian Vasilescu ar face deliciul oricărui circ din lume."

1. 5. 2. PLUS

La celălalt pol menţionez părerea lui Dumnezeu, care, deşi fac ce fac şi scriu ce scriu, mă îngăduie încă în viaţă.

1. 6. CONFESIONAL

Sînt vreo 40 de ani de cînd am fost învățat să scriu şi vreo 25 de cînd trudesc a scrie poezie. Doar poezie. Mi-ar plăcea şi mie să încerc şi alte genuri, dar mi-am făcut socoteala că nu prea o să am timp pentru asta. Am pornit a săpa o groapă (a mea) şi la ea am să sap, cît mai adînc, spre lumină. S-ar putea să izbutesc. Oricum, nu voi face nimănui nici un rău. Îmi plac tare mult lucrurile „inutile", „gratuite". Sînt bolnav de ele. Culoarea cerului la răsărit sau la asfințit nu e bună de nimic. Şi cu toate acestea... Aşa şi poezia - e inutilă, gratuită, nu-i bună de nimic. Şi cu toate acestea...

La fel ca şi acum 25 de ani, cred că poezia nu este doar un fel de a scrie, ci şi, în egală măsură, un fel de a fi. Înclin să-mi dau dreptate - dacă n-ar fi aşa, probabil că nici eu n-aş mai fi.

Am prețuit dintotdeauna pe cei care s-au mişcat, egali şi consecvenți cu ei înşişi, între viață şi operă. De aceea, o enumerare (incompletă) a „artiştilor înrîuritori" ar putea arăta astfel (într-o dezordine oarecare): Van Gogh, Camille Claudel, Janis Joplin, Boris Vian, Romain Gary, Esenin, Nichita Stănescu, Eminescu, Urmuz, Rimbaud, Trakl, Hendrix, Emily Dickinson...

Nu voi risca aici să alcătuiesc o listă a „prietenilor literari". Ei sînt şi aici, înlăuntrul acestei cărți, şi în afara ei. Unora, cum sînt țapinarii cărora acum cîțiva ani le-am citit o noapte întreagă poezie, împreună cu Ioan Flora, într-o cîrciumă de pe şoseaua ce duce (şi aduce) la Mănăstirea Neamțului, nici măcar nu le ştiu numele. Le mulțumesc, oricum, tuturor: exist şi pentru că ei există.

În rest, despre poezie ca despre spovedanie şi mîntuire, ca despre credință şi dragoste, ca despre viață, ca despre viața de după viață...

I. 7. ANCHETA SOCIALĂ

Cine este Lucian Vasilescu?
Ce părere aveți despre Lucian Vasilescu?

Impactul cu poezia lui Lucian Vasilescu (în ceea ce mă privește), a fost unul destul de recent, dar extrem de pozitiv. Este poezia unei generații în care eu, personal, cred cu toată sinceritatea.

(Iolanda Malamen)

Membru al familiei Stănescu.

(Lidija Dimkovska)

Pe Lucian Vasilescu l-am cunoscut cînd „aveam treizeci de ani, era toamnă..." și l-am recitat la aceeași vîrstă, spre iarnă. La teatru, în primul rînd, un premiant și el în recitalul (spectacolul) pe care l-am făcut la Muzeul Literaturii Române. Lucian mă privea „în pămînt" (nici unghiile de la picioare nu le putea privi de frică) ascultîndu-se și încercînd să-și oprească bătăile, tot mai repezi, ale inimii. El are INIMĂ!

(Silvia Codreanu)

O voce distinctă în peisajul liricii contemporane.

(Daniela Giurculescu)

Am citit cu Cristi. Știu de la Cristi și de la Daniel că e un poet foarte bun. Aș vrea să mai citesc - să văd acum ce cred.

(Mihaela Pascu)

… ca să nu mai vorbim de bolile discrete care ţi se agaţă de picior pe treapta următoare…

(Nora Iuga

Lucian Vasilescu, toţi „proprietarii" de cîini o ştiu, este editorul-şef al revistei *Cîinele meu*. Şi scriitor, desigur.

(Constantin Virgil Bănescu)

Nu îl cunosc.

(Marian Mierlă)

Poate fi enumerat, cu prioritate, între reprezentaţii generaţiei '90.

(Ioan Pintea)

Lucian Vasilescu reprezintă pentru mine tipul poetului care ştie ce vrea, respectîndu-şi statutul de scriitor, poezia lui trăgîndu-şi seva dintr-o putere lăuntrică pe care nu o descoperi decît după ce îl cunoşti ca om.

(Mihai Cucu)

L-am citit, recomandat de o poetă, dar nu l-am aprofundat, din păcate. O voi face în curînd. Pe cuvînt!

(Gabriela Vrînceanu-Firea)

Singurul poet care m-a obligat să-l cred că ştie cu adevărat de ce scrie poezie.

(Vlad Popescu)

Lucian Vasilescu scrie versuri probabil cu aceeaşi plăcere cu care bea şi creşte cîini. L-am întîlnit o singură dată la Călăraşi, la una din întîlnirile celebre organizate de regretatul Miki Drăghici. L-am remarcat pentru că avea barbă, umor şi o rezistenţă peste medie la alcool.

Am căutat o oră prin bibliotecă volumul lui de la „Nemira", l-am rătăcit... Cartea aceea am cumpărat-o. Am vrut să spun.

(Ştefan Caraman)

Are un aer de şef demisionat al unei gări rătăcite, cîndva port, altădată aeroport, dar acum pierdută în cîmpie, în preerie, el, ca o verticală năucă, opunîndu-se fugii tuturor orizontalelor.

(Radu Sergiu Ruba)

Lucian Vasilescu? El nu există, el este un simbol...!

(Adrian Alui Gheorghe)

Lucian Vasilescu vine dinspre *Inocentul* lui D'Annunzio (sau al lui Lampedusa?), el este aristocratul, cu semn invers, al grupului de nouăzecişti, ce nu consideră, ca şi personajul din carte, că orice activitate, înafara aceleia erotice, este plebee şi face un pact, îşi asumă de la început „scrisul", ca pe un blazon. Aristocratul Lucian a optat de la început pentru stil, nu pentru viaţă; mă rog, cu relativitatea de rigoare a celor doi termeni, pentru scris, nu pentru tăcere, pentru prietenie, nu pentru romantism şi singurătate.

Practicînd acest „sport aristocratic", scrisul, poetul chiar s-a dedat la plăcerea de a scrie şi chiar de a se uita într-o oglindă a morţii, în care, dacă te uiţi, nu te mai vezi ca aparţinînd de un anume sex, religie sau naţionalitate şi în care sîngele tău albastru, dacă cumva îl ai, rămîne să ocupe fundalul şi infrastructura fiinţei tale. Ceea ce rămăsese de văzut în oglinda respectivă, suprafaţa imediată, era destul de grav avariată, ba chiar contorsionată.

De aceea, Lucian Vasilescu, ca orice aristocrat ce se respectă, a avut curajul de a-şi trage singur un semnal de alarmă şi a hotărît că cel mai bun lucru pentru activitatea lui de a scrie (adică de a putea să se vadă în oglinda morţii, mă rog, a absenţei) este aşteptarea şi întreruperea activităţii. Aşa încît, poemele lui Lucian, privite din perspectiva expectativei noastre, par nişte fiinţe, vii, ce au ştiut să preia atributele şi sensul legilor ce guvernează materia înseşi.

(Angela Marinescu)

1. 8. ROMAN DE PRESĂ
(reacții și referințe critice)

«Încă de pe vremea cînd era inginer chimist în Ploiești, Lucian Vasilescu nu părea să întrețină relații cordiale cu previzibilul. Poate pentru că se simțea structural atras de surpriză a dat-o pe poezie și, consecutiv, pe gazetărie, ambele prin excelență teritorii ale imprevizibilului. A continuat, apoi, să fie imprevizibil chiar în aceste teritorii. Dovadă acest *Evenimentul zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu* în paginile ziarului cu același nume, în special în paginile de fapt divers, acolo unde, ca să zic așa, colcăie viața. Ce vrea să spună poetul prin această surpriză tehnică e, dacă înțeleg bine, că poezia este, pentru el, o chestiune de în-ființare, adică (și) un fel de a fi, complementar unui fel de a scrie. Asta ține, însă, de previzibil, ba chiar de locul comun. Pe care imprevizibilul gest al poetului îl neagă. E ceva bacovian fie și sublimat, într-o atare „inginerie poetică". Să fie !»

(LAURENȚIU ULICI - coperta a IV-a a vol. *Evenimentul zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu*, ed. Nemira, 1995)

«(...) Autorul cărții despre care e vorba (Evenimentul zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu) s-a gîndit să speculeze potențialul comic al retoricii impuse largului consum de astăzi de către sumbrul cotidian. Nu pentru a produce la rîndul lui un volum horror, ci - culmea - pentru a scrie un volum de poezie. Și - încă mai greu de crezut - Lucian Vasilescu reușește (...). Curios și pînă la urmă seducător este faptul că dintr-un exces de prostituție, violență, oroare, autorul cărții reușește să facă poezie adevărată, să scoată un lirism paradoxal, nostalgic și profund dintr-o materie teoretic „nepoetică" (...). O experiență interesantă, undeva la intersecția dintre viață, presă și literatură. Sau o demonstrație că acolo unde e viață și e presă, e și literatură... »

(ION BOGDAN LEFTER - *Evenimentul zilei: ziar? Nu: carte de versuri!*, Radio Europa Liberă, 19 iunie 1995)

«La Editura Nemira a apărut una din cărțile cele mai ciudate pe care le-am citit vreodată: Evenimentul zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu (...).»

(DAN STANCA - *Lucian Vasilescu „salvează" Evenimentul zilei*, România liberă, 23 iunie 1995)

«Evenimentul zilei este, poate, cel mai controversat cotidian din Rom`nia de astăzi - iubit şi contestat, în egală măsură, el este mereu prezent. Atît de prezent încît a devenit materie pentru o remarcabilă experienţă lirică. Mă refer la volumul *Evenimentul zilei - un poem văzut de Lucian Vasilescu*. Indiferent de ce se va întîmpla cu Evenimentul zilei este limpede că destinul său este salvat, salvat prin această insolită experienţă poetică (...).»

(LIVIU ANTONESEI - *Salvarea Evenimentului zilei*, *Monitorul* (Iaşi), 30 iunie 1995)

«Citite în succesiunea lor fals-inocentă, poemele lui Lucian Vasilescu din Evenimentul zilei, volumul său de debut, sînt nişte elegii cu suflu epic (...).

Cruzimea evenimentelor e îmbibată întotdeauna, ca de o transpiraţie abundentă, de compasiune şi candoare, aşa încît ochiul poetului izbuteşte să distileze toate otrăvurile şi să le prefacă în delicateţuri lirice (...).

Poeziile crude şi amare ale lui Lucian Vasilescu, scrise în ton narativ, fără explozii stilistice, trăiesc prin pîlpîirile lor melancolice, prin regia subtilă a afectivităţii, menită să îmblînzească grozăviile realului.»

(RADU G. ŢEPOSU - *Cei care vin: Lucian Vasilescu*, *Cuvîntul*, septembrie 1995)

«Un eveniment în poezia de azi este, fără îndoială, volumul Evenimentul zilei - un poem văzut de LucianVasilescu (...).»

(IOAN HOLBAN - *Cum se face poezie dintr-un ziar*, *Opinia* (Iaşi), 1 octombrie 1995)

« (...) Lumea pentru Lucian Vasilescu nu există decît atunci cînd este scrisă. Metafora este realitate, elementele fac schimb de taine cu cuvintele, realul se confundă cu imaginarul, au aceeaşi esenţă concretă care este de natură mitică, fabuloasă, magică. E într-un fel o regresie în universul credinţelor originare în care basmul, eresurile sînt consubstanţiale vieţii universului cotidian (...). Dincolo de semnificaţia psihanalizabilă a reveriei poetului, atinsă de aripa ludică a ironiei şi de rictusul sarcasmului, cartea dă imaginea memorabilă a unei lumi sfîşiate de căutarea disperată a iubirii sub pecetea inexorabilă a morţii (...). Poezia lui Lucian Vasilescu inventează o apocalipsă a sexului şi o religie a lui.»

(ALEXANDRU CONDEESCU - *Textul şi sexul*, *Adevărul literar şi artistic*, 18 februarie 1996)

«Lucian Vasilescu nu a văzut idei ci, ca pe un poem, *Evenimentul zilei* (Ed. Nemira, 1995), reuşind să contrarieze şi chiar să scandalizeze opinia publică, precum şi o anumită parte a criticii, căreia i-a picat greu să accepte o asemenea frivolitate a imaginaţiei poetice (...). Nicăieri, în literatura contemporană, mistica şi deopotrivă isteria erotică nu cred să-şi fi descoperit o reflectare mai exactă şi, surprinzător sau nu, capabilă de o ironică autotransfigurare (...).»

(DAN-SILVIU BOERESCU - *Evenimentul zilei...*, *Cartea*, mai 1996)

«(...) Volumele sale îl scot pe Lucian Vasilescu din plutonul eteroclit al confraţilor, transformîndu-l într-un mesager al unui alt mod de a fi în poezie. (...) Găsindu-şi propria manieră, Lucian Vasilescu şi-a surclasat confraţii de generaţie.»

(ROMUL MUNTEANU - *Lucian Vasilescu şi teritoriile poeziei*, *Luceafărul*, 12 martie 1997)

«(...) Sîntem, cu poezia lui Lucian Vasilescu, prinşi într-un cîmp de gravitaţie poetică de care nu ne putem smulge prea uşor, prea repede. Poate, în ziua de apoi.»

(NICOLAE COANDE, *Un Leopold Bloom valah*, *Calende*, nr. 3-4, 1997)

«(...) *Sanatoriul de boli discrete* este o carte extrem de unitară, foarte atent elaborată, atît în ceea ce priveşte construcţia propriu-zisă a poemului cît şi în privinţa echilibrului stilistic interior şi a atitudinii autorului faţă de sine şi faţă de ceilalţi. (...) Nu-mi rămîne, aşadar, decît să recomand cititorului acest volum de versuri dimpreună cu autorul său, figura cea mai proeminentă între scriitorii debutaţi după 1989. »

(VALENTIN F. MIHĂESCU, *Disimulare şi denudare*, *Azi* - suplimentul literar, 9 iunie 1997)

«Cu *Sanatoriul de boli discrete*, Lucian Vasilescu duce pînă aproape de perfecţiune formula textualismului în cheie parodică (...).»

(OCTAVIAN SOVIANY, *Textul ca sanatoriu*, *Contemporanul*, 7 august 1997)

«Îmi făcusem un titlu de glorie din faptul că scriam critică literară la minut, oricînd, oriunde, oricum. Sînt capabil să scriu peste noapte despre oricine, respectînd parametrii circumstanţialităţilor felurite. Uneori am însă dubii. Simt nevoia să reflectez asupra unei cărţi. Se întîmplă rar. Pentru a mă elibera din varii paranteze ale ipocriziei, voi oferi un exemplu. De două luni ţin pe masă noul volum al lui Lucian Vasilescu. Pentru mine nu-i chiar aşa nou: l-am promovat, poezie cu poezie, în *Art-Panorama*. Aveam deci toate motivele să scriu despre carte imediat după ce a apărut. N-am putut. O recunosc cu toată sinceritatea pe care o datorez prieteniei ce i-o port autorului. Am vrut s-o fac de mai multe ori şi, de fiecare dată, ceva m-a oprit. Simţeam, poate, că voi trata superficial o carte teribilă. *Spirt. Muzeul întîmplărilor de ceară* (ed. Nemira, 2000) este cartea unei credinţe.»

(DAN-SILVIU BOERESCU, *Caznele şi responsabilitatea prieteniei/criticii*, *Cuvîntul*, august 2000)

2. OPERA

«[...] Volumele sale îl scot pe Lucian Vasilescu din pluralul [illegible] al confraților, transformându-l într-un mesager al stării [illegible] a fi în poezie. [...] Găsindu-și propria identitate, Lucian Vasilescu [illegible] de generație.»

(ROMUL MUNTEANU – *Lucian Vasilescu și [illegible] poeziei*, *Luceafărul*, 12 martie 1997)

«[...] Simțim, cu poezia lui Lucian Vasilescu, prinși într-un câmp de gravitație poetică de care nu ne putem smulge prea ușor, prea repede. Poate, în [illegible]»

(NICOLAE [illegible], [illegible], *Calende*, nr. 3-4, 1997)

«[...] *Sonatorul de bolți diverse* este o carte extrem de [illegible], foarte atent elaborată, atât în ceea ce privește construcția propriu-zisă a poemului cât și în privința [illegible] interior și a [illegible] autorului [illegible] de [illegible] și [illegible] de [illegible]. (...) Nu-mi rămâne, așadar, decât să recunoaștem [illegible] acest volum de [illegible] cu autorul său, figura [illegible] mai [illegible] între scriitorii debutanți după 1989.»

(VALENTIN F. MIHĂESCU, *[illegible]*, supliment [illegible], 9 iunie 1997)

«Cu *Sonatorul de bolți diverse*, Lucian Vasilescu duce până aproape de perfecțiune formula textualismului în cheie parodică (...).»

(OCTAVIAN SOVIANY, *[illegible]*, *Contemporanul*, 7 august 1997)

«[illegible] un fel de [illegible] că scriem critică literară [illegible]. [illegible] Uneori am [illegible]. [illegible] Se întâmplă rar. Pentru a mă elibera din [illegible], voi oferi un exemplu. De două luni [illegible] pe masă [illegible] volumul lui Lucian Vasilescu. [illegible] *Sfera Muzeul [illegible]* (ed. Nemira, 2000) este cartea unei credințe.»

(DAN-SILVIU BOERESCU, *[illegible]*, [illegible], august 2000)

2.1. ANTOLOGIC (I)

Şapte zile în care altădată a fost făcută lumea sau cum s-a fost scris acest poem

ziua întîi

în blocul meu dimineaţa vine ca atunci cînd deschizi o
cutie cu muzică din robinete nichelate apa curge spală resturi
de vis cadillac pdg cont în bancă jane birkin maşina cu
lapte buletinul de ştiri transplanturi absurde de umbre de
unde telegrafistul de scară ţăcăne esoesul de rigoare
lumea se-aruncă în stradă fără colac de salvare în vreme ce-mi
potrivesc fracul salut mă aşez descifrez cu un deget la
maşina de scris für elise

ziua a doua

cuvintele cu care obişnuiam să te chem au fost
exilate într-o limbă străină şi puse la muncă le trimit
pachete curînd va trebui să răspund pentru asta ca într-o mînă
despic aerul nopţii sap dimineaţa adorm murdar obosit
iar n-o să cînt nimic la maşina de scris

ziua a treia

plouă navighez către casă cu un brel sub
umbrelă intru fac prezentările administratorul
îl trece în cartea de imobil va creşte chiria îmi spune
îhî îndes în gura maşinii de scris un căluş de hîrtie

ziua a patra

hic et nunc de crăciun îmi zăngăn oasele în fața
tarabei cu țuică fiartă
încorporată poftă uite o fată sorb alene
trag din țigară adulmec mirosul ei de fecioară de fiară zvîcnind
şi icnind într-un pat ce nu e al meu da' nici al vostru ce soartă
sorb alene trag din țigară frigul mă năruie mirosul de țuică
stăruie iară sus în paradis trasă de cai zurgălind
trece maşina de scris

ziua a cincea

vino să te mîngîi
să te sărut iubesc
să te necinstesc
pe maşina de scris
să te nemuresc

ziua a şasea

pulsam
asemenea unui cămin de nefamilişti
citeam poezie una la şase ore țineam regim ochii închişi
gura strînsă
erai aproape făceai piața patul curățenie dragoste
gîndeam să fugim cu ceva interzis
cu trenul de marfă
cu maşina de scris

ziua a şaptea

încă puțin
aproape la fel ca în atlasul de astronomie
stelele
sînt fericit frumos este cerul senin sau mînios
numărătoarea inversă îmi lipesc gura cu
urări de succes ca pe butoanele unui poem spațial
ating clapele maşinii de scris mă dezintegrez

Dimineața unui acrobat

stam pe o bancă în parc miram lumea dansam puțin cu cîte o femeie
întrețineam public noțiunea de primăvară mă lăsam mirosit
scriam despre tine cu creta poeme pe drumul pe care știam c-o să vii
uneori ajungeam în felul acesta pînă acasă urcam în camera mea
veioza picapul mașina de scris călimara îmi săreau de gît
îmi spuneau că ar vrea să se culce cu tine să vă fie rușine
măcar spune-ne despre ea călimara scîncea și-am
să-ți dau de aici înainte albastre ca marea brillante cuvinte
poftim o să zic dar țineți-vă bine repetați o dată cu mine
ea are un cx cutremurător de felină bengală berlină și
un consum foarte mic de benzină la mersul de noapte cînd
sînii ei desfac în extaz mirosuri turcoaz și cînd șoapte
clatină hărțile ea e deasupra și-n toate părțile
doamne dă-ne-o femeie de toate zilele de
toate nopțile

Playboy

îmbrăcată în uniforma sexului tău poruncești
acestor cuvinte să vină iar eu
sînt soldatul trag cerneală-n stilou și o iau
pe hîrtie spre tine de-a-ndăratelea bine atît
cît m-o ține cu fiecare cuvînt mai aproape
mai dă-mi și mai ia și apăs cu
penița pe ea pe hîrtia velină și fără
de vină ca un styx în călduri cu o mie de
mîini de picioare
de guri

Refren:

Iubita mea de peste blocuri
Iubita mea de peste vînt
E carnea ta atît de-asemeni
Poemului pe care-l cînt

și de-atunci pogorîndu-mă-n lume la
răscrucea picioarelor tale izbind de cinci ori
despărțit în silabe sincopat frîngîndu-te
calde și rare

Refren:

Iubita mea de peste blocuri
Iubita mea de peste vînt
E carnea ta atît de-asemeni
Poemului pe care-l cînt

Circuitul femeii în natură

acum ar trebui să fie un bulevard cu cinematografe apoi
un bar în care să mă uit la pereţi şi o stradă
acum ar trebui să vină cineva să-mi explice că nu e bine
ce fac că aşa şi pe dincolo mai bine m-aş duce acasă

iau sare între degete pun pe marginea halbei duc
totul la gură înghit ea spune că miroase ca-n grajd
spun nu vezi cum vine iar chelneriţa cu tava de
zici că e o afrodită care tocmai se naşte din spumă
de malţ fermentat ca la luvru

plec mai spune şi pleacă

pun sare pe marginea halbei ca pe o rană deschisă
spune-mi mai spun dar ea e deja în metrou
şi ascultă cu nesaţ poezia atenţie se închid uşile
care o duce acasă

Vacanța unui acrobat

ah sufereau pentru mine pînă ce mă umpleau de o milă vîscoasă
infirmiere albe severe mă goleau în chiuvetă plecau să se schimbe
să-mi joace un vis uneori de amor dimineața mașiniștii puneau
alt decor cu un soare proaspăt vopsit cu intrarea noastră în mare
ca o catastrofă ecologică pe un fond muzical adecvat pînă la
primul post de control unde eram lăsat să trec după o sumară
criză după ce voi fi lins tot nisipul de pe statuia
găsită în zori

Poemul cu o mie de etaje

de la ultimul etaj rotitor al poemului de dragoste
se văd printre nori
aceşti bărbaţi aceste femei repetînd unu doi gesturile
maestrului de ceremonii
îngereasca gimnastică reproductivă la locul de muncă
aceşti bărbaţi minunaţi şi femeile lor roditoare
de la ultimul etaj rotitor al poemului de dragoste
rostogolesc soarele printre vitrine
snopind trecătorii
cu iluzia unor plaje celebre
asmuţindu-i a bate din palme ca la un înec de gală
las la apă cabina telefonului tramvaiele strada
chioşcurile de ziare cenaclurile literare tot
ce se mai zbate în chihlimbarul acestui fin de siècle
alerg printre lucruri încurajînd pereţii
într-o zi o să-mi cadă în cap şandramaua asta de vorbe
aici aşteptînd
nu începea nici o muzică doar game arpegii exerciţii de adoraţie hanon
vocea ta dereticînd printre stele
continentul cutreîerat pe jos al acestor femei vii vorbitoare
agăţate post mortem pe pieptul bărbaţilor
ca legiunea de onoare
de la ultimul etaj al poemului de dragoste
în vreme de ciumă îmi amintesc ce mai plimbări făceam noi
călări pe biciclete de extracţie mitologică şi ce bine
iubito catadioptrii albi catadioptrii roşii
pînă la scăpătatul reclamelor dimineţi în amestec
jumătate de trup pregătindu-mi cafeaua
cealaltă sprijinind-o pe prima ascultînd
chiar sînul tău iubito
cotele sînilor ei locomotivele istoriei
de la ultimul etaj rotitor al poemului de dragoste
se vede ca-n palmă
cum devii treptat personaj

Naufrag*i*ul unui acrobat

ce-ai să te faci atunci cu realitatea asta imediată
cînd camera ta o corabie cu care ea nu va mai pluti
niciodată
oraşul va fi liniştit
manechinele de pe stradă vor primi buletin
şi cîte un scop în viaţă se vor buluci în tramvai ca
într-o catedrală electrică ambulantă ce frumos se vede
de-aicea pămîntul tovarăşe vatman un pas mic pentru om
dar uite ce greu ni se face cîteodată acasă printre stelele
mişunîndu-ne ca păduchii şi fel de fel de tentaţii
ea rămîne la ţărm cu pîine şi sare
aşteptînd înecaţii

să-mi închiriezi pe tine un loc unde să-mi gospodăresc privirea
să citesc ziarul în vreme ce mişcîndu-te prin odaie zăpăceşti aerul
pui discuri torni în pahare cam pe la mijlocul sîrmei
mă dezechilibrez încep să cad liniştit clipocind prin paiete în
pufos parfumata cutie cu farduri
vor spune
ea purta în noaptea aceea o piele netedă şi bine întinsă pe coapse
pe sîni o năpădeau cuvintele ca furnicile se
cutremura de picau pe la case calcane se prăbuşeau avioane şi el
tot mai şi tocmai spunea pînă ce o demonta bucată cu bucată
o ascundea prin sertare apoi le dădea drumul hainelor ei să
plece acasă plănuia o călătorie un aşternut boţit de bucurie
de valuri creţe spumoase şi dese pe care să plutească înecaţi
umflaţi învineţiţi de plăcere printre peştişori meduze himere
ca într-un film ce i l-a povestit odată ca într-un film în care
ei nu niciodată

Femeia de hîrtie

lîncezeam laolaltă cu pixurile cu stilourile mele cu
hîrtiile lîncezeam laolaltă sub veioza sunset
fumam şi acum îmi făceam datoria
pregăteam şez-longul umbrela puneam
gheaţă în pahare urma să ieşi din mare să-ţi
montez mîinile pregătite din vreme şi cu care
seara mă mîngîiasem pe-ascuns oho mai întîi
vei roşi îţi voi fixa mîna stîngă apoi
îţi voi potrivi dreapta ceva mai tocită iar tu
pudică mică o să-ţi acoperi mîinile cu sînii cu
sexul despre a cărui însemnătate urmează să scriu

Jurnalul unui acrobat

imaginea ta mai răsună puțin în oglindă atît cît să-ți spun
că pe aici este bine a plouat liniștit în ultima vreme
au fost nopți în care am cîntat la trompetă s-ar putea
să mă mut sau mai bine să pun pereții la loc
să mă mai prefac puțin că îmi pasă în rest
așa cum mă știi mi-am pus telefon numele tău
e mereu ocupat seara ies mă plimb prin oraș
pe străzi capilare ca o globulă albă
prin sîngele unui animal perfect sănătos
grațios ca armstrong pe lună mă sprijin de zid
lipesc peste mine afișe ca peste un anunț
de concert amînat

toată ziua căutînd prin oraş un vînzător de baloane
despachetam mahalalele prăfuitele dalbele conştiincios
punctual după un anume orar albastru bizar
nu mă grăbeam ci încet conspectam străzile cu pasul
în buzunar aveam fotografia în care mă aşteptai în culori exotice fujicolor
erotice era după ce pusesem perdeaua cu ploaie şi
flori de glicină
stăteam întinşi săraci şi goi pîlpîiam din
degetele picioarelor ca îngerii suiam printre nori
eu aşa povestindu-i lui dumnezeu despre tine
sclipicioase reclame o chemau înăuntru aşa s-a născut
doamne ea ademenită cu filme americane
erotostatul plutea de-a lungul pereţilor muzica şiroia
pînă în rădăcinile blocului
betonul creştea şi dospea ca un cozonac cu ferestre
ca un cozonac cu din ce în ce mai multe ferestre
cu terase şi lifturi şi nucă
scări interioare şi mac
de sus stelele înghiţeau în gol bietele
înţelegînd că mai este puţin şi că foarte curînd
voi defila printre picioarele tale
într-un număr de gală ce se va pune zi naţională
peste această republică suspendată deasupra
oraşului indivizibilă periculoasă ca o ceaţă
deasă deasă

dimineaţa dumnezeu mă trăgea de picioare
scoal' degrabă mă alunga în bucătărie la baie
în stradă şi femeia zic doamne femeia va
rămîne zicea potrivindu-se peste ea
nu uita să iei ziare da răspundeam da da da
eu de pe scară ea
dumnezeindu-se între perne

aproape strivit în tramvai între femei musculoase
vajnice casnice storcătoare de rufe
solidari noi cu trupul acestui traseu
cunoscîndu-ne
cu toate cele sufleteşti în sacoşă pachetul cu pîine
umbrela dosarul enoriaşi ai planetei scuturaţi de convulsii
la oprirea în staţii abonaţi la voluptăţile
cetăţeneşti de mare tiraj
la curbe sfidînd nemurirea

coborîţi frumoasa mea domniţă ne-nţeleasă ea-mi
zîmbeşte crunt pe sub mustaţă

ştiţi eu doar recondiţionez la maşina de scris
legile naturii
ştiţi eu scriu pentru ca dumneavoastră să puteţi
oxigena oraşul cu reflexele voastre condiţionate
ştiţi eu scriu despre dragoste despre femei cu
miros de mare capitală europeană pentru a căror privire
se dau paşapoarte

o mare tînjire mă trage la perete îmi poartă
mîna spre telefon
nu introduceţi monede gravide
nu mişcaţi nu respiraţi mai aproape de aparat
aşteptaţi iată

iată
cum ies vorbuliţele pe găurile receptorului ca
dintr-o maşină de tocat
jack-pot
iată cum în jurul acestei întîmplări se trasează
colinde cu maşini speciale se lasă zăpadă şi
vin bucătarii să ne gătească de plecare pe
necunoscute căile domnului cele ferate sigilaţi
în vagoane de poştă dîrdîind de fericire
de singurătate

puţină maturitate
voi vedea că se trece uşor peste asta e ca o operaţie
de apendicită un moft o dovadă în plus că mă pot
dispensa că pîntecului meu îi poate fi redată
virginitatea în care cu un mic exerciţiu
voi ajunge să cred

bălăbănindu-mă prin salonul comun ca într-un
paradis al spintecaților aplaudînd grațiosul balet
al infirmierei
pe ea o cheamă rodica e jună și trece voioasă
purtînd pe-ai săi umeri albi rotunjori găletușa cu organe
polenizîndu-ne conștiințele aceasta
ne dă mîncărimi doi cîte doi strecurîndu-ne
în decolteul domniței în vreme ce scribii
bătătoresc în grabă pămîntul
pentru noul imperiu

stau și fumez și tac important ca un general
la o lăsare de pace consumat scofîlcit de istorie
așteptînd un decor pe care m-aș putea iscăli fără să dau
socoteală ghilotinat de atîtea vești bune din timp
în timp dedicînd cîte-o bere poștașului dîndu-i de milă
scrisori du-te acuma și spune așa

lumea e doar un prilej pentru ea

iar tu treceai pe stradă și scorojeai pereții
flori palide de plastic putrezeau în prăvălii
aveam treizeci de ani și era toamnă
stam la geam așteptînd
mulțumindu-i lui dumnezeu
inspirînd expirînd existînd
îndesînd chiștoacele în scrumieră fumez
deci exist deci aș putea mima că
sunîndu-mi la ușă vei spune ți-am adus
lapte pîine și cărți sînt a ta
că singurătatea începe abia mai încolo
că trupul tău îmi alunecă printre degete
aveam treizeci de ani
mă masturbam cu tandrețe
era toamnă

tu mai treci pe aici mai adulmecă mai
fără să miști nici un lucru
bună seara domnule
bună seara
important e să participi domnule
da da
fumasem destul era bine

Literatura de bucătărie

era o vreme cînd seara tîrziu după ce toţi ai casei mergeau
să se culce aprindeam aragazul şi lampa cu gaz şi mă uitam la
foaia de hîrtie cum stătea ea pe masă lîngă de maşina de cusut cu care
mama se ajuta să plătească la rate să ne fie bine adică să ţinem
pasul cu viaţa

uneori luam cu mine şi o carte să fim împreună să nu ne fie
frică în timpul ăsta robinetul picura într-o farfurie pe care
se sleise untura

eu citeam sau scriam sau citeam şi scriam şi
trăgeam de nădejdea că-n felul ăsta voi ajunge ziua de mîine

aveam întotdeauna ţigări multe carpaţi şi cafea cu năut şi
ceai chinezesc şi telefonul alături doar doar

citeam sau scriam sau citeam şi scriam fără a aştepta nimic de la
nimeni

se întîmpla să sune ce faci ce să fac uite scriu sau citesc
sau scriu şi citesc dracu ştie

vino să vezi cum fac toate astea venea şi vedea citeam ce
scrisesem fumam era bine beam cafea cu năut sau ceai chinezesc
stingeam lampa lăsam aragazul aprins după aia mereu făceam
dragoste

cîteodată aveam şi o sticlă de vodcă din care
beam şi iar făceam dragoste

în bucătărie pat nu aveam nici atunci aşa că improvizam
reţete cu trupul mai întîi aperitivul felul întîi felul
doi apoi vodcă

decorul

trei scaune masă aragaz cu patru ochiuri chiuvetă dulap
linoleum pe jos

linoleumul se asorta cu muşamaua de pe masă de aceea nu
făceam nici o diferenţă şi nici o discriminare

fiecare primea partea sa şi hîrtia la fel

atît cea deja scrisă

şi luam pe urmă sticla goală de vodcă de gît şi o ţineam
cu gîtul în jos şi săream de la etaj cu ea deasupra capului
cum cu o paraşută

nimeream întotdeauna la punct fix adică în dreptul ghenei unde
speriam pisicile care lingeau cutii de carton intelectualizîndu-se
mai tîrziu ele s-au obişnuit cu noi şi nu mai fugeau
doar ne făceau loc şi lingeau mai departe etichete colorate de pe
borcane cutii şi pachete
cel mai mult lor le plăceau ziarele
găseau multe prin ghenă şi erau tare gustoase pentru că
erau îmbibate cu o seamă întreagă de gusturi cum stătuseră
cîteva zile pe fundul găleţii
noi plecam de acolo pe la trebile noastre şi ziua trecea
foarte simplu
eram mulţumiţi aveam tot trecutul în spate viitorul
începea seara tîrziu cînd toţi ai casei mergeau să se culce
ei bine în jurul bucătăriei mele se învîrteau vara roiuri
de muşte iar iarna se învîrtea universul
era un model gastronomic al facerii lumii şi nimic
din ce ni se întîmpla nouă acolo nu încăpea în sertar unde erau următoarele
tacîmuri tirbuşon pămătuf de spălat sticle scobitori
şerveţele şi-o faţă de masă de pînză
în rest nimic
hîrtie şi întîmplări
cerneală şi vodcă
ceai chinezesc şi cafea cu năut şi maşina de cusut cu care
mama se ajuta să plătească la rate să ne fie bine adică să
ţinem pasul cu viaţa
bucătăria în care citeam sau scriam sau citeam şi scriam şi
unde venea o femeie ca să lase mirosuri
ele mai sînt şi acum la fel şi decorul la fel prin sertare
totul arată la fel a fost reconstituit cu migală chiar pe mama
au făcut-o din ceară şi i-au pus motoraş să învîrtă la maşina
cu care acum coase aerul
pe ea o pun în mişcare pentru vizitatori mai curioşi
deschid acum noaptea muzeul din bucătărie şi îi las să se uite
la mine cum mă fac că scriu cum mă fac că fumez că beau
cafea cu năut sau ceai chinezesc cum mă fac că vorbesc la telefon
ce să fac uite scriu sau citesc sau scriu şi citesc mai bine
vino să vezi

După ce am băut aproape un litru de vodcă,
M-am dus şi am scris o femeie în Gara de Nord
Apoi ea a făcut sex oral cu contele Arlanoff

contele ochea îndelung şi trăgea întotdeauna mai bine iar după victorie ne încăpăţînam împreună spre gara de nord

pe drum contele arlanoff încînta semafoarele cu cîte o strofă de verde cu mare bucurie la aşternut iau eu mă luptam cu legile fizice eram o pereche perfectă şi era destul de tîrziu pentru acest fel de plăcere despre care arlanoff cînta

în cercuri nemişcarea a îngheţat pe ape
de pleoape-mi grele ţi-agăţi zîmbetul braille
copitele singurătăţii se aud pe aproape
pan zeului fluturii se aşează pe nai

era strofa lui preferată o prezenta la intrarea în gară apoi făcea o neasemuită plecăciune şi mantaua de sticlă-i lucea sub stîlpul cu bec unde ea aştepta

avea creion chimic legat cu sfoară de gît cerea doar cuvinte şi oameni cărînd la valize baloturi pachete şi vize treceau pe sub vorbele ei cu privirea în jos ca prin ploaie

aştept sperînd că o să plouă
peronul nesfîrşit al unei gări
cuvintele surpînd tăcerea-n două
pe şinele metalicei uitări

cînta sub stîlpul cu bec în vreme ce arlanoff îşi desăvîrşea plecăciunea muiam creionul pe limbă începeam să o scriu tu eşti goală pentru că nu semeni destul cu originalul acela găsit

putrezind într-o rînă şi din care viermii mîncaseră aproape toate cuvintele făcîndu-se fluturi apoi din aceia cu o mare putere de convingere ca un mesaj către ţară sodomizînd masele largi populare de lucrători şi lucrătoare cu băşti şi basmale cu nezdruncinate convingeri proletare anale suprasexuale erecţii oropsiţi ai vieţii sfîrşind odată cu trecutul negru

ajunge ho scrii prea mult a spus contele fă o pauză om mai vedea om trăi şi om vedea pacea o vom apăra am mai scris în drum spre buricul femeii cu salivă şi chimic destul şi mi-a smuls creionul în mînă

lumea trecea mai departe pe sub stîlpul cu bec cu ochii plecaţi ca prin ploaie cărînd la valize baloturi pachete şi vize e o noapte divină cum puţine mai sînt bonsoar păpuşico e destui care vrea să ne puie la uşa iubirii zăbrea

cuvintele se scurgeau violet pe femeia de sub stîlpul cu bec peste pîntec în jos către sex domnişoară ce cuvinte frumoase întinse prelinse aproape turceşti şi ce gară le aşteaptă pe ele la graniţa părului tău femeiesc unde vor bate ca la porţile orientului măi conte eu zic să ne cînţi şi nouă ceva

s-a rupt lanţul de iubire şi-a-nceput a rugini
nu te mai gîndi drăguţă ce a fost nu va mai fi
m-ai lăsat mîndruţo şi te-ai măritat
şi-ai plecat în lume cu un alt bărbat
ne învăluie deopotrivă sterpe
culorile unui scornit drapel
ne-au mai rămas şoptite la ureche
minciuni decolorate fel de fel
şi-o să viu gagico eu la nunta ta
şi-o să bag cuţitu' şi în maică-ta
aşa îţi spun din laşitate
îţi bîlbîi declaraţii de amor
cuvintele-mi tocite pe la coate
sub platoşa de mare senior
şi-am să-nfrunt pîrnaia şi pe caralii
însă tu cu altul nu ai să te ţii

sub povara cuvintelor aşezate pe dînsa
femeia gemea noaptea trecea mai departe cu
ochii plecaţi ca prin ploaie cărînd la valize
baloturi pachete şi vize trenuri veneau dinspre
linia întîi şi plecau apoi iarăşi şi iară pline ochi de
cuvinte pe tampoane pe scară

mai toarnă-mi conte aflanoff o sută am spus
însă ea-l răsturnase deja cu fundul în sus
ducîndu-l la gură sorbind fermecată aspră
mireasma lui distilată
opriţi-vă am strigat dar era prea tîrziu din
conte rămăsese doar un clondir pustiu era prea
dus de noi să mai audă şi poate s-ar fi întors şi
poate nu doar noaptea după strigăt fu mai udă
singurul ecoul risipindu-se hei tu
tu de colo cu tine vorbim domnilor aş putea
să explic dînsul e însuşi contele arlanoff însă mai
gol un pic ci priviţi la mantaua de sticlă e el de
fapt noi am scris împreună această femeie dar ce
spun această zeie cu chip şi miros de femeie
era goală puşcă aici sub stîlpul cu bec şi noi
am scris-o puţin să nu-i fie frig de ziua de mîine
aceste cuvinte nu fac nici un rău dimpotrivă
le-am scris cu creionul muiat în salivă aşa cum
într-un tragic început de sfîrşit un nene mai
mare a scuipat peste un pumn de ţărînă şi ştiţi
ce-a ieşit
ridicaţi asupra lor piatra au poruncit atunci
megafoanele voi sînteţi puri aveţi creieraşii
netezi iar muşchii vi-s duri poruncă dau vouă
omorîţi-i cu pietre pe el pe contele ăla al lui şi
apoi pe căţea şi să nu vă prind că citiţi ce-au scris
ăia pe ea pe sub stîlpul cu bec mai departe
lumea trecea cu ochii plecaţi ca prin ploaie
cărînd la valize baloturi pachete şi vize

bărbaţi ne-nfricaţi cu piepturi de-oţel
în voi e-ntrupată puterea
cu voi înainte spre falnicul ţel
de veacuri aceasta ni-i vrerea

Lapidat cu tandrețe de organele de ordine,
Am fost depus la Institutul de Poezie Legală
În compania selectă a unor femei celebre

rock
metal
death
arlanoff ye

oglindă am fost şi nu mă plîng

solo chitară lumini paralele

că m-au călcat şi spart din mers

intră bass-ul şi clapele

sînt mai bogat acum răsfrîng

începe să se audă şi toba

în orice ciob un univers

tobe bass cinel apoteoză

fum colorat cu aromă de păcură glasul roţilor
de tren europa continentul din şase litere de luni
pînă sîmbătă inclusiv iar duminică ziua cînd
şezînd dumnezeu odihnindu-se de toată lucrarea
lui pe care o făcuse am fi putut

însă piatra a doua venea despicînd aerul
întocmai ca o femeie despicînd aerul cu sînii
perfect carosaţi cu sînii ca piatra apoi mai ţin
minte o voce tivită cu fir galben de aur

tatăl nostru carele eşti în ceruri
sfinţească-se numele tău
vie împărăţia ta
facă-se voia ta precum în cer aşa şi pe pămînt
cuvintele noastre cele de toate zilele
dă-ni-le nouă astăzi
şi ne iartă nouă textele noastre
precum şi noi iertăm greşiţilor noştri
şi nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăveşte de cel rău
căci a ta este împărăţia şi puterea
şi slava în veci

şi încă puţin

cînd scrii să nu-ţi iei o înfăţişare posomorîtă
ca făţarnicii cari îşi sluţesc feţele ca să se arate
oamenilor că scriu
adevărat îţi spun că şi-au luat răsplată
ci tu cînd scrii unge-ţi trupul şi spală-ţi faţa
ca să te arăţi că scrii nu oamenilor ci tatălui tău
care este în ascuns
şi tatăl tău care vede în ascuns îţi va răsplăti

te va aşeza cu grijă pe spate şi-o să te lase în
linişte să memorezi un jurnal întîmplări şi
poveşti iar gheaţă îţi va aduce întotdeauna destulă
căci

dacă vei ierta oamenilor cuvintele lor şi
tatăl tău ceresc îţi va ierta ţie textele tale
şi vei fi mulţămit

În curtea Institutului de Poezie Legală,
Cîinii mov practică perversiuni sexuale în grup
Ei se hrănesc cu şoapte mai puţin descompuse

Noaptea, totul se petrecea afară, în curte. Acolo stăpîneau cîinii. Generaţie după generaţie, animalele se născuseră şi crescuseră acolo, în curte. Se împerecheaseră între ele de atîtea ori, încît acum semănau perfect. Aveau toţi aceeaşi culoare - aproape mov. Povestea lor începuse într-o zi, cînd îngrijitorul, un tînăr pe vremea aceea, cu ambiţii şi vise, venise să-şi caute slujbă. Era puternic şi tînăr. N-au ezitat nici o clipă să-l ia, după ce au văzut că poate căra patru bucăţi de gheaţă odată. Era cel mai bun şi credea, pe vremea aceea, în povestea cu succesul în viaţă. A îmblînzit o căţea şi ea a fătat şapte pui mov. A stat lîngă ea şi a mîngîiat-o tot timpul între urechi, unde-i plăcea ei mai mult. De şapte ori, căţeaua a icnit şi a depus pe pămînt şapte mogîldeţe chioare şi mov. Peste un timp, îngrijitorul le-a cercetat sub coadă şi a văzut că toate aveau puţă. Peste un an, căţeaua a rămas grea. De data asta a făcut tot şapte mogîldeţe chioare şi mov. Peste un timp, îngrijitorul le-a cercetat sub coadă şi a văzut că toate aveau puţă. De atunci, căţeaua a mai fătat de cîte două ori pe an, încă şapte ani, de fiecare dată cîte şapte mogîldeţe chioare şi mov. O dată la doi ani, căţeaua dintîi făta şi o căţeluşă. Peste aproape un an, şi ei îi venea rîndul să ţină în spate vreun frate mai mare care, sprijinit pe labele de dinapoi, gîfîia harnic deasupra-i, sîngerînd-o cu dinţii de ceafă, despicînd-o, îndesîndu-i în pîntece sămînţă mov amestecată cu sînge.

Cei mai mulţi cîini plecau de acolo, după cîteva luni. În oraş se înmulţiseră cîinii mov. Se întorceau, însă, întotdeauna acolo să-şi lase sămînţa în surorile, mamele şi bunicile lor. Niciodată un cîine mov nu fusese văzut încălecînd o altă căţea. Căţelele mov rămîneau întotdeauna acolo, cu sexul umflat de atîta folosinţă. Cînd alăptau, stăteau întinse pe spate şi şapte mogîldeţe chioare şi mov le trăgeau cu boturile de ţîţe. Se pare că asta îi întărîta foarte tare. Veneau atunci şi le apucau cu dinţii de ceafă, le ridicau în patru labe şi le pătrundeau unul după altul. Sub ele, bălăbănindu-se încoace şi încolo, în ritmul mişcărilor masculului, puii se ţineau cu dinţii de sfîrcurile ţîţelor şi clăbuci roz de lapte şi sînge le fierbeau pe la boturi.

Nimeni nu ştia unde se duceau să moară cîinii cei mov. Nici măcar îngrijitorul, deşi de fiecare dată cînd unul din ei dispărea, găsea la poartă o blană mov, năpădită de muşte. După o vreme a avut podul plin de asemenea blăni. Cînd se simţea singur, rezema scara de streaşină, urca şi se întindea pe ele. Iarna, blănile mov din pod ţineau pămîntului cald şi nu doar o dată se întîmplase ca de sub talpa casei să răsară, de anul nou, o tufă de liliac mov, înflorit, pe care-l culegea repede, îl agăţa de becul din camera mare şi-şi ţuguia buzele, sărutînd de jur-împrejur aerul din preajma ei. Iar ea se scurgea printre crăpăturile duşumelei înapoi, în pămînt, ca o zăpadă mov şi topită.

La sfîrşitul programului, îngrijitorul aduna găleţi cu resturi şi le ducea de mîncare. Toată noaptea, cîinii cei mov se înfruptau din cele mai alese bucăţi, cu cele mai alese cuvinte şi cu miros de femeie. Cu timpul, aflaseră foarte multe lucruri. Aşteptau noaptea, să lingă mîna stăpînului, să mănînce, apoi să-şi posede femelele. Cînd mîncau, în ochi le jucau luminiţe mov, încît mai de sus, de departe, uneori se uita, în jos, Dumnezeu ca la Cer, şi atunci pagini întregi din cărţile vechi se goleau de cuvinte.

Cîinii cei mov au rămas şi după ce îngrijitorul a plecat. Nimeni nu le mai aducea de mîncare. Noaptea, căutau singuri prin lăzile de gunoi cîte o bucată mai bună, cîte o şoaptă, cîte un orgasm mai puţin descompus. Călăreau apoi pe spinarea femelelor şi blănile lor luminoase trasau poteci peste noapte. În oraş, femei cumsecade visau pe sens interzis, contenind din murit.

Mai întîi, în vis, lor li se arăta culoare mov, de forma unei vieţi întregi şi cu îngeri. Despre dînşii se ştie că aveau aripi tot mov şi erau aproape la fel dacă n-ar fi avut sex. Aveau toţi cîte unul, dar nici unul asemenea altuia, încît purtau chiar numele sexului lor, şi aşa se strigau între ei seara, în dormitorul comun, cînd mergeau la culcare.

Cînd se stingea lumina, îngerii căutau, doi cîte doi, să se potrivească. Sexurile lor diferite, toate, se căutau fără odihnă, noaptea întreagă, dar nu izbuteau niciodată. Părea o orgie de îngeri, cum fîlfîiau ei din aripioarele lor încercînd să găsească o cale, să se poată iubi. Dimineaţa, cînd suna deşteptarea şi zoreau cu toţii la treabă, îi podidea plînsul şi cearcăne mari, mov-vineţii, le încercuiau privirea. Fericirea era atît de aproape în dormitorul comun că o auzeau respirînd. Atît de aproape, încît încercau mereu, noapte de noapte, să-şi găsească perechea. Dar nu izbuteau.

În acest punct, în somnul femeilor ce visau pe sens interzis, contenind de murit, apărea ca un fel de părere de rău. Tot mov la culoare, dar de forma unui bărbat a cărui singură consistenţă era organul falnic, erect. În rest, doar un abur, un fum, un contur de bărbat, un sex fără înger. Apoi, părerea de rău pornea vînătoarea, printre amintirile lor pipernicite, între pulpele desfăcute, inerte. Era vînător neobosit, foarte bun. Vîna cît era de lung visul ăla al lor de viaţă întreagă şi mov. Pînă cînd, dimineaţa, în dormitorul comun, suna deşteptarea şi pe îngerii mov îi podidea plînsul, iar cearcăne mov-vineţii le încercuiau privirea.

Fericirea fusese atît de aproape, că o auziseră respirînd. Atît de aproape, încît la noapte vor încerca iar, pînă cînd în visul ăla de viață întreagă și mov se va arăta un fel de părere de rău, tot mov, dar de forma unui bărbat a cărui singură consistență va fi organul falnic, erect. În rest, doar un abur, un fum, o părere, un contur de bărbat, un sex fără înger.

Atunci, cîinii mov vor împleti poteci peste noapte, iar femei cumsecade vor visa pe sens interzis, contenind din murit.

În spatele sticlelor pe jumătate pline,
Sclavele arămii îşi masturbau stăpînii
Iar plăcerea atîrna, zdrenţuită, pe marginea zilei

Eu stăteam tot aşa, liniştit, întins pe spate şi memoram un jurnal, întîmplări şi poveşti. Pe peretele din stînga, cum intri, mi se proiectau amintiri.

Pe marginea trotuarului, pe bordură, făceam autostopul. Asfaltul mergea repede înainte şi nimeni nu avea chef să oprească. Făceam autostopul pe bordura poemului şi toţi învăţau de la mine statul pe loc. Era aşa: ea mă prindea de locul mîinii stîngi cu locul mîinii drepte. Pe urmă, tăceam îmbrăţişaţi. Eram străvezii şi în felul acesta ne pătrundeau cuvintele. Dansam ca prin apă, molatec, tîrziu. Umbrele noastre în mişcare împrejmuiau înserarea. Încetişor, pămîntul se oprea. Numai strada mergea repede-repede, mai departe. Reclamele luminoase îmi dădeau cu tifla. Intrarea în barul de noapte mă sugea înăuntru, la tejgheaua cu zinc. Paharul venea aproape singur şi mi se oprea chiar în faţă. Înăuntru, lichidul alb ca o apă neîncepută aştepta resemnat. Priveam drept în faţă, prin cămaşa în carouri a barmanului, prin sticlele pe jumătate pline, prin oglindă, prin perete, prin staţia de benzină, prin ultimul cartier al oraşului, prin linia orizontului, prin soarele roşu, prin o mie de lumi. Acolo, legiuni învinse frumos îşi urcau la ceruri eroii. Acolo, condamnaţii vîsleau la galere, acolo sclave arămii îşi masturbau stăpînii, acolo plăcerea atîrna, zdrenţuită, pe marginea zilei. Ca o pînză neagră pe marginea dricului. Doamne, Dumnezeule, am minţit, am furat, am fost lacom, am rîvnit şi-am avut femeia aproapelui, am înşelat, am hulit şi-am blestemat, am băut, am preacurvit şi multă suferinţă am adus eu pe pămîntul acesta. Doamne, Dumnezeule, încă o dată de-ar fi s-o iau de la capăt, încă o dată, Doamne, aş face la fel. Şi de-ar fi să mă încerci a treia oară, Doamne, Dumnezeule, am minţi, am fura, am fi lacomi, am rîvni şi-am avea femeia aproapelui, am înşela, am huli şi-am blestema, am bea şi-am preacurvi împreună şi multă suferinţă noi pe pămîntul acesta am aduce.

Plăcerea atîrna zdrențuită pe marginea zilei, ca o pînză neagră pe marginea dricului. Acolo, sclave arămii își masturbau stăpînii, acolo condamnații vîsleau la galere, acolo legiuni învinse frumos își urcau la ceruri eroii. Priveam drept în față, prin o mie de lumi, prin soarele roșu, prin linia orizontului, prin ultimul cartier al orașului, prin stația de benzină, prin perete, prin oglindă, prin sticlele pe jumătate pline, prin cămașa în carouri a barmanului. Paharul pleca la fel cum venise. Pe ușa barului mă nășteam cu greu dimineața, smulgînd din pereți cărămizi. Încetișor, pămîntul pornea. Făceam autostopul pe bordura poemului și toți învățau de la mine statul pe loc. Întins pe spate, memoram un jurnal, întîmplări și povești.

În premieră mondială, în fața camerelor de luat vederi,
La Institutul de Poezie Legală s-a efectuat autopsia unui text
Prin despicarea mea pe din două

Uite, mamă, astăzi eu sînt eroul principal. Uită-te, mamă, la mine - mîndrește-te! Fiul tău a ajuns în centrul atenției. Vezi, mamă, că n-ai așteptat degeaba, vezi, mamă, că răbdarea și chinul tău au fost, în sfîrșit, răsplătite? Vezi, tu, că există pe lumea asta, totuși, dreptate, că nu degeaba ți-ai păstrat tu credința în bine? Sînt fericit, mamă, acuma.

Încă de dimineață am simțit că astăzi este ziua cea mare. Apoi, cînd n-au mai adus gheață - am fost sigur: astăzi va fi. Într-adevăr, de cum au intrat, am deslușit în privirea lor că e vorba de mine. Ușa a rămas multă vreme deschisă și în cameră au intrat oameni mulți - bărbați și femei - cu carnete și pixuri în mînă. Au adus și un trepied pentru camera video, au adus reflectoare. Pentru că totul va fi transmis în direct. Știu că nu poți veni, de altfel nici n-ai avea loc - e atîta înghesuială aici. Uită-te măcar la televizor: știu că ziua de astăzi dă sens vieții tale și sînt mîndru. Scuză-mă acum, dar trebuie să începem. Se va lucra foarte încet, pentru ca toți cei de față să-și poată nota, să se poată filma și transmite toate detaliile. Vei primi, mai mult ca sigur, și ceva bani (ce zic eu ceva, bani buni) pentru asta. Tu împarte-i la lume. Ia-i cu tine în tramvai, în două sacoșe de plastic, și aruncă-i pe geam, de-o parte și de alta, de-a lungul orașului, și-o să vezi cît de puțin mai aveau ei pînă la fericire. Vorbește cu vatmanul să meargă încet - și ai grijă să termini sacoșele pînă la capătul liniei. Dă-i vatmanului un bacșiș gras, să poată să-și cumpere și el un tramvai cu care să meargă de jur-împrejurul pămîntului, pe linia orizontului, povestind despre noi de-o parte și de alta, în ambele emisfere, și-ai să vezi, mamă, atuncea pămîntul va naște o mică planetă, pe care eu, mamă, voi fi pus Dumnezeu. Iar pe tine te vor picta în altare. Să-i rogi să pună roșu mai mult, îmi place cum îți stă ție în roșu. Nu uita să ții în mînă o poză de-a mea, de cînd eram mic, de cînd te tot amăgesc eu pe tine că odată și-odată. Uite, mamă, ziua aceea a venit. M-am ținut de cuvînt.

E mult mai multă lumină decît de obicei. Mult mai cald - toți transpiră - își șterg nădușeala, dar nimeni nu pleacă. Cei trei au venit fără sticla de vodcă, în mare ținută, proaspăt tunși, bine rași, de-ai fi crezut că merg la vreo nuntă.

Cel care filma a cerut de cîteva ori să schimbe unghiul și eu mă gîndeam cît de bine mă văd pe ecrane, în casele oamenilor, în sfîrșit în toate casele oamenilor. Eram fericit de cîte ori auzeam zgomotul pe care îl făceau

instrumentele. Îmi ziceam: aşa e bine, cu cît mai mult zgomot, cu atît mai bine, se lucrează serios, ce bine de mine. Cineva, voind să-şi ude batista, a deschis un robinet şi în cameră a început să curgă o muzică fină. În acelaşi timp, pe ecranul peretelui din stînga (cum intri în cameră) a început proiecţia unor celebre secvenţe erotice. Cei trei lucrau mai departe. În jurul lor, bărbaţii au început să se joace nervos cu butoanele pixurilor, să asude mai tare. Privirile lor deveneau din ce în ce mai fixe, deasupra pupilelor dilatate, de pe frunte, sudoarea le curgea şiroaie pe faţă în jos, înmuindu-le gulerele cămăşilor, pieptul, spinarea. Femeile îngăimau cuvinte. Fără şir, un soi de rugăciune păgînă. Peste puţină vreme, trupurile lor amestecate viermuiau pe podea şi cerul devenea purpuriu.

Cei trei lucrau mai departe şi fiecare mişcare de-a lor era repetată de sexul bărbaţilor, de şoldurile femeilor. Erau atît de mulţi şi atît de aproape unii de alţii încît păreau un singur organism uriaş în aşteptarea orgasmului, un sex uriaş, pulsatil şi fierbinte.

Cei trei lucrau mai departe, trecîndu-şi unul altuia instrumentele, imperturbabili, undeva mult deasupra podelei, undeva la capătul lumii. Lucrau şi dictau, iar cuvintele lor îi mînau pe toţi cei din jur spre plăcerea cea mare.

Acum înlăturăm primul strat - o incizie fină la nivelul primilor cincisprezece ani de viaţă, de aici să începem:

La tîmpla ta, îmi apropii pistolul de tîmplă.

La tîmpla ta, pe o altă lungime de undă se risipesc hieroglife, şoapte sîngeră la tîmpla ta.

Din robinet curgea aceeaşi melodie, aceeaşi mereu, puţin cîte puţin mai repede, însă din ce în ce mai fierbinte.

Nesemnificativ, îmi curge doar sînge.

Acum se face pelerinaj la dragostea noastră, spuneau şi le aruncau la găleată, nu înainte de a le plimba prin faţa camerei de luat vederi.

În veşnicie, o secundă e un an lumină şi asta e greu de abstract pentru trupurile noastre de carne.

La găleată.

Libertatea este o stare de nesiguranţă - ni s-a spus.

La găleată.

Se aude vocea îngrijitorului, azi trebuie să fim frumoşi, e zi de vizită.

La găleată.

Ascuns în uniforma civilă, cu obrazul lipit de cel al femeii ca de patul de puşcă, se poate să scap, să mă întorc acasă.

Se vede cum, împletindu-ţi trupul pe gaura cheii, rămîne doar spunerea numelui tău.

Chipurile din fotografie s-au trezit mai devreme şi mă privesc doar din obişnuinţă. Sprijinit într-un cot, stau şi aştept ursitoarele. Ele vin. Dar atîta de rar... Niciodată.

Muzica mergea mai departe, aceeaşi frază repetată puţin cîte puţin mai repede, din ce în ce mai fierbinte.

Schimbați! - poruncirã cei trei și jos, pe pămînt, perechile se desfăceau și se refăceau altfel, într-o mişcare continuă, atomosexuală, ca la un soi de facere a lumii, ca în secunda zero a universului.

Ca la o naştere, mi se taie retragerea, cordonul ombilical.

Trecut prin strecurătoarea nopții, alunec în lume ca pruncul din pîntecul mamei, ce bine.

Acolo, jos, deja nu mai era nici o lege.

Umbrele se îngroaşă, dospesc şi pocnesc. Sîntem dezamorsați - îți şoptesc. Va fi noapte - mai spun.

Pentru a pătrunde mai departe, îl vom desface de tot, drept pe mijloc. Cei de jos aproape își dăduseră duhul, scuturați de convulsii.

Acum ştiu: odihneai pe aripa de lemn, putrezind-o, încet, de plăcere.

Privesc la aceasta, prin rădăcini, apoi mă las plecat de acolo. Ce fierăstrău minunat, trenul de noapte... Ce tăietură perfectă, pe unde iese iarba, ca o carne.

Va fi fiind acum imoral şi pervers, căci ştiu bine că tu eşti o boală fără de hac ce, încet cu încetul, mă soarbe într-însa ca într-o moarte clinică.

Tavanul s-a rupt în bucăți şi un abur multicolor, fierbinte, s-a răspîndit peste lume, înflorind toți copacii. Fericită această ploaie, dezmierdînd în adînc adormite semințe, picurîndu-ți uimirea pe buze, sărutul de înverzirea ierbii, de răsărirea florii. Îți şoptesc: fericiți aceia care plouă.

Cei trei îşi opriseră lucrul şi mîinile lor atîrnau obosite. Robinetul icnea, iar peretele din stînga, cum intri, se scurgea încetişor, răcorind trupurile prăbuşite de-a valma, pe podea. Rostite, cuvintele se vor mai zbate puțin - păzitorii cetății găsi-vor făptuită minunea, cînd se închide noaptea, cum o carte.

Mînă în mînă păşi-vom pe nevăzuta parte a Lunei. Maree uriaşe vor curma depărtarea, pe pămînt, dintre noi.

Acum n-a mai rămas aproape nimic, dar sper că s-a văzut bine. Să nu-ți pară rău, mamă - sînt doar vorbe şi carne, puțin sînge, cuvinte şi oase, nici o scofală. Le aveam de la tine şi-am avut o viață frumoasă noi împreună - cuvintele, sîngele, carnea şi oasele mele. O viață frumoasă, bună şi blîndă ca tine. Şi întinsă de-ajuns.

Vezi, mamă, pînă la urmă răbdarea şi chinul tău au fost răsplătite. Vezi tu că există pe lumea asta totuşi dreptate, că nu degeaba ți-ai păstrat tu credința în bine?

Sînt fericit, mamă, acuma. Bucură-te şi tu de carnea, de sîngele, de oasele şi cuvintele pe care le-am avut de la tine. Bucură-te şi trimite-i lui Dumnezeu de la mine vreo două cuvinte, acolo, să nu rămînă pe gînduri, să se facă de rîs. Spune-i că mai avem noi vreme destulă. Şi-om face.

Niciodată nu le-am putut număra pe toate. Am încercat într-un rînd să fac socoteala, dar n-am reuşit să închei pînă s-a făcut noapte şi a trebuit să renunţ. De fapt, să amîn. De renunţat, am renunţat mai tîrziu. Am renunţat după ce am desenat cu un creion pătrăţele. Nici aşa n-a ieşit. O zi întreagă îmi lua pînă trăgeam toate liniile - unde mai pui că trebuia să mă ridic pe vîrfuri şi oboseam foarte tare. Oricum, pînă terminam eu cu pătrăţelele se făcea noapte, iar dimineaţa se ştergeau de pe cer toate liniile.

Am luat-o de la capăt cîteva zile la rînd, apoi am renunţat. De fapt, am amînat. De renunţat am renunţat mai tîrziu, după ce am încercat să dau cu lipici. Asta dura mai puţin - cam pînă la prînz. Poate că simţeau mirosul lipiciului sau naiba ştie de ce, dar niciodată nu apăreau în ziua aceea. Pînă a doua zi, lipiciul mereu se usca şi cădea ca o mătreaţă în parc. Mă puneau să adun. Adunam.

A mai durat şi asta vreo cîteva zile, apoi am renunţat. De data asta chiar am renunţat. Mă mulţumeam doar să le privesc. Nu aveam să ştiu niciodată cîte sînt. Faptul că nimeni nu ştia nu era decît o consolare subţire, prin care pătrundea frigul.

Despre felul ăsta de frig le-am vorbit apoi şi lor. Pînă atunci tăcusem chitic. În primele zile mă întrebau şi pe mine, ca pe toată lumea, dar fiindcă tăceam renunţaseră. Cînd am vorbit despre felul acela de frig nu s-a mirat nimeni. Asta era una dintre părţile bune ale lucrurilor: nimeni nu se mira de nimic, niciodată.

Au notat tot ce-am spus în dosarul pe care scriseseră numele meu. A doua zi după asta mi-au dat tratament.

Au zis că, dacă tot aveam să stau cine ştie cîtă vreme acolo, n-ar strica să facem ceva împotriva frigului. Am spus că mai bine m-ar ajuta să le număr. Au notat şi asta în dosarul pe care scriseseră numele meu, dar de ajutat nu m-a ajutat nimeni. Le-am spus că ar fi minunat să le aflăm numărul - am putea deveni înţelepţi, puternici şi buni. Păreau nefericiţi, aşa că am tăcut. Urma să fac tratament.

Am ieşit în parc şi am privit în sus: erau acolo, negre şi toate. Apoi am urcat în camera mea.

El dormea încă. Lui îi dădeau doze mari. Încă din prima zi îi dăduseră doze mari. Prima zi: cînd l-am găsit legat de pat, cu nişte furtune vîrîte în nas,

cu altele înfipte la încheieturile brațelor, cu ochii închiși. Era neschimbat, însă viață nu mai era prea multă într-însul.

Petrecuserăm un timp frumos împreună, un soi de vacanță după care trebuie să aerisești, să deretici, să scuturi - pentru a te putea întoarce acasă. Începuse odată cu profilul unei femei așezate la masă, într-o după-amiază cînd lumina de-afară avea aceeași culoare cu vinul. Din această pricină paharul părea gol și cu mare mirare vedeam cum îl ducea la buze, lăsa capul pe spate și părea că soarbe ceva. Era ca și cum ar fi sorbit chiar lumina aceea. Apoi a urmat un timp ca un soi de vacanță după care am aerisit, am dereticat, am scuturat - pentru a mă putea întoarce acasă. Mi-am amintit toate astea privindu-l cum era el acum: legat de pat, cu niște furtune vîrîte în nas și cu altele, mai subțiri, înfipte la încheieturile brațelor, cu foarte puțină viață într-însul.

Eu eram autorul. Lui îi dăduseră de la început doze mari. Îl țineau cu furtunele alea vîrîte în nas și cu altele, mai subțiri, înfipte la încheieturile brațelor. Îl tratau cu tot respectul cuvenit.

Eu eram autorul. El era după-amiază cu femeie bînd lumină, ca un soi de vacanță după care a trebuit să aerisesc, să deretic, să scutur - pentru a mă putea întoarce acasă. În ritmul cuvintelor.

timpul e palid
ai plecat
mă lași în voia soartei
cad
omoară stelele din cer
tu: spaimă, inimă de fier
timpul e proaspăt
te-am iertat
o, doamne dulce, te-am visat
la tine-n brațe sînt un ghem
acuma scriu și zilele-mi blestem
vreau sîngele din carnea ta să fiu
să-ți mîngîi sufletul pustiu
și inima și-al ei tic-tac
vai, cîte vise eu dorm și dorm și tac
atîta vreau și altceva nimic
nu-mi pasă și nu sufăr nici un pic
omoară-mi zilele de luni
scoate-mă din spitalul de nebuni
doamne, ține-mă de mînă
că destul am suferit
hai și-om merge împreună
să te-nvăț despre murit

vino, doamne, împărate,
ţie slava şi mărirea
din puţinul vieţii mele
să-ţi arăt ce-i fericirea
pune-ţi îngerii să cînte
lăutari în albul zbor
inima să ne-nfierbînte
să te-nvăţ să-ţi fie dor
te aştept cum nimeni altul
doamne, cît te pot iubi
vino, doamne, din înaltul
să-ţi spun despre a muri
şezi aice lîngă mine
doamne, dumnezeu-drăguţe
te-oi primi cum se cuvine
şi-i rămîne, nu te-i duce
om face pe din de două
zilele ce-am căpătat
ţi-oi aşterne dinainte
nopţile cît m-am rugat
tată, bunule părinte,
dacă nu te-oi osteni
de aici dintre cuvinte
eu la tine oi veni
atîta vreau şi altceva nimic
nu-mi pasă şi nu sufăr nici un pic
omoară-mi zilele de luni
scoate-mă din spitalul de nebuni

SCOATEMĂDINSPITALULDENEBUNI

Hei, ceva nu funcţionează cum trebuie!

SCOATEMĂDINSPITALULDENEBUNI

Hei, *is there anybody out there?*

Prima şedinţă de terapie în grup,
după ieşirea din starea de şoc

Ce-i viaţa - zise unul - o maşină, iar Dumnezeu lucrează la pompa de benzină. Eu primisem în dar o tristeţe luxoasă, decapotabilă şi făceam cu ea ture.

Primise în dar o tristeţe luxoasă, decapotabilă şi făcea cu ea ture prin oraş. Era un oraş pliant, rabatabil, un fel de oraş de voiaj. Adică se urca în tristeţea aia luxoasă, decapotabilă, trecea pe la pompă, îi făcea Dumnezeu plinul, dădea drumul la muzică şi pornea pe viaţă în jos, pe un mal frumos, ia auzi-l cum trece şi pe toţi întrece. Şi nu se oprea decît de găsea un loc potrivit, un loc nimerit. Şi acolo lua şi despacheta oraşul pliant, tandru şi galant. Apoi iar suia în maşina sa tristă şi luxoasă, verde argintoasă. Şi făcea la ture şi se lăfăia pe-a sa canapea schimbînd la viteze şi la amureze, era cel mai tare că avea benzină specială, fină, luată de la pompa unde Dumnezeu cu şapca pe ceafă îi dădea mereu.

Hei, *is there anybody out there?* *

Să-l facem să tacă, au zis într-un glas şi i-a podidit plînsul. Iar dumneata măcar nu mai scrie, nu ne mai întrerupe plimbarea că, uite, era să ajungem cu oraşul la marea senină, albastră, velină, cu scoici şi sirene.

Cu scoici şi sirene.

* Acest lucru s-a mai auzit o dată şi, aşa cum s-a auzit, aşa s-a şi scris. Acum este pentru a doua oară cînd se aude şi, aşa cum se aude, aşa se scrie. Încă nu se ştie cine rosteşte aceste cuvinte, nici cine le scrie.

A doua şedinţă de terapie în grup, urmînd primei plimbări pe care am făcut-o împreună, prin parc

unde sînt acele sirene care le-am avut
a făcut conserve din ele asta a făcut

Introducerea modelului de sirenă gonflabilă va duce la salvarea acestei specii ameninţate cu dispariţia. Divers colorate, plasate strategic în cele mai calde mări cu putinţă, ele vor atrage matelotii, vapoarele şi caşaloţii. Astfel, sirenele pure se vor putea zbengui liniştite prin marina pădure cu falnicii fauni - numai sex şi copite - jumătate tîmpiţi, iar cealaltă vite. Sirene, sirene, peşteoaicele mele boeme.

Hei, *is there anybody out there?* *

Tristeţe, tristeţe, unde te-ai dus, tinereţe, unde eşti tu, mîndră maşină, unde-i Dumnezeul care băga benzină, unde s-au dus, toate acestea azi au apus.

Dar oraşul pliant?
El rămîne. Dar ea?
Pe dînsa o luăm cu noi chiar de nu vrea.
Că n-are ce ne face.
Sîntem nebuni sadea.
S-o luăm pe sirenă de mîini, de picioare.
Să mergem la mare. **

S-o luăm dar şi s-o pornim prin acest oraş sublim, încărcat de istoríe şi de alcoolemie.

Is there anybody out there? ***

Pentru azi e destul, mulţumesc.

* Această replică pare să scape de sub control. Identificarea sursei devine o prioritate.
** La mare, la mare, se-aude mereu.
*** Din nou. E prea mult pentru azi.

A treia ședință de terapie în grup, de fapt continuarea plimbării cu tristețea luxoasă, decapotabilă, prin orașul pliant, situat, pe unele hărți, la marginea mării *

Tristețea noastră luxoasă, decapotabilă are șase viteze: patru înainte, una înapoi și una cu adevărat specială. Pe ea o folosim doar atunci cînd nu se uită nimeni la noi. Ea ne duce direct la periferia orașului pliant, în locurile interzise, unde cresc copaci de hîrtie pe care ne iscălim cu creionul. Desenăm și o inimă, apoi scriem cuvinte pe frunze. Fiecare scrie cîte un pom de hîrtie, cu frunze cu tot. Toamna, cînd nu se uită nimeni la noi, băgăm a șasea specială și mergem la periferia orașului pliant, în locurile interzise. Cu această ocazie consemnăm următoarele:

E toamnă. Frunzele cad sub adierea vîntului rece. Cuvintele cad odată cu ele. Nouă nu ne rămîne decît să transcriem. Nimeni nu ne crede că nu le-am scris noi, că doar am transcris. Nimeni nu crede că realitatea pură este mai mult decît ceea ce se vede cu ochiul și se pipăie cu mîna. Nimeni nu crede că trupurile noastre fermecate sînt alcătuite din cea mai pură realitate. Ca și Dumnezeu. Nimeni nu crede că Dumnezeu însuși nu este altceva decît cea mai pură realitate. A tuturor trupurilor noastre fermecate.

Nu se poate scrie nimic. Abia de se poate transcrie. Dar pentru asta trebuie să ai o tristețe luxoasă, decapotabilă, cu care să faci ture prin orașul pliant. Mai trebuie apoi ca tristețea despre care vorbim să aibă șase viteze: patru înainte, una înapoi și încă una, a șasea, specială. Cînd nu se uită nimeni la tine, trebuie s-o bagi pe asta, pe-a șasea, care te duce la periferia orașului pliant, în locurile interzise, unde cresc copaci de hîrtie. Pe care te iscălești și desenezi o inimă. Apoi, trebuie să scrii cuvinte pe frunze. Toamna vine de la sine și frunzele cad sub adierea vîntului rece. Cuvintele cad odată cu ele. Le transcrii cu atenție și gata. Asta e tot. Cum se vede, scrisul e o chestiune de caligrafie. Scrierea - o chestiune de anotimp.

* După alți autori, orașul pliant ar fi situat în liniștea serii. Cercetări recente au demonstrat, însă, incidența celor două localizări.

Secvențe din salonul de terapie ocupațională, după eșecul tratamentului cu șocuri electrice

preafrumoasă și femeie
șarpe de-ntîlnești în cale
nu te sparii ci mă lasă la piciorul dumitale
doamnă dulce și domniță
pasăre de-ai să-ntîlnești
n-o alungi privește-mi însă
aripele îngerești
de va fi în drumul vostru
floare să fi întîlnit
de la dînsa luați mirosul ce-nadins l-am pregătit
apă de-ntîlniți în cale
mai 'nainte de-a o bea
oglindiți-vă într-însa
ochii în privirea mea

femeia a mai dus o dată paharul la gură părea
că bea chiar lumina aceea pe care-a sorbit-o pînă
la ultima picătură apoi s-a lăsat înserarea s-a ridicat
de la masă neasemuită frumoasă și a apucat pe
stradă în jos
în urma ei orașul își prindea la
ferestre serpentine
lumine

Această realitate a ținut doar puțină vreme, pînă la colț *. Din chiar clipa cînd ea s-a ascuns vederii ne-au năpădit marile povești de dragoste ale lumii. Au fost tocmiți lucrători, pe bani grei, să o cînte. Ea se îndepărta atît de frumos încît toți trudeau pasul de dans al plecării. Orașul a fost declarat rezervație. Peste timp, lucrătorii au născocit un oraș întrutotul asemenea, însă pliant. Era un oraș ce putea fi așezat pretutindeni. Apoi, lucrătorii tocmiți pe bani grei au născocit și o tristețe luxoasă, decapotabilă, cu care se puteau face ture prin orașul pliant. Dincolo de colțul unde ea dispăruse începeau periferiile interzise, unde creșteau copaci de hîrtie. La periferiile interzise se putea ajunge cu tristețea luxoasă, decapotabilă, băgînd-o în viteza a șasea, cea specială.

Fiecare se iscălea pe trunchiul unui copac de hîrtie, desena o inimă, apoi scria cuvinte pe frunze.

Toamna, odată cu vîntul, venea anotimpul transcrierii. Atunci prindea viață cea mai pură realitate. La începutul acesteia se vedea cum ea se ridica de la masă, neasemuită, frumoasă și apuca pe stradă în jos. În urma ei, orașul își prindea la ferestre serpentine, lumine. Ea putea fi urmărită doar pînă la colț. Apoi începeau marile povești de dragoste ale lumii. Atunci, cerul orașului se umplea de stele negre, luminoase. Ele pot fi văzute, dar n-au putut fi niciodată numărate. Nici după ce s-au desenat pe cer pătrățele. Nici după ce s-a dat cu lipici. Niciodată.

Paharul din care ea a băut a rămas pe masă. După ce scriu copacii de hîrtie, toți trec pe acolo, duc pe rînd paharul la buze și par că sorb lumină. La vremea acestei împărtășanii stă Dumnezeu rezemat într-un cot, bînd ambrozie distilată. Play it again, Sam - zice și iară vin zile și iară vin nopți pe clapele vieții unde se-ajunge din șapte-n șapte porți.

Dar ce cînta Sam? Dînsul cînta la pian. Pianul - ca toate pianele - ca viața. Cînd te trezești mahmur dimineața și nu știi cît de aproape departe ești de cea mai pură realitate. Întinzi mîna și dai de pahar. Te ridici în capul oaselor. Duci paharul la gură. Încă o dată: te ridici în capul oaselor. Duci paharul la gură. și încă o dată. **

femeie blîndă a mea și bună
hai să ne punem ochelarii de lună
femeie frumoasă cum nimeni n-are
hai să ne punem ochelarii de soare
femeie aleanul inimii mele
hai și ne-om pune ochelarii de stele

* Colțul după care ea a dispărut a devenit primul colț al unei sfere. Axioma este valabilă în ambele emisfere.

** Această secvență va fi repetată pînă cînd va veni cineva și-ți va spune că a ieșit bine. Desigur, e posibil să nu vină nimeni. În acest caz, te ridici în capul oaselor. Duci paharul la gură.

Pagină desprinsă dintr-un jurnal mai vechi al autorului şi purtată de vînt pe aleile parcului, unde s-a pierdut definitiv

Transcriu cu cerneală cuvinte, unul după altul, apoi bat la maşină. Ea îmi sună din clopoţel la fiecare capăt de rînd şi mă încurajează în felul acesta.

Ce-ar fi dacă, în loc să citească ce transcriu eu aici, lumea s-ar aduna să mă asculte cum bat la maşină?

Ce-ar fi dacă lumea ar veni să mă asculte cum bat la maşină şi pentru întîmplarea asta s-ar îmbrăca frumos, ca pentru un mers la teatru?

La sfîrşitul spectacolului mi-aş lua pălăria în dinţi şi-aş merge printre rînduri, legănîndu-mă pe labele de dinapoi, şi-aş face chetă.

Într-o seară bună, cred c-aş putea aduna chiar atîţia bani cît să ne putem duce acasă cu taxiul, eu şi maşina de scris. Sau măcar să ne ajungă de autobuz. Dacă nu, aş rămîne pe loc, pentru bis.

La bis aş face tumbe şi giumbuşlucuri, aş sări peste maşina de scris încoace şi-ncolo, i-aş da foc şi-aş sări peste dînsa încoace şi-ncolo.

Salonul comun

abia aici ne putem ascunde printre
cutele aşternutului de unde vin şi ne iau
în fiecare dimineață să ne aducă pe
calea cea bună
sînt generoşi vor să ne dea de la dînşii
puterea şi darul orbirii al cuminţeniei
vor să ne dea de la dînşii fără să ceară nimic
încercăm şi noi după puterile noastre
să-i mulţumim
ne rugăm Domnului pentru liniştea lor
pentru toată a lor osteneală
promitem mereu şi facem curat
dar mereu cea mai pură realitate
se aşează la loc
o luăm de la capăt însă cea mai pură realitate
e mai tare ca noi
decît toate
ne rugăm Domnului
cu toată puterea trupurilor noastre fermecate

Cîteva gînduri care n-au fost niciodată transcrise în jurnalul autorului

Arăta ca un carburator cu furtunele alea vîrîte în nas şi cu altele, mai subţiri, înfipte la încheieturile braţelor, cu foarte puţină viaţă într-însul. Dacă i-ar fi pus roţi, ar fi putut ieşi la plimbare cu dînsul.

Dar roţi nu i-au pus, în schimb l-au aşezat într-un pat, au închis uşa, au tras zăvorul.

Mi-au îngăduit să rămîn. Patul meu era mai aproape de geam şi atunci le-am văzut pentru prima dată, cînd m-am uitat pe fereastră. Erau nespus de multe. Negre şi luminoase. Toate.

Am hotărît să le număr. Am încercat cu ochiul liber, am desenat pătrăţele, pe urmă am dat cu lipici. N-a mers nimic.

Iar frigul venea tot mai tare. Cînd le-am spus despre felul acela de frig, mi-au dat tratament. De atunci povestea aceasta durează, iar ei ostenesc să-i vină naibii odată de hac. Scriu toată ziua în dosarele alea şi eu aproape mă simt vinovat. Oricum, de aici înainte se pare că nimeni nu mai poate da înapoi.

Doar cu tristeţea cea lungă, decapotabilă, s-ar putea da înapoi. Adică înainte ca ea să se aşeze la masă. Înainte să ceară paharul cu vin, înainte să bea, înainte ca lumina de-afară să aibă chiar culoarea aceea, a vinului din pahar.

Mult înainte.

Mult mai mult înapoi.

2. 2. ALT GEN LITERAR

CERERE
de depus seara, în aer,
la vremea de dinaintea somnului mîntuitor

Doamne, Isuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul.

Amin

Cîteva gînduri care n-au fost niciodată transcrise în jurnalul autorului

[illegible]

Dacă [illegible], ar fi putut ieşi la [illegible] cu [illegible].

[illegible] mi-au pus, în schimb [illegible] eu închid uşa, [illegible].

Mi-au îngăduit să rămîn. [illegible] de geam şi atunci le-am văzut pentru prima dată, cînd [illegible] la fereastră. [illegible] Negre şi luminoase. Toate.

Am hotărît să le număr. Am [illegible] cu ochiul liber, am desenat [illegible], pe unele am dat cu linia. [illegible]

[illegible] mi-au dat tratament. De atunci [illegible] această durere, iar ei [illegible] odată de tot. [illegible] aici şi eu aproape [illegible]. Oricum, de aici înainte [illegible] nu mai poate da înapoi.

Doar cu tristeţea cea lungă, [illegible], s-ar putea da înapoi. Adică înainte ca eu să se aşeze la masă, înainte să ceară paharul cu vin, înainte să bea, înainte ca lumina de-afară să aibă altă culoare [illegible].

Mult înainte.
Mult mai mult înapoi.

2. 3. ANTOLOGIC (II)

Spirt. Patologia speranței

M-a așezat acum o mulțime de vreme în trupul ăsta
și mi-a spus să stau liniștit. Că-i ceva trecător. C-o să fie
mai bine. Am crezut și-am rămas. Ca să nu-l supăr,
te-am alungat și pe tine. Vreme trece, vreme vine.
Privesc împrejur cu luare-aminte: mucava.
Doar ici-colo, cuvinte. Dar și lor le-a spus tot la fel:
să stea așa liniștite, c-o să vină cineva să le ia.
Vreme trece, vreme vine. Le-a uitat și pe ele laolaltă
cu mine. Așteptăm în tăcere. Literă lîngă literă și carne
pe os. Fără speranță, frumos.

În nopțile cînd spirtul mi se prelinge pe suflet.
Atunci cred că vine.
Țărînă cu viață, praful se va alege din tine.
Pulberea și nisipul!
Dar eu sînt departe. Plutesc printre îngeri. Le spun că
sînt mare, puternic și bun. Că sufletul meu doar pe
mine mă are. Că mă iubește. Cu mînie și cu disperare.
Țărînă cu viață, pulbere umblătoare! -
îmi strigă-n ureche din ce în ce mai tare.
Dar eu sînt departe. Plutesc printre îngeri și-i chem la o bere.
Din plăcere ne naștem, ne vom întoarce-n plăcere.
Viața, ca o boală, îți trece. Ca o boare, ca o adiere.

Țărînă ingrată, nerecunoscătoare! -
strigă din nou, noroi cu picioare!
Dar eu sînt departe. Beau bere cu îngerii. Le cînt:
între ape numai ea era pămînt. Și ei plîng ca niște copii,
se împiedică-n aripi și cad înapoi în cer, cîte unul,
frumoși și ușori cum e fumul.
Pămînt păcătos, viespar de păcate!
Așa-i: zi după zi și noapte de noapte. Trăiesc în păcat
și în rugăciune. Printre cuvinte. Din obișnuință și deșertăciune.
Mai ții minte? Parcă ieri ședeam amîndoi la o masă,
privind asfințitul. Acum, peste noapte se așterne sfîrșitul.

Spirt. Romanța rachiului de glicină, cîntată de îngeri

Sticla asta-i jumătate plină
Viața mea - pe jumătate goală
Am să beau rachiul de glicină
Făr' să dau la nimeni socoteală

Du-te acasă, îmi şoptesc îngerii - eu sorb cu nesaț
din cupa înfrîngerii.
Zorile, iată, vin zorile! Nu mai văd;
abia de mai aud viorile.
Sînt lucruri la care trudesc mereu: la hîrtie, la tine,
la Dumnezeu. În jurul meu îngerii ca muştele la miere
ospătează din ce-a mai rămas bîzîind de plăcere.
Luați cît poftiți, cît mai este. Să terminăm odată şi această
poveste. Viața, treptat-treptat, se goleşte. Completez cu atenție,
fără să vărs nici o picătură. Noapte de noapte.
Cuvînt pentru cuvînt. Parte pentru parte. Doar cer fără
margini. Şi ape. Şi tu. Din ce în ce mai aproape.
Sînt lucruri, ți-am spus, la care trudesc mereu:
la hîrtie, la tine, la Dumnezeu. Atît mai am: o viață
pe jumătate goală.
Şi îți dau doar ție socoteală.
E dimineață, în sfîrşit, dimineață. Sorbitura cea
de pe urmă. Apoi, întuneric şi greață. Peste pămîntul
ce sînt se lasă ceață. Îngerii, bieții, nu mai dibuiesc înapoi.
Nici n-ar putea să se-ntoarcă aşa cum sînt,
murdari de noroi. Puteți rămîne.
Şi ei rămîn împreună cu noi. Clătinîndu-se, îngînînd:

Viața lui e jumătate goală
Şi-are-o sticlă jumătate plină
Făr' să dea la nimeni socoteală
O să bea rachiul de glicină

Spirt. Cel ce vorbeşte singur

Ca printr-un ochean, prin fundul paharului lumea-mi
apare mai aproape, mai mare. Îmi port nemurirea
la cingătoare.
În raniţă - bastonul de mareşal. Papuci şi pijama albastră -
aşa cum am fugit din balamuc, pe fereastră.
Acum, de pe puntea cea mai înaltă scrutez depărtările.
Cutreier neobosit psihozele, depresiile, nevrozele, mările.
Pe trup port răni adînci rămase din lupta cu perfuziile,
cu electroşocurile, copilăria, iluziile.
Echipajul s-a răsculat într-o zi şi m-a părăsit.
Sînt singur pe oceanul făr' de sfîrşit.
Am credinţa că voi descoperi odată şi-odată cuvîntul
promis. Trup din trupul meu, carne din carnea mea.
Ştiu că-l voi găsi: voi îngenunchia, şi deasupra cerul,
împrejururi apă, voi săpa într-însul, cu mîinile, groapă.
Apoi m-oi aşede şi voi aştepta pîn-o să se-ndure
Domnul să mă ia.

Ca printr-un ochean, prin fundul paharului lumea-mi
apare mai aproape, mai mare.
Îmi port nemurirea la cingătoare.
În raniţă - bastonul de mareşal.
Sînt cel mai bun poet din acest spital.

Spirt. Zile rămase, clei de oase

Veştile, astăzi, sînt bune. Oamenii dorm, iarba creşte.
De jur-împrejur, cercuri. Curînd, de pe pămînt
va fi jupuită harta de geografie fizică. Apoi, de pe cer va fi
jupuită harta stelară. Lecţia s-a sfîrşit şi începe recapitularea
generală. Cine ce-a învăţat, cine ce ştie,
cine ce-şi mai aduce aminte. Lumea-i un morman
de cuvinte. Prin care scormonim cu degete nervoase.
Carne, sînge, virgule şi oase. Eşti încă lîngă mine,
dar nu te pot vedea. Caut prin gunoaie colţul de la stea.

Mă grăbesc. Împachetez nopţile. Timpul trece pe-aici
încuind porţile. Împachetez ochii. Împachetez mîinile.
Zilele, săptămînile. Împachetez amintirile. Vine ploaie
mare, vin despărţirile. Împachetez umbrele, paşii, trotuarul.
La sfîrşit, împachetez felinarul. Bîjbîi prin întuneric
şi privesc înapoi, la pustiul unde-a împărăţit cifra doi.

Spirt. O lumină se-arată aievea, în vis

Am plecat de mult de tot de acasă. N-am ajuns nicăieri.
Locuiesc în ruina asta de trup, ascuns după ziua de ieri. Ştiu
că undeva, departe, în fiece seară, cineva aşează în geam o
lumină. Şi-aşteaptă. Rătăcitorul să vină. Dar acela e altul -
eu nu sînt decît rătăcitul, cel care-şi caută cu lumînarea
sfîrşitul. N-am să vin înapoi. N-am să merg înainte.
Rămîn în ruina asta de trup, printre buruieni şi cuvinte.

Am plecat de mult de tot de acasă. Timpul s-a îmbîcsit,
mă apasă. Uneori îmi pare că văd cum aşezi o lumină-n
fereastră. Dar totul nu-i decît amintire. A noastră. Ruină.
Cetate învinsă, cu marea vecină. Pe care sufletul meu
rătăceşte. Căutînd un sfîrşit pentru această poveste.
N-am să vin înapoi. N-am să merg înainte.
Rămîn aici, printre buruieni şi cuvinte.

Am plecat de mult de tot de acasă. Era o lumină albastră,
frumoasă. Acum e ceaţă şi-i frig. Aş vrea să mă ridic.
Să strig. Dar n-are cine s-audă. Nici înapoi, nici 'nainte.
Sînt singur şi tremur printre buruieni şi cuvinte.

Se-ntinde noaptea, se face stăpînă.
Mai văd ca prin vis cum o mînă...

Cîte şi mai cîte-am văzut. Mîna cum scrie, vagoanele,
pe mine, pe Domnul, îngerii cum îmi veghează somnul.
Viaţa cum rămîne în urmă. Ca o gară.
Unde m-au întîmpinat cîndva cu muzică de fanfară.
Cu femei care vorbeau franţuzeşte despre însemnătatea
macazurilor, despre dragoste, despre teoria cazurilor.
Cîte şi mai cîte-am văzut de acolo, de sus.
Mîna cum scrie, gara fardată cu motorină şi hîrtie velină.
Pe care desenam şine, vagoane şi stîlpi cu neoane.
Doamnele susurau de plăcere. Să le desenez pălării,
mă rugau, să le scot la o bere. Să le scriu, că pînă la mine
le-a fost frig şi pustiu. Că aşteaptă acolo de-o noapte
întreagă, de-o viaţă, să vină trenul de dimineaţă.
Să le scriu, să rămîn. Să fiu peste gara asta stăpîn.
Faraon peste civilizaţia de neon. Venerat la toate casele
de bilete, în sălile de aşteptare, în toalete, unde-mi
scriseseră numele, spre neuitare, pe pereţi, la pisoare.
Rămîi, implorau, şi-aş fi rămas dar din megafoane
s-a răstit un glas:

Nici să nu te gîndeşti. Ia-ţi moartea ta şi umblă!

Cînd am privit în jur, totul dispăruse fără urmă.
Gara, şinele şi toate luminile. Pe întuneric, abia de-mi mai
puteam vedea mîinile. Una scria, cealaltă făcea semne
de rămas bun. Apoi împreună, în cor:

Viaţa asta-i ca un scrum.

Pe urmă s-a făcut din întuneric - lumină. Şi-am văzut
cum îmi putrezesc mîinile, una cîte una, vină cu vină.
De durere, cu lacrimi cu tot, ochii mi s-au scurs pe obraz.

Şi linia asta n-are nici un macaz.

Am ajuns, într-o noapte. Departe. La marginea lumii.
Acolo m-am aşezat, legănînd în gol din picioare.
Pustiu înainte, înapoi am uitat. Nimeni în preajmă,
întuneric, nimic. Nici cuvinte. Nici aduceri aminte.
Nici cald, nici frig. Aş fi putut sări, aş fi putut zbura, pluti.
Mi-ar fi plăcut să vii să mă vezi c-am ajuns la sfîrşit -
nimic înainte, nimic înapoi, nici cuvinte, nici aduceri
aminte. Unde nici Dumnezeu nu cuprinde.
Unde cuvintele sînt un păcat. Unde totul poate fi început,
dar ce rost ar avea, cînd e-atît de frumos şi pustiu,
de-ntuneric, de bine. Ţine-mă-n noapte, rămîi împreună
cu mine. Mi-ar fi plăcut să vii: am fi putut sări,
am fi putut zbura, pluti.
Nu-i nimic de văzut - ori poate-am orbit. Nu se aude
nimic - ori poate-am surzit. De nimic nu mai ştiu -
ori poate-am murit.
Aşteptînd să mi se arate îngerii,
stau la marginea lumii ca pe buza înfrîngerii.
Timpul s-a dus, a trecut. Şi a fost o noapte, apoi încă una.

Ci de mine nu-ntreba, mie mi-e totuna.

Spirt. Curriculum mortis

Încet, încet, mă afund în pămînt.
Înmormîntarea asta va dura o viață întreagă.
Atîta timp cît voi vedea lumina.
As long as I can see the light.
Atîta timp cît va veni la mine şi-mi va zice aşa:
scrie, bă, şi mie ceva.
Fac bine ce fac şi frumos.
Bine, frumos.
Trăiesc într-o mare dezordine:
viața de-acum laolaltă cu viața de-apoi.
Am mari bogății. Sînt ferice. Deschid ochii şi văd;
îi închid - văd din nou.
Întind mîna şi pot atinge orice. Îngeri, femei, aerul.
Mai ales aerul.
Ascult şi pot auzi toată muzica.
La început mi-a fost frică, apoi am uitat.
Îmi amintesc doar literele şi întîmplările lor.
Am mari bogății: n-am nimic şi nimic de pierdut.
Sînt ferice.
Încet, încet, mă afund în pămînt.
Înmormîntarea asta va dura o viață întreagă.
Atîta timp cît voi vedea lumina.
As long as I can see the light.
Mă afund mai departe spre unde viermii
îşi scutur pielea hidoasă şi se transform în flutur.
Alături, ceremonia îşi croieşte drum, mai departe.
Ce bine.

Spirt. Cu capul pe umeri, pe masă

Dulce şi acrişor. Întuneric. Mă podideşte gustul libertăţii.
Pe gură, pe nas. Cred că n-arăt prea bine.

Visează, spuneai, îmi placi cînd visezi, nu te opri, visează.

Asta am făcut aproape tot timpul. Mereu.
Visam că sînt bun prieten cu Dumnezeu. El îmi povestea
cum a fost la-nceput; eu îi spuneam ce-am mai scris,
ce-am băut, ce-am făcut.
Uneori ne apuca povestind dimineaţa; mijeau zorile,
ne dobora greaţa. Plecam rezemaţi suflet de suflet
şi-n urma noastră se închideau porţile, zăvorînd,
una cîte una, nopţile.
Fiecare noapte cu moartea ei, fiecare moarte cu noaptea sa
gătită-n catifea neagră şi grea. Fără stele - pe ele le luam
cu noi şi le strecuram pe sub uşi, pe la case, luminînd
dormindele doamne frumoase. Priveam pe fereastră
cum respiră uşor în lumina albastră.
Sub pleoape li se zbătea cîte-un vis. Colorat şi proscris.
Visam şi eu: că sînt bun prieten cu Dumnezeu.
Asta am făcut aproape tot timpul. Mereu. Pînă m-a podidit
gustul libertăţii. Pe gură, pe nas. Dulce-acrişor.
A fost frumos, n-a fost deloc uşor.

Visează, spuneai, îmi placi cînd visezi, nu te opri, visează.

Visez că plec, că nimic nu urmează, visez că cineva-mi
strecoară pe sub uşă o stea şi-o lumină albastră mă cuprinde,
mă ia şi mă duce spre locul însemnat pe hartă c-o cruce.
În urma mea, una cîte una, se deschid porţile, slobozind
despletite, înfricoşătoare, nopţile.
Fiecare noapte cu moartea sa. Sub cerul ca un giulgiu
de catifea neagră şi grea. Fără stele.
Pe ele...

Spirt. Civilizaţia sării

Mă mai zăresc uneori, rar, în depărtare.
Arînd apele mării, răsturnînd valuri, însămînţînd sare.
De unul singur, uitat şi stingher. Plată nici capăt, nici cer.
Steluţe de sare semăn în cale. În calea ta. Stele ce-or creşte
şi cu încetul s-or ridica. Pînă cînd fi-va şi acea noapte cînd
sus vor sta. Hăt, sus, din cerul negru ca păcura vor lumina.
Vei sta-n fereastră şi una cu una vei număra.
Stele de sare, nemaivăzute, ţi-or arăta drumul spre marea
unde sînt singur uitat şi stingher.
Drumul spre marea care întoarsă e tot un cer.

Spirt. Închinat pe la icoane, abur peste celofane

Mai vin uneori pe aici şi mă-ntreabă:
Ce-ai făcut tu, mă, cu viaţa ta, cu ochii, cu mîinile tale?
Mai nimic, le răspund. N-am făcut mai nimic. Am stat
liniştit. Am privit, am văzut, m-am gîndit. Mai nimic.
Cu mîinile, ce să spun? Apuc, cer, primesc uneori
iar cu dreapta-mi fac cruce. Cu timpul, am învăţat
s-o fac bine. Asta mi se trage de la deşertăciunea de-a scrie.
Uneori uit să las din mînă stiloul şi pe trup îmi apar
dîre subţiri, de cerneală, pornind de la frunte, spre pîntec,
pe umărul drept, spre cel stîng. La fel se întîmplă
cînd mă aştern la scris cu mîinile goale şi scriu astfel zile
şi nopţi în şir. În delir.
Cînd termin, nu se vede nimic.
Păstrez însă toate aceste caiete: am să le public odată
şi ele vor fi cele mai bune cărţi ale lumii.
Aşa şi eu: aidoma hîrtiilor la care trudesc îndelung.
Ca la viaţă. Deşi nu se vede nimic.
Doar cearcăne vinete, adînci, săpate
de mulţime de păcate.
Deşertăciunea, zădărnicia
celor trei degete împreunate.

Spirt. Despărțirea vieții în silabe

Am născocit un cuvînt de forma trupului tău. Apoi altul.
Şi încă unul. Frumoase, de nerostit, într-o limbă nouă,
bogată şi moartă. Unul cîte unul.
Dar cuvîntul ce-l căutam inimii mele tot nu se-arată.
Aşteaptă - răgazul scurt al vieții nu e de-ajuns.
Ai moartea înainte pentru a spune ce ai de spus.
Răbdare - cu fiece zi te apropii de clipa cînd necuprinsul
vei cuprinde cu ochii. Şi atunci vei desluşi toate cuvintele.
Va fi timp pentru toate, vor răsuna colindele.
Carnea trupului tău va fi amintire. Despărțirea de toate
va fi regăsire. Vei învăța, cum pruncuțul, una cîte una,
slovele; vei cutreiera nesfîrşirea în toate zările.
Vei afla întunericul, vei afla lumina; vei afla răsăritul,
dar şi apusul - vei afla pînă-n urmă şi cuvîntul acela,
nespusul.
Acolo unde timpul nu se măsoară.
Unde totul sfîrşeşte spre a începe, iarăşi şi iară.

Spirt. Am fost la femei, mă voi duce la domnul

Aş vrea să-ţi spun multe lucruri dar nu voiesc
să ţi le scriu pe hîrtie şi cu cerneală; ci nădăjduiesc
să vin la tine şi să-ţi vorbesc gură către gură,
pentru ca bucuria noastră să fie deplină.

Mi-aş da şi viaţa pentru tine. Dar tu plecai către noapte.
Ochii mei, iată, sînt goi. Ca la statui. Erai deja plecată.
Sprijinită de pervazul întunericului. Aplecată. Mi-am spus
atunci că, de fapt, tu ai rămas lîngă mine. Doar decorul
s-a îndepărtat odată cu tine. Şi s-a dus. De atunci, la apus,
pe cer stele închează cuvinte. Luminoase şi sus.
Printre dînsele păşeşte Isus şi le-aprinde, pe rînd,
focuri-focuri, dansează sălbatice, îngereştile spoturi.

Aş vrea să-ţi spun multe lucruri dar nu voiesc
să ţi le scriu cu cerneală şi condei. Nădăjduiesc să te
văd în curînd şi atunci vom vorbi gură către gură.

Tu plecai către noapte. Ochii mei, iată, sînt goi. Ca la statui.
Erai deja plecată. Sprijinită de pervazul întunericului. Aplecată.
Mi-am spus atunci că, de fapt, tu ai rămas lîngă mine.
Am gîndit: să te urmeze pacea. Fie cu tine. Apoi:

Mi-aş da şi moartea pentru tine.

Spirt. Ravagiile fericirii

De la o vreme, umbra mă întreabă de ce nu-mi mai pasă
de ea. Îi pun muzică, se mai liniştește puțin.
Tu dormi și nu-ți pasă, umbli noaptea bezmetic
şi iarăşi nu-ți pasă.
Ți-am fost cel mai bun prieten, ți-am fost iubită.
Smintită, pătimaşă, despletită.

Dar eu din cele mai neînsemnate gesturi ridic aici
această viață, să fie drept amintire. Cine intră aici să vadă
nimicul aşa cum şi eu am văzut. Nimicul şi aşteptarea.
Rînduite cu grijă.

Ție nu-ți pasă, umbli bezmetic, bei cu ăia la masă.

Dar nu, eu ridic aici această viață din cele mai neînsemnate
cuvinte, să fie drept amintire. Cine intră aici să poată
asculta nimicul aşa cum am ascultat şi eu.
Nimicul şi resemnarea. Rînduite cu grijă.

Nu-ți pasă, nu-ți pasă...

E aşa precum spui: nu-mi mai pasă. De aici nimeni
nu scapă. Sîngele mi se preschimbă în apă.
La încheieturile mîinilor şipotesc izvoarele.

Unde vor veni să se-adape, una cîte una, căprioarele.

Spirt. O scurtătură spre visarea imediată

Cu privirea atîrnată de ochi ca de o făptură străină.
Văd tot ce se lasă văzut: întuneric, lumină. Văd în viitor,
în prezent, în trecut, văd lumea cum era la-nceput.
Te văd şi pe tine aşteptînd cuminte să mă întorc, să îţi aduc
cuvinte, să fiu aşa cum am promis să fiu: frumos şi bun -
măcar într-un tîrziu.
Întind mîinile, dar nu te pot atinge; grăbesc pasul,
dar nu te pot ajunge. Ai rămas departe, în viitor.
Şi doare drumul ăsta şi mi-e dor.
Caut prin amintiri şi nu te pot afla; visez cu ochi deschişi,
dar eşti altundeva. Sînt rătăcit, bolnav, bătrîn şi obosit.
Mîna înnegreşte poteci pe hîrtie. Închină şi scrie. Va ajunge
astfel, poate, cineva, pe cărarea asta pîn' la dumneata.
Şi-are să îţi spună, cum aş vrea şi eu, c-am avut tovarăş
doar pe Dumnezeu. Că noi împreună bine-am petrecut
pînă ce din toate s-a făcut trecut.

Cu privirea atîrnată de ochi ca de o făptură străină.
Văd tot ce se lasă văzut: întuneric, lumină. Văd în viitor,
în prezent, în trecut, văd lumea cum era la-nceput.
Văd cu deosebire cuvinte. Te văd şi pe tine, aşteptînd
cuminte. Să revin. Să termin ce n-am început.
Şi paharul cu vin.

Spirt. Dragoste de țara mea cum nu are nimenea

De greu ce uit, îmi vine să vărs. Stau întins, prăbușit
la pămînt. Oamenii - care-ncotro. Strîng pumnii - pămînt.
Strîng din dinți - tot pămînt.
Deschid ochii - pămînt. O viață frumoasă.
Oare ce face el acolo întins la pămînt, s-ar putea întreba
dacă ar privi către jos, către mine.
Oare ce face el acolo strîngînd pumnii,
scrîșnind din măsele. Tremurînd din tot corpul.

Era mai demult și credeam că e bine să-nvăț, că e bine
să știu. Era mai demult, umblam și eu laolaltă, umăr la
umăr, care-ncotro. Făceam tot ce era de făcut.
Domnul era mulțumit. Umblam mai departe.
Voios, mai departe.
Zi de zi și noapte de noapte.
Din ce în ce mai departe.
Ctitorind nemaivăzute fapte.
Îmi doream atît de mult să ajung încît într-o zi chiar am ajuns.

Oare ce face el acolo întins la pămînt, s-ar putea întreba
dacă ar privi către jos, către mine.
Oare ce face el acolo strîngînd pumnii, scrîșnind din
măsele. Tremurînd din tot corpul.

iată, pămîntul tremură sub noi
precum un bivol dus la junghiere

Sex, aș răspunde, dac-aș putea vorbi. Fac sex cu țara mea
dragă. Scris și oral. Țara mea dragă, dragă țară,
te-oi lăsa grea, vei deveni domnișoară.
Tremurînd din tot corpul.
Scrîșnind din măsele, strîngînd pumnii.
Domnul e mulțumit.
De greu ce uit, îmi vine să vărs.

Spirt. Supradoză

Încă puțin. Mă întorc pe partea cealaltă. În scorbura mea
se strecoară lumină. Încă visez în scorbura mea cu moartea
vecină. Cu ochii închişi văd mai bine. Oraşe, ape,
munți şi cîmpii. Uneori şi pe tine. Plutind deasupra
acestei fantezii colorate. Visul e-aici, realitatea - departe.
Soarele se opreşte o clipă: priveşte şi el cum vine lumina.
Stelele s-au adunat laolaltă iar luna le-nvață
că lucrului acesta ciudat i se mai spune şi viață.
În scorbura mea de hîrtie se pogoară lumină.
Scriu în cercuri concentrice. Cîte unul pe an.
Cu ochii închişi. Semn după semn.
Literă după literă. Lumea prinde contur.
Creşte, de jur-împrejur.
E o lume frumoasă, plină de viață: un loc cu lumină,
un loc cu verdeață. Cît vezi cu ochii e numai plăcere.
Nici întristare şi nici durere.
Tărîm de îngeri. Nici suspine, nici plîngeri.
Încă puțin, spun, încă puțin, mai am de făcut cerul senin.
Şi pe Dumnezeu. Pentru ca totul să fie deplin. Încă visez.
În scorbura mea se strecoară lumină.

În viața asta de moarte plină.

Spirt. Spasme

Nu merit nimic. Stau la o parte, aştept.
Alături, oameni însemnaţi săvîrşesc lucruri însemnate,
într-un timp însemnat. Mă trag la o parte, în întuneric.
Nu merit lumina - n-am umbră.
Doar prin aer am zgîriat, puţin, cîndva, o urmă.
Sila veghează asupra mea. Închid ochii. Mă ghemuiesc.
Dispar. Înghiţit de trotuar ca de-o apă pe care plutesc
şotroane şi semne. Urme de paşi, chiştoace şi flegme.

Spirt. Tremens

Asta e tot. De acum înainte, lucrurile vor rămîne aşezate
aşa cum mi le aduc aminte. Celelalte vor dispărea.
Lumea e mică. E lumea mea. Vor rămîne doar oamenii
pe care i-am cunoscut. Ceilalţi se vor întoarce, încolonaţi,
în trecut. Cei rămaşi se vor aşeza în vitrine de sticlă,
în rafturi, în biblioteci. Nu vor mai fi drumuri,
nici poteci. Astfel, vom putea călători mult mai uşor,
din cînd în cînd, din nor în nor.
Ultimul lucru pe care mi-l pot aminti este începutul acestui
poem şi fumul ţigării ieşindu-mi pe nări odată cu duhul.
Ştiam, ştiusem tot timpul că în viaţa asta nu se iau prizonieri.
Ştiam, ştiusem tot timpul că abia de-o să scape cîţiva.
Fumul ţigării ieşindu-mi pe nări odată cu duhul.
Venea vîntul şi-l lua şi cînta despre cum va face altul pe rîu
în jos, altul mai tandru şi mai frumos. Despre cum va face
altul pe rîu în jos, altul mai bun şi mai norocos.
Mă veţi întreba, dar nu vă voi răspunde. Mă veţi lovi, dar
nu mă veţi atinge. Va veni vremea cînd îmi voi desăvîrşi
singurătatea. Rămîneţi. Frumoase cîmpii, frumoase ape,
frumoasă ţară. Pîine şi circ, muzică de fanfară.
Întrerupătorul se-nvîrte spre poziţia asfinţit.
Încă puţin şi vor străluci stelele dintr-un carton
de culoarea cerului, găurit. Încă puţin şi va scrie sfîrşit.
Întrucîtva m-am deprins cu lumea aceasta.
Întrucîtva şi motanul s-a deprins cu mine.
Eu cred că lumea-i un discurs abuziv.
Motanul se-ntinde şi cască lasciv. Eu cred că lumea-i
un puţ de hazna. Motanul se şterge cu lăbuţa la ochi şi reia.
Torcăitul. Aşa. Aici e-nceputul, mai încolo sfîrşitul.
Motanul strînge din ochi, privind asfinţitul. Şi toarce.
Nici să pot, nu m-aş întoarce.

Sînt defect. Sînt străinul chihlimbariu, translucid cum e
vinul. Sînt cel care bea, fumează, se face matol,
vorbeşte puţin şi priveşte în gol.

Spirt. A treia halucinaţie,a remuşcării

Am căpătat doar ceea ce mi se cuvine. Şi cearcăne.
Sînt un elogiu al domesticirii omului de către om.
Un exponat ambulant, din bîlci în bîlci. Am perfecţionat
mersul tîrîş, mersul pe brînci.
Sînt mare maestru al nobilei arte a remuşcării.
Cavaler al aşteptării, al resemnării. Tot ce am spus
a fost închis în cutii şi coborît în subsoluri. Acolo unde
trudesc oamenii. Galbeni ca făclia de galbenă ceară. Şi vii.
Tavane cu nori, pereţi cu flori. Stucaturi şi piane
fără claviaturi. Ape fără de apă, morminte adînci
unde stau aşezate cuvinte. Uitate la cîte-o răscruce, demult.
Uneori le-am rostit, alteori am stat să le-ascult.
Alteori le-am scris, de jur-împrejur. Dînd lumii un sens,
un contur. Pe care a fost decupată, apoi lipită în albumul
cu amintiri. Între marile fericiri şi celebrele despărţiri.
Tavane cu nori, pereţi cu flori, ape fără de apă,
coborîrea la ceruri, urcarea la groapă.
Am căpătat doar ceea ce mi se cuvine. Zi după zi,
cuvînt de cuvînt - un loc cu lumină. Şi deasupra pămînt.

Spirt. O agonie în zori

Trag aer în piept. Adînc, pentru ultima oară.
Începe orbirea, începe cîntarea.
Noaptea se îngustează, se chirceşte, dispare.
În locul soarelui răsare cuvîntul soare.
În loc de lună apune cuvîntul lună. În loc de ziuă
se face carte, în loc de aproape - departe.

Trag aer în piept. Adînc, pentru ultima oară.
Începe cîntarea. Începe întoarcerea, aşteptarea.
Noaptea s-a îngustat, s-a chircit, a dispărut.
La răsărit mijeşte cuvîntul lumină.
În loc de mîine se face ieri, în loc de aici - nicăieri.

Trag aer în piept. Adînc, pentru ultima oară.
Începe cîntarea. Începe moartea, începe visarea.
Cuvîntul cer e senin. Acolo, cuvîntul soare străluceşte
deplin. În loc de viitor se face trecut,
în loc de sfîrşit - început.

Spirt. A doua agonie, a paradisului

Mi-au rămas doar atît: un creion şi-o hîrtie.
Şi visul că voi descoperi paradisul.
Speranţe deşarte - cărţile toate se strîng într-o carte,
cuvintele toate într-unul. Uşor ca un abur, ca fumul.
Dacă l-aş şti...
Te-aş putea întoarce din drum, ai veni.
Ai rămîne. Şi ziua aceea n-ar mai avea nici un mîine.
Un creion şi-o hîrtie; dar mîna a uitat scrie,
cuvintele au stat ce au stat, s-au strîns toate într-unul,
s-au ridicat la cer, uşoare ca fumul.
Mi-a rămas doar atît: visul că voi descoperi paradisul
unde-ai putea să fii, rătăcind despletită printre norii pustii.

Dacă aş scrie, dac-aş mai şti...

Spirt. A treia agonie, a disperării

Lucruri obişnuite în preajma cărora îmi tocesc existenţa.
Pînă cînd viaţa ne va despărţi. Lucruri obişnuite:
cuvintele, dragostea, drumul spre casă.
Străzi înguste, întunecoase. Lungi, nesfîrşite.
Nisip înapoi, nisip înainte. Cuvîntul de negăsit
printre atîtea cuvinte. Savantele delicii ale despărţirii.
Lucruri obişnuite în preajma cărora mi-am tocit existenţa.
Cuvintele, dragostea, drumul spre casă pe străzi înguste, pustii.

Zbor de noapte.
Călătorie la capătul nopţii.
Viaţă ghemuită la sînul morţii.
Cuvîntul de negăsit printre atîtea cuvinte.
Nisip înapoi, nisip înainte.

Spirt. Ultima agonie

Treaptă după treaptă. Carte după carte.
Moarte după moarte. Pas cu pas, zi de zi, ceas de ceas.
În depărtare, oraşul îşi sclipeşte luminile.
Oamenii, mes semblables, mes frères, străzi înguste,
uşi ferecate. La care Dumnezeu demult nu mai bate.
Halucinaţie, draga mea halucinaţie, eterna mea stare
de graţie. Paradis lîngă paradis pe unde mă-nvîrt
devorat de plictis ca de-o celebră eczemă.

Departe oraşul. Departe trecutul. Trecut viitorul.
Uitat începutul. Trimiteţi urgent ajutoare.
Încă un rînd şi două pahare.
Puţin mai încolo, mi-au spus, doar puţin mai departe.
La masa din colţ, unde viaţa se desparte de moarte.

Spirt. Apocalipsa după spirt

Am văzut venind apele. Pe ele pluteau în devălmăşie
cuvinte. Am văzut venind focul. Limbile flăcării închipuiau
cuvinte. Am văzut pierind oamenii. Din locul unde cădeau
se ridicau la ceruri cuvinte. Am văzut morţii ridicîndu-se
din morminte. Am văzut toate acestea şi-am luat aminte.
Am văzut cetăţi prefăcute-n nisip. Păduri îngenuncheate
de uscăciune. Stînci de piatră tare plesnind.
Am văzut toate acestea cu ochii închişi. Deşertăciune!
A deşertăciunilor deşertăciune! Scăpare nu mai este;
iar cuvinte cît pentru rugăciune.

Spirt. Stix - cotele apelor

Fugi, mi-au spus, leapădă-te de tot şi de toate. Vin apele!
Nu pot, am răspuns, n-am cum! Încă nu mi-am desăvîrşit păcatele.
Fugi, netrebnicule, scapă-te! Vuieşte cerul!
Vuieşte pămîntul! Vin apele!
Nu-i cu putinţă, am spus. Nu se poate. Încă trudesc la păcate.
Măcar atît să închei în timpul ce mi s-a dat: zi după zi,
păcat de păcat. Rugaţi-vă pentru mine timpul să-mi ajungă.
Poate v-oi prinde din urmă.
S-au dus. Au fugit. Au plecat.
Am rămas la masă, aplecat, pîlpîind cu dreapta semne
după semne, ne-ncetat.
Au fugit.
Au venit apele şi m-au ocolit.
M-am oprit o clipă şi-am ascultat.
Vuia cerul. Vuia pămîntul. Trecuseră apele,
se rostogolea vîntul.
Fugiţi, am strigat în urma lor. Nefericiţilor, vă ajung apele!

Şi n-or să vă spele de toate păcatele.

2. 4. INEDIT

***

Ce hîrtie frumoasă. Ce dreptunghi alb, desăvîrşit, ce pedeapsă. Ce lume încăpătoare pentru cuvinte, pentru aduceri aminte.

Am colindat pe aici de la munte la marea cea mare. Am făcut bine şi rău am făcut - am băut, am mers mai departe şi iar am băut. Am căutat lucruri uitate în viitor, am găsit praful şi pulberea. N-a fost uşor. Prieteni mi-au fost scrumiera, paharul şi-o carte pe care-am citit-o: abecedarul.

Am scris cer, şi cer s-a făcut. Altădat-am scris *soare*, şi s-a făcut lumină.
Am mai scris *verde* şi s-au făcut copaci, am scris *spune-mi*, tu ai citit şi taci.
Am scris *albastru*, şi-a fost mare cu valuri, am scris *corăbii* şi s-a stîrnit vîntul, am scris *vino* - m-a înghiţit pămîntul.

Am scris despre tine, ai aflat că eşti, şi lumea s-a acoperit cu poveşti.
De dragoste, dulci şi amare. Ca gustul pielii tale atunci cînd ieşi din mare.
Am scris cuvîntul *mereu* şi m-a dojenit Dumnezeu.
Am scris *împreună* şi te-ai ascuns în partea nevăzută, pe lună.
Am scris *vreau*, dar nu pot. Am scris *noi* şi ai plecat de tot.

Ce hîrtie frumoasă, ce dreptunghi alb, desăvîrşit, pe unde te-am căutat de la început la sfîrşit. De la cer la pămînt. Zi după zi, cuvînt de cuvînt.

Ce lume frumoasă, încăpătoare. Ce hîrtie albă, sfîşietoare.

***

Astăzi este ultima zi cînd mai pot spune mîine. Îmi deschid sufletul
şi venele, le întind pe pîine. Îmi chem prietenii la o gustare
care va fi zugrăvită, peste o mie şi unul de ani, în altare. Se va vedea
cum am stat la mijlocul mesei: de-a stînga şi de-a dreapta mea se mănîncă,
se rîde, se bea. Doisprezece bărbaţi năduşiţi, cu cămăşi descheiate,
spun glume porcoase, rîgîie, pică pe spate.
Stau la mijlocul mesei şi scriu în fum de ţigară poveşti.
Despre noi, despre ziua cînd tu încă mai eşti.

Vei privi dimineaţa aceasta peste o mie şi unul de ani, zugrăvită-n altare;
am să-ţi par cunoscut, parcă-ţi vei aminti ceva de demult, din trecut,
ceva de dincolo de început. În culori ţipătoare.

Era ultima zi cînd mai puteam spune mîine. Mi-am deschis sufletul şi venele,
le-am întins pe pîine. Tu încă dormeai - o rază subţire de soare te desena,
din creştet şi pînă în tălpi, frumoasă, devastatoare. Eu pregăteam
micul dejun cum mă pricepeam mai bine, cu ce-mi rămăsese mai bun.
Scriam în fum de ţigară poveşti despre cum am fost împreună,
despre faptul că tu încă mai eşti.

Tu dormeai şi visai că e mîine, eu terminam să-mi întind sufletul pe pîine.

***

La un timp, Duhul Sfînt a dansat pentru mine. Doar pentru mine.
La mine la masă, la viața mea de dinainte, de acum și de-apoi.
Spune-mi pe nume - mi-a spus - spune-mi noi.
Plăteam pentru fiece dans cu pielea, cu carnea, cu ochii.
Lumină n-am mai văzut, de atunci, niciodată.
Și mîna cînd am întins am atins doar o umbră boantă, ciudată.
Duhul cel Sfînt dansa pentru mine, la mine la masă.
Și noapte nu a mai fost fiindcă ziuă nu mai fusese demult, și viață
nu mai era fiindcă moartea însăși cînta. La saxofon, la pian, la vioară.
Aceeași melodie, mereu, iarăși și iarăși, iară și iară. Ceilalți intrau,
beau ce beau și plecau. Aveau scopuri în viață.
Erau frumoși, pîntecoși, purtau pe umeri mătreață.
În formă de stele. Erau coloneii trupului meu, generalii vieții mele.
De la o vreme, însă, o dădusem pe moarte. Iar ei se holbau
prin binocluri și tot nu puteau pătrunde atît de departe.

Pînă unde tot ce era de sfîrșit se sfîrșea. Și tot ce era de-nceput începea.
Pînă la masa mea, unde Duhul Sfînt doar pentru mine dansa...

***

Dumnezeu mai este cînd mi-l aduc aminte. Cu un soi de mînie, cu disperare, cu nostalgie. L-am ajutat să treacă strada printr-un loc interzis.

Mă grăbesc, mi-a spus, mi-e teamă că deja a închis.
Mă grăbesc şi eu, mă întorc acasă, am ceva de scris.

L-am ajutat să treacă printre claxoane şi faruri, printre vietăţile străzii,
printre balauri. Pe atunci, seara, mi se năzăreau balauri,
fel de fel de jivine şi locomotive cu aburi.

Acum mă duc acasă şi mă apuc de scris.
N-ai decît, dar află de la mine că eşti tîmpit, a zis.

Ce să fac, pe atunci mi se năzăreau balauri, diverse jivine şi locomotive
cu aburi. Credeam cu tărie că trebuie să scriu despre asta,
pentru ca toată lumea să ştie.

Lumea ta sînt doar eu - mi-a şuierat Dumnezeu.
Vino cu mine şi n-o să-ţi pară rău.
Dar scrisul?
Sminteală curată. Necurăţenie desfrînată.
Vii?
Unde?
Unde vrei: în mîine, în ieri, în tot locul sau nicăieri.
Totul e o părere - am să-ţi dau mîngîiere.
Şi alinare?
Da.
Şi dimineaţa ţigări la cafea?

Era tîrziu. În jur, luminile se prefăceau în şoapte şi ziua în noapte. Mi se năzăreau din ce în ce mai tare balauri, uriaşe jivine, locomotive cu aburi. Una dintre ele a şuierat şi-a oprit. M-am urcat, a şuierat şi-a pornit.

Bagă cărbuni! - am auzit. Bagă şi vei conteni din murit.
Să-l luăm şi pe El, am îndrăznit.
Tu bagă cărbuni, ăsta e trenul tău - al Lui n-a venit.

Dumnezeu mai este pentru că mi-l aduc aminte: se făcea tot mai mic şi mai mic, înghițit de asfalt şi cuvinte.

Dumnezeu mai sus când mi-l aduc aminte. Cu [illegible]
cu [illegible] m-a ajutat să treacă strada printr-un loc [illegible].

Mă şi aburi: mi-a spus, mi-e teamă că deja a [illegible].
Mă gândesc şi eu, mă întorc acasă, sau [illegible].

Locomotive ne treceau printre oameni şi [illegible], printre [illegible] sufletul,
[illegible] balauri. De atunci, seara mi se năzăresc balauri,
[illegible] şi locomotive cu aburi.

Acum mă duc acasă şi mă [illegible] de zorile.
N-ai nimic. Poţi afla de la [illegible], [illegible].

Că-i să fie, pe anumite mi se năzăresc balauri, [illegible] şi locomotive
cu aburi. Credeam cu tărie că trebuie să scriu despre asta
pentru ca toată lumea să ştie.

Lumea te ştie doar cu [illegible] Dumnezeu
Vino cu mine şi n-o să-ţi pară rău.
Dar scrisul?
Sminteală curată. Necurăţenie nefirească.
Eu?
Unde?
Unde vrei - în mină, în ceri, în tot locul sau niciunde.
Totul e o părere - am să-ţi dau mângâiere.
Şi mâine?
Eu?
Şi dimineaţa ţigări la cafea?

Cartea din afara cărții

FLOAREA ȚUȚUIANU

1. 1. POZA

1.2. BIOGRAF

Floarea Țuțuianu a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu" din Bucureşti. Este membră a Uniunii Artiştilor Plastici şi a Uniunii Scriitorilor din România. Debutează publicistic în 1995 cu poezie în *România literară* cu o prezentare de Z. Ornea.

«Floarea Țuțuianu e o artistă nu numai în artele plastice, ci în sensul generic al termenului. Chemată şi de culorile poeziei, publică poeme grave, meditative, căutătoare de sensuri. (...)»

Zigu Ornea,
România liter ară, mai 1995

Volume de versuri publicate:
Femeia peşte (Ed. Cartea românească, 1996)
Libresse oblige (Ed. Crater, 1998)
Leul Marcu (Ed. Aritmos, 2000)
Arta seducției (Ed. Vinea, 2002)

Volumul *Leul Marcu* a fost nominalizat pentru premiile A.E.R. pe 2000, la secțiunea „Ediție bibliofilă".

«Revista *Vatra*, publicație deloc ghidușă, a organizat un concurs de literatură denumit *Amanta/Amantul anului 2000*, juriul fiind compus din foarte serioşi bărbați de litere ardeleni - Ion Pop, Adrian Popescu, Ion Mureşan, Alexandru Vlad, iar „amanta anului 2000" fiind declarată autoarea unui memorabil vers: „*Nu poți să iei un bărbat de la gura altei femei*".»

Mircea Iorgulescu,
22, martie 2003

Este prezentă în volumul colectiv bilingv(română-poloneză) *Strong - 28 de poete din România* (Ed. Universal Dalsi, 1999).

Este inclusă în *Scriitori români din anii 80-90. Dicționarul bio-bibliografic*, vol.III., coordonator - Ion Bogdan Lefter (Ed. Paralela 45, 2001)

Din 1980 participă la numeroase expoziţii municipale şi republicane.

Participări selective:

1980 - Expoziţie de grup „Portretul", Atelier 35 - Bucureşti
1981 - A II-a Trienală internaţională de grafică Wroclaw - Polonia
1983 - Expoziţie internaţională de desen „Portetul" - Tuzla, Iugoslavia
1984 - Expoziţie de Artă românească contemporană - Ierusalim, Israel
1985 - Expoziţie de grup „Desen - Poezie" - galeria Orizont, Bucureşti
1986 - A XVII-a Bienală internaţională de grafică - Ljubljana, Iugoslavia
1987 - A II-a expoziţie internaţională de poezie vizuală şi experimentală - San Diego, S.U.A.
1988 - Expoziţie personală - „Căminul Artei", Bucureşti
1989 - Expoziţie de Artă românească contemporană - Varşovia, Polonia
1991 - A V-a Trienală internaţională de grafică - Wroclaw, Polonia
1993 - Bienala internaţională de desen - Cleveland, Anglia
1996 - A V-a Trienală internaţională de grafică - Majdanek, Polonia
1997 - Expoziţie de grup - galeria Altstadthof, Nurnberg, Germania
1998 - Expoziţie personală - Accademia di Romania, Roma, Italia
1999 - Expoziţie personală - „Simeza", Bucureşti
2001 - Târgul internaţional de arte vizuale TIAV -Bucureşti
2002 - Expoziţie personală - galeria „Stelea", Târgovişte
2002 - Expoziţie personală - galeria Orizont, Bucureşti
2003 - Salonul municipal „Materie şi devenire"
2004 - Expoziţie personală - Institutul Italian de Cultură, Bucureşti

Din anul 1994 - grafician la Editura Institutului Cultural Român.

1. 8. ROMAN DE PRESĂ

(reacții și referințe critice)

«O poezie care, de la început, se mişcă în două planuri: al vieţii şi al artei. Viaţă, adică trupul, carnea, sîngele, feminitatea, dragostea şi moartea. Artă, adică poemul, versul, litera şi spiritul textului, literatura. Trecerea dintr-un plan în altul este secretul poetei. Vaţa îi este mereu vizitată de artă. Şi invers. Simţurile se lasă atrase de foşnetul hîrtiei de scris, poemul are sex; feminitatea are parfum livresc, versul e menstrual; dragostea (ori, cine ştie?, iluzia ei livrescă) înseamnă bărbaţi răsfoiţi ca o carte de versuri, poezia (ori, cine ştie?, iluzia ei vitală) înseamnă a ispiti, a chema, a excita. „Între noi doi stă o carte", spune poeta. „O carte trăită din plin precum a fost scris/ într-o yiaţă citită pe nerăsuflate „. Există în toate acestea o şansă şi un risc. Şansa este în sugestia unei fiinţe umane integrale, făcută din carnea poemului care doreşte şi din simţuri care recită, din sexappeal al versului şi din încordări lirice ale sufletului. Riscul este de a nu şti niciodată unde se sfirşeşte viaţa ca să înceapă poezia. Şi invers. Cu alte cuvinte, deficitul de „sinceritate". Tot ce poeta atinge se transformă în poezie. O spune singură. E blestemul ei, cum era al lui Midas de a transforma totul în aur. Din fericire, posedă mijlocul de a trece cu bine peste acest obstacol: posedă anume arta seducţiei ca pe o seducţie a artei. Aici este misterul acestei frumoase cărţi de poezie pe care puritanii de pe alte meleaguri ar citi-o ca pe un sexual harassment. Şi ar arde-o pe vrăjitoarea-poetă pe rug. »

(NICOLAE MANOLESCU - Prefaţă la antologia de poezie *Arta seducţiei*, Ed. Vinea, 2002)

«O criptoromantică, Floarea Ţuţuianu declamă pe ascuns un concept patetic, sacrificial, al poemului, ascunzându-şi fervoarea, printr-o dicţie de simulare, în frivolitate. »

(AL. CISTELECAN, *O mantis-religiosa criptoromantică*, în *Vatra*, nr. 3, martie 1998)

«Poezia semnată de Floarea Țuțuianu nu e ușor de interpretat. Înșelătoare ca o gură de femeie, ea evoluează o vreme, ca oricare din poeziile generaț iei '80, prin mici giumbușlucuri lexicale, citate deviate, calambururi, prin mutilări ironice ale unor proverbe și ale unor locuri comune de limbaj. Și cînd, excedat de această sporovăială muierească, iritat de atîta dorință de epatare, dezamăgit de voința de inteligenț ă a autoarei, ești pe punctul să abandonezi, deodată te simț i tras de mînecă de un snop de versuri înnegurate care te împing pe o pistă neliniștitoare: „ca o cățea suptă de vise/mă tîram de la soare la umbră după cuvinte". (...)

Nu de o poezie a tactilului, a bucuriei contactului fizic, a voluptăț ii strigate ori a senzorialităț ii difuze e vorba, ci de una care, prin teribilismele ei carnale, anunță mai degrabă inaugurarea zodiei retorice. Preocupări de alt ordin rod la temelia acestei poezii, iar îmbrățișările autoarei au ca partener nu trupul, ci cuvîntul. (...) Cuvîntul o umple de voluptate, cu el se dedă jocurilor erotice pînă se trezește pe negîndite, grea de sens: „nu trupul, nu sufletul, ci sexul din inima cuvîntului este punctul meu forte".»

(EUGEN NEGRICI, *Prefață*, fragment, la *Leul Marcu*, Ed. Artimos, 2000)

«Poezia Floarei Țuțuianu este în mod esențial tragică. Acel „*strigăt de deznădejde*" pe care singur Z. Ornea l-a perceput, și încă de la debutul poetei, răsună în fiecare poezie, cu o extremă violență. De la Arghezi încoace angoasa morții n-a mai apărut în poezia românească cu atîta năprasnică forță.»

(MIRCEA IORGULESCU - *Erotografii și erotografii și erotograme*, în *22*, nr. 683, 8-14 aprilie, 2003)

«Viziunea Floarei Țuțuianu se deosebește de cea a „căpcăunelor" prin absența ritualurilor sanguinare ori a gesturilor autoagresive care transformă actul poetic într-o „yoga a violenței"(ca la Angela Marinescu), a imprecației blasfemiatorii (ca la Marta Perteu) sau a clovneriei dezabuzate (ca la Rodica Draghincescu).

Căci la Floarea Țuțuianu nu se poate vorbi despre o „cădere în sexualitate", cu toate stările anxioase pe care le-ar implica aceasta; aici, dimpotrivă, feminitatea este asumată ca destin și chiar dacă tulbură sau neliniștește nu este niciodată repudiată sau resimțită ca o damnare.

Tocmai această asumare a condiției feminine, cu un soi de amor care o ridică la coeficientul experiențelor mistice, dau poemelor Floarei Țuțuianu timbrul lor particular. »

(OCTAVIAN SOVIANY - în *Luceafărul*, 1 august, 2001)

«Sub semnul unei iresponsabile sincerități par a sta toate poeziile acestei prime cărți, dar nu mai puțin a artei, dozate fin, cu necesare semitonuri și ironii postmoderne, cît să nu alunece totul în sentimentalitate romantică. Deși, un suflu neoromantic e tocmai ceea ce dă preț volumului, suflu disimulat, bineînțeles într-un melanj de aparent cinism, provocare și livresc. (...) Curajul estetic nu lipsește în *Femeia pește*, dar el nu înseamnă eroare de gust, ci asumarea erosului ca inițiere spirituală în formele cu care, după 89, cărțile unui Henry Miller sau Mircea Cărtărescu au obișnuit publicul (o parte a lui). Numai că arta rămîne demnă în explorările unui tărîm necunoscut (în care accesul părea interzis artistului tradițional) cu condiția fervorii sentimentului (dublat de simțul cosmic) și-a intuiției Canonului divin și, implicit, a interdicțiilor biblice. Risc asumat, așadar, la granița dintre cunoaștere licită și păcat, explorare a sinelui, nu seacă eșuare în trivialul pornografiei (scop limitat pentru uz imediat.»

(ADRIAN POPESCU - *Steaua*, nr. 7, 1997)

«După 1990, poezia a intrat într-o înfricoșătoare inflație: sute de volume apar anual, invazie de veleitari, o incultură sufocantă și o tot mai accentuată vulgaritate. (...) Singurele nume care s-au impus în ochii vigilenți și arhipretențioși ai criticii literare sînt Ioan Es. Pop (poezia realismului sarcastic și exasperat, cu tușe negru-expresioniste), Rodica Draghincescu și Floarea Țuțuianu (feminitatea debordînd de senzorial, cinic și provocator; titlul unui volum de Floarea Țuțuianu - Libresse oblige - spune aproape totul despre dezinhibarea noii „lirici feminine").»

(DAN C. MIHĂILESCU - *Scriitorincul*, Ed. Dacia, 2001)

«Ageneraţională, atipică, ambivalentă şi ambiguă, poezia Floarei Ţuţuianu pare, în această selecţie din cele trei volume de pînă acum, cărora li se adaugă cinci poeme inedite, într-o căutare (retorică) de sine. (...) Cele trei volume (...) sînt toate o devoalare a acestei serioase, neînţelese „călugăriţe" hermafrodite, ambivalente şi duplicitare. (...) Frigiditatea fierbinte a artei poetice pe care Floarea Ţuţuianu o scrie în cercuri concentrice apelează la o simbolistică organică, arhetipală, în acel sens jungian în care *animusul* (textual) mai puternic străpunge *anima* de carne. (*Bărbatul* şi *Floarea*).»

(SIMONA SORA - *Sexul din inima cuvîntului*, *Dilema*, nr. 521, 2003)

«Floarea Ţuţuianu îmi pare de o originalitate netă, căci privirea sexuată e atotstăpînitoare şi ea poate traduce orice altă perspectivă. Nu e vorba de inserţii de senzualitate/sexualitate într-o canava mult mai cuprinzătoare /.../, ci de o gesticulaţie inversă: pe suprafaţa sexuală a existenţei sînt încrustate toate celelalte dimensiuni. Aceasta apelează, pentru a se comunica, la limbajul sexualităţii. Excesul mi se pare deliberat. Ni se anunţă că nu totul e sex ci că sexul, aidoma oricărei alte secvenţe/existenţiale, poate vorbi, şi el, în numele tuturor, e reprezentativ şi expresiv. »

(IRINA PETRAŞ - *Erotografii sau despre androginie*, în *22*, nr. 702, 19-25 august, 2002)

«„Seducţia" nu e ceea a feminităţii nude, ci seducţia textului feminin, nu agresiunea unei sexualităţi dezinhibate, ci seducţia textului anamorfotic, multistratificat simbolic, jucîndu-şi adevărata „carte" pe miza semnificaţiei livresc-religioase.»

(RALUCA DUNĂ - *Arta seducţiei*, în *Luceafărul*, nr. 41, 20 nov., 2002)

«În cazul Floarei Țuțuianu poezia, grafica și pictura nu pot fi privite decât împreună, ca elemente constitutive ale unei structuri artistice unitare și cu o solidă coeziune interioară. Pictorul și scriitorul sau, mai larg, contemplatorul lumii vizibile și naratorul, se distribuie în doze egale și într-un limbaj și în celălalt, plastica sau poezia individualizându-se strict prin natura expresiei nemijlocite. »

(PAVEL ȘUȘARĂ - *Ut picture poesis..., România literară*, februarie 1999)

«Tema desenelor Floarei Țuțuianu e portretul. Un portret care a trecut de etapa referinței mimetice, adică de acea etapă unde el se justifică numai ca o copie a modelului real. A trecut de ea, dar nu a eliminat-o nu o contestă și nici nu o amintește ca pe un simplu pretext al jocului. Pentru artistă, modelul uman nu e o amintire rămasă departe, în urmă, într-un punct al itinerarului imaginii unde trăsăturile, șterse de distanță, abia se deslușesc prin penumbrele memoriei afective.

Memoria - factor al prezentului, iată ce mi se pare a constitui sensul majot al acestor portrete. »

(DAN GRIGORESCU - *Prefață* la Catalogul expoziției personale, Căminul Artei, 1988)

«Remarcabil este desenul, de o concizíune și simplitate „clasică". Această simplitate îi este specifică și în construcția din ansamblu a compozițiilor, în care doar câteva elemente (dedublarea imaginii, un citat vizual, un traseu dinamic) anunță complexitaea sensului. »

(ALEXANDRA TITU - *Tribuna Românei*, 1989)

«Desenul reprezintă pentru Floarea Țuțuianu o formă de *échappée* spre noi epoci trecute prin folosirea mirificei și utopicei „mașini a timpului" pe care doar fantezia plasticianului o poate realiza și se poate folosi de ea. /.../ Preferința expozantei se îndreaptă spre renaștere, atît ca epocă perfecțiunii desenului, cît și a canoanelor de proporții desăvîrșite.»

(ADRIAN-SILVAN IONESCU - *Arta*, 1989)

2. ANTOLOGIC

Cartea vieții

Trebuie să dorm
Numai în somn mi se dă versul pe care
să-l scriu

Între noi doi stă o carte
(înaintăm în ea în timp ce trăim)
Filele ei foşnesc precum pielea mea
cînd buzele tale învață pe ea să citească

E vie îți spun:
(toate cuvintele ei trăiesc într-o limbă ascunsă)
Dacă-ți pui urechea pe ea
Duhul apa şi sîngele încep să vorbească

Este o carte trăită din plin precum a fost scris:
într-o viață citită pe nerăsuflate

Femeia peşte

La tine totul e pe dos:
glezne subţiri sprijină sîni foarte mari
Sex-appeal-ul afişat e ambalat
într-o frigiditate beton
Am umor
Am o mulţime de bărbaţi
pe care-i păstrez la distanţă
Cei mai mulţi dintre ei văd
o legătură strînsă
între gîtul meu şi firul de telefon
Pentru că îmi plac femeile
i-am obişnuit şi pe ei
(lor le place Gauguin)
Capetele lor rămîn întoarse
Facem schimb de trupuri
Orice femeie normală s-ar
termina cu bine
(nu într-o coadă de peşte)

Solzii mei le rămîn mult timp
lipiţi de creier

Atelierul

Stau ore-n şir zile-ntregi
în faţa şevaletului

pînă cînd faţa - foiţă cu foiţă

se lipeşte de pînză - pieliţă cu pieliţă

Pînă cînd pînza ia forma ştergarului
broboane de sînge

Iată chipul - dar asemănarea?

Metamorfoza

Mă ascut şi mă-nrăiesc precum o luptă de clasă
Picioare mici şi păroase susțin un corp umflat
terminat cu mîini noduroase

Mă mişc greu

Sînt o mare insectă care se cațără pe pereți
Culorile întărite precum găinații
au blocat uşa
Podeaua e plină morman
de hîrtii mototolite
„Iată-mi scrisoarea către lume
ea n-a ajuns să-mi răspundă"
Din tavan Franz pare mic,
aplecat peste masa de scris
Emily face paşi tot mai mărunți
de la pat la fereastră
Astăzi e ziua în care îmi smulg
firele crescute în barbă
Naşterea unui vers e prevestită
totdeauna de o duhoare

Mi-au crescut
o mulțime de sîni în loc de sertare

Călugărița

Mai întîi am pus ochiul pe el
l-am citit
El este eu - dar nu semănăm
Apoi am făcut să-i crească dinți
și păr, l-am vopsit, l-am mestecat
l-am înghițit și l-am scuipat
Acum era el cel adevărat
ne-am împerecheat
Din neatenție i-am rupt ața limbii
și el a rostit cuvinte pe care
nu le mai auzisem din copilărie
A ieșit ce-a ieșit (s-a sfîrșit)
Ne-am întors unul cu spatele la celălalt
pentru un timp
Contra singurătății: am început
să cresc pasărea kiwi
și un gîndac de bucătărie în noptieră
Seara la culcare citim împreună
cîte o pagină din Memoriile lui Hadrian
Je t'aime Marguerite
Mai nou la intervale de timp regulat
trece să mă vadă ca pe propria lui mătușă
Îmi spune cuvinte
sub a căror greutate limba
se despică în două
Pereții roșesc
apoi se așază pe balansoar
cu Kierkegaard pe genunchi
se bălăngăne și cîrîie:
Călugărița, călugărița, călugărița

Și-n acest timp
îmi apare semnul crucii pe spate

Băltesc

În mijlocul unei dezordini desăvîrşite
Ciorapi lycra cu jartiere bikini şi sutiene
(forme fără conţinut) - alungite pe covor
ah, această lenjerie intimă plină de
amintiri (contur fără formă)
sentimente şi resentimente ezitînd între:
transpiraţia (s)acră şi profanul parfum
Băltesc:
patul a luat forma trupului meu
acelaşi cearşaf cu care umblu din poem
în poem este cîinele meu devotat
Din cînd în cînd îl spăl îl storc şi-l atîrn la uscat:
„va trebuie să mai dai din tine afară
să mimezi perfect să trişezi subtil
va trebui să mai sugi cu paiul din
tineri poeţi şi din proaspete cărţi
cu orice preţ va trebui să convingi"
(numai că imboldul acesta durează
puţin - de altfel strofa e şifonată
aruncată la coş deocamdată)
Băltesc:
nu ştiu de cînd şi-n ce să măsor timpul
poate fi februarie sau noiembrie: ambele
anotimpuri arată acelaşi peisaj lipit de fereastră
- un cer cenuşiu şi crengi fără frunze
Nici ora nu-mi este prea clară (după întunericul
din casă, de-afară) ar putea fi ora 6 dimineaţa
cînd obiectele încep să capete contur
sau dimpotrivă ora 6 după-amiază
cînd obiectele încep să-şi piardă conturul

Din cînd în cînd dureri ascuțite şi reci
în creier pe şira spinării şi-n pîntece
broboane de sînge pe frunte -

Mă-ncearcă. Poemul.
Tocmai acum cînd nu mai am instincte materne

Hot line

Privire atîrnată de firul de telefon -
fir care se tîrăşte din pat, pînă la duş
şi de la duş pe covor - cordon ombilical
între singurătate şi o voce din off

Inima mea de turtă dulce
cade pe spate la sunetul lui cu alice
puţin feeling diazepamul - drogul de seară
sărutul pe frunte înainte de culcare
Uneori îi înăbuş sunetul cu perna
amînînd pe altă dată singurătatea
în dezabie cocoţată pe tocuri înalte

Viaţa trăită alb-negru într-un bloc cenuşiu
şoptită tandru din vîrful limbii
făcînd opturi în receptor
devine viaţa în roz, viaţa bombon -
viaţa ce se bea ca o şampanie
dintr-o cupă-pantof

Sînt o femeie uşoară şi străvezie
dacă stau în lumină se poate citi prin mine
E locul din care:
fără să văd, fără să miros, fără să ating:
ori înfrîng ori înving

Autoportret cu himeră

Venea agale
cu umbra în față călcînd-o
în cele patru picioare

Chipul era de fecioară-vestală
jumătate se afla în lumină -
(avea o gură senzuală cu o limbă
de şarpe, nările-ntoarse şi un ochi
a cărui lumină ardea tot ce privea)
Cealaltă jumătate de chip se afla
în penumbră - gorgonă dusă pe gînduri

Avea pas de femeie şi mers de felină
Sexul cît o nucă nu era acoperit
nici de mîini nici de păr
ci de o coadă de leu sau de şarpe
Împrăştia un miros de femeie stătută şi
femelă proaspăt avută

Mi-ar fi plăcut să o ştiu alături
(ea întinsă pe burtă cu fața-n țărînă
eu întinsă pe spate cu fața-n lumină)
Să trăncănim:
cum a înghițit ea ca pe săbii zeci de bărbați
care n-au ştiut să răspundă -
cum m-am dăruit eu bătrînului rege David
şi cum - nimeni nu mă mai poate atinge -
şi alte asemenea fleacuri...
Dar pe neaşteptate îşi ridica aripile
de vultur (pînă atunci neobservate)
îşi lăsa umbra peste mine şi zbura
ca un gînd în bătaia luminii

La femme poison

Sulemenită
şi pe deasupra tocită de gînduri
Lustruind pe ascuns singurătatea din vise
Da. Sînt un trup care se dă la cuvinte

Mirosul proaspăt de hîrtie, cerneală
îmi dă ameţeli. Cînd citesc eu mă
pot înmulţi prin spori

Te mîngîi cu creionul în mînă
şi-ţi tai răsuflarea
(atît de floare şi totuşi carnivoră)

N-ai să mă laşi tocmai acum
cu faţa băltind în cuvinte pe muchia
de cuţit a limbii -
cînd ultimul vers îşi pierde de urmă

Promisiunea ca o certitudine

Ca un imens soare lenea strălucitoare
şi neputinţa învîrtindu-se în jurul axei sale
Tu nu mai eşti de mult o promisiune
precum viaţa
Ai devenit o certitudine precum moartea
Îmi spuse el plimbîndu-şi degetul
de pe inimă spre scobitura
dintre cele două clavicule
încercînd să găsească locul prin care
iese sufletul

Între primul vers care m-a deflorat
şi ultimul vers abandonat
toţi iubiţii mei au rămas fără
de cuvinte

Tot ce ating se transformă în poezie
am o mînă de aur
care ar putea să mă îngroape de vie

Hennessy XO

Pe fața albă de masă paharul de coniac între noi
(fără nici o legătură, dar fără nici o legătură)
Mă ducea cu gîndul la Ambasadorii lui Holbein
Deşi reflexele lui erau de Bruno Van Dyck
şi Brilliant Yellow Deep
Marginea paharului era foarte senzuală aşa că
Mai întîi şi-a plimbat el buza pe ea. Apoi eu
Mîinile lui împreunate țineau cupa ca pe un sîn
Între degetele mele piciorul paharului se zbătea
Între da şi nu
Mirosul tare şi parfumat mi-a pătruns nările
mi-a ars cerul gurii şi s-a suit prin creier la cer.
Amețindu-l
Atunci una din cele 7 stele a ieşit din mine
şi a spus: Honey!
Honey, este un cuvînt cu două înțelesuri
Dintre care ultimul este şi cel dintîi.
Amețită fiind am pus virgula între subiect şi predicat.

Eu şi cealaltă parte din mine

Cînd partea umilă din mine adună
cu limba de pe jos cuvinte şi rime
Cealaltă parte uşoară şi goală
(pe dedesupt) - pune picior peste picior
lăsînd să se întrevadă basic instinct

În timp ce seară de seară partea-obiect
intră-n pat ca-ntr-un zid
înăbuşită cu perna de vise
Cealaltă parte s-apleacă uşor lăsînd
să-i apară linia dintre sîni sub
forma limbii de şarpe

Cu neruşinare o parte din mine
îmbătrîneşte la lumina crudă a zilei
fără să o pot opri
În timp ce partea frivolă umblă
hai-hui prin baruri de noapte împărțind
riduri pe tocuri înalte

Cînd dimineața eu şi îngerul meu păzitor
ne trezim la viață să o luăm de la capăt
Partea obosită din mine cu lehamite
se pregăteşte de somn pentru lumea cealaltă

Amor fati

La naştere am primit o coroniţă dalbă
din mici singurătăţi drăgălaşe
(cine ar fi bănuit că peste ani singurătatea
se-ngroaşe)

Mai tîrziu zeci de bărbaţi au venit să-şi depună
ofranda dragostei lor la picioarele mele
Peste unii am călcat (mai tîrziu am plătit)
pe alţii i-am lăsat pentru alte femei
mai neputincioase mai fragile mai singure
decît mine
Eu eram preocupată să-mi întorc destinul
pe dos şi asta nu puteam decît singură
Aşteptam un semn trimis de sus
anume pentru mine

„Aşteptarea este harul cu care m-a dăruit
dumnezeu - aştept aşa de frumos că ar fi
şi păcat să se întîmple ceva"

Peste ani ne-ntîlneam pe străzi - ei (perechi)
un singur trup cu mai mulţi ochi şi
o singură limbă
Eu - uşoară şi străvezie luînd lecţii
de levitaţie ascunzînd la spate mîinile
pline de versuri şi riduri
Ne surprindea cît de mult a lucrat vremea
cu migală pe noi
Ne continuam fiecare destinul pe sîrmă

Jumătatea din mine ducînd ca pe un miel alb
singurătatea pe umeri

Nonnus

Vezi Nonnus
cum se depune nisipul în mine (zi de zi fir cu fir ani în şir)

Fie vorba-ntre noi: de mult nu mai fac valuri
Nu mai bat apa-n piuă în coada de peşte săreau solzii
Prin aer de la o poştă mă miroseau marinarii şi mă
frigeau într-o altă poveste...
Vezi îţi spuneam cum se depune nisipul în mine
şi de la o zi la alta sînt alta mai mult sau mai puţin femeie
pînă la ultima femeie din mine peste care se aşează praful
de-a valma
De-o viaţă mă duci cu vorba de mînă dar acum şi aici

Voi smulge cuvîntului înţelesul pe gură
Restul îl vom sfinţi în tăcere

În fiecare dimineață o femeie
se dezbracă de pielea unui bărbat şi se aruncă în flăcări

Nu mai ştiu cum arăt
aici unde ochiul face înconjurul său nevăzîndu-se
aici unde nisipul te face una cu pămîntul astupîndu-te
Scriu pe nisip: Nexus Plexus Sexus
Minodora Mitrodora Nimfodora pînă cînd
nisipul o ia razna (eu pe nisip într-o dungă)
sînt la pămînt îmi spun stînd cu fața-n țărînă
bolborosind cuvinte neruşinate pe nas şi pe gură
Va trebui să-mi fac cuvîntul cu carne din carnea mea
şi sînge din sîngele meu
El mă va umple. Cuvîntul acesta va fi sufletul meu
Îl voi naşte pe gură. Mă ridic împleticindu-mă-n aripi

Blînd peste umăr mă priveşte cu ochii de aur Leul Marcu

Lili-Th

Gîngav şi nesigur pe el
Fiecare vers al meu se termină-n tine
O sută de versuri fac un fluviu care se varsă în
marea ta dragoste moartă apoi se întorc
împotrivă-mi

Sîntem făcuţi (din ţărînă) unul pentru celălalt
şi cu sudoarea minţii ne vom iubi pînă cînd
care pe care va dobîndi

Iar tu îţi vei alege femeie din seminţia coastelor tale
ca dintre coapsele ei să iasă silabe de carne
astfel ca numele tău îngropat să fie dus
din neam în neam mai departe

Eu mizez pe ţărînă
Eu rămîn egala ta întru singurătate

* * *

Încă nu s-a născut
bărbatul care să-mi fie jumătatea mea de femeie

Chiar dacă plîng între coapsele mele
iubiții mei sunt bărbații de treabă ai altor femei
Noi avem copii din hîrtie pe care-i creştem cu zel
Cînd ne plictisim facem avioane din ei
căci este fără de sfîrşit şi oboseală pentru trup
cetitul de cărți

Nu poți să iei un bărbat de la gura altei femei

Sămânța lor risipită prin foi umflă cărțile mele

Şi palidă simt pomul vieții cum foşneşte prin ele

Zîmbetul lor în care mă tai dimineața
Sîngele în care mă scald pînă noaptea
că iubirea e tare ca moartea pre viață călcînd

Încă nu s-a născut
bărbatul care să-mi fie jumătatea mea de femeie

Arta seducției

Urechea nu mă ascultă . Ochiul vede ce crede
Limba nu se supune. Timpul mi-e împotrivă

Vine cineva mă frunzăreşte şi pleacă. Vine altcineva
Mă calcă-n picioare şi-aşteaptă. Ultimul venit
este şi cel dintîi care:
Îşi pune degetul pe limbă şi mă despică
Filă cu filă: numai cuvinte rasate cu glezna subțire
Vede-n culori şi totul se mişcă. S-o lăsăm să ne ducă

O lungesc prin cuvinte. Numai lapte şi miere
Mă strînge între pagini. Vrea să ştie mai multe
Torn puțină otravă. Atît cît să. O scald în cuvinte.
Îi stau pe creier pe limbă. Scot flăcări pe gură şi perle
Singurătatea se ia de la mine pe cale orală
Cade pe gînduri. Vede albastru. Este un altul
Vrea să mă prindă de vie. Să mă jupoaie
Eu urlu discret şi dispar elegant printre rînduri

Urechea nu mă ascultă. Ochiul vede ce crede
Limba nu se supune. Timpul mi-e împotrivă

Leda cu lebăda

Am rîs m-am distrat m-am dat peste cap
am inventat bărbați din hîrtie
din tălpi pînă-n creştet plini ochi de cuvinte

Am rîs am risipit la cuvinte
pîn-am rămas într-un singur cuvînt numai piele şi os

Am aruncat cuvîntul în aer
Ş i o ploaie de aur a fecundat poeta din mine
(în timp ce desenam umbra sexului pe perete)

Nebunul fecioara bărbatul scot capul afară
Scot flăcări pe gură la ora exactă

Doamne, lasă-mă numai femeie
Vreau să fiu Leda cu lebăda între picioare

Preamăreşte şi saltă

Uite, mă ai ca femeie şi te uiţi peste umerii mei în carte
Mă vrei pe hîrtie în plină amiază
A lua un bărbat din tălpi pînă-n creştet
doar la semnul mirării (!)
După ce acelaşi bărbat te ia pînă-n vîrful unghiilor
doar la semnul întrebării (?)
Numai gura e de mine. Dar. Gura miroase a fapte:
plăcerea de-a te linge pe buze
după ce-ai înghiţit atîtea eşecuri cu gust de victorii
cei din urmă vor fi cei dintîi sau mai rău
Adevărat,
urmele mele-n deşert sînt pentru tine semn spulberat?
Cu fiecare zi lumina îmi măsoară umbra în (des)creştere
Cerul se lasă pe mine. Dumnezeu e deasupra. Apasă
Stai de-a dreapta mea ca să nu mă clatin
Un gînd orb şi mut şi surd stă neclintit pe urmele mele:
Preamăreşte şi saltă
că în ziua a şaptea vei fi mai bogată cu-o moarte

Numele

M-am luptat cu tine o noapte-ntreagă
O dacă-ai fi rece sau fierbinte
Dar tu nu eşti nici rece nici fierbinte
Trecerea ta prin mine lasă urme
(şi-arătă spre coapsă)

Pentru că litera ucide iar duhul face viu
Iar cel dinlăuntru se înnoieşte din zi în zi
Cu scame de lumină prinse-n gene
La ceasul dimineţii, care este numele tău?

Adevărat trecerea mea prin tine lasă semne
(o carte scrisă înăuntru şi pe dos)
Cine ţine la sufletul său îl va pierde

Tu nu eşti primul nu eşti nici ultimul
Dar eşti singurul care (după noaptea aceasta)
Poartă pe frunte numele meu iar numele meu
E minunat

De la soare la umbră

Ca o imensă stradă tăcută fierbinte şi goală
Lîncezeam între blocuri duminica după amiază
Sufeream cu asfaltul de la un capăt la altul
Tocuri cui îşi lăsau în mine amprenta

Ca o căţea suptă de vise
mă tîram de la soare la umbră după cuvinte

Pînă mor mă duc să dorm puțin

Dorm pe jumătate de pat, cealaltă jumătate
e goală adîncă și neagră cu cearșaful jilav

Dorm pe partea dreaptă ușor arcuită
cu mîinile între genunchi veghind la
eul sfîșiat între sine și supraeu
strîngînd între pulpe cearșaful fierbinte
dincolo de bine și de rău

În vis moartea îmi trece o unghie
pe șira spinării: transpir. Am pielea
găinii pe brațe pe mîini. Culoarea
mi se ia de pe față. Mi se scurge-n picioare
Sunt albă ca varul. Râd cu gura la spate

Disperată pipăi poemul și-l recunosc
după vers. În somn fac semnul crucii cu limba
Ca să mă poată salva: Cuvîntul din cerul gurii
Ar putea dac-ar vrea

Gloria celor patru pereți

Şi iarăşi dau tîrcoale gloriei între patru pereți

Fac înconjurul lor
Îi zgîrii cu unghia. Ling varul cu limba
Îi rotunjesc (în timpul zilei şi noaptea. Mai ales)

Aştept pe la colțuri

Fac un pas înspre mine. Apoi se opresc
Iar fac un pas. Iar se opresc
Mai nou înaintează chiar dacă-i privesc
Mai nou înaintează. Chiar dacă

În curînd singurătatea lor va ajunge la mine
În curînd singurătatea va fi la sînge

Fiara din mine adulmecă. Mă-ncalecă bine
Frica din mine i se supune. Ne urcăm pe pereți
Tavanul ne frînge (elanul)

Ce prăbuşire de nicăieri. Latră la mine cuvintele ghem

Acestea sînt cuvintele

Nici nu mai ştiu
de cînd n-a mai intrat un bărbat cu totul în mine
De atunci pulpele mele țin strîns între ele caldă inima lui
Trag aer în piept. Deşertul abia mai respiră

Mi-a crescut un licorn între sîni

O rază îmi atinge extazul. Vibrez şi vibrează
Cobor cu grijă din al nouălea cer. Scara de îngeri
Iacob mă ține de mînă: tu eşti femeia lui dumnezeu
Apoi mi-acoperă linia vieții din palmă cu buzele:

AVE EVA   VAE EVAE   VAE SOLI

Acestea sînt cuvintele - vezi ce poți face cu ele

Cîinele meu sufletul

Cu mîna pe inimă iau cuvîntul asupră-mi
(sub limbă dospind în salivă - sub cerul gurii e singur)

În ureche viața îmi susură marea cu sarea
Verzi și uscate sînt cuvintele de care stau atîrnată
cu capul în jos

Văd de departe cum albesc din aproape în aproape

E peste măsură bunătatea cu care apasă Emanuel
Cîinele meu - sufletul

Albul sclipitor al cuvîntului va trimite-napoi
toate culorile pînă la ultima

Eu n-am avut de ales. Am fost aleasă.

Nu trupul, nu sufletul, ci sexul din inima cuvîntului
este punctul meu forte

Acestea sînt cuvintele

Nici nu mai știu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Mi-a crescut un leagăn între sîni.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

AVE EVA   VAE EVAE   VAE [illegible]

Acestea sînt cuvintele: vezi ce poți [illegible]

Postfață:

... Și viață fără de moarte

Poeții sînt sufletul unui neam, zice un truism suspectat de patetism și festivism. În fapt, se demonstrează că doar unu la suta dintre oameni citesc curent poezie. Dar de ce nu ar fi sufletul acel *unu la sută* care domină restul de 99, material și pieritor?

Poezia generației mele a ținut loc de multe, celor care au practicat-o, poate și unora dintre cei care doar au citit-o în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. În loc de căldură, hrană, lumină, petreceri firești tinereții, informație, ba chiar în loc de băutură și drog aveam poezia. Nu a fost un merit, ci o fatalitate.

A mai trecut de atunci un deceniu și lucrurile s-au schimbat. Dar noi am rămas cu poezia. De cîte ori n-am vrut să ne adunăm, cei care am scris și trăit împreună literatura, într-o antologie comună care înainte de '90 era singura formă de apariție la care puteam jindui?! Primul proiect, înaintat la „Litera" de șase dintre noi, a căzut la cenzură în ciuda referatului elogios al regretatului Radu Albala. Al doilea, la „Cartea Românească", înaintat cu recomandarea mentorului nostru Mircea Martin și susținerea lui Laurențiu Ulici a ajuns pînă la Florin Mugur, apoi la George Bălăiță, apoi a murit. Al treilea...

Iată că azi șase poeți încearcă din nou un volum colectiv. E semn că poezia i-a ținut tineri și îi va face, ne va face, sper, nemuritori. Nu mai sînt cei șase tineri din întunecatul deceniu, ci poeți maturi, cu cărți și premii, ba chiar oameni maturi cu răspunderi și copii. Dar acel *unu la sută* din interiorul fiecăruia îi duce la o nouă aventură, ca pe niște mușchetari după fix 20 de ani (1983 - anul nașterii Cenaclului *Universitas* - 2003).

De *Universitas* îmi aduc aminte foarte bine și cu plăcere. El a reprezentat nu numai o școală de literatură și prietenie, ci și locul unde am cunoscut oameni fini și inteligenți. Era un loc unde scara de valori și normele de comportament difereau flagrant de cele „de afară", ale lumii scîrboase în care eram obligați să trăim. Aducea cu normalitatea.

Sper că nimeni nu așteaptă de la mine respectarea sistematică a unor puncte. Emoția evocării mă va duce la incoerență.

Numele cenaclului era cît se poate de crispant, cum erau toate denumirile pe-atunci.

Locul de desfășurare nu era nici el prea îmbietor: clubul studențesc al Universității, etajul ultim. O încăpere friguroasă (uneori cenaclul s-a mai ținut și

în alte săli) în care aveau loc şi şedinţele Cenaclului *Junimea*. La ieşire trebuia uneori să străbatem parterul transformat în discotecă. Acolo, la acel etaj, funcţionase redacţia *Vieţii studenţeşti* şi a *Amfiteatrului*. Chiar în acea sală, în '82, citisem la un cenaclu al *Amfiteatrului* unde l-am cunoscut pe Liviu Ioan Stoiciu, invitat de onoare în seara aceea. El mi-a făcut o impresie extraordinară.

Tot pe vremea aceea, tot în '82, am întîlnit pe culoar, lîngă o oribilă sculptură de Maitec, un băiat deştept şi extrem de volubil pe care l-am simpatizat din primul moment. Se numea Daniel Bănulescu. Lectura mea la *Amfiteatru* mi-a adus publicarea primelor poezii (august '82). El l-a adus în cenaclu pe Lucian Vasilescu, student la aceaşi universitate disciplinară de „Petrol şi gaze". Mihail Gălăţanu a venit mai tîrziu din Galaţi, după ce uimise la unul dintre festivalurile studenţeşti. Pe Ioan Es. Pop l-a descoperit Ulici prin ceţurile nordice cu iz de horincă. Iar pe Cristian Poescu l-a adus, mai mult cu forţa se pare, Mircea Martin. Pe Nicolae Ţone îl cunoşteam cu toţii din redacţia SLAST (Supliment Literar şi Artistic al Scînteii Tineretului), unde ne întîlneam uneori. Nu ştiam însă că, încă de pe atunci, îşi aduna grijuliu arhiva care-l face azi cel mai important colecţionar de texte cu şi despre „nouăzecişti".

La Universitas m-au invitat Gabriel Stănescu şi Ştefan (Andrei) Damian într-o seară, la ieşirea de la *Cenaclul de Luni*, care-şi trăia ultimele clipe. Era vorba să citesc în decembrie '83, dar la şedinţa programată, am aflat că ţevile caloriferelor au crăpat şi totul s-a amînat pentru martie '84. Aşadar, în decembrie '83, pe holul cu lumina chioară, lîngă cabina portarului, l-am întîlnit pentru prima dată pe Mircea Martin. M-au impresionat foarte tare sobrietatea şi rezerva lui. Nicolae Manolescu era mult mai accesibil.

Ţin minte perfect prima mea lectură de la *Universitas*. Martie '84. Au fost prezente exact 11 persoane. Peste ani vor fi şedinţe care vor strînge peste 70. Îi ţin minte pe cei 11? Să vedem: Profesorul, David Ioachim, Ştefan Damian, Gabi Stănescu, Paul Vinicius, Sergiu Ştefănescu... Daniel Bănulescu (?)... Parcă şi Radu Ruba... Restul? Nu-i mai ştiu. Am remarcat că, la început, aflînd ca studiez ingineria, Mircea Martin n-a tras mare nădejde de la lectura mea (singura programată, ulterior avea să se ajungă şi la cinci autori pe seară). Mi-a făcut plăcere să-i observ surprinderea. Versurile nu erau cine ştie ce, desigur. Dar erau „la zi", puteau fi discutate. Pe dosul paginii unui poem, David Ioachim şi-a notat punctele „discursului" său critic. Îl păstrez şi acum.

Am mai citit de multe ori la *Universitas*. Amintirea primei lecturi e totuşi cea mai preţioasă. Îmi amintesc foarte bine unele seri, mai ales serile de glorie ale prietenilor. Pe David Ioachim citind un poem extraordinar la o şedinţă la care a venit şi Cezar Baltag. Pe Radu Ruba citind din „braille" după ce terorista de portăreasă ne stinsese (inutil) lumina. Îl ţin minte pe Cătălin Ţîrlea, citindu-l pe *Tovarăşu' Lăcrămioara* printre hohotele noastre de rîs, şi pe Ştefan Damian scandînd *Eumolpos*. Daniel Bănulescu a citit rar, dar totdeauna interesant. Reţin bucata lui fantastică intitulată *Cu dragoste şi hotărîre şampanie*.

Regretatul Cristian Popescu a avut un succes formidabil cu poemele „de familie", într-o seara cînd a venit şi Constanţa Buzea. Asta după ce, la o lectură

anterioară recursese la un actor profesionist, lucru care nu ne-a plăcut deloc. Cristian şi-a schimbat cariera în destin şi cu ajutorul Cenaclului *Universitas* şi a profesorului Martin. Poezia lui a crescut de la o lectură la alta. La începutul anilor '90 a scris şi două scenarii teatrale, care s-au jucat cu excepţional succes în regia lui Alexander Hausvater. Într-un fel, prin colaborarea cu acest important regizor, am devenit succesorul lui Cristi, ceea ce mă onorează.

Unii dintre cei mai buni „nouăzecişti" (termenul circula încă din '82 şi păstrez un articol de-atunci cu acest titlu al Constanţei Buzea) au debutat modest la *Universitas*. Pe Răzvan Petrescu l-am ras chiar (şi) eu la prima ieşire în public, spre decepţia lui Mircea Martin, care-l descoperise. În timp s-a confirmat că Profesorul mizase corect şi Răzvan ne-a umplut de invidie cu proza lui despre săpătorii de şanţuri care descopereau craniul lui Yorick.

La fel au păţit George Arun şi Lucian Vasilescu. Dacă nu mă-nşel, nici Mihai Gălăţanu, nici Saviana Stănescu nu prea au convins prima dată. Ei au revenit în forţă şi acum au „fiecare" o mulţime de cărţi foarte bune de poezie. Ulterior, Mihai a reuşit un roman, şi Saviana s-a apucat de teatru cu mult brio. Valentin Iacob, la prima apariţie, s-a certat înainte de şedinţă cu un individ antipatic, despre care am aflat ulterior că este Paul Miclău, pe-atunci decan la Litere, venit într-un fel de inspecţie.

Alţii au intrat triumfători în cenaclu. A fost mai ales cazul lui Marian Ilea, care-şi citea textele despre Desiştea cu un indimenticabil accent. Dar şi „Grupul de la Braşov" a beneficiat de elogiile noastre meritate. Mi-i aminteam de la Cenaclul de Luni, unde, încă liceeni, îi fermecaseră pe optzecişti. Prima a venit Simona Popescu. Succesul cel mai mare l-a avut Marius Oprea, cu *Dulce cîntînd*. Recomandat de Laurenţiu Ulici, Ioan Es. Pop a citit *ieudul fără ieşire*, punîndu-ne pe gînduri. Iată, ne ziceam, un mare poet care s-a format în afara grupului nostru şi a venit „să ne termine" pe propriul nostru teren. Ioan a rămas cu noi, l-am „anexat", cum s-ar zice.

Un caz special a fost cel al unui băiat subţirel şi obraznic, cu plete negre, prezentat de Caius Dobrescu. A citit poezie, fără mare ecou. Ulterior s-a lăsat de versuri şi bine a făcut. A devenit criticul Dan-Silviu Boerescu. Nu mai e subţirel, dar şi-a păstrat tupeul. Am trecut prin multe împreună, fiind inclusiv co-inculpaţi în procesul de pornografie intentat revistei *Prostituţia*. A fost redactorul primei colecţii de volume dedicate exclusiv nouăzeciştilor, în care au apărut opt autori dintre „veteranii" de la Universitas. Colecţia a fost continuată la „Editura Vinea", prin stăruinţa lui Nicolae Ţone de a fi (şi el) naşul promoţiei. Privit cu scepticism la început, *nicolae magnificul* a reuşit să-i strîngă la el pe mai toţi nouăzeciştii, unii fiind pe punctul să-l linşeze că nu le scotea cărţile în termenul anticipat.

Pentru că a venit vorba de cărţi, trebuie să rememorez şedinţele de cenaclu speciale, dedicate lansării unor volume. În anii aceia mai ales, apariţia unor cărţi precum *Cuvînt înainte*, de Cristian Popescu, şi *Iluzia continuă*, de Radu Sergiu Ruba, au fost nişte mari evenimente şi nu numai pentru noi. Nici „Cartea cea mai mică", împăturită din ziar, editată la iniţiativa lui Paul Nancă,

nu reprezenta puțin lucru, măcar dacă avem în vedere cine erau prefațatorii: Martin, Ulici, Manolescu, „Croh". Profesorul Crohmălniceanu chiar a condus o ședință în absența lui Mircea Martin. Foarte simpatic, jovial, trăgînd dintr-o pipă stinsă.

Și Laurențiu Ulici venea pe la cenaclu. Cu ajutorul lui i-am făcut o farsă nemaipomenită lui Paul Vinicius. Văzîndu-l foarte emoționat de perspectiva publicării, am realizat în tipografie un șpalt în care înlocuisem prezentarea lui Ulici cu o alta, concepută pare-mi-se de Daniel, de Ștefan și de mine, în care, chipurile, criticul îl desființa. Vineri, la cenaclu, i-am arătat pagina în șpalt lui Paul. Trei zile, pînă la apariția revistei cu prezentarea reală, poetul a trăit clipe grele. Conform înțelegerii, doamna Ulici avea grijă să nu i-l dea la telefon pe marele jucător de bridge, iar eu turnam gaz: „Lasă, Paule, că nu-i chiar rea prezentarea. A vrut omul să fie original și nu i-a ieșit." El, săracul, care nu publicase de multă vreme, era disperat.

La *Universitas* au citit și au fost apreciați mulți autori. Ca Augustin Ioan și Diana Manole, care au confirmat foarte curînd. Jocul memoriei poate să mă înșele, cer deci iertare celor omiși. De la altii aștept încă surpriza. La *Universitas* veneau mulți tineri scriitori sau doar iubitori de literatură, care, deveniți „obișnuiții casei", aveau și intervenții pertinente. Unii s-au consacrat. Alții, chiar renunțînd programatic la literatură, vor rămîne vrednici de gratitudinea noastră pentru prezența lor, cu atît mai meritorie cu cît a fost în primul rînd utilă altora. Ar trebui să urmeze o listă foarte lungă.

Dacă ar fi să mă refer la actualitate, ar trebui să remarc felul în care, după încetarea serilor literare de vineri, *Universitasul* a continuat „să lucreze în noi". Dincolo de scris, în relațiile noastre, ale colegilor de-atunci, el este prezent. Recunosc deschis: nu mă simt prea solidar cu foștii colegi din facultate și din liceu. Nu particip la întrunirile de „revedere" ale promoției mele și nici la banchetele la care, gentili altfel, absolvenții seriilor de studenți la care am predat mă invită anual. Dar cu „bătrînii" de la *Universitas* îmi place să mă întîlnesc oricînd.

Foștii „combatanți" de la *Universitas* și-au creat instituțiile lor, ca niște prelungiri ale vechiului cenaclu. A fost întîi însuși *Luceafărul*, și-apoi, mai explicit încă, suplimentul *Nouăzeci*. O revistă care ar fi posibilă și azi, dar care a dispărut prematur pentru că prietenul nostru Cristian Popescu avea multe calități, exceptîndu-le pe acelea necesare conducerii unei reviste, oricît de boeme. Foaia s-a pierdut în neant, deși Cristi ținea foarte mult la ea.

Adunarea astăzi a șase poeți între aceleași coperți, visul nostru clădit noaptea și năruit ziua de atîtea ori, va da celor șase meșteri mari (cu prefațatorii și comentatorii lor cu tot), senzația că sufletul, micul *unu la sută* din noi, va supraviețui etern.

*

La început a fost Cuvîntul și cuvîntul era la Dumnezeu. Ulterior, Dumnezeu a dorit să răspîndească în lume cuvîntul și a creat profeții, prima formă de mass-media. Populația incipientă a lumii era redusă și un profet, cît de mediocru ar fi fost, avea un impact important. Cu timpul, fiind mulți credincioși de luminat, profeții au trebuit să aiba forță și har sporite. Prin anul 1960 după Hristos, populația planetei a sărit de patru miliarde. Era nevoie de un mega-profet. Și Dumnezeu a decis să-l creeze pe Daniel.

Pentru a evita o risipă incompatibilă cu înțelepciunea divină, Atotputernicul a hotărît să-l ivească în punctul cel mai sensibil, în care eficiența lui să fie maximă. A ales așadar o țară măricică, infestată grav de ateism bolșevic. Din acea țară, a găsit punctul cel mai dens populat de cetățeni și de păcătoși, iar din acea Sodoma, cartierul cel mai Gomoric: Balta Albă. Astfel a apărut pe lume Daniel, ca un antibiotic injectat de Dumnezeu în mădularul cel mai septic. Ca un crin de lumină răsărit pe hectare de rătăcire.

Planul divin i-a hărăzit lui Daniel diferite ispitiri lumești. A trebuit să îndure navete obositoare, să bișnițărească prin trenuri, să-și ardă cerul gurii cu alcooluri comuniste și țigări vomitive. A cunoscut mirosul de traseistă și inconfortul copulației din toaletele feroviare.

Spre 23 de ani, Creatorul Lumii l-a trimis pe Daniel spre o nouă încercare: un loc de pierzanie numit *Cenaclul Universitas*. Ce-i drept, Daniel și-a călcat pe beatitudine și și-a riscat mîntuirea, răzbunîndu-se pre ei într-un lung capitol dintr-un ulterior roman.

Iată însă că, în timp ce Biserica, în colaborare cu Academia, Uniunea Scriitorilor și Societatea Română de Psihiatrie puneau la cale amănuntele canonizării, în timp ce iconarii îndrumați de Onor Ministerul Culturii și Cultelor tăiau lemnul și sticla și-i măsurau aureola în vederea pictării, Daniel a luat o hotărîre paradoxală. A decis să retipărească prima lui carte de versuri cu necreștinescul titlu *Te voi iubi pîn' la sfîrșitul patului*. Care numai a nume de psalm nu aduce.

În ceea ce mă privește, cît sînt de iubitor al celor lumești, nu pot să nu percep cu înfiorare opera lui Daniel, viitor părinte al bisericii. Dacă o țin la căpătîiul patului meu și recit din ea uneori, și nu totdeauna în timpul celor mai pioase activități, aceasta este o cădere de care mă rușinez, mă căiesc zilnic și pentru care știu că voi fi azvîrlit de pe scara spre Rai.

Pentru a ajunge mai Jos, acolo unde abia mă vor aștepta amicii mei Dan-Silviu, Mihail, Lucian, Radu-Sergiu, Cătălin și alții. Pentru a le spune că Sus, cu o clipă înainte de a mă prăbuși, l-am văzut prin poartă pe Daniel, și ce bine îi ședea aureola.

*

Cazurile liderilor sindicali bătuţi şi omorîţi, OZN-urile de la Cluj, ca şi tatuajele de pe dosul cel mai tatuat al unei romănce sînt simple diversiuni menite să distragă atenţia opiniei publice de la un caz mult mai grav.

Cel care a bulversat România este Mihail Gălăţanu, ucigaş în serie de metafore şi comparaţii, strangulator de elocvenţă şi lirism. Versurile sale publicate sub provocatorul titlu *O noapte cu patria* (ulterior, acestea vor fi tipărite, păstrîndu-li-se titlul, în volum separat de Nicolae Ţone, în Colecţia *Biblioteca interzisă* a Editurii Vinea; tot în aceeaşi coleţie, Ţone i-a publicat un al doilea volum la fel de intrigant şi de periculos, *Româna cu prostii*), a oripilat procuratura din Braşov, care nu s-a mai putut ocupa în linişte de criminalii evadaţi şi de bandele valutiste încăierate în centrul municipiului de sub Tîmpa. Noul Rîmaru al versului a sugrumat pînă şi hormonii fragezi ai unei ziariste cu nume de albinuţă, neştiut de nimeni, de la ziarul, pe atunci neopecerist, *Cotidianul.*

Cu numai 40 de pagini de versuri, Gălăţanu a distrus prejudecăţi mai multe decît cei mai încercaţi terorişti cu 40 de kile de trotil. În derutarea organelor abilitate au intervenit, de partea infractorului, inşi ca Nicolae Manolescu şi Costache Olăreanu.

De asemeni, în loc să-l denunţe forţelor de ordine, mai mulţi complici autointitulaţi *nouăzecişti*, l-au sărbătorit pe criminal la 11 septembrie, de ziua lui, în ascunzişul de la sediul *Playboy*, unde încerca să-şi sustragă cei 38 de ani urmăririi penale şi indignării maselor largi de oameni ai muncii.

După ce a supus la perversiuni trupul sfînt al Patriei, numitul Gălăţanu şi-a luat-o complet în cap în *Memorialul plăcerii*. Iar editorul său, Asociaţia Scriitorilor, care de ani de zile publică autori peste autori, este, mai nou, sponsorizată şi de guvern. Păi vedeţi unde s-a ajuns?

Trebuie notat că asasinul cu pix Gălăţanu are ca predecesori indivizi ce au fost, la vremea lor, la fel de periculoşi pentru societate precum Cristian Popescu şi Daniel Bănulescu. Influenţa lor nefastă se simte în versurile lui ca şi în ale altor bandiţi, ca Marius Ianuş, de pildă. În concluzie, fac cuvenitele sesizări: către poliţişti, să-l aresteze, şi către cititori, să-l lectureze. Toţi vor avea de cîştigat, întrucît Gălăţanu este exemplar atît ca deţinut, cît şi ca poet.

*

În anul 2028 Lucian Vasilescu va împlini 70 de ani, iar eu voi avea vreo 66. Amîndoi o să fim, fireşte, membri deplini ai Academiei Române şi ai Institutului de Studii Literare „Laurenţiu Ulici". Cu prilejul aniversării poetului, în Ploieştiul său natal, Academia, Asociaţia Chinologică şi Filiala Playboy Prahova or să organizeze un simpozion omagial. Cu acest prilej, voi prezenta o comunicare festivă intitulată *Vaxul şi spirtul în opera lui Lucian Vasilescu.*

Mă voi referi, desigur, şi la volumul *Spirt. Muzeul întîmplărilor de ceară*, din care posed încă de pe acum ediţia princeps şi care între timp va ajunge la a 34-a ediţie, subiect de doctorate.

Cum însă, în anul 2028, voi fi destul de bătrîn şi de ramolit, comunicarea mea o va lua razna şi nu va prezenta specificul artei marelui poet. Voi povesti mai degrabă diverse amintiri sub pretext că „nu ideile sînt interesante, ci oamenii care le poartă". Cel puţin aşa zicea Marin Preda cu care, iată, am izbutit să fiu şi eu o dată de acord.

Într-adevăr, excelentă ideea lui Lucian Vasilescu de a înălţa poeziei şi sieşi cîte o statuie din ceară pentru vreo balcanică Madame Tussaud (parcă aşa se scrie). Şi totuşi, mai interesant este purtătorul ideii, redactor-şef al revistei *Cîinele meu*, dar crescătorul de motani, Vasilescu. Şi despre el voi vorbi, cu vocea mea hîrîită, în (nu tocmai) depărtatul an 2028, în sala teatrului local care, peste încă vreo 30 de ani, adică prin 2058, va căpăta în foaier bustul meu de ipsos vopsit în grabă cu bronz ca să pară metalic.

Voi încerca, aşadar, să evoc nu ideile, pe care de altfel le voi uita, ci personalitatea lui Vasilescu, modul impresionant în care juca biliard, chipul categoric în care refuza să se trezească la 6 dimineaţa pentru a merge la pescuit, felul foarte complicat în care am reuşit împreună să fotografiem cîinele meu, un komondor feroce de 60 de kg, pentru a-l prezenta în revista pe care tocmai o inaugura şi la care revistă şi eu, cu mîndrie, am colaborat. Voi spune cum am luat şi eu odată, împreună cu Lucian, un premiu de poezie. Şi cum, venind el la o piesă de-a mea, a plecat mai nedumerit decît venise.

Astfel subiectul, opera poetului, va rămîne uitat şi cuvîntul meu la festivitate va contura doar figura unică a lui Lucian Vasilescu. În timp ce el, ascultîndu-mă, va adormi liniştit în fotoliul de onoare.

*

Pe la treisprezece ani, vizitînd Maramureşul, am ajuns în localitatea Ieud. Cineva o lăudase pentru pitorescul ei excepţional şi ai mei au ţinut s-o vedem. Anterior trecusem prin Săpînţa, Rona, Năneşti etc. Ieudul nu mi s-a părut nici mai frumos, nici mai bogat decît alte sate. Ploua. Aşa ca numele (I)e-ud părea să se justifice. Cum am venit, aşa am plecat. N-am observat că localitatea n-are ieşire decît prin poezie, dar am ieşit...

Cînd am citit *ieudul fără ieşire*, textul de debut al lui Ioan Es. Pop, am înţeles ce este un scriitor: acel ins care poate să facă din satele cele mai anodine, precum Macondo, Gumeşti, Năneşti, nişte locuri magice. Mai exact, orice loc de pe lume e magic dacă există un magician care să-l însufleţească.

Între timp Ioan Es. Pop nu şi-a îngropat bagheta ca Prospero, ci şi-a pus-o în valiză şi a adus-o cu el la Bucureşti, atingînd cu ea diferite străzi din acest oraş pestilenţial şi fermecînd clădiri ca Blocul Cinor, Casa Scînteii, un imobil cenuşiu din Pantelimon şi aşa mai departe.

Natura scrisului lui Ioan Es. Pop este magică, privirea însufleţeşte lucrul la care se raportează şi îl face fiinţă. Fiinţele se fac supra-fiinţe. Aşadar pietrele devin oameni, oamenii devin duhuri. Autobuzele care merg la Năneşti se fac navete spaţiale sub luna nemişcată şi apa devine horincă. Horinca, singura, nu mai devine nimic, ea fiind trancendenţă pură.

Cel mai pregnant mi-am dat seama de puterea magiei lui Ioan Es. Pop într-o noapte la Sighet, singura în care am băut mult împreună şi am spus versuri multe, tot împreună. Atent la el, am rămas perfect treaz pînă aproape de dimineaţă. Atunci, pentru o singură clipă, autorul Ieudului a tăcut. În secunda următoare m-am îmbătat, am adormit şi nu m-am mai trezit nici azi.

*

Relaţia mea cu textele lui Cristian Popescu a fost foarte neobişnuită. Pe cele de început nu le-am agreat, apoi *Familia Popescu* m-a impresionat puternic, dar ulterior multe dintre tabletele lui m-au îndepărtat din nou de autor. Nu pot spune că am fost prieteni apropiaţi. Sînt sigur că nu mă simpatiza, dar acum ce contează! Însemnate sînt doar textele lui, cele bune, care dau dovada uneia dintre cele mai originale opere poetice din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Popescu e un caz rar şi special, straniu. Un fel de Urmuz ivit nu se ştie cum.

M-am apropiat mai mult de Cristian Popescu prin împrejurarea că textele lui, atît de dramatice, au putut să constituie baza unui spectacol în realizarea căruia m-am implicat ca modest „şef de producţie".

Ideea de a face un spectacol teatral pe versurile atît de dramatice ale regretatului poet i-a venit actriţei Silvia Codreanu. În anul 1999, ea a prezentat un alt one woman show intitulat *Mai frumoasă cu două degete decît orice femeie* (vers de Daniel Bănulescu), pe textele a 15 poeţi şi prozatori din *Generaţia 90*. Atunci, fragmentul ales din Cristian Popescu a fost momentul culminant şi cel mai emoţionant. Actriţa îl prizase excelent pe Cristi, pe care nu-l cunoscuse niciodată. Acel text („Sfaturi din partea mamei") a constituit nucleul noului spectacol sub egida „Theatrum Mundi", la sala „Teatrului Foarte Mic".

Acesta s-a numit *Te aştept în orice tramvai douăş'sase* şi cronicile, în special una a lui Cezar-Paul Bădescu, spun totul despre forţa acestor scrieri care, combinată excelenţa interpretării, a făcut ca Popescu să impresioneze mai mult ca oricînd prin originalitatea, aş zice chiar excentricitatea sa.

Primul care i-a sugerat Silviei Codreanu extinderea momentului pînă la dimensiunea unui spectacol autonom a fost dramaturgul D. R. Popescu, la Festivalul de Dramaturgie Română Contemporană (2000), la care, de altfel, actriţa a fost distinsă cu Premiul Unanimităţii pentru *Mai frumoasă cu două degete decît orice femeie,* dar şi pentru rolul Casandra, din *Preludiu la Electra*, de Petru Dumitriu.

Selecţia textelor şi armonizarea lor într-un scenariu coerent nu a fost uşoară pentru protagonista-regizoare. Nu m-am implicat în această selecţie, am

privit doar fascinat cum își impune prezența, făcînd „bilete de tramvai" în chip de programe de sală.

Premiera care a avut loc la sfîrșitul lunii noiembrie 2001, a rămas în memorie și pe film, ca un omagiu memoriei lui Cristian Popescu, unul dintre cei mai originali poeți români ai secolului trecut. Tema obsesivă a morții, tratată cu deriziune și înduioșătoare candori, l-a urmărit mereu pe autorul *Familiei Popescu*. Visul său, de a i se organiza o casă memorială în cel mai vechi tramvai 26, s-a împlinit simbolic prin spectacolul în care Silvia Codreanu a luat pe rînd chipul tuturor personajelor anonimei, dar emblematicei Familii Popescu.

Unicitatea lui Cristian Popescu l-a făcut să nu aibă epigoni ci doar să influențeze vag unii dintre colegii de generație. În schimb, atmosfera de la *Universitas* și prietenia sa apropiată cu Cătălin Țîrlea, dar și cu Radu Ruba, Daniel Bănulescu și cu alții, cred că l-au ajutat pe Cristian să găsească, pentru scurt timp din păcate, un minim echilibru necesar scrisului.

*

Nicolae Țone este un poet atipic pentru generația 90, deși, din punct de vedere formal, temporal și sentimental, îi aparține. El este și va rămîne un suprarealist, legat indestuctibil de avangardă și, în același timp, editorul tuturor poeților contemporani care contrazic tocmai poetica avangardei. Țone este, își dorește să fie, un poet „magnific" dar, de fiecare dată, „cedează", ca editor, orgoliilor altor autori, de facturi diferite. Asumarea unei condiții de acest tip îl onorează în ordine literară.

El, Țone, este un caz inedit - acceptă mai ales condiția de editor și de teoretician al avangardei în detrimentul propriei sale poezii. Critici prestigioși au exprimat entuziasmul lor față de poezia deopotrivă vitală și „construită" a lui Nicolae Țone, iar contestările, care nu au lipsit nici ele, îi conferă o aură de martir.

Țone este un poet nespus de orgolios și de vital în agajarea lui totală față de poezie, dar pe care poziția socio-literară și implicarea ca editor îl îndeamnă la înțelegere față de alte formule poetice și, din fericire, îl umanizează, îl împing la fragilitate, în ciuda propriei condiții de „magnific" al universului personal.

Poezia lui Nicolae Țone este, totuși, o formă, alterată voit, a nouăzecismului prin paradoxul pe care îl presupune: un autor de o superbie egocentrică de sorginte modernistă acceptă, nu știu cu ce preț, postura de editor și, deopotrivă, de autor al unui post-modernism a cărui degradare o contemplă ironic.

Nu Țone a ales avangarda, ci ea, în consens cu temperamentul său, l-a ales. Citind și scriind prin acestă grilă, Nicolae Țone devine, surprinzător, mai actual decît congenerii săi. El nu re-descoperă prospețimea avangardismului ci, avînd-o „în sînge", se înscrie ca antemergător, biruitor, aproape fără să știe, asupra unei formule post-moderne atinse de uzură. Cu toate acestea, Nicolae

Țone trebuie să-și asume condiția de editor ca pe o lucrare împotriva lui însuși, uzurpatoare a propriei condiții de poet.

Unde-s șase, ba chiar șapte, căci există în acest volum și o *Carte în afara cărții*, semnată de poeta și pictorița Floarea Țuțuianu, puterea crește. Așadar, Nicolae Țone, admirator și practicant al poeziei suprarealiste, se convertește la nouăzecism care, se vede clar, e mai mult o stare de spirit și un curent estetic, decît o chestiune de an și zodie ale nașterii.

Astfel, manualul de literatură se întregește și studenții noului mileniu se pot apuca liniștiți de învățat. Falnicele modele își așteaptă urmașii, viitorii clasici își vor primi curînd monografiile, soclurile goale se vor umple de bronz poetic nouăzecist.

Vor trece anii. Dintr-un colț de Cișmigiu, unde se va fi retras la șah matinal, prefațatorul va ridica uneori privirea de la tabla cu piese, clipind complice statuilor care-i vor nemuri colegii.

Horia Gârbea

Cuprins

tehnoredactare: *editura vinea*
bucureşti, str. mitropolit antim ivireanul, nr. 45,
ap. 5, sector 5; cod poştal: 040111;
tel./fax: 337.00.18; mobil: 0723349138
e-mail: edituravinea@yahoo.com;
nicolae_tzone@yahoo.fr

tipar: app / vinea, bucureşti
apărut: iunie 2004

Daniel Bănulescu

Ioan Es Pop

Cristian Popescu

Lucian Vasilescu

Mihail Gălăţanu

Nicolae Ţone

Floarea Ţuţuianu

MANUALUL DE LITERATURĂ

